UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland
Displaced Persons Camp Periodicals Collection

Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

87
2307
МУЗЕЙ-АРХІВ

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

ПЛАСТУН Є:

1. СЛОВНИЙ,
2. СОВІСНИЙ,
3. ТОЧНИЙ,
4. ОЩАДНИЙ,
5. СПРАВЕДЛИВИЙ,
6. ЧЕМНИЙ,
7. БРАТЕРСЬКИЙ І ПРИЯТЕЛЬСЬКИЙ,
8. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ,
9. ПОЖИТОЧНИЙ,
10. КАРНИЙ,
11. ПИЛЬНИЙ,
12. ДБАЛИЙ ПРО ЗДОРОВ'Я,
13. ДБАЛИЙ ПРО КРАСУ,
14. ВСЕ ДОБРОЇ ГАДКИ.

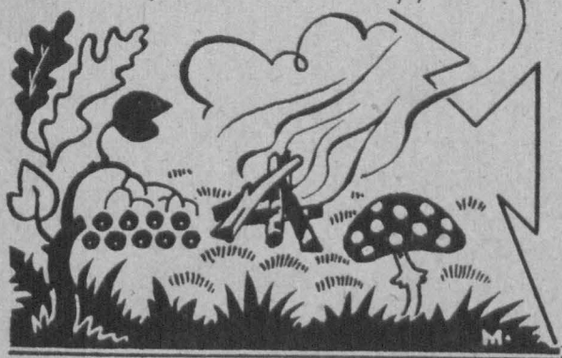

ЗМІСТ:

Др.А.Фіґоль: Ходи з нами!
С. Ляґерлеф: Різдв'яна леґенда
Б.К.: Христос родився
М.Д.: 1918 - 22.І. - 1919
О.Стефанович: * * *
Приблуда: На хвилях етеру
Р.Мицик: Велика чеснота
З нашого життя - хроніка
Л.Полтава: Молодим
Інж.Р.Рогожа: Гей у соняшні простори
Є.Бобикевич: Шахи й спорт
Роман: З життя мюнх.спортовців
Всячина
Від Редакції
Додаток: Поради й Гутірка Старого Вовка

1946. 1

Ходи з нами!

Далеко від Батьківщини - серед буденщини і злиднів еміґраційного життя - українська молодь гордо підняла пластові прапори.

До Тебе певно вже донеслася вістка про те, що українські пластуни - після довгих літ перерви - знов оживили свою організацію. Ти може вже й бачив гуртки пластунів - цих розсміяних хлопців і дівчат.

Якщо Ти був колинебудь пластуном, то не сумніваємося, що схочеш в одних рядах із нами творити молоде життя. Зайво переконувати Тебе, хто ми такі й куди прямуємо. Якщо Ти, однак, перший раз стрічаєшся з пластунами, - ми кидаємо Тобі визов :

Ходи з нами!

Серед нас місце для кожного українського юнака. Ми ані військо, ані школа; ми добровільно дібраний гурт юнаків, що в пластовій грі шукають радощів життя і користі для себе - і для свойого народу.

У нас різні цікаві заняття: Починаючи з таких, що може виглядатимуть Тобі дивними, як ось в'язання пластових узлів, різні розмови на віддаль, таємне гурткове життя, тощо, аж до важких і складних, на перший погляд, вимог пластових проб.

Але це тільки перше враження.

Коли Ти знайдеш побратимів зацікавлених у пластуванні [а Ти їх певно найдеш!], тоді побачиш, як скоро Ти пірнеш разом з ними в гущу всіх занять, як швидко та легко набудеш Ти пластового знання.

Чи ж не цікаво Тобі пізнавати "по знаках" сторони світу та скоро орієнтуватися у незнаному поземеллі? Проводити ночі під голим небом літом і зимою? Розбивати намети та запалювати ватру одним сірником, або й без нього - як це роблять інліяни в преріях Америки? Йти лісом тихо, без шелесту, щоб не тріщало сухе гілля під ногами та не робив галасу необережно штовхнутий камінь [бо схочеш пізнати таємницю "Великого Бору", підглянути дикого звір'я й птаху й не сполохати їх]? Пізнавати по листю дерева й кущі та відрізняти їстивні рослини та гриби від трійливих? Вміти плавати та розуміти життя водних тварин і рослин? Пнятися на вершки гір та проводити гутірки при Ватрі Великої Ради?

Коротко: Чи ж не хочеш зрозуміти відвічних законів природи, щоб статися правдивим сином сонця та братом буйних вітрів?

Чи ж не хочеш бути зарадним у кожній - і найскладнішій життєвій ситуації? Ніколи в паніці не тратити голови, завжди бути усміхненим і погідним і вміти принести собі та другим поміч у наглих випадках? Сповняти щодня добре діло, помагаючи слабшим і потребуючим, немов правдивий лицар? Зберігати добре ім'я пластуна, щоб другі могли певно числити на Тебе? Щоб знав Ти багато, але не оповідав усього, що знаєш, кожному стрічному? Щоб Твоє око бачило більше, ніж можуть завважити другі, - але щоб інші не бачили Тебе? Щоб скромний Ти був, не чванькуватий, - хоча не один хвалько провокуватиме Твоє знання своїм розхрістаним язиком? Бо не слова, - але діла повинні говорити за Тебе, а Твій язик знати, що його місце за подвійною загородою Твоїх губ і зубів.

Панування над собою вивчатимеш при кожній нагоді, при кожній пластовій грі, кожній вправі, - притримуючись скрізь - неписаних законів чесної гри та чесного змагу. Пам'ятай, що володіли світом тільки ті, що вміли панувати над собою!

Ідеал пластуна, що його малює нам наш розум і наше серце, побачиш на всіх ступнях розвитку й у кожному сторіччі історії людини; це щось вічне, - це те, що криється в ідеї добра та краси. Тоді Ти теж зрозумієш, що це значить: пластун є братом пластунів усього світу. Тож:

Ходи з нами!

Ходи, щоб вчитись мандрувати, плавати, веслувати, їздити колесом і самоходом, - а може колись і ширяки будувати та літати, немов той птах!

А коли набудеш у твердій боротьбі - передовсім зі самим собою - хоч частину пластових чеснот, тоді справді будеш готовим послужити у потребі своїй громаді, своїй Батьківщині. Тоді зрозумієш давню славу великих праділів Твоїх і цінитимеш та слухатися свойого власного проводу, своїх власних авторитетів. Тоді Ти щойно зрозумієш, що історія не починається від Тебе. Тоді Ти оціниш тягар обов'язків, що лежить на сьогоднішнім старшім поколінню - та добровільно візьмеш на себе частину, яку Ти нести спроможний - у повнім почутті відповідальности за виконане діло - для добра майбутніх поколінь.

Як бачиш, ціль, до якої ми вибралися іти, - ясна та велика, - але шлях далекий і важкий. І не хотіли б ми Тобі закривати очей на тверде життя наших днів - солодкою романтикою. Тому не обіцюємо Тобі в наших рядах нічого, крім великого змагу в виді пластової ігри.

Ми певні тільки одного: Коли Ти зробиш тільки один справжній крок спільно з нами, то опісля постійно вертатимешся і з тугою глядіти будеш на наш шлях, - хочби Ти й відстав, з якихнебудь причин, від нашої громади. Бо - раз у життю пластуном бути, - значить: пластуном умирати!

Тож, якщо Ти розумієш мову цих рядків, -

ХОДИ З НАМИ!

Атанас Фіґоль, ЛЧ.
Командант СУПЕ.

Різдв'яна леґенда

У далекій пустині східніх країв з давен-давна росла пальма. Вона була дуже стара й така незвичайно висока, що всі подорожні мимоволі спинялися й милувалися нею, бо була вона значно вища за всі інші пальми, що траплялись їм у дорозі.

Отож, самотньо стоячи та дивлячись у пустиню, одного разу побачила вона щось таке незвичайне, що могутнє її верховіття захиталося від здивування. Там - далеко-далеко, десь на самому краї пустині, - йшло двоє людей.

Вони були ще зовсім далеко, так далеко, що коли б там ішли верблюди, то й вони б здавалися не більші від комашок; і все ж безумовно, це було двоє людей. Ці чужоземці, - пальма добре знала всіх постійних подорожніх пустині, - були чоловік і жінка; не було з ними ні поводарів, ні верблюдів ні наметів, ні бурдюгів на воду.

-"Певно вони прийшли сюди, щоб умерти" - подумала пальма й оглянулась навколо. "Дивно," - подумала вона далі, - "ще й досі не насторожилися леви, зобачивши здобич: я не бачу, щоб якийнебудь із них поворухнувся, я не бачу так само й розбійників."

-"Їм погрожують," - думала вона за подорожніх, - "сім родів смерти. Їх зїдять леви, пожалять змії, змучить спрага, засиплють піски, на них нападуть розбійники, спалить сонце, вони вмруть від жаху."

Їй хотілося думати про щось інше, одначе доля цих людей турбувала її. І весь час вона думала тільки про них.

-"Свідчуся посухою та бурею!" - промовила вона, заклинаючи найстрашніших ворогів життя, - "що то несе на руках ця жінка? Мені здається, - ці безумці несуть зі собою дитину!"

Пальма не помилялась: на руках у жінки спала дитина, поклавши голівку на її плече. - "Дитина напівгола," - міркувала пальма далі, - "я бачу, як мати прикрила її своїм плащем. Вона схопила її з ліжка й побігла. Так, я розумію: ці люде біженці. А проте вони божевільні. І якщо їх не боронять янголи, то краще було б їм уже потерпіти від ворогів, ніж бігти у пустиню."

-"Я уявляю собі як то сталося. Чоловік працював, дитина спала в колисці, а жінка вийшла по воду. Вона ледви встигла відійти від хати, як побачила ворогів, мерщій кинулась вона до хати, схопила дитину, гукнула чоловіка - й вони побігли."

Б.К.

ХРИСТОС РОДИВСЯ

Донесено цареві
І книжники ствердили:
Народився Месія
І зломить темні сили!

***

І побоявся Ірод,
Що землі - царство статить
Й послав він яничарів
Шукати немовляти.

Поміж дітей шукали...
І встала кров проклоном
І матері ридали
Над Сяном і над Доном!

***

...Та янгол скрив дитятко
Щоби, як Ірод згине,
Вернуло й виростало
По селах України...

-"Весь день вони йшли, не спиняючись ні на хвилину... Так це було. Та я ж кажу, якщо їх не боронять янголи... Од жаху вони не почувають утоми, але я бачу спрагу в їх очах. Хіба ж я не знаю обличча людини, що мучиться од спраги?"

І коли пальма лише подумала про спрагу, весь її гнучкий, високий стан здригнувся, а незлічне, довге й гостре її листя скорчилося, немов од подиху вогню.

-"Коли б я була людиною, я б ніколи не важилася іти в пустиню,"-казала вона,- "тільки безумці можуть прийти сюди, не маючи коріння, що росте глибоко в землі й досягає ніколи не висихаючих джерел. Тут небезпечно й для пальми. Навіть для такої високої пальми, як я."

-"Якби я могла їм порадити,- я вблагала б їх повернутися додому. Вороги ніколи не будуть такими жорстокими, як пустеля. Мабуть вони думають, що в пустині легко жити. Та я знаю,що навіть і мені, як коли, доводиться тяжко. Я добре пам'ятаю, як одного разу давно-давно, коли я була ще зовсім маленька,вітер наніс над мене цілу гору піску, і я мало-що не задушилася. Коли б я могла вмерти, це був би мій останній час."

Як усі старі пустельники, - пальма думала у голос.

-"Я чую якесь незвичайно лагідне шелестіння в моїх вітах," - говорила вона. "Все моє листя тремтить. Я не розумію, що роблять зі мною ці бідні чужоземці. Ця смутна жінка така гарна, вона нагадує мені найкраще явище в мойому житті."

І під лагідний шелест листя згадалося пальмі, як давно колись на цім самім місці розлучалися цариця Савська й мудрий цар Соломон. Прекрасна цариця поверталася додому, а Соломон проводив її.

-"На спомин цього часу,"промовила цариця, - "я посаджу в землю це зернятко, я хочу, щоби з нього виросла пальма, яка буде жити й рости,аж поки не з'явиться цар, славніший за царя Соломона." Промовивши це, вона посадила зернятко в землю й облила його своїми сльозами.

-"Чому я згадала про це сьогодні? Хіба ж дійсно ця жінка нагадує мені своєю красою найкращу з цариць, що з її бажання я виросла й живу. досі?"

-"Як сумно шелестить моє листя, неначе співає пісню смерти, немов віщує, що швидко скінчиться чиєсь життя. Гаразд, що я не вмру ніколи!"

Пальма була певна,що сумне шелестіння її листя віщує смерть цим нещасним людям. Але вони й самі мабуть думали, що наближається їх остання хвилина. Та інакше це й

О.Стефанович

ж

ж ж

Їм північні вітри гудуть,
Їм сніги замітають путь,
А вони ідуть без упину,
А вони без спочину йдуть.

Їм шати залляла кров,
На шмати - їх корогов,
Та кожен, кожен із них
Смертю смерть поборов.

Їм північні вітри гудуть,
Їм сніги замітають путь,
А вони ідуть без упину
І вони до мети дійдуть.

1918 - 22.I. - 1919

Минувшина народу - це основа його майбутнього. Тому історія - наука про минуле народу - така важна. У неї два найголовніші завдання: скріплювати духа народу та збагачувати його політичний розум. Але ця наука мусить бути жива, мусить жити в наших серцях і в нашому розумі; вона не сміє закостеніти в мертвих книгах.

Для пластуна - день 22.I. - це живий спомин про дві найсвітліші події нашої новішої історії: проголошення Української Самостійної Держави - четвертим Універсалом УЦР 22.I.1918, і державний акт про злуку ЗУНР і УНР в одну Соборну Українську Державу 22.I.1919 р. Цей живий спомин проявляється в усій щоденній праці пластуна. Як у неділю святочно завершуємо працю цілого тижня - так у цей день роковин святочно підсумовуємо те, що ми осягнули продовж року для тої великої справи, яку нам пригадує день 22.I. Тільки таке відношення до тих роковин і таке розуміння цього свята - відповідає духові Пласту.

Самостійність народу та його соборність /єдність/ - це два ідеали, що до них змагаємо. Тільки Самостійна та Соборна Україна зможе сповнити своє велике післанництво дане їй Божим Провидінням: створити на Сході Европи такі умовини життя, які відповідали б гідності людини. А соборність розуміємо не тільки як сокупність всіх українських земель, але в першу чергу як єдність народного духа виповненого національним змістом, єдність думок і діл усіх українців.

Кожна велика подія минулого зобов'язує нащадків. До чого ж зобов'язує, зокрема нас пластунів, це подвійне свято? До того, щоб ми у щоденній праці, у праці над собою й у праці для других скріплювали всі ті сили, що ведуть до цих двох ідеалів нашого народу. Зрозуміти причини трагічного явища, чому немає досі серед українців єдности, скріплювати все, що до неї доводить, а поборювати все те зло, що нас роз'єднує - це наш обов'язок супроти 22.I. Бо нарід поділений на табори, що або ворогують між собою, або не вміють співпрацювати, - не дійде ніколи до мети.

М.Д.

бути не може, вони повинні вмерти. Саме в цю мить вони побачили пальму й наближалися до неї, сподіваючись найти там воду.

Та криничка зовсім висохла - і там не було ні краплі води.

Знесилена жінка сіла, плачучи біля кринички. Чоловік її упав на землю.

Пальма чула, як вони розмовляли про те, що доведеться вмерти. З їх розмови дізналася вона так само, що цар Ірод звелів убити всіх дітей двох-трьох років, - він боявся, що поміж них народився Великий Цар Юдейський.

-"Моє листя шумить усе голосніш, надійшла остання хвилина цих бідних людей."

Пальма зрозуміла, що вони обоє бояться пустині. Чоловік казав, що краще було б лишитися вдома й битися з ворогами, - ніж бігти в пустиню, щоб умерти лютою смертю.

-"Бог допоможе нам," - відповіла жінка.

-"Як він може допомогти нам, коли в нас немає нічого, щоб захистити себе від хижого звіра чи змії, коли в нас немає ні їжі, ні питва?"

У розпачі роздер він своє убрання та припав лицем до землі. Він зневірився зовсім, як людина смертельно поранена в серце.

Жінка сиділа випроставшись, склавши руки на колінах; погляд її свідчив про безмежну розпач.

Пальма чула, як шелест її листя ставав усе голосніший і голосніший. Мабуть його почула й жінка, бо тієї ж хвилини вона глянула вгору й одразу ж мимоволі простягла вона до дерева свої руки.

-"О, дактилі, дактилі!" - скрикнула вона. У її голосі було чути таке гаряче, таке палке бажання, що пальмі схотілося бути не вищою за маленький кущик дроку, і щоб ті дактилі можна було зірвати так само легко, як квіти шипшини.

Вона знала, як рясно вкрите її верховіття незліченими плодами, - та люди не могли їх дістати, вони були так високо! Чоловік давно вже їх бачив і впевнився в тому, що дістати їх неможливо, тому він навіть не підвів голови, а тільки благав жінку не мріяти про неможливе. Але хлопчик, що бавився у травиці, почув їх розмову. Він і думати не хотів, щоб його матуся не мала того, чого вона бажала. Він усе думав і міркував собі, якби їх дістати. Нарешті, радісна усмішка з'явилася на його устах: тепер він знає, що треба зробити! І дитина наблизилась до пальми, ласкаво погладила її стан своїми маленькими рученятами та ніжним дитячим голосочком звернулася до неї, немов до людини:

-"Пальмо, нахились! Нахилися, пальмо!"

Що це? Що це сталося? Листя пальми затремтіло, і пальма почула, що ця маленька дитина дужча за неї. Не в її силі було змагатися з нею - і вона нахилилася своїм високим станом аж до самого долу, так що верховіття її лежало на піску. Дитина незлякалася, навіть не була здивована. З радісним криком надбігла вона до пальми й почала обривати гроно по грону.

Багато плодів було вже обірвано, а пальма все лежала долі. Тоді дитина знов

З природи і техніки

НА ХВИЛЯХ ЕТЕРУ

..."Даа -ді - даа... ді - ді - даа..."- заспівав високий мелодийний звук у слухавках, а привчені пальці забігали зовсім механічно по клавішах писальної машинки, записуючи якісь дивні, незрозумілі, п'яти-циферні групи чисел.

Привітав мене ледви замітним усміхом і писав далі,а я не осмілювався йому перешкаджати,стояв у кутку та здивовано дивився на швидку працю його пальців.

Нараз він скінчив записування, встав, подав мені руку й привітав: "Добре, що прийшли! Я вже думав, що Ви погордили моїм запрошенням і не прийдете. Тепер вибачте на хвилю, мушу передати телеграм." За хвилину він повернувся, ми сіли та розговорилися.

-"Ви, як завзятий пластун, цікаві почути, як відбувається новітній зв'язок? Добре, я Вам дещо розповім. Перш за все:сигналізування морзівською абеткою,прапорцями - на суші, або семафором - на морі,як Ви мені про це розказували, - було добре так перед 25 - 30 літами.Сьогодні - весь зв'язок відбувається— при помочі радіотелеграфії..."

-"А чому не при помочі радіотелефонії?"-перебив я."Це ж було б вигідніше розмовляти безпосередно, ось так, як я тепер з Вами говорю."

-"Так, це правда. Однак для радіотелефонії треба о много складніших машин й апаратів й о много - аж п'ять разів! - більшої енергії. Для зв'язку з цілим світом при помочі радіотелеграфії вистарчає смішно мала енергія,якщо вживати відповідної короткої хвилі. Були такі випадки, що радіоаматори втримували зв'язок з протилежним кінцем світу при енергії п'ятьох ватів в антені. Для порівняння: жарівочка кишеневого ліхтарика зуживає приблизно біля 1,5 аж 2 ватів. Але найважніше не це.І приватня особа не бажає собі, щоб її розмову хтось підслухував, - а тим більше державні установи, особливо військо, дипломатія, тощо."

-"Правда, радіохвилі розходяться у всіх можливих напрямках і їх може хтонебудь зловити. Це є, отже, велика невигода радія?"

-"Так - і ні!Коли ми є в небезпеці і кличемо о поміч, - то хочемо,щоби нас чув кожний,де би він не був. Але також в інших випадках ми собі цього бажаємо, наприклад: пресова служба, метеорологічна служба, публичне радіомовлення і под. Тут є ширення радіохвиль у всіх напрямах - великою вигодою. Однак ще частіше - є це невигодою. Тому, саме вживаємо радіотелеграфії, бо вона дозволяє досконало затаїти зміст висиланих вісток - при помочі шифрів.Ось ці групи п'яти-циферних чисел - це були саме шифри."

-"А як Ви знаєте, що Вам телеграфують?Чи ж можете так швидко відчитувати шифри?"

-"О, ні! Шифри бувають дуже складні та треба нераз багато часу, щоб їх відшифрувати. Хотяй тепер справа дуже улегшена, бо є особливі писальні машинки - для укладання шифрів та відшифровування.Але звичайно радист приймає телеграми зовсім на-сліпо. Йому й не вільно знати шифри, коли йде о важні справи, а тільки такі шифруються."

-"А чому Ви казали: 'якщо вживати відповідної хвилі'? Чи ж це не все одно якої хвилі ми вживаємо?"

-"Зовсім ні! Загально можна сказати, що коротшими хвилями - краще вдержувати зв'язок на більшу віддаль. Однак довжина найвигіднішої хвилі залежить так від пори дня, як і пори року. Вночі й взимі ця сама хвиля годиться для зв'язку на більшу віддаль, чим вдень і влітї."

-"Але це так виглядає, що радіо добре годиться тільки для зв'язку на великі віддалі;на малі віддалі є воно певно мало господарне?"

-"Ні, навпаки! На коротку, чи дуже коротку віддаль вживаємо сьогодні майже виключно дуже коротких,або як кажемо - ультракоротких хвиль, що їх довжину числимо тільки на міліметри. Для цих хвиль вистарчають дуже прості, малі апарати та зовсім незначна енергія. Сталий зв'язок поміж поодинокими частинами на фронті в час війни, - був вистарчаючим доказом вигідности радіо-телеграфії та телефонії на малу віддаль."

-"А чому Ви вживаєте для ловлення телеграмів слухавок на голові? Та ж було б далеко вигідніше вживати голосника."

-"О,ні! Уявіть собі, що дуже часто мусить в одній кімнаті працювати аж 20 радистів. А ще гірше в літаку, де перешкаджає шум рушія. Слухавки відділюють нас від зовнішнього світу та дозволяють краще зосередити увагу. А крім того для голосника треба було б більшої енергії,- значить треба було б окремих сильних зміцнювачів, - що зовсім не є господарне."

-"А чому Ви пишете на машині - а не рукою?"

надійшла до неї, так само ласкаво поглалила її стан і ніжно промовила:

-"Пальмо, підведись!Підведися, пальмо!"

І величезне дерево тихо й побожно випростало свій гнучкий, високий стан, а листя його дзвеніло, немов струни арфи.

-"Тепер я знаю, кому воно співало пісню смерти," - промовила пальма, випроставши свій стан, - "це не цим людям..."

Чоловік і жінка, стоячи на колінах,- славили Бога:

-"Ти зглянувся на нашу печаль і взяв її від нас. Ти сильний, що схиляєш до долу пальму, наче гнучку очеретину. Кого ж боятися нам, коли сила Твоя боронить нас?"

Незабаром через пустиню йшла каравана і подорожні побачили, що верховіття пальми зав'яло.

-"Як це могло статися?" - промовив один [illegible]. "Ця пальма не повинна була вмерти, [illegible] поки не побачить царя славнішого за царя Соломона."

-"А може вона й побачила його" - відповів другий.

Сельма Ляґерлеф

ҐРА КІМА

А тепер вам покажу одну гру, що виробляє спостережливість. Пластуни її взяли з книжки Р.Кіплінґа: "Кім"., де описаний вишкіл гіндуського хлопця. Уважайте! Я поставлю кілька різних дрібних предметів на стіл і добре прикрию. Коли приступите до стола, я відкрию ці предмети на одну хвилину. Тут вам даю кожному картку з його ім'ям, на ній має він записати, що бачив, коли мине хвилина оглядання. Пригадую вам, що особливу увагу треба звертати на предмети малі, незамітні. Старайтесь схопити розміщення всіх предметів і їх число. Це вам улегшить запам'ятання. Можете собі навіть предмети поділити на групи: предмети з паперу, з дерева, металю, до писання, до гри, тощо. Підчас оглядування і записування не вільно говорити, заглядати до картки другого, відписувати, шахрувати.

Замітки для впорядчика: Спочатку давай менше предметів - не 24, але 16 - 18. Не дозволь записувати зараз же при оглядані предметів. Писати вільно точно визначений час 5 - 10 хвилин, але не довше. По відданні карток- відкрий предмети, щоб хлопці бачили, де помилились, або що не затямили. Кожну гру повтори зараз же два-три рази, зміняючи дещо предмети. На основі записаних карточок виготови таблицю успіхів, до котрої стало записуй висліди гри для кожного учасника. Так побачиш ти, і хлопці, які роблять поступи. Таблицю вивішуй в домівці. Коли хлопці вже трохи вправилися - утруднюємо гру. Даємо більше предметів, кажемо описувати вигляд предметів, витягай поодинокі предмети з одної кишені - покажи хлопцям - і знов ховай до другої кишені, дай запам'ятати розложення шахових фігур на шахівниці, місто предметів дай оглядати рисунок і описати, виставу в місті, предмети в незнаній кімнаті, тощо. Можеш покликати другий гурток, щоб перешкаджав в оглядання криками, рухами, тощо, але предметів дотикатись чи засланяти не вільно, рівнож не вільно дотикатись учасників гри. Потім оба гуртки заміняють свої ролі.

Ця гра і подібні - мають своє значення тільки тоді, коли їх переводиться планово, систематично й дуже часто.

Але з грою, як і з кожним іншим заняттям: коли вічно "товчи" ту саму гру - то й найкраща гра набридне. Тому старайся для вироблення навіть тих самих здібностей уживати різних гор. Не дозволь нікому, щоб відтягався від гри. Але коли запримітиш, що зацікавлення грою у хлопців маліє - старайся їх зацікавити новою грою. Затям собі старе золоте правило: коли гра є саме найкраща - тоді її вже треба залишити! Іншими словами: не дозволь, щоб зацікавлення почало опадати, переступивши кульмінаційний пункт.

Поради Старого Вовка

ДОДАТОК до "МОЛОДОГО ЖИТТЯ" ч. 1/46.

Від Редакції: До наших рук попала переписка Старого Вовка з його молодим приятелем. Думаємо, що вона буде цікава й для наших Шан. Читачів, Тому подаємо уривки з неї.

Дорогий Міко!

Дуже мене втішило, що Ти задумав стати впорядчиком пластового гуртка! Я також колись перейшов цей шлях і знаю скільки журби - але й радощів заразом дає така праця! Просиш мене о поміч і пораду - і я Тобі радо допоможу. Сьогодні посилаю Тобі копію одної з моїх перших впорядчицьких гутірок [про спостережливість] - а крім того подаю Тобі кілька порад з мойого власного досвіду.

Брак досвіду та вправи в веденню гуртка мусиш спочатку заступити пильною працею. Весь матеріял для гурткових сходин чи прогульки - мусиш наперед приготовити дуже подрібно. Найкраще, коли Ти матеріял до кількох перших сходин приготовиш так, немов би Ти хотів його давати до друку: слово за словом, ясно й читко, переглядно вложено, відміряно на мінути. Пізніше, - коли Ти вже трохи привикнеш, - вистарчить робити собі для кожної точки подрібного плану - тільки добру "диспозицію" - і виповняти її власними словами - на основі наперед простудіованого матеріялу.

Виготовлюючи план сходин, пам'ятай, що одна точка не повинна тривати довше, як 15 - 20 хвилин, а цілі сходини більше, як одну - півтора години. Головна річ, вдержати хлопців цілий час в напруженню та співучасти. Тому треба научний матеріял, довгі гутірки чи пояснення --переплітати картами, грами, практичними вправами, тощо. Хлопці мусять брати живу участь у всіх точках. І в гутірці! Що хвилини

запитай когось щось, - що відноситься до того місця гутірки, кажи щось пояснити, показати. Наприклад, ведучи згадану гутірку, питай: А ти знаєш, де є найближча пошта? Аптика? Знаєш ще якийсь зоровий обман? Назви якесь звірятко, що прикидається мертвим в небезпеці! Як укладають продавці технічні частини на виставі? Чому в порядку - а не розкинені? Чому покажчик напряму їзди в великих авт порушається все вгору й вдолину? Як би ти старався затямити дорогу в чужому місті? Чому так?- і т.п. Але сам мусиш вміти відповісти на всі Твої питання!

Коли від хлопців тяжко видобути відповідь, - то провокуй їх протилежним твердженням: Ти певно взяв би на себе білий одяг, ідучи підглядати звірів в лісі? Сигналізуючи в лісі - ти певно візьмеш зелені хоругвки? Чому? - і под.

Коли хлопці відбігають від теми, або починають займатися чимсь іншим,- це найкраща ознака, що треба вести сходини цікавіше, або частіше міняти точки програми.

Говорення є добре ілюструвати рисунками крейдою на таблиці, або практичними показами. Говорити треба, хотяй послуговуємось писаними матеріялами,- живо, із зацікавленням, приступно. Гутірки - це не казання! Чим більше живих прикладів, веселости та жартів, - тим легче слухачі сприймають матеріял. Кожну гутірку треба закінчити завжди коротким переглядом цілости та повторенням провідної думки. Якщо це можливе, треба довести хлопців до певного рішення.

Пластування має привчати до практичности, тому ніколи не обмежуватися на самих теоретичних гутірках. Кожне твердження стараймося зараз же практично доказати, чи випробувати. Для того маємо пластові гри й забави. Вживай їх якнайчастіше! Але й ігри треба переводити,- як всі пластові заняття - планово, совісно, точно та порядно! Є це дуже важна частина виховної праці!

Власний досвід має більше значення, чим найкращі теорії! Користуйся ним на кожному кроці!

На реферати запрошуй час-від-часу добрих фахівців і з поза Пласту. Це отвирає хлопцям очі. Не думай, що їм вистарчає - і мусить вистарчати! - слухати завжди тільки Тебе одного! Вимагай від хлопців, щоби вони самі приготовляли на сходини короткі гутірки на відповідні теми, або взагалі дай їм приготовити та перевести поодинокі точки програми. Але Ти їх мусиш доповнювати та поправляти! Так скоро виховаєш собі помішників, а може й заступників. Так привчиш хлопців до самостійної праці.

Заохочуй хлопців до читання відповідних книжок. Вистарчить нераз згадати, що така й така книжка є дуже добра або мені подобалася, бо ... [подай коротку характеристику!]. При нагоді запитай, чи хтось її читав і обговори її коротко на сходинах. Так заохотиш хлопців до послугування доброю літературою, до самообразування.

З хлопцями говори не тільки на офіційних пластових сходинах - і не завжди тільки про самі пластові справи. Будь для хлопця - його старшим братом і старайся поцікавитися всім, що його цікавить. Пізнай його приватні замилування, родинні обставини, поступ у школі, тощо. Так пізнаєш. Ось один юнак їхав трамваєм і міняв більший банкнот. Він запримітив число возу й хворобливий вигляд кондуктора. Довіряючи, він не числив грошей, що одержав від кондуктора і щойно пізніше запримітив, що має забагато грошей: кондуктор через неувагу повернув йому, видаючи здачу, й цей великий банкнот. Юнак легко знайшов кондуктора по знаках, що їх затямив. Кондуктор, дуже дякуючи, сказав, що його так болить голова, що й сам не знає, що робить. - Або стійка в низькому гущавнику покликала мене й зголосила, що хтось надходить з північного сходу. "Як це знаєш?" - питаю. "Та ж нічого не видно". - "Але там зірвались птахи кілька разів за собою" - відповів. Я провірив і переконався, що дійсно з того боку підкрадався "ворожий" Курінь, щоб пірвати наш прапорець. -

Але третє завдання: затямити спостережене - не менше важне від перших двох. Воно щойно дозволяє нам практично використати наші спостереження. Добрий спосіб є- заплющити очі й відтворити собі в пам'яті предмет з усіми подробицями. Звичайно в нашій пам'яті появляться великі прогалини й недостачі й, відчинивши очі, можемо їх зараз же доповнити. Повторяємо це так довго, поки пам'ять не занотує всіх потрібних подробиць. Улегшує запам'ятання-порівнання предмету до чогось добре знаного. Ось, напр., озеро з річкою нагадує нам файку, річка з дорогою творить правильний лук з тятивою, тощо. Імена запам'ятуємо подібно: цей називається подібно, як мій добрий приятель, того ім'я нагадує співучу пташку і т.п. Але зважати, щоб не трапилось таке, як моєму маленькому приятелеві. Він дістав маленького братчика. "Як називається твій братчик?" - питаю. "Тигр-Александер" - відповідає гордо. "Тигр"?- дивуюся. "Чи дійсно Тигр?" "Та-ак" - відповідає вже трохи непевно. "Я думав, що тигр. Це було таке ім'я, як дають хижій звірюці". Пізніше я довідався, що його братчик називався Л е в - Александер.

З числами більший клопіт. Ми їх порівнюємо до нормального укладу цифер: буває одне чи два переставлені, або число починається, або кінчиться однаковою цифрою, або цифрами, що йдуть звичайно за собою, або подільне, чи помножене чимсь - дає знане число, або є стільки то більше чи менше від знаного числа, тощо.

Головна річ: спостерігати свідомо з наміром затямити собі спостережене. Решту робить досвід і вправа. Не святі горшки ліплять! Я знав пластуна, що спочатку був майже зовсім "сліпий"- він ніколи нічого не запримічав. Однак вже за пару місяців терпеливих вправ - він цілковито змінився і став одним з найбистріших хлопців. Вправляти, однак, треба стало та на кожному кроці. Для вправ можемо використати все, що нас окружає. Є много ігор, що помагають виробити собі цю здібність спостерігання. Опишім напр. з пам'яти свою кімнату, дім, образ, виставу, одяг товариша, тощо. Можемо вправляти самі, або ще краще з товаришем. Сьогодні ви всі повинні зробити собі тверду постанову, що будете вправляти кожний день.

різних подробиць. Мусимо все оглядати одне по другім. Коли предмет має багато подробиць, ділимо собі їх у думці на кілька груп - і кожну таку групу подробиць оглядаємо окремо. Коли маємо перед собою більше предметів - також оглядаємо кожний з них зокрема. В даний мент, хотяй би це було дуже коротко, присв'ячуємо увагу тільки одній речі, одній подробиці, одній прикметі. Коли маємо перед собою більшу площу, то ділимо собі її також у думці на кілька частин, напр.: поясами - і кожний оглядаємо зокрема. Ясно, що при тому не сміємо стратити з ока цілости. Першим поглядом стараємося запримітити уложення цілости та відношення до себе поодиноких частин, що їх опісля окремо оглядаємо. Ще більші маємо труднощі з огляданням більшого простору: кілько то разів, ідучи незнаним містом, незнаними вулицями, не можемо повернути назад без блукання, бо вертаючи назад - вулиці видаються нам зовсім чужими. Ми їх не оглянули з другого боку. Ще гірше - у непереглядним терені: в лісах, горах, або в дуже одноманітному терені: в степу, пустині.

Я тямлю, як сьогодні, як я малим хлопцем заблукав у великому парку підкарпатського купелевого містечка М. Це був властиво не парк - а молодий густий ліс, поперетинаний мережою правильних доріжок. Мені вони здавалися всі одна - ковими і я, вертаючи назад, не знав котрою іти. Я біг то вправо, то вліво - і ніяк не міг вийти - бо, як це звичайно буває в такому випадку, я здається бігав у замкненому крузі. Ставши пластуном, я вже знав би, як собі порадити : я пильно стежив би за сторонами світу, при кожному заломанню чи перехресту доріг - я подивився б назад, як виглядає дорога, коли вертати назад, знайшов би виразніші кущі чи дерева на перехрестях, тощо.

Отож в просторі треба завжди найти точки опертя для ока і від них виходити. Розділити собі цілий простір на частини, знайти відношення поодиноких частин до себе й до цілости - а тоді вже шукати за подробицями.

Добрий пластун, увійшовши наприклад до кімнати, старається одним поглядом запримітити розложення всіх більших предметів, відношення до себе стін, вікон, дверей, великих предметів - а тоді вже придивляється до подробиць поодиноких предметів та частин кімнати. Все це робить незамітно, щоб не звертати на себе уваги. Він не вирячає очей, не обертає голови на всі сторони, не прижмурює очей, не підходить до предметів, щоб на них зблизька подивитись, не бере нічого до рук, взагалі мусить так поводитись, немов би його нічого не цікавило й він до нічого не придивлявся.

Незнаний терен стараємося оглянути з різних точок, бо з кожної він інакше виглядає. Особливо вулиці в місті, дорога в лісі, в горах. Тут завжди що якийсь час треба оглянутись та подивитись назад. Найбільші труднощі в терені без виразних предметів: степ, піщана пустиня, тощо. Тут помагає означення сторін світу, барва земного покриву, сталий вітер, тощо.

Вистра спостережливість важна на кожному кроці в житті. Його основно та з'єднаєш собі його довір'я. А це рішає у виховній праці!

Говори з хлопцями й на актуальні теми: про політику, спорт, театр, літературу, мистецтво, техніку. Це, однак, означає, що Ти мусиш сам багато знати, многими проблемами цікавитися, стало дальше образуватися і дуже багато читати й ще раз читати! Запам'ятай собі, що другим можеш давати тільки з того, чого сам багато маєш!

Спільні відвідини фабрик, різних підприємств, робітень, музеїв, театрів, концертів, - ба, навіть і кіна! - дають дуже багато, але треба їх опісля "скапіталізувати". Мусимо їх обговорити, пояснити, найти основні загальні закони чи правила, що там проявляються, вказати на їх практичне примінення в житті, тощо. Так навчимо хлопців дивитися на все отвертими очима - та в усьому шукати певної закономірности, правильности, практичної сторінки, тощо. Так заставимо їх думати та звертати увагу на все кругом них.

Зверни дуже велику увагу на власноручну працю хлопців і, де тільки можеш, - заохочуй їх до неї, уможливлюй їм її: іспити вмілости, курси, виріб предметів практичного вжитку до дому, дарунків при нагоді св'ят, пластовий заробіток і под. З цього перейди до мистецького ремесла - а опісля до мистецтва взагалі. Воно має величезне виховне значення!

Трохи романтики, тонкого відчуття і переживання краси, - деколи навіть з присмаком задуманости, - не треба боятися! Пригадай собі власні переживання при ватрі, свій перший захід сонця у горах, настроєві образки з природи - а передусім спів, - спів, що ловив за серце, бо відповідав настроям хвилини. Це все виніжнює молоду душу, усуває грубість, нахил до цинізму, матеріялізм.

На пластову естетику - треба взагалі звернути далеко більшу увагу - і то від самого початку! Поясни́й, чому маємо додержувати порядок в одягу, предметах щоденного вжитку, пластовій домівці, веденню книг, виступах, імпрезах, тощо. Скажи, чому маємо дбати про чистий культурний вигляд, чистоту мови, чому маємо чемно та шляхетно поводитися. На все звертай увагу, поправляй, заохочуй, хвали - де треба, став за приклад.

Але всего, що треба молодому провідникові та впорядчикові знати - і на воловій шкурі не списати! Тут треба великого відчуття та досвіду. А їх дає тільки практична робота. Отже, не роздумуй багато, але берись негайно до праці!

Тільки одного ніколи не трать з очей: того ідеалу, що до нього хочемо вести молодь. А по-друге: завжди питайся - як на це або те дивиться сама молодь? - і старайся підійти до того також з їхньої точки погляду. Та вкінці, по-третє: Будь завжди сам таким, якими хочеш бачити своїх хлопців! Бо особистий приклад дає більше, чим тисячі гутірок!

Твій

Старий Вовк

Г У Т І Р К А Ч. 1.

Про спостережливість

Сідайте, хлопці! Поговоримо собі тепер про дуже важну в життю здібність: про спостережливість. Бистрість змислів взагалі дуже цікава річ і для кожного пластуна дуже потрібна, але спостережливість є основною між ними. На ній опираються всі інші.

Нераз нас питають: де мешкає пан Такий-то?Або: де находиться якийсь уряд, установа? Наш свіжоспечений пластун по старому звичаю відповість: Та він мешкає на вулиці... е ... е... не тямлю тепер назви, але йдіть вліво, потім..е вправо, опісля прямо і знову в ліво... а там може вже... Вам хтось покаже, бо числа не пригадую собі...

Наш пластун, безперечно,був там нераз і вночі там потрапить, але другого туди післати, чи листа написати—ого, шкода й говорити! Кілько то разів, ідучи в якесь важне навіть місце, ми й не подивимось на назву вулиці та на число дому! А не один раз може це нам придатися! Особливо треба було б нам затямити собі адреси важніших установ: пошта, телефон, аптика, поліція, пожарники, лікар,лічниця, школа, найближчий трамвай, тощо.

Нещасні бувають люде, що не вміють спостерігати. Вони ніколи не знають, де їхня шапка, книжки, окуляри. Кажуть, що особливо професори та науковці відзначаються великою розсіяністю: - вони ніколи не знають, що біля них діється. Один німецький науковець, кажуть, мав бути так розсіяний, що раз, повернувшись по дожджі домів, - парасолю положив на крісло - а сам станув у кутку під вішалом - і простояв там цілу ніч! Славний вчений, Ньютон, мав дуже любити напівтверді яйця. І він сам собі їх варив - точно на мінуту, з годинником у руці. Аж раз, кажуть, так забувся, що годинника вкинув у кипяток, а на яйце в руці дивився... точно п'ять мінут! Про ще іншого вченого говорять, що він, скінчивши курити, положив недокурок на крісло біля стола, а сам викинув себе через вікно!

Про хлопця, що на все витріщує очі - та нічого властиво не бачить - кажуть, що він "гав ловить". Пластун ніколи не є так розсіяний, як згадані вчені, але й ніколи не ловить гав. Він завжди бистро спостерігає, все, що потрібно - запримітить, запам'ятає. Затямте собі отже: перше й найважніше - це предмет запримітити; друге - добре до него приглянутися а третє - добре затямити спостережене.

Дивлячись на щось, ми звичайно бачимо далеко більше, чим хочемо бачити. Вправді одну точку бачимо дуже ясно та гостро, але кругом бачимо ще багато дечого, хотяй не так в[illegible]ясно та гостро. Ось, коли ми дивимося на цей образ на [illegible] то запримічуємо також [illegible] направо й двері нал[illegible] та [illegible] ще образи побіч. Це [illegible] побудоване людське око.

Воно скидається на фотоапарат: Сочка кидає образ - тільки не на світлочулу пластинку чи плівку, - але на також світлочулу ситківку ока. Вона, однак, тільки в одній точці - званій жовтою плямою - має повну чутливість; чим далі від неї - чутливість менша.

Взагалі наше око не є досконалим оптичним приладом. Воно нераз нас милить. Це називаємо зоровим обманом. Зі школи знаємо кілька таких іграшок: нарисуймо два однаково довгі відтинки; на кінцях одного нарисуймо скісні риски, розбіжні до середини /як у стрілки/, у другого нарисуймо на кінцях риски розбіжні в другий бік. Тепер ці відтинки вже не видаються нам однаково довгі. Або нарисуймо два однакові квадратики: один чорний на білому тлі, другий білий на чорному тлі. І вони не виглядають однаково великі.

Не всі предмети запримічуємо однаково легко. Великі самі кидаються в очі. Малих не бачимо, хотяй добре приглядаємося. Живих, рухомих, - зразу запримітимо, на нерухомих не звертаємо уваги. Це знають інстинктовно тварини й вживають практично для рятунку в небезпеці. Деякі жучки, наприклад, прикидаються мертвими,коли їх взяти в руку. Є гусениці,що вдають нерухому галузку. Один рід мотилів виглядає як листок, коли сидить непорушно, зложивши крила.

Рівнож барва предмету є важна:пестрі бачимо швидко - сірі чи невиразні - не запримічуємо. Але тут головно залежить на тлі, від котрого баревний предмет відбиває, або з ним спливає. Контрасти найкраще запримічуємо. Тому друкуємо"чорне по білому". Остерігавчі хоруговки на вулиці - роблять червоні. Сигналізаційні хоруговки на зеленому фоні бувають білі. І навпаки: заяць, перепілка- мають барву поля, збіжжя; білка, дятель - барву кори. І так майже всі тварини, птахи, оваги. Деякі мають навіть можливість міняти барву, відповідно до окруження. Це називаємо охоронною барвою. І чоловік навчився від природи. Лісники вживають одягу зеленої барви. Військо має одностріий сіро-зеленої барви, або."какі". В зимі малюють танки на біло. Також і пластун, що часто перебуває в природі і не хоче, щоб його здалека було видно - носить одностріий охоронної барви. Але ще й крім того дотримує пластун особливих приписів, щоб не відрізнятись від окруження, але про це згадаємо окремо обговорюючи підходження та ігри в терені.

Але вертаймо до запримічування предметів. В очі кидаються предмети, що є незвичайні в даному окруженню: скло, розбитий горнець - десь далеко в полі чи лісі. На подвірю, біля будинків - це не буде звертати на себе нашої уваги. А ще одно: зложені в порядку предмети не штука спостерігати і запам'ятати. Наприклад: зложене в купу каміння. Але це саме каміння, розкинене без ладу - не запримітимо. Подібно й речі зложені на столі, на виставі.

На предмети, що їх тяжко спостерігати, треба зв[illegible]ти особливу увагу. Треба свідомо старатися побачити в[illegible] й п[illegible]амітне, а не тільки це, що само кидається в в[illegible]

[illegible]епер-дещо про оглядання предметів. Наше око, [illegible]и б[illegible]уло дуже вправлене, не може нараз сприймати [illegible]то

-"Звичайно вистарчає записування рукою, олівцем, але там, де йде про велику точність та незвичайну швидкість,- там приходиться записувати на писальній машинці."

-"А яка є швидкість надаваних телеграмів? Скільки слів чи букв можна записати в мінуті рукою, скільки машинкою?"

-"При звичайному темпі - записується рукою біля 80 - 100 букв. А на писальній машинці останній рекорд зробив, здається, Дж.Р.Ґрегем, що записував через 10 хвилин зі швидкістю щось біля 400 знаків на мінуту!"

-"Чи довго треба вчитися приймання слухом морзівської абетки?"

-"Для приймання звичайною швидкістю треба пильно вчитися кілька місяців. Швидке записування, особливо на писальній машинці,- вимагає кілька разів довшого вишколу."

-"Але що Ви робите,коли Вам приходиться кореспондувати з чужинцем, котрого мови Ви не знаєте? Ви ж самі казали, що радіо дозволяє вдержувати зв'язок з цілим світом, - це ж його велика вигода та перевага над іншими родами зв'язку."

-"І про це вже подумано! Ми, радисти, вживаємо особливих скорочень та знаків, т.зв."кодів", що у всіх мовах світу мають це саме значення. В тому також перевага радіотелеграфії - над телефонією.Так, отже, кількома буквами або числами, - я можу сказати все, що потрібно, і кожний радист у світі мене зрозуміє. Це має ще й ту вигоду, що значно скорочує працю та потрібний для неї час. Ще є багато цікавого, що варта було б Вам знати про новітній зв'язок, але про це поговоримо хіба другим разом. Тепер мушу йти знову до праці. Прощавайте!"

Я йшов додому поволі та дуже задумано. Йшов і думав про наш Пласт. Чи не заспали ми часом цих останніх 20 літ? - Чи не забули ми, пластуни, - що нашим обов'язком є також іти з духом часу? Тоді, як новітні літаки вже досягають майже 1.000 км/год. - ми все ще тренуємо "пластовий біг" - 1,5 км за 11 мінут - і то не як засіб тіловиховний може, але яко дійсний - комунікаційний засіб!- Тоді, як не тільки професійні радисти, але вже й звичайні радіо-аматори - кореспондують з другим кінцем світу з мінімальною швидкістю біля 100 знаків/м, - ми завзято тренуємо сигналізування прапорцями - з нечуваною "швидкістю"...16 знаків/м!...

Безперечно, коли Бі - Пі укладав свої вимоги до перших пластових проб перед 30 літами, то це все було тоді наймодерніше й цілковито відповідало духові часу. Але сьогодні? Чи, з огляду на фальшиве розуміння т.зв. "традиції", ми маємо зажмурити очі й не бачити цього поступу, що настав за цих 30 літ?

Ні, тут щось не все в порядку! Але мені здається, що ми тут самі завинили! Ми самі повинні слідкувати за могутнім розвитком техніки. Самі мусимо старатися іти з духом часу, доганяти його, якщо вже не можемо його випереджувати! Так, ми самі мусимо виявити більше власної ініціятиви. І я сам зараз же поговорю з моїми товаришами в Гуртку та запропонуй їм негайно братися до праці. В першу чергу будемо вчитися приймання морзівської абетки слухом!"

Ось так міркував я, йдучи додому. Не знаю тільки, чи не загнався я трохи задалеко! А може я, при всій моїй щирості до Пласту, - не зовсім правильно зрозумів тенденції його розвитку? Яка Ваша думка? Відгукніться! Напишіть нам, що Ви думаєте про це!

Приблуда

ВЕЛИКА ЧЕСНОТА

Ощадність

Ощадність—сьогодні дуже непопулярна. Це слово многих людей виводить з рівноваги, бо нагадує їм втрачені гроші в Поштовій Щадниці, Міській Касі Ощадности, або в інших наших чи чужих установах. У інших це слово викликує тільки поблажливу усмішку, немов би хотіли сказати: Ми не такі дурні!

У цій війні люде потратили не тільки всі свої ощадности - й майно взагалі,- але багато втратило скарб найдорожчий - здоров'я а то й життя! І коли хтось каже, що не варта було щадити, - то можна йому відповісти: А для тих, що втратили життя, - для них не варта було жити, не варта було плекати фізичну культуру, вправляти спорт, мандрувати, втішатися природою, сонцем, боротись і поборювати життєві труднощі? Ні, таке ставлення справи зовсім фальшиве! Мусимо тямити, що війна - це явище ненормальне - і нормального життя міряти ним не можемо!

Людина, що привикла щадити, приймає усякі невдачі, ба навіть і втрату всіх ощадностей -як переходове,випадкове явище. Не приймає їх байдуже, з тупим і безнадійним розчаруванням,- Тільки негайно береться знову до дальшої праці,заробляє,творить нові цінности - і знову щадить. Це так, як і селянин, якому град знищив збіжжя: - оця втрата не зневірює його і він на другий рік знову засіває свою нивку.

Ощадність, однак, - це не тільки щадження сотиків, - це також щадження і всіх інших цінностей, що мають вартість гроша: часу, енергії, праці [відповідною раціоналізацією та організацією!], Устаткування та всіх інших вартостей. Але ощадність не сміємо при тому вважати за ціль саму для себе; - вона є тільки засобом для осягнення певної мети.

Пластун щадить, щоби купити собі однострій, щоби купити собі гарну фахову бібліотеку, щоби виїхати до табору, на прогульку, або й подорож закордон, щоби доповнити свої студії, щоб у разі потреби допомогти своїм найближчим - а далі - щоби взагалі зчасом унезалежнити себе та запевнити собі повну матеріяльну незалежність.

Ця чеснота - ощадність - помагає тех пластунові здобувати собі й інші корисні прикмети. Ощадність часу - доводить послідовно до пластової точности. Зусилля використати найкраще час - змушує пластуна бути корисним, пожиточним. Сила пластуна лежить - у розумному щадженню енергії; пластун не виладовує всієї своєї енергії зразу, але розділює її відповідно до потреби й щадить, щоб остаточно виграти змагання у фініщу. Свідоме щадження на певні, точно означені цілі, - виробляє змисл плановости та цілевости на майбутнє. Момент творчого поступу - це саме найсуттєвіше в ощадности.

З нашого життя

Пластова Конференція відбулася у днях 6. і 7. X. 1945 у Карльсфельді - з ініціятиви давніх діячів Українського Пластового Уладу. Взяли в ній участь старші пластуни та сеніори, а також представники різних пластових частин, що самочинно повстали в багатьох українських осередках Німеччини. І так були заступлені частини: Карльсфельду, Авґсбурґу, Ашафенбурґу, Реґенсбурґу та Інсбруку. Їхні представники теж зложили звіт з підготовчої організаційної праці. На Конференцію наспіли привітання від українських центральних установ та поодиноких визначних громадян.

На Конференції зачитано такі реферати: 1./ Інформативний огляд праці У.П.У. до р. 1944, 2./ Організаційні напрямні пластової праці під сучасну пору, 3./ Пластовий Сеніорат і Старше Пластунство, 4./ Напрямні діяльности в У.У.П.Юнаків, 5./ Виховна праця в У.У.П.Новаків. Навкруги проблем, що їх порушили прелегенти, розвинулася жива дискусія. У висліді вирішено відновити діяльність Союзу Українських Пластунів Емігрантів - на давніх організаційних зразках і на ідеологічних заложеннях Українського Пластового Уладу.

Конференція вибрала тимчасову Команду С.У.П.Е. з Командантом - Др.А.Фіґолем на чолі. Завданням К-ди С.У.П.Е. мало б бути: схоплення в організаційні рямці Пластового Руху та наповнення його одним ідеологічним змістом.

З діяльности Команди С.У.П.Е. Рядом поступово видаваних обіжників й інструкцій К-да С.У.П.Е. управильнює організаційні та діяльностеві справи низових частин. І так:

Обіжник ч.1/45 з дня 23. XI. 1945 визначує точніше завдання, що їх собі поставила К-да С.У.П.Е. До того Обіжника додано: Інструкцію ч. 1/45 Реферату організації та діяльности - про основування пластових частин, Інструкцію ч. 2/45 Реф. орг.та діяль. - про устрій частин У.У.П.Юнаків, Інструкцію ч. 3/45 Реф.орг. та діяль. - про зміст пластових проб в У.У.П.Ю., Інструкцію ч. 4/45 Реф. орг.та діяль. - про пластові заняття в частинах У.У.П.Юнаків.

Обіжник ч. 2/45 з дня 15.XII.1945 порушує справи економічні, видавничі, зв'язку, організаційні та діяльностеві У.У.П.Н. Долучені інструкції: Інструкція ч.5/45 Реф. економічного - про господарницьке виховання та господарення майном в У.П.У., Інструкція ч.6/45 Реф. вилань та пропаганди - про видавничу та пропагандивну діяльність низових клітин, Інструкція ч. 7/45 Реф. зв'язку - про зв'язок зі скавтовими організаціями інших народів, про зв'язок з міжнародними скавтовими комітетами та про зв'язок і з українськими осередками, Інструкція ч.8/45 Реф.орг.та діяль. - про устрій частин У.У.П.Новаків, Інструкція ч. 9/45 Реф.

Ощадність відіграє в житю народів, спільнот і поодиноких осіб величезної ваги ролю. При помочі творчо використаних ощадностей мільйонових мас, - народи розвинули свою господарську й політичну силу до небувалих розмірів. Ремесло, торгівля, промисел, гірництво - й інші галузі народнього господарства - можуть розвиватися тільки тоді,- коли мають подостатком капіталу; капітал їм може достарчити відповідна установа - тільки на основі зложених ощадностей широких мас. Якщо, отже, розуміємо потребу розвинути наше господарське життя і хочемо до того причинитися чимнебудь, — виконаємо найбільше, - коли будемо щадити. Але й для поодиноких осіб має ощадність вирішне значення: вона підносить життєву стопу на дуже високий рівень, витворює тип зрівноваженої, працьовитої, високо культурної людини.

Тому пластуни привчаються до ощадности свідомо, з метою скріпити свою організацію, допомогти свойому народові, забезпечити себе самого. Висота початкової суми - тут не рішає. Виховне й практичне значення цієї ощадности - не в одноразовому вкладі якоїсь суми - тільки у сталому, плановому та послідовному відкладанню певної частини наших засобів на пізніший час, для осягнення означеної мети. Наша ощадність має бути мірилом нашої пластової та національної зрілости, нашої внутрішньої самодисціпліни та зрозуміння потреб нації.

Роман Мицик

орг. та діяль. - про зміст праці Пластових Новаків.

Команда С.У.П.Е. відбуває сталі сходини для полагоджування біжучих справ. Однак праця К-ди натрапляє на великі труднощі, особливо з огляду на брак приміщення і брак машини до писання.

Члени К-ди обїхали майже всі важніші українські осередки, де почалась вже пластова праця.

Св'яткування Базару. - Реґенсбурзьке "Слово" повідомляє, що з нагоди роковин загиблих героїв під Базаром відбулось у таборі в Авґсбурзі увечері, 21.XI. 1945 р. св'яткове пілняття пластового прапору. Опісля відбулись деклямації та співання національного та пластового гимнів.

Обласний Пластовий З'їзд британської цони відбувся дня 25.XI. 1945, на якому вибрано Обласну Пластову Раду зі Старостою О.П.Ради - скавтм.Л.Бачинським на чолі та Обласну Пластову Команду з Команлантом - скавтм. Др. Є. Ю. Пеленським на чолі.

Сходини Старших Пластунів і Пластунів-Сеніорів Мюнхену та околиці відбулися дня 2.XII.1945, на яких учасники заслухали рефератів на організаційні та діяльностеві теми й обмінялись думками про форми й шляхи праці Старшого Пластунства й Сеніорату.

"Лісові Чорти" - б.III.К.Стар. Пластунів - відновили свою діяльність 2.XII.1945.

Часопис Пластового Коша в Карльсфельді - "СКОВ" - вийшов за місяць листопад м. р. з таким змістом: * * * [вірш], Передмова Кошового, ОР.: Перший день, В.С.:Листопадове [вірш], Я.Гриневич: Три етапи, І.Т.: Міжнародня Скавтова Рада в Мюнхені, Я.Купчинський: В Альпах, Б: Як самому зробити компас?, Або: "Вуйного вітру брати" вибираються в дорогу, З нашого життя, О.Вуковинка: Ватра, Пешолистопадовий біг та марш, "Кажуть"..., Куток Новаків, Загадки, Карикатури.

Курс для Зв'язкових та Впорядчиків відбувся заходами Команди С.У.П.Е. у днях 26. XII. 1945 - 4. I. 1946 на Карльсфельді б.Мюнхену. Його завданням було познайомити учасників з підготівкою та переводженням першої юнацької пластової проби.

Пластовий Виховний Семинар започатковано рівночасно там-же. Він має на меті уможливити членам вищих команд та пластовим провідникам увійти в основну пластову проблематику - при помочі цілого ряду викладів, сполучених з широкою дискусією.

Шосте Світове Джемборі відбудеться в р. 1947 у Франції. - З міжнароднього скавтового світу прийшла вістка, що французька державна скавтова організація вже погодилася взяти на себе влаштування шостого світового Джемборі в р.1947.

При цій нагоді пригадуємо, що перше світове Джемборі відбулося в р.1924 в Лонлоні, друге - в р. 1924 в Копенгазі, третє в р. 1929 в Арров-Парку б.Віркенгед, в Англії, четверте - в р. 1933 в Геделе, в Мадярщині та п'яте - в р. 1937 в Голандії.

Леонід Полтава

М О Л О Д И М

Хай старі живуть одним минулим,
Молодим - співать про кораблі,
Про безкраїсть рідної землі,
Про серця, закохані і чулі!

Йти, шукати кращої дороги,
Все лихе збороти у краю,
І, як треба - впасти у бою,
Тільки все ж дійти до перемоги.

СПОРТ і тіловиховання

ГЕЙ, У СОНЯШНІ ПРОСТОРИ, - ГЕЙ, НА ВОЛЮ З ХАТ ТІСНИХ!

На вулиці тисячами світел освіченого міста - паде свіжий сніг. Великими платками, спокійно, укладається у м'яку, білу покриву, отулюючи докладно все, що є на землі - а пластинки іскряться міріядами світел, віддаючи ввесь чар зими.

З піснею лещетарів на устах виходили ми з домівки Карпатського Лещетарського Клюбу. Ми - три старі лещетарські вовки - три пластуни-лещетарі: Ромко, Данко і я. Веселі вертаємось до хати, живо розмовляючи про намічену прогульку на Говерлю та Попа Івана. За три дні - в дорогу! За три дні помандруємо в царство білої зими!

Розділюємо поміж себе, що хто з нас має приготовити. Отже Ромко перегляне всі три пари лещет, доповнить, що в них бракує, - одним словом: приготовить їх на найбільші "штрапаци". Запасові ремінчики, частини в'язань, заімпрегновання лещет, добір смарів на всяку несполівану погоду, тарільчики до ціпків - теж не сміє забути! Мені цікаво лиш, чи візьме він алюмінієві запасові переди до лещет: бо навіть найкращому лещетареві може трапитися нещастя!

Данко, як старий інтендант, мусить подбати про харчі. А лещетарі - то вибагливі люде! Обставини лещетарського мандрівництва змушують, крім того, добирати якнайкращі та найвидатніші харчі, щоби не займали забагато місця в наплечнику.

-"Найкраще, коли візьмемо консерви"- каже Данко. "Пропоную м'ясні консерви, конденсоване молоко, какао, чай, шоколаду, сушені сливки, фіґи і кістковий цукор. Про такі речі, як масло, смалець, вуджанку, хліб і сухарі - то вже й не говорю!"

-"А зроби яку несподіванку!" - кличу я і Ромко, пращаючись з нашим інтендантом.

Мені припало опрацьовання нашої тури. В думці переходжу, що треба б приготовити: закупити мапи - найкраще спеціяльні карти 1:100.000, виміряти довжину тури, поділити на дні, числячись з усякими можливостями, довідатись у метеорологічної стації, - яка буде погода в цій околиці в найближчі дні, закупити квитки на потяг - і взагалі приготовити все так, щоб не тратити опісля часу на дрібниці. За два дні маємо зійтися знову, щоби переконатись, чи кожний з нас виконав усе, що мав і міг зробити. А за цей час кожний з нас видумує, як других заскочити якоюсь приємною несподіванкою.

Ці два дні пройшли нам, немов фільмова лента з лещетарського життя. Стрічаємося знову в домівці. Скільки сміху, радости і затирання рук! Наразі, як то кажуть, - усе "кляпує"! Ромко реферує справу смарів. Він уважає, що найкраще взяти "Есбіклістер" /на кожний сніг/, "Есбімікс" - і якийсь твердий смар, найкраще "Гауг", хоч і наша "Сільва" - теж дуже добра.

-"А чи ти приготовив корки до розтирання смару - і віск? Але ті широкі корки!"- питаю. Данко причаївся і також питає зовсім "невинно":

-"А як там із фоками до підходу?" - Ромко почервонів:

-"Я звичайно підходжу на ремінцях, що їх даю під в'язання, а як і то не помагає, - скидаю дошки та йду пішки!"

Рішаємо в кожному разі взяти фоки, бо погода в Чорногорі зрадлива - а сніг глибокий.

-"А що береш з одіння?" - питає мене Данко.

-"Вдягаюсь, як звичайно до лещет, а до наплечника беру ще один светер, тренінговий одяг, вітрівку з капузою, запасове білля і купелеві вовняні штанятка."

-"А пощо це знову?"

-"Знаєш, я маю прикрий досвід зі Славська, - де вітер мене порядно передув, - і тому тепер беру вже їх зі собою."

-"А що є з аптечкою?"- триюмфуючи атакує мене Ромко.

-"Но, - і про це я вже подумав! Лише не знаю, чи взяв усе під увагу. На всякий випадок беру перев'язку тонку та грубу еластичну, йодину, вазеліну, козячий лій, дві дощинки, аспірину і фляшину з горівкою..."

-"А не забудь взяти ножички!"-перебиває мені Ромко,-"бо це часто в нас бракує!"

-"Завтра о годині 6,45, на головному двірці, у вестибулі перед віконцем ч.9!" - пригадуємо собі взаємно на пращання.

Вдома пакую все приготоване до наплечника, викреслюю зі списка, що вже запакував і справджую, чи чогось ще не бракує. Здається, що ні! Шатро, спиртову лямпку - а збоку наплечника малу сокирчину - я також не забуваю, щоб мене друзі не "загнули".

День відїзду - здається найкращим для мандрівника. Перед ним дорога ще повна несподіванок і пригод; для пластуна-лещетаря це ще один здобуток у його практиці! Наші лиця веселі, розмріяні, кожний з нас вже мандрує думками по Чорногорі, думками вже

ШАХИ Й СПОРТ

Бажання боротися і перемагати - питоме кожній людині на всіх стадіях розвитку людства. І з того праінстинктовного прагнення змагання виникнув і спорт, який є боротьбою, схопленою в рямці певних засад, - боротьбою шляхетною у своїй суті, не розрахованою на ніякі матеріяльні користі.

Опертя спортових ігор на точно означених правилах - має велике виховне значення. Людина-спортовець, щоб від них не відступати, мусить у розгоні боротьби панувати над пристрастями, виминати лінію найменшого опору, мусить бути, як то кажуть, завжди й всюди - "фер".

Все тут сказане відноситься і — до шахів. Тут теж елементи боротьби, - за Г. Ласкером, - найважніші. І шахи і спорт розвивають деякі психічні цінности, як панування над собою, сильну волю, видержку, послідовність, тощо.

Зрозуміле, що у спорті переважає елемент фізичний, — шахи розвивають один тільки інтелект. Згідно з цим, і хоходження їх інше: Спорт зродився на соняшних левадах античної Геллади, - як форма релігійного культу, як стихійний гін до поєднання краси й добра, - а шахи зродилися в умі якогось, нам невідомого, геніяльного гіндуського мудрця-філософа, як щось абстрактне, далеке від життя. Шахи так і були спершу тільки грою філософів і людей інтелекту. А спорт торжествував серед життєрадісної, фізично кріпкої, молоді.

Але хоч як різними були ці дороги, то все ж таки в наших часах - вони щораз то більше сходяться. Шахи й спорт перестали бути привілеєм певної групи людей, стали власністю мас. І сьогодні модерний професор університету грає в ґольфа - а молода - виспортована людина з підручником у руках вивчає теорію шахової гри, здобуваючи часто осяги на міжнародню міру.

Чим це пояснити? Важні тут, безумовно, незаперечні додатні прикмети обох: шахів і спорту, їхня роля у тілесному й душевному розвитку, їхнє виховне значення. Одначе я хочу підкреслити ще один, незвичайно важний фактор: тут іде про дві форми, що себе взаємно доповняють. Це фізичний і психічний елементи, що при свойому гармонійному рості підносять людину до висот античного ідеалу.

Значення корелації шахів і спорту сьогодні загально признане. Багато клюбів має побіч футбольної, легкоатлетичної та інших секцій - ще й шахову, яка нераз приносить славу свойому клюбові.

20-тилітній російський шахіст, Смислов, який здобув треє місце в совєтському XII-тому чемпіонаті, оповідає, що підготовку до того чемпіонату він переплітав з каюковим спортом, і що таким чином осягав добре самопочуття, умову свіжість і так важну в шахах, гарну фізичну кондицію. Взагалі всім шахістам слід рекомендувати, щоби побільше занималися спортом. Гармонійно й всесторонньо повинна розвиватися людина, бо тільки тоді вона відчує повне вдоволення життям, тоді здобуде гарні осяги в своїй спеціяльности й займе почесне місце серед інших.

Є. Бобикевич.

З ЖИТТЯ МЮНХЕНСЬКИХ СПОРТОВИХ КЛЮБІВ

У.У.С.К. Секція Спортових Ігор працює дуже інтенсивно [відбиванка]. У майбутніх змаганнях студенти задумують зреванжуватись за попередні поразки в цій ділянці спорту. Гарні умовини праці [руханкова саля, спортове грище], як і незвичайно прихильне ставлення Проводу Студентської Громади - дають запоруку, що в майбутніх змаганнях У.У.С.К. вийде горою.

К.Л.К. виявляє дуже різносторонню діяльність. Тричі в тиждень відбуваються тренінги Плавецької Секції. У розмові її провідник, п. Б. Целевич заявив, що до плавецького змагу К. Л. К. виставить 12 змагунів [класичний, кравль, горілиць].

Шахова Секція підготовляє внутрішньоклюбовий турнір. Із відомих призвищ тут фігурують: Бобикевич, Лушпинський, Новаківський, Якимчук. Відбудуться також відплатнішахові змагання з У.Р.С.Т. "Лев" - Карльсфельд і товариські змагання з У. С.Т. "Чорногора" - Авґсбурґ.

Прекрасно заповідається також праця Лещетарської Секції - гордість провідника К.Л.К. - Мґр. Кравчишина. Власними силами "зорганізовано" лещетарський виряд, відбуто суху заправу, один тренінг - і тепер К. Л.К. - івці чекають з тугою на сніг. Щасти їм, Боже!

Роман

є на Говерлі. Потяг мчить стрілою, наближуючи нас до Ворохти. Зима огорнула землю у свої сріблясто-білі шати, смереки обліпила білим пухом, сніг розсвітила тисячами іскор! Незадовго будемо мандрувати у тому царстві незлічимих пригод - самі, далеко від міського шуму, віддихаючи повними свобідними грудьми!...

Ворохта! Висідаємо, вбираємо наплечники, припинаємо лещета і - гей-же в дорогу!

На лещетах, мов на крилах,
Ловим кожну ясну мить,
Тільки кров нам грає в жилах,
Тільки вітер нам шумить!

Інж. Р. Рогожа.

Для сили й відваги - границі немає!

д'Анунціо.

Чим слабше тіло, - тим більше приказує,
Чим сильніше, - тим більше повинується!

Жан Жак Русо.

Людям не бракує сила, - їм бракує воля!

Віктор Юґо.

Всячина

Майже 1.000 км у годині

Вілсон, полковник англійських повітряних сил, досягнув при пробних летах пересічної швидкости: 968,8 км/год. При одній пробі вдалося йому навіть досягнути 986,5 км/год.!

Так поволі, але вперто, наближається новітня техніка до - "граничної швидкости літака", яку теоретично обчислено на 1.200 км/год., що рівняється швидкости звуку.

Радіо-конференція

Часописи подають, що в Лондоні очікують скликання міжнародньої конференції для упорядкування справ радіомовлення та радіотелеграфії. Перед нею нелегке завдання: приділити всім радіовисильням відповідну довжину хвилі, - щоби вони собі взаємно не перешкаджали. Тут варта згадати, що радіомовних висилень є тепер в европейському просторі біля 450 - а в р. 1933 було їх тільки 253. Їхня загальна потужність є тепер втричі більша, чим була тоді.

Що коштувала війна?

Один фахівець-господарник вичислив, що за ті кошти, які витрачено на цю світову війну, можна було б для кожного мешканця цілого світу побудувати гарну вілю з власним городом, та ще й до кишені щось остало б!... За півурядовим підчисленням, як подають часописи, витрачено тільки на зброєння та сам воєнний матеріял - величезну суму понад 1,.,154.000,000.000 доларів! А то ще не зачислено тут всіх інших витрат, зв'язаних з війною, та воєнні шкоди.

Верчення зубів без болю

Найбільше неприємним при направі зубів - це верчення. І багато чутливих людей задля того не може відважитися піти до зубаря, щоби направити зуба.

Тепер повідомляють з Парижу, що там винайшов хтось особливий прилад на стиснене повітря, який кидає незвичайно тонесенькою струєю, але під дуже великим тиском, відповідний шліфувальний порошок до зуба та так його чистить. Ця процедура, як твердять, зовсім не викликує болю та не роздразнює нервів.

ВІД РЕДАКЦІЇ

По довгих роках мовчанки - оце знов до Вас, Пластуни й Пластунки, заговорило "Молоде Життя".

Деяким з Вас ця назва живо пригадає минулі роки на рідній землі,- коли Ви із захопленням перегортали сторінки Вашої пластової газетки, шукаючи в ній відповіді на безліч питань, що хвилювали Ваш розум і серце так часто...

Сьогодні Ви вже може й зрозуміли, що ніяка енергія не пропадає марно та так зовсім безслідно в безмежжях часу!

Для інших, знов, "Молоде Життя"- це зовсім невідома назва - і нам слід пояснити, що цю назву носив наш пластовий журнал, який в рр. 1922 - 1930 виходив у Львові, а опісля - в Празі. Та потім "Молоде Життя" - замовкло...

Сьогодні, маючи змогу знов оживити Пластовий Рух, здвигаємо теж і трибуну для вияву пластових думок, пластового слова, пластового духу!

Все найцінніше, що створили в минулих десятиріччях дві генерації пластунів, ідучи "пластовим шляхом за красою життя", - передаватиме Вам, Пластуни й Пластунки,- наше "Молоде Життя".

Все найцінніше, що в дружній співпраці, надхнені пластовими ідеалами, створите Ви, Пластуни й Пластунки, - запише незатертими буквами "Молоде Життя" на своїх сторінках.

Ми кличемо до Вас, Пластуни-Сеніори, до Вас - наших друзів із вчорашніх і передвчорашніх днів, до Вас всіх, що вже може "зломили перо": Займіть своє місце в рядах співробітників! Нехай історія, традиція і ціла пребагата проблематика Пластового Руху стануть не пропащим добром молодого й наймолодшого покоління пластунів!

Ми кличемо до Вас, нове покоління пластунів: Включіться у творчу роботу над збагаченням змісту нашого спільного пластового часопису! Внесіть на його сторінки - подих юного життя, щирість глибоких почувань, сердешність золотих мрій, буйний розмах, кипучу енергію!

І ми віримо, що Ви всі на наш заклик відгукнетесь! Тому на першій сторінці виписуємо великими буквами незабутнє ім'я: "Молоде Життя".

Редакція.

Видає: Союз Українських Пластунів Емігрантів, Мюнхен, Розенгаймерштр. 46 а.
Редагує Колегія.

Printed with permission of UNRRA Team 125, Karlsfeld

ч. 87.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

ПЛАСТУН Є:

1. СЛОВНИЙ.
2. СОВІСНИЙ,
3. ТОЧНИЙ,
4. ОЩАДНИЙ,
5. СПРАВЕДЛИВИЙ,
6. ЧЕМНИЙ,
7. БРАТЕРСЬКИЙ І ПРИЯТЕЛЬСЬКИЙ,
8. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ,
9. ПОЖИТОЧНИЙ,
10. КАРНИЙ,
11. ПИЛЬНИЙ,
12. ДБАЛИЙ ПРО ЗДОРОВ'Я,
13. ДБАЛИЙ ПРО КРАСУ,
14. ВСЕ ДОБРОЇ ГАДКИ.

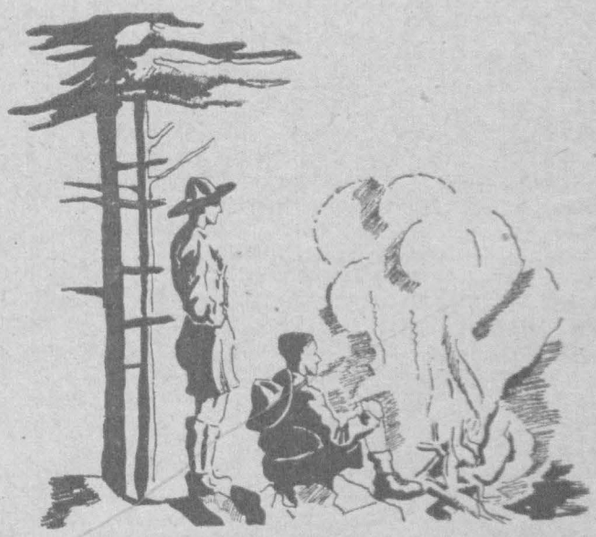

ЗМІСТ:

А.Фіголь: Нині... - Завтра!
М.Добрянський: Шевченкова нація
Кудеяр: В таборах Срібної Землі
О.Стефанович: * * *
Приблуда: Прогноза
Пластова Стріча
О.Ольжич: Пластовий капелюх
М-о: Як зберегти молодість?
Ф.Смеречук: Поклик простору
Дрот: Не Ти, не я, - а МИ!
Пластовий закон
Пластовий Виховний Семинар
Я.Рак: Фізичне виховання і Пласт
Є.Бобикевич: Монолог архипацера
Нові видання
35 літ Українського Пласту
Додаток: Поради Старого Вовка

1946. 2

УКРАЇНСЬКИЙ
МУЗЕЙ-АРХІВ

НИНІ... — ЗАВТРА!

Далеко від Батьківщини проходять н и н і наші пластові мандри. Думки над Дніпром, чи в Карпатах - а в дійсності наші кроки - на чужих шляхах а наша пісня відбивається глухо об холодні скелі Альп. Проміряти "тернистий шлях України" прийшлось нам у нових, особливих умовинах еміґрантського життя.

Еміґрація! Це слово окреслює сьогодні нашу дійсність і - здається - проклятим маревом тяжить на нашім майбутнім.

Покищо еміґрантський "хліб насущний" для більшости ще не гіркий; його доволі - може забагато навіть, коли в таборах, де скупчується більшість нашої еміґрації, і спати є де, й убратися "від біди", - а не вимагають за це ніякої праці. На довшу мету такі умовини життя це прокляття для одиниць і прекрасне середовище для розкладу спільноти. Як залізне знаряддя вкривається ржою, коли лежить без ужитку - так нидіють, вироджуються і розкладаються фізичні і духові сили людини в безділлі. Праця, що полонила б душу, добровільна, свідома праця була б найкращим середником на ті всі небезпеки зіпсуття і морального розкладу, що їх криють у собі такі великі скупчення різних людей, заосмотрених в найконечніші середники існування, але без занять, без праці. Ці небезпеки зокрема великі для молодих, здорових.

Свідомість того казала створити цілий ряд можливостей праці внутрі кожної таборової спільноти; організувати школи й усі різнородні форми вияву духового життя. Тому також молодь інстинктовно пішла в ряди своїх тіловиховних організацій. Тому також окрему атмосферу праці творить і старається її поглибити Український Пласт.

Однак причин зіпсуття і вогнищ зарази не усунено, - вони чигають на першу нагоду, щоби вибухнути й поширитися; існують ворожі нам сили, які стараються поширити й підсилити їх усіми можливими середниками - у найрізнородніших формах.

Гін до якогонебудь вияву активности - в сучасний мент паралізують не тільки об'єктивні обставини, в яких живемо, але й безпроглядне з а в т р а, непевність наших днів, брак перспективи. Що буде завтра? Де будемо завтра? Це питання, яким немає зараз відповіді. І багато людей морочить собі голови здогадами усяких можливостей; прислуховується кожній - і зовсім недоречній сплітці і в душевній непевності і внутрішньому розгубленні - щораз то більше тратить сили до праці н и н і; і вони думають, що шкода починати щонебудь сьогодні, бо завтра і так усе зміниться. Ці люди міркують так уже кілька літ і щораз більше нидіють їхні сили, вони відстають від життя, завмирають. Вбогі духом! - вони не бачать і не розуміють, що "з а в т р а" - це наслідок "н и н і", - що завтра можна зібрати тільки те, що посіяно нині.

Тимчасом і здорова одиниця і спільнота мають природний гін жити і розвиватися серед яких би то не було обставин. Очевидно - хоча відгадування того, що буде завтра, не пластове заняття, то пластун помічає чітко все, що діється довкруги нього н и н і; на основі цих помічень творить собі ясний образ дійсности без ілюзій і оман; вкінці витягає висновки - можливо якнайбільш об'єктивні - для свого сучасного поступування, для теперішньої діяльности: і працює н и н і, прямуючи до мети, яку осягне з а в т р а!

Саме це спрямування усієї сили своїх помічань і суворих висновків з того, що він бачить для вияву розумної активности в сучасний мент - і творить різницю між пластовим і непластовим підходом в оцінці нинішнього дня.

В заложеннях пластового світогляду лежить активність, життєрадісність, погода духа. Пластун є завжди доброї гадки, але не тільки через своє духове, підсвідоме наставлення, але й ізза об'єктивних доказів - хочби останніх літ - що і найважчі умовини особистого чи суспільного життя міняються, їм на зміну приходять інші. Байдуже, чи ті нові умовини ліпші, чи гірші, - важне щоб у ніякому життєвому етапі не сидіти безчинно, щоби приготовлятися на зміну й активно впливати на те, що прийде завтра. Тоді чорні дні не зломлять нас, а ясні стрінуть нас готовими сприйняти їх.

Наша активність спрямована до мети, що її окреслює наша пластова присяга: вірність Богу й Україні. Це не пуста фраза, але глибоке пережиття здобуте чином.

З віддалі еміґрантського життя серед чужого моря - вона, покинута Батьківщина - видається ще кращою, ще величавішою... "Далека Ти, а близька нам, кохана Вітчино!..." і родиться туга в душі за втраченим раєм.

Смішними видаються всі ці дрібні спори, сумною - внутрішня распря, - що гризли нас на нашій землі. А нині, який глузд має продовжування цих крамол тут, на чужині? - Старі набуті привички? Чи зовсім не змінився світ від учора? Чи не говоримо про поворот у рай? Але з чим? Але як? - Б'ємося за проминаючі форми еміґрантського животіння, - а де змагання за вічну, свою, рідну правду?...

Нині, коли фізичне існування можливо забезпечене - нині, немов у передишці, - для усіх старших пластунів час поглянути на ті наші пройдені шляхи, на яких ми старалися служити нашій Батьківщині, перевірити їх, сконфронтувати їх з тим, що було і що є довкруги нас. Не легке це завдання! Але юнакам дозволить воно усвідомити собі, чим і як можна тепер - і в майбутньому служити Батьківщині. Очевидно: найважніше завдання під сучасну пору - це підготовка. Бо Батьківщині служити успішно може тільки той, хто щось вміє - з якої б то не було ділянки: про це докладно пише Старий Вовк у гутірці.

Так розгортається велика ділянка пластової праці для збереження себе від небезпек морального розкладу; щоби духові та фізичні м'язи не ниділи і не ржавіли душі. Велика проблема витворення атмосфери, в якій розвивалася б широко наша праця н и н і для кращого з а в т р а.

Таке духове підсоння праці буде найкраще протидіяти усім розкладовим тенденціям середовища, ширенню недовір'я і підриванню віри в свою вартість, в свій провід, в краще майбутнє... Коротко: протидіяти всім тим темним силам, що хитрог, підлазкою хочуть нас знутра о-

слабити і розложити.

Але в час цієї передишки, підчас побуту поза Рідним Краєм - ще й інші завдання виринають перед нами!

Колись ми мріяли про те, щоби наші мандри по долах і горах України доповнити хоч одним вискоком в чужі краї, пізнати, як живуть і думають інші народи, нав'язати з ними нитки доброї приязні й дружби. Бо вже тоді ми були свідомі того, що замало провірити тільки шляхи України. Ми бачили, що вони - ті широкі та довгі шляхи - прибігали до наших земель з невідомої далі та й знова вибігали за границі України і гинули десь далеко в незнаних краях; коли "заполонила серце дорога..." хотілося іти далі й шукати нових пригод у незнанім.

Тоді це може була - романтика. Сьогодні ми свідомі, що нам треба обов'язково знати, що діється на сході і на заході, на півночі і на півдні, в старому й новому континенті, - в цілому світі, який сьогодні змалів, скорчився і дуже часто те, що діється на ньому в одному кінці, має такий або інший вплив на хід подій в іншому місці.

Однак замало тільки знати, що діється у світі; треба, щоби світ знав теж і про те, що діється у нас, де ми, хто ми...

Н и н і судьба кинула нас у чуже море. Може й не усвідомляємо собі, що ми є скрізь, - на всіх континентах. Треба, щоб усі відгукнулись, подали зв'язок, щоб не почувались самітними - сини одного народу. Нас багато, ми можемо зробити багато, - тільки пов'язати в одно всі змагання!...

Еміґрація має не тільки від'ємні сторінки; є й добрі. Є нагода пізнати людей, краї, зрозуміти сучасні загальні тенденції, з'єднати чужу опінію, здобути приятелів-чужинців. Але піддержування зв'язків - вимагає пляну та послідовности. В'язати треба чимсь - порожнеча нікого не притягає. І ми не хочемо в'язатися з людьми, які собою нічого не уявляють.

Тож н и н і злочином - безділля! Бо нам брак часу, щоб хоч частинно реалізувати те, що задумане, здійснювати наші пляни й програми.

А з а в т р а? - аж лячно стає у відповіді на питання: чи ми готові зробити?...чи вміємо?... чи знаємо?...

Яке з а в т р а не було б - ліпше, чи гірше - ми н и н і мусимо стати готовими відповісти вимогам завтрішнього дня.

А тоді з а в т р а буде належати до нас - повністю!

А. Ф і ґ о л ь, ЛЧ.

Нам сонце всміхається, зорі цвітуть,

З грудей наших рине завзяття і сила.

Нікому, ніколи в житті не дамо

Орлині приборкати крила!

С. Д о в г а л ь

ШЕВЧЕНКОВА НАЦІЯ

Хтось назвав нас Шевченковою нацією. Тим дуже влучно означив ролю Шевченка для українського народу. Ми справді Шевченкова нація - в тому розумінні, що Шевченкові завдячуємо наше національне існування. Коли б не було Його, - сьогодні не було б українського народу. Це не є реторична фраза, ні перебільшення. Це треба розуміти дослівно: Без нього ми були б розплились продовж XIX. століття у всеросійському морі і були б перестали існувати як окрема національна індивідуальність.

Входячи в XIX. століття, український нарід увійшов у дуже небезпечну добу свого життя. На порозі XVIII. і XIX. століття схрещуються два великі процеси: один - занепад і гибіль української козацької державности, другий - формування нової України, України недержавної, культурницької. Дипломатична місія - графа Капніста, надії зв'язані з походом Наполеона, повстання декабристів в Україні і державницькі традиції серед українського дворянства Лівобережжя - це останні відгуки старої козацької державности. Коли вони затихли, - глухо стало в україні на ціле століття. Ще гурт харківських дворян намагався творити в щоденній громадській роботі фундаменти під будучу державу. Але ідея української державности завмерла на ціле століття. На її місце прийшли неясні ідеї політичного романтизму /такі вони були впрочім в цілій Европі/, потім антидержавні доктрини соціялістичні. Аж в огні революції 1917. року почала кристалізуватись нова державницька ідея.

На порозі тої нової України ставить доля на чоло нашого народу двох геніяльних українців - Гоголя і Шевченка. Кожний з них - син свого народу, кожний - наче збираюча сочка - зосереджував у собі найбільш суттєві елементи тогочасної душі народу. А весь нарід по упадку козацької держави опинився на роздоріжжі, бо не стало того природного осередку, який дає всьому змисл і орієнтацію. Український нарід роздвоївся і міліони українських душ роздвоїлися. Куди йти дальше?

Два геніяльні українці показували - два різні шляхи: один - у всеросійське море, в обійми матушки Росеї, другий - до стіп матері України. В особах тих двох великих людей воплотились на порозі нового століття дві головні тенденції історичного розвитку Східної Европи - тенденція об'єдинительна - і тенденція національна. Тут, противно як на початку попереднього століття, коли то речниками тих-то двох сил стали в обох таборах два найбільші державні мужі, перейшла ця роля на володарів душ - майстрів поетичного слова. Це неначе би символ, що визначував майбутній розвиток у тому столітті: боротьба за національне обличчя народу вирішиться у сфері літератури і культури взагалі, в площині духовости.

Переміг Шевченко. І це була епохальна подія в тому столітті, яке в усіх століть нашої

історії було найбідніше великими ділами. Переміг Шевченко і в тому затріюмфувала національна ідея над об'єдинительними тенденціями, переміг здоровий інстинкт самозбереження народу, виявилась могутня його стихія і дух землі. Станувши на роздоріжжі, український нарід вибрав свій правильний шлях.

За Гоголем пішли тисячі /Не збираюсь кликати його за те на суд. Нехай той, хто чує себе без гріха, кидає на нього каменем/. Пішли за ним розтерзані двоєдушшям, жерті сумнівами і биті долею за гріхи свої і предків, які допустили до злочину, що не має прецеденсу в історії: сусідній нарід відібрав їм їхнє ім'я і через те поставив заколот у національній орієнтації на століття. Неодин з тих земляків чув підсвідомо відгомін давньої Руси і тому йшов до Руси нової московської, не усвідомлюючи собі того, що московська Русь - Расея, - це світ зовсім інший - від старої Руси київської української, і їй чужий.

Різними шляхами пішли оба геніяльні сучасники, але мимо того в однім відношенні зробили спільне велике діло: їх поетичне слово було тою таємною зброєю, яка десятками літ підкопувала основи царської імперії. Шевченко - титан віщого слова, підкладав динамітові ладунки в її фундаменти. Гоголь знов же ж - спокійний епік, перший захитав духові підстави почуття московської самопевности й гордости і тим защепив рака, що знутра точив імперію. Бо Гоголь перший в російській літературі стягнув з "рускаво человека" - маску "красних руських душ", якими до нього захоплювалась ця література, і показав москвинам цілу безодню нігілізму мертвих душ. Він перший навчив той нарід сміятися з самого себе і тим защепив йому бациля, який розкладав його духа і підкопував імперію.

Коли Гоголь своїм сміхом та епічним спокоєм валив духові підстави царської імперії, то Шевченко не тільки валив але й будував новий світ. Він оживив завмираючий нарід. Його жагуча любов до України і до поневоленого народу, вогонь його душі, вогонь вбраний в форму поетичного слова, - його незломний характер і етос окрилений вірою в побіду справедливости й української правди, - це була та титанічна сила, яка чудес доконала.

Сьогодні нам взагалі трудно зрозуміти той таємний вплив, який мало його поетичне слово. Бо поперше - впродовж сто літ від появи "Кобзаря" ми перейшли великий етап розвитку національної свідомости, - подруге - тоді більш читали Шевченка й одушевлялись ним та росли духом так, як одушевляється побожна людина, чуючи в церкві слово Боже. Читайте історію нашої літератури пошевченкової доби, а побачите, який перелім викликував Шевченків "Кобзар" у душах українських письменників: приводив їх до України і служби свому народові. А сьогодні ми вже тільки святкуємо канонізованого святого, патетично деклямуємо вірші в його честь, а читання його творів передаємо як обов'язкову лектуру до школи.

Шевченко будував серед мурів велитенської казарми від молдаванина до фіна - свій новий український світ. Коли в 1917.році "вибухла Україна" /як казали прості люди/ і розсадила мури казарми, то це в першу чергу його діло. Але будова нового світу не була доведена до кінця. Україна "вибухла", запалала ярким полум'ям, воно розлилося безмежними степами, нагло спалахкотіло і принишкло. На короткий мент Україна заблестіла непересічними осягами на різних ділянках культурного життя, але чим більші таланти й здобутки показала в царстві культури, тим більш яскраво виступили недомагання в політиці. Яка причина того?

Не вимагаймо від Шевченка забагато, хоч він був геній. Він дав і так дуже багато. Його поява серед загальної глуші миколаївської епохи, коли справді на всіх язиках все мовчало, була виявом ласки Божої для України. Він дав більше, ніж ми того свідомі: без нього не було б сьогодні українського народу, він розбудив національну стихію і дав їй життя. Але того життя він не оформив, зн. не створив виразно окресленої української духовости. Він дав тверді підстави, на яких повинна була вирости будова українського національного світогляду. Але сам того не зробив. Бо не міг зробити. Між геніями поетичного слова можемо розрізнити два основні типи:

Один: творча снага генія формує всю його творчість в один моноліт - завершений духовий світ, виразно окреслену духову індивідуальність, яка настільки ясно й повно оформлена, що не викликує ніяких непорозумінь. Завдяки геніяльности свого творця вона оформлює на свою подобу духовість народу, витискаючи - нераз на століття - на ній свою печать /Приклад: Гомер, Данте/.

Другий: творчість генія, це наче вислідна підсвідомих хотінь довкілля, поет у згущеному виді віддає дійсність, яка довкруги нього. наповняє її животворним вогнем своєї душі, тим її збагачує, інтенсифікує та оживляє.

Геніяльні поети - це занадто складні і багаті індивідуальності, щоб можна було їх клясифікувати. Але мимо того така загальна схема помагає зорієнтуватися в характері творчости даного поета. Шевченко радше був зближений до другого типу.

Шевченко був тим великим Предтечею, який ожививши нарід і натхнувши його жаром своєї душі, тимсамим поставив неминучу конечність появи нового Шевченка, який завершив би ним розпочате діло і дав сформовану українську духовість. Туга за оформленням українського світу стає щораз то більше всенароднім бажанням. Це рівночасно туга за новим Шевченком.

В цьому реаґує здоровий інстинкт народу, хоч ми того й не свідомі. Сьогодні український нарід знов опинився на роздоріжжі; більше тогоми сьогодні на більш небезпечному історичному закруті, ніж усі дотеперішні. Правда, сьогодні наша національна свідомість інша, як сто літ тому, але правда й те, що за душу нашого народу змагається сила, яка з поміж усіх існуючих оформлена найліпше і виявляє найбільше агресивности. Щоб їй протиставитись, українська духовість мусить бути оформлена. А поетичне слово - з поміж усіх формуючих чинників - найсильніше.

Сьогоднішним Гоголям - Тичинам, Рильським, Сосюрам, Бажанам /всі вони поети великого формату/ - мусимо щось протиставити. Коли думаємо про грізні небезпеки завтрішнього дня, то очі звертаються в сторону тих великих майстрів поетичного слова, яким деспотія не скувала уст. Чи ж вони свідомі великого завдання? Віримо, що так. Тому сподіємось, що вони сьогодні кують таємну непобідиму зброю - віще слово поетичне, яке оформить нашу духовість, охоронить український світ перед заливом нігілізму і збереже його як націю для майбутніх завдань.

Зі стратою Батьківщини ми втратили те найсильніше з поміж зв'язуючих начал, що є підставою нації - зв'язок людини з землею. Сьогодні ми стали шевченковою нацією в повнім значенню того слова: в'язати нас у цілість, щоб і на чужині залишитись нацією, - будуть уже тільки духові вартості, а між ними на першому місці поетичне слово великого формату. І в цьому друге історичне завдання тих творців-поетів, що не мають скованих уст.

А ми, Пластова Братіє, по змозі скромних сил наших допоможімо їм виконати це завдання. Створім догідне середовище і відповідну атмосферу. Бо в тундрі дуби не ростуть. Творім серед тундри оази, де світить і гріє сонце, повіває свіжий вітер, а теплий дощ очищує атмосферу й оживляє ґрунт, щоб, коли впаде в нього творче зерно, - воно зійшло й видало багатий плід.

М.Д.Добрянський

В ТАБОРАХ СРІБНОЇ ЗЕМЛІ

З піснею "Не зломимо своїх присяг" - на устах та з пластовим законом у серці - вийшли ми, пластуни, поза рямці нашого рідного життя - у чужі простори. Ми опустили Рідний Край - і повороту туди нам на деякий час не було. Однак ми, пластуни еміґранти, шукали зараз же нового поля нашої діяльности. Таким вибраним краєм стала для нас - С р і б н а З е м л я ...

Туди ми виїздили на вакації, нав'язуючи знайомства, організували пластові табори, мандрівки, зустрічі, пілсилювали пластове життя по курінях, тощо.

Ми виїздили з Праги гуртом, або й поодиноко, та проїхавши майже тисячу кілометрів, діставали від Краєвої Пластової Старшини всі потрібні інформації та інструкції відносно організації тогорічного табору: про місце, кількість учасників, дозвіл та ін. Ми тоді брали шатра та звичайно пішки міряли карпатську землю - від її столиці - аж на місце призначення. Наш шлях провадив на Перечин, Турю Ремети, через Плоске, Оленьово, Поляну - до Солочина, - де довгі роки відбувались пластові табори. Тут на березі річки Пініїв, недалеко цікавого мосту, від якого дихало давниною, - ми зупинялися. І тут, на триморговій площі, пізніше купленій на власність, - ми розкладали тимчасові шатра і брались до праці: приготовляли табор.

Пригадую дуже докладно, як довелося мені цементувати пивницю, розробляти мальту, яку я тільки деколи бачив готову, але якої ніколи до того часу не приходилось мені практично уживати. Я будував шопу для матеріялу, їдальню, кухню для варення на 200 осіб, комору. Провадив тимчасове дренування таборової площі. Ставив міст на річці. Замовляв харчі в крамницях: м'ясо, хліб, молоко, тощо. Це все вимагало праці одного до двох тижнів перед початком табору.

Сонце жарило і робило з білого тіла бронз. А праця на свіжому повітрі зміцнювала м'язи, тужавила їх. У вільних хвилинах перед їжою знаходив я прохолоду в хвилях гірської річки а по їжі запивав мінеральними водами різного смаку. Особливо радо я ходив до джерела "Маргітка", віддаленого І км, - і підкріплювався, сидячи в старому смерековому парку.

Околиця була дуже здорова. Від північного й східнього боку заслоняло пасмо гір - з найвищою горою - Ріжком, покритим чатинним лісом. Найближче містечко, Овляява, віддалене 6 км, давало можливість забезпечити табор у всі потрібні речі. У віддалі 3 км на північ - лежала кліматична оселя, Поляна, славна знаменитими мінеральними водами. Церква була й в Солочині - і в Поляні. Ліси ж давали можливість до мандрівок, - навіть і дводенних, та до різних ігор та нічних вправ. Одним словом: околиця, як богом сотворена для таборування! Місцеві люди швидко до нас звикли і з кожним дальшим роком все більше йшли нам на зустріч.

Починався табор: Таборова Команда встановляла денний порядок, назначувала дижури та виготовляла плян праці на цілий час тривання табору.

Таборовий день починався трубкою, що голосила шосту годину ранку та кінець сну. Тепер треба було проробити ранню руханку, вичистити зуби, вскочити в річку, упорядкувати шатро, взяти до свого шлунка каву з молоком, закусуючи разовим хлібом, - і на 8.г. стати в ряди перед Командою табору, щоби відспівати ранню молитву та під звуки пластового гимну піднести прапор - на знак, що робітний день почався.

На площі видно тільки вартових, як приймають гостей, як дижурний вешається біля кухні. Працівний гурток розбився у місто на пошту, в село по накупи та замовлення. Гуртками сидять пластуни й слухають своїх інструкторів, опановують пластове знання. Так аж до II,30, коли то можна розсіятися при вільних іграх та забавах, пливанні, підбиванці та інших спортових заняттях. Між I2,- I3 видають обід. Від I3-I4 дижурні припильновували примусовий відпочинок. А потому знову заняття аж до вечері. Вечором гутірки та доповіді, ватри. Ось так виглядав наш робітний день.

До найкращих точок таборового порядку дня належали пластові ватри. Вони не тільки викликали багато глибоких вражінь, але були й знаменитою пропагандою. Цілий табор, чи тільки один гурток, котрому це доручено за якусь заслугу, підготовляли програму. Вона була різна - залежно від того, чи ватра була призначена тільки для старших пластунів, чи для усіх, чи очікувано запрошених гостей з Ужгороду, Мукачева, Сваляви, чи тільки місцевих селян. Звичайно будовано стіжок, рідше пагоду, що її запровадили до нас вперше наші впорядники з Лісових Шкіл. Ватру запалювали вибрані за свої заслуги юнаки, яким в цей спосіб можна було відзначити.

Полумінь ватри багряним жевром кидала свої містичні тіні по долині а з лісу виступали очмавілі привиди і переходили всі фантастичні можливості. А при вогні, амфітеатрально довкруги уставлені, відбивалися яркою черленю молодечі лиця Пластового Братерства, об'єднаного в єдину суцільну громаду.

Тут в легкій формі подавено присутнім дуже багато поважних проблем, що їх у сухому поданні було б нераз досить важко сприйняти. При ватрі, в крузі молоді, все це сприймалося зовсім інакше. Цей матеріял, подаваний навіть деколи в формі легко-веселій, мав легший доступ до серця і розуму. Поважне й веселе чергувалося між собою і рямувало пластове життя, виробляло характер, бистроту і ширило кругозір.

Олекса Стефанович

* * *

Як добре по хрусту гілки,
По шерху трав у смереччу
Вгадать, лисиця чи білка,
Чи заяць дався на втечу...

Звіриним нюхом відчути,
Що овочі цілі - їстовні,
Ті - повні злої отрути,
Хоча й привабні назовні...

Як любо блукать лісами
І в їх далині і близі
Усе читати таксамо,
Як в добре знайомій книзі!...

А сонце ляже на спочин, -
У сутінь випнути шатра -
І хай горить, палахкоче,
Хай довго палає ватра!...

Хай дивний вітер повіє
-Таємні шелести в борі... -
Хай казка розтулить вії
І гляне по всім таборі.

Сам Юрій під "скоби" варти
Хай злине на буй-коневі,
Од власного світла й ватри -
Оба, як жар, вишневі.

Хай казка квітне і світить,
Хай брат не зна ні сестриця,
Дорослі вони чи діти,
Чи видиться їм чи сниться.

ПРОҐНОЗА

Друзям з Проґнози - присвячую.

Проґноза? Питаєте, що це таке? Ах, так, - Вам, молодим, це дивне слово нічого не каже... Але нам, старшим, воно промовляє до самої душі! Довгі роки ми згадували його в трудні хвилини нашого життя, покріпляючись ним; довгі роки ми мріяли про нього при нашій тяжкій сірій щоденній праці. А весною, коли сонце пригріло, коли гай зазеленів і квіти розцвіли, - це слово вже не сходило з нашої думки, не зникало з наших інтимних дружніх розмов. Проґноза! - Але Ви цікаві, що воно таке? Отже слухайте, я Вам розкажу!

В серці Чорногори, у стіп її цариці - Говерлі, на пограниччі поміж пралісом і полонинами стоїть маленька стара - колиба. Далеко від туристичних стежок, далеко від витоптаних доріг. Треба годинами іти, щоби звідтіля добитися до якоїсь людської оселі. Як далеко око гляне, як далеко Ваш голос долетить - немає нікого. Ви можете там співати, можете ватри палити, можете робити, що тільки душа забажає - ніхто того не побачить, ніхто того не знає. Вам здається, що Ви, немов той Робінзон, - на безлюдному острові. Вам уявляється, що Ви, немов ті славні подорожники середновіччя, - мандруєте десь в серці Африки, чи пралісах Амазонки. Вам сниться - Великий Луг - козацький батько - з його просторами, з його волею.

Сьогодні я сам вже не можу Вам точно сказати, - як це сталося, що ми дали цій колибі дивне ім'я: Проґноза. Підо впливом якоїсь фантазії - а тут вона буяє вільно! - у тиху годину при вечірній ватрі - зродилося воно, це ім'я. А за пару годин воно появилося глибоко вирізане пластовим ножем у грубий сволок над входом до колиби.

Ця колиба мала велику вигоду, якої звичайно не мають інші, подібні колиби: вона була ціле літо порожня. І ми, пластуни, зробили собі там нашу літню головну кватиру. Набравши зі собою досить поживи, ми залізали туди на два - три тижні і жили там немов у раю. Всі наші літні мандрівки та табори мусіли брати під увагу нашу Проґнозу. Це була наша Мекка, до якої ми мусіли кожного року прийти з відвідинами, де ми відпочивали тілом і духом.

Ми навантажували наші наплечники різним добром у найближчих селах та містечках, а дехто і з дому посилав собі на найближчий поштовий уряд особливий пакунок на "посте рестанте", бо дво- чи три-тижневий побут на безлюдю клав свої особливі вимоги на запаси харчування! Наплечники звичайно важили понад 30 кілограмів, а нераз ще приходилося робити окремі пакунки, що їх ми мусіли нести в руках, або прив'язували під наплечник, бо не все до нього влізало. І так нав'ючені немов верблюди, ми пускалися в дорогу

Ви знаєте, що в Чорногорі не є ніякою рідкістю різниці висот на 1.000 м - а то й більше! А до того нам приходилось лізти диким тереном почерез чорногірські бистрі потоки, нерухані людською рукою нетрі-праліси, стрімкі урвища. Ми ліоли, немов раки: крок за кроком, поволі, все вгору та вгору. Піт заливає ціле тіло, - хоч ми вже давно скинули сорочки та йдемо тільки в коротеньких штанятах; напруження затримує віддих, ноги вгинаються під непривичним тягарем... Вам здається, що Ви вже не в силі далі іти... Але думка про Проґнозу Вас все знову й знову

Ватра вносила романтику, промовляла до чуття, чарувала. Не диво, коли ви говорите зі старим пластуном і згадуєте пластову ватру, - то його голос, цей шорсткий мужній голос, м'якне - а він сам стає приступніший для чуття та вразливіший, як коли небудь. Ватра лишає по собі великі, значні сліди. Ніколи пластуни не забувають пластових ватер, запалених при нагоді різних зустрічей, чи ватер запалених у таборі.

До програми пластового виховання вкладалася обов'язково вимога мандрування по рідному краю. Сьогодні може пластун робити це тільки пальцем по мапі або у своїх споминах. А тоді гурток чи курінь діставав досить суху інструкцію: пройти таку-то чи іншу полосу в такому-то часі, оглянути такі-то а такі-то цікаві речі і здати звіт з прогулянки. Провідник такого гуртка мусів дуже багато нераз попрацювати не тільки над самим пляном, але й підчас мандрівки над усіми проблемами, які несподівано виринали перед ним. Повну ініціятиву й переведення мав кожний провідник мандрівки. Від нього і його помічників залежало корисне переведення діла, якого завданням було виробляти певні здібності, що їх школа і сам табор ще не давали.

Одним з важніших завдань провідника було придбати потрібний виряд: шатро, котел, лопатку, сокирчину, тощо. Треба було роздобути всі інформації щодо терену, розробити плян за мапою, розділити шлях на відпочинки включно зі сніданками, обідами, вечерями та вигідними нічлігами. Бо не йшло про те, щоб людину тільки витренувати в сороккілометровому денному поході на жаркому сонці, - але йшло в однаковій мірі про забезпечення відпочинків, конечно потрібних людині для розвитку молодого тіла.

При звітуванні складав гурток іспит з пройденого шляху. Тут було трохи географії, топографія, поземеллєзнавство, обсерваційний матеріял, не мало фолкльору, будівництво /архітектура церкви, державних домів, осель, сільських хатинок/, орієнтація, рослинність, багацтва землі - і саме найважливіше - витривалість у виконанні не так самого маршу, - як нормального порядку мандрівного дня.

З нашого табору ми часто висилали дво- і тридневні прогулянки на Боржави, полонину Рівну, Пікуй та в інші околиці - а по закінченні табору, розходилися гуртками по цілому краю і йшли аж на Попадю, Говерлю, де відбувалися зустрічі з іншими гуртками.

Загалом мандрівки залишали за собою той пишний посмак, за яким тужили несказано молоді серця цілий рік. Вже навіть підчас шкільного року, у вільний час, виходили вони на кілька-дневні мандрівки у недалекі околиці, щоби не забути того чару мандрів і потренуватись до великих вакацій.

Пластовий табор, мандрівництво і всі інші заняття, зв'язані з ними, - гартували тіло й духа та робили нераз чудо з юнаками, вицяцьканими часто безмірно вдома батьками. Цей пластовий вишкіл робив з них твердих і неуступних оборонців високої ідеї, що так конечно потрібна була тоді - в час накиненої нам боротьби. Ще більш потрібною являється вона в наших часах, в яких ми зараз живемо, коли-то важке життя і війна намагалися знищити всі високі моральні вартості.

Пласт стає знову на сторожі цих високих ідей і плекає ті найвищі вартості, що їх тільки може дати людина. Він ще раз мусить дати незбитий доказ, що своєю виховною методою він створить нову високо-якісну під моральним оглядом українську людину.

К у д е я р

оживляє, Ви затинаєте зуби, сильніше стискаєте в руці палицю-карлючку - і далі пнетесь вгору. Ловитесь руками за вистаюче коріння, загачуєте Вашою карлючкою, підтягаєте себе вгору, перелізаєте каміння та скали, продираєтесь почерез коріння та виверти дикого пралісу.

Боже, - думаєте, - коби ми вже добились до тої Проґнози! Там скину наплечник, кинуся у шовкову запашну травицю і бодай годинку собі відпічну! І - уявіть собі! - ще ніколи таке не сталося, щоби ми, - добившись нарешті по цілоденній божевільній турі до Проґнози, - відпочивали! Ви думаєте, може вже з Вашої власної практики, що ми зараз упорядковували колибу, ламали чатиння на постіль, старали дров і воду. Так, це правда, - однак звичайно бувало таке, що долізши до цієї нашої обіцяної землі, - ми забували на наші наболілі від наплечника плечі й бігли перш за все - і то з наплечником нераз! - на нашу розкішну полонинку, щоби налюбувати свої очі чарівною панорамою Чорногори, - видом, що за ним ми тужили цілий рік, немов дитина за своєю рідною матірю!

...Ось там, ген далеко, синіють наші Гуцульські Альпи: там гостро-шпичастий Петріс, масивний Піп Іван, за ним Щербан, Явірники, - а тут широкі Межипотоки, понура Нинеска, що на ній білотки альпейські ростуть, - а ще далі Стіг, на якому три границі колись збігались. А там, за нами, - там чорногірський Піп Іван, Менчул, Туркул, Пожежевська з Данцишем і Ґорда Говерля! А на боці від неї чорногірський грубий Петріс, - а там, там ген далеко на обрії в кривавій заграві заходячого сонця виступають Близниці. А в долині під ними, де вже вечірній сутінок синю заслону витягає, - там більше здогадуємось, чим бачимо - Думен над Раховом. На багрянно-фіолетному небі пливуть бізарні хмаринки. Сонце посилає останній привіт нам. У стіп хвилює під подихом вечірнього леготу - праліс. Він шумить і кличе Вас до себе і опоює Вас ароматом свого сильного живичного повітря.

Кругом - висока полонинська трава. Немов золоті зіроньки - світить арніка, барряніють кущі рододендрону, скромно ховають свої сині волівки енціяни (свічурнини), радісно гойдаються запашні сніжно-білі нарциси...

Десь заскиглів орел... А Вам хочеться також піднятись у повітря немов той птах, хочеться летіти кудись у висоти немов той орел - аж до Всевишнього. Ви обняли б цілий той край, до Ваших грудей притиснули б! Ви чуєте, як росте Ваше серце й сповняється якоюсь незнаною радістю. І Ви вже забули, що струмочками піт тече по Вашому чолі, що ноги вгинаються від втоми, що наплечник ріже спину: Вам хочеться голосно співати, Вам треба пісень, щоб вилити вщерть переповнене серце; Вам хочеться танцювати, немов метелик літати по полонині! Во цей рай - це В а ш а Батьківщина, це - серце В а ш о ї Чорногори!...

І тепер Ви вже може здогадуєтесь, чим була для нас Проґноза. Здогадуєтесь тільки, бо докладно зрозуміти може це тільки той, хто це все сам пережив...

Однак ми не сиділи в Проґнозі бездільно, не п'яніли лише красою, сонцем і волею, - пасивно приймаючи ці неоцінені дари Чорногори. Ні! Наша неспокійна кров гнала нас завжди далі, не дозволяла сидіти довго на одному місці. Ми щодень-два виходили з Проґнози на коротші і довші мандрівки по Чорногорі: на Говерлю, Туркул, Петроса, на темні сині озера - "клявзи", на глибокі ледівцеві "кари", на великі клапті вічного снігу, що ціле літо нагадував нам сувору карпатську зиму.

І також нічого дивного, що саме тут, - у серці Чорногори, ми видавали собі зустрічі з нашими друзями з різних пластових частин - навіть і з того боку кордону. Ми сходилися в точно означені дні й години на вмовленому місці чорногірського хребта. І тоді ставали проти себе дві лаві пластунів, лопотів пластовий прапор в гострому вітрі (він майже стало віє на чорногірських хребтах!), лунав один спільний пластовий гимн, лунав один спільний національний український гимн. Так, дійсно! Для Пласту - кордонів немає!

А потому ми збігали з нашими гістьми до гостинних, хоч тісних трохи, стін Проґнози. Бувало й таке, що всім не ставало місця для сидження. Але все ж тва-

Пластова стріча

Із хроніки Іниц.Пласт.Гуртка у Фюссені.

Для нав'язання зв'язку з нашим громадянством в таборі, як рівнож із УНРРА, - Ін.Пл.Гурток рішив уладити перше прилюдне пластове свято. Зложилось так, що на закінчення шкільного півріччя юнаки і юначки мали б мати вільні дні і хотіли тоді відбути прогулянку, улаштувати ватру, тощо - тож получено одне з другим і 14. і 15. лютого призначено "пластовими днями". Пригадали ми собі, що пластуни з Верісгофену і Карльсфельду виявляли бажання нас відвідати, - тож вислали ми їм запрошення на ті дні загостити до нас. З власної вже ініціятиви запросили ми пластунів із Авґсбурґу. І у висліді того "зробилася" - стріча!

Як зближався день стрічі - в домівці був помітний щораз більший рух. Юнаки "тапетують" домівку, юначки прикрашують стіни, гурткові викінчують хоругвки, на яких сильветки ані руш не хотять нагадувати вовка, лиса, чи якусь там вивірку. Сеньйори в нашій "канцелярні" обговорюють подробиці, зв'язані вже із підготовою поодиноких точок нашого свята.

Четвер, 14.II., пізний вечір. В домівці тихо. Сеньйоріти підготовляють перекуску для гостей. - Зв'язковий пл.сен.К. із двома юнаками пішов зустрічати на станції гостей із Верісгофену. І о 23.год. перед нашою домівкою з'явилися "крілячі" гості: 19 пластунів і пластунок - всі в крілячих кожушках. Ранком у всіх "пластових залях" (тут включений і коридор) - гамір. Це посходилися на збірку - понад сотня новаків і юнаків. Прийшли вже й гості.

Заспаних мешканців табору збудила пісня - це пластуни йшли на пластову Службу Божу. З нагоди нашої стрічі щирим словом промовив до пластунів о.Дж.

По сніданку збірка. Поділ на дві групи - і домівка опустіла. Але спокоєм ми довго не втішалися... Несподівано з'явився в домівці "найголовніший новак" - пл.сен. Т.С. Та ще й не сам - а з 10-ма учасниками курсу впорядників в Інґольштадті. От раз пластова кров! Зачули вони там, що у Фюссені якась пластова затія, то й ночі не пожалували на їзду!... Втішилися ми ними дуже: буде нас більше! Пропонуємо їм спання, - але ні! В них охота йти доганяти прогульковців, що пішли на Вайсенбург. А властиво не так доганяти, як десь несподівано "заскочити". Вже смеркалося, як повернулася перша група а відтак і друга. В Їдальній салі покріпилися теплим обідом і гості пішли на відпочинок. "Домашні" забіраються до остаточної підготови вечірнього свята. Біля столів має засісти біля 160 осіб!

Заля Їдальні прибрала вже зовсім "пластовий" характер: в одному кінці залі велика панорама нашого Сокола... смерічки, хоч альпейські, все ж таки нагадують щось рідного... ватра, смерекові пеньки, долівка присипана шпильками. На головній стіні велика лелія з тризубом, по боках кличі, є і великий портрет Митрополита, Хмельницького (все кисти "Вуйка"). На бічних стінах - карикатури. Біля пластового кута - портрет Бейден-Пауела. Столи застелені та "заставлені" - чекають гостей.

В год.20. наші гості в комплеті: директор УНРРА у пластовому однострої із своїми співробітниками, представники українських таборових установ і шкіл. А між пластунами бачимо представників російських скавтів та литовців. З наших пластових частин заступлені: Верісгофен, Авґсбурґ, Нойбоерн, Пассав, Реґенсбурґ.

Гостей вітає пл.сен. П.: ..."В імені пластунів Фюссену - дозвольте Вас, Дорогі Гості, сердешно у нас привітати!... Фюссенські пластуни мають щастя: вони живуть під опікою дбайливих прихильників нашої праці, якими є пані й панове з УНРРА. Вони переважно горожани тих країн, в яких зродився скавтінг, і в яких має він належне зрозуміння і належне собі місце.... При цьому теж запевняю, що наша пластова організація побудована на зразках англійського скавтінгу, від 35 літ із належним зрозумінням плекає у своїх членів ці вселюдські ідеали, які становлять

ки вечорами палахкотіла серед колиби ватра - і ми, примістившись де хто міг, вели наші дружні розмови-гутірки, мріяли про сповнення наших великих заповітів і виливали у настроєвих піснях свої почування. У великому казані клекотіла традиційна "кулеша", закипав чай... Гострий дим нераз гриз очі, надаючи усему своєрідного "опришківського" кольориту. А цей дим чіпався всего, немов реп'ях кожуха - а особливо волосся та вовни і ми з колиби виходили зовсім "завуджені". І нераз серед року, взимку, витягнувши зі скрині вовняний покрівець, що ми його вживали влітi в Проґнозі, - ми виразно чули запах - колиби, - цей запах, що вичаровував у чужому місті перед нашими очима - ясний образ минулих чудових днів...

Ось це була - наша Проґноза. Саме двадцять літ минає від появи того імені. Спочатку - тільки ім'я малої старої колиби в чорногорі, ця назва поволі и незамітно ставала пластовим поняттям, яке говорило більше, чим цілі книги, виразніше, чим довгі доповіді, більш переконливо, чим сірі теорії - бо назва та говорила нам - про правдиве пластове ж и т т я. - Проґноза має вже в нас свою історію - і коли б вона вміла говорити, то вона розповіла б Вам про неї - і це було б цікавіше оповідання від найзворушливіших книжкових пригод. Бо що там Джек Лондон, Зейн Ґрей, чи Фенімор Купер або Карл Май!, - вони не були в силі видумати таких тисячних пригод та переживань, як їх могла б Вам оповісти Проґноза. Н а ш а незабутня Проґноза!

П р и б л у д а

О. О л ь ж и ч

Пластовий капелюх

Він висить в мене в хаті на стіні,
Широкополий, трошечки прим'ятий.
І ось, здається, нині вже в десяте
Киває і всміхається мені!

Він оптиміст, яких є мало в світі.
І стоїка такого не знайти.
От і тепер: - попробував би ти
Шість місяців так на цвяху чипіти!

Але! Близька вже - довгождана путь
По прелісах, по долах і по горах.
Знов дощ і спека і роса і порох
Від кого, а від нього не втечуть!

На голові незручно неспокійний
Він буде озиратись навкруги:
"Ну й небеса, і де їх береги?
А хмари! А простори вітровійні!

Наплечник, він обвис немов мертвяк!
А підтягнися, посоромся, брате!
Ґедзь пролетів... /мале, але завзяте!/
І що це ноги шкандибають так?"

Увечорі ж - о, де узяти мови! -
Ліс - чорна прірва. Небо - оксамит.
А ватра, ватра - дивовижний світ,
Золотоцвітний сад казковий!

Брати, в нас дужий і зухвалий сміх,
Усе пригадане тут - не єдине;
Стежки далекі, сонце й верховини
Ми відшукали у собі самих.

силу й вартість кожної нації. У майбутньому хочемо тільки діждатися того часу, коли пластову ідею зможемо кинути і залопити нею ті тисячі-тисячі української молоді, які сьогодні без неї живуть на всіх українських землях....

"... а вам, Пані й Панове", - говорила сен.П., звертаючись до українських представників, - "дякувати за поміч нашій праці не буду, тим могла б я вас обидити! Ви не є у нас гістьми - ви у себе в дома, поміж своїми дітьми. Ваша поміч нашій організації це не поміч "другим", - а самим собі. Бо всі ви свідомі того, що пластова праця ведеться для тих і поміж тими, що для України найцінніше - поміж молоддю. Всі Ви теж свідомі, що пластову працю ведемо в ім'я кращого майбутнього! За Вами, Пані й Панове, повне право помочі Пластові, як співробітників цього майбутнього. За Вами теж повне право вгляду у пластову працю, як співвідповідальних за це майбутнє. Користайте із одного - і другого!...

"Вас, Пластуни й Пластунки, з далеких сторін, сердешно між нами вітаю! Усі ми свідомі, що бути д о б р и м пластуном - це не легка справа. Але всі ці труднощі маліють, коли біля себе бачимо більше таких, як ми, що пластовим шляхом забажали йти - до "щастя, слави і свободи". Тому й влаштовуємо пластові стрічі... "

На залі гаснуть світла... Світло ватри й мі - сячне освітлення із панорами роблять Сокіл живим. Біля ватри на пеньках сидять пластуни і пластунки, як за добрих часів.... слухають... .

"... що пластовий рух виріс і розгорнувся із сердешних мандрів молоді, - про це свідчить пластова пісня. .. Коли бувало на таборі заспіває хтось вранці нову пісню, - то вечором повторяє її вже увесь табор, а через місяць - увесь край.

"Своїх пластових пісень співав кожен пластун і пластунка. Їх співали усі ті, що мали голос - "хоч би й для соля" - і ті, що не мали голосу, тільки слух, - і ті, що взагалі ні слуху ні голосу не мали ті співали звичайно найгрімкіше!/. Бо всі вони знали: пластову пісню співаємо не горлом, - лише с е р ц е м! А серце .... серце в усіх билося під один ритм пластових ідей!...

Скромна, але завжди овіяна гумором або повагою, невідступно крокувала пісня з пластунами - на прогульці, сходинах, таборі. Особливо в пластових таборах давали пластуни повну волю своїй потребі співу ... Бо:...

-коли в дзвінкому повітрі концертують "на гастролях" ансамблі пташок,

-коли скрізь струмочки - як "дзвіночки",

-коли вітер грає. виграває у верховіттях смерек і буків,

-коли Лімниця, Прут, Дністер - шумлять, гудуть, гремлять,

-коли .... - ну, коли ввесь світ довкруги, - це ніякий буденний світ, - а симфонічний орхестр під синім небом, - ....

тоді навіть найбільше немузикальна "риба" зпоміж нас, пластунок, починала співати, а кожна хоча трошки "поетична" - розсипала слова - тексти нових пісень.

Приїхавши вперше до табору, на Сокіл, я почула пісню про Кота-пластуна і співаю її досьогодні. Послухайте тільки й Ви:

Гей, в таборі на Соколі
Новина повстала:
Що Котові-пластунові
Ковбаса пропала.
Ковбасу він тую скрито
В ночі притаскав,
І на причі під рюзаком
Десять днів тримав.
Рано вранці, до схід сонця,
Кот ся пробудтає,
Заглядає сюди-туди:
Ковбаси немає!
От не знає бідний Кот.
Що має робити?
І пішов він ковбасу
В звіті голосити.

ПЛАСТОВІ ГРИ.

Пластові гри є невідлучною частиною пластової виховної програми. Вони мають на меті розвивати: змисли, пам'ять, бистрість і проворність, уяву, підприємчивість, зручність, витривалість, відвагу, ініціятиву, сильну волю, організаційні здібності та навіть шляхетні почування! Однак, при всіх поважних завданнях,- пластова гра мусить остати грою, не переходячи ніколи в нудні сухі вправи! Не відкидай гри, що Тобі не подобалася! Вона призначена для хлопців і вистарчає, коли їм подобається! - Правила гри мусиш подати хлопцям до відома цікаво та весело. Не говори багато про гру, бо тим знудиш хлопців і відбереш їм охоту до неї; краще випробуй вже практично її!

Для втримання порядку в числуванні ігор - подаю ще раз коротко ігри згадані в І.ч. "Порад Старого Вовка".

І. Звичайна гра Кіма. Вичислити 16 - 24 різних дрібних предметів по І мінуті оглядання.

2. Утруднена гра Кіма. Вичислити й описати предмети.

3. Блискавична гра Кіма. Предмети можна оглядати тільки в часі переношуванні їх з одної кишені до другої.

4. Гра Кіма на шахівниці. 10 - 20 шахових фігурок розкладаємо довільно на шахівниці; зрештою як І.

5. Опис рисунку. Описуємо - оглянувши І мінуту.

6. Опис вистави. Як 5., але описуємо виставове вікно.

7. Незнана кімната. Оглядаємо незнану кімнату І мінуту та описуємо опісля.

8. Гра Кіма з перешкодами. Як І., але "ворожий" гурток старається відвернути увагу граючих; гуртки міняються.

9. Перетягання. Рисуємо лінію на долівці а грачі стають парами проти себе з обох сторін лінії. Всі подають собі праву руку і на даний знак стараються перетягнути противника через лінію. Програє хто переступить лінію. Можуть змагатися і два гуртки. Опісля руки міняємо.

10. Похід качок. Всі присідають, руки вбік. На даний знак - спішуть до означеної мети - лінії. Перший виграє. Хто впаде або сяде на землю - відпадає зі змагань.

11. Чотироножці. Змагання трійок. В кожній трійці, що стоїть в ряді, середній має прив'язані ноги в кістках до ніг сусідів; отже мають спільно немов тільки 4 ноги. На даний знак трійки біжуть до означеної мети.

12. Когути. Грачі парами стоять проти себе. Схрещують руки на грудях; лікті при тілі. Скачучи на одній нозі, тручають противника та стараються його примусити стати на обидві ноги; він тоді програє.

13. "Залізо". Пояснивши гру, провідник щось цікавого оповідає; нараз крикне: "Залізо" і всі члени гуртка стараються найти і якнайскорше діткнутися залізного предмету. За хвилину, оповідаючи далі, провідник крикне: "Мосяж" або "Цегла", "Скло", "Тверде дерево", тощо. Хлопці вчуться бистро пізнавати матеріял, що з нього є окружаючі предмети.

Поради Старого Вовка

ДОДАТОК ДО "МОЛОДОГО ЖИТТЯ" Ч.2./46.

Дорогий Міко!

В першому листі я подав Тобі загальні завваги про діяльність пластового гуртка. Ти зовсім помилково думаєш, що я забув при тому згадати про пластові проби. Твоя думка, що пластові проби та підготовлення до них вичерпують вцілості пластову діяльність гуртка - зовсім хибна! Це було б в дійсності викривленням і сплощенням цілої пластової виховної програми. Пластові проби мають бути тільки провіркою пластової виховної праці. В ідеальному випадку до пластових проб взагалі не треба якось особливо приготовлятися: коли попровадимо в гуртку широку та інтенсивну діяльність - то члени гуртка самочинно і зовсім незамітно мають опанувати те все, що вимагається до пластових проб. Вимоги пластових проб мають бути для нас, впорядників, щонайвище контролею загальної діяльности: чи в деяких ділянках ми не пішли вже задалеко вперед, занедбуючи інші.

Щоби чогось такого не сталося, мусимо обов'язково запровадити в пластовій діяльності якийсь порядок. Щоби пластова діяльність була дійсно всестороння, постепенна та послідовна, треба уложити собі:

І. Загальний переглядний плян діяльности на довший час напр.: на І/2 року, 10 місяців (шкільний рік), тощо;

2. Подрібні та точні пляни на коротший час.

Дуже допоручаю Тобі завести в себе "пластовий місяць", як найменшу часову одиницю пластової діяльности; тільки там, де можемо присвятити пластовій діяльності дуже багато, або взагалі ввесь час (вакації, літній табір), - можемо взяти за найменшу часову одиницю - "пластовий тиждень". І за цей пластовий місяць (чи тиждень) треба вичерпати всі широкі можливості пластової виховної програми. Укладанню пляну діяльности на кожний пластовий місяць (бодай два тижні перед кожним І. наступного місяця!) - треба присвятити найбільшу увагу; добрий плян - це половина успіху в праці! Для головних точок пляну (сталі сходини, прогулянки, вправи, тощо) треба призначити сталі дні та години. Для менше важних можна призначувати час в кожному випадку окремо, - але завжди бодай 2 - 3 дні наперед. Тільки в наглих випадках (їх у пляні звичайно не буде!), - можна зарядити збірку за 24 години або й у ще коротшому терміні. Для цієї цілі треба мати вироблений особливий "алярмовий плян": де хто мешкає, хто кого має повідомити, де відбувається збірка і т.п.

Діяльностевий плян пластового місяця повинен обіймати:

1. 2 - 4 сходин в домівці,
2. 1 - 2 прогулянки в природі,
3. Спільна участь у Службі Божій,
4. 1 цілоденна прогулянка-мандрівка,
5. 2 - 4 години спільної руханки, спорту, змагань,
6. 2 - 4 спільних відвідин різних підприємств,
7. 2 - 8 товариських вечорів,
8. Участь у курінних сходинах, з'їзді, зустрічі, курсі,
9. Пластове або національне свято,
10. (Імпреза, виступ, попис перед ширшим громадянством)
11. Ударне завдання на той місяць,
12. Принагідна, непередбачена, різна чинність.

Завваги до поодиноких точок пляну:

1. 1 2. Залежно від погоди та пори року - робимо більше сходин у домівці, або більше прогулянок і сходин у вільній природі. Але й влітї допоручається зробити бодай одні поважніші сходини в домівці, щоби члени гуртка зовсім вже не "здичавіли". Прогулянки бувають короткі, 2 - 4 год., та мають характер сходин: вони мають крім ігор і вправ - научний та виховний матеріял. Можливості, що їх дає вільна природа, треба використати вповні. І сходини в домівці, - якщо бодай трохи дозволяє погода, - доповнюємо залюбки вправами та іграми на дворі.

3. Спільну участь у Службі Божій в неділі та свята - дуже Тобі кладу на серце! Неділя, однак, найкраще годиться на цілоденну прогулянку. Якщо хочеш, отже, використати неділю вповні, - то попроси священика, що співчуває Пластові, щоб відправив вам скоро-рано тиху Службу Божу, щоб Ви могли узяти в ній участь без затрати дорогого часу.

4. Цілоденна прогулянка дає дуже багато можливостей - для всестороннього вишколу, тому треба уряджувати обов'язково бодай одну в місяць! Влітї, коли вже пластуни трохи вишколені і приготовляються до таборів, - треба цілоденну прогулянку замінити 1 1 1/2 - 2-денною мандрівкою з нічлігом у природі. Якщо така прогулянка має принести повну користь, - то треба для неї також точно до подробиць встановленої програми-пляну. Нічого не полишати нагоді, що ..."якось то буде!" Волокитство та дикий трампінг, хоча часами дуже романтичні та приманчиві для молоді, - не мають нічого спільного з Пластом і пластовою виховною програмою.

5. Фізичному вихованню треба присвятити далеко більше уваги! Якщо члени гуртка мають години руханки в школі, - то доповнюємо їх спортовими грами та змаганнями, наукою їзди на коні, ровері, купанням, пливанням і веслуванням, ловленням риб, різанням і рубанням дров, тощо. Але й так ніколи не зашкодить переводити з членами гуртка раз в тиждень на вільному повітрі - спільну руханку получену з впорядом.

6. Я вже згадував про велике виховне значення спільних відвідин фабрик, різних підприємств, музеїв, бібліотек, театрів, концертів, кіна, тощо. Ці відвідини треба влаштовувати стало, правильно й пляново. Кожного тижня, або бодай кожного другого треба з хлопцями кудись піти. Про використання таких спільних відвідин сказано в попередньому листі.

ти ясну відповідь. Д-р О. Тисовський, основник Українського Пласту, писав у підручнику "Життя в Пласті" вже в р. 1921. (ст. 114.):"...Україні мало мати самих поетів, вчених, композиторів і священиків. Їй треба ще - а може й перед усім, - промисловців, купців, військових знавців, мореплавців, великих підприємців, знавців господарства, гірників, техніків, винахідників і ін. Бо без них нарід не в силі утворити власної держави, себто стати паном на власній землі, добути самостійне значення і повагу в великій родині народів..."

І ці слова важні й досьогодні, хоч від часу їх написання минуло вже 25 літ і хоч за цей час багато дечого змінилося у світі. Одно є певне: По цій світовій хуртовині в нових мирових умовинах наступить нечуваний розвиток техніки і господарський розмах. І ті народи, що не будуть приготовані до цих великих завдань - не витримають у трудних міжнародніх змаганнях і будуть змушені грати тільки підрядну ролю.

А до того Український Нарід ще й дотепер не задовольнив своїх найбільш пекучих потреб. Які ті пекучі потреби - довідаєтесь, студіюючи подрібно всі українські проблеми в їх історичному минулому й під теперішню пору.

Кожний з Вас певне хотів би зразу стати великим підприємцем, інженером, винахідником - і сумує й попадає у зневіру, коли судьба йому кладе непоборимі перешкоди в осягненні цієї мети. Але це зовсім неоправдано! Для народнього господарства може важніші ш и р о к і к р у г и нижчих техніків, ніж о д и н и ц і з високою освітою, яких, безперечно, також потрібно. І найвище міністерство потребує дверника, потребує звичайних послуг: без них воно не може існувати та нормально працювати.

У нас завелися сумні звичаї: майже кожний погодився б бути головою якогось товариства чи інституції, хотів би репрезентувати, промовляти до широкої публики - взагалі грати велику ролю; а секретаря чи просто: писаря - Ви сьогодні ні на лік не найдете, хоч би Ви й добру платню давали! Бо просту невидну працю мало-хто сьогодні цінить і треба великої, - дуже великої самопосвяти та самовідречення, щоби виконувати тяжку щоденну працю, - за яку не чекають ні похвали, ні велика слава, якої ніхто з приятелів Вам не заздрить, яка дає щонайвище тихе внутрішнє вдоволення з виконаного обов'язку.

Тому з притиском знову підкреслюю, що не важне, яке Ти будеш займати становище, - важне тільки одно: щоб Ти був на свому становищі добрим фахівцем, щоб Ти старався стало працювати над собою і йти вперед, - а найважніше: щоб Ти завжди був чесний, справедливий та відданий своїй справі. Тільки тоді принесеш своїй Батьківщині найбільшу користь!

Тож, пластуни, не марнуйте даром часу, не тратьте ні одної вільної хвилини! Ще рік - ще два - і Ви з жахом побачите, що Ваш найкращий час пройшов безповоротно... Прийдуть нові обов'язки: боротьба за існування, праця на кусник насущного хліба. Тоді вже не будете мати часу працювати над собою так інтенсивно, пляново й систематично, як тепер. Тоді будете жалувати, що Ви не використали молодости якслід. Однак тоді буде вже пізно... Тому беріться до праці негайно:

В а с к л и ч е Б а т ь к і в щ и н а!

Одне бажання, хоч би й дуже гаряче, - це мало, це це дуже мало. "Дорога до пекла - добрими намірами мощена"—каже стара, розумна приповідка. У світі рішає тільки - ч и н. І тільки чином можемо доказати, що ми добрі громадяни свого народу, що ми вірні його сини. Самі слова - хоч би найкращі, саме внутрішнє переконання - хоча б найщиріше, саме бажання - хоч би найгарячіше, - всі вони не міняють долі світу, долі народу - і нашої власної долі. Завжди рішає тільки - ч и н. Але до чину треба бути приготованим, треба мати сильні руки, сильного духа, ясний розум, глибоке знання, досконале вміння.

Щасливий той, хто може зробити собі плян на довший час і вперто, витривало й послідовно змагати до його здійснення. Один може буде вчителем, другий священиком, ще інший купцем чи техніком - або може й простим робітником - а кожний з них в разі потреби вірним вояком й оборонцем свого народу. Своїй батьківщині послужимо найкраще, коли приготовимось до найліпшого виконування свого майбутнього звання. Байдуже: -"що" будемо робити (батьківщина потребує охопити в с і ділянки людського життя!), головне: "як" ми це будемо виконувати. Нарід потребує щоденної дрібної муравлиної праці, що її виконують тисячі та міліони громадян у всіх галузях людського життя та знання - так само, як незвичайних та геройських учинків, що їх виконують одиниці - вибранці народу - в незвичайну хвилину. Дрібна праця будує та кладе підвалини та передумови для дальшого росту та розвитку народу, - а геройські вчинки є для нас живим зразком безмежного самопожертвування та безграничної любови до свого народу.

Щоби бути героєм, щоб горіти немов смолоскип, - це манить кожного, особливо молодь, - але не кожному судилося бути героєм. Працьовитим витривалим робітником, - байдуже нам у якій ділянці, - може бути кожний з нас. Не тратьмо з очей цієї можливости, цього найпростішого, але так важного нашого обов'язку, - задивившись у величний, часто недосяжний взір наших великих героїв. Не занедбуймо приготування до совісного виконування нашого щоденного обов'язку, — чекаючи безуспішно на нагоду до великого геройського вчинку. Бо без цієї дрібної щоденної праці - нарід не може існувати. Кожний з нас є малесеньким коліщатком у великій машині і має своє точно означене місце й своє завдання. Коли його не виконує або виконує зле, - стримує цілу велику машину.

І ніколи не забуваймо, що геройство та самопожертвування у дрібній праці щоденного життя - не є меншевартне, - ніж геройство величної смерти! А зрештою коли будемо сильні тілом і духом - то будемо здібні й до геройського вчинку, коли прийде слушна пора. А до того часу виконуймо совісно ці обов'язки, що є нам найближчі. Найкращою службою для батьківщини буде під теперішню пору - інтенсивна, систематична, вперта праця над собою!

-"Але чим саме я повинен би стати? В якій ділянці починати працю? Бо хоча для Батьківщини всі ділянки потрібні, - то може все ж таки декотрі є важніші й більш потрібні під сучасну пору?" - часто питають наші пластуни. І їм треба да-

7. Кожну вільну хвилину треба використати якнайкраще. Особливо різні свята та неочікувані вільні дні часто пропадають марно. Для їх використання добре годяться товариські сходини без строго формального денного порядку. Влітї використовуємо їх для рухових ігор, вправ, ватри (тільки - для членів нашого гуртка!), гутірок, тощо. Взимі для: спільного читання, пластових ігор в домівці, курсів, іспитів вмілости, пластового заробітку, підготовлення до виступів, співу, тощо. Їх найбільше значення, між іншим, - у витворенні правдивого братерського співжиття.

8. Бодай раз у місяць повинні відбутися курінні сходини й гурток має взяти в них участь якоюсь точкою. Деколи, - принагідно, місце курінних сходин заступить якась стріча з іншими пластовими частинами або й ширший пластовий з'їзд. Усі ці спільні сходини мають дуже велике виховне значення, - але під умовою, - це ще раз підкреслюю, - активної участи! Для ширшого пластового співжиття (а особливо для міжнародного скавтового!) не вистарчає ніколи саме приглядання! У ньому треба потонути з головою, - самому використовуючи його для власного збагачення - й чинно працюючи для збагачення і других! Наша користь з них є прямо пропорційна до нашого охотного свідомого зусилля - у користь інших!

Невироблених пластунів треба тільки дуже поволі впроваджувати у вир ширшого пластового співжиття. Ступенями для цього мають бути саме виступи на сходинах гурткових, опісля курінних - та врешті кошових.

9. Пластові та національні свята - ширшого масштабу, як звичайні сходини - конечно потрібні для патріотичного виховання та плекання ідеалізму. Їх з правила роби тільки у своєму гуртку - для самих членів гуртка. Тільки пізніше, коли пластуни будуть вже більше вироблені, можеш запросити на ці свята гостей - вузький круг найближчих приятелів гуртка.

10. Імпрези, виступи, пописи перед ширшим непластовим громадянством - мають для Пл сту велике пропагандивне значення. Але є вони рівночасно й великою небезпекою для пластунів, особливо ще мало вироблених. Дуже часті прилюдні виступи зовсім викривлюють у невиробленого пластуна його погляд на пластову діяльність та завдання Пласту. Підготовлення до таких виступів, якщо вони мають мати бодай якийсь приличний рівень, - творять звичайно довший час "львину" частину діяльности гуртка і його член починає мимохіть думати, що взагалі вся діяльність Пласту є тільки для зовнішнього ефекту - театральщини, що одиноким мірилом пластової праці є більший чи менший апляв публики. З первісно добрих і щирих пластунів - стають прімадонни з усіми їм притаманними манерами. Тому якнайрішучіше Тебе остерігаю перед надто частими публичними виступами, особливо молодих пластунів, бо з досвіду знаю скільки шкоди вони можуть наробити! Раз скривлений хребет - майже ніколи вже не вдається напростувати!

В кожному разі, якщо вже гурток сам чи з іншими бере участь у прилюдних виступах, то бодай приготування треба робити по-пластовому, щоби хоч якусь користь з цього мати. Вироби собі подрібний плян і приготування закінчи заздалегідь згідно з пляном. Ці приготування не сміють забирати забага-

то часу, призначеного для виховної праці. Тому приготування розложи на довший час і в ніякому разі не відкладай їхня останню хвилину, бо це веде до злишнього хвилювання, поспіху й неточностей. Така праця приносить далеко більше шкоди, ніж ілюзорна користь з виступу.

II. На кожний місяць знайди для своїх хлопців якесь "ударне завдання". Йде про те, щоб вони, присвятивши йому багато праці, завзяття та часу, - здобули якийсь видний осяг, якусь перемогу в змаганнях, тощо! Такими завданнями можуть бути наприклад: "Місяць доброго вчинку" - кожний член гуртка веде щоденник добрих вчинків і кожного тижня його відчитує на сходинах. Вчинки клясифікується згідно з установленою шкалею - точками чи хрестиками - відповідно до їх числа та трудности у виконанні. Виграє той, хто з кінцем того місяця буде мати найбільше точок. "Власна домівка" або "Краща домівка" - здобуття або бодай улаштування та прибрання домівки. "Слава ловецтву" - найкраща фотографія з природи, особливо живих тварин. "Вікно до світу" - звідомлення, реєстрація та опис технічних досягнень, винаходів, здобутків науки та цивілізації - за означений період часу, наприклад: за останній рік. "Місяць української книжки" - що й де було видано з української літератури або преси за означений період часу. "Місяць дерев" - хто принесе й означить листки більшого числа дерев. Отже ці завдання можуть бути з найрізнороднішних ділянок. Хлопців, що виграли, записуємо у хроніку нашого гуртка, чи іншу пам'ятну книгу; зі здобутків всіх членів робимо наприкінці місяця виставку, тощо.

I2. Для різних несподіваних та принагідних подій, що їх плян не міг передбачити, - треба оставити відповідне місце й час у пляні.

Цей короткий огляд пляну пластового місяця - не є зовсім повний, не вичерпує ще всієї пластової діяльности й усіх можливостей. Він має бути для Тебе тільки показчиком, на якому Ти міг би взоруватися. Ясно, що плян діяльности Ти укладатимеш згідно з місцевими потребами та можливостями. Однак не спускай при тому з очей таких важних напрямних:

А/ Кожну чинність гуртка продумай наперед і

Б/ Уложи собі точний і подрібний плян, не оставляючи нічого нагоді, чи пізнішій імпровізації,

В/ Кожна чинність гуртка має викликувати в його членів бадьорість, веселість, захоплення, охоту до праці, змагань.

Г/ Всю чинність гуртка треба так вести та таким змістом наповняти, щоб для кожного члена гуртка було найбільшою радістю брати участь у ній, - а найбільшою карою: заборона брати участь якийсь там день чи навіть тиждень!

Коли хлопці не хочуть ходити на сходини або не зацікавлені її програмою, - не поможе нарікати або карати їх, -бо тут є тільки Твоя вина! Подумай над цим і напиши мені!

Твій
Старий Вовк

ГУТІРКА Ч. 2.

Про службу Батьківщині

"Пластовий Закон каже, що пластун вірний син своєї Батьківщини й гідний син свого народу, - а Пластове Приречення зобов'язує пластуна любити свою Батьківщину, свій нарід і в кожному часі їм служити. Що ми - сини великого Українського Народу - це знає вже й мала дитина. Кожний знає теж і розуміє наше важке, трагічне положення. І немає сумнівів, що хто як-хто, але пластун напевно зробив би все можливе, щоби прислужитись своїй улюбленій Батьківщині. Однак: що саме робити він має? Як має служити? Це ще не всім зовсім ясне.

Кожний з нас знає й відчуває, що ми всі творимо велику одну спільноту, що ніхто з нас не може жити зовсім відокремлено - тільки для своєї власної приємности, чи особистої користи. Знаємо, що в першу чергу маємо сповнити свій обов'язок супроти своєї спільноти - свого Народу, а опісля вже - супроти своєї родини, а врешті й супроти себе самого. Всіх нас болить наше упокорююче положення, - хочемо працювати, - хочемо чину, - однак, на жаль, звичайно не знаємо звідкіля нам треба починати.

Ці питання мучили не тільки нас. Всі народи світу мусіли їх вирішувати. Одні швидше - другі пізніше. І одні, пізнавши розумний шлях, - давно вже наблизилися до своєї великої мети; другі - ще й досі блукають у непевностях та неясностях. Для ілюстрації нехай мені буде дозволено навести оповідання з давніх, давніх часів. Побачимо, що вже колишні грецькі філософи шукали - й знаходили! - відповіді на питання, які нас ще й сьогодні печуть. Слухайте ж:

До славного мудреця Сократа прийшов раз юнак з ліпшого роду й сказав, що дуже хотів би послужити своїй батьківщині. Він просив Сократа о пораду, що саме він мав би робити.

-"Так ти певно хочеш посвятитися військовій службі?" - спитав мудрець. -"Ти певно добре знаєш наше військо, - його зброю, знаєш як його вишколювати й приготовляти до бою?"

-"Ні, я того не знаю" - заперечив юнак.

-"Ах, так - то ти певно думаєш про морську службу? Знаєш наші кораблі, пристані, де їх будують, моря й вітри?"

-"На жаль, ні" - була відповідь молодця.

-"А може хочеш бути науковцем? Знаєш наші школи, академії, книгозбірні, твори наших філософів?"

Юнак знов заперечив.

-"А може будеш правником? Знаєш наше право писане і звичаєве, судівництво?"

І того юнак не знав.

-"Так чим же ти хочеш служити батьківщині?" - спитав його Сократ зі здивуванням.

І юнак зрозумів, що батьківщині можна дати тільки з того, чого й самі маємо подостатком. Служити можна тільки тоді, коли вміємо щось пожиточного робити.

Не знаю, може оповідання про Сократа та юнака - це лише казка, - однак вона дає відповідь і нам на наші питання.

Як зберегти молодість?

Сеньйорам - присвячую.

Не журіться, мої Приятелі, що неодному з Вас волос посивів, другому голова полисіла, а люди Вам рахують четвертий - а може й п'ятий десяток літ. Бо послухайте оце, що кажуть про молодість і старість ті, які світ здобувають.

Один воєнний звітодавець відвідав начального вождя американських збройних сил на Далекому Сході, генерала Мек Артура, в його головній кватирі на Філіпінах. Над столом генерала на стіні висіла у формі образа за склом ось така сентенція:

"Молодість - це не вік людини, тільки стан його душі, твердота волі, сила уяви, спроможність одушевлятись, це перевага відваги над острахом, нахил до пригод, нехіть до безділля.

"Ніхто не стає старим через те, що прожив певну скількість літ. Люди старіються тільки тоді, коли визбуваються своїх ідеалів. Літа морщать чоло, але затрата ентузіязму лишає зморшки на душі. Смуток, сумнів, брак довір'я до себе, страх, розчарування - все це - ті довгі-довгі літа, що схиляють голову вниз і в порох повертають творчий дух.

"В кожному людському серці - всеодно чи сімдесять- чи шіснадцять-літньому - є диво з усіх найдивніше: здібність до солодкого одушевлення для зір і для речей та думок подібних до зір, неустрашимий визов випадкові, непомильний дитячий нахил до щораз нового і радість з життя - і життя як ігра.

"Такі ви молоді, яка ваша віра; такі старі, які ваші сумніви. Стільки молодости у вас, скільки самодовір'я; стільки старости, скільки страху. Стільки молодости, скільки надії; стільки старости, скільки розчарувань.

"Як довго ваше серце сприймає голос краси, радости, відваги, величі та сили - від землі, людини і Вічности, - так довго ви молоді.

"А коли вже всі нитки порвались і коли найінтимніша частина вашого серця покрилась снігом песимізму і ледом цинізму, - тоді ви дійсно постарілись. І тоді хай Бог змилосердиться над вашою душею!"

Подав М-о

Ф. Смеречук

Поклик простору

У мандри, у мандри ходіть, вні друзі,
Із співом веселим, бадьорим,
До гір, що синіють на обрієкрузі, -
В широкі, розлогі простори!

Хай сонце і вітер нам пестять обличчя,
Хай міць у серцях могутніє,
Нам наша країна буйна й таємнича, -
Хай сила у грудях міцніє...

В мандрівку! У простір! Магнетом далекі
Нас тягнуть камінні дороги.
Ходім, побратими! Шуміть нам, смереки!
Освічуй нам путь, яснорогий!

Вислухав цілої справи
Комендант Чмола
І обозного питає:
"Де є ковбаса?"
Гей, не знає бідний Ярко,
Що йому діяти?
Мурмурандо був дижурний,
Треба й'го спитати!

Мурмурандо, як побачив,
Що це не є жарти,
Перед звіт поставив Піка,
Коменданта варта.
Пік голосить:
Як же ж варта має теє знати,
Як засіла на цілу ніч
В карти фербля грати?

І не знав комендант
Що йому робити,
І рішив він тую справу
Хитро прослідити:
Кухареві дав наказ
Добре уважати:
Хто найбільший кусень хліба
Перший буде брати.

Другого дня із полудня
Ясна справа стала,
Як Котові-пластунові
Ковбаса пропала.
Розсудив цілу справу
Комендант Чмола.
Що ковбасу з'їв котовий
Стрийського кота!

Летить ворон із Сиглісу
Над табором кряче...
Сидить Кіт пеньку,
За ковбасов плаче...

Хоч як ми реготалися з цієї трагедії - то все ж таки нас не задовільнило ніяк співати пісню, яку уложили інші - і через кілька днів ми, пластунки, співали вже нову пісню (хоч на позичену мельодію):

Таборе наш, Соколе наш!
Гей, як у тебе гут мило!
Якби не впоряд, на наказ,
Життя весело поплило б!
Збірка! Алярм! Збірка! Розхід!
По ріща, по воду!
А під вечір ноги тягнеш,
Наче ту колоду...

Як почуєш голос трубки
Обозної сварку,
То біжиш хоча б з драбини
На зломання карку!
З верха на верх, а з бору в бір
Ідемо все юрбою, -
Бо може вийти з нетрів звір,
І схопити з собою!

А у нашому таборі
Є така пластунка,
Що у неї все на думці:
Хлопці - та їдунка.

Відси Тодір - звідтам Люта,
А там полонина,
На Соколі рік прожити -
Що одна година!

Веселий гурток, наш найближчий сусід, побіг до кухні по "фас" - і вже співає при цьому:

По "фас", по "фас"
Підем всі враз!
Хай ллється зупа фасолева!
І риж, і риж, і ще раз риж,
А часом зупа немащена...
Всі мивеселі і жваві,
Любимо працю - і "фас"!
Коб' лиш багато давали, -
Добрий апетит у нас!
По "фас", по "фас" .....

З цього часу ввесь табір співав цей "обідовий марш", йдучи до кухні. Згодом всі інші табори прийняли його за свій.

Не Ти, не я, — а МИ!

Дивно воно якось на світі! Стільки гамору та жаху, стільки нещастя, болю... Історія! На очах - це історія,- ці великі часи, про які відтак читаємо в книжках: коли, хто, як, чому...

З ким же це все діється? З ким же, - як не з людьми. З тими людьми, що довкруги Тебе, що ходять весело, ходять зажурено, байдужо - туди й сюди вулицями, говорять цікаве й нецікаве /і обов'язково: про харчі!/. Встають ранком, кудись біжать, вертаються, лягають спати... Дивно подумати: оце вони, оце для них з таким жахливим гамором на цій земній кулі твориться щось таке велике, - твориться і с т о р і я!

І Ти теж один із них. І я теж. Чи думаєш Ти про це, чи здаєш собі справу з того, що також і Ти твориш - історію. Всесвітню історію, великий епохальний час, переворот ґіґантних розмірів!...

Скажеш може, що Ти тут ні при чому. Так сказати може кожний з нас, а тоді... тоді не буде історії, не буде цього гамору на світі, буде мертва - гробова тишина...

Це дивне, ні Ти, ні я, ані багато інших не помічає, не відчуває, що ми - властиво історичні особи. Бо добре, що хтось там править, впроваджує в рух, - але чим правили б, якби не було нас? Ні, немає ніякого сумніву, що ми є в це вмішані. Вистане, як скажеш: "М и". Бо "Ми",- це вже не Ти, не я, а щось, що може бути дуже велике і дуже сильне. Ми - це може бути міліон, це може бути надія. Це щось, що живе, рухається, дише, шукає сонця і простору, щось, що росте, має силу.

Мусиш Ти і я і ми уявити собі своє значення, свою силу. Не таку силу, як падаючого каменя. Але силу ж и т т я, з усіх - наймогутнішу. Є на світі, на перший погляд, більші сили, але легші до опанування, чим сила життя. Бо сили життя по правді не опануєш, - вона постійно росте. В боротьбі за простір частина її вигибає, але решта росте, росте далі і далі бореться. Ця переможна решта, що перетриває всі злидні, в боротьбі не подається, - а могутніє!

Тут йде про великі речі. Йде про те, щоб тривати, перетривати - і бодай внутрі, якщо не можна на зовні, - з м о г у т н і т и!

А тут люди, ці маленькі джерельця могутньої сили, - от собі, як люди... Не пізнаєш по них творів - і творців історії!

Але подумати: нехай би так усі "ми" усвідомили собі, що власне всі разом - творимо силу, всі разом з'єдинені - творимо історію. Нехай би так кожний з нас розвинув найкраще всю свою одиничну, індивідуальну силу. Отже пильним, упертим тренінгом тіла - добув знамениті осяги, розумним плеканням здоров'я зробив себе відпорним на всякі лихі впливи, вправою змислів - набув бистроту помічування, запопадливою учбою - засвоїв всебічні відомості з різних ділянок знання і вмілостей - а особливо визначився в одній фаховій ділянці як знаменитий практик. Нехай би кожен шляхом самовиховання розвинув до ніжної тонкости всі добрі якості характеру, які дозволяли б йому діяти на все довкілля магнетною силою з'єднування, організування, захоплювання інших ідеями, які всьому громадянству й народові давали б досконалу форму, зразковий державний устрій. Важко нам, далеким від цього ідеалу людям, уявити собі, який народ-ґіґант, яка непоборна сила вийшла б зі зсумовання цього всего!

Але добре вже хоч подумати про це. Добре, - по порівнянням можна одержати міру для оцінки самого себе, свого суспільного освідомлення, своїх зусиль - добути потрібні для могутности народу, для майбутньої держави - індивідуальні сили!

Д р о т

Організаторки табору, "Ті, що греблі рвуть" - на веселій ватрі виступили з такою піснею:

Був собі гурток
"Той, що греблі рве",
Він булаву взяв
І перед веде...
Ой, веде, веде,
Аж табір гуде:
"До півночі на булаві
Нарада іде..."

В одному з таборів станиславівські пластуни співали пісню, що своєю "трагікою" перевищувала й пісню про Кота-пластуна. Вирішіть самі:

Минувся цей щасливий час,
Як звався я старшина,
Як це на мене раз-у-раз,
Все моргала дівчина...
Бувало лиш - обернуся
І махну кутасами -
О, Боже мій! Цілий курінь
Міг мати з пластунками!
Тепер я вже не кошовий,
Пасочків вже не ношу.
Не хоче навіть гурткова,
Хоч на колінах прошу...

(-Тому, пластуни, - не дозвольте собі ніколи зняти пасочків кошового!)

Але не завжди було в таборі весело, безжурно. Іноді ставало гірко на серці, досадно, образливо - від одної тільки думки: Важке Твоє ярмо, коханий, рідний краю!... І тоді хтось ніби зпід серця виняв пісню і кинув її у простір...

Ти, пластуне, живи сам собою!
Кожний мент будь готовий до бою!
Твій рідний край в неволі, у кайданах,
Сочить кров в незагоєних ранах.
Підем в бій всі, як стій!
За красу, за нарід свій!
Гей же ідем, ідем, ідем, ідемо!
Стяг побіди високо неремо!
Краю рідний радій, не журися!
Ось у наші серця подивися:
Там повно сил і віри незломної
Захистить від навали грізної!
Підем в бій ...

Так в таборі кінчився день у співах... А як сходила ніч, то місяць, завісившись одним ріжком на небі та надслухуючи другим, шепотів до красунь-зірок: "пластунки співають..."

Ніч вже йде... за верхом, вже давно
Ясне сонце зайшло...
Тихо спіть без трівог:
Тут є Бог...
.....

Говірля... Сивуля... Довбушанка... а жемчуги в гордій короні Карпат! Чому ви вабили раз у раз пластунів? Дні важкої мандрівки - крутими плаями, гострокільчастою кососеревиною, зрадливими цекотами - і короткі години насолоди на верхах!...Там пластуни побратались із сонцем, хмарами - завирували із вітром у танку...

Ген, там у горах високих,
Вітер невпинно гуляє,
В темних проваллях глибоких
З шумом ялиці хиляє...
Вітре! Скажи ти нам, брате,
Де нам тугу розігнати?
Де важкі думи прогнати?
Вітре! Скажи ти нам, брате!
.....

А як ми натаборувались, наспівались, напрацювались, - і з табором розпрощались - то крилата пісня занимала з нами- і нашими наплечниками - місце на вузькоторівці, що везла нас з поворотом до міст, містечок, школи, науки і трудів:

Прощай же Соколе,
Ми тя не забудем!
Як будем' здорові
Через рік прибудем'!...

/Продовження на 25.ст./

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

Іноді появляються голоси, що ми повинні б змінити наш пластовий закон - і евентуально прийняти первісний закон Бейден-Пауела. Одних спонукують до того різні згляди на теперішню сприятливу кон'юнктуру, інших - чисто формальна сторінка справи, але є й такі, що доходять до того становища на основі - своїх психологічно-виховних міркувань. Все ж таки показується звичайно, що мало хто з них знає точно первісний закон Бі-Пі. Тому вважаємо своєю повинністю подати їм всім до відома текст англійського пластового закону - і то в оригіналі і в українському перекладі.

Рівночасно подаємо також американський пластовий закон, в оригіналі та перекладі, як доказ, що й він скількістю точок - і "формально" - різниться від англійського. Суть його в основному, однак, залишається та сама.

При нагоді подамо пластові закони ще й інших народів - на доказ, що всі вони надали основам пластового закону Бі-Пі - більше чи менше свого виразного власного забарвлення. Проблему не можемо зводити до "наближення до міжнародного пластового закону", - бо такий - як бачимо - не існує. Сумніваємось рівнож, чи потрібно наближати наш пластовий закон - до англійського, коли в основі між ними немає різниць. Тільки мотиви української рації можуть рішати про потребу в чому небудь міняти наш пластовий закон.

ENGLISH BOY SCOUTS ASSOCIATION

The Scout's Promise.

"On my honour I promise that I will do my best :

1. To do my duty to God and the King.
2. To help other people at all times.
3. To obey the Scout Law.

The Scout Law

1. A SCOUT'S HONOUR IS TO BE TRUSTED. If a Scout says "On my honour it is so," that means that it is so, just as if he had taken a most solemn oath. Similarly, if a Scout officer says to a Scout, " I trust you on your honour to do this," the Scout is bound to carry out the order to the very best of his ability, and to let nothing interfere with his doing so.
If a Scout were to break his honour by telling a lie, or by not carrying out an order exactly when trusted on his honour to do so, he may be directed to hand over his Scout Badge, and never wear it again He may also be directed to cease to be a Scout.

2. A SCOUT IS LOYAL TO THE KING, and to his officers, and to his parents, his country, and his employers. He must stick to them through thick and thin against anyone who is their enemy or who even talks badly of them.
3. A SCOUT'S DUTY IS TO BE USEFUL AND TO HELP Others. And he is to do his duty before anything else, even though he gives up his own pleasure, or comfort or safety to do it. When in difficulty to know which of two things to do, he must ask himself "Which is my duty?" that is "Which is best for other people?" - and do that one. He must Be Prepared at any time to save life, or to help injured persons. And he must try his best to do a good turn to somebody every day.

4. A SCOUT IS A FRIEND TO ALL, AND A BROTHER TO EVERY OTHER SCOUT, NO MATTER TO WHAT SOCIAL CLASS THE OTHER BELONGS. Thus if a Scout meets another Scout, even though a stranger to him, he must speak to him, and help him in any way that he can, either to carry out the duty he is then doing, or by giving him food, or, as far as possible, anything that he may be in want of. A Scout must never be a SNOB. A snob is one who looks down upon another because he is poorer, or who is poor and resents another because he is rich. A Scout accepts another man as he finds him, and makes the best of him.
"Kim", the boy scout, was called by the Indians "Little friend of all the world", and that is the name that every Scout should earn for himself.

СОЮЗ АНГЛІЙСЬКИХ ПЛАСТУНІВ

Приречення пластуна

"На мою честь прирікаю, що робитиму все, до моєї силі, щоби:
1. Сповняти мій обов'язок супроти Бога і Короля.
2. Кожночасно помагати іншим.
3. Повинуватися Пластовому Законові."

Пластовий Закон

1. ЧЕСТІ ПЛАСТУНА ТРЕБА ДОВІР'ЯТИ. Коли пластун каже "на мою честь воно є так", то це значить, що воно так є, - саме так, немов би він зложив найбільш святочну присягу.
Подібно, коли пластун-старшина каже пластунові "я довір'яю твоїй честі, що ти це зробиш", то пластун є зобов'язаний виконати наказ по своїй найліпшій змозі і не дати себе нічим відвести від такого виконання.
Якщо б пластун мав сплямити свою честь, говорячи неправду, або не виконуючи точно наказу - як це довірено йому зробити на його честь - від нього можна зажадати, щоб віддав пластову відзнаку і більш ніколи її не носив. Від нього можна теж зажадати, щоб перестав бути пластуном.
2. ПЛАСТУН Є ВІРНИЙ /льояльний/ КОРОЛЕВІ, своїм старшинам, своїм батькам, рідному краєві та своїм зверхникам. Він мусить стояти при них в добру чи злу годину, проти кожного, хто їхнім ворогом або, хто тільки погано про них говорить.
3. ОБОВ'ЯЗКОМ ПЛАСТУНА БУТИ КОРИСНИМ І ПОМАГАТИ ІНШИМ. І він має сповняти перш усього свій обов'язок навіть хоча б для того він мав зректися своєї власної приємности, вигоди, чи безпеки. Коли трудно рішити, котру з двох речей виконати, він повинен спитати сам себе: "що є моїм обов'язком?", себто "що є ліпше для других?" - і саме це робити. Він мусить бути готовим в кожну пору рятувати життя, чито мати поміч людям в нещастю. Він має старатися робити все, що в його силі, щоб щодня комунебудь зробити добрий вчинок.
4. ПЛАСТУН Є ПРИЯТЕЛЕМ УСІМ І БРАТОМ КОЖНОМУ ІНШОМУ ПЛАСТУНОВІ БЕЗ РІЗНИЦІ ЙОГО КЛАСОВОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТИ. І так, коли пластун стріне іншого пластуна - хоча б навіть чужого йому - він має до нього заговорити і помогти йому в який лиш може спосіб, чито у виконуванні обов'язку, при якому тамтой саме занятий, чито даючи йому поживу, чито - по змозі - щонебудь інше, чого він міг би потребувати. Пластун ніколи не є СНОБОМ. Снобом є той, хто погорджує другим тому, що той бідніший, або хто - будучи бідним - глядить кривим оком на другого, бо тамтой багатий. Пластун приймає другу людину такою, якою вона є, і поводиться якнайкраще з нею.
Пластуна "Кім-а" прозвали індійці "малим приятелем цілого світу" і це є ім'я, на яке повинен заслужити собі кожний пластун.

5. A SCOUT IS COURTEOUS: That is, he is polite to all - but especially to women and children, and old people and invalids, cripples, etc. And he must not take any reward for being helpful or courteous.

6. A SCOUT IS A FRIEND TO ANIMALS. He should save them as far as possible from pain, and should not kill any animal unnecessarily even if it is only a fly - for it is one of God's creatures. Killing an animal for food or an animal which is harmful is allowable.

7. A SCOUT OBEYS ORDERS of his parents, Patrol Leader or Scoutmaster without question. Even if he gets an order he does not like he must do as soldiers and sailors do, he must carry it out all the same because it is his duty; and after he has done it he can come and state any reasons against it; but he must carry out the order at once. That is discipline.

8. A SCOUT SMILES AND WHISTLES under all circumstances. When he gets an order he should obey it cheerily and readily, not in slow, hang-dog sort of way. Scouts never grouse at hardships, nor whine at each other, nor swear when put out, but go on whistling and smiling. When you just miss a train or someone treads on your favorite corn - not that a Scout should have such things as corns - or under any annoying circumstances, you should force yourself to smile at once and then whistle a tune, and you will be all right.

The punishment for swearing or using bad language is for each offence a mug of cold water to be poured down the offender's sleeve by the other Scouts. It was the punishment invented by an old British scout, Captain John Smith, three hundred years ago.

9. A SCOUT IS THRIFTY, that is he saves every penny he can, and puts it into the bank, so that he may have money to keep himself when out of work, and thus not make himself a burden to others; or that he may have money to give away to others when they need it.

10. A SCOUT IS CLEAN IN THOUGHT, WORD, AND DEED, that is, he looks down upon a silly youth who talks dirt, and he does not let himself give way to temptation either to talk it or to think, or do anything dirty. A Scout is pure and clean-minded and manly. (Note: Added in 1912.)

BOY SCOUTS OF AMERICA

The Scout Oath

"On my honor I will do my best:
1. To do my duty to God and my country, and to obey the Scout Law;
2. To help other people at all times;
3. To keep myself physically strong, mentally awake, and morally straight."

The Scout Law

1. A SCOUT IS TRUSTWORTHY. A Scout's honor is to be trusted. If he were to violate his honor by telling a lie or by cheating or by not doing exactly a given task, when trusted on his honor, he may be directed to hand over his Scout Badge.

2. A SCOUT IS LOYAL. He is loyal to all to whom loyalty is due: his Scout leader, his home and parents and country.

3. A SCOUT IS HELPFUL. He must be prepared at any time to save life, help injured persons, and share the home duties. He must do at least one Good Turn to somebody every day.

4. A SCOUT IS FRIENDLY. He is a friend to all and a brother to every other Scout.

5. A SCOUT IS COURTEOUS. He is polite to all, especially to women, children, old people, and the weak and helpless. He must not take pay for being helpful or courteous.

6. A SCOUT IS KIND. He is a friend to animals. He will not kill nor hurt any living creature, needlessly, but will strive to save and protect all harmless life.

5. ПЛАСТУН Є ЛИЦАРСЬКИЙ: то значить, він ввічливий для всіх - але зокрема для жінок і дітей та для старших, інвалідів, калік і т.д. І йому не годиться брати ніякої нагороди за свою поміч чи лицарськість.

6. ПЛАСТУН Є ПРИЯТЕЛЕМ ТВАРИН. Він повинен хоронити їх так далеко як можливо від болю та не вбивати без потреби ніякої тварини - навіть якщо б це була тільки муха - бо й вона один з Божих творів. Вбивання тварин для поживи або шкідників - дозволене.

7. ПЛАСТУН Є ПОСЛУШНИЙ НАКАЗАМ своїх батьків, гурткового чито скавтмастра без застереження. Навіть, коли він отримає наказ, який йому не до вподоби, має поступити як жовнір чи моряк, - мусить його все одно виконати, бо це є його обов'язком; а після виконання може прийти і висловити якінебудь зауваження проти нього; але виконати наказ він мусить негайно. Це є дисціпліна.

8. ПЛАСТУН УСМІХАЄТЬСЯ І ПОСВИСТУЄ серед усіх умовин. Коли отримає наказ, має виконати його радо й охоче, а не повільно, немов би йшов на стричок. Пластуни ніколи не нарікають на труднощі, не жаліються один на одного, ані не кленуть, коли їх щонебудь дражнить, тільки посвистуючи і з усмішкою беруться дальше за діло. Коли ти спізниш поїзд, або коли тобі хтось наступить на твою улюблену нагнітку - тим не сказано, що пластун повинен мати такі речі як - нагнітки - або серед інших немилих обставин, ти повинен змусити себе негайно усміхнутися і засвистати якусь пісоньку, а почуватися будеш гаразд.

Карою за кожний проклін або погане слово є горнятко холодної води, що її вливають інші пластуни в рукав того, що їх ужив. Це була кара винайдена старим британським пластуном капітаном Джоном Смисом вже три століття тому.

9. ПЛАСТУН Є ОЩАДНИЙ, т.зн., він щадить кожний можливий сотик і вкладає його до банку, так щоб мати гроші на удержання себе, коли лишиться без праці, і в цей спосіб не стати тягарем для інших; або щоб мати гроші для других, коли б вони того потребували.

10. ПЛАСТУН Є ЧИСТИЙ В ДУМЦІ, СЛОВІ І ДІЛІ, це є, він глядить з погордою на цих нерозумних молодиків, що говорять брудні речі і не піддається покусі самому говорити чито думати чито робити щонебудь гидкого. Пластун є чистий, ясної думки і мужній.

Заввага: точку 10. додано в р. 1912.

ПЛАСТУНИ АМЕРИКИ

Пластова Присяга

"На мою честь - я робитиму все, що в моїй силі, щоби:
1. Сповняти мій обов'язок супроти Бога і моєї Батьківщини, та повинуватись Пластовому Законові;
2. Кожночасно помагати іншим;
3. Держати себе фізично сильним, духово свіжим, морально прямим."

Пластовий Закон

1. ПЛАСТУН Є ГІДНИЙ ДОВІР'Я. Честі пластуна треба довір'яти. Якщо б він мав сплямити свою честь, говорячи неправду, або ошукуючи чито не виконуючи докладно завданого доручення - коли це довірено йому на його честь - то можна зажадати від нього звороту його пластової відзнаки.

2. ПЛАСТУН Є ВІРНИЙ (льояльний). Він вірний всім, кому вірність належиться: своїм пластовим провідникам, свому домові і батькам та Рідному Краєві.

3. ПЛАСТУН ГОТОВИЙ ПОМАГАТИ. Він мусить бути готовим кожночасно рятувати життя, помагати людям в нещастю і брати участь в домашніх обов'язках. Він мусить для когонебудь виконати щодня хоч один добрий вчинок.

4. ПЛАСТУН Є ПРИЯТЕЛЬСЬКИЙ. Він приятелем усім і братом кожному іншому пластунові.

5. ПЛАСТУН Є ЛИЦАРСЬКИЙ. Він ввічливий для всіх, зокрема для жінок, дітей, старших, слабих і безпомічних. За свою поміч і лицарськість не бере заплати.

6. ПЛАСТУН Є ДОБРИЙ (ласкавий). Він приятелем тварин. Він не заб'є ані не зробить без потреби кривди ніякому живому сотворінню, а навпаки старатиме хоронити та берегти кожне життя, що не приносить шкоди.

7. A SCOUT IS OBEDIENT. He obeys his parents, Scoutmaster, Patrol Leader, and all other duly constituted authorities.
8. A SCOUT IS CHEERFUL. He smiles whenever he can. His obedience to orders is prompt and cheery. He never shirks nor grumbles at hardships.
9. A SCOUT IS THRIFTY. He does not wantonly destroy property. He works faithfully, wastes nothing, and makes the best use of his opportunities. He saves his money so that he may pay his own way, be generous to those in need, and helpful to worthy objects. He may work for pay, but must not receive tips for courtesies or Good Turns.
10. A SCOUT IS BRAVE. He has the courage to face danger in spite of fear, and to stand up for the right against the coaxing of friends or the jeers or threats of enemies; and defeat doesn't down him
11. A SCOUT IS CLEAN. He keeps clean in body and thought, stands for clean speech, clean sport, clean habits, and travels with a clean crowd.
12. A SCOUT IS REVERENT. He is reverent toward God. He is faithful in his religious duties, and respects the convictions of others in matters of custom and religion.

7. ПЛАСТУН Є СЛУХНЯНИЙ. Він повинується своїм батькам, скавтмастрові, гурткову і кожній іншій належно установленій владі.
8. ПЛАСТУН Є ЖИТТЄРАДІСНИЙ. Він всміхається коли тільки може. Повинується наказам скоро і радо. Не уникає ніколи обов'язків і не нарікає на труднощі.
9. ПЛАСТУН Є ОЩАДНИЙ. Не нищить свавільно майна, працює щиро, не марнує нічого і використовує якнайкраще нагоди. Він щадить свій гріш так, щоб сам міг платити свої витрати, щоб бути щедрим для тих, що в потребі, і помічним у слушних випадках. Він може працювати за заплату, але ніколи не бере гроша за свою ввічливість або добрий вчинок.
10. ПЛАСТУН Є СМІЛИВИЙ. Має відвагу глядіти в вічі небезпеці, помимо остраху, і стояти за правду проти підхлібства друзів, або кпин і погроз ворогів; а невдача не ломить його.
11. ПЛАСТУН Є ЧИСТИЙ. Зберігає чистоту тіла і думки, стоїть за чистоту в розмові, чесний змаг, чисті звичаї і пристає з чистою громадою.
12. ПЛАСТУН Є ПОБОЖНИЙ. Він повний пошани для Бога. Він ревний в своїх релігійних обов'язках і шанує переконання других в справах звичаїв і релігії.

Пластовий Виховний Семинар

Про виховні проблеми - у нас мало говориться і мало пишеться. Можливо, що причиною того є несприятливі умовини. Браку зацікавлення цими проблемами вони, однак, не виправдують вповні.

Пласт є вправді тільки одним вирізком, одною частиною - загально-української виховної проблеми, - однак нас, пластунів цікавить цілий ряд ширших питань, які необхідно вирішити. Користь з цього буде мати не тільки Пласт, але й ширші круги наших виховників та всіх тих, що - так чи інакше - мають до діла з молоддю. З цих міркувань і зродилась ідея Пл. Вих. Семинаря. Він не ставить собі надто широких завдань і обмежується тепер до обговорення кількох - для кожного виховника завжди актуальних питань. - Це в першу чергу: ясне та виразне означення українського виховного ідеалу

Пластова Стріча

Продовження з 22.ст.

Ви ж бережіть серця свого,
Щоб не зів'яло зрання,-
Таборів буде більше ще
А лиш одно кохання!...

А коли довгий шкільний рік нанизував на нитку часу дні і ночі, дні і ночі, щоб їх було доконче - 365,- ми розганяли тугу любимою піснею закарпатських братів:

Пусти мене, мати, до табору,
До сонця, до волі, до простору -
Пусти мене, мати, з Пластом мандрувати,
З Пластом мандрувати до табору:
Вставала б я, мамо, рано-вранці,
Бігла б я росою по полянці
Ішла би по воду до чистого броду,
До чистого броду рано-вранці
Сиділа б при ватрі кожен вечір
При мові-розмові молодечій.
Гляділа б до схочу як зірки мигочуть,
Як зірки мигочуть кожен вечір...
Стояла б на варті по наказу,
Всю ніч не здрімала б ані разу
Хоч скучно, хоч темно, стояла би вірно,
Стояла би вірно по наказу.
Вернула б я, мати, із табору,
Привезла б я силу із собою, -
Привезла б я силу до нового чину,
До нового чину і до бою!...

.....

А сьогодні, - сьогодні співайте, юнаки й юначки, - цих самих пісень! Співайте їх на чужині так, як ми їх співали на рідній землі!...

"... оцей мій скавтовий свистак подарувала мені моя мама, - 35 літ тому"- говорив дир.УНРРА, майор Гарт. "Ніколи я так не хотів би вміти говорити вашою мовою, як сьогодні. Бо з Вами, скавти, міг би я говорити цілу ніч... Розказати Вам про те життя скавта, яке є таке прекрасне... Це заслуга ось цего джентельмена, якого портрет бачу на стіні... У свойому житті я багато пережив гарного - і сьогоднішний вечір зачисляю саме до тих переживань... Якщо б я другий раз родився, то нічим іншим не хотів би знова бути, як скавтом!...

Веселе й поважне перепліталось піснями. В бадьорому настрої всі розходились на відпочинок.

Другий день стрічі гості використали на оглядання королівських замків на Гогенштанґав і самого Фюсену. А вечором, як місяць викотився ізза гір -"як млиновеє коло",- то побачив, як з табору вирушило дивне товариство - ген за ліс, за гору.

Довкруги ватри стоїть гордо п'ять Гурткових із горіючими смолоскипами. Смолоскипи піднесені високо вгору... "Згідно з пластовою традицією - при святошній ватрі згадаймо усіх тих Пластунів і Пластунок, які, виконуючи добре пластові свої обов'язки,- відійшли від нас - і вже ніколи не зберуться разом із нами при Пластовому вогні... Вони сьогодні спочивають заслуженим відпочинком - під Львовом, Хустом, Києвом - і всюди де були-й сьогодні ще є-концентраційні табори і тюрми... За їхню працю - ставимо ми свою Тобі, український Народе. - на Твою велич, славу і честь!"....

Від п'яти горіючих смолоскипів ясно-пресяно розгорюється перша наша Пластова Ватра...

"... і вирости Україні на користь і славу..!" - закінчують свою заяву вступлення "Беркути", "Лиси" і "Голодні Вовки".

Не знати, чи місяць - чи вогонь відбивається від шовкового прапору... "В пожарів всесвітніх луни ті кроваві..." - і стиск лівої руки - і трьох юнаків з Верісгофену - стали на службу Богові і Україні....

Ватру закінчує провідниця І.П.Г.:

"... Проходять літа, міняються кордони, прокочуються війни, а все ж - що якийсь час, то тут, то там, - горить Пластовий Вогонь. А біля нього стоять задивлені у него- один раз їх більше, один раз менше - і серця їх б'ються під ритм пластової ідеї... І так вже 35 літ... На першій Пластовій Ватрі у зелених Карпатах спалено тоді горде віття чорногірської смереки - і ті перші пластуни, ще майже з теплом цеї першої ватри, прямо із гір пішли

це та мета, до якої ми зміряємо в нашій праці. Це, однак, рівночасно мета, до якої мусять зміряти всі інші українські виховні організації та установи.

Рівнорядно з цим цікавить нас українська молодь, - як о б'є к т в и х о в н о ї п р а ц і. Точна аналіза того об єкту рішатиме про дальшу групу проблем, у якій ми зацікавлені; це є найоільш допільні м е т о д и в и х о в а н н я. Це вже вузько-пластова проблематика, бо ми віримо, що пластові виховні методи - це один з найкоротших шляхів до наміченої мети. Однак і їх треба проаналізувати, обгрунтувати та найти правильне їхнє примінення у практиці.

До співпраці просимо всіх - і з поза Пласту, - хто цікавиться наміченими проблемами. Особливо кличемо Пластових Провідників з рядів Сеньйорів. - Дотепер відбулися такі доповіді з дискусіями:

24.XII.1945, Д-р М.Шлемкевич: Проблема проводу в українській дійсности.

25.XII.1945, Проф.Д-р О.Кульчицький: Психічна побудова людини.

26.XII.1945. Проф.Д-р О.Кульчицький: Виховання і виховальність

28.XII.1945, Ред.М.Добрянський: Дс проблеми проводу в українській дійсности.

29.XII.1945, В.Полтавський: Підсов'єтська молодь

3.I.1946, Проф.Д-р О Кульчицький: Психологічні основи національного виховання.

3.II.1946, Д-р М.Шлемкевич: Ідея, форма, зміст.

15.II.1946, Ред.М.Добрянський: Пластова ідеологія на тлі сучасности.

13.III.1946, Інж.Е.Ґут-Антонович: Пластовий закон

17.IV.1946, Чергова доповідь плянована на тему: Наш традиційний ідеал /Ідеал людини в творах письменників Київської Руси та в українській народній пісні/.

Щоби доповіді зробити доступними і для тих, що не можуть брати чинної участи в працях Пл.Вих.Семинаря, —старатисьмемо видавати їх друком.

Фізичне виховання — і Пласт

Що фізичне виховання є незамінимим співчинником пластового самовиховання, - цього не приходиться мені тут доказувати. Вираз тому вже дав самий пластовий провід, вставляючи до всіх пластових проб вимоги з ділянки фізичного виховання.

Та, на жаль, більшість пластового активу ще не розуміє якслід значення фізичного виховання. Вони беруть його дослівно: тільки як тіловиховання і признають йому значення лише в ділянці вироблення тілесної справности. Не маючи інструкторського знання ані власного досвіду в цій ділянці, полишають його або непластовим фахівцям-інструкторам, або доручають пластунам вправляти в особливих руханково - спортових установах.

Таке ставлення справи є в основі хибне й шкідливе! Пласт, згідно зі своєю виховною програмою, не розуміє під фізичним вихованням виключно тільки вироблення фізичної справности. Пласт старається використати вповні всі чинники фізичного виховання, - отже теж і вироблення тих д у х о в и х вартостей, які, при відповідному ставленні справи, так добре можна осягнути рівнорядно та рівночасно з вправами тіла. Занедбуючи цю д у х о в о - в и х о в н у сторінку, пластуни не тільки тратять нагоду набути ці додатні духові вартості, але, що гірше, вони набувають при фізичному вихованні такі духові прикмети, - суперечні пластовому виховному ідеалові, що їх пізніше Пласт мусить викорінювати та поборювати на іншому місці, в багато складніших умовинах.

Таким найбільш яскравим прикладом є - брак безсторонньої справедливости, який є майже поголовною хибою у членів і прихильників спортово-руханкових кружків. Підо впливом різного роду спортових, клюбових і інших ідеологій, виробилося у наших адептів фізичної культури переконання, що кожний засіб веде до цілі, що в змагу немає ніякої моралі ні безсто-

---

у стрілецькі ряди . . Багато з них, на чолі із Федем Черником - це гордість пластової організації!

І як пішли вони за Збруч, то поміж тамошню молодь кинули те, що мали у серці найцінніше: пластову ідею. Однак, на жаль, там зложилися такі умовини, що швидко задусили пластовий вогонь...

... а на Західній Землях, коли здавалося, що сили вже всіх опустили, коли вже й дощ змив землю з кісток героїв, що їх залишили товариші у плитких, у поспіху копаних могилах - пластова молодь була перша, яка на тих освячених місцях шукала сили... Вони майстрували, копали, прибірали .... Маківка, Ключ, Лисоня... А відтак запалили вогні й бадьорих пісень заспівали. І загорілись від них вогні й на Волині, за Карпатами, ба - навіть і в чужині - всюди , де тільки опинилась наша молодь...

...приходили заборони, наві кордони, чужі, великі армії котились по наших землях, валилися держави, шумні ідеології... - а пластова ідея далі жила, - жила помимо натиску чужих, помимо зневіри своїх. Нераз малів гурт "вірних"- але це певно Провидіння заряджувало тоді, коли правдива ідея мала ще дужче дозріти у меншому гурті...

... на 35 році існування Пласту ми розпалили наш пластовий вогонь ... у альпейських горах. Хоч він не палить рідної смеречини, то все ж таки має свою силу! Бо біля нього разом з нами дух тих Пластунів і Пластунок, що спочивають заслуженим сном, - біля нього думки тих усіх, які, де б вони не були, - плекають "силу і тіла і ума, щоб нарід наш вольний, могучий раз ставі"...

...кінчиться стріча і завтра нас покинете, Дорогі Гості, але роз'їхавшись, візьміть своїм Товаришам і Товаришкам - привіт гарячий, як наша Ватра! Нехай блеск її розяснить Вам може ще не зовсім яркий погляд на правдиву і велику вартість пластового життя! Тепло її - нехай розігріє у Вас ще може приспані проблески любови і віри у пластову ідею. А сила цього вогню хай буде для всіх нас - на трудному незнаному шляху - помічною у витриванні вірности стовим обов'язкам!"

Монолог архипацера

Я, радник Пітькало, мистець Заблудова околиці, старий, незвичайно сильний грач /треную постійно з місцевим дяком!/ - даю Тобі, шаховий Народе, - ось-такі дорогоцінні вказівки для мистецької гри в шахи:

Партію починай завжди двома ходами. Коли Твій партнер заявить, що це незгідне з засадами гри, —Ти скажи, що так грають в Заблудові і так Тебе вчив Твій покійний /царство йому небесне!/ дідо.

Взагалі, старайся не признавати в шахах ніяких авторитетів. Якщо втратиш через неувагу Даму, тоді необхідно переконати партнера, що він повинен був сказати "шех". - Коли втратиш іншу фігуру, - зроби згірдливу міну, засвищи арію з опери "Кармен" і дай партнерові до зрозуміння, що це Ти даєш йому "фор", бо інакше Тобі не цікаво з таким слабим грачем грати.

Над ходами довго не думай, а як противник це робить, - Ти старайся вдатися з ним у розмову: питай про політику, про здоров'я тещі, частуй ввічливо папіроскою. Буває, що й той спосіб не помагає, тоді остається співати фокстрота, вдаряючи до такту п'ястуком у стіл і сувати кріслом.

Добре є зауважити, що це партія товариська, не мистецька, отже думати - "немає ніякого змислу".

Часом Тобі не подобається, що противник, який має матеріяльну перевагу, починає міняти фігури. Ти повинен його популярно повчити, що тільки одні пацери так грають, бо добрий грач принціпово фігур не міняє.

У скрутному положенні поручається "нехотячи" - розкинути шахи, або й перевернути столик.

Якщо, однак, помимо Твоєї великої моральної переваги, Тебе постигне нещастя і Ти програєш зі сильнішим грачем, - пам'ятай, що це великий встид і що програну треба негайно якнебудь виправдати. Говори, що Ти сидів "на продуві", що Тебе болить голова, коле в боці, стрикає в коліні, що сьогодні

ронньої справедливости; що змагуна обов'язує одинока мета: всіми можливими моральними та неморальними, допускаємими, правильними - і недопускаємими засобами - змагати до перемоги. Такий змагун не вагається, як то кажуть, "в живі очі брехати", випиратися доконаного промаху, сваритися з противниками, суддею, співзмагунами - а навіть з глядачами!, їх обкидаючи чи й чинно зневажаючи, - лише щоб поставити на своїм, щоб заспокоїти свою амбіцію. Така атмосфера, очевидно, ніяк не сприяє виробленню пластових характерів. Вироблення почуття справедливости, що його вимагає пластовий закон, є зовсім неможливе - не тільки через занедбання, але, що гірше, через протидіяння такої атмосфери.

Однак, чи ж можна знайти кращу нагоду, кращі умовини для вироблення у молоді безсторонньої справедливости, як якраз у змагових грах? Чи ж можна уявити собі догіднішу атмосферу, де виходили б на яв викорінювані Пластом злі прикмети характеру - як: суб'єктивізм, самолюбство, фальшива амбіція, брутальність, невирозумілість, брак зрівноваження, некарність - як у грі, де юнак, розбурхавши і роздразнивши їх до краю у запалі гри, дає їм повну волю?

Як багато може тут зробити пластовий впорядник! Як докладно й послідовно він може викорінювати ці хиби характеру, звертаючи увагу юнакові, заставляючи його стидатися перед своїми товаришами, перепросити противника, признати свою вину без рішення навіть судді, опанувати себе, чесно й по-мужньому знести неславу програної та признати побідникові вищість. Такої знаменитої нагоди, такої виховувчої атмосфери не можна мати на ніяких сходинах ні збірках - і ледве чи при теренових грах, де, із огляду на розкинення в терені, немає такої частої нагоди для впорядника інтервенювати та справляти хиби.

Однак праця в ділянці фізичного виховання дає не лише індивідуальні духові вартості. Вона дає й знамениті успіхи також у виробленню гуртової солідарности і життя членів гуртка. Змагання дружинами в склад якої входять цілі гуртки, дають величезної вартости переживання, яких не можна викликати ніяким іншим способом. Відповідно розбуджена гуртова амбіція вчить посвячувати в користь гурта величезні зусилля, що на них в індивідуальних змаганнях тяжко спромогтися; вона підпорядковує вповні гуртовим змаганням всі індивідуальні амбіції, вона вчить в одне зливати всі думки та пориви. Гурток, що брав участь у дружинових змаганнях - в маршах, бігу лещетарському чи звичайному, - при збереженні відповідної атмосфери - творить спільноту, якої вузли довгі літа тривають. А це є одним з важніших чинників пластового самовиховання.

Тому: пластові впорядники й виховники - на гриці! Без Вас не сміє відбутися ні одна збірка - для фізичного виховання. Ваші пластові гуртки повинні стати носіями лицарськости, безсторонньої справедливости і зрівноважености у змаганнях. Не сміє бути такого випадку, щоби пластуни "сварилися" на грищі. Пластові впорядники, опануйте правила змагових ігор і самі проводьте їх, суддюйте своїм гурткам і на кожному кроці використовуйте цей - такий корисний засіб виховання! Ви не мусите бути фахівцями в ділянці фізичного виховання. Пізнання правил змагових ігор та практика в суддюванні не представляють непоборимої перешкоди. Трохи доброї волі й зацікавлення, - а справа піде вперед! Висліди праці - історицею оплатять Ваш труд, бо Ви здобудете ще одну площину, на якій зможете здійснювати Ваші ідеали.

Я. Рак

погана погода і що не дає спокою ревматизм.

Не зашкодить докинути, що Ти давно не грав, що вже й забув "як фігури ходять", і що вже бачив не таких шахістів, як Твій партнер. Обов'язково розкажи про Твою перемогу над одним мистцем, якого прізвища не пам'ятаєш, і який вмів грати п'ять партій рівночасно.

Як мова зійде на теми теорії, - вислови свою глибоку погорду для неї, бо в цілім Заблудові та сусідніх Грималівцях немає ні одної шахової книжки, а люди все ж таки якось грали й грають.

Вживаючи Твоєї квітчастої вимовности, - переконай партнера, що все треба завчасу висунути пішака зперед вежі на одне поле, бо якщо противник зв'яже нашого коня бігуном, - тоді повисне над нами страшна небезпека... Правда можуть Тобі відповісти, що цей хід переважно означає втрату темпа, що він послабить рошаду, не впливає на центр і т.д., - але Ти не давайся збити з пантелику. Скажи, що такі ходи робить Твій вуйко, який сильно грає пішаками!

Це все пропоную Тобі я, радник Пітькало, непереможний чемпіон Заблудова й околиці. Якщо поступатимеш згідно з моїми радами, - з'єднаєш собі велику симпатію серед Твоїх партнерів - і станешся свідомим, прогресивним членом великого шахового суспільства!

Є. Бобикевич

Шаховий світ має знову велику сензацію. На шаховому небі з'явилася нова ясна зоря - у виді молодого 14-тилітнього еспанця Артура Помара. Фахівці пророкують на основі його незвичайних успіхів - на недавному шаховому турнуру в Лондоні, що молодень кий Артур найдалі до чотирьох літ стане шаховим мистцем світу.

При цій нагоді варта пригадати, що світова шахова історія зна більше подібних "чудесних дітей": Кубанець Капаблянка виграв турнір у свойому 12.році життя; американець П. Марфи став мистцем своєї країни в 11. році життя - а голяндець Ойве - навіть у 10. р. життя!

Світовий Скавтінг

Останній міжнародній З'їзд в р. 1939 в Едінбурзі в Шкоції виказував такий стан: в Міжнародньому Скавтовому Бюрі було заступлених 56 скавтових організацій з 48 різних держав, що начислювали разом біля 3,000.000 членів. По цій світовій війні помітний новий могутній розмах міжнародного скавтінгу: десятки нових організацій голоситься до Міжнародного Скавтового Бюра - а число членів у цілому світі раптово зростає. В С.Ш.П.А. число чинних членів доходить вже до 2,000.000! Скавти цілого світу чекають тепер з нетерпеливістю на поворот нормальних відносин у світі, щоби знов започаткувати міжнародні братерські взаємини. 6.Світове Джамборі відбудеться в р. 1947 у Франції.

НОВІ ВИДАННЯ

Просимо присилати Редакції "Молодого Життя" по два примірники нових видань! Особливо просимо Провідників пластових частин чи з'єднань надсилати нам їхні пластові часописи та інші пластові видання!

Панько Таборенко: Пластуни-Побратими, оповідання, А 6, ст. 23, фот., 1945.

ПЛАСТУНСЬКИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ на р. 1946, СУПЕ, Видання Спілки "Укр.Мистецтво", Регенсбург, 1946, 11 х 17 цм, ст. 32, ЗМІСТ: Календаріюм, Пл.гимни, Пл. присяга, Пл. закон, Пл.клич, таємний знак та привіт, Скавтінг-Пласт (короткий огляд), Головні історичні дати Скавтінгу-Пласту, Кілька правил особистої гігієни тіла й духу, Нотатки.

СКСВ, журнал Пл. Коша в Карльсфельді, Ч. 2-3., XII. 1945 - I. 1946, А 5, ст.10 + обгортка, цикл., ЗМІСТ: З.З.: Летить в срібній зброї лицар (вірш), р.: Дороговказ на життєвій мандрівці, 22. січня, Шерш: Пл. свастика вдячности на могилу Митр. Андрея, 1т: Кошове свято, Пе-Ро: Андріївський вечір в III. Курені, Або: "Буйного вітру брати" прямують до гір, Д.Буковинка: В нашій домівці, О.Лесів: До Альт-Еттінг, Учасник: На Вендельштайн, Куток Новака (Любко: Пластун є ощадний, о: Козаки чи Половці -гра), Спорт: Міжлюбові змагання в Карльсфельді, Ану, розгадаймо!, Пластова коляда 1946 (карикатури).

35 ЛІТ

УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

В нашій нервовій, повній напруження добі, незамітно, але швидко, наближаються 35-тилітні роковини заснування перших пластових частин на Українській Землі. 35 літ - це вік одної генерації, це вік одного покоління. Чи ми маємо це нове покоління, виховане на пластових ідеалах? Чи ми маємо вже дійсно пластову генерацію? Так! Того не можна вже навіть піддавати під сумнів!

Ми справді розсипані по цілому світі, багато нас - а може навіть більшість! - далеко від Рідного Краю, - але живемо далі палкою любов'ю - до нашої Батьківщини! Живемо в важких еміґрантських умовинах, биті непевністю, мучені тугою, - але не падаємо духом! Бачимо кругом себе заломання наших близьких, бачимо моральний розклад, злочинну байдужість, але остаємо вірні нашим пластовим ідеалам! Зустрічаємо на кожному кроці політичну розхрістаність, особисту нетерпимість, грубу поведінку, - але самі не тратимо нашої гідности та пластової лицарськости! З гидкістю дивимося на гурму "торговців", нечесних лінтаїв, хронічних дармоїдів - і самі радше терпимо недостачу, - але не ломимо Пластового Закону!

Так, пластова генерація - здала й кожноденно здає свій іспит!

Український Пласт творить вже сьогодні частину української історії. Але хто ж інший має заховати для української історії всі ці подвиги та перемоги, - але й всі ці важкі змагання та втрати, всі ці шляхетні заміри та спроби Українського Пласту, - як не ми, пластова генерація?

У надходячі роковини мусить наша пластова генерація доложити всіх зусиль, щоб у вірному освітленні записати до української історії все те, що Український Пласт виконав для добра Українського Народу, все те, чим заслужився перед українським громадянством, все те, що завдячуємо йому й ми всі особисто.

Пластові частини повинні вшанувати ці роковини не тільки самим святкуванням: промовами, деклямаціями, тощо, - але й здійснюванням у практичному житті пластових ідеалів та виконанням всіх тих зобов'язань, що їх накладають ті роковини на нас всіх! А пластова генерація, сьогоднішні Пластуни-Сеніори, мають їм в тому допомогти.

Ми задумуємо при цій нагоді видати, між іншим, ювілейне число нашого часопису. Тому просимо вже тепер надсилати нам відповідні матеріяли до того числа.

Пластова генерацію, - за Тобою слово!

Молоде Життя.

ПЛАСТУН-СКАУТ, інструктивно-розваговий часопис Укр.Пл. в Авґсбурзі, Ч.І., —15.XII.1945, А 5 ст. 12, фот., ЗМІСТ: Минув листопад... (рисунок) Від Редакції, Що нового в пл.світі?, Л.Українка: ж * ж (вірш), М.Вороний: Волосожар (вірш), Довбуш: Верховино, світку ти наш, 100 літ "Заповіту", Т.Шевченко: Заповіт, О.-Ч-: Українська ноша - І.Гущульщина, На Сліді, Сторінка розваги, Зоряне небо, Історичний календар: грудень, Пластун завжди веселий.

НОВАК, Ч.І. - І. 1946, Авґсбурґ, А 6, ст. 32, фот., ЗМІСТ: Яр Славутич: Пісня жовтодзюбів, Нова радість стала (коляда), О.Степовий: Новий рік, М.К.: Сніжиночки (вірш), В полі, в полі плужок оре (щедрівка), Крижинка, Н.Щербина: Узимку (вірш), Д. Кий: Готуймось до служби Батьківщині, Н.П.: Запорозьке Різдво, З історії Укр.Пласту, Дід Мороз (гра), На дозвіллі (загадки), Чи знаєте, як ці пташки називаються?, Від Редакції.

ПЛАСТУН-СКАУТ, інструктивно-розваговий часопис Укр.Пл. в Авґсбурзі, Ч.2.. - 15.І.1946, А 5, ст. 16, фот, ЗМІСТ: 22.січня (рисунок), А.Тирса: Прометей (вірш), Що нового в пл.світі?, А.К-р: Ой, Дніпре мій, Дніпре, Знаки мандрівника, Княжі вої, Слово о полку Ігоря, Пластова хустина в практиці, Д. З.: Різдвяна гостя, Петля дракона або моряцький вузел, Сторінка розваги, Зоряне небо, Історичний календар: січень, Пластун завжди веселий.

СКОБ, журнал пл.Коша в Карльсфельді, Ч.4., -II. 1946, А 5, ст. 44- обгортка, цикл., ЗМІСТ: Я.К.: В пам'ять (вірш), Волт: За пл. "Вірую", Волт: пам'яті полк. І. Богуна, Е.Ц.: Спомин, Баж.: Незабутній, Він: По рідному краю на мандрівці, Я.К.: Зима (вірш), Охрим: Скоб, Або: "Буйного вітру брати"- мандрують, Рожко: Що пластун повинен знати?, З пл. хроніки, До наших дописувачів, Для науки і розваги, Усміхнися.

НОВАК, журнал Укр.Пл. Новаків, Авґсбурґ, Ч.2. - II. 1946, А 6, ст. 32 (33 - 64), фот., ЗМІСТ: Гасла новака-жовтодзюба, С.Жук: Білі гуси (вірш), П.Чубенко: Каштанний, Н.Щербина: Пташки (вірш), Ведмідь іде (гра), Г.Черінь: Як я записався в Новаки (вірш), П.Їжак: Смілий жовтодзюб (вірш), Пісня жовтодзюбів (ноти), 75-ліття Лесі Українки, Л.Українка: Літо красне минуло (вірш), О.Пчілка: У пригоді, Л.Українка: Колискова (вірш), О.Пчілка: Найкращі діти матусі, Т.Самотулка: Як працювали Укр.Новаки?, П. Чубенко: Білка (вірш), С.Жук: Нера, Двобій Мстислава з Редедею, Мисливець і собака (гра), На дозвіллі, Ю.Б.: Паперовий літак, С.Жук: Смійся, сонце! (вірш), Новак усміхається.

Д-р А.Фіґоль: Роля виховника в Пласті, Записки Укр. Пластуна - Ч.І., Мюнхен, 1946, А 6, ст. 20 + обгортка, цикл.

Інж.Е.Ґут-Антонович: Програма пл.виховання - Зап.У. Пл. - Ч.2., Мюнхен, 1946, А 6, ст. 27 + обгортка, цикл.

Д-р А.Фіґоль: Організація праці - Зап.Укр.Пл. -Ч.3. Мюнхен, 1946, А 6, ст. 27 + обгортка, цикл.

Т.Самотулка: Шлях пл. новака, час проби прихильника, І. - III. сходини, Зап.Укр.Пл. - Ч.4., (Серія І.Ч.І) Мюнхен, 1946. А 6, ст. 21 + обгортка, цикл.

Т.Самотулка: Шлях пл. новака, час проби прихильника, IУ.-УІ. сходини, Зап.Укр.Пл. - Ч.5. (С.І.Ч.2.), Мюнхен, 1946, А 6, ст. 19, цикл.

Т.Самотулка: Іспит на перший ступінь-джури, І.—IУ. сходини, Зап.Укр.Пл. -Ч.6. (С.І.Ч.3.), Мюнхен, 1946, А 6, ст. 26, цикл.

Т.Самотулка: Іспит на перший ступінь джури, У.-УІІІ. сходини, Зап.Укр.Пл. - Ч.7. (С.І.Ч.4.), Мюнхен, 1946, А 6, ст. 16, цикл.

Printed by permission of UNRRA

УКРАЇНСЬКИЙ
Ц.2307
МУЗЕЙ-АРХІВ

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

ПЛАСТУН Є:

1. СЛОВНИЙ,
2. СОВІСНИЙ,
3. ТОЧНИЙ,
4. ОЩАДНИЙ,
5. СПРАВЕДЛИВИЙ,
6. ЧЕМНИЙ,
7. БРАТЕРСЬКИЙ І ПРИЯТЕЛЬСЬКИЙ,
8. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ,
9. ПОЖИТОЧНИЙ,
10. КАРНИЙ,
11. ПИЛЬНИЙ,
12. ДБАЛИЙ ПРО ЗДОРОВ'Я,
13. ДБАЛИЙ ПРО КРАСУ,
14. ВСЕ ДОБРОЇ ГАДКИ.

ЗМІСТ:

Пройдений етап
Володимирко: Наш З'їзд
Постанови З'їзду С.У.П.Е.
Л.Шанковський: Стрийські пластуни у Визвольних Змаганнях
П.Карпенко-Криниця: Дорогу дужим!
М.Д.Добрянський: Молодь і політика
І.Нинка: Хроніка 58.пл. Куреня
В.Янів: ***
Вовчий Зуб: Пласт в Гайденав
Пластовий Закон
В.С.: Десятинна церква в Києві
В.Г.: Ватра над боденським озером
В.Янів: ***
Роман: Плавацькі стилі
Лемішко: Пісня молодих
Хроніка Пл.Коша в Ляндеку-Тироль
Роман: Пластуни на старті
Нові видання
Додаток: Поради Старого Вовка
Гутірка ч.3. Про мандрівництво
Пластові гри й забави.

1946. 3

ПРОЙДЕНИЙ ЕТАП

Головні думки зі звіту Команданта на З'їзді С.У.П.Е. в дні 27.4.1946 в Карльсфельді б.Мюнхену.

I. Вступ.

...Моїм завданням подати суцільний погляд на працю С.У.П.Е. в пройденому етапі, зокрема устійнити й з'ясувати відповідні висновки й актуальну проблематику нашої праці.

...зрозуміти й оцінити можна наш пройдений шлях - тільки на тлі тогочасних і сучасних зовнішніх - та внутрішніх умовин - та маючи на увазі постійно образ сучасної_української молоді.

2.Зовнішні умовини праці.

...живемо в епохальній добі; змагання тоталізмів різних форм і забарвлень; впливи різних суспільних систем на значення одиниці в суспільному житті; за нами вже шість літ другої світової війни; програна держав осі - виграна аліянтів...

...втрата рідної землі; вихід на еміґрацію, нові широкі світи перед нами; чужина.

...врешті: табори УНРРА, непроглядне завтра, примусове безділля, загроза, що її несе зі собою наша дальша ситуація.

Такий час і такі умовини, що серед них росло й нині ще росте українське молоде покоління.

Ці зовнішні умовини залишили сильні сліди на нашій спільноті - й створили у висліді специфічні -

3.Внутрішні умовини праці.

...коротко можна б їх схарактеризувати як гостру кризу ідей політичних, світоглядових,суспільних.Надії і розчарування, що їх прийшлося нам пережити, - принесли зовсім природньо - повну розгубленість наших сил.

...ми стало в дорозі - для нас ніщо не закінчене; чи знаємо шлях - як вийти з тих кріз?

...ми пластуни в тому виїмковому положенні, що не потребували й не потребуємо перемальовувати шильдів; ані додавати ані відіймати чогонебудь з основних заложень нашого пластового світогляду і з нашої ідеології зперед 35-ти літ - нам не потрібно; Пласт витримав пробу своїх заложень у цій критичній добі!

4.Сучасна молодь.

В такій дійсності вперше від непам'ятних часів стрінулася під тяжким обухом тої ж самої долі молодь усіх українських земель. Цей факт зобов'язує всіх,- що хочуть працювати для молоді чи з молоддю.

Старші громадяни наддніпрянці говорять іноді,- що Пласт - це "галицька справа"; вони його не розуміють. Це зовсім природнє; в питанні нашої соборности - старше покоління ще довго матиме ділему "ми - і вони" чи "ми - і ви", і ще багато треба побороти труднощів, щоб в основному усунути ці різниці.

Одначе на відтинку молодого й наймолодшого покоління, - справа представляється зовсім інакше.Вже сьогодні маємо пластові гуртки, де 90% членів - зі Східних Земель - а 10% з Галичини, або навпаки, або пів-на-пів галичани з наддніпрянцями - і всі вони в найкращій гармонії працюють спільно без найменшого почуття якихнебудь різниць. Це наш найбільший здобуток - так твориться соборна Україна на ділі!

Це рівночасно відповідь для всіх, зокрема бувших пластунів, що іноді патетично заявляють: "теперішній Пласт - це не той, що колись!" - Очевидно,що не той, що колись, але - як з'ясовано вище - і молодь і умовини не ті, що колись.

На заміт проти т.зв. "елітарности" Пласту—немов би ми не охоплювали чи не приймали в наші ряди усієї молоді, - відповідаємо: елітарність Пласту це засада добору найкращих; всій українській молоді до Пласту відчинені двері, але Пласт ставить вимогу до неї: або сповняєш пластовий закон, або покинеш його ряди; позатим ніякі різниці походження, віроісповідання, класової приналежності - не відіграють ніякої ролі в Пласті.

5.На тому тлі праця Пласту

а передусім уступаючої Команди дається схопити в таких точках:

а/ треба було побороти всі моменти безвладности, що зв'язані з кожним започаткуванням, зглядно відновою якогонебудь організованого життя. Були це, - перш усього, - технічні труднощі /зв'язок, приміщення, виряд адміністративного апарату.../ - і моменти духового характеру /віднова пластової ідеї в новій дійсності, забезпечення правильних розвоєвих тенденцій.../,

б/ опанування терену через впорядкування територіяльних компетенцій - краєвих, окружних, обласних, кошових Команд,

в/ школення людини - творення відповідного провідного кадру. Цій справі - як було подано в звіті референта організації і діяльности - не тільки Команда, але й низові клітини - присвятили якнайбільше уваги /цілий ряд курсів для впорядників,зв'язкових, інструкторів, - вишкільні табори, тощо/. Пласт буде таким, якими будуть впорядники - цього не сміємо ніколи забувати!

г/ змагання за зміст пластової праці: Пласт, базуючись на своїх основних заложеннях, мусить дотримати кроку розвоєвим тенденціям українського росту. Переведення цього постуляту можливе передусім через постачання відповідної літератури. На цьому відтинку вдалося зреалізувати тільки малу частину задумів і плянів ізза труднощів технічного порядку /брак друкарень з українським складом, труднощі зі здобуттям паперу, тощо/,

ґ/ зв'язок з довколишнім світом, зокрема з міжнароднім скавтовим рухом; на тому відтинку осягнено поважні успіхи.

Висліди тої праці подані конкретно в звітах річевих ресортів; об'єктивну оцінку залишаємо історії.

...на цьому місці мушу з признанням підкреслити велику й жертвенну працю низових клітин - іноді серед дуже важких умовин - при повнім підпорядкуванні і співпраці з Командою С.У.П.Е.

6.Характеристика Пл. Уладу.

Структурально сучасний Пластовий Улад визначається майже повним браком Уладу Старших Пластунів,- при природній тенденції цю прогалину заповнити. Маємо Улад Новаків, Юнаків і - розмірно чисельно сильний - Улад Пластового Сеніорату; через брак можливости нормального росту пластової організації після 30-их років до нині - повстала вище згадана прогалина, бо бувші старші пластуни автоматично перейшли в Улад Пластового Сеніорату.

Нинішній Пласт на еміґрації визначається "природним дитинством"; виказує всі ті недостачі, хиби, недоліки й хвороби, що на них у з'ясованих вище умовинах - і в так короткому звітному часі - наражений кожний рух: податливість на інфекції зовнішніх впливів, тенденція виявити себе більше зовнішніми - іноді театральними - формами праці, брак ще твердого, правдивого, глибоко пластового змісту в деяких пластунів - як одиниць, чи в праці деяких клітин-як цілости. Очевидно, цей зміст твориться, росте; і за ним ми тужимо і змагаємось за нього, але висліди можемо побачити тільки по літах; тут ще раз вертаюсь до питання добрих впорядників, що їх брак так дуже ще відчуваємо сьогодні.

У відношенні до української ідеї - то ми свідомі, що маємо її повноту; що більше, ми свідомі - тепер більше, чим колинебудь передше - що цю повноту ми мали завжди,від

ня побіди одною стороною. Це привчає грачів до послідовности, витривалости, завзяття і остаточного напруження, що дають у висліді побіду.
3. Розвиваємо активність, ініціятиву й охоту до праці. Гурток чи дружина може виграти при активній співучасти всіх грачів. Не вистачає дивитись збоку; кожний мусить причинитись до побіди: своїми ідеями, плянами, ініціятивою, тощо. Декотрі ігри прямо вимагають від кожного грача індивідуального думання і діяння - і приучують до підприємчивости.
4. Усуваємо трему й острах. Хлопці часто не мають відваги виступити перед очима більшого гурту. В товаристві вони бувають несмілі, все усуваються на задній плян. Розпалені ігрою, вони привчаються грати якусь ролю і виступати публично. Так вони тратять звичайно головну причину несмілости - почуття меншевартости. Але гра темперує також і надутість і зарозумілість: виграти може тільки той, що щось вміє, а не той, що багато говорить, чи робить зухвалу міну.
5. Розвиваємо організаційний і суспільний змисл. Побіду здобуває гурток чи дружина - як цілість. Одиниця мусить підпорядкуватись спільноті, якщо вона має виграти. Щоб не зіпсувати ігри, щоб не втратити побіди - мусить одиниця всі свої бажання, задуми, ідеї - дати в службу спільноті: вона відчуває найбільшу гордість і вдоволення, коли причиниться до побіди своєї дружини. Тому хвалимо дружину - не одиницю!
6. Розбуджуємо відповідальність і виробляємо провідницькі здібності. Пляновість гри й правильне її переведення - є запорукою її успіху. Кожна дружина чи гурток мусять бути строго зорганізованою одиницею - під кермою свого провідника, що за все несе відповідальність. Так хлопці, що часто міняються на пості провідника, привчаються практично нести відповідальність та керувати працею гуртка.
7. Даємо нагоду до всестороннього, інтензивного тілесного проруху. Вправляємо фізичну зручність, витривалість, гарт - і так причинюємось до зміцнення та розвитку юного організму.
8. Розвиваємо змисли й вроджені здібності. Більшість ігор вимагає і розвиває: бистрість, швидку орієнтацію, проворність, пам'ять, уяву, вимову, різні ділянки знання, тощо.
9. Привчаємо до шляхетности, чесної гри- "фер-плей", пл. братерства. Побіда мусить бути заслужена! Має бути вислідом зусиль і чесної праці. Не дозволити на маркірацію, ні на шахрайство чи підступ. Не перехвалювати побідників, не ганити і не висміювати побіджених! У грі важний не вислід гри, але виявлене зусилля, здібності, праця. З тих же причин доцільно творити дружини для гри - не з одного гуртка, не з найбільш зі собою зжитих хлопців, - але мішані. Так вчуться вони пл. братерства, співпраці й змагання до спільної мети. І боротись навіть проти своїх найближчих приятелів: така боротьба ніколи не буде нечесна чи брутальна!
10. Щоб, однак, пл. ігри дали бажані виховні висліди, треба їх часто міняти! Кожна ігра дає тільки частинні висліди: їх треба міняти й комбінувати, щоб давали всестороннє виховання, щоб доповняли себе.

ПОРАДИ Старого Вовка

ДОДАТОК до "МОЛОДОГО ЖИТТЯ" Ч. 3./46.

Дорогий Міко!

Літо - час пластування в природі - і я не дивуюся, що Ти мрієш тепер про мандрівки! І не тільки Ти, - але й Твої хлопці! І вони, ясно, хочуть знати "як це робиться". Тому я радо виходжу на зустріч Твому проханню і посилаю Тобі може аж заобширну гутірку на цю тему. Однак я думаю, що вона Тобі пригодиться також як матеріял до пластових проб.

Твій
Старий Вовк

ГУТІРКА Ч.3.
Про мандрівництво

Мандрівництво - це частина змісту й форми фізичної, тілесної культури і виховання. Коли говоримо про фізичне виховання, маємо найчастіше на думці руханку й різного роду спорти, а забуваємо про велике значення туристики в фізичному вихованні. А мандрівництво повинно би займати власне почесне місце у фізичній культурі! Своїм змістом і формами дуже багате мандрівництво, дає практичне примінення для різних родів спорту. Є воно дуже різнородне у своїх ціллях, змісті й формах.

Ціллю мандрівки можна ставити собі: пізнання рідного краю (мандрівка краєзнавча), пропаганду різних ділянок (пропагандивна), вишкіл у різних вмілостях (картографічна, поземеллєзнавча, піонерська, тощо), вкінці може ставити собі за ціль тілесне скріплення, а передусім скріплення нервної системи. Мандрівка лучить у собі звичайно кілька завдань, - все ж таки треба конечно для корисного переведення мандрівки, - точно усвідомити собі її ціль і послідовно її переводити. Отже бачимо, що засяг мандрівництва дуже великий. Своїм змістом сягає аж у духове життя, як форму використовує фізичний рух, що його виконуємо природними й штучними засобами (мандрівництво піше, колесом, мотоциклем, автом). Ми зацікавлені в пішому мандрівництві, бо воно є найбільш природне, має величезний вплив на здоров'я і розвиток організму, а перш за все має велике виховне значення. Через

співжиття і співпрацю та спільне поборювання трудів у збірних прогульках - усуспільнюється одиниця. Воно дає пізнання рідного краю і народу через безпосередню стрічу з ним, заінтересовує суспільними справами й життєвими проблемами, дає почуття приналежности до спільноти й солідарности з нею. Вона впливає додатно на формування характеру. Витворюючи щораз то нові ситуації, вставляючи мандрівника у щораз то нові для нього обставини, заскакуючи несподіванками, - учить скорої орієнтації, зарадности, самостійности, пристосування до нових тяжчих умовин життя, виробляє відвагу, опанування нервів, витривалість і відпорність на невигоди - значить - і духово і фізично зміцнює! При тім є доброю формою виладовування молодечої енергії і заспокоєння змислу цікавости та здобування чогось нового. Вкінці виеліміновує шкідливий нераз у спорті гін до рекордоманії та кладе на місце ривалізації і боротьби людини з людиною - шляхотну боротьбу з силами природи і ривалізацію у поборюванні труднощів.

Щоби добре мандрувати й осягнути якнайкращі висліди, треба в м і т и мандрувати. Як саме треба мандрувати - має за завдання розказати ця гутірка.

Маємо мандрівництво гірське й низинне. Дя нас цікавіше мандрівництво гірське, воно у нас найбільш поширене, найкраще виконує виховне завдання, найсильніше ділає на психіку і характер людини.

О р г а н і з а ц і я м а н д р і в к и.

Поділ щодо часу тривання:

I. Короткі прогулянки, кілька годин - аж пів дня, - мають характер пластових сходин з практичними вправами в природі. Вони звертають меншу увагу на фізичне вироблення /коротка траса!/, але більшу - на вироблення практичних пластових вмілостей. Вони вимагають точної програми та підготовлення - подібно, як пластові сходини.

2. Прогульки однодневні є найлегші, їх можна трактувати тільки як заправу до мандрівництва. Вони вже мають дати фізичну витривалість, тому траеа є довша. Однак і вони мають частину часу /I - 2 - 4 год./ присвятити для теоретичного й практичного вишколу.

3. Кілька, 2 - 3 дневні мандрівки, з нічлігами в природі, вимагають вже правильної мандрівницької підготовки й пляну. Їх організуємо звичайно відповідно до довжини траси. Нічліги в горах дають можність зжитися з горами, пізнати життя в них і перейти цікавіші партії, не повторяючи знову тих самих доріг. Конечність точної внутрішньої організації та доброї підготовки - дає прогульці багато виховних моментів.

4. Мандрівні табори тривають IO днів аж 4 тижні, мають точно означене завдання, учасники творять сильно спаяну цілість - як у постійних таборах - і мають точно зорганізоване внутрішнє життя. Мандрівні табори можуть мати також постійне місце побуту, куди що 2 - 3 дні вертають для кращого

речі та висушити їх. Коли не маємо нічого для перебрання - то краще завинутись у коц, чим сидіти в мокрому. Передусім скинути мокрі черевики й висушити їх не надто близько вогня, випхавши їх сіном чи папером. Не спати в речах, що в них ми ішли, але перебратись в алібаби, светер, або хоч би купелевий стрій. Ніколи не спати в черевиках; в скарпитках можна спати, але не тих, що ми в них ішли.

Дуже важна гігієна ніг! Добрі розходжені черевики - рішають часто про успіх мандрівки. Скарпитки мають бути вовняні, не латані, щоб не гнітили. Коли зробиться міхур, то його перетяти випаленим в огні ножиком, витерти десинфекуючим середником /окиснена вода, йод, бензина/, засипати детматом і заліпити плястром. Для забезпеки перед знищенням ніг, є добре натерти їх саліцилевим лоєм.

А п т и ч к а н а м а н д р і в ц і є конечно потрібна. Беремо звичайно зі собою: йодина, спірт або бензина, каліюм гіперманґанікум, стерильна газа, вата, лігніна, цератке Більрота, бандажі, борова масть, цинкова масть, Гутіолева масть, вазеліна, тальк - саліцилевій лій, дерматоль, кроплі Інноземцева та Валеріянові, амоняк, аспірина, кофеїна, пірамідон, хінезоль, залізна вата, квасна вода, левкопластр, гансапластр, танальґіна, рициновий олійок, моршинська сіль, або фякерський порошок, ножички, аграфки, термометр, трикутна хустина.

Г. К.

Пластові гри й забави

Пласт виконує свою виховну працю - зовсім незамітно. Молодь вступає до Пласту не тому, щоб бути виховуваною, але щоб задовольнити свій природний гін до активности, самодіяльности, товариського співжиття, - а особливо - до ігор і змагань. І життя в гуртку, в таборах, мандрівках і в домівці - взагалі ціла виховна система Пласту - є засобом того незамітного виховання. Але найбільш характеристичним для Пласту засобом є саме пластові гри й забави.- Що можемо осягнути при помоні ігор? - відповідь на це питання дасть нам кращу оцінку вартости поодиноких ігор, але й вкаже, як переводити ігри, щоб була з них найбільша користь.

I. Зміцнюємо силу волі. Щоб виграти, мусить хлопець опанувати самого себе. Грою розбуджена шляхетна амбіція примушує до добровільної дисципліни, до придушення власних забаганок і нахилу до пересадного індивідуалізму, до "атаманії".

2. Привчаємо до витривалости. Молодь у переходовому часі буває нетерпелива й непостійна. Лиш зачнеться гра - хоче бачити її висліди. Але кожна ігра потребує часу для: а/розвинення ігри, б/ "розпалення" грачів і в/остаточного вирішен-

часники втомлені - легше йти упорядковано, евент.зі співом. На стежках і горами йдемо гусаком у постійному порядку: учасники мають порядкові числа й що якийсь час провірюємо,чи є всі числа за собою. При переходах через потік, кладку,перелази і т.п. - ті що вже перейшли - чекають на решту, або йдуть дуже поволі.

Відпочинки не повинні бути зачасто /що 3 год./, але - довші. Тоді сідаємо, ноги даємо вище, щоб кров відпливала; не розходитись, відпочивати в тіні і в затишному місці. При коротких перестанках для оглядання краєвиду не сідати,тільки наплечник можна оперти о дерево чи палицю. 10 - 15 мінут по виході робимо короткий перестанок - не відпочинок! - щоб кожний поправив собі все, що зле уложив чи вдягнув.

В горах ходимо звичайно в той спосіб: найперше заходимо долиною ріки чи потока ближче пасма гір, на яке хочемо вийти; потім виходимо на збоче пасма стежкою, скосом збочем виходимо на сідло, сідлом і ребром - на верх. Ніколи не ходити т.зв. коминами-ярами і бічними збочами гори, бо такий підхід трудний і небезпечний, особливо в каменистих горах, де можна спустити на себе лявіну каміння.

Щоб не зблудити, треба постійно контролювати дорогу за картою, особливо на перехрестях доріг, і провірювати,питаючи стрічних людей; ніколи не скорочувати дороги перетинанням"на правці". Коли зблудимо - затримаймо рівновагу духа й стараймося вернутись тою самою дорогою на місце, де напевно була це добра дорога. Ніколи не стараймось вернутись до неї перетинаючи чи скорочуючи собі дорогу, бо тоді звичайно не вийдемо на правильний шлях.

Гігієна мандрівки.

Передусім завжди достосувати трасу й темпо мандрівки до віку й вироблення учасників; завжди достосовуватись до найслабшого! Рівнож обтяження мусить бути відповідне до фізичної спроможности учасників: для дорослих юнаків - не має бути більше, як 15 - 20 кг.

Машерувати гуртками, свобідно, з більшими відступами.

Йти по можности з замкненими устами - віддихати носом. Говорити мало, а співати тільки в теплій порі, якщо немає пороху, або сильного вітру і не догори.

Води пити якнайменше, лише по відпочинку. Найкраще мати зі собою каву або чай. Воду пити малими ковтками й не надто зимну. Зігрітим взагалі не пити!

В дорогу не вирушати надще й дотримувати правильні години харчування.

На случай захворіння когось з учасників, - негайно зарядити відпочинок.

Купатись вільно тільки по відпочинку. В часі довшого відпочинку можна вимити ноги, але з мокрими ногами не вільно йти далі.

В часі спеки - не машерувати! Голову накривати! Одіж має бути легка й вільна, відповідна до пори року. В часі відпочинку, особливо на верху, вдягнути на себе куртку.Коли змокнемо, по приході на місце нічлігу скинути всі мокрі

відпочинку. Такі табори дають вправді більшу вигоду і не вимагають такого вкладу енергії, як тягла мандрівка, за те ж примушують вони повторяти ці самі шляхи частіше і забирають час на урядження цього постійного відпочинкового пункту. А тяглі мандрівні табори вимагають - і виробляють - більше витривалости, але й дозволяють проходити все новими й цікавими трасами.

Поділ з огляду на ступінь трудности терену:

1. Підгірські,у хвилястому підгірю, 400 - 1.000 м висоти, є переходом між низовим і гірським мандрівництвом.Вони завжди доступні й для молоді нище 17 літ.

2. Середні гори бескидського типу ,/Бескид, більшість верхів у Ґорґанах і Чорногорі/. Легші з них доступні й для молоді нижче 17 літ, однак вимагають вже фізичного вироблення і підготовки меншими прогульками.

3. Скалисті гори типу Татр чи Альп. Вони вимагають вдряпування - "альпіністики" зі своєю особливою технікою і заправою і вишколом. У нас вимагають альпіністики тільки деякі скалисті шляхи в Ґорґанах і Чорногорі.

4. Зимові прогульки. Ступінь їхньої трудности залежить від кожноразових обставин і снігових умовин. Всі вони вимагають особливої технічної підготовки.

Поділ з огляду на число учасників:

1. Збірні прогульки, що мають спільну ціль, спільну внутрішню організацію і залежність від одного проводу.

2. Індивідуальні - звичайно мало-чисельні, не творять окремої цілости, організаційно неспаяні.

Підготовка мандрівки.

Повну користь може дати тільки мандрівка правильно й бездоганно підготована й переведена під оглядом організаційним, діяльностевим, господарським і здоровельним. Треба не тільки все докладно уложити, але й багато передбачити. Цілу підготовку мандрівки переводить особлива підготовчо-організаційна комісія під проводом провідника мандрівки.Поодинокі члени комісії мають точно означені функції: технічний референт підготовляє технічну сторінку, подібно - господарський і ін.

Визначення траси мандрівки робимо на підставі карти й провідників по даній области. Загальний плян можна зробити на підставі "генералки" 1:200.000 чи 1:300.000,подрібний - на підставі "спеціялки" 1:75.000 чи 1:100.000. Узглядити й інформації туристів, що вже переходили цей шлях. Вибір тури залежить від цілі мандрівки: коли краєзнавча - веде місцями цікавими під краєзнавчим оглядом, коли тренінґова - вибирається особливо тяжкі партії, тощо. Вибираючи шлях, треба узглядити також можливості нічлігу: чи в схоронищах, чи під шатрами. Не забувати на місця, де можна б доповнити харчі. Довжину й тяжкість шляху мусимо завжди примінювати до витривалости й вироблення учасників. Рішає завжди найслабший.

Розклад мандрівки в часі. Щодо часу - треба мандрівку поділити на етапи згідно з можливостями виконання призначених завдань та відповідно до можливих нічлігів. Довжину дороги, що припадає на кожний день, треба дуже точно обчислити, узгляднюючи як віддаль - так і різницю висоти. Деколи беремо під увагу й покриття поземелля і почву. Покриття лісисте високопенне без густого підшиття - корисне для мандрівки, густе підшиття без добрих доріг - утруднює хід, як рівнож поля покриті засівами. Тверда скалиста почва найкраща для ходу; чорноземна добра в поголу, розмакає в дощ і ліпиться до черевиків; піскова - утяжлива, лише по доші трохи краща.

Обчислення дороги робимо на основі карти-спеціялки. але можна узгляднювати числа в провідниках чи на дороговказах; ніколи не полягати на інформаціях селян! Для дуже чисельної прогульки треба дорогу завжди помножити через I,5! Пересічно призначуємо для менш витренованих I5 - 20 - 25 км на день, для більш виспортованих до 30 км, а при плоских маршах навіть до 40 км на день, якщо наступний день не підемо більше як 25 км. Різниці висоти не повинні бути більші як I.200 м за день, пересічно біля 500 - I.000 м.

Час потрібний до відбуття даної дороги обчисляємо. беручи під увагу віддаль і взнесення. При плоских маршах - 4 км/год, легко похилою дорогою або стежкою - 3 км/год. при виходженні та 4 - 5 км/год. при сходженні. На стрімких узбіччах - 200 - 300 м/год. при виходженні та 400 м/год при сходженні. При виходженні чи злаженні скалами числимо не більше як 200 м/год.

Час денного маршу при кілька-дневних прогульках чи й довших мандрівках встановляємо на 5 - 7 - I0 годин. На одноденних маршах для заправи - може бути й більше. Відпочинки сюди не вчисляємо.

Розложення маршу підчас дня. Година вимаршу повинна бути вчасна, 6 - 7 год. рано, при одноденних маршах навіть і 5 год. Це залежить також від способу ночування: коли ночуємо в схоронищі, то збирання не вимагає стільки часу й можна вийти вчасніше; коли звиваємо табор - то виходимо не скорше як о 7 год. Скорий вимарш забезпечує перед заскоченням ночі в дорозі і дозволяє використати для ходу саме найдогідніший час. Ранні години - холод, в полудне - спека. Виходимо пізніше тільки тоді, коли денна траса коротка, або коли попереднього дня через зблудження або інші перешкоди нічний відпочинок був дуже запізнений і короткий. Марш закінчуємо відповідно до нічлігу: коли у схоронищі - то I г. коли під шатрами - 2 г. перед сумерком. Коли ж вертаємось домів і останній етап дороги добре знаний учасникам і веде доброю дорогою, то можемо прийти і по заході сонця. При утяжливому поземеллі краще плянувати нічліг о годину скорше.

Відпочинки. На 3 год. маршу треба числити I г. відпочинку; пополудневий відпочинок повинен тривати найменше 2 - 3 год. При зимових прогульках треба брати під увагу особливі умовини: I. День дуже короткий - ніч довга й небез-

го запотребування треба спожити денно середно: 25 дкг м'яса, 2 яйця, 5 дкг сира, 50 дкг хліба, 5 дкг сушених овочів, I0 дкг цукру, 8 дкг товщу, I/2 л молока. Для ношення вигідні: печене м'ясо чи вудженина, каші, сир, яйця, молоко (в порошку!), сушені ярина й овочі, хліб, солодке печиво, мармоляда, шоколяда, цукор, солонина, цукорки, тощо. Свіжі продукти стараємось купувати на місці: картопля, ярина, яйця, молоко, м'ясо. Допоручається взяти I - 2 цитрині на особу.

Нормально найкраще їсти 3 рази денно: снідання (молоко або какао і хліб), Обід (зупа або каша і м'ясо, або зупа й мащена каша; добре додати щось солодкого або овочі), вечеря (каша з молоком або й молоко з хлібом). При виснажуючих мандрівках додаємо ще й друге снідання: (мащений хліб, сушені овочі, солодощі). Консерв не брати - не практичні, - хіба зупи в кістках.

Нічліги

I. Під шатрами: позволяють на велику свободу рухів, бо можна розтаборитись коли й де хочемо; в горах вночі буває зимно.
2. В загосподарованих схоронищах буває дуже вигідно, не треба носити зі собою коців, але туру треба пристосувати до розміщення схоронищ.
3. Незагосподаровані схоронища, де можна дістати сінники, або бодай сіно чи чатиння і є кухонка до варення.
4. Кімнати в школах; вимагають все певного пристосування до нічлігу, напр. вистарати солому.
5. Стодоли добре надаються, але трохи зимні бо продувні.
6. В колибах хоча тепло, бо можна палити вогонь, то небезпечно через насікомих.
7. На дворі при вогнищі можна спати лиш в погоду, коли є велике вогнище і то лише виїмково. В дощ вже краще ніч переходити. Взимі можна ночувати тільки в загосподарованих схоронищах.

Техніка ходження.

Починаємо йти зовсім поволі, щойно розійшовшись, поволі прискорюємо аж до нормального темпа. Іти довгим кроком і рівномірним. Краще йти поволі, але постійно й безперервно, як скоро - і що хвилини відпочивати. Під гору легко звільнюємо темпо й пристосовуємо до віддиху та фізичної спроможности найслабшого. Під гору постава легко похилена, віддихати через ніс. Сходити, легко зігнувши ноги в колінах - "як на ресорах", - руки розкинені, щоб затримати рівновагу. Скоре сходження менше мучить, як поволе, але треба мати вправу. Коли ходимо по скалах, цекотах, - тоді помагаємо собі руками. Треба уважати, щоб все бодай дві кінчини були на землі. Тут дуже важне: мати певний крок, скупчену увагу й свідомість небезпеки. Заворот голови мусимо опанувати; цілий час дивитись під ноги. уважати, щоб не скинути каменя на наступного, що йде за нами, тому краще не йти безпосередно над ніким. Для оглядання краєвиду - робимо час від часу - у відповідному місці - перестанки (стоячи!). В дуже тяжких місцях сходимо - лицем до скали, як по драбині.

По рівному йдемо упорядкованим маршем, головно коли у-

9.Приладдя до їжі: їдунка, горня, пл.ніж, ложка
10.Приладдя до шиття: голки, нитки, ґудзики
11.Шнурок, дріт, цвяхи
12.Особисті документи
13.Коц
14.Полотяні мішочки на харчі, білля, тощо
15.Свисток, свічка, сірники, елект.ліхтарик
16.Записник, олівець, листовий папір, пошт. значки
17.Непромакальний великий наплечник з 2 - 4 кишенями та запасними ремінцями
18.Найконечніші речі з аптечки: перев'язка, вата, дизенфекційний середник, тощо

Доручається взяти бодай спільно для кількох осіб:

19.Годинник
20.Карта, компас
21.Вазеліна чи олій і щітки до черевиків
22.Шатро /або на особу 1/2 австр.шатра/
23.Алюмінійові коробки на харчі /на масло!/
24.Фотографічний апарат
25.Музичний інструмент

Провідник, згл. члени проводу, беруть крім того: Таборовий дневник, касову книгу, розклад їзди, відривний блок карта, компас, хроніка, документи.

Спільний виряд:

Казани для варення з покришками та ланцюжками для вішання, хохля, яйце до чаю, сокирка, лопатка, аптичка, мяч.

На зимових прогульках крім того: повний лещетарський виряд, лещетарські черевики, 2 пари скарпиток, рукавиці, спіртова машинка, масть до опалювання. На високогірських ще й джаґан та раки.

Пакування наплечника - дуже важне в мандрівці. Кожна річ мусить бути на своєму сталому місці, щоб ми і вночі могли знайти її без затрати часу. Щоб наплечник було вигідно нести, він мусить плоско прилягати до плечей, ніякий предмет не сміє виставати й тиснути нас. Найкраще пакувати наплечник, положивши його плоско на землю. Зараз від плечей укладати м'які речі: коц, білля, мішочки з крупами, тощо. Найтяжчі речі даємо на самий спід, щоб точка тяжости прийшла якнайнижче. Найчастіше потрібні речі даємо нагору й до кишень. Коц, шатро, плащ, - даємо звичайно, добре зложені й скручені на, або й під наплечник. Їх треба добре притягнути ремінцями, щоб не коливалися. Взагалі цілий наплечник пакуємо плоско й до ширини, щоб не відставав надто від плечей.

Господарські справи та прохарчування /розраховано на нормальні часи!/. Закупно харчів обчислити так, щоб харч був гігієнічний, здоровий, смачний і різноманітний. Поінформуватись про можливості закупу по дорозі. Не носити завеликих тягарів, але харчів мусить вистачити від одного закупного пункту - до другого. На гірській прогульці зуживає дорослий юнак середнього росту - біля 4.000 кальорій денно, а при дуже тяжких турах - аж 5.000 кальорій. Для покриття цьо-

лення, бо можна перемерзнути: 2. Величезна різниця між часом для виходу й з'їзду /напр. 3 год. вихід. - 15 мін.з'їзд/ 3. Залежність скорости від роду снігу, 4. Залежність відпочинків для їди від зимна - коли великий мороз - не можна ставати - а тим менше їсти, 5. Небезпека лявін, отже певні партії можна переходити тільки скоро рано, а не в полудне. Треба також підмітити відповідні схоронища по дорозі на випадок сніговії, чи припадку.

Вибір учасників. Є два способи підбирати учасників мандрівки: а/ або складається плян мандрівки - і підбирається відповідних учасників, або б/ є гурт людей та для нього підбирається туру й проґраму, залежно від заінтересовань, віку, фізичної справности. Другий спосіб - частіший. Учасники повинні бути якнайбільш вирівняні під кожним оглядом. Число учасників на підгірських прогульках - в разі конечности - може доходити навіть до 30 осіб. Гірські прогульки мають бути мало-чисельні, не більше як 20 осіб, високогірські - найбільше 10 осіб. При більшій скількости учасників - ведення дуже тяжке, виховні вартості малі, бо зжиття учасників та злиття в одну спаяну цілість - утруднене, безпосередний вплив провідника маліє, технічні труднощі більші. Як умови участи в мандрівці мають бути подані згори 1.лікарське свідоцтво, 2.заява підпорядкування провідникові, і правильникові мандрівки, 3. відповідний виряд і евент. - 4. дозвіл батьків.

Внутрішнє життя мандрівки. Для успіху мандрівки вирішними у великій мірі - настрій і відносини, що панують між учасниками. Щоб внутрішнє життя мандрівки діяло виховно, мусимо надати йому певних форм. На відповідне оформлення життя мандрівників впливає відповідна постава провідника, устійнення правильника, розподіл функцій, розклад дня, атмосфера цілої прогульки.

Провідник. Від його духових прикмет, вдачі, та практичного знання - залежить у великій мірі успіх мандрівки. Він повинен мати почуття відповідальности, рішучість, опанування, вміння приказувати, здібність скорої орієнтації і рішення навіть у найгіршій ситуації, завжди має бути доброї думки та повний гумору, добрий товариш та виховник. Він мусить мати великий гірський досвід, опанувати техніку ходження по горах - і бути фізично сильним, щоб у потребі помагати слабшим.

Обов'язки провідника. а/ Він відповідає за життя і здоров'я учасників - тому має повну екзекутиву в усіх справах і йому належить безоглядний послух. Він мусить виробити таку сильну карність, щоб у разі небезпеки він був певний послуху всіх учасників.

б/ проводить життям і організацією мандрівки. Вже в підготовчих працях визначує трасу і розподіляє її в часі, визначує правильник мандрівки і умови учасництва, визначує склад особистого й спільного технічного виряду, розділяє функції. У часі мандрівки - веде її, зн. вказує дорогу та

кермує при помочі технічного референта технічною сторінкою мандрівки, отже: означує час вимаршу, відпочинків і нічлігів, надає темпо маршові, видає прикази й заборони, назначує справедливий поділ виряду та харчевих засобів.

в/ вишколює та виховує мандрівників відповідними вказівками, поясненнями, наукою практики мандрівницького життя.

г/ обороняє учасників і опікується слабшими,

ґ/ не сміє покинути учасника в горах самого, не може покинути мандрівки, - хиба що йде рятувати когось, але тоді не сміє одночасно наражувати інших учасників; у небезпечних місцях займає найтяжче становище, помагає учасникам у переправі і останній сходить з цього місця.

д/ має повний технічний виряд /компас, карти, ліхтарик, аптечку, тощо/.

Технічний референт під проводом провідника і на його доручення проводить технікою мандрівки, зн. припильновує час вимаршу, відпочинків, нічлігів, підшукує місця нічлігів, слідкує за придержуванням правильника й виконуванням приказів провідника, у всіх технічних справах виручає провідника. У марші йде завжди на кінці, тому мусить бути фізично сильний.

Господар вже перед мандрівкою укладає харчевий плян, дбає про закупи, в часі мандрівки веде господарку мандрівки. Він приготовляє сам, або на його доручення один з учасників, харчування, дбає про доповнення харчевих засобів по дорозі, веде касу, тощо.

Лікар є дуже побажаний при довшій чи численнішій мандрівці, особливо в околиці значно віддалені від осередків, де можна дістати лікарську опіку.

Хронікар веде книгу наказів, членську книгу та хроніку мандрівки, куди записує враження, трасу, програму, всі пригоди та додає рисунки, світлини, тощо.

Краєзнавець дає пояснення про природу, історію, культурні пам'ятки, фолькльор, господарське життя і т. п. - околиці, куди йде мандрівка.

Інструктори використовують призначений час на переводжування теоретичного чи практичного вишколу учасників мандрівки.

Дижурні. На численніших мандрівках визначуємо денну службу із учасників. Один дижурний до помочі технічному референтові і I - 2 учасники до помочі господареві, щоб варити, роздавати їжу, мити казани, тощо.

Правильник мандрівки

I. Кожний учасник обов'язаний безоглядно повинуватися правильникові мандрівки й провідникові.

2. Не вільно без дозволу провідника віддалюватися із лінії маршу чи місця відпочинку.

3. Пити й їсти тільки в часі на це призначенім; не говорити підчас маршу про спрагу, голод чи інші недомагання, - щоб не деморалізувати інших.

4. Купатися тільки за дозволом провідника.

5. Точно ставитися на звіт і до вимаршу.

6. Придержуватися загальних правил порядного мандрівника: а/ мандрівник нічого по дорозі не нищить, не зриває квітів, не страшить тварин, не нищить дерев, засівів; б/ є тихий - не галасує в схоронищах, придержується назначеної нічної тиші в таборі; в/ шанує красу природи, не смітить, а місце постою залишає таким, як його застав, закопуючи всі відпадки, гасячи вогнище і зарівнюючи рівчаки від шатер, тощо. Не виписує на пам'ятку свого прізвища на деревах, скалах, стінах схоронища. Не заколочує тиші природи непотрібними криками. Мандрівник іде в світ, щоб його пізнати, тому є тихий і ввічливий.

7. Мандрівник є добрим товаришем, дбає про добре співжиття з товаришами мандрівки, старається про справедливий поділ багажу, помагає слабшим, радо голоситься добровільно до виконання спільних обов'язків.

Розклад дня є усталений на цілий час мандрівки, однак, відповідно до умовин, може часом підлягати деяким змінам.

Год. 4,30		встає дижурний і кухонний
-"- 5,00	- 5,45	вставання, руханка миття
-"- 5,45	- 6,00	молитва, звіт
-"- 6,00	- 6,I5	снідання
-"- 6,I5	- 7,00	звивання табору
-"- 7,00	-II,00	марш /евент. год. 9 - 9,I5 друге снід./
-"- II,00	-I4,00	обід і пообідний відпочинок
-"- I4,00	-I8,00	марш /евент. до год. I7, коли скоро темніє/
-"- I8,00	-20,30	приготування нічлігу, вечеря, молитва
-"- 20,30	-	нічна тиша

Коли нічліг у схоронищі, - можна марш продовжити до I9 год. Що 4 - 5 днів всуваємо день вільний від маршу, або що 2 - 3 дні - I/2 дня вільного. Цей вільний час використовуємо для пл. вишколу, відвідин цікавих об'єктів, прання і направи виряду, або й відпочинку. В зимі міняємо порядок:

Год. 5,30	- 7,00	вставання, збирання, молитва, звіт, снідання
-"- 7,00	-I2,00	їзда
-"- I2,00	-I2,30	най
-"- I2,30	-I5,00	їзда
-"- I5,00	-I8,00	приготування нічлігу. о б і д, вечеря
-"- 20,00		нічна тиша

Особистий виряд: беремо речі найконечніші, - що не конечно потрібне - оставляємо дома!

I. Повний однострій, або мандрівний одяг
2. Непромакальна куртка, вітрівка, або губертус
3. Теплий светер чи блюзу
4. Запасове білля
5. Сильні переходжені черевики, з підковою і бляшками на носі, в скалистих околицях - підкуті по краях цвяхами; шнурівки
6. Запасові легкі черевики чи капці
7. Алібаби, тренінгові штанці, купелевий одяг
8. Туалетні прибори: рушник, мило, щітки й паста на зуби, черевики, гребінець, зеркало, приладдя до голення

початку, від 35-ти літ! Це накладає на нас дуже велику відповідальність за плекання і зберігання нашої т р а д и ц і ї. Ми уважно прислуховуємось до всіх голосів критики і проєктів зміни. Але ми свідомі, що кожну сутню зміну може диктувати тільки у к р а ї н с ь к а р а ц і я!

Подібним почуттям характеризується наша сучасна праця у відношенні до міжнародного скавтового руху. Не кон'юнктурна спекуляція, - але свідомість і віра у наші основні світоглядові заложення - ніколи не дозволять нам зрезигнувати з права вступу в сім'ю скавтів народів цілого світу. Коли ще досьогодні стоять тому на перешкоді різні формальні труднощі, - то морально - а іноді й у практиці ми ведемо себе як повноправні члени тої скавтової сім'ї.

7. Відношення до зовнішнього світу.

Пласт не є сам для себе, але є виразною частиною життя спільноти. Тому незвичайно великої ваги набирає взаємне порозуміння і співпраця межи пластовими клітинами - зокрема куренями - а чинниками, які творять ту спільноту, з яких вона складається. Це є дім, церква, школа й громадськість як така - з усіми виявами її життя.

Д і м. Бажання і цілі батьків і пластового проводу в основному ті самі: щастя і здоровий ріст, змужіння юнаків. Чи ж тоді їхні спільні намагання не дадуть кращих вислідів? - Немає сумнівів, що так! - Треба розбудити і вдержати живими заінтересування батьків до життя їхніх дітей у Пласті. Прохати батьків - не тільки до парадних виступів, - але організувати їх до конкретної праці у формі "Кружка батьків" при усіх низових клітинах - куренях.

Впродовж цього пів року не вдалося нам відновити "Пласт-приятю" - організаційної форми, що колись гуртувались у ній в краю всі батьки пластунів та інші громадяни - прихильники пластового руху. Це питання стоїть отвором перед будучою Командою.

...ми не хочемо й не думаємо відривати молоді від батьків; всупереч усім намаганням поділити нас - на два покоління - Пласт діє нівелюючо на різниці віку: ми є одна українська ґенерація нинішнього дня - ґенерація сучасної доби, перед якою - великі спільні завдання і цілі.

Ш к о л а. Подібно як батьки зацікавлені фізичним і моральним ростом своїх синів, так теж школа - зацікавлена розвитком дитини на повного мужа, на повновартну людину. Школа дає для юнака знаряддя для успішного життя, але він потребує ще практичної вправи, як жити поза шкільними кімнатами. У всіх народів скавтінґ втішається найкращим признанням, - що він доповняє школу і в найкращий спосіб дає юнакам заняття в позашкільному часі. Не сумніваємось, що й Пластовий Улад здобуде собі таке саме признання. Коли ще сьогодні є часами нарікання зі сторони школи на Пласт, то в багатьох випадках вони або зовсім поверховні, або коріняться там же, де й нарікання деяких батьків: брак зв'язку з компетентним пластовим проводом. Шукаймо вини передусім у себе самих!

Школа повинна зрозуміти рівнобіжність наших інтересів; ми вимагаємо добрих поступів у науці й відповідної поведінки пластуна; коли ще нині толеруємо "двійкарів", - то з огляду на з'ясовані передше загальні зовнішні й внутрішні умовини нашого життя та характеристику сучасної молоді; коли б не Пласт, то молодь пішла б "виживатися" кудинебудь - в інший та може не завжди в бездоганний спосіб; там, де втягали б молодь під плащиком Пласту до інших занять, і школа і Пласт були б зацікавлені - і мали б обовязок розкрити правдиву причину витрати часу молоді та протидіяти небажаним впливам.

Чим школа може помогти Пластові?...Опікуни, домівка, бібліотека, спортове приладдя...

Що Пласт може дати школі? ...Вимога добрих поступів в науці, вимога пластової поведінки, розвиток вроджених здібностей, організація першої помочі в наглих випадках у шкільному будинку чи на шкільній прогульці, поміч в улаштовуванні шкільних прогульок і інших імпрез...

Н А Ш З'Ї З Д

(З мого записника.)

Доводиться почути інколи, закид, що наша теперішня робота - це погоня за гарним спомином минулих літ. Не розуміють нас; не знають, як виразно спрямований пластунський зір і крок уперед; не бачать, що наша робота й життя - погоня за майбутнім.

Але - правда - це майбутнє корениться теж у минулому; її образ вицвітав з іскор пластунської ватри, що горіла багато літ тому в крузі пластового товариства; її підвалини покладено тоді, як будувався і розвивався Український Пластовий Улад. Тому нам дорогий спомин; і тому радо згадуємо часи, колито ми спільно мріяли про майбутнє. Наш спомин, - неначе спомин про майбутнє - хоч як противорічно це звучить.

Це так ясно відчувалось на II. Звичайному Загальному З'їзді Союза Українських Пластунів-Еміґрантів у днях 27. та 28. квітня ц.р., колито вдруге вже на чужині зійшлось Пластове Братерство на свою Велику Раду. Кожне слово, думка, проєкт чи рішення, - були спрямовані в майбутнє, у вимріяне, краще майбутнє. Та водночас нам, - старим пластунам, - ставали перед очима - немов живі - спомини про минуле і вичувалась невмируща сила пластової т р а д и ц і ї.

*

У залі, де відбувався З'їзд, влаштував рухливий Карльсфельдський Пл. Кіш в и с т а в у пластунської преси й видань. Багато відомих усім титулів пластових авторів, як ось: Дрот, Бачинський, Річинський, Козіцький, Кархут, Ісаїв; такі бібліографічні цінності, як "Пласт" Дрота, перший пластовий підручник ще з р. 1913, преса й література найранших і найбільш розмашних часів нашого Уладу. Це все в більшості тепер рідкі унікати, що їх, як свою найбільшу цінність, врятували пластуни, мандруючи у світ за очі...

І коли в тих виданнях захована наша давня пластова традиція, - то зараз поруч бачимо нову пластунську пресу, що народилась уже тут на еміґрації: у ній розмах відродженої ідеї й віддзеркалення роботи під сучасну пору.

*

Коли Пік, Кошовий Карльсфельдського Коша, - як господар З'їзду, гукнув "Струнко!" і звітував Командантові С.У.П.Е., що З'їзд у приявності 79 делеґатів та численних запрошених гостей - готовий на приказ, - мимоволі знов насунулись милі спогади... Бо це той же самий Пік, що то про нього досі співають у найпопулярнішій жартівливій пластунській пісні - про "Котову ковбасу", що пропала у таборі на Соколі /"...Мурмурандо, як побачив, що то не є жарти, перед звіт поставив П і к а, команданта варти..."/. Чи був тоді на Соколі веселіший пластун за "Лісового Чорта" - Піка?

І "обозний Ярко" і кошовий Стрийського коша, - з тої ж пісні, - теж на З'їзді. А другі?

Коли навіть є якінебудь недомагання, то напрямною може бути тільки доброзичлива співпраця, бо ж і школа і Пласт бажають добра юнакам!

Церква. Пласт признає великий моральний вплив Церкви на виховання молоді. Цілі: характер і громадські чесноти - старається осягнути Пласт вихованням опертим на вірності Богові; але без якоїнебудь конфесійної нетерпимости.

Релігійне виховання залишає Пласт вповні й виключно - Церкві; зі своєї сторони, доцінюючи вповні релігійне виховання, - доручає пластунам брати постійну участь у релігійних практиках їхньої конфесії.

У нас, де маємо дві конфесії, католицьку і православну, - не було й немає причин до якихнебудь поважних завваг у питанні відношення Пласту до Церкви чи то релігії. Все ж таки пластові провідники - мусять постійно усувати всі причини до можливих конфліктів чи непорозумінь та виявляти якнайбільше такту в цій справі.

Громадське та політичне життя. В службі батьківщині мусить юнак вправлятися змалку: він має кожночасно помагати другим; він бере участь у загально-національних імпрезах...

Однак громадянство іноді упрощує собі справу, звертається зачасто з різними домаганнями, щоби пластуни робили те чи інше. Тут пластові провідники мусять рішуче задержати міру. Надуживання молоді при зовнішніх виступах - поза витратою часу - має глибоко шкідливі з виховного боку наслідки для молоді, робить з них "театральних прімадон", вбиває почуття дійсної суті Пласту; суть Пласту лежить зовсім деінде, а ці всі виступи - це тільки далеко другорядна справа; у виступах можуть брати участь тільки старі, випробовані та вишколені пластуни.

Але вимога, щоб юнак брав у відповідних розмірах і формі участь у громадському житті, - є вповні оправдана і зрозуміла.

Натомість зовсім незрозумілим було б домагання втягати молодь у пасивній чи активній формі у партійно-політичне життя. Не тільки тому, що Пласт - по свому принципу - а п а р т і й н и й, але передусім ізза загально признаних педагогічних поглядів, що втягнення молоді в віці розвитку до партійно-політичної роботи - є рішучо шкідливе - а іноді то й злочинне.

Не йде тут про духовий вплив тої чи іншої політичної чи світоглядової течії /-але тільки національно і морально здорової!-/ на молодь у віці, коли її такі питання починають цікавити, - але про безпосереднє втягання молоді туди, де вона може прийти до конфлікту - через отримування двох суперечних доручень чи зобов'язань, через безкритичне сліпе поборювання противника, через розчарування у зустрічі з дійсністю - і де, як наслідок того всего, - може прийти викривлення характеру.

Тому на особливе признання заслуговує справді державницький підхід усіх українських політичних і громадських організацій, яким вони признають як одиноко правильне, щоб молодь у віці приналежности до Уладу Юнаків не була під ніякою формою втягнена до політичної акції. І це становище зобов'язує не лише Пласт, - але й усе громадянство.

Бо коли в Америці державні закони боронять одности і недоторкаємости скавтової організації Америки і ніхто не сміє там поза "Бой Скавтс оф Америка" уживати н а з в и, о д н о с т р о ю, відзнак чи інших суттєвих форм скавтінґу, то в н а с П л а с т м у с и т ь б у т и х о р о н е н и й н а м и с а м и м и, нашою публичною опінією.

Український П л а с т є т і л ь к и о д и н! І він не сміє стати тереном розгри яких би то не було політичних, клясових, конфесійних, чи особистих амбіцій!

...так засадничо виглядають справи в площині новаків і юнаків. Але як є зі старшою молоддю і зі старшими громадянами в Пласті? Що старші пластуни і сеніори діють як провідний кадр у пластовій роботі, - це нам ясно. Але вони є рівночасно теж повно-

Докінчення на ст. 48.

Де Ти, Команданте табору, що так хитро прослідив справу "Котової ковбаси"?... І Ти між тими, що їх доля погнала далеко-далеко і не дозволила зійтись сьогодні з нами!...

*

Пластовий гимн. Як колись. А потім Командант С.У.П.Е. - Танґенс Фі /що у "Лісових Чортів" авансував тепер за свої заслуги аж на.... Котанґенса!/, відкриває З'їзд. Говорить про ті завдання, що перед Радою, про пластунську ватру, що безперервно горіла - не зважаючи на заборони, тюрми й штучні кордони - і хвилина мовчанки в честь тих, що впали на стійці або коротають свій вік десь - по далеких тундрах заслання....

*

Вибирають Президію З'їзду: в її проводі - Приблуда, старий пластовий діяч еміґрації, віддавна член Команди С.У.П.Е.; біля нього - члени відомих колись пластунських куренів: "Ті, що греблі рвуть", "Довбушівці", "Лісові Чорти".

Відчитують та виголошують З'їздові привіти. З них ясно пробиває, як достойники Церкви, представники найвищих громадських установ, знатні громадяни, - доцінюють виховне значення Пласту, вірять у його призначення. "Серед повені з'їздів, - Ваш важніший" - чуємо; "...в Пласті зійшлись сьогодні представники всіх наших земель і вперше підняли спільно пластовий прбпор..." - стверджує з радістю не молодий вже поважний генерал; інші висловлюють побажання, щоб наша ідея охопила найширші маси нашої молоді...

*

Перший день З'їзду призначений для важного завдання: оцінити й закріпити досягнення дотеперішньої праці на еміґрації. Отож ідуть звіти членів Команди С.У.П.Е. В них видно пластунський підхід до проблем, спробу розв'язувати їх по-нашому. Ось фінансовий референт: він бачить своє завдання не у "робленні грошей", він намагається поширити в Пласті ідею ощадности, що вчить, згідно з нашими засадами, вміло господарювати силами, часом і майном. Референт преси й пропаганди говорить про засади пластової пропаганди, що спирається на правді й прикладі власного життя. Референт зв'язку розказує про відносини, що витворюються між нашим Уладом і чужими. Тільки референт організації й діяльности говорить числами: коло с т о частин в американській зоні Німеччини, понад 2.500 членів, приблизно 500 по першій пластовій пробі ... Його слова рисують перед нами ясну картину організації й роботи.

Наприкінці - знову Командант. Він говорить про зовнішні умовини останніх років, про велику кризу ідей, яка, на його думку, зовсім не заторкнула пластунів; вони були в щасливому положенні, що не мусіли нічого д о д а в а т и й н і ч о г о в і д н і м а т и від тих ідей, якими жили від 35 літ!...

Він уважає дуже великим досягненням, що ми не далися втягнути в партійну боротьбу й вдержали своє становище а п а р т і й н о ї організації. Він знову підкреслює цей позитивний факт, що ми гуртуємо молодь усіх наших земель. Хоч старші брати Центральних Земель інколи й не розуміють нас, то молодь прекрасно себе розуміє, співпрацює - і так здійснює правдиву с о б о р н і с т ь.

Слова Команданта стрічають гарячі оплески, справді щиро-гарячі! Нічого в них з офіціяльщини, режисерії, з того несмачного підхлібства провідникові, що означало б: "Аве диктатор!" Бо завтра він може не буде більше Командантом, якщо не схоче цього товариство. І тоді він стане знов звичайним рядовиком і візьметься за рядовицьку працю з таким самим завзяттям. Але сьо-

ПОСТАНОВИ

ДРУГОГО ЗВИЧАЙНОГО ЗАГАЛЬНОГО З'ЇЗДУ С.У.П.Е. - 27. і 28. IV. 1946.

Перший Загальний Установчий З'їзд С. У. П. Е. в днях 6.і 7. жовтня 1945 мав переважно імпровізаційний характер. Спонтанний гін української пластової молоді до організованого життя і самодіяльности не дозволяли на дальшу проволоку. Годі було виробляти наперед подрібні пляни, встановляти теоретичні організаційні принципи, устійнювати ідеологічні напрямні. Треба було негайно приступати до праці, керуючись виключно потребами практичного життя.

Тому вибрано тимчасову Команду та припоручено їй унормувати всі справи, даючи їй як загальну напрямну - одиноку вимогу: взоруватись на давніх організаційних зразках і на ідеологічних заложеннях Українського Пластового Уладу.

Команда С.У.П.Е., помимо свого переходового та тимчасового характеру, виконала велику працю: найкращим підтвердженням того - сухі та тверезі числа Референтів Команди - у їхніх звітах. Одобрення цієї праці Другим Звичайним Загальним З'їздом С.У.П.Е. в днях 27. і 28. квітня ц.р. - добачаємо у виборі тих же самих осіб - і до повноправної звичайної Команди С.У.П.Е.

За пів року праці тимчасової Команди годі було розв'язати всі біжучі проблеми; крім того практичне життя висунуло цілий ряд нових проблем, часто дуже пекучих і актуальних. Загальний З'їзд, як найвищий законодавчий орган С.У.П.Е., мусів зайняти своє становище як - з одного боку - до тих організаційних і ідеологічних напрямних, що ними керувалась Команда у пройденому етапі, так - з другого боку - до нових назріваючих проблем. Схвалені З'їздом постанови, що їх підготовили відповідні з'їздові Комісії, являються отже безумовно зобов'язуючими напрямними для дальшої діяльности Команди С.У.П.Е., поодиноких пластових частин та навіть для особистої поведінки поодиноких пластунів.

Загальні постанови.

I. З'їзд стверджує, що ідейні основи Українського Пласту, висловлені у Трьох Головних Обов'язках Пластуна, Пластовому Законі і Пластовому Приреченні, вміщають та здійснюють - і основні ідейні засновки світового скавтінґу - і українську національно-державницьку ідею;

- визнає - і кличе всіх українських пластунів пам'ятати, що Пласт - серед сучасного лихоліття - є втіленням живучости нації, її зосередженої думки і незламної волі - у вір-

---

годні він звітує про свою працю. Оплески приявних - це скромна - але щира подяка за цю успішну працю, за його бадьорі слова.

Це підкреслює й Голова Провірної Комісії, Кудеяр, старий пластовий діяч Карпатської України. Він більше поет, ніж "ревізор" - і такий його звіт, трохи незвичний, начеб-то нерічевий; він коротко стверджує, що в діловеденні, книгах, касі - все в порядку, готівку - "бачив на власні очі"! Зате він довше говорить про саму діяльність Команди, за якою постійно стежив. Пропонує висказати особливе признання за віддану працю - Командантові й Референтові організації й діяльности. Гучні оплески заявляють прийняття його пропозиції.

*

Другий день - неділя. Вранці - спільна Богослужба учасників З'їзду; потім наради з'їздових Комісій.

Після полудня - вибори; дотеперішня Команда була тимчасова, треба нової, постійної. Воно не легко дати комусь таке важке та важне становище; не легко й брати його на себе. Але тим разом не було проблеми /хіба тільки у кандидатів!/: єдине внесення Комісії-Матки—вибрати знову цілу Команду у старому складі - перейшло однодушно!

Комісії напрацювались - тепер приходять з готовими внесеннями. Наради йдуть гармонійно, - видно спільне бажання успіху, немає ніякого натиску, ніякої залаштункової політики.

Одна формальність при голосуванні розбурхує на хвилину гарячі голови. Хтось має враження, що голосування не віддає справжньої думки. Завзята словна боротьба,- здається за формальну справу, але по правді, - за засаду пластового ведення нарад, за те, - щоб рішала справжня думка й переконання більшости. Розбіжність поглядів швидко вирівнюється: Рада спокійно йде далі.

*

Народжуються основи Уладів: обговорюються правильники Уладу Пластових Новаків, Старших Пл. і - зовсім нові - Пластового Сеніорату, бо наші пластові "дідугани" теж хочуть надалі бути - активними пластунами.

Вічно молодий Сірий Лев /не во гнів: тепер вже скорше... Сивий Лев!/ - палко боронить свою думку. Довго схрещуються погляди на те, в якому віці старший пластун має стати сеніором: старші хотіли б знизити границю віку, молодші—піднести, щоб не заскоро стати "дідуганами"! Погодились вкінці компромісово на рухому границю: 25-30 літ.

*

Коли при кінці дводенних нарад хвилина утоми спохмурила настрій на залі, - прийшла нагло допомога від веселого референта: спонтанний сміх перекотився через цілу залю і знову нова сила й оживлення зійшли на втомлену Раду.

Увечорі розходилось пластове товариство. Взяло з собою на дорогу гарні враження зі З'їзду, багато важливих постанов і ще сильнішу віру в свою пластову організацію.

Тяжко було розставатись щирим друзям: Ніхто не знає коли знову зійдемось на спільну нашу дружню гутірку. Тому не дивниця, що в пластовій домівці ще допізна гомоніли розмови та щирий веселий сміх, викликаний надиво швидко й дотепно зложеним з'їздовим "репортажем" друга Рогатинського.

Володимирко

ності Богові та службі для України.
Постава і діяння пластуна мусять бути живим свідоцтвом того.

2. Український Пластовий Улад, як соборницька організація, - приймає у свої ряди українську молодь без різниці походження, віроісповідання, звання, тощо.

З'їзд передає всій українській молоді привіт і заклик - жити і працювати в дусі пластової ідеї.

3. З'їзд стверджує, що Український Пласт стоїть поза політичними партіями; - уважає, що з виховних мотивів пластова молодь в Уладі Новаків і Юнаків не може брати участи в партійно-політичному житті.

4. З'їзд стверджує, що Український Пластовий Улад є і залишається скавтовою організацією, побудованою на основах світового скавтінґу; - передає скавтовим організаціям світу братній привіт і заяву готовости до співпраці.

5. З'їзд стверджує, що 35-літнє існування Українського Пластового Уладу і висліди його діяльности оправдали вповні ідейні основи Українського Пласту, тому вони не вимагають суттєвих змін.
Для евентуально потрібних формальних змін, які слід переводити з найбільшою увагою та сумлінністю, З'їзд доручає Команді С.У.П.Е. творити відповідні комісії.

6. З'їзд, беручи до уваги сучасне положення, закликає всіх пластунів, куди б їх доля не кинула, гуртуватися, - підтримувати зв'язок з Командою і виявляти пластову ініціятиву.

7. З'їзд закликає всіх пластунів не обмежуватись на зовнішніх формах пластування, але звернути особливу увагу на суть і духа пластової ідеї та на зміст пластової праці і в тому напрямі посилити пластову діяльність.

У справі видань і пропаганди

8. З'їзд уважає, що пластова ідея й пластова організація, відроджені на чужині, вимагають живої пропаганди серед своїх і чужих, одначе допускають єдино пропаганду згідну з пластовими засадами. Пластова пропаганда спирається на принципі правди і принципі прикладу власним життям. Важнішими засобами пропаганди вважає:
   а/ особисту поведінку пластунів, їх діяльність і зовнішню поставу;
   б/ приєднування прихильників для пластової ідеї особистими зв'язками та співжиттям;
   в/ пластові сходини, імпрези, ватри з участю, евентуально зі співучастю запрошених гостей;
   г/ інформативні зібрання;
   ґ/ організування Пласт-Приюту;
   д/ писане слово.

9. З'їзд визнає велику вагу друкованого слова для виховної праці Пласту; тому видавці, редактори й автори видань чи статей, що мають змістом пластову ідею, пластові методи, організаційні чи виховні пластові питання об'єднуються у спільний ви-

СТРИЙСЬКІ ПЛАСТУНИ

У ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ

В 35-ліття існування Пластового Уладу на Українських Землях присвячую оцей спомин стрийським пластунам, що вповні виконали свій обов'язок перед Батьківщиною.

У грізні дні першої світової війни майже всі учні українці стрийської державної гімназії і її філії належали до Стрийського Пластового Коша. У своїх гуртках, звичайно за клясами, ми творили суцільні спільноти і, наскільки це дозволяли воєнні умовини, використовували вповні чар пластового життя. На пластових сходинах ми набували пластове та практичне знання, що його пізніш застосовували в мандрах "за Сонцем і Красою" в таких близьких і таких прекрасних Карпатах.

Напередодні Листопадового Зриву, у шкільному році 1918/19 ми стали учнями шостої кляси. Ми продовжували пластові заняття у Гуртку "Сов", що складався у переважній більшості з учнів саме тієї кляси. А втім, то ми властиво - "де юре" - були "Пугачі", а назвав нас "совами" наш Гуртковий, що, бувало, казав: "Пугач - це властиво я, а ви собі звичайні сови". Ми погодились з фактичним станом - і так стали "Совами", для відміни називаючи Гуртковий - Старим Пугачем. І цей "совиний рід" - був найкращим Гуртком Стрийського Коша. Носив він сіро-зелені сорочки, чорні краватки, сіро-зелені капелюхи з підогненою лівою крисою, чорно-зелені прапорці - й при кожній нагоді верескливо кричав: "пу-гу-гу-гу-гу, - сови з стрийського лу-гу!", що до деякої міри нагадувало старогрецькі гексаметри, але й викликало теж великий подив і нечувану заздрість у всіх пластунів, що не мали права на такий клич. Поза згаданим вереском і деякою "сплендід ізолейшен" у відношенні до інших Гуртків, - "Сови" відзначались великим знанням пластових законів і багацтвом практичних вмілостей, - звісно: сова - вчений птах! Різних іспитованих пластунів було найбільше саме в нашому Гуртку.

З того часу проплило багато води в рідному нашому Стриї, не до пізнання змінився стрийський луг, найближче місце наших зайнять. Немає вже густого лісу над рікою напроти Церковної вулиці - його вирубали ще підчас першої світової війни.

Хоча від того часу проминуло вже майже 30 років, - я добре пам'ятаю всіх побратимів-сов. Як сьогодні стоять мені перед очима зайняття нашого Гуртка - і мені здається, що це було вчора, або щонайдальше дві неділі тому... Бо немає сумніву: пластове життя залишає по собі тривкий спомин на ввесь вік! Особливо дуже сильно виступає цей спомин саме тепер, на чужині, коли на кожному кроці бачу, як відновляються курені Українського Пластового Уладу. В мене немає слів, щоб висказати те, що я при тому по-

давничий осередок під проводом референта видань і пропаганди при Команді С.У.П.Е. для спільного встановлювання напрямних видавничої діяльности, координації сил письменників і редакторів та кращого господарювання духовими, особовими та матеріяльними засобами.

Кожне пляноване видання, що має змістом ідейні, організаційні, діяльностеві чи виховні проблеми Пласту, чи взагалі якінебудь пластові матеріяли, вимагає для друку й поширення попереднього затвердження і дозволу реферату видань і пропаганди при Команді С.У.П.Е.

З'їзд закликає всіх пластових авторів і всіх хто почувається на силах співпрацювати активно в пластових видавництвах, зголосити цю свою готовість співпраці Команді С.У.П.Е.

10. З'їзд закликає пластунів збирати й зберігати пластовий архівний матеріял /видання, світлини, документи, відзнаки, тощо/ а зокрема писати спомини з давнього й теперішнього пластового життя.

З цією ж метою завзиває всіх пластових провідників присилати до реферату видань і пропаганди при Команді С.У.П.Е. по два примірники всіх пластових видань, якою технікою вони не були б розмножувані /друк, фото, літографія, циклостиль, шапірограф, тощо/ та таких не-пластових видань, - що містять згадку про пластове життя та діяльність пластових частин.

Господарські постанови

11. Визнаючи, що пластуни шляхом ігри мають готуватись до активної участи в громадянському житті, а його велику частину творить господарське життя, З'їзд ставить новій Команді С.У.П.Е. - завдання:

а/ ввести в програму пластової праці - у легкій, відповідній до віку формі, теоретичне знання підставових господарських занять;

б/ привчати практично пластунів до метод господарської праці через ведення зразкових діточих чи шкільних кооператив, артілей праці, крамниць, - як теж зразкового книговодства у всіх клітинах пластової організації;

в/ для вивчення і впоєння ощадности гроша й енергії улаштовувати плянові акції доцільного щадження;

г/ для засоблення Українського Пластового Уладу в потрібну пропагандивну та виховну літературу оснувати "Пластове Видавництво", як окреме підприємство, що друкувало б свої речі тут або за океаном, - і зорганізувати "Пластове Постачання".

12. З'їзд закликає пам'ятати, що пластуни радо помагають у загально-національних господарських акціях.

13 З'їзд устійнює висоту вкладок для сеніорів та старших пластунів відповідно до їхніх прибутків, але не менше як 10,- НМ для сеніорів і 5,- НМ для старших пластунів в місяць. Юнаки і новаки устійнюють висоту вкладки індивідуально на своїх сходинах.

чуваю. Мені хотілося б гукнути з усіх сил під адресою молодих юнаків і юначок: "Вступайте всі - як один - до Пласту! Пластування, без сумніву, залишить Вам найкращий спомин з юних літ - на все життя!"

Гуртковим "Сов" був старший учень, тоді сьомої кляси, - Старий Пугач /Льоньо Лотоцький/. Може йому за віком і час було вже вступати до австрійської армії і боронити, як тоді казали, "цісаря і вітчизну", - та його до армії не взяли, бо він був уломний. Наслідки хвороби суставів спричинили, що він, ідучи, коливався як качка. Однак це йому не перешкаджало брати участь у всіх наших пластових мандрах і виконувати найбільш карколомні фігури народніх танків, а потому, - вже в українському військовому однострої, промірювати вздовж і поперек цілу Україну. Це був незвичайно ідейний хлопець, типовий "вічний революціонер", що до Пластового Уладу прийшов вже з кількалітнім організаційним стажем у таємних "драгоманівських" кружках. По повороті з Визвольних Змагань - почерез У.В.О., в якій виконував обов'язки повітового провідника юнацтва, - докотився аж — до "сель-робу", щоб мати змогу виїхати на Східню Україну, де й пропав в одній з безконечних "чисток". Як не дивним виглядав би комусь його життєвий шлях, для тих, що його добре знали, було ясним, що Старий Пугач ціле своє життя був вірний пластовому законові.

А другі побратими? Дозвольте й Вас, сьогодні старі вже "Сови", - згадати незлим словом... І так, фізично найсильнішим зпоміж нас усіх був, здається, Скобель /Осип Скобельський/, що одинокий зпоміж нас заавансував до старшинського ступня "на Україні", але теж і не вернувся над рідного "Стрия цвитучі береги", зложивши там свою буйну голову.

Дотепні фотографи й механіки: Колея /Омелян Колодницький/ і Тютюн /Володимир Тюн/ - пройшли також всі можливі "трикутники смерти". Колея при тій нагоді заїхав аж у кожухівський табір під Москвою, де довелось йому примусово попасти в "червоні піонери", що мали там заступити Пластовий Улад. За його споминами, ці піонери мали так мало спільного з Пластом, що Колея рішився краще вже перейти до Червоної Армії і покінчити там старшинську школу. Домів вертається він значно пізніше, як репатріянт.

А хто з нас не пам'ятає миколаївського сміхованця Тавфля /Володимира Лукомського/, що й у найтрагічнішій ситуації - дотепом, слівцем чи рухом - потрапив повернути рівновагу духа й викликати сальви сміху, як по слові "тавфель", що його вживна годині німецького замість "тойфель" - і яке стало його "совиним" прізвищем. Дарма, що він був дуже лівих переконань - тоді була "мода" на соціялізм! - як і його "антідотум" - понурий і завзятий Мица /Осип Микитка/, - вони обидва згинули в катівнях... "правдивих" соціялістів...

Були в нас і три красавці, "божища" жіночого роду, одначе вони тоді не звертали на очі дівочі ніякої уваги, бо з цілої душі полюбили Пласт і остали йому вірні довгі роки. Перед у цій трійці вів Роман Файґель - Файґлик; від нього не відступав далеко й Мамасварка /Володимир Татомир/, що довго й надаремно протестував проти цього совиного наймення, уважаючи його наруґою над його рідним прізвищем... Третім був звісний надстрийський луговик, попович з Верчан, Телесик /Ромцьо Івасик/, що в його хаті вічно голодні сови нераз накормились та напоїлися чудовим квасним молоком - "просто від корови" - як ми тоді говорили. Хай за те буде вічна слава шан.п. Івасиковій і сестричкам нашого Телесика! - Всі три наші красавці проходили бойовий шлях в Армії У.Н.Р., або, як тоді казали, - "петлюрівській".

Два мальчугани нашого Гуртка - Микольцьо /Микола Бігун/ і Мілько /Омелян Нагорняк/ - вславились по повороті з України своєю діяльністю в У.В.О. Микольцьо не виходив з польських тюрем і був героєм кількох політичних процесів; Мілько випровадив в сам час свою особу на Чехословаччину, звідки не захотів вже вертатись до рідного Стрия.

Формально-порядкові.

14. З'їзд пригадує, що згідно з пластовою традицією пластуни вживають жовто-блакитного прапору, як національного.

Якщо рішальні чинники схвалять інший порядок барв національного прапору, Пласт його беззастережно прийме.

Де національний прапор був би вжитий в іншому порядку барв, пластуни завжди обов'язані віддати йому належну національному прапорові честь.

15. З'їзд визнає рідну мову за підставову культурну цінність нації й тому зобов'язує всіх пластунів плекати її чистоту в слові й письмі та притримуватись обов'язуючого правопису;

- доручає кому слід - піддавати фаховій мовній редакції та стилізації всі пластові видання.

16. З'їзд визнає потребу постійної праці мовно-стилістичної комісії, якої обов'язком було б опрацьовувати мовно-стилістичні зміни в усіх офіційних матеріялах Пласту, зокрема зміни дотеперішньої пластової термінології. Ця комісія повинна подбати про співпрацю фахових сил.

П.Карпенко-Криниця

Дорогу дужим!

Грохоче день - озвався дужий похід,
Знаменами замаявши в імлі,
Бо їм обійми розкрива епоха,
Слабих забувши скарги і жалі.

Їм сонце падає на горді лиця,
Німіє далеч від вогню в очах.
Їх зброя - все: і м'язи й кута криця,
Святих змагань жорстокість - їхній шлях.

Вони, грудьми рвучи сплетіння хащів,
Ідуть, як лицарі, і кожну мить
Готов з них кожен кинутись у пащу,
Щоб власним тілом звіра задушить.

Для них, що у пустель глухім полоні
Шукають щастя голубих оаз,
Немає слова "відступ" в лексиконі -
Тверда їх мова і твердий наказ.

Дорогу ж їм! Вітайте їхній похід
На всіх шляхах і закрутах стежок.
Бо їм обійми розкрива епоха,
Йдучи лиш тільки з ними - крок у крок!

"Терни"

Третій мальчуган - Ромцьо /Роман Петріна/ - вславився тим, що був найменшим ростом підхорунжим У.Г.А. і одним з найкращих учнів мистця В.Авраменка в Стрию.

Син розстріляного поляками в р. 1919 композитора - "соловейка стрийської землі" - о.Остапа Нижанківського - Богданко /Богдан Нижанківський/ продовжував пластову й військову карієру - в таємній У.В.О., де займав високий пост.

Лодзінка /Володимир Лукавецький/, - що також, поруч згаданого вже Мици, з причини хвороби не пішов на Україну, - добув у старшинській школі - другу льокату - на 46 учнів, чим загнав у кут всіх "Сов" і одинокий з цілого совиного роду воював на фронтах другої світової війни.

Два сусіди з Церковної вулиці - Ярко /Ярема Весоловський/ та Петрушка /Роман Петрушевич/ - знані були не тільки, як специ в будуванні телефонних сполучень поміж своїми помешканнями. Бо вдумливий і скритий Ярко був втаємничений у всі ходи тодішньої української політики, може завдяки своєму батькові, бл.п.Остапові Весоловському, судовому радникові, і матері Марії з Охримовичів, що тоді вели перед в організованому стрийському житті. Розуміючись добре на політиці, він знав, що війна - це її продовження збройними засобами - як казав колись небіщик Клявзевіц.- і тому Ярко кохався у зброї, колекціонуючи різні її зразки так, що з часом у його кімнаті повстав не то музей,- не то арсенал.Петрушка, син відомого стрийського діяча, бл.п.о. Константина Петрушевича,- заінтересувався змалку товариськo-рецепційною сторінкою усяких зустрічей політиків і прекрасно визнавався на забавових образках, званих популярно...картами. Якщо йде про брідж /тоді казали: "віст"/, тарок, фербель або й різні відміни нашого рідного "дурака",- то не було понад нього кращого теоретика й практика в цілому Стрию.

Коли ще згадати передчасно померлого Ромка Яворського й Куня /автора цього нарису/, знаного з того, що мав коника зі совиним прізвищем "калібер" і возик, що ними їздив з рідних Дулібів до школи в Стрию, і якими користувався цілий гурток,- то листа "Сов" буде, здається, вичерпана.

Як воно дивно й не виглядало б, але цей совиний гурток був одною з цих небагатьох "реальних" наших сил, що на них розраховувала Українська Національна Повітова Рада, коли задумувала 1.XI. 1918.р. перебрати владу в повіті. З цією метою вже в жовтні 1918.р. почались в гуртку особливі заняття, які мали нас до цього завдання підготовити.

Пам'ятаю докладно, що дня 7.жовтня я дістав від пізнішого "Лісового Чорта", Ярка, картку, яку я мав, очевидно, негайно знищити,-з дорученням прибути обовязково на 6-ту год. до "Руської Бурси" при вул.Крашевського, на місце наших звичайних сходин. На сходинах я зустрів усіх "Сов" майже в комплеті, а крім того деяких вибраних пластунів з інших гуртків. Пригадую наймолодшого учасника наради, учня третьої кл., Володимира Дармохвала, що опісля також пройшов визвольні змагання у рядах українського війська.

До нас промовив коротко один старшина, бл.пам. композитор Нестор Нижанківський, підкреслюючи, що ми вкоротці будемо мусіти ділом засвідчити вірність Україні. Потім передав нас під опіку нашому Старому Пугачеві, що мав нам передавати вказівки і накази. Зараз потім відбулося незвичайно врочисте поіменне заприсяження, яке поставило нас, в наших очах, в ряди Української Армії.

По відході Нестора й більшости учасників, залишилось нас кількох, щоб дістати дальші вказівки. Між іншим потрібний був "калібер" і візок для перевозу десь роздобутих крісів, револьверів і амуніції. Треба було негайно вертатись до Дулиб, щоб ще того самого вечора перевезти згаданий матеріял до помешкання Ярка, де міг бути наш арсенал зовсім безпечний, бо його батько був окружним суддею. Крім того й всі пластуни мали подбати за власні пістолі й амуніцію, що й не було так важко, бо менше чи більше здеморалізоване вояцтво продавало їх по 20 - 30 корон за штуку разом з набоями. Вслід за тим пішла скора на-

ука стріляння, яку багато з нас знало вже теоретично й практично. Але того було мало, бо й від чого пластунська амбіція: треба було вміти гасити свічку вистрілом з віддалі кільканадцяти кроків.

В такій підготовці скоро минув місяць жовтень. Військові заговірники /майор Котович, сотник Колодницький, поручник Васильчишин, Н.Нижанківський, четар Ст.Нижанківський і інші/ підготовляли роззброєння гарнізону і обсадження всіх важливих об'єктів у місті, - а політичний провід /Д-р А.Гарасимів, Омелян Калитовський, Остап Весоловський, а передусім довколишні священики: оо. Нижанківський, Івасик, Гошовський, Петрушевич, Матковський, Шанковський, Татомир і інші/ - перейняття урядів і установ у повіті. Українських збройних сил - не було до цього ніяких. Проектувалось в ніч на I. XI. скликати селян з довколишніх сіл, поможливості військово вишколених і, спираючись на певний міський елемент і нас - пластунів, - перевести задуману революцію. І, - очевидно, цей плян удався повністю!

Вже пізно увечорі 31. X. пластуни й інші учні були змобілізовані в "Руській Бурсі". Цілу ніч звозив мій "калібер" зброю з усіх усюдів і ми озброювали нею щораз то прибуваючі гуртки добровольців - міських і сільських. На місці формовані старшинами, вони під їх проводом відходили до касарень, де мало відбутись роззброєння австрійських частин.

І ранок I. XI. застав уже Стрий в українських руках. З усіх важливіших об'єктів нашого міста повівали гордо великі синьо-жовті прапори.

В цю пам'ятну ніч я належав до загону бл.п. с. Колодницького, що обсаджував стрийську заліз. станцію. І в нашому випадку все відбулось без ніяких особливих інцидентів.

Вже в перших днях по перейнятті влади—пластуни стали зав'язком Пластунської сотні, підпорядкованої Стрийській Окружній Команді. Як найбільш ідейна й повна посвяти частина українського гарнізону, вона стала опорою української влади в Стрию. Обтяження службою цієї молодої сотні було дуже велике; нічого дивного, що пластуни падали з ніг. Охорону залізничої станції і розброювання чужинецьких транспортів - переводили пластуни, розброювання цивільного населення - пластуни, охорону т.зв. Повітової Ради, де містився український штаб, включно з службою надзвичайних доручень і обслугою всіх телефонних апаратів - пластуни, охорона пошти й телефонної станції - належала пластунам, обов'язок контр-розвідки - мали пластуни. А крім того військовий вишкіл, наука стріляння, телефонний вишкіл і т.д. Роботи було багато,- а умовини праці не були легкі. І так, наприклад, група, що мала службу на залізничій станції, поміщалась у дерев'яному бараці, що в ньому померло раніше багато російських полонених; помимо всяких дезинфекцій, - трупячий сопух ще довгий часутримався бараку. Якщо взяти ще на увагу сильний холод і досить принагідне харчування, - то справді від 15-16-літніх юнаків годі було більше вимагати. І, як це не дивно, - на цей відповідальний і важкий пост коло залізничої станції - голосилось завжди чи не найбільше охотників - дарма, що там служба відбувалась за схемою: 24 години служби - 24 години відпочинку. Але там було небезпечно і цікаво: через станцію перевалювались безупинно дві хвилі - російські полонені на Схід - та зі Сходу різні, прерізні військові транспорти з представників усіх народів колишньої австро-угорської монархії. І треба признати, що за винятком одного випадку, всі вони заїхали зі зброєю найдальше до Стрия, де мусіли її здати "смаркатим" пластунам!

Стрийська пластунська сотня, що її основу творили дійсні пластуни, зросла поволі до повного стану воєнного часу. Її озброєння і вишкіл відповідали тодішнім військовим приписам. Не можу відмовити собі приємности згадати й пластунів з других гуртків, що з ними доводилось зустрічати в службі: чи це буде достойний Е к о /Едвард Козак/, що тоді зовсім ще не заповідав майбутньої слави в малярстві, чи й добряга Оріховський, артист Зенон Сташків, Славко Дубицький, Славко Яворський, Синиця, Богдан Сапрука, Славко Білинський і багато інших; всі вони виконували свої обов'язки з посвятою.

А коли бої розгорнулися на вулицях Львова, ціла сотня стала до звіту з проханням перекинути її до Львова. Та Команда рішила інакше; ми мусіли остати на місці. Від тоді, одначе, почалися "командіровки" окремих пластунів з дорученнями до Хирова, - а часом і на львівський фронт.

Велику роботу проробили пластуни, коли прийшло пляноване зайняття Закарпаття і прилучення його до З.У.Н.Р. Перед військовою акцією вислано до Мукачева пластунів з пропагандивними і розвідковими завданнями. Половина висланої групи вийшла з Мукачева на села в напрямі Ужгороду; вона попала в руки чехам. А друга група пішла в напрямі на Хуст і попала в руки румунам; довелось молодим пластунам засмакувати благодатей сіґуранци... Одначе з часів цієї закарпатської ескапади залишився один милий спомин: дуже щире прийняття нас по закарпатських селах - і дійсна воля великої більшости закарпатського населення прилучитись до України.

До лютого 1919.р. перебували пластуни на військовій службі. В лютому зорганізувалась гімназія і Команда рішила повернути всіх пластунів до школи. Ми шостоклясники мали закінчити тільки шосту клясу, щоб набути права скороченої військової служби й права вступу до старшинських шкіл.

Цей поворот пластунів до школи відбувся з великою парадою; в школі вмуровано пропам'ятну таблицю - і почалась щоденна наука. До школи ми мали право ходити у військовому однострої з бічною зброєю. Дехто з насулаштувався на стані місцевих військових частин, як напр. Ярко в Обласній Команді, або я в 2. летунській сотні, що стояла й мала летовище у мойому рідному селі Дулібах. І ми були предметом заздрости всіх других - особливо, коли мені вдалося декілька разів покоштувати незвичайного вдовілля, яким є - літання.

Та обрії щасливого життя у власній державі захмарювались з дня на день. Вороги громадили переважаючі сили на фронті - і на самий Великдень 1919.р. перейшли до офензиви. 19.травня вступали польські війська до Стрия, а "Сови" подались у мандрівку - з відступаючою Українською Армією. Побратими розбрились по різних військових школах і частинах. За малими винятками: Ярка, що був відтятий у Станиславові, Лодзінки й Мици, що залишились хворі в Стрию, - всі інші "Сови" перебули всю визвольну кампанію, переважно як фронтовики й закінчили старшинські школи, здобуваючи здебільша ступінь підхорунжого. Багато з них було ранених у боях, а кожний з них перебув усі можливі роди тифу. Тільки один Скобель не повернувся домів. Інші повернулись в рр. 1920 - 21 і пройшли ввесь важкий шлях української молоді того покоління: У.В.Ш. /українські таємні високі школи/.

.... Багатьом довелось зазнати всіх благодатей польських, більшовицьких, німецьких і інших тюрем і таборів... Декого вже й немає між живими... Але одно є певне: Вони завжди були в і р н і тим і д е я м, які виплекав у них молодий ще тоді на Українських Землях - О р д е н С о н ц я і К р а с и - У к р а ї н с ь к и й П л а с т о в и й У л а д!

Лев Шанковський

...ДУМ ШАЛЕНИХ — НЕ ЗМОГТИ ЗАЛІЗУ,

НІ МРІЙ, НІ ВОЛЬНИХ ПОРИВІВ МЕЧЕМ! —

ЯК З СЕРЦЯ ЇДЬ НЕ ВИТРАВИТЬ ЗМІЇНА

СЬОМИ ТИХ ЛІТЕР — СЛОВА: УКРАЇНА! (Б.Ж.)

МОЛОДЬ І ПОЛІТИКА

Відношення молоді до батьків і до політики - є одним з найвиразніших показчиків здоров'я, чи хвороби даного громадянства. З характеру її відношення до своїх батьків і до політичного життя можемо відчитати не тільки сьогоднішній стан народу.але й поробити висновки відносно його майбутнього.

Сьогодні хочу заторкнути це друге питання: молодь і політика. Коли українська молодь Західніх Земель в останнім десятилітті перед війною пережила велику й важку кризу, то причин тієї кризи треба б шукати головно в тих двох ділянках. Очевидно були ще інші чинники, що на це вплинули - такі, наприкл. як криза українських авторитетів, соціяльні й політичні умовини, перелім двох історичних епох і криза світоглядів, невдача визвольних змагань - і ще й інші, але головні причини корінились якраз в оцих двох ділянках - у відношенні до батьків і політики.

Питання молодь і політика важне не тільки для самовиховної організації, такої як Пласт;воно важне ще в більшій мірі для старшого громадянства.Але мимо цього справа досі не передискутована якслід анї не вияснена. Ще досі чуємо в цілому громадянському житті подих важкої кризи молоді тридцятих років. І досі ще - так відчуваю - з острахом беруться за це питання ті, що перші мусять його розглянути і знайти правильний вихід - а мусять це зробити керманичі громадського життя і виховники. Острах зрозумілий, бо питання тяжке, а деякі пересуди. з ним зв'язані, засильно вкорінились серед громадянства. Вони творять психологічні перепони для такої дискусії.

Молодь і політика. Щоб виминути непорозуміння, треба з місця уточнити, що розуміємо під цими двома поняттями. Молодь - це діти, юнаки, дівчата, молодці - в загальному приблизно до 20 - 25 року життя. без уваги на те, чи вони школярі, учні, студенти,чи ні. Політика - цього слова звичайно вживають у двох значеннях: Перше - ширший, клясичний сенс того слова; в тому ширшому значенні - політика означає все те, що відноситься до життя народу - як цілости; а друге - у вущому сенсі - політика це боротьба політичних груп за владу серед даного народу, отже - в першу чергу все те, що відноситься до політичних партій і їх суперництва між собою.

В ширшому сенсі політикою є все, що навіть посередньо має вплив на долю народу. В тому сенсі молодь є одним з чинників всенаціональної політики. І в цім зв'язку навіть такі далекі від політики справи, як дитячі ігри та забави, спорт молоді, добрі поступи в школі, пісні, танці, кіно, шкільний однострій, тощо - мають тісний зв'язок з політикою.Проблемою є тільки відношення молоді до тої другої політики - у вущому сенсі.

Молодь живе для майбутньої політики. В цьому немає ніякого сумніву і ця справа стоїть поза всякою дискусією. Це відноситься до політики взагалі - одної і другої. Бо молодь - це майбутнє громадянство. Молодь живе на те, щоби, підготовившись,прийти на зміну батькам і перебрати на свої молодші та сильніші плечі весь тягар боротьби національної - і внутрішньої громадської. І в одній і в другій - не сміє бути невтральних. Що більше невтральних, - то певніше нарід стане жертвою наїздника з-зовні, або внутрі стане тереном, на якому його коштом заспокоюватимуть свої амбіції жадні влади політичні гурти. Однак молодь не сміє брати участи в партийній розгрі і мусить стояти здалека від такої "політики". Вона має підготовлятись до участи у майбутньому політичному житті.

Хто втягає молодь у політику, той нарушує народну субстанцію і її нищить. А хто нищить якийнебудь елемент з народньої субстанції - всеодно, духовий чи матеріяльний - робить злочин з погляду всенаціональних інтересів. Так каже здоровий розум. І всюди там у народів, де про господарювання народними силами рішає *common sens* і думка на майбутнє, там держать молодь здалека від політики.

Гляньмо на село, де здоровий хлопський розум не затемнений ні модерною цивілізацією, ні політичною демаґоґією. Добрий господар не запрягає лошаків до плуга, тільки їх старанно доглядає і плекає, щоб росли і сил набирали. І щойно коли виросли на справжніх коней,поступовно привчає їх до хомута, а потім запрягає. Часом трапиться нерозумний господар,що не видержить і почне робити лошаками. Але подивіться на коней, що виросли з таких лошаків: бідні,змарнілі, нерозвинені, слабі, менш відпорні на хвороби. Такими кіньми довго не потягне. А хіба ж може бути якесь порівняння між одним - і другим? Чи треба переконувати, що громадянство повинно ставитись до своєї молоді з більшою уважливістю, як добрий господар до своєї тварини?

Тимчасом у нас досі у відношенні до молоді панував глибоко неправильний погляд: молодь має брати участь в громадському житті, в політиці і в боротьбі. Ми - так казалось - не можемо позволити собі на люксус, щоб наша молодь тільки студіювала Тому у нас був рідкою появою такий студент, який ставив би на першому місці свої студії, науку й самоосвіту а політикою займався постільки, поскільки йому лишався б вільний час від науки. На нього дивились згори і він вражав громадську думку!

- Наслідки загрозливі. Вони почали виявлятись уже давніше, але тільки тому не стали очевидні для кожного, що вибухла війна і все перевернула догори ногами. Та старі погляди діють дальше і тягнуть за собою ті самі наслідки.

Отже молодь за радою старших політикувала і не вчилася. Який вислід з того? - А такий, що наші історики оглядаються за молодими адептами історичної науки і з острахом стверджують, що їх немає.Щоб почислити молодих істориків, на те забагато пальців однієї руки! А хто буде нам писати історію України, коли старі історики відійдуть? Вони ж не вічні!

Те саме з філософами. А хто буде в майбутньому формувати українську думку про світ? Чи й на будуче будемо засуджені на те, щоб визнавати чужу правду, коли наша спатиме присипана попелом забуття, занедбана й забута?

Правники жаліються, що не мають кому передати спадщину таких світлих постатей української палестри, як Старосольський, Дністрянський, Волошин,Глушкевич, або ще з попередньої ґенерації: Олесницький, Петрушевич, Кость Левицький...

А треба при тому тямити, що право, філософія та історія - це підставові науки державного будівництва. На інших ділянках, особливо технічних, не є краще. Одним словом: українська наука не має молодого нарибку. І це була постійна нотка, яку було чути на всіх дискусіях науковців.

Політикування молоді мусіло довести до загального обниження інтелектуального рівня і зниження життєвого стилю серед молодшої інтеліґенції.Це природний і неминучий наслідок того, що молодь займалася усім іншим, а найменше наукою. Спрямування її заінтересувань в ділянку громадську і політичну довело до занику інтересу для науки і наукового досліду. Завмер той фавстівський елемент, який відзначає здорову молодь, той здобувчий гін у ділянці знання, який одинокий доводить до правдивого пізнання. Молодь забула, що знання - це сила, що знання - це велика зброя народу в боротьбі за краще завтра, що вона перша покликана кувати цю зброю.

Коли нашу молодь так дуже заправляли в громадській і політичній роботі вже від наймолодших літ,- то ми повинні мати безконечні ряди кандидатів вишколених до всякої суспільної праці, людей ділових, які потраплять якслід повести всяке громадське діло. Тимчасом - коли б Ви знали, які трагедії переживають наші громадські діячі на керівних постах!Давайте людей! - Немає людей до праці - це постійний тон невгаваючих жалів і нарікань. А розв'язка загадки - на диво проста: юнак, який політикує на шкільній шелавці, не може бути добрим громадським робітником.З громадським діячем подібно, як з вояком. Всі основні військові чесноти набуває вояк - поза фронтом. І щойно тоді, коли його поза фронтом виховали на воя-

ка, чи старшину, - шлють його на бій. Фронт - це вже тільки остаточна перевірка його вояцької здатности.

Часто чуємо в розмовах про громадянські справи один і той же самий запит: "І де ж поділися ідеалісти?" - Відповідь знов проста: Одні погинули в тюрмах окупантів і на шибеницях, а другі вигоріли, завчасно втягнені до праці, яка заскоро зужила їх молодечий порив і жертвенність. Кожна жертва, зокрема найвища жертва життя, мусить бути політично доцільна, себто оправдана з погляду вищих інтересів народу, - якщо вона має бути прикладом для інших. Тільки тоді вона активізує ідеалістичну поставу других і піддержує жертвенність загалу. В протилежному випадку вона шляхом природної реакції викликує протилежну саме ціль. Лицарство абсурду - в кінцевім ефекті - вбиває ідеалізм і готовість жертви. Крім того це питання має ще один аспект. В ніякій іншій ділянці не мститься так жорстоко брак відчуття міри, як у цій. Хто вимагає від громадянства взагалі, чи від молоді зокрема, забагато жертви і самопосвяти, мусить викликати - в силу законів життя - протилежну реакцію. Останній розвал Німеччини дає для цього - дуже драстичний приклад.

А чи не вразив Вас факт, що серед молодих громадян у силі віку отак коло тридцятки - так часто зустрічаємо людей знеохочених, огірчених на всіх і вся, збайдужнілих для громадських справ? Вони втікають від політики і громадського життя якраз тоді, - коли вступили у вік духової зрілости і коли можна б було сподіватись, що вони пірнуть у вир боротьби та стануть громадськими активістами. Але вони заскоро ввійшли у світ політики. Вже як діти, або юнаки до решти вижили свої громадські заінтересування і мають досить політики на все життя. Заскоро побачили їх молодечі очі те царство, в якому людські пристрасті, жажда влади та еґоїзм політичних груп виявляються в усій наготі, де шаліє безоглядна і брутальна боротьба, де до майстерности доведено рафінессу гри й позалаштункових ходів. Така є політика всюди в цілому світі. Тому всюди бережуть молодь здалека від неї. Тільки тотальний режим посягає своєю всезагребущою рукою по молодь на те, щоб витресувати собі своїх власних яничар, щоб мати когорти на все здатних, режимові сліпо відданих, преторіян.

В тому царстві можуть видержати тільки духово дозрілі, загартовані, тверді характери дорослих людей. У молоді демон політики нищить все, що в неї найцінніше: її ідеалізм, чистоту серця і думки, готовість жертви, чар молодости, вроджені підстави для характеру, - одним словом все те, що є завдатком - к р а щ о г о м а й б у т н ь о г о н а р о д у. - А що щойно діється, коли вся політика загнана в підземелля?! Там, де немає контролі громадянства, де зредуковане почуття відповідальности, і де пристрасті нічим не гамовані. Там щонайменше бодай до квадрату степенуються всі ті небезпеки, які для молоді несе молох політики!

А скільки серед молоді трагедій - якраз через усякого роду моральний терор, бойкоти, казармський дріль і багато інших темних засобів боротьби, що їх щедрою рукою сплодила відома пропаґанда а м о р а л ь н о с т и в громадському житті! Скільки роздвоєних душ - колись надійних юнаків, що давали найкращі сподівання! Вони в наївній вірі, що море - "по коліна", - кинулись на буйні хвилі політичного життя - і їх пірвала грізна стихія. Щойно згодом вони пізнали, що море глибше, як по коліна, і - що не все золото, що блестить. Хотіли б вирватись, але силою безвладности пливуть дальше зі стихією, хоча вже стратили віру в доцільність плавби. А скільки то 18 аж 20 літніх юнаків, що від них дише кислотою скептицизму, або холодом нігелізму! Життя не має для них уже більше ніякої принади. Для них немає вже ніякої правди ні ідеї, яка могла б ще раз розпалити вогонь їх серця.

Скільки трагічних конфліктів внутрі українських родин виникло через участь молоді в політиці! Ота ж політика ставила молодь проти батьків, розсаджувала єдність родинного життя, нищила те середовище, яке є першою і підставовою школою державних чеснот громадянина...

Хроніка 58. Пл. Куреня ім. С Петлюри

Пізніше: Бойківського Куреня

На 11. році життя став я пластовим новаком 58. Пл.Куреня ім. С.Петлюри в Синевідську Вижнім, що належав до Стрийського Пл. Коша. Кошовим був тоді Падох а курінними: Капало, Коваль. В рік пізніше, по першій пробі почалося щойно справжнє моє пластування. На жаль, - надійшов понурий вересень 1930 р. - невіджалувана втрата: розв'язання Українського Пластового Уладу.

Згідно з останнім рішенням гурткових сходин, - ("Пластунами залишаємось і без одностроїв!") ми постановили і надалі продовжувати пластову діяльність.

В р. 1931 С.У.П.Е. видав з нагоди 20-тилітніх роковин У.П.У. ювілейні значки й листівки і ми їх масово розпродували; за це я попав у тюрму.

В рр. 1932 - 1935. як провідник юнацтва "Рідної Школи" в Синевідську Вижнім, я популяризував пластову ідею поміж широкими шарами української молоді при помочі прогульок, ватр, таборів, іспитів, маршів і подібних імпрез. Це був період формування півофіціяльного "Бойківського Куреня", що в рік пізніше став широко знаним по всій Верховині. - Бойківський Курінь постав як півофіційна частина доросту "Рідної Школи", що його я зорганізував і оформив - виключно за пластовими приписами і на плятформі пластової ідеї. Моїм кличем було: Доріст "Рідної Школи" для всієї молоді, Бойківський Курінь - тільки для вибранців, гідних здійснювати ідею Пласту! - І так: Всі три юнацькі проби були переведені на основі - "Життя в Пласті" Дрота - з усіма вимогами пластових приписів. Це було дійсне п р о д о в ж е н н я д і я л ь н о с т и У.П.У. у всіх його ділянках включно з частинним одностроєм.

Доказом нашої пластової діяльности є оці важніші моменти з нашої хроніки: Ми відбули 4 інструкторські табори під шатрами, в тому великий табор у Труханові з участю Куренів Молоді стрийської гімназії, Черницького ліцею, самбірської семінарії. Далі ми зорганізували І вишкільний та 5 менших таборів, десятки прогульок, маршів, ватер, (в тому 8 святочних з прилюдними пописами), теренових ігор, стріч, прилюдна І. проба для новаків, тощо. Власними силами видавано пластовий місячник "Рінь" - з тематикою "Вогнів".

Крім того зорганізував я в рр. 1939 - 40 кілька шкільних пластових гуртків на Лемківщині.

Повернувшись в р. 1941 до Краю, я знов взявся до праці в Бойківськім Курені. Він був огнищем пластової ідеї для цілої Верховини. Це був справжній по змісті й формі - Український Пласт. Його заслугою, що верховинські села знов могли побачити мандруючих українських пластунів!

В архіві Бойківського Куреня зберіглися різні цінні речі: Курінний прапор, відбитки печаток, деякі цінніші документи, формулярі наших свідоцтв, пл.проб, виказок - це все друковане, історії гуртків, світлини таборів, табльо Куреня, стріч, маршів, гуртків один примірник часопису "Рінь", тощо. При нагоді 35-тилітнього ювілею У.П.У. постараюся використати ці матеріяли.

Іван Нинка

Такий білянс з участи молоді в політиці. Я не знаю, чи наше громадянство не було подібне до того нерозумного господаря, що запрягає лошаків до плуга, і казало - своїм наймолодшим орати народну ниву. Чи може завинив у тому вибуялий еґоїзм політичних партій? Кожна з них в безоглядній боротьбі за владу посягала по останні резерви народної сили і гнала їх на фронт міжпартійної боротьби. Посягала по ту молодь, яку розумний провід народу намагається щадити навіть у хвилинах всенародної загрози, щоб не нищити найцінніщого елементу субстанції народу.

Питання про відношення молоді до політики далеко ще не вичерпується тими заввагами. Я бажав - наскільки це було можливе в короткій статті - вказати на небезпеки для молоді від безпосередньої участи в політиці. Теж бажав би я, щоб ця стаття започаткувала у провідному органі Пластового Руху дискусію на цю преважну тему. Зокрема вимагає обговорення не тільки негативна, але й позитивна сторінка тієї теми. Сказано вище, що молодь живе для майбутньої політики - і має до неї підготовлятись. Але якими шляхами має йти ця підготовка: чи в школі - чи поза школою; в яких організаціях; чи в співпраці зі старшими, чи в сепарації від них; який тип українського громадянина має прийняти молодь за свій ідеал, до якого змагатиме; які окремі ділянки знання має спеціяльно плекати з огляду на всенаціональні потреби - і ще дальший цілий ряд питань, які повинні бути вияснені, щоб допомогти молоді до правильного національно-державного самовиховання. Бо сьогодні щораз частіше чути голоси серед молоді, які домагаються основної перевірки дотеперішньої постави в усіх громадських справах і переоцінки старих ідеологічних заложень. Тому пора, щоб основно вияснити й питання про відношення молоді до політики. Єдиним мірилом в тому можуть бути тільки вимоги державного будівництва.

М. Д. Добрянський

В. Я н і в

*

* *

Зійшла таємна чорна ніч
Без звуку, подуву і зір:
Галуззям не промовить бір
ні гай;
...І трави не шелеснуть,
Не зашумить ручай...
А в духоті,
- У парах примари й червоні опирі
Та наших пристрастей одчай,
Гріху нездавлені вогні.

І загорить простір вогнями кари,
- Нежданим громом гніву.
У перегонах дикі хмари
І градобої йдуть і зливи.
Потоки ллються й ллють
Відплату, кару й лють.
Невтишний вихор
Ялиці ломить і смереки,
А подув смерти й небезпеки
Несеться скрізь, - і лихо.

І бути б моряком мені
- У ніч палкого ураґану -
На водних десь шляхах!
У боротьбі сталитись до загину
І побороти смерти жах,
Щоб завжди потім в змагу
Гасити пристрасті і спрагу.

Пласт в Гайденав

Гурткова система, як всі добре знаємо, - найкраща для виховання і удосконалення пластуна; в гуртку кожний почуває себе повновартним членом. Але як тяжко її здійснити, коли на кількасот душ молоді різного віку немає ні одного справжнього пластуна! На щастя найшовся один сеніор і з його поміччю Гайденав взявся до переведення в життя пластової ідеї.

При гімназії ім. Т. Шевченка вже І.листопада 1945 засновуються два курені. Починається інтенсивна праця, вщеплюється пластова ідея, подається необхідне знання - просто з "голими" руками, куються перші кадри пластунів. Крок за кроком відходимо від примітивности, поглиблюється знання матеріялів до І. проби, улаштовуються для кращих, меткіших і здібніших хлопців і дівчат методичні курси на Гурткових.

Два курені, основоположники Пласту в Гайденав, можуть тепер вже почванитися своєю працею: 7 добрих гуртків юнаків і юначок є жваво діяльні при гімназії та виказують свою ініціятиву. Зв'язкові: І. Куреня - Інж. С.Жмуркович, ІІ.Куреня - проф.Н. Бачинська. Ці курені виконують громадянську службу при всіх святах, два повні дні й ночі стоять у Господнього гроба, ведуть свої сходини у власній, гарно розмальованій домівці, роблять спортові змагання, пластові марші на 5 км з обтяженням у 15 кг, організують пластові гри, забави, пластові ватри і ін. Це все відбувається у благородному співзмаганні, на очах цілого табору - молодших і старших - і знаходить повну симпатію й признання нашого громадянства.

26. квітня ц.р. 15 Гурткових, вишколених на курсах для новаків, перебирає працю у народній школі; 191 новаків - в тому 90 дівчат - починає новий етап свого життя "пластовим шляхом". Зв'язковий Уласевич береться з завзяттям до праці. Наші жовтодзюби повні запалу, цікавости й радости.

Тимчасом готується новий кадр Гурткових для організації старших пластунів. 21.V. ц.р. засновується Курінь Старших Пластунів з позашкільної молоді. На чолі стає зв'язковий С. Ілюк; відчувається добра будучність цього куреня.

Тепер вже Гайденавський табір у порядку. Утворено Кошову Раду у складі 8 осіб, яка пильно стежить за пластовою роботою всіх 4-ох куренів. Перед кількома тижнями посипались на наших пластунів різні блага: однострої, вітрівки, канадійські плащики від дощу, спортове приладдя, светри й однострої для новаків, човно, таборове приладдя, тощо. Місцева УНРР А якнайкраще ставиться до пластунів. Своя команда в таборі - теж дуже зичлива.

Перший період організаційної праці - закінчено. 272 новики, юнаки, старші пластуни і сеніори - разом з прихильниками Пласту - переходять до другого етапу своєї праці. Праці над своїм удосконаленням - на основах пластового закону й переходу на лійсних пластунів з пластовим приреченням і вірністю пластовій ідеї - перед своїм національним тризубом і прапором.

Крім того в англійській зоні є ще такі пластові осередки:

Табор у Мунстрі має 30 юнаків і 79 ст. пластунів - в тому 10 юначок і 19 ст.пластунок. Зв'язкові: Мадярова й Ковальський. Кошовою Радою проводить проф. Лесик.

Табор у Фалькенберзі має 15 пл. і 30 новиків - в тому 20 дівчат. Зв'язковий: М.Данкевич. Мають пластову домівку.

В таборі в Гайденав є є також осідок Команди на англійську зону - під проводом сктм.проф Л.Бачинського.

Вовчий Зуб

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

Згідно з нашою обіцянкою - подаємо сьогодні дальші тексти Пластового Приречення і Закону—а саме: чеського й польського. Чеський Скавтовий Закон такий простий і ясний. - то його звичайно подають без дальших інтерпретацій. - Навпаки: польський Гарцерський Закон має такі широкі та подрібні пояснення, що вони не оставляють також ніяких неясностей чи непевностей.

o O o

SVAZ JUNAKŮ SKAUTŮ RČS.

(Тепер: "Československý Junák)

Skautské heslo: Buď připraven!

Skautský slib:

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
1. Milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době;
2. plniti povinnosti vlastní a zachovávati zákony skautské;
3. duší a tělem býti hotov pomáhati bližním.

Skautský zákon:

1. Skaut je pravdomluvný.
2. Skaut je věrný a oddaný.
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.
5. Skaut je zdvořilý.
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců.
8. Skaut je veselý.
9. Skaut je spořivý.
10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

СОЮЗ ЮНАКІВ—СКАВТІВ Р.Ч.С.

(Тепер: "Чехословацький Юнак")

Скавтський клич: "Будь готов!"

Скавтове приречення:

Прирікаю на мою честь, як зможу найкраще:
1. Любити батьківщину свою, республіку Чехословацьку, і кожночасно служити їй вірно;
2. Виконувати власні обов'язки і придержуватись скавтових законів;
3. Душею і тілом бути готовим помагати ближнім.

Скавтовий закон:

1. Скавт є правдомовний.
2. Скавт є вірний і відданий.
3. Скавт є корисний і помагає іншим.
4. Скавт є приятелем всіх людей доброї волі й братом кожного скавта.
5. Скавт є лицарський.
6. Скавт є охоронцем природи й цінних людських творів.
7. Скавт є послушний родичам, зверхникам і провідникам.
8. Скавт є веселий.
9. Скавт є ощадний.
10. Скавт є чистий в думках, словах і вчинках.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

Hasło harcerza: "Czuwaj!"

Przyrzeczenie harcerskie:

Mam szczerą wolę całem życiem pełnić służbę Bogu i Ojczyźnie;
nieść chętną pomoc bliźnim,
być posłusznym prawu harcerskiemu.

Prawo harcerskie:

1. Na słowie harcerza polegaj, jak na Zawiszy. Harcerz ceni swą godność, jest prawdomówny; kłamca nie wart być harcerzem. Harcerz nie rozróżnia słowa zwyczajnego, któreby nie zobowiązywało, od słowa honoru, którego dopiero się nie łamie. Harcerz waży słowa swoje, na wiatr ich nie rzuca. Obłudą i fałszem się brzydzi.
2. Harcerz służy ojczyźnie i dla niej spełnia sumiennie swe obowiązki. Gdziekolwiek harcerz się znajduje, stara się zrozumieć, czego od niego Ojczyzna wymaga; to wykonuje. Harcerz nie zapomina, że Ojczyzna przedewszystkiem, a własna osoba później.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim. Ten obowiązek ma spełniać z największym nakładem sił i poświęceniem, bez względu na swoją wygodę lub korzyść, nawet na bezpieczeństwo. W niepewności, co w danej chwili wykonać, zapyta harcerz samego siebie, co lepsze dla innych? i to jako obowiązek swój wykona. Harcerz szuka skrzętnie sposobności, by codziennie wyświadczyć komuś choćby drobną przysługę.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza. Gdy harcerz spotka drugiego, choćby nieznajomego harcerza, postępuje z nim, jak z najlepszym znajomym i służy mu radą i pomocą. Harcerz nigdy zgóry na innych nie patrzy, dlatego, że sa biedniej-

СОЮЗ ПОЛЬСЬКОГО ГАРЦЕРСТВА

Клич гарцежа: "Вартуй!"

Гарцерське приречення:

Маю щиру волю цілим життям сповняти службу Богові й Батьківщині;
нести охоче поміч ближнім:
бути послушним гарцерському законові.

Гарцерський закон:

1. Слову гарцежа довір'я й, як Завіші. Гарцеж цінить свою гідність, є правдомовний; брехун не варт бути гарцежом. Гарцеж не відрізняє слова звичайного, яке не зобов'язувало б, від слова чести, що його щойно не ломиться. Гарцеж важить свої слова, на вітер їх не кидає. Облудою і фальшом гидиться.
2. Гарцеж служить батьківщині і для неї виконує сумлінно свої обов'язки. Де б гарцеж не опинився, він старається зрозуміти, що від нього вимагає Батьківщина; це виконує. Гарцеж не забуває, що Батьківщина передусім, а власна особа пізніше.
3. Гарцеж є корисний і несе поміч ближнім. Цей обов'язок він має виконувати з найбільшим ужиттям сил і жертвенности, без огляду на свою вигоду або користь, а навіть безпеку. В непевності, що в даній хвилині виконати, гарцеж запитає самого себе, що краще для других? - і це виконає як свій обов'язок. Гарцеж запопадливо шукає нагоди, щоб щоденно зробити комусь бодай дрібну прислугу.
4. Гарцеж в кожнім бачить ближнього, а за брата уважає кожного іншого гарцежа. Коли гарцеж зустріне другого, хочби й незнайомого гарцежа, поводиться з ним, як з найкраще знайомим і служить йому радою і поміччю. Гарцеж ніколи не дивиться на других згори тому, що вони бід-

si albo do innej warstwy społecznej należą. Harcerz nigdy nie da się opanować zawiści względem bogatszych lub szczęśliwszych.

5. Harcerz postępuje po rycersku. Jest grzeczny dla wszystkich, a szczególnie uprzejmy dla kobiet; otacza opieką dzieci; zawsze chętnie wspiera starców, słabych i ułomnych, a dzielnie i śmiało broni pokrzywdzonych. Nie przyjmuje za swe usługi żadnej nagrody.

6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać. Harcerz chroni zwierzęta przed dręczeniem i sam im nigdy krzywdy nie czyni; nie zabija więc bez potrzeby nawet owadów; nie niszczy drzew i innych roślin, wogóle - niczego w przyrodzie.

7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym. Posłuch harcerski przyczynia się do wyrobienia karności w życiu społecznem. Każdy rozkaz musi być wykonany natychmiast i ochotnie choćby był niemiły. Przy rodzicach i przełożonych stoi w dobrej i złej doli; nawet mówić źle o nich nie pozwala przy sobie.

8. Harcerz jest zawsze pogodny. Harcerz nie zniechęca się, nie zraża, nie zna co to dąsy. Szczególniej w chwilach niepowodzenia obce są harcerzowi wybuchy prostactwa; nie klnie wtedy i nie przezywa; zmusza się raczej do milczenia i do uśmiechu.

9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny. Oszczędny nie przez sknerstwo, lecz przez przezorność, by nie być ciężarem dla innych i pomagać potrzebującym; ofiarny - "na odzianie i nakarmienie Matki-Ojczyzny". Gry hazardowe i wogóle trwonienie czasu i majątku uważa za grzech narodowy.

10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych. Harcerz brzydzi się wszelkim brudem, unika złego towarzystwa, nie pozwala w swej obecności nietylko czynić, ale nawet mówić i dowcipkować nieprzystojnie. Harcerz stroni od trucizn, szkodujących ciału i duszy. Chce zachować zdrowie i siły dla siebie i dla dobra ogółu, pragnie dawać dobry przykład drugim; przyczynić się do rozszerzenia zasad wstrzemięźliwości, a przez to do zmniejszenia spustoszeń, jakie złe nałogi sprawiają pośród szerokich warstw narodu.

ніші або належать до іншої суспільної кляси. Гарцеж ніколи не дасться оволодіти завистю супроти багатших або щасливіших.

5. Гарцеж поводиться по-лицарськи. Є ввічливий для всіх, а особливо щирий для жінок; оточає опікою дітей; завжди охоче підтримує старих, немічних і калік, а відважно та сміло боронить покривджених. Не приймає ніякої нагороди за свої услуги.

6. Гарцеж любить природу та старається її пізнати. Гарцеж хоронить тварини перед мученням і сам ніколи їм кривди не робить; не забиває отже без потреби ані комах; не нищить дерев і інших рослин, - взагалі нічого в природі.

7. Гарцеж є здисциплінований і послушний батькам і всім своїм зверхникам. Гарцерська слухняність спричиняється до вироблення дисципліни в суспільному житті. Кожний гарцерський наказ мусить бути виконаний негайно й охоче, хочби був і немилий. При батьках і зверхниках стоїть у долі чи недолі; навіть говорити про них погано не дозволяє при собі.

8. Гарцеж є завжди погідний. Гарцеж не зневірюється, не знеохочується, не знає що це "фохи". Особливо у хвилинах неуспіху гарцежові чужі вибухи простацтва; не клене тоді й не прозиває; примушує себе радше до мовчанки й усміху.

9. Гарцеж є ощадний і жертвенний. Ощадний не задля скупости, але задля передбачливости, щоб не бути тягарем для інших і помагати потребуючим; жертвенний - "на приодіння і накормлення Матері-Батьківщини". Газардові гри та взагалі марнування часу й майна уважає національним гріхом.

10. Гарцеж є чистий в думках, мові й вчинках, не курить тютюну і не п'є алькогольних напитків. Гарцеж гидиться усяким брудом, уникає злого товариства, не дозволяє у своїй приявності не тільки робити, але навіть говорити й жартувати непристойно. Гарцеж уникає отрут, що шкодять тілу й душі. Хоче зберегти здоров'я і сили для себе й для добра загалу, бажає давати добрий приклад іншим; причинитись до поширення засад тверезости, а цим до зменшення спустошень, що їх роблять злі пристрасті серед широких шарів народу.

ДЕСЯТИННА ЦЕРКВА У КИЄВІ

Що ми шумить,
Що ми звенить,
Далече рано перед зорями?
/Зі "Слова о полку Ігоревім"/

Найстарші пам'ятки монументальної /мурованої/ архітектури в Україні відомі на Чорноморському побережжі. Були тут в колишніх грецьких колоніях античні храми, доми та оборонні мури міст, згодом - у ранньо-християнську добу - церкви та інші релігійні будови з каменя і цегли. Це будівництво мало великий вплив на постання української архітектури старокняжої доби X - XIII ст.

Найстаршою мурованою будовою тих часів нашого державного життя була величава церква Богородиці, більше знана під назвою "Десятинної". Вона давно вже не існує на поверхні землі, але розкопані й досліджені її фундаменти /основи стін під землею/, знайдені архітектурні рештки та численні історичні звістки - можуть оповісти нам багато цікавого й незвичайного. Була це не тільки найбільша церква десятого сторіччя в Україні, але одинока того роду будова на цілому просторі Східньої Европи! Навіть коли порівняти нашу Десятинну церкву з тогочасними будовами цілої Середньої і Північної Европи - то по величині й технічним досягненням вона все таки має першенство. Само собою, що в сумежних до України землях в той час не було ніякої будови, котра хоч здалека дорівнювала б Десятинній церкві! В Чехії, Угорщині та по цілому Подунаю були тоді лише невеликі, круглі костели - т.зв. "ротонди", а в Польщі і в московських землях вміли будувати лише з дерева...

Вже один цей факт примушує нас особливо цінити нашу пам'ятку, дорожити кожною дрібкою матеріялу, цікавитися хоч найменшою історичною звісткою про нашу будову. Це ж наша гордість, колишня слава, праця рук та уміння наших прадідів!

Місцевість, де стояла Десятинна церква — це найстарша частина Києва, де був акрополь - укріплений замок з княжими палатами Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира Великого і багатьох їх нащадків. Недалеко від Десятинної церкви, в початку нашого сторіччя, було відкрито цілий промисловий городок з численними майстернями старокняжої доби: різьбярською, керамічною, ювелірською, шкляну гуту, кістяних і рогових виробів. Все це стояло на дуже високому технічному рівені - та самі вироби відзначались мистецькими якостями.

В дохристиянських часах місце Десятинної церкви теж було в найбільшій пошані, - тут відбувалися служби старославянським богам, тут ховали визначних небіжчиків.

Про постання церкви пише Київський - т.зв. Іпатський літопис, що була вона заложена в 986 році, а далі під роками 991 - 993 дослівно каже:

"Володимиру живущу в законі крестьяньстім і помисли создати каменцю церков святия Богородица і послав приведе мастери от Грьк. Заченшю здати яко

сконча зижда, украси ю іконами, і поручив ю Настасу Корсунянину, і попи Корсуньския престави служити вь неї, вда у все єже бі взял в Корсуні ікони і ссуди церковния і крести."

Оці відомості, що Володимир Великий закликав грецьких майстрів, доручив церкву Настасієві Корсунському /с.т. з міста Корсуня чи Херсонесу на Криму/, запросив корсунських священиків та прикрасив церкву корсунськими іконами, посуддю, хрестами та ін. - не треба брати дослівно, лише як свідоцтво сучасників, що вони переймали християнство зі східньої, візантійської вітки християнства. Все таки, постійні покликування на Херсонес /Корсунь/ в Криму, дуже важне - як вказівка - де шукати першоджерел до мистецької умілости, стилю і характеру української архітектури старокняжої доби.

На утримання церкви Володимир Великий призначив десяту частину своїх прибутків, від чого будова стала називатися "Десятинною".

Руїни Десятинної церкви X ст. За рисунком почат. XIX ст.

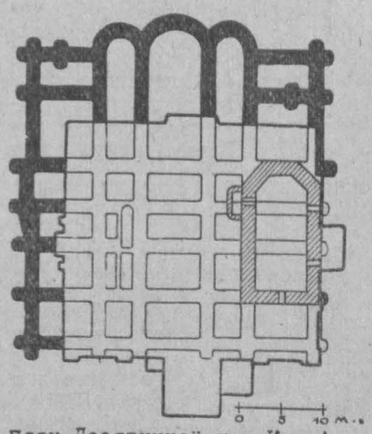

План Десятинної ц. у Києві. (Чорні місця - найстарші основи з X ст.; заштриховані місця - будова XVII ст.; обведене місце - новітня будова XIX сторіччя.)

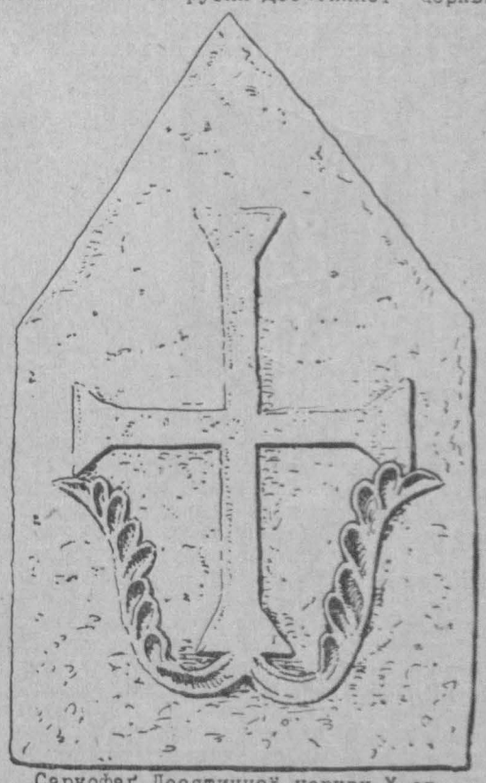

Саркофаґ Десятинної церкви X ст. /Бічна плита/

До церкви було перенесено тіло кн. Ольги, біля церкви поставлено муровані будинки для духівництва та співаків /"деместників"/, на майдані перед церквою - античну квадриґу /чвірку коней/, що була перевезена з Херсонесу в Криму. А було це рівно 950 років тому!

Далі, за нашими літописами знаємо, що в Десятинній церкві в 1015 р. поховано кн. Володимира Великого, три роки згодом будова погоріла і знов відновлена в 1039 р. В XI і XII ст. тут поховали ще багато інших українських князів. В 1230 р. пошкоджена землетрусом. В 1169 р., підчас нападу на Київ суздальського кн. Андрія, недоречно прозваного москалями "Боголюбським", - цей князь, за словами літопису, "грабиша за два дни весь град, Подолье і Гору, і монастирі і Софію, і Десятинную Богородицю - і не бисть помилованія нікому же... І взяша іменія множество, і церкви обнажиша іконами, і книгами, і колокола ізнесоша всі... і вся святині взята бисть". То саме робить в 1203 р. інший князь московських земель, Рюрик Ростиславич, що навіть зрабував - одяг /"порти"/ похованих у Десятинній церкві перших князів!...

Сильно постраждала будова підчас нападу Батия в 1240 р. Літопис, оповідаючи про трагічну оборону Києва, каже, що оборонці і мешканці міста шукали захисту від татар на київському акрополі та в Десятинній церкві. На хорах і бічних ґалерейках церкви зібралося стільки люду, що від тягару вони завалилися і поховали багато киян.

Можна сумніватися чи справді ціла будова тоді завалилася. Більш правдоподібно, що вона нищилася в наступні часи більше від недогляду й недбальства, як більшість інших київських церков доби руїни XIII - XV ст. Аж в роках 1635 - 1647 частинно її відновили за митроп. Петра Могили, який побудував з південного боку колишньої будови невелику церкву св. Миколи /гляди заштриховане місце пляну церкви/.

Французький інженер Боплян, що написав велику книжку про Україну, бачив Десятинну церкву коло року 1640 та подає, що стіни її були ще високі на 5-6 футів, вкриті грецькими написами. Приблизно в такому стані руїни доховалися аж до початку XIX ст., як це й бачимо на долученому рисунку.

З найдавніших часів руїни Десятинної церкви викликували в українців великий пієтизм. Перші розкопи на місці будови переводив ще Петро Могила, вирішивши її "викопати із мраки підземного і відкрити денному світлу". Тоді знайдено саркофаґ, що його П. Могила вважав за гробівець Володимира Великого. Далі переводилися розкопи в роках 1824, 1908 - 1911, 1919 і нарешті 1938 р. Підчас цих розкопів, що їх не завжди вели фахівці знайдено різні деталі будови, рештки мозаїк, фресок, ювелірські вироби, емаль, тощо.

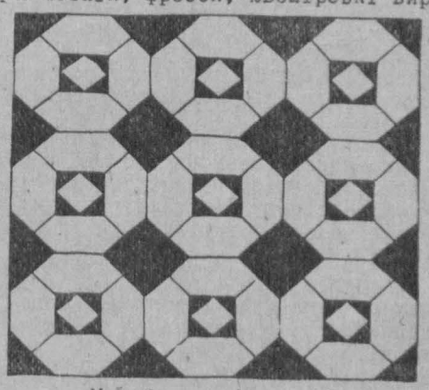

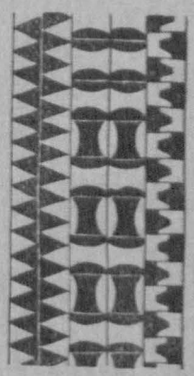

Мозаїкова підлога Десятинної церкви.

Та найбільшу шкоду заподіяли Десятинній церкві не землетруси, не татари і не війни, - але "опіка" російського уряду XIX ст.! В початку XIX ст. ці опікуни вирішили "відбудувати" церкву Володимира. Проєкт відбудови українського, київського архітекта Андрія Мелянського - відкинено, а прийнято проєкт московського архітекта В. Стасова. Цей побудував в роках 1828 - 1842 чудернацьку, недоладну церкву у "російсько-візантійському" стилі /гл. обкреслене н

пляні місце/. Отже тоді зовсім розібрано дорогоцінні для нас рештки стін Десятинної церкви - найстаршої мурованої будови Сходу Европи!... Ці стіни були ще в деяких місцях покриті мозаїкою, мальовилами, різьбою і написами та досягали висоти 6 метрів! Дещо з того без ладу вмуровано в нову будову дещо залишилося усередині нової будови, решту перенесено до Університетського музею /згодом у Печерську Лавру/, а найцінніші викопані золоті й срібні речі та емаль - /особливо з розкопів в 1908 р./ вивезено до

Тризуб на цеглах Десятинної церкви.

Верхня плита саркофагу Десятинної церкви.

петербурґського "Ермітажу". Ця нова московська церква простояла до 1928 р., коли то її зовсім розібрали самі ж москалі, але вже червоні... Після того провадилися розкопи старих фундаментів у 1938 р., - але ще й досі не опубліковано вислідів цих розкопів.

Як свідчать розкопані й досліджені фундаменти Десятинної церкви, головно завдяки праці арх. Мілеєва в рр. 1908 - 1911 /гл.плян/, була це на ті часи будова неімовірно велика. Складалася з трьох нав /з трьома довгими проходами посередині/ і бічними /4-та і 5-та/ проходами чи ґалеріями, так що мала розміри 34 і 1/2 х 45 метрів! Стіни грубі на 1 м., а фундаменти сягали до 2 - 2 і 1/2 м під землею. Під церквою були склепіння для ховання небіжчиків. Форма пляну неподібна до інших київських будов XI - XII ст. Нема тут т.зв. центральности пляну і взагалі тої упорядкованости і суцільности форм, як це ми бачимо, наприклад, у славній св. Софії у Києві. Були спроби порівнювати плян Десятинної церкви з т.зв. Абобським городищем у Болгарії, але це порівняння дуже приблизне.

Десятинна церква була розкішно прикрашена мозаїкою, фресками, мармуром, різьбою, але від того всього зберіглися лише незначні уламки і деталі. З цих окремих фраґментів і пам'яткових речей Десятинної церкви треба відмітити передусім знак тризуба на цеглах /гл. рисунок/, що являється найстаршим типом нашого тризуба у глині.

Дуже цінні рештки мозаїкової підлоги /гл.рис./, що була виконана з червоного українського шиферу /з Волині/ та різнокольорового мармуру - білого, зеленого та фіолового /з порфіровим прошаренням/.

Незвичайну вагу для студій українського малярства має фраґмент фрескового розпису /рід малярської настінної техніки/, що виображає очі й ніс якогось святого. Тут ще нема тої умовної візантійської типізації та схематизації обрисів які бачимо в пізніших фресках XI - XII ст.; в Десятинній церкві ще діють впливи грецького т.зв. енкавистичного портретового малярства, що відзначалося живою, реалістичною формою та сильною виразистістю. Ця висока антична культура т.зв. геленістичної доби прийшла до нас

Ватра над боденським озером

Крізь мряки альпейського ранку, крізь зеленаві жалюзії густого галуззя проривається дзвінкий мелодійний голос і срібними дзвіночками видзвонює над сонними тубильцями. І натягнені на вуха перини ніяк не помагають. Що ж це за біда?

Не видержали. Заглядають у на-пів притемнені вікна: Асфальтовою дорогою іде стрункими лавами молодь. Мають прапорці. - "Свобідно!" - і пісня звенить з молодечих грудей. Підхопили й турки - і давай на свій лад! Аж свавільний Ін ще більше розохотився і своїм голосним шумом береться заглушувати молодечі розсміяні голоси.

На залізничій станції станули лавою. Аж тут їх наздігнали сиво- і лисо-голові сеніори "со своїм чадом". Між них замішались і свіжо спечені "новаки" - дарма, що професори університету та старі радники: Буйне, захоплююче життя молоді й надія побачити щось цікавого й їм незнаного - зробила з них на сьогоднішній день - "теж пластунів".

Французькі пасажири - не дуже захоплені товариством "Ді-Пі" і недовірчиво дивляться на розсміяну живу молодь у пластових одностроях. Аж коли почули французький скавтовий гимн - їхні обличчя випогодились. Десь зразу появились і французькі скавти та цікаво приглядаються незнаним їм досі братам. Почалась дружня гутірка - а в її висліді - "чейндж" виміна французьких скавтових відзнак - за лілейки з тризубом. - "Я й на Джемборі був - а таких не бачив" твердить один; йому, вихованцеві справжньої демократії, ніяк не може в голові поміститись, щоб таких же скавтів - як і вони - не допускали на Джемборі - із-за... політичних причин.

Мешканці старинного Бріґанціюм - а тепер: Бреґенц - зацікавлені стають по вулицях та здивовано дивляться на здисципліновані ряди ляндецького Пластового Коша, що йде собі дорогою та виспівує, ніби в себе вдома. - "Їм, видно, не треба обліплювати всіх стовпів і плотів паперовою пропаґандою/-як це видно на кожному кроці в Бреґенці!-/, щоб їх втягнути до Скавтінґу!" - думають собі.

Линвова залізничка! Ми зависли у малесенькій шкаралущі поміж небом і альпейською пропастю—однак і тут наша пісня не втихає та робить нам живу пропаґанду. - "От запеклий народ!" -

---

Заслухались альпейські ялиці у воскресну пісню та, покивуючи головами, подають дальше нечувану досі подію: Українську пластову полеву Службу Божу! Першу на чужині! І від коли Пфендер - Пфендером, що стільки вже на свому віку бачив, - то українську пластову ватру він побачив сьогодні вперше!

...Минула офіційна частина із заприсяженням 17-о х пластунів і почалась весела частина ватри. Ой, добре вона далась у знаки нашим "Соколам"! Вони зовсім не були приготовані на це, що "Калина" їх так здорово скубне. "Кавалерітіс акута", - що наче б то мала охопити юнацькі гуртки, - певно викличе незадовго щиро-сердешну відплату!...

Але й адютантові зв'язкового мусіло здорово в голові закрутитись, коли йому в часі служби біля шефа викрали /злі язики кажуть, що дівчата!/ одиноку ознаку його достоїнства - багнета. Чи "принципово - послідовний" шеф погладив його за це по головці, - це остало пластовою тайною.

А ново-заприсяжені вряди-годи гордо споглядають на лілейку на своїх грудях. Пластова ватра в Бреґенці, на грані трьох держав, над імлою окутаним боденським озером, - глибоко врізалась їм у пам'ять і надовго збережеться милим спомином юних і щасливих днів пластування.

В. Г.

через грецькі колонії Чорноморя з корінної Греції і Малої Азії. Значить, Україна тих часів мала можливість черпати свої знання і цілу умілість - з першорядних джерел світової культури!

Найбільше пам'яткове значення мають саркофаґи /гробівці/ Десятинної церкви. Один з них зберігався ще донедавна в підвалях нової церкви. Був знайдений ще Петром Могилою та уважався за домовину Володимира Великого. Що сталося з цим саркофаґом після розібрання нової будови - невідомо.

Другий саркофаґ /гл.рисунки/ знайдено в 1829 р. поза межами первісної будови, при чім не було навіть докладно описано хід розкопів та досліди знахідок. Після відкриття, саркофаґ засипано землею.То саме зробили після розкопів в 1908 р. У третє викопано його в 1919 р. і тоді докладно зфотографував і дослідив його український вчений М.Макаренко. - Але сам саркофаґ, по наказу большевиків, відламано від цементованого підмурування княжих часів та перенесено до Державного музею ім. Шевченка.в розібраному вигляді. Цей саркофаґ складається з 7-ми плит малинового шиферу з наших овручських каменоломів. - Всі плити, окрім дна, прекрасно різьблені ґеометричним і рослинним орнаментом з мотивами візантійської плетінки, хрестів і листків кипарису. Стиль цих орнаментів говорить про кінець X або початок XI ст. Багацтво мистецьких форм та докладність праці свідчать, що це був княжий саркофаґ.

ooo

Десятинної церкви немає, її мистецькі уламки й дорогоцінні пам'яткові речі розкидані по музеях, а то й пропали безповоротно. Але пам'ять про неї та збережені виображення - для нас ще ближчі,ще дорожчі як документальні свідоцтва прадідівської сили та слави, як зразок їхньої умілости та високої культури - і як заповіт нашої світлої Будуччини!

В.С.

В. Яніб

* * *

Років весняних чар і перші стежі
По тіла гарт і сміх безжурний, юний
Любив я і вузькі плаї медвежі
На громовицями сповиті ґруні.
Полісся болота і чорні води,
Манили плавні, комиші й лілеї.
А ген! сміх золота понад землею,
Багацтво й туга рідної природи!

Іти! Іти я хочу і збагнути
Всі тайни степу, пралісу й просторів,
У труді міряти безкраї путі
І в труді вбити почування хворі.
Скупатись в росах трав, в красі країни,
Упитись зілля запахом і квіту
І жити лиш Тобі - й Тобі горіти
В безжурності юначій, Україно!

І мушу путь і кожну п'ядь любити:
Волинь, засіяне кістьми Поділля,
Степи кривавою росою вмиті,
Вишневого саду розквітле гилля,
Кубань і скелі дикого Кавказу.
О, Боже! дай із водами ручаю
Вникнути в нетрів глиб святого краю
Й на день грядучий насталити м'язи!

Плавацькі стилі

Плавання як спорт розвинулося в Англії в половині XIX.ст. В тому часі почали вже витворюватися окремі плавацькі стилі, установлено плавацькі конкуренції, перепроваджувано перші змагання, тощо. В Англії теж плавання як спорт зорганізовано в перший плавацький союз і відбуто перші змагання за першенство краю.

Плавали тоді в більшості клясичним стилем, так зв. овер-армом і трудженом. При кінці XIX.ст. цей останній випер вже застарілий овер-арм. Зчасом почали шукати ще інших стилів. З початком XX.ст. впроваджено в Америці новий стиль. Австралійський пливак Ц і к а м удосконалив його і цей стиль назвали "австралійським кравлем". Дещо пізніше знову ж в Америці впроваджено до австралійського кравля деякі зміни — і так постав модерний, ідеальний плавацький стиль - американський кравль. Американський кравль - це найскорший плавацький стиль, його досконало опанувати - це мрія кожного пливака!

В американському кравлі тіло лежить грудною половиною на воді. Голова занурена по бороду. Праця рук напереміну. Рухи рук не мають бути силувані. Рука свобідно падає на воду й з хвилиною, як вона осягне поверхню води,починається її властива праця - зачерпнення води, т.зв. позитивний рух. В моменті коли одна рука в повітрі, - голова виконує зворот у ту саму сторону і відбувається віддих. Видих - під водою. Ноги вдаряють рівномірно і сильно воду, виконуючи т.зв. малі ножиці. Удари ніг - одна біля другої, стопи звернені дещо досередини. На один рух рук припадає 4 - 12 ударів ніг. Темпо ударів ніг незалежне від рухів рук; воно міняється залежно від скорости, віддалі, тощо.

Клясичний стиль переживає тепер деякий занепад і тратить поволі свою популярність. Це пояснюється тим, що навіть при найкращому його опануванні, годі осягнути таку швидкість, - як при кравлі; витрата енергії змагуна тут теж більша. Тіло лежить на воді, випрямлені руки виконують в поземій площині рух великим луком в напрямі до тіла. Тоді вони згинаються в ліктях, долоні звертаються до дна, руки йдуть вперед - і рух повторяється. Ноги виконують т.зв. жабку: вони скорчені так, що коліна вказують на боки, потім їх випростовується, знову енергійно злучується - і рух повторяється. Вдих рівночасно зі скорченням ніг, горою, а не боком, як у кравлі. Видих під водою, підчас позитивного руху—і ніг і рук.

Метелик, який також належить до клясичного стилю,- чи не найбільш ефектовна форма плавання. Ноги працюють як у клясичному стилі, руки зачерпують воду разом, тоді їх підкидають вгору і в той же момент тіло висувається майже по черево з води. Людина тратить незвичайно багато енергії, одначе швидкість мало відстає від швидкости інших стилів.

В трудженi положення тіла й голови як у кравлі. Але тіло виконує т.зв. "ролінґ", цебто оборотдовкола повздовжної осі. Ролінґ незвичайно улегшує віддих, бо звертається не голова, а ціле тіло. Сам зворот від 30° до 70° - звичайно в ту сторону, з котрої вдихається. Ноги виконують "великі ножиці".

Труджен-кравль є подібний до труджена. Рухи рук і ніг скоординовані, ціле тіло виконує легкий ролінґ. Тут розрізняємо симетричний і несиметричний труджен-кравль. В симетричному труджен-кравлі на одно потягнення рук маємо два кравлеві удари й одні трудженові ножиці: удар - ножиці - удар. В несиметричному труджен-кравлі ролінґ виконується лиш в одну сторону, з котрої вдихається; ножиці тою самою ногою.

Овер-арм характеристичний тим що тіло лежить на воді боком. Долішня рука працює стало під водою; другу переносимо по виконанні позитивного руху - над водою. Ноги роблять великі ножиці при чому долішня нога згинається дещо в коліні. Самі великі ножиці виконуємо випрямленими ногами, відворотно, як при малих ножицях у кравлі.

Австралійський кравль різниться від американського тим, що ноги підчас підношення їх догори - згинаються і вистають по коліна з води; праця рук скоординована з працею ніг, отже: ліва рука - права нога і навпаки. Рухи рук скорші, ніж при американському кравлі.

Кравль горілиць - найкращий з плавацьких стилів горілиць. Тіло лежить горілиць, звернене легким луком вдолину. Праця рук відбувається напереміну. Підчас переношення руки над водою, м'язи звільнені, сама рука в лікті легко зігнена. Ноги вигнені дещо в колінах - виконують мале ніби то копнення взад. Праця їх - під водою. Рухи рук і ніг від себе незалежні. Голова занурена до половини.

Клясичний горілиць ціхується симетрією рухів і нерівномірним позитивним рухом. Руки працюють рівночасно горою, опісля загортають воду /в тому моменті ноги випрямлені!/ - і доходять до тіла. Ноги зігнені в колінах; їх підкорчується під черево так, щоб не виринали з води; випростовуючи, відпихається їх у бік, опісля енергійно злучується. Праця рук і ніг - скоординована.

Плавання - дуже здоровий спорт. Пластуни повинні звернути на нього далеко більшу увагу, як доте - пер. Одним з перших кроків мусить бути - правильне вивчення поодиноких плавацьких стилів. Спеціялізація в одному з них і пізніша участь у плавацьких змаганнях - буде дальшим, радісним етапом праці.

Роман

Петро Лемішко

Пісня молодих

Ми духом сильні, молоді,
У нас серця, - як камінь,
Зросли ми в смілій боротьбі,
Гартовані боями!

Вперед, вперед ідемо ми
Міцним, сталевим кроком,
Козацтва вільного сини,
Рвучкі і небоокі!

Хай захлинається в журбі
Старе, всіма віджите, -
У впертій праці, боротьбі
Ми йдем нове творити!

Вперед, вперед ідемо ми
Міцним, сталевим кроком,
Козацтва вільного сини,
Рвучкі і небоокі!

Відходьте всі, хто за старим
Кричить, жалкує, плаче, -
Під нашим стягом золотим
Ставай до лав, юначе!

Вперед, вперед ідемо ми
Міцним, сталевим кроком,
Козацтва вільного сини,
Рвучкі і небоокі!

Хроніка Пл. Коша С.У.П.Е. в Ляндеці—Тироль

3.X. Організація Куреня Сеніорів.
6.X. Основано перше ядро К-я Юн-ів ім.кн. Володимира Великого - Гурток "Вовк".
17.X. Основано перше ядро К-я Юн-ок ім.кн. Ольги - Гурток "Калина"
20.X. Основано Г-к Юн-ок "Блискавка".
23.X. Основано Г-и Юн-ів "Пугач" та "Лис".
24.X. Основано перші гнізда Новаків і Новачок.
29.X. Основано Г-к Юн-ок "Дубовий Листок".
31.X. Основано Г-к Юн-ів "Сокіл".
1.XI. Пластове Листопадове Свято. Присяга 7-ох юн-ів Г-а "Вовк" на першій прогульці.
4.XI. Назначено Ком-у К-я Юн-ів ім.Кн.В.В.
9.XI. Участь Коша у піднятті прапора УНРРА.
11.XI. Спільна прогулька обох К-ів Юн-ів і Юн-ок.
16.XI. Присяга 5-и юн-ок і 3-ох юн-ів на прогульці. Вибір Ком-и К-я Юн-ок ім. кн.Ольги.
25.XI. Участь у свят.Службі Божій в мійському костелі в Ляндеку - на побажання ґубернатора Тиролю-Захід, сктм. полк. Саже.
12.XII. Пластовий Андріївський Вечір.
16.XII. Прийнято у склад Коша турецьких пластунів.
19.XII. Пластовий Миколаївський Вечір
22.XII. Основано К-нь Ст.Пл-ів ім.г.Б.Хмельницького.
23.XII. Присяга 6-ох юн-ів з Г-а"Сокіл" та2-ох з Г-а "Пугач" на Кошовому Пл.Святі на таборовій площі. - К.Пл.С. бере участь у покликуванні Тимчас.Краєвої Команди на Австрію.
24.XII. Стріча з французькими й австрійськими скавтами в мійсь.залі засідань в Ляндеку в приявності сктм.пл.Саже.
30.XII. Перегляд Коша директором УНРРА, п.Молтбі.

1946. Рр.

5.I. Участь в урочистостях з нагоди Свят-Вечора.
13.I. Пластовий Маланчин Вечір.
16.I. Основано Г-к Юн-ок "Маримухи".
20.I. Вибір Ком-и К-я Юн-ів ім.кн.В.В.
22.I. Кошове Свято -"21.I. 1918. і 1919.
25.-28. Добровільна праця Ст.Пл-ів і Юн-ів при копанні рівів для санітарних цілей; зачислено—як пробу з піонерки.
27.I. Стріча з австрійськими скавтами в приявності сктм.пл.Саже.
29.I. Пластове Свято Крут.
13.II. Участь юн-ок у святі С.Басарабової.
17.II. Присяга 12-ох Ст.Пл-ів та 5-ох турецьких пл. в приявності сктм. А.К.Прінтес. - Гри й забави в пл.домівці в приявн.сктм.А.К.Прінтес. Юн-и в гостях у приватному мешканні сктм. А. К. Прінтес.
23.II. Участь у гімназійній забаві.
24.II. Перевибір Кошової Ком-и за участю заприсяжених юн-ів, юн-ок і ст. пл-ів.
3.III. Ширші сходини з участю педагогічного збору гімназії та батьків з рефератом: "Пласт, як одна із форм позашкільного виховання" та з гутіркою на актуальні теми.
9.III. Кошове Шевченківське Свято; турецькі пл-и деклямують 2 вірші Шевченка на турець.мові.
10.III. Участь у Панахиді за Т.Шевченка.
16.III. Відвідини Ю.Клена та гутірка на літер.теми.
17.III. Прогулька в околиці замку над Іном.
21.III. Пл.С-и беруть участь у виборі Краєвої Ком-и.
22.III Ширші сходини з участю батьків, опікунів та чільніших громадян з гутіркою: "Пластові заняття - а релігійні практики".
Перегляд Коша Краєв.Ком-ом сктм.Д-ром Н.Г.
23.III. Посвячення пл.домівки в приявності дир.УНРРА п.Брета, сктм.А.К.Прінтес та представників українського громадянства.
В Кіш увійшли пл.частини з Куфштайну.
24.III. Започатковано щотижневі перегляди й звітування Коша.
27.III. Участь у Пл.Раді та виборі Обласної Ком-и на Тироль і Форарльберг.
28.III. Започатковано вправи з фізкультури й впоряду.
29.III. Започатковано виклади про плекання здоров'я та картографію. Починає діяльність Пл.Хор.
31.III. Починає діяльність "Самоосвітний Гурток".
16.IV. Члени Коша гр.-кат.віроісповідання прийняли зорганізовано св.Причастя.
19.-21. Сторожа при Божому Гробі.

Пластуни на старті

Весняний легкоатлетичний сезон започатковано бігом навпростець на Рамерсдорфі біля студентського гуртожитку. Ініціятиву дав К.Л.К. і технічне переведення /вимір траси, контрольні пункти, судді, тощо/ - спочивало теж у руках К.Л.К. Фірмувала цей біг Студентська Громада, а радше У.С.С.К., бігли студенти - приналежні до спортових товариств - і неприналежні, бігли й пластуни - і перемогу здобули вони.

Чудова погода, ранній холод, 15 змагунів стартує - і легка трема учасників. Біля "старих" випробованих змагунів - стоять нові. нікому незнані: вони теж хочуть змагатися. І цілком правильно! Біг навпростець - це імпреза в першу чергу м а с о в а. Його завдання - дати змагунові з а п р а в у, приготовити його до легкоатлетичного сезону і змагань, виявити недоліки й спроможності.

Траса бігу - 1.500 м. Численні гості: "Пробій" з Нойбоєрн, мешканці гуртожитку і близького "Бґербльоку", політв'язні й студенти - з зацікавленням тляділи на змаг.

Як і слід було очікувати, з місця "вириває" Винар /К.Л.К./, за ним нога в ногу Купчинський і Якемчук /оба з К.Л.К./. Дальше Кузів /У.С.С.К./, Чмола /безклюбовий/ і Мицик /К.Л.К./.

Тактика Винара була проста: Накинути гостре темпо, відбитися якмога дальше до переду, короткий відпочинок і - фініш. /Диви: перемога Винара на Краєвих Змаганнях 1945, Мюнхен-Фрайман/.

На цей раз одначе "тихих і скромних" претендентів на перемогу - було більше. Незвичайно сильне темпо витримує ціла чолова п'тка! Перша трійка аж до 800 м - нога в ногу!

Тоді починається боротьба. Кузів і Чмола, — що стало наступали на п'яти Якемчукові, - не витримали і дещо відстали. Тоді Якемчук заатакував Купчинського, що йшов за Винарем. "Куба" коротко подумав, - що "не дасть ради", бо інакше "спухне" і - здав. В тій черзі, збільшуючи віддалі від відсталих, ішло чоло майже до кінця. Аж 100 м перед метою Якемчук починає надзвичайно гострий фініш - перемагає Винара - і п е р ш и й перетинає ленту. Час: Якемчук - 4,51, Винар - 4,52, Купчинський - 4,57. Дальше ішли Кузів, Чмола, Гнатківський /К.Л.К./.

Таким чином Курінь Старших Пластунів Мюнхену може почванитися неабияким успіхом: Т р и п е р ш і м і с ц я - п л а с т у н и ! Правдива бомба атомова!

Р о м а н

21.IV. Вийшла одноднівка "Юнак".- Звіт пл-ів гр.-кат.віроісп.перед Пл.Капеляном о.С.П.
23.IV. Прогулька над Боденське озеро з полевою Службою Божою і пл.ватрою; заприсяження II-ох юнок і 7-ох юн-ів.
28.IV. Свято Чорноморської фльоти в приявності Пл. Коша з Інсбрука та Краєв.Ком-и: гри й забави в пл. домівці з цієї нагоди.
3.V. Перевибір Кошової Ком-и. - Привіт Кововій Ком-і в Зальцбурзі з нагоди посвячення їхнього пл. прапору.
5.V. Свято Весни в Цамсі з Великою Таборовою Радою та веселою ватрою. Присяга 5-ох юн-ів.
8.V. Участь у святі Побіди й святі зміни прапору УНРРА.
9.V. Гри й забави в пл. домівці в приявності скти. А.К.Прінтес.
12.V. Юн-и і Н-ки влаштовують Свято Матері в театральній залі в приявн.скти.А.К.Прінтес,представників: Союза Українок, Краєв.Ком-и та громадянства. Конкурс найкращих побажань для матері. Молебень на інтенцію матерей всіх членів Коша.
13.V. Виїзд частини Коша з Ляндеку - частинна ліквідація табору.

НОВІ ВИДАННЯ

Просимо присилати Редакції "Молодого Життя" по два примірники нових видань! Особливо просимо Провідників пластових частин чи з'єднань надсилати нам їхні пластові часописи та інші пластові видання!

----- o o o -----

Ю Н А Ц Ь К И Й З Р И В, газетка юнацтва,табір українполонених, Ріміні - Італія, ч.3 /10/, II.1946 21 x 31 цм, ст.14, цикл., З М І С Т:О.Ольжич:До молоді; Д-р А.Фіґоль: Що таке Пласт?; Організація Пласту /витяг з Інструкції С.У.П.Е.ч.2/45./; Новик: Чому пластуном?; З нових винаходів: Радієве стрільно, Ракетова бомба; Сагіб: Воєнні епізоди; Б.Грінченко; З поезій Б.Грінченка: Хлібороб, Вітер вие;І. Влодко: У мандрівку; О.Безіменний:Над Россю;З пластового життя; Спорт::Всячина; Веселий куток; О.Білик: Паролі; З рисунків малого Селепка;Розв'яжи ребус!

Д О Щ А С Т Я, С Л А В И, одноднівка З.Пл.Куріня у Травнштайні, 27.II.1946, 21 x 31 цм, ст.4- обгортка, шапірогр., З М І С Т: Український Пласт - огляд; Організаційна схема Українського Пластового Уладу.

В П О Р Я Д Ч И К, одноднівка мандрівного вишкільного курсу для впорядчиків і зв'язкових,Травнштайн, 31.III.1946, 21 x 30 цм,ст. 8, цикл., З М І С Т:Наш вишкільний курс; Оріон: Перша проба, її значення та недомагання у праці; Моні: Впорядчик; Національне виховання в Пласті; Оріон: Завваги для впорядчиків; Кажуть, що...; Хроніка вишкільного курсу; Мандрівництво; Беркут: Пластові діди в таборі; Моні:Кеніґзе; Люма: На Предіґштуль, По чім пізнати сьогоднішнього пластуна?; Цьоця: Гутірка; Ха - ха!

Ю Н А Ц Ь К И Й З Р И В,газетка юнацтва,табір українполон., Ріміні - Італія, ч. 4 /11/, III.1946 21 x 31 цм, ст. 16, цикл., З М І С Т: Заповіт; О.М: Шевченко й молодь; Мук.: Мій краю рідний /вірш/ Д-р А.Фіґоль: Основні елементи в пластовій програмі;Організація Пласту; Шевченко: ...Не так тії ворогі; ОМО: Срібна Земля; О.Олесь: Карпатська Україна; З нових винаходів: Фідо - ворог мряки; І.Колос: Зашуміли Карпати вісяно; О.Безіменний: Слідами Шевченка; Влодко І.: У мундрівку; О.Безіменний: Над Россю; Всячина; Веселий куток; О.Білик: Чи третя війна?; З рисунків малого Селепка; Відгадай!

В А Т Р А,газета І.Кур.Юн.ім.І.Богуна,Карльсфельд, 21 x 30 цм, ст. 10, цикл.. З М І С Т: Моні: Клич Шевченка; Шевченко: ... Схаменіться недолюди; Мирост.: Середньошкільна молодь в Шевченківському Тижні; Моні: Гостина провідника американських українців у Карльсфельді, Моні: Як "Лиси" полюють?;Дуля: "Пугачі" в Фюсені; Я.К.: Альпи /вірш/; Я.К.: Марш І.Куріня; Ватра сміється; Загадки.

Ю Н А К, одноднівка Ляндецького Пластового Коша, - Австрія, 21.IV.1946, 21 x 30 цм, ст. 11, циклост., З М І С Т: Д.І.: Христос Воскрес /рисунок/; С.Б.:На Великдень /вірш/; В.Бистрий: Свято Воскресення Христового на Україні; Бистрозір: Весняна ніч /вірш/;Х. М.: Присяга; З австрійської преси; З пластового світу; В.Бистрий: Ми діти Матері-Природи...; Єднайтесь діти України /вірш/; Святкові побажання; Веселий куток; Загадки.

В А Т Р А,пращальне число газети І.Кур.Юн.ім.І. Богуна, Карльсфельд, 21 x 31 цм, ст. 6, шапірограф, З М І С Т: Де є Пласт?; З життя І.Куреня:Діяльність Гуртка "Буревій", Втіха, З хроніки Гуртка "Яструб"; Я.К.: Пращання /вірш/; Б.Петрусяк: Бокс /вірш/; М. О.: Гурток "Вовк" не дармує; Моні: Чортенята;Спорт; Загадки; Ха - ха - бум!

Н А Ш Ш Л Я Х, двотижневик, орган Пластового Руху, Зальцбурґ, В-во "Нові Дні", 21.IV.1946, 21 x 30 цм, ст.6, ч.2., друк, З М І С Т: Б.Х.: Воскресіння; М. Зеров: Весна на горах /вірш/; М.Кокольський:Із кни-

ПРОЙДЕНИЙ ЕТАП

/Докінчення з 32.ст./

вартними вже громадянами. Яке їхнє відношення - до громадських - а в тім і партійно-політичних справ? Провідну працю у Пласті ставимо на рівень іншій суспільно-громадській праці; хто зі старших пластунів і сеніорів не бере участи в провідній праці в Пласті, повинен працювати в одній з ділянок суспільно-громадського сектору; їхня служба і вірність батьківщині є нормовані загальною засадою: ...кожний старший пластун і сеніор мусить мати свободу думки та дії як одиниця, але він зобов'язаний придержуватися пластового закону й поступати згідно з пластовим світоглядом.

8. Погляд на майбутнє.

... в сучасний мент Пласт є для нації носієм віри в майбутнє, у молоде краще життя: є ясним дорогоказом на її історичних шляхах.

..."Мусиш ти і я і ми усвідомити собі своє значення, свою силу. Не таку силу, як падаючого каменя. Але силу життя з усіх наймогутнішу... У боротьбі за простір частина її вигибає, але решта, що перетриває всі злидні, - в боротьбі не подається а могутніє!" /Дрот/

...коли гине та сила в краю, то тут вона - мусить могутніти!

Ми на еміґрації стрічаємось також з українською молоддю, що вже давно виросла на чужині, поза батьківщиною. Ми мусимо відограти ролю обновителя їхніх душ. Не хочемо від них афідавітів - і не збіраємось ще більше віддалятись від кордонів батьківщини. Коли однак судьба кине нас за океан, - хочемо принести їм подув подільського вітру, що ще на наших лицях, і шум Дніпра, що ще в наших ухах.

Ми - як організація - маємо велике завдання: Впровадити націю у сім'ю народів цілого світу. Це осягнемо нашими міжнародніми зв'язками... Нам треба великого такту й розважности на тому відтинку.

...ми свідомі того, що тільки службою своїй батьківщині - найкраще послужимо всему людству.

9. Закінчення.

...цей з'їзд - не тільки для звіту й вибору Команди, але передусім - для відчуття нашої органі - зованої пластової спільноти.

..доба жорстка, але немає таких страшних життєвих обставин, що серед них пластун би не сміявся, де не творив би нового життя!

...завтра нам невідоме, Але куди б нас не кинула доля - продовжуймо нашу пластову працю, шукаймо постійно зв'язків з друзями й Командою!...

Від Адміністрації

Досі видано й можна замовляти:

		Ціна НМ
"Молоде Життя"	Ч.I.	2.-
"Молоде Життя"	Ч.2.	3.-
"Молоде Життя"	Ч.3.	3.-

"Записки Українського Пластуна":

Ч.I.Д-р.А.Фіґоль:Роля виховника в Пласті	I.-
Ч.2.Інж.Е.Гут-Антонович:Програма пл.виховання	I.-
Ч.3.Д-р А.Фіґоль:Організація праці	I.-
Ч.4.Т.Самотулка:Шлях пл.новака, часть I.	0,50
Ч.5.Т.Самотулка:Шлях пл.новака, часть II.	0,50
Ч.6.Т.Самотулка:Іспит на ступінь джури, ч.I.	0,50
Ч.7.Т.Самотулка:Іспит на ступінь джури, ч.II.	0,50
Ч.8.Матеріяли до I.пластової проби	2.-
Ч.9.Пластовий впоряд	2.-

Замовляти на адресу: Мюнхен, Дахауерштр. 9./I.
Інж. Роман Рогожа.

ти життя - Іде весна; Буй-Тур: "Скобів орлиний мирід..."; Зірка: Наш шлях /вірш/; П.Волиняк: Земля кличе; Чи ти знаєш?; В.Скорупський:Тополями граються воля, Назустріч, Нам молодости /вірші/; Пластове свято; Заповіді пластунів; Хроніка; В.Т.: Куток натураліста; Гарний звичай; Святкові побажання; Із заповіту Сера Бейден-Паула; Звичаї пластунів; З природи й техніки: Субтілін, засіб проти мряки; Гумор.
БЛЖІЛКА, однодніжка Г-а Юн-ок "Бжілка" II.Кур. ім.Д.Байди-Вишневецького, Інсбрук - Австрія, V.1946, 2I x 30 цм, ст. 6, цикл., З М І С Т: Мрія Весняна: Чи знаєте ви весну на Вкраїні? /вірш/; Весна; П.Тичина: Скорбна Мати; В день мами; З життєпису ген. Байден-Повела; Веснянка: Українська пісня; Заклик.
НАШ ШЛЯХ, двотижневик, орган Пластового Руху, Зальцбурґ - Австрія, В-во "Нові Дні", ч.3. I0.V.1946, 2I x 30 цм, ст. 6, друк, З М І С Т: о.М.Коржан: Слідами св. Юрія; Устрій Українського Пласту; О.Г.:Без науки нема штуки; І.Качуровський: Тирольська ніч /вірш/; Історичний календар на квітень; Я.Олійник: Ми випливли в море /вірш/; К.: Українська Чорноморська фльота; П.Волиняк: Сіркова могила В.Т.:Відважний дослідник; Літературна хроніка; С.В.: Пласт, алькогольне питання й нікотина; М.Кокольський: Весняна квітка; З-ий: День Українського Пласту; Літ.:Хроніка Українського Пласту; З техніки: Діяльність променів атомової бомби, Штучне золото, Російські вчені винайшли нове скло; Гумор; Куток розваги.
НАШ ШЛЯХ, двотижн., орган Пл.Руху, Зальцбурґ-Австрія, В-во "Нові Дні", ч. 4, 25.V.1946, 2I x 30 цм, ст. 6, друк, З М І С Т: Б.Чорногор: Матері....; В.Хмара: Мій спів /вірш/; о.М.Коржан: Краса життя: К.: Вони - народу воля й сила; В.Т.:Відважний дослідник: Б.Т.: Іван Франко; Вісті з України; В.Савчак: Як розвивався Український Пласт?; Французький журнал про Україну; Д-р О.М-ка: Користування сонцем: Н. Зоряний: В чужині; Б.Олександрів: Море, І невже..., Б мок /вірші/; Н.З-ий: Курси впорядчиків; Остапа: Ма..друй! /вірш/; Американська книжка про Т.Шевченка; З техніки: Цікава плястична маса, Газ смерти. Асфальтовий танцер, Радіо-ліліпут; Куток розваги.

ПІДГОТОВА ДО ПОТРЕБ ПРАКТИЧНОГО ЖИТТЯ. Дещо із матеріялів практичних завваг та вимог із тої ділянки. Карльсфельд-Мінхен, 1946 ?, 2I x 30 цм, ст. 2I, циклост., ЗМІСТ: Підготова до потреб практичного життя; Пластові гри; Поземеллязнавство; Картографія; Мандрівництво; Краєзнавство; Природознавство; Теренові гри: Таборництво.
ДОДАТОК до МАТЕРІЯЛІВ І.ПЛАСТОВОЇ ПРОБИ. Карльсфельд ?, 1946 ?, 2I x 15 цм, ст. I3, шапірогр., З М І С Т: Вузли; Шатро; Наплечник; Індіянські знаки; Сигналізація; Топографічні знаки.

*

Багато не-пластових часописів, видаваних у різних українських осередках і таборах, поміщує статті на організаційні або виховно-діяльностеві теми нашого Пласту або бодай коротші чи довші вістки, дописі, замітки чи репортажі з життя пластових частин. Цей матеріял має велике значення для доповнення нашої хроніки, для з'ясування відношення широких кругів нашого громадянства до Пласту - чи, врешті, як архівний матеріял для майбутніх істориків Пласту. Тому дуже просимо надсилати нам також і ті не-пластові видання, що в них поміщена яканебудь згадка й про наш Пласт! Цікавіші статті будемо реферувати на наших сторінках.

---- o o o ----

Л.Бачинський: Молодь - до Пласту! } "Луна", ч.I3. з I2.
М.Демчишин: Пластове свято. } V.1946, Гайденав.

Щоби служити Батьківщині - треба її пізнати! Пластова сторінка, "Вперед", 30.IV.1946, ч.II, Табір "Нова Говерля", Ноймаркт - Опф.

День св.Юрія. } "Неділя", ч.2I, з 9.
Пластуни на могилі А.Любченка. } V.1946, тижневик ук.
Як заховати молодість? } табору в Швайнфурті.
С.Довгаль: Клич. }

Пласт. Інформ. стаття, "Українка", ч.5, 1946, Ганновер

---- o o o ----

М.Бажанський: Мозаїка квадрів в'язничних. Ашафенбурґ, 1946, ст. I57, I5 x 20 цм. Старий пластун "Кудеяр" розповідає про свої переживання в тюрмі. І тут згадує він про радісні хвилини юного пластування...

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

ПЛАСТУН Є:

1. СЛОВНИЙ.
2. СОВІСНИЙ.
3. ТОЧНИЙ.
4. ОЩАДНИЙ.
5. СПРАВЕДЛИВИЙ.
6. ЧЕМНИЙ.
7. БРАТЕРСЬКИЙ І ПРИЯТЕЛЬСЬКИЙ.
8. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ.
9. ПОЖИТОЧНИЙ.
10. КАРНИЙ.
11. ПИЛЬНИЙ.
12. ДБАЛИЙ ПРО ЗДОРОВ'Я.
13. ДБАЛИЙ ПРО КРАСУ.
14. ВСЕ ДОБРОЇ ГАДКИ.

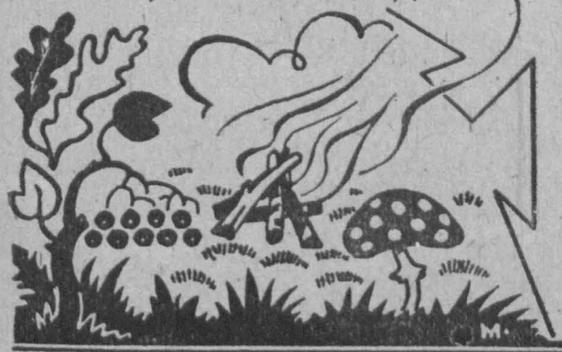

ПЛАСТУНИ! ГОТУЙТЕСЬ ДО СВІТОВОГО ДЖЕМБОРІ!

ЗМІСТ:

Наказ Команди С.Y.П.Е. з приводу 35-ліття Y.П.Y.
In memoriam: Ernest Thompson Seton
Ромен: Пластова Стрічі в Авґстбурзі
Учасник: І. З'їзд Y.Y.П.С.
JAMBOREE 1947
Готуйтеся до Ювілейного Свята Весни!
Пісня пластунів
Емдеде: Чесна гра
П.Карманський: Присяга українця
Мар-Ко: На юнацьких роздоріжжях
Бі-Пі: Як я починав скавтувати
Інж.Е.Ґут-Антонович:Селянська, робітнича й реміснича молодь в Пласті
Во-ко: Дещо про гокей
Приблуда: Власними силами розбудовуймо наше життя!
Видання Команди С.Y.П.Е.
Нові видання
Заява Команди С.Y.П.Е.
Кооператива "Пласт"
Від Редакції

1946. 4

НАКАЗ КОМАНДИ С. У. П. Е

З ПРИВОДУ 35-ЛІТТЯ У. П. У.

Пластуни!

Перед 35-ти роками зродився з малих зачатків наш Пластовий Рух. Тоді появилися перші статті Петра Франка, перші гуртки незабутнього Івана Чмоли, - тоді положив перші основи під велично будівлю Українського Пластового Уладу основоположник нашого Руху д-р Олександер Тисовський наш дорогий "Дрот".

35 років минає з того часу, як на вулицях княжого города Льва, а опісля також в столичнім золотоверхім Києві появилися перші юнаки в пластунських одностроях.

Перша світова війна і наші Визвольні Змагання були вогненним хрестом і залізною пробою нашого Руху, що видав тоді ряд героїських постатей: Гутковський, Черник, Вітовський і другі. - Вони наші гордощі назавжди!

Наш Рух вийшов з пожеж першої світової війни, освячений жертвою наших найкращих, - ще сильнішим, ще більш живучим.

Буйною хвилею розгорнувся він до нового життя по всій нашій землі, - скрізь, де билося молоде українське серце, - і над Славутою Дніпром і на полонинах Срібної Землі, й у волості короля Данила, у волинській тихій стороні, і ген далеко на чужині, в Европі, чи інших континентах світа.

Тоді очолював наш Рух Верховний Отаман Северин Левицький, - наш вірний "Сірий Лев".

Але позаздрили вороги нам нашого лету до "сонця слави і свободи". Одні раніше, другі пізніше, але всі вони безоглядно і безпощадно давили наш Рух. Був час, коли могло їм здаватися, що справді вже ніколи не появиться на грудях українського юнака срібна лілея переплетена тризубом.

Але Пластової Ідеї не вбити нікому, ніколи!

Історія колись розкаже про сотні тих юнаків без пластунських одностроїв, що в серцях своїх несли і зберігали - і зберегли велику Пластову Ідею.

Сьогодні наш Рух - хоч у злиденних умовинах еміґрацийни знову відродився немов мітичний той Фенікс з попелу. Знову гордо лопочуть прапори зі срібною лілеєю і золотим тризубом у Ваших дужих юнацьких руках.

І коли сьогодні - по 35-ти роках змагань нашого Руху - змагань за життя і смерть за природне право існування - ми знову виходимо тисячами під нашими традиціями освяченими пластунськими прапорами, - коли продовж того часу стільки великих рухів, ідей і організацій у світі збанкротувало і безповоротно провалилося, а наша ідея не тільки не згинула, але свіжа і яснoблискуча, як і перед 35-ти роками притягає далі тисячі молодих українських сердець, - то це найкращий доказ, що Пластова Ідея - це велика й вічна українська Ідея!

Пластуни!

35-ти ліття Українського Пластового Уладу накладає на нас великий обов'язок бути вірним пластовій традиції. Зокрема линуть наші думки сьогодні до тих, що впали на шляху, до тих, що відійшли від нас назавжди...

Вірність їм - це вірність традиції; це наказ: жити й діяти згідно з Пластовим Приреченням і Пластовим Законом.

Найвищий обов'язок Пластуна - вірність Богові і вірність Батьківщині, - це джерело нашої сили навіть у найбільш злиденних і безпроглядних умовинах життя.

Наша ціль - створити повноцінних громадян, що в усяких умовинах дали б зі себе найбільшу користь для своєї спільноти, які в часі найвищої потреби були б готові зложити навіть найбільшу жертву, жертву життя.

Служба Батьківщині у пластовому розумінні - це також зусилля для здобуття якнайвищої цінности одиниці, цінности, що її міряємо характером, силою волі, знанням, вмінням жити і співпрацювати в спільноті, охотою підпорядкуватися власному проводові і своїй законній владі, вмінням узгіднити свої особисті справи зі загальним добром, - і, коли треба, підпорядкувати особисте - загальному.

Любов своєї Батьківщини ми вплітаємо гармонійно в ідею вселюдського братерства - і тому чужими для нас дух національної нетерпимости, віроісповідної виключности і клясової ненависти. Ми вплітаємо себе у велику сім'ю вольних народів, але наш обов'язок здійснювати вселюдські ідеали передовсім серед нашої спільноти.

Ці вселюдські ідеали проголосив "во дні они" на київських горах св. Андрей Первозванний. Він дав Україні велике післанництво: заснувати царство Боже на українській землі, де могли б українські люди жити як люди, де могли б вільно славити ім'я Творця і прославляти ім'я свого народу.

Україна була завжди вогнищем гуманізму на широких просторах східньої Европи. І ми, пластуни, знову піднімаємо прапор українського гуманізму і несемо його в майбутнє, щоб збагатити українську націю і ціле людство.

Нашим змаганням - виплекати нову ґенерацію, що її життєвою ціллю - бути лицарем правопорядку і моралі в українському народі.

Мораль і закон мусять запанувати у відношенні людини до людини, у відношенні одиниці до спільноти і у взаємовідношенні всіх суспільних чи політичних груп між собою.

Нам, як молодецькій організації не личить обмежуватися до голословного ствердкування цієї вимоги. Ми мусимо стати боєвою організацією для здійснення принципів моралі і порядку в українському житті, - принципів, якими єдино стоять усі спільноти і що без них вони розкладаються і завмирають.

Першим етапом до цього є самовиховання юнака, як одиниці і як члена спільноти. Основне в цілях і методі нашого Пласту як і світового скавтінґу, це індивідуальне плекання характеру і громадянських чеснот гурковою системою. Цей етап - це створення внутрішньої суцільної тугости нашої організації.

Другий етап - це перенесення принципів моралі й правопорядку в українське життя і здійснення їх в українській спільноті. Це пекуче теперішня справа для Старших Пластунів і Пластунів Сеніорів.

Виховання людей українського закону і правопорядку - це велике завдання і післанництво нашого Руху, це наша найвища служба Батьківщині!

Пластуни!

35-літній ювілей Українського Пластового Уладу зустрічаємо далеко від Рідної Землі на чужині.

Еміґраційний побут несе з собою для наших людей безліч різних небезпек. Загрожує нам підривна робота ворожих українському народові чинників; за-

In memoriam Ernest Thompson Seton

23.X.1946. помер у своєму домі біля Санта Фе /Мехіко/ у віці 86 років Ернест Томпсон Сетон, знаний письменник, маляр і дослідник природи. Для нас він особливо цікавий своїми спробами заложити організацію молоді - на взір ідеалізованих індіян-пластунів.

Він народився в р. 1860 в Дурнем, в Англії. Як дослідник природи він пережив багато років в американських преріях і пралісах. Живучи на взір індіян та живлючись виключно риболовлею і ловецтвом, - він мав нагоду краще, чим хто інший, наблизитися до дівичої ще тоді природи Америки. Знаменитий знавець тієї природи, добрий обсерватор і маляр, глибокий психолог - він схоплює своєю ніжною мистецькою душею це первісне життя звірів і тварин - як і індіянів - до найменших подробиць, до самої глибини. Ці свої переживання він передає у цілому ряді прекрасних оповідань, нарисів і романів з життя природи, що відзначаються незвичайною вірністю описів і тонкістю психологічного аналізу. Всі ці свої твори він ілюструє власними рисунками.

Його молодість не була надто щаслива: він нарікає, що змарнував свої найкращі роки на нудному паперовому навчанні, в атмосфері бездушного, але ригористичного виконування сухих релігійних практик. З тим більшим захопленням нав'язує він тісний зв'язок з первісною природою, подивляє шляхетну лицарськість вільних, незіпсованих білою цивілізацією - "диких" індіянів, з тим більшим зрозумінням підходить він до улюбленої молоді й шукає способів, як зробити їхнє життя щасливішим і кращим.

В р. 1902, отже ще перед першими спробами ген. Бейден-Пауела, котрий багато дечого скористав з теоретичних і практичних вислідів його праці, - він закладає своє славне "Братерство березової кори", - чи пак: "індіянських хлопців-лісовиків" (WOODCRAFT INDIANS). Свою систему виховання він опирає на ушляхетнюючому діянні природи, на глибокій романтиці, що переходить у нього навіть у містицизм, на поезії, символічних обрядах, тощо.

Хлопців, що їх приймали з особливим церемоніялом, він посилав жити в ліси на лоно природи, щоб там набиралися, на взір індіянів, сприту, зарадности і фізичної тугости. Однак головну увагу він завжди звертав на внутрішнє життя: на глибоку моральність, шляхетну лицарськість, відвагу, чесність.

До р. 1915 він був "чіф-скавтом" і брав живу участь в організуванні й веденні пластунів Америки. Йому завдячуємо введення до скавтінґу природознавства /знання найважніших тварин, рослин, тощо/. Найкраще відбились його впливи в цій ділянці в американському "HANDBOOK FOR BOY SCOUTS"

В деяких краях постали були навіть цілі організації /чеський "Союз лісової мудрости", німецький "WALDPFADFINDERBUND"), що довгі роки працювали й здійснювали в житті його ідеї.

З Е.Т.Сетоном відійшов один з духових батьків скавтінґу - й нашого Пласту. Найкращим вшануванням його пам'яті буде - читання його прегарних творів.

грожують злидні матеріяльні й злидні моральні.

Будьте заєдно свідомі тих небезпек!

Тільки зімкнутими рядами, в оперті на нашу 35-літню традицію і вірні нашій Пластовій Присязі - підемо в дальшу мандрівку - дальшій боротьбі на зустріч!

І віримо, що Всемогучий поблагословить наш труд і змаг світлою перемогою нашої Ідеї!

Скоб!

Дано 28.вересня 1946 - в день отворення зустрічі в Авґсбурзі.

За Команду С.У.П.Е.:

Інж.Роман Рогожа, секретар. Д-р Атанас Фіґоль, Командант.

ПЛАСТОВА СТРІЧА

В АВҐСБУРЗІ

(З хроніки Берхтесґаденського Пластового Коша)

... І ось вже перед нами гострі вежі авґсбурських старих святинь: ми на місці. Відходимо до табору Сомме-Касерне, - що біля нього розмістилися на зелених травниках табори пластового братства, а дальше площа виступів з високими щоглами, на чоловіх стіні великі ювілейні дати: 1911-1946 та, серед травника, пластова відзнака, вимощена різнокольоровими камінцями. Скромно - але велично, саме ця простота дає почуття сили.

Вже почавши з п'ятниці прибуває сюди пластове братерство, Кіш за Кошем, Курінь за Курінем - та розбиває свій табір на призначеному місці. Молоді й старші, сивоволосі сеніори - всі спішать з наплечниками, шатрами, з піснею на устах, що несеться далеко в соняшні простори.

О год. 15. - відкриття Стрічі. І в ту ж хвилину стають мені, немов живі, перед очима картини з наших, здається, так недавніх, стріч на рідній землі, серед рідних лісів і гір... А сьогодні? Сьогодні ми знов всі разом тут в пластових лавах, але на чужих пісках, під чужим небом, де життя наше пливе тернистим шляхом, звісно: чужина... А там, десь далеко, певне пахнуть наші поля рідним сонцем, а тихий вітер своїм леготом пестить рідні лани та несе ярами журливу пісню-тугу за нашим славним минулим... Та все ж таки ми й тут з тою самою ідеєю в серці, з тою самою вірою та завзяттям, що й перед роками! Бо ми живемо - і будемо жити! І сьогодні тут, на чужій землі, стоїть в зелених лавах - 800 завзятих юних сердець - готових на приказ Отамана, свого духового Батька!

Під звуки сурми відкриває Командант С.У.П.Е. наше велике свято, вітаючи представників УНРРА, чужинецьких та українських гостей і Верховного Отамана.

І падає наказ: "Струнко! На прапор - глянь!" Величня хвилина - лунає національний гимн, маєстатично підноситься вгору та лопоче з вітром жовто-блакитний прапор, - символ нашого єднання, нашої величньої ідеї, що за неї зложили свої голови ті, що перші несли її в своїх серцях, цей прапор, що під ним, в зелених одностроях і сьогодні, б'ється в один такт молодечі серця!

Сотки очей, опромінених райдужним сонцем, підноситься разом з прапором вгору, з соток грудей лунає грімко величний гимн та несеться з вітром в широкі простори... Якось так радісно на серці, хочеться в тому менті цілому світові - і ворогам усім - кинути в вічі гордий визов, хочеться їм сказати, що ми сильні, що нам призначено жити та творити історію на рівні з іншими!

Потім під звуки пластового гимну лопоче пластовий прапор, а дальше прапори пластових частин. Слідує відчитання святочного наказу Команди СУПЕ і привіти: від білоруських пластунів, що згадують про спільну долю наших братніх народів, - побажання латвійців, щоб наша дружба перетривала всі затії та лихоліття, - привіт від польського скавтового уладу, що його представник грімким та щирим словом бажає нам швидкого повороту до незалежної й вільної батьківщини. Дальше йдуть привіти від естонців, литовців, дирекції УНРРА та українських установ. По кожному привіті лунає грімко пластовий клич або трикратне "Слава"!

На тому закінчено відкриття Стрічі. Учасники свята відходять частинами до своїх таборів. Всюди радісно лунають пісні, перекликування, відвідини одних другими. Стрічаються та вітаються радісно пе-

І. З'ЇЗД У. У. П. С.

20. жовтня 1946 відбувся при численній участі делегатів Перший Установчий З'їзд У. У. П. С. Байройтські сеніори виконували охотно ролю гостинних господарів.

Незабутнє враження зробило на всіх відновлення сеніорами пластового приречення.

Субреферент У.У.П.С., відкриваючи З'їзд, подав в загальних зарисах історію розвитку Пластового Сеніорату та ствердив його зрілість у сучасну пору - до суцільного організаційного оформлення.

Осередньою віссю З'їзду була програмова доповідь Команданта С.У.П.Е. Визначуючи рушійні ідеї людства, він очеркнув як центральну ідею нашої доби - ідеал спільноти. Конфронтуючи з нею пластову ідею - стверджуємо повну однозвучність. Кожна здорова спільнота-нація може рости й жити тільки віднайшовши ядро своїх власних ідей. Такою центральною українською ідеєю є цей ідеал української спільноти, що його дав Україні св. Андрей Первозванний. Ми стверджуємо, що пластові ідеали вповні підпорядковуються цим українським началам: Прапор українського гуманізму, піднесений св. Андреєм на київських горах, - несуть далі українські пластуни.

А щодо пластового розуміння демократії, то воно покривається із вмістом, що його вкладає у те поняття західня гемісфера. Це не механічна демократія маси, але демократія спільноти, побудована на принципі особовости. Це випливає логічно з поглибленого розуміння трьох головних обов'язків у сеніораті. Перші пластові провідники-сеніори брались до пластової виховної праці в почутті, що виконують громадську повинність. Їх ціллю - перевиховання української людини. Під сучасну пору наша організація вміщує в собі не тільки активних пластових провідників, але й групу громадян, що вправді не є у пластову виховну роботу заангажовані безпосередно, які одначе почуваються зв'язаними ідеологічно, світоглядово й організаційно надалі з Пластовим Рухом. Але цей поділ на дві групи - це тільки явище другого порядку. На першому місці стоїть первень з'єднуючий, - це почуття громадської повинности, це обов'язок служби спільноті. -

У дискусії підкреслено, між іншим, соціяльні моменти. Видвигнено конечність втягнути в пластову виховну працю й українську молодь селянську та робітничу, примінюючи до неї відповідну методику й програму праці. У другій важній доповіді обговорено організаційні й діяльностеві проблеми в У.У.П.С.

З'їзд вибрав Команду У.У.П.С. та Перевірну Колегію та намітив напрямні дальшої праці. У постановах, що їх прийняв Установчий З'їзд У.У.П.С., говориться, що пластова ідея вступає у новий етап своєї історії, бо Пласт стає тепер рухом не тільки молоді, але й старшого поступового громадянства. І це для нас ще один доказ життєвости й конструктивности пластової ідеї. Поглиблюючи розуміння пластової ідеології, - пластові сеніори стають авангардом українського правопорядку, гуманізму й відвічних правд християнської релігії. Бо тільки український правопорядок може забезпечити всім мешканцям України - життя гідне людини. Сеніори мають протиставитись стяганню українського життя вниз, мусять виступати проти проявів аморальности та мають змагати до виповнення українського громадського життя пластовими ідеалами краси й добра, громадської моралі й чесної гри. Сеніори мають причинитися до збереження української спільноти, до витворення такого середовища, яке було б здатне втримати в чистоті українську національну ідею та вможливити розвиток рідньої культури й господарського життя. - Далі прийнято цілий ряд важних організаційних і діяльностевих постанов та побажань.

У піднесеному настрої закінчено цей І. Установчий З'їзд У.У.П.С. і тепер вже від самих сеніорів залежить - як швидко й у яких розмірах будуть переведені в життя всі намічені завдання.

Учасник

редусім ті, що цілими роками не бачилися, бо їх розлучила була війна, тюрми та скитальщина. І перед їх очима, в їх споминах виринають спільні переживання в пластових таборах, на верхах рідних Карпат, в мандрівках та на стрічах. Ці спомини тепер у всіх на устах. Забуваємо, що ми на чужині, здається, що це все - тільки сон, що це все - щойно вчора було...

Та час, немов гонець на бистрому коні, мчиться стрілою. Сонце великим, ярко червоним колом ховається за обрій та нагадує всім, що зближається час пластової ватри.

На дворі золоту осінь мережить "бабине літо". Небо чисте, кришталево прозоре, над заходом дивно розмальоване розкішними пастелями.

На площі стоїть приготована до підпалу висока ватра. Пластові частини тихо й святочно сходяться на площу та розміщуються кругом ватри. Панує дивна, таємна тиша, повна очікування. На головному місці засідають: Верховний Отаман, Команда, сеніори і гості. Велике й незвичайне враження робить на всіх символічно-святочний танець - біг зі смолоскипами, що нараз збігаються зі всіх сторін, міняються та чергуються, знов збігаються і вкінці, немов на наказ одної спільної всім думки, стають у з'єднані лави до спільного завершуючого змагання. Верховний Отаман стає побіч - і взявши вогонь з рук пластуна, - підпалює Велику Пластову Ватру зі словами:

"Підпалюю знову цей вогонь, хай вічно він палає в наших серцях та хай веде нас шляхами Української Пластової Ідеї!"

Після того, задивлений у палаючу ватру, він говорить до зібраних. Говорить і тепер, як колись говорив на стрічах в Краю, захоплюючи слухачів своїм палким словом, таким палким, як оця наша ватра. А потім з соток молодечих грудей лунають грімкі приречення: бути вірним пластовій ідеї помимо всіх перепон, бур і громів, що так часто ставали, й стають на дорозі до здійснення наших найвищих ідеалів...

Далі, як під чародійною паличкою виступають групи за групами з різних пластових осередків зі своїми програмами: співами, танцями, деклямаціями, веселими скечами, тощо. Нагородою за добре виконання - рясні оплески, - а ватра палає високо-високо, розсипаючи іскрами на всі сторони. - А потім коротке закінчення, гимн закарпатських пластунів - і всі стають одним колом, взявшися на перехрест за руки, - стоять одним нерозривним ланцюгом, як одна сім'я з'єдинена одним бажанням, одною великою метою. Тихо, щораз то тихше співають: "Ніч вже йде..."

Всі задивлені в останні проміння ватри. І в цьому моменті ми всі відчуваємо, що в єднанні — наша одинока сила, в тій великій тісно спаяній спільноті, що її творимо сьогодні ми, - пластуни.

Ватра закінчилась. В сутінках ночі зникають зелені постаті, щоб заховатись під шатрами. На площі поволі догоряє ватра, самітно й тихо блимають останні вогники, ніби манять ще до себе. І дійсно, тій силі годі опертися! Немов тіні, з усіх кутків збіраються сеніори, сідають кругом, діляться споминами, співають пісні, зложені колись у таборах, жартують як і колись за давніх - добрих часів. Врешті й вони розходяться, бо пізно вже, остає тільки ватра, символ невмиручости нашої ідеї... А над всіма нами розстелилося чисте небесне склепіння. Зорі мерехтять, немов золоті чічки...

Сірий імлистий ранок застав уже пластове братерство на руханці, яка разом з миттям влила свіжости та бадьорости в трохи закостеніле від нічного холоду тіло. Рівними рядами відходимо на молитву та на спільне Богослуження.

І знов незабутня картина: В проміннях раннього осіннього сонця, що ледви продирається крізь тумани, лопочуть прапори а під ними в рівному чотирокутнику стоять карні ряди, заслухані в слова молитви, що її виголошує священик-пластун. З його словами лучаться мольби наших сердець та несуться до Нього, до Творця. - Відправу закінчує панахида за поляглих і померших пластунів.

Зацікавлені спортовими змаганнями, спішимо на спортову площу. Ведеться завзята боротьба згідно з засадами пластового "фер-плей".

Але як це скоро той час минає: На 12. годину заповіджено закінчення Стрічі! А нам здається, що ми щойно прибули сюди, щойно розтаборилися, що ми ще доволі не наговорилися зо всіми знайомими, ще не нав'язали досить нових знайомств - а вже треба ду-

JAMBOREE 1947

Організація

Організацію Джемборі 1947 в Моасон біля Парижу, над Секваною, - повірено особливому Комітетові Джемборі, що його покликав до життя Французький Скавтінґ (У Франції є п'ять скавтових окремих організацій, що, однак, тісно співпрацюють). Приготування перебрав на себе Улад Провідників.

Французька делеґація буде, самозрозуміло, найчисленніша зі всіх. Джемборі буде поділене на підтабори, названі іменами французьких провінцій. В кожному підтаборі буде більша група французьких скавтів, що буде там сповняти завдання гостинного господаря, і має давати приклад доброго французького скавтінґу.

Крім загального табору буде ще на острові посередині Секвани окремий "морядький табір. Там буде жити 20 куренів морських скавтів.

Будуть також окремі побічні табори для сліпих, глухо-німих, тощо.

Провідники, які не входять у склад делеґації, можуть примститися в окремому переходовому таборі провідників. Табір буде поділений на дві періоди по 5 днів і може помістити 1.500 провідників нараз. Вони будуть поділені на 200 гуртків по 8 членів. В кожному гуртку буде бодай один французький скавт, що буде грати ролю "опікуна". Гуртки виберуть собі своїх провідників і будуть гуртуватися в Курені й Коші. Табор достарчить харчі, але не приміщення. Програма обійматиме відвідини Джемборі і його різних імпрез, студійні і працівні кружки, тощо. До участи запрошені визначні французькі й чужинецькі фахівці.

Зараз біля стадіону (площі виступів) буде відчинений великий базар. Там буде шість торговиць, приміщених в окремих під-таборах, що будуть продавати все, що тільки учасники Джемборі могли б потребувати, бо до склепів в місті буде таки далеченько. Там буде склеп зі спортовим приладдям, фотографічними потребами, пластовим вирядом, електричними ліхтариками й батереями, з папером і різними дрібницями, філятелія, книгарні, направа годинників, вічних пер, тощо. Далі буде там банк, пошта, телефонні будки, бюро подорожей, наймодерніші заведення для чищення та направи одяту. Санітарна служба буде дуже дбайлива: таборова аптека буде безнастанно в зв'язку з великими аптеками Парижу, а пластова лічниця - з великим хірургічним центром.

Є предвиджені й цукорні. Щоб задовольнити всі побажання учасників Джемборі - й вони будуть у тісному зв'язку з найліпшими цукорнями Парижу. Будуть тут і три гостинниці, що зможуть подати у двох чергах по 500 снідань чи обідів щонайменше. Від 15 години вони перемінятся у чайні сальони.

Щоб гостям дати можливість пізнати Францію, будуть на всіх в'їздових граничних станціях і портах чекати особливі провідники, щоб поінформувати й до-

---

мати про поворот!

Усі частини знов закам'яніли в рядах; під наказ: "струнко" - входить на площу та стає біля прапору Верховний Отаман і члени Команди С.У.П.Е. - Відчитують вислідн змагань і оцінку таборування, а потому Командант С.У.П.Е. закінчує Стрічу словами:

"У тих важких хвилинах нашої скитальщини - бажаю нам всім, щоб спомин цієї спільної Зустрічі додав нам сили - бути вірними пластовій ідеї... Всюди й все відкидатимемо форму і слово там, де не буде за ними діл і чину... Ми відчуваємо, що ми не самі, що не горстка нас, - а багато, багато стоїть нас з'єднаних в тих рідних лавах. Ця думка дає нам силу перейти побідно цю жорстоку дійсність...

"... За нами пластові Стрічі в Карпатах, в рідному Краю, - а перед нами невідоме майбутнє. Та яке воно не було б - ми понесемо пластову ідею у цю мандрівку зі собою...

"... Як символ нашої ідеї та нашого єднання - занесіть у наші осередки, для тих, що не могли тут бути разом з нами, - цей вогонь. Скажіть, що здоровимо їх дружнім пластовим привітом та що наступну Зустріч будемо святкувати вже в вільній Батьківщині! - Занесіть їм символ нашої ватри, що вчора нам тут так ярко палала. Цей символ ватри передаю також скавтам інших народів, щоб вони його понесли як символ вселюдського братерства та щоб сказали своїм скавтам, що українські пластуни здоровлять їх - і що ми, пластуни, у наших спільних змаганнях за спільну пластову ідею, - на цім шляху певно побідимо!"...

І Командант подає горючі скипки із нашої ватри провідникам чужинецьких скавтових організацій, а опісля провідникам усіх заступлених на Стрічі пластових частин. Зворушаючо велична картина! Таких не забувається ніколи! -

Приказ: "Прапори вділ!" - і під звуки гимнів спускаються прапори і хорунжі відносять їх з площі.

Стріча закінчена. Розходимось до своїх таборів, пакуємо наплечники, робимо порядок за собою - і роз'їжджаємось домів...

Ромен

Мюнхен, 15.XII.1946.

КОМАНДА С.У.П.Е.

ГОТУЙТЕСЯ

до

Ювілейного Свята Весни 1947!

В черзі пластових свят ювілейного року Українського Пласту передове місце належати мусить традиційному Святі Весни, яким ми рівночасно вшановуємо й патрона нашого Св. Юрія!

..."О, Лицарю Святий, побіднику хоробрий,
Які то пориви принести Тобі в дань?"

- оце питання, яке ставимо собі, плянуючи підготовлення до нашого репрезентативного пластового свята.

..."І все відміриться лиш мірою змагань",

- відповідаємо дальшим цитатом вірша.

Тому Ювілейне Свято Весни:

- це маніфестація нашої 35-літньої традиції та організаційної одности;

- це перегляд вислідів праці у новому, поширеному етапі організації Українського Пласту;

- це нагода для пластових провідників — виказати свої провідницькі вмілості та пластове вироблення;

- це іспит-зустріч Пластових Гуртків, тих основних клітин пластової виховної системи, без яких ціла практика пластування була б карикатурою того, чого бажали собі основники;

- це іспит-провірка нашої спроможности змагатися за місце у міжнародньому скавтовому світі; виступ перед запрошеними чужинцями буде генеральною пробою нашої участи у світовому Джемборі в Парижі.

Про місце, точний час, програму й спосіб підготовлювання - інформуватимуть наші окремі інструкції.

Скоб!

помогти гостям звидіти найбільш цікаві міста та краєвиди на шляху, яким будуть проїздити. На цей приїзд призначено тому цілих три дні. Кожний чужинний пластовий відділ буде мати нагоду звидіти Париж і одно з міст в його околиці /Шартр, Версай, Сан Жермен, Шантіллі, Руан/. А по закінченні Джемборі-Франція запрошує всіх учасників на 15-денну гостину, коли то буде можна таборувати в різних провінціях разом з французькими скавтами, або запізнатися з французьким родинним життям, - роз'їхавшись по родинах скавтів. Організаційний Комітет доложить всіх зусиль, щоб гості увійшли в глибший зв'язок з Францією.

Програма

Подана понище програма є тільки сумарична і не віддає вірно всіх тих показів, маніфестацій, виступів, тощо, що предвиджені в тих прегарних днях пластового братерства. Багато з них буде відбуватися по окремих підтаборах. На стадіоні будуть відбуватися тільки головні, для всіх обов'язкові імпрези. Це будуть в першу чергу: отворення і замкнення Джемборі, великі гри цілости, ватри головних таборів, маніфестації "Морського Скавтінґу" і "Повітряного Скавтінґу". Позатим є предвиджені численні конґреси, конференції й особливі зібрання: пластової преси, есперантистів, філятелістів, пластунів-лікарів, провідників-сеніорів, абсольвентів Джілвелу, пластових мистців, пластунів-альпіністів, пластових екстензій /для сліпих, глухо-німих, тощо/. Інші зібрання будуть зорганізовані на бажання.

Велику увагу буде звертатися на виконування релігійних практик різних віровизнань, починаючи від збірки на ранню молитву - аж до великих цілотаборових відправ, зорганізованих на бажання різних віровизнань. Неділя 17. серпня 1947 призначена на міжвіровизнаневе свято "зложення подяки" (молебень), що в ньому зможуть взяти участь всі учасники Джемборі, котрі забажають.

На ватрах і окремих виступах предвиджені різноманітні покази: музика, спів /особливо хоральний/, драматичні виступи /особливо короткі скечі/, танці, і інші продукції. Велику увагу кладуть на орхестри, а особливо на фанфари, що мають починати всі важніші імпрези.

Програма Джемборі

1. Три дні для приїзду й влаштування табору:

Середа 6.VIII. } Французька і чужинецькі делегації прибувають і влаштовуються.
Четвер 7.VIII. }
П'ятниця 8.VIII. }

2. Три дні на відкриття Джемборі:

Субота 9.VIII. - Вечером на стадіоні величаве започаткування.
Неділя 10.VIII. - Відкриття Джемборі - провідники відкривають табори, будівлі, вистави. Хлопці йдуть на пригоду.
Понеділ. 11.VIII. - Перші зустрічі. Гри новаків. Вечером ватра цілого табору.

3. Два дні гурткових змагань:

Вівтор. 12.VIII. - Змагання гуртків у підтаборах в технічних і спортових грах.
Середа 13.VIII. - Найліпші гуртки творять міжнародні курені й боронять барви підтаборів на публічних фіналових змаганнях.

4. Один день Франції:

Четвер 14.VIII. - Офіціяльний день. Візита голови уряду і парламентарних кругів. Свято Франції. Вечером ватра цілого табору.

5. Три дні відвідин та ігор:

П'ятниця 15.VIII - Табори приступні для публіки. На Секвані день "Морського Скавтінґу".
Субота 16.VIII. - Другий день відвідин публіки. День "Повітряного Скавтінґу". Велика міжнародна гра для закріплення приязні хлопців усіх країв. Вечером ватра цілого табору.
Неділя 17.VIII. - Відвідини жіночих скавтових організацій. На стадіоні свято - "зложення подяки".

6. Один день закінчення Джемборі:

Понеділ. 18.VIII. - Закінчення Джемборі. Пополудні на стадіоні: урочистість прощання.

7. Три дні мандрівок:

Вівторок 19.VIII. } Таборовики від'їжджають групами, щоб звидіти Париж і його околиці: Шартр, Версай, Сан Жермен, Руан.
Середа 20.VIII. }
Четвер 21.VIII. }

Дух Джемборі

Кожне дотеперішнє Джемборі відбувалося під знаменем якогось клича. Так і це, шосте вже, Джемборі має свій клич, навіть подвійний, що має надати йому відповідний характер, відповідного духа. Це Джемборі має бути:

1/ вдячним спомином на велику особистість Бі-Пі, б. Вождя скавтів цілого світа, що оце вперше не засяде разом з нами до Великої Ватри світового братерства. На цьому Джемборі будемо тому дуже часто відкликатись до його життя, повного пригод і служби іншим, до його великої ідеї, спільної скавтам цілого світа, ідеї - льояльности й приязні поміж людьми всіх рас, національностей і віровизнань.

2/ під знаком "Гурткової системи". Угольним каменем скавтової методи, так геніяльно розвинутої в підручнику "SCOUTING FOR BOYS" - є безумовно гурткова система. Без неї скавтінґ був би тільки карикатурою того, що задумував нам дати його творець, Бі-Пі. Не даром Він називав її "ключем до успіху". І ось це Джемборі має привернути гуртковій системі належне їй місце в пластовій практиці.

Як оцінюють значення Джемборі французи

Коротко й ясно говорить про це заклик шефа французьких скавтів, ген. Ляфонта, - до скавтових провідників Франції.

..."бо успіх Джемборі, подумайте над цим добре, - заторкає честь Франції.

"Коли багато чужинців недоцінює Франції, сумнівається в її спроможність - тепер і на майбутнє, - то ваші брати-скавти усіх народів виказують їй своє повне довір'я і з захопленням приймають ваше запрошення.

"Ви несете важку відповідальність і вам не вільно її завести.

"Треба, щоб усі провідники й члени французького Скавтінґу дали доказ, що належать до скавтової еліти.

"Поведінка, особисте вироблення, дисципліна, активність - це основні пункти, на які ви повинні звернути свою увагу вже відтепер. Нехай вони будуть предметом вашої журби й старань.

"Йде про славу французького скавтінґу, йде тут навіть про славу самої Франції - в тому змислі, що наші гості винесуть про Францію таку опінію, яку вироблять собі вони - на Джемборі.

"Оставмо вже отже пасивне плянування - а перейдім до реального чину без зайвих фраз!

"Це є мій апель до вашої скавтової чести!" -

Але французи йдуть ще далі. Вони виходять вправді від цілей, що їх для Джемборі встановив ще Бі-Пі /"нав'язати зв'язок скавтів різних країв поміж собою і дати нагоду пізнати себе та заключити приятельство"/, але додають: "відновлення пластового світового братерства має причинитися - і ми в це вірити мусимо! - до світового миру!"

Джемборі відбувається що чотири роки - і треба було б аж 200 років, щоб всі країни світа могли прийти на чергу. Тому є особливою честю для Франції, що їй повірено переведення цього шостого Джемборі. Через цілий рік приготувань - є край, що влаштовує Джемборі, в осередку зацікавлення цілого сві-

тового скавтінґу. Приїзд учасників, зустріч молоді з цієї країнов, її мешканцями, культурою й господарським життям, краєвидами й пам'ятковими будівлями - має величезне пропагандивне значення. Шосте Джемборі в р. 1947 викличе особливе живе зацікавлення Французів з огляду на випадки, що мали місце від останнього Джемборі в р. 1937. Проминуло 10 років війни, різних заборон, жалоб, знищення - і відродження французького духа, зокрема відродження французького скавтінґу, що виходить тепер на світову арену відмолоджений і ще сильніший. І це зацікавлення Французів ми мусимо використати! 10 років був перерваний туристичний рух і можливості відвідувати чужі країни. Учасники Джемборі привітають з вдячністю відновлення цього міжнародного руху, що його береться організувати одна з перших - Франція.

Ми знаємо, що хлопці, які прибудуть до нас, як представники чужих країн, всіми дорогами суші й моря і повітря, - будуть вибрані з-поміж найкращих скавтів світа. Для французького скавтінґу це буде найкраща нагода змірити свої сили зі світовим скавтінґом. Це буде шляхетне суперництво за більшу чемність, за охоту послужити іншим, за завжди добру гадку, це буде суперництво за більш правдивий скавтінґ, за кращу техніку, за більш життєві гуртки. Чи ж це не означає збагачення для нашого скавтінґу?

Особливо лежить нам на серці велике завдання: показати цілому світові наш скавтінґ під новим аспектом - аспектом є д н о с т и французького скавтінґу, помимо різнородности наших п'яти скавтових організацій. І ми мусимо показати світові нашу єдність саме тепер, в цю годину, коли багато французів є так боляче розсварених поміж собою!.. Ми мусимо показати, що в нашому Союзі панує правдиве братерство від найвищої верхівки скавтової гієрархії - аж до звичайних провідників і юнаків. /Чи не насувається Вам, милі Читачі, певна аналогія до наших відносин? Зам.Ред./. -

Ось так дивляться на Джемборі і оцінюють його самі французи. Ті їх думки помогуть і нам знайти відповідне відношення до всіх тих проблем - і наладнати як-слід підготовлювання до цього світового з'їзду.

З і б р я в: П - а

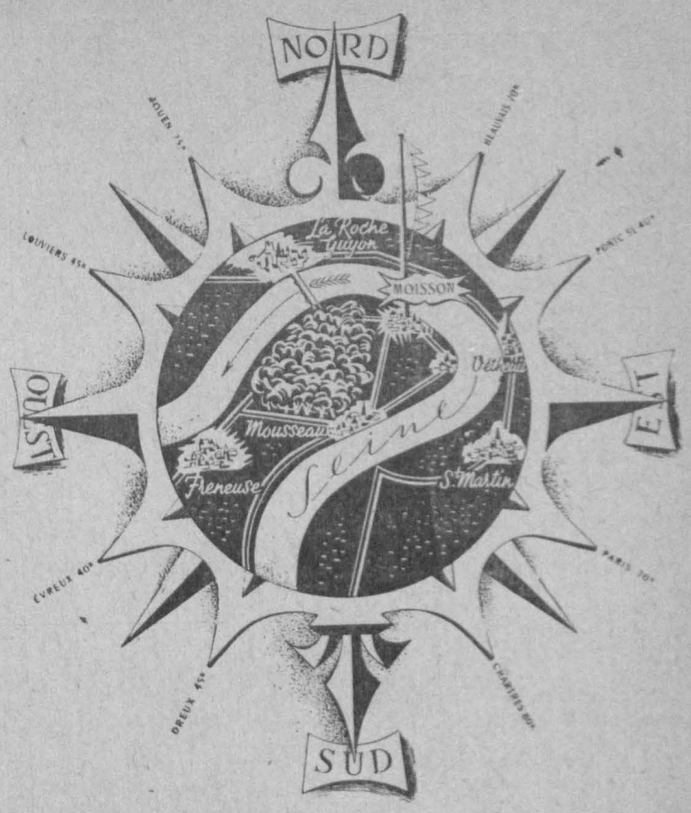

П І С Н Я Ю Н А К І В

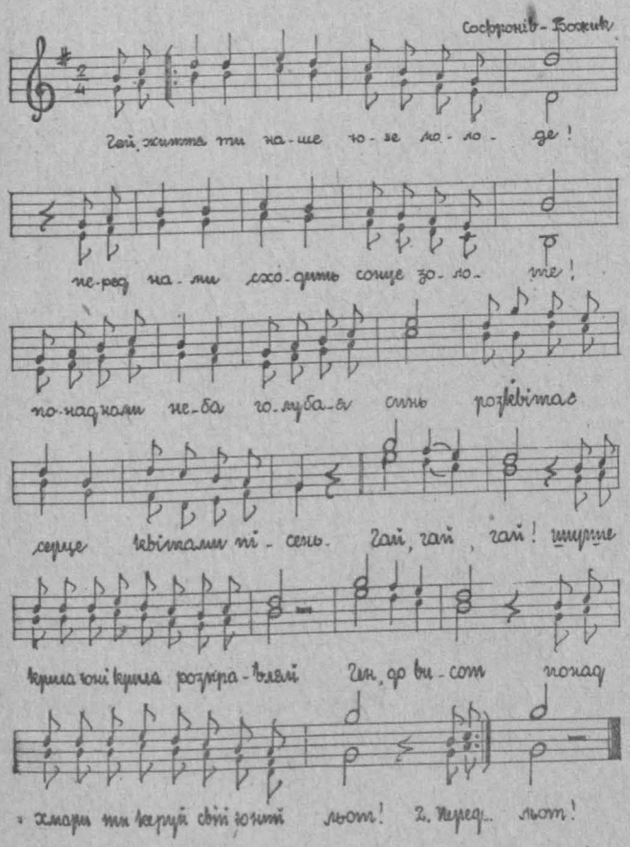

ГЕЙ, ЖИТТЯ ТИ НАШЕ, ЮНЕ МОЛОДЕ,
ПЕРЕД НАМИ СХОДИТЬ СОНЦЕ ЗОЛОТЕ,
ПЕРЕД НАМИ НЕБА ГОЛУБАЯ СИНЬ,
РОЗКВІТАЄ СЕРЦЕ КВІТАМИ ПІСЕНЬ.

ГАЙ - ГАЙ - ГАЙ,
ШИРШЕ КРИЛА, КНІ КРИЛА РОЗПРАВЛЯЙ,
ГЕН, ДО ВИСОТ,
ПОНАД ХМАРИ ТИ КЕРУЙ СВІЙ ЮНИЙ ЛЬОТ!

ПЕРЕД НАМИ СХОДИТЬ СОНЦЕ ЗОЛОТЕ,
ПРОМЕНИСТЕ, ЧИСТЕ, ВІЧНО МОЛОДЕ,
НИЗЬКО ПОКЛОНИЛОСЬ, ВДАРИЛО ЧОЛОМ:
ГЕЙ, ДОЗВОЛЬТЕ СТАТИ З ВАМИ ПЛАСТУНОМ!

ГАЙ - ГАЙ - ГАЙ...

І ПРИЙНЯЛИ СОНЦЕ МИ В СВОЇ РЯДИ,
СОНЦЕ МАШЕРУЄ З НАМИ: РАЗ-ДВА-ТРИ,
СОНЦЕ МАШЕРУЄ, Б'Є У БАРАБАН,
А ЗА НИМ ВІРЛЯТА, ПЛАСТОВИЙ НАШ СТАН.

ГАЙ - ГАЙ - ГАЙ...

ГЕЙ, ЖИТТЮ НА ЗУСТРІЧ, ДОЛІ ЗЛІЙ НА ГЕТЬ,
ГОРДО ВИСТУПАЄ МОЛОДИЙ ПЛАСТУН,
ГОРДО ВИСТУПАЄ, ВИБИВАЄ ТАКТ,
А ДУШІ ЗАСКОТИ СВИЩЕ СОБІ ТАК:

(Співає мельодію: аЙ-Гай-Гай,
А потім повторення словами).

ЧЕСНА ГРА

F A I R P L A Y

В часі першої світової війни зустрівся одного разу в повітрі славний німецький літун Ріхтгофен з англійським противником. Змісця розпочався бій, один одного почав обстрілювати скорострілом. Нараз англієць запримітив, що противник перестав стріляти, бо з якоїсь причини затявся скоростріл. А літак Ріхтгофена був загально знаний, отож англієць знав, з ким має діло. Побачивши, що Ріхтгофен став безборонний, - він завернув свого літака й відлетів. Літун перервав наступ у тому моменті, коли спостеріг, що противник не має рівних з ним шансів. Це є - ч е с н а г р а.

Подібних прикладів маємо багато з часів середновіччя. Тоді боротьба велася здебільшого в формі двобою на шаблі. Коли трапилося одному з войовників, що йому в часі бою зломилася шабля, противник відкладав і свою шаблю. - Це є ч е с н а г р а.

Наш лицарський князь Святослав завжди повідомляв: "Іду на вас", - коли вирушав проти когось війною. А під Ґрунвальдом, де зустрілись ґерманські хрестоносці зі слав'янською коаліцією, обидві лави рушили до бою щойно після того, як трубачі дали знак до наступу. І це є ч е с н а г р а. (Варта пригадати при цій нагоді, що побіду вирішили "руські полки" - з Галичини, Волині й Поділля і військовий геній Витовта!).

Правила чесної гри мали створити умовини життя і боротьби - гідні людини, мали навіть у боротьбі дати змогу борцеві - бути людиною. Вони давали всім партнерам боротьби - рівні шанси, значить рівні права на виграну, хоронили їх перед підступом, несподіваним заскоченням і всяким обманом.

Друга світова війна внесла в боротьбу зовсім інші методи. Вони довели до того, що людина стала почуватися, немов звірина серед дикого степу, цькована і тровлена з усіх сторін найбільш дикими засобами боротьби. Тепер людина ні хвилини не чується певною, ніколи не знає, коли й звідки вдарить на неї ворог. Життя у таких умовинах стає нестерпним.

Дух, з якого зродились оці методи, на жаль, - не минув і нашої країни. Під його впливом і в українському житті завелись методи протилежні правилам чесної гри. Як довго шаліла війна, - гук гармат і вибухи бомб заглушували здоровий голос протесту проти введення у наше життя тих "модерних" методів боротьби, які перемінювали людську спільноту - в стадо вовків.

Війна скінчилася, а ми опинилися на вигнанні. Але вовчі методи у нас не перевелися. Та тут вони показались подвійно небезпечними й ще більш злочинними, ніж це було в краю. Умовини життя на еміґрації - такі важкі й повні небезпек для нас, - як національної спільноти, - що тільки тоді зможемо не датись їм і зберегти себе, як окремішню національну групу, - коли будемо всі разом, як одна велика сім'я, як спільнота тісно спаяна, під кожним оглядом солідарна, з високо-етичним рівнем життя. А кромі того наші люди зіпхані в великих масах по таборах - а таборовий побут ще більше степенує ці небезпеки. Щоб можна було п о - л ю д с ь к о м у жити в таких людських муравлищах, якими є табори, мусять у всіх людських взаєминах, - так у приватному, як і громадському житті, - запанувати методи ч е с н о ї г р и.

І оце щораз голосніше чути з усіх усюдів протест проти вовчих прийомів. Щораз загальнішою стає туга за людськими умовинами життя - і боротьби. А разом з тим щораз рішучіше лунає категорична вимога чесної гри в усьому громадському житті, а в громадській боротьбі зокрема.

Сьогодні кожному ясно, що наш рятунок тільки в тому, якщо потрапимо зорганізуватись у рямках одної цупко зв'язаної спільноти, яка буде жити однією думкою, одним змаганням і однією надією. І ясно дальше, що такої спільноти в о в ч и м и п р и й о м а м и ми не с т в о р и м о, — тільки одиноко м е т о д а м и ч е с н о ї г р и.

Тими методами чесної гри став сильним англійський нарід; вони стали підставою англійської імперії. Тими методами швайцарці розбудували також і свій добробут - у гористому, убогому краю, і піднесли його на найвищий рівень в Европі. Подібно й у шведів. Бо тут і там - методи чесної гри стали передумовою для здійснення національної солідарности. А ця знов уможливила влаштувати життя, якого їм може позаздрити кожний інший нарід.

Щоб наглядно показати, що значить чесна гра, уявіть собі м'ячеві змагання, але такі, де гра ведеться без правил, де кожний грач грає, як сам захоче, грає "дико" і вовчими методами змагає до цілі. Десь, пригадую, - така гра вже була. Вона, очевидно, не дійшла до кінця, а вислідом було, - що кількох грачів знесли з грища з поломаними ногами, один мав зломане ребро, кілька інших мали теж поважні ушкодження. А кілько було перепалок, сварок, рукопашних розправ - поміж глядачами! Змагання покінчилося одним великим скандалом!

А тепер уявіть собі, що все життя народу - це одно велике змагання на величезному грищі. Які будуть висліди, коли змагання відбувається - дикими методами вовчої гри? Кожний іде до своєї цілі, - як уміє і може: один - по трупах своїх противників, другий - пістолем промощує собі шлях, інший знов - кулаками й широкими ліктями, цей - воює брехнею та обманом, той - скликає найбільших злочинців проти свого суперника, ще інший - кличе чужинців на поміч проти власних братів, а тамтой - доносами та зрадою купує собі протекцію у ворогів народу! Ото було б позорище! Аж страшно подумати, що таке видовище мав би дати український нарід на еміґрації!

А це могло б легко статися, якщо загал громадянства бездільно приглядатимесь, як паношаться у нашому житті вовчі прийоми. І коли сьогодні вимога чесної гри стає неначе гаслом оздоровлення, то ми схильні добачати в тому пробудження інстинкту самозбереження народу.

Чесна гра - це школа громадської постави. Діточа ігра й спорт - є підставою державницького виховання - якраз завдяки тому, - що вони дають першу заправу в методах чесної гри.

В Англії ігра й спорт належать до головних та найвизначніших засобів виховання державних мужів. Бо спорт не тільки гартує тіло й розвиває фізичні сили, але дає крім того речі без порівняння вартніші: формує громадянина, дисциплінує його духа, заставляє його шанувати правила гри - й тимсамим - вже в молодечому віці - привчає майбутнього громадянина - респектувати закони. А що найцінніше: заправляє його в чистих і чесних методах гри — а розвиває в ньому погорду до нешляхетних і нелицарських засобів поступовання.

Тільки в атмосфері чесної гри міг скристалізуватись той тип, що є гордістю англійської раси й рівночасно її силою: англійський джентельмен. Бо це тип людини, що панує над кожним своїм рухом і кожним порухом свого почування, - а тому вміє панувати й над другими!

А пригадаймо собі, яким благословенством була чесна гра для старинної Геллади. Неодин раз призадумувались дослідники над її таємницею: звідки такий високий підйом всього життя, звідки така буйна творчість, що досягнула висот, яких й досі людство не перевищило? - Розв'язка загадки в тому, що старинний грек сприймав усе життя, як а ґ о н - з м а г, ігру. Життя для нього - це змаг за найкращий осяг, а змаг-аґон можливий тільки в атмосфері чесної гри, яка дає кожному рівні шанси дійти до цілі. Коли од-

ного разу на олімпійських ігрищах одному бігунові зсунулась перев'язка з бедер, то всі інші учасники змагу дістали наказ скинути свої перев'язки, щоб усі мали рівні шанси в бігу до мети. Сприймання цілого життя як змаг-аґон і методи чесної гри виповнили все життя такою динамікою, що це дало змогу гелленському генієві досягти божеських висот творчости. Чесна гра між філософами - дала Плятона й Аристотеля, між драматургами - Айсхіля і Софокля, між мистцями - Фідія і Праксітеля, між реторами - Демостена й плеяду софістів, між політиками - цілий ряд мужів великого формату.-

Одною з хворіб нашого національного організму є стягання нашого життєвого рівня вниз. А еміґраційний побут ще більше сприяє тому спиханню на дно. Замало серед нас амбіцій підносити народній стиль вгору, ушляхетнювати методи людських взаємин і, як треба,- громадської боротьби. Бо боротьба - є одним з проявів життя, вона є стимулом поступу та культури. Але боротьба внутрі одного громадянства тільки тоді є будуючим чинником, коли вона ведеться методами чесної гри. В іншому випадкові боротьба зроджує зародки р о з к л а д у й р у ї н и. Ушляхетнення методів нашого громадського життя - це передумова української сили на чужині.

В тому відношенні Пластовий Улад має сповнити і с т о р и ч н е з а в д а н н я. Вже ідеологічні підстави нашого руху зобов'язують пластунів до активности в тому напрямі. Пластова організація дає найвідповідніше середовище для плекання та здійснювання у практичному житті - методів чесної гри. Пластові провідники мусять придумати таку систему пластового виховання, щоб вщіпити пластунам відразу до тих вовчих прийомів, що розпаношуються у нашому еміґрантському середовищі. З пластових рядів мусить залунати рішучий голос протесту проти звироднілих методів громадського життя і політичної боротьби.

Е м д е д е

Петро Карманський

ПРИСЯГА УКРАЇНЦЯ

На кров народу, в боротьбі пролиту,
На честь батьків, що вольними жили,
На рідну скибу, морем сліз политу,
На заповіт борців, що полягли
Я присягаю і клянусь.

На землю предків, що мене кормила
І зберігає прах моїх батьків,
На гін до волі, що людині мила,
На ненависть до вражих гайдуків
Я присягаю і клянусь.

На кров гетьманів, що пливе нам в жилах,
На Жовті Води, Корсунь і Батіг,
На горду славу, що живе в могилах
І жде нових носителів своїх,
Я присягаю і клянусь.

На жовто-синій прапор України,
На честь козацьку і гордість бойову,
На воскресіння Рідної Країни,
На все, що чесним і святим зову -
Я присягаю і клянусь.

Не дам поганьбленого мого роду!
Піду на муки і ад терпінь -
Та не скорюся, не зігнусь!
Так мені рідний поможи, народе,
І Ти, всесильний Господи! Амінь.

На юнацьких роздоріжжях

Тямиш? Під свято Юрія двадцять років тому.

Ще зовсім юні були ми тоді... Серця наші ще як молоти били, коли, ми, мов олені, легко то дерлись по зворах вгору, то стрілою гнали вниз.

Нелегка була наша дорога. Треба було мати чуйність оленя і хитрість лиса, щоб не попасти у руки тих, що сторожили.

Тоді нам дуже спішно було. Ще перед північчю хотіли ми дістатись на Сокіл-гору, щоб донести туди цінний вантаж, який нам передали друзі з Закарпаття.

Для мене тоді не було нічого понад моє завдання. Нині вже інакше думаю. Нині бачу, що Ти мав рацію, коли казав, що і той поліцист зі зламаною ногою, якого ми зустріли вночі серед лісу,- це перш за все була безпорадна людина, виконавець обов'язку, а відтак ворог.

Для мене рішаючим було те, що коли б не його зламана нога, він зловивши нас, не мав би напевно ні зрозуміння, ні милосердя для нас. Ти ж, не дивлячись на мої ремствування, просто примусив мене перенести його на станицю.

Через цю пригоду ми уже не могли вспіти на свято Юрія на Сокіл-гору. Лиш із сусіднього верха стежили ми за ватрою там, у нашому таборі.

Серед густої темінні ночі здавалось ціла Сокіл-гора горить. Не жаліли хлопці ялиць. Час-від-часу небо рожевіло од вогненних стовпів.

Ми довго сиділи і вдивлялись в далеку заграву. Я бачив, що я тоді нічого так не бажав, як порозутись зі мною. Для нас обох було дуже боляче те духове роз'єднання, що настало між нами. Ми від наймолодших літ були друзями, були одне...

"Помагай ближньому, добачай в кожній людині брата!" - гарний закон. Але чи можна нам його здійснювати тепер? Ах коли добудемо своє право, ах коли житимемо з другими як рівні з рівними, ах коли вони перестануть ставитись до нас, як до "бидла"! Тоді і я буду для нього братом... Інакше це - самопониження без потреби і шкодження собі, це просто глупість - переконував я Тебе.

Ти вмовляв і переконував мене, що правда мусить перемогти, що до неї не можна йти хибним шляхом, що не можна стосувати у житті безкарно подвійну мораль.

Наша розмова скінчилась так, що Ти не втерпів і пішов в темінь ночі до наших. А я остався самотнім.

Мені було дуже боляче. До самого ранку сидів я серед скель, роздумуючи над Твоїми словами. Не міг відірвати зору від того місця, де ще час-до-часу блимав конаючий вогник пластової ватри, де сиділи мої вчорашні орати и куди Ти пішов, залишивши мене.

Ця пригода була переломова. Зараз після приїзду до Львова я переслав нашому курінному мої відзначення і пластову лілею. Я дійшов до переконання, що годі мені дальше кривити душею і бути пів-пластуном. Врешті ми ставали мужчинами і хотіли, щоб наші діла йшли в парі з нашими переконаннями.

Тебе не було там, де я був, а мене там, де Ти. Хоч не можу сказати, щоб наші шляхи не йшли рівнобіжно. І мій, і Твій шлях був повен пригод і небезпек. Із одної такої пригоди Ти не вийшов цілий...

Жаль, що не можу сьогодні з Тобою говорити.

Я хотів би бачити ту велику радість у Твоїх очах, коли б Ти міг чути те, що хочу Тобі сказати.

Ти мав рацію в ту ніч, коли ми говорили востаннє.

Багато треба мені було переболіти і бачити, щоб пересвідчитись про це. Пережити багато лиха, сліз і крови, щоб наглядно усвідомити собі цю правду:

Що у боротьбі за Добро злом можна користуватись лиш як найостаннішим засобом. Що до Добра шляхетними і добрими шляхами п р я м у в а т и можна і треба.

Твоя шляхетна юнацька душа зрозуміла цю істину ще на заранні Твоїх літ. І на службі цій великій правді Ти життя своє віддав.

Прощаючись із життям, Ти передав для мене свою пластову лілейку. Я довго носив її як святість, а сьогодні припняв знову собі на грудь

На знак є д н а н н я з Твоєю ідеєю.

("Наш Шлях",ч.5.)

МАР КО.

В ЮВІЛЕЙНОМУ 2.000 Ч. ЧАСОПИСУ "THE SCOUT" РЕДАКЦІЯ ПЕРЕДРУКУВАЛА ПОДАНУ НИЩЕ СТАТТЮ ГЕН. БЕЙДН-ПАУЕЛА, ЩО ЇЇ ПОМІСТИВ ВІН НА ВСТУПІ ТОГО ЧАСОПИСУ, ПОЧИНАЮЧИ ВИДАВАТИ ЙОГО 18. IV. 1908. Р.

HOW I STARTED SCOUTING.

By LIEUT.-GENERAL BADEN-POWELL.

Як я починав скавтувати

Я піддав думку, що скавтінґ є добрий для хлопців, бо я сам починав його, коли був ще хлопцем, і я знаю, - коли Ви бажаєте зтішатись життям і поступати вперед, - то великим кроком до тої мети буде, коли Ви запізнаєтесь зі скавтуванням, доки Ви ще молоді.

І я радий, що скавтінґ, хоча є зорганізований щойно останні два місяці, так швидко поширився по цілому краєві; ми отримали навіть листи з Бурми, Канади й Ґібральтару з проханням о подробиці щодо започаткування кольоніяльних відділів.

Мої перші початки були на "Кораблі лоцмана", - бо в нашій родині була мала вітрильна яхта, що її залогу творили ми, чотири брати. Один з нас мусів бути кухарем і мити посуд, і я ніколи не забуду мого першого досвіду - з варенням обіду.

ПЕРША ЛЕКЦІЯ ПРИ ВАРЕННІ

Отож, Ви знаєте, як це є - коли Ви починаєте, яко скавт, варити Вашу першу їжу: спочатку воно не зовсім вдається. Мені теж не вдалося. Обід не був добрий; я це знаю, бо я сам з'їв його цілого. Брати не могли його їсти, тому примусили мене до того, як напімнення, щоб я навчився краще варити.

І тому я вчився трохи варити від кухаря дома, і я вчився у пекаря місити муку з водою і дріжджами, щоб зробити тісто на хліб. Я засвоїв собі багато зі скавтування, живучи в місті, - запримічуючи, що було в виставових вікнах, і запам'ятуючи імена склепів і вулиць. Я звик приглядатись плянові міста, а опісля іти в його незнану дільницю і пробувати відшукати дорогу до якоїсь церкви або іншого будинку, не розпитуючи куди йти, лише відтворюючи в пам'яті собі той плян. І я знав кожне скорочення алей і до-

Селянська, робітнича й ремісничa молодь в Пласті

Проблема елітарности в Пласті ставить перед нас дальші важливі питання ¾. Чи Пласт має шукати своїх членів виключно в рядах шкільної молоді? Чи молодь, яка приходить до Пласту, має рекрутуватися виключно з інтеліґентських кругів?

Ми вже сказали, що Пласт мусить бути приступний для всієї української молоді. Отож це значить в практиці, що Пласт має звернути свою увагу також і на молодь з кругів селянських, ремісничих і робітничих. З історії Пласту знаємо, що в нас, в краю, вже існували курені, що рекрутувалися з селянської, робітничої і ремісничої молоді і що вони працювали зовсім не гірше від куренів шкільної молоді. Вони також відіграли важну ролю при реалізації намічених в Пласті виховних завдань.

Тепер ця ділянка в нас дуже слабо розроблена; досвід з праці в краю - через несприятливі обставини майже зовсім затратився. Але сьогодні ця проблема набирає зовсім іншого виду: тут, на еміґрації, перебуває разом з нами багато селянської, ремісничої і робітничої молоді; всі вони живуть звичайно разом з нами по тих самих таборах - і ми маємо тому дуже легкий доступ до них. Інакше було колись в краю, де треба було цю молодь вишукувати по далеких закутках провінції, чи на передмістях великих міст.

І ми повинні використати вповні ці нові сприятливі умовини. Це дасть нам можливість вже сьогодні вишколити кадр відданих провідників для роботи на цій особливій ділянці пластової виховної праці. Це буде мати вирішне може значення для нашого Руху в майбутньому, якщо розглядатимемо нашу працю з перспективи поширення пластової діяльности на всі простори Рідного Краю - а може й чужини /еміґрація!/. І буде великою заслугою наших пластових провідників, якщо вони візьмуться негайно до розбудування цієї ділянки. Теоретизування, однак, не дасть нам багато, треба братись до практичного здійснювання цих кличів: до засновування відповідних пластових частин і їх ведення. Ця праця, як показує вже дотеперішній досвід, - є дуже вдячна й дає багато вдоволення і сатисфакції для пластового провідника.

Найважніше завдання провідника куреня на селі - пізнати, що саме найбільше цікавить селянську молодь, і знайти відповідний підхід до неї. Щире бажання послужити цій молоді, любов до неї, такт - а може часто й трохи самопосвяти - покажуть і недосвідченим на тому полі провідникам - властивий шлях.

"Каменем преткновення" будуть правдоподібно пластові проби. Вони подумані для іншої молоді і їх прийдеться пристосовувати до способу думання і потреб селянської молоді. Теоретичне знання не буде тут зайвим балястом! Пластові проби мусять бо дати конечне доповнення до - звичайно невистарчального, шкільного образування цієї молоді. Однак Пласт не має бути школою! Не треба отже доходити до пересадности. Вимоги проб і навчальні методи мусять бути приміненні до інтелектуального рівня і не сміють переобтяжувати. Українознавство /особливо історія, - знання рідного краю, природознавство, тощо/ - треба часто трактувати, як вихідну точку для доповнення загального образування.

На фізичне виховання селянської молоді можна буде звертати менше уваги /в нормальних умовинах!/, бо звичайно ця молодь має досить руху на свіжому повітрі. Зате особливий притиск треба класти на науку про здоров'я, гігієну. Домашня культура й піднесення життєвого стандарту - це тут одно з важливіших завдань Пласту.

Практичні ділянки, - особливо споріднені до сільського господарства, - будуть дуже цінними

¾/ З книжечки того ж автора: "Методика пластового виховання, що її І. частина саме готується до друку.

ріг. Я пильнував кожного вогня, до котрого я тільки міг дістатися. Я заприязнився з палячами й вони мене навчили рятувати людей і гасити вогонь. Взагалі в місті можна багато навчитися зі скавтування,- так само як і на селі чи на морі.

Тямлю, як раз в дуже поганому мілкому місці ми наїхали в нашому вітрильникові на якусь скалу. Коли човен положився на бік і ним кидало в усі сторони,- я думав, що з нами кінець; я притиснувся безпомічно до дна, чекаючи, що станеться. Я вже був готовий,як та жаба в молоці, занехати всіх зусиль для рятування себе.

ІСТОРІЯ КОРАБЕЛЬНОГО ГАКА

Саме тоді корабельний гак, що увільнився, виховзнувся і полетів через палубу в море - і я вже думав, що швидко полечу за ним, коли мене нараз до життя привів ряд заміток мого найстаршого брата, що перебрав команду. Він лаяв мене за те, що я сидів побіч гака й дозволив йому впасти за палубу, та казав мені зловити його, заки відпливе з досягу, що я швидко й зробив.

Тоді я подумав собі, що можливо є якась надія на наш рятунок, коли він у таку критичну хвилину так дуже турбується рятуванням старого гака. Отже я зірвався і взявся помагати. Вкінці ми вийшли з того цілі й здорові. Але та наука з корабельним гаком стала мені нераз від того часу в великій пригоді - в тяжких хвилинах, коли справи виглядали дуже зле. Я пригадував собі тоді, що треба було зірватися і братися до діла з найбільшим зусиллям і не піддаватися. А коли люди кругом Вас виглядають подразнені й нервові, треба їм піддати якусь дрібну справу до роздумування, щоб нею журилися і так собі усвідомили, що справи взагалі не є такі безнадійні.

Ми не тільки пливали в нашому човні майже кругом всего побережжя Англії, але ми робили також дуже цікаві виправи в малому складаному полотяному човні - в глиб суші. Ми прослідили Тамізу майже до самих її джерел в горах Чілтерн, а опісля ми дісталися на річку Ейвен, що випливає з цих самих гір у другий бік, і поплили вдолину нею через Бат і Брістоль до Северн; потому ми переїхали Северн і поплили вгору річкою Вай до Вейльсу. Ми мали зі собою наше шатро й горшки до варення і спали кожну ніч у таборі і це був для нас дійсно прекрасний час.

РУЧНА СПРАВНІСТЬ

Самозрозуміло, щоб це все подолати, ми мусіли виказувати неабияку справність: ми мусіли вміти веслувати й провадити човен, плавати, в'язати вузли, розпалювати вогонь і варити їжу, будувати схоронища і висушувати таборище і т.д. Ми звичайно просили власника землі, де ми затрималися, щоб дозволив нам сполювати крілика або зловити пару риб для їжі. Щоб сполювати крілика, ми ставили сильця або, що було більш цікаве, ми підходили його з малою пістолею.

Одного разу я робив це на місці, де — мені прикро це сказати — ми не дістали дозволу. Не було видно ніякої хати, а ми запізнились і мали мало їжі.

Я скрадався поза корчем,щоб підійти на дострілу до гарного кріля, що причаївся в траві, - коли нараз мені видалось, що чую хрускіт листя і галуззя з другого боку корча. Мене напала страшна думка,що це власник підходить мене! Тому я швидко подався взад і поліз так тихо, як тільки міг. Коли я вже був у певній віддалі, я скрутився, все ще лежучи як довгий на землі, щоб оглянутися чи хтось мене не переслідує. І тоді я побачив іншого хлопчака, як скрадався у другий бік від корча. Він також без дозволу полював і думав, почувши мене, що це я є власником. Потому я знов побачив кріля, але хитрий неборак сидів собі там - і я міг би присягнути! - реготався з мене; в кожному разі він нагло зник у своїй ямі - і ми не мали того вечора кріля на вечеру...

Хоч як дуже я любив ці виправи в човні, я також не менше любив мандрівні табори. І ми звичайно мандрували в свята краєм, як Вейльс чи Шотляндія, і кожний з нас ніс на плечах мішок і ми спали на дворі, де б нас ніч не застала.

ЖИТТЯ ПІД ГОЛИМ НЕБОМ

Ми звичайно заходили до якоїсь ферми й купували яйця, масло й хліб і просили дозволу переспати на сіні на стриху, якщо була погана погода. Інакше,було дуже приємно спати вліті на дворі під живоплотом або копицею сіна, підкладаючи під себе сіно чи солому або й старі часописи, коли було холодно. В цей

цю молодь і їй треба дати можливість швидко здобувати фахове знання - при помочі відповідних проб вмілостей. Для селянської молоді можна б, наприклад, використати частинно "Програму вишколу хліборобської молоді *). В кожному разі треба зразу ж по започаткуванні пластової праці - приступити до приготування цієї молоді до практичного життя і до здобуття власної, кращої екзистенції. І в наших виняткових еміґрантських умовинах можна завжди знайти певні можливості для такого фахового вишколу.

Велике значення буде мати тут вишкіл у суспільницькій праці, бо один такий пластовий гурток на селі може вкоротці до недопізнання змінити вигляд і побут свого села, коли візьметься за інтенсивну суспільницьку працю. Тому треба тут - у відміну до шкільного Пласту - влаштовувати багато публичних виступів, свят, показів, хліборобських змагань, доповідей, тощо. Гурток треба заанґажувати в праці місцевої філії "Просвіти", "Сільського Господаря" чи подібних культурних інституцій, як рівно ж в праці кооперативи, чи інших господарницьких установ. Одним словом: Пласт має дати нам культурницьких, господарницьких і організаційних провідників для нашого села.—

Зовсім аналогічно треба й у робітничої й ремісничої молоді також дбати про майбутнє забезпечення у практичному житті. При помочі відповідних проб вмілостей треба поширювати обрії юнака, скеровувати його до відповідних фахових шкіл, курсів, на практику, тощо.

І з рядів робітничої і ремісничої молоді Пласт має дати нам також організаторів, культурних і господарницьких працівників для нашого середнього стану - міщанства. Великі завдання, що стоять перед нами - урбанізація і здоовування міст під національним оглядом - ясно вказують на велику вагу праці на тому відтинку нашого Пласту!

Але ця молодь є знов інша, відмінна від селянської й шкільної. І тут треба буде також щойно пізнавати круг її зацікавлення і методи праці.В кожному разі в осередку нашої уваги будуть тут: ремесло, промисел, торгівля і інші господарницькі проблеми. Українознавство, патріотичне виховання,культурно-освітня праця — набирають тут особливого значення. І тут також треба класти великий притиск на вироблення суспільницького змислу, національної і станової солідарности. Молодь треба втягати до праці в професійних організаціях, зацікавити її соціяльними проблемами, дати їй пізнати організацію суспільного життя.—

Для зменшення різниць поміж куренями шкільної й сільської чи ремісничо-робітничої молоді - треба влаштовувати спільні табори, мандрівки, зустрічі, свята, тощо. Літнє пластове мандрівництво (в Краю) має бути лучником поміж тими різними куренями.Воно має, між іншим, уможливити відвідування і зближування міських і сільських пластових частин. Головна сезона для пластового мандрівництва й таборництва - раннє літо і вакації - є для сільської молоді часом найбільш інтенсивної фахової праці. Вони можуть йти мандрувати чи до таборів - як кінцем літа, по закінченні головних сільсько-господарських робіт. Це треба мати завжди на увазі, укладаючи на майбутнє плани.

Зате відвідування осінню чи зимою міст, з їх виставами, концертами, театрами, музеями, відвідуванням історичних пам'яток, культурницьких і господарницьких установ, тощо - може мати незвичайно велике виховне значення для куренів селянської молоді.При тій нагоді можуть міські курені бути гостителями й ще більше причинитися до зближення різних віток нашого Пласту.

Однак все ж таки найважнішою проблемою Пласту для сільської, ремісничої і робітничої молоді - остають відповідні вправлені провідники - з багатим досвідом і непохитною вірою у величаву культурницьку й виховну місію Пласту - також серед тієї молоді. А коли будемо вже їх мати, тоді буде вже легко можна розв'язати й другу осередну проблему - проблему відповідної програми і методики праці.Всі ці проблеми може вирішити тільки практична діяльність. Тому пластові провідники, починайте негайно працю серед молоді з села, фабрики й варитату!

Інж.Е.Ґут-Антонович

*) Є.Храпливий:"Як працювати у хліборобському вишколі молоді?", Українське В-во, Краків, 1940.

спосіб ми перейшли велику частину прекрасної країни, де ми могли побачити всі можливі роди звірят і птахів і дивних квітів і рослин, що ми їх занотовували в свому записнику; І ми шукали дороги за мапою, що ми її носили зі собою, а вночі ми вчились знаходити дорогу в темноті, вживаючи різних зоряних констеляцій, як провідників. І ми робили рисунки старих замків, манастирів і будинків і ми читали, або шукали когось, щоб оповів нам їх історію.

Коли ми прийшли до якогось великого міста, ми просили дозволу відвідати якусь фабрику і подивитися, що вони там виробляють і як вони це роблять. Нам було страшно цікаво побачити, як, наприклад, роблять сукно з овечої вовни, як роблять папір з бльоків дерева, залізо з брил руди, порцеляну з костей і кременя, змелених і вимішаних на тісто, а опісля формовану на гончарському крузі, як роблять меблі, як працюють машини, як вживають електрику і т.д.

В цей спосіб ми набували знання про найважніші галузі ремесла і вчились самі виконувати деякі з них в малих розмірах, що згодом ставало нам нераз в пригоді. - Ось такий був початок мого скавтування. Я розкажу Вам більше про це в часописі "THE SCOUT".

Перед кількома роками я написав малу книжечку вказівок про скавтування для вояків-кіннотчиків. Коли я вернувся по війні домів, я дуже здивувався, побачивши, що цю книжку видало велике число шкіл. І я подумав собі, чи не було б о много краще написати книжку про скавтів м и р у - для х л о п ц і в, замість тої, що була написана лише для вояків - про військовий скавтінґ. І я щасливий, що можу прозрадити, що як я тільки видав "Скавтінґ для хлопців", - його купували цілими тисячами (16.000 в перших двох тижнях!), що є доказом, як його всі очікували.

ЩО Я ХОЧУ ВИКОНАТИ

Формуючи гуртки скавтів в різних місцевостях, я маю надію довести до близької стичности всі ці різнородні організації хлопців і дати їм можливість стати скавтами - і в цей спосіб - корисними мужами і добрими приятелями поміж собою.

І я надіюся, що "THE SCOUT" виконає багато для зближення нас всіх взаємно між собою.

ДЕЩО ПРО ГОКЕЙ

На різних викопалинах із старо-грецьких часів, багато сторіч перед Христом, намальовані дивні люди, що з закривленими палицями бігають за м'ячиком. І досі бігають так люди, з такими ж палицями, за м'ячиком, та не лише в Греції, а в цілому світі. Це грають так г о к е й. На новітніх IX. Олімпійських Іґрищах р. 1928 в Амстердамі заблиснули знову дивні люди з закривленими палицями: темно-скірі гіндуси, в турбанах на головах. Легко, майже забавою, перемогли вони усіх противників цілого світа. На зеленому грищі показали вони мистецтво, доведене до вершин і здобули своїй екзотичній батьківщині славу. Від того часу, вони - непоборні мистці; кожні дальші змагання приносили їм нові перемоги і досі ніхто не зумів їм дорівняти.

Та гіндуси навчилися грати гокей від европейців, від англійців, що панують у їх країні. В самій же Европі спорять про те, хто вперше після давніх геленів почав ганятись за м'ячиком із закривленими палицями. І так у Франції були вже в XIII. сторіччі відомі різні гри з подібними цілками. То й твердять французи, що всі ці нові гри, що їх грають закривленими палицями, як ось: ґольф, крікет, крокет, чи гокей, народились з їхніх середневічних забав. Та Англія, що має також великі спортові амбіції, твердить, що тільки там, на британському острові грали люди вперше гокей.

Але для нас важне і цікаве не те, хто почав: цікавіше, хто і як грає тепер. Цікаве лише це, що в тому саме спорті, що за місце його народин спорить Англія, перемогли її - її власні поневолені, півкультурні гіндуси. І цікаве, що спорт цей так поширився по цілому світі.

Одначе цей земний гокей, який грають на зеленій мураві малим м'ячиком, став узором для нового гокею, який добув куди більшу популярність у світі. Те, що для спортовця влітку копаний м'яч. те для нього взимі - льодовий г о к е й .

Власними силами розбудовуймо наше життя!

Досвід учить, що по закінченні кожної війни - ще довгі роки тривають викликані нею ненормальні умовини: непевність щоденного життя, неясність майбутнього і неможливість вкладати якінебудь пляни, знижений життєвий стандарт, господарські труднощі, політичний неспокій, тощо. В такій саме добі живемо й ми тепер. Тому, однак, що минула війна була найстрашніша від коли люди живуть на землі, - то й наслідки, що вона по собі оставила, є куди страшніші від всіх попередніх повоєнних наслідків . До того треба було б додати специфічно наші політичні й життєві труднощі: Ми остали без батьківщини, без виглядів на майбутнє, без власних середників до життя. Ми не знаємо, що буде з нами завтра, бо, на жаль, здається, не ми будемо про це рішати...

Але, щоб нам доля не принесла, ми мусимо старатися виплисти на верх! А досягти того можемо тільки активною поставою до життя у всіх його ділянках. Це диктує нам здоровий розум і довголітній досвід. Особливо мусимо звернути пильну увагу на господарську сторінку, бо вона завжди була - і далі буде! - цією базою, що на ній розбудовуються всі інші ділянки суспільного життя. І ми, пластуни, мусимо мати в першу чергу повне зрозуміння для цих справ і мусимо їх здійснювати у практичному житті. Того вимагає від нас - наш практичний підхід до життя, наш пластовий світогляд.

І з таких міркувань зродилась у нас ідея заложення своєї власної господарської установи, що всебічно стояла б на послугах Пластового Руху. Думка - не нова. Вже майже двадцять років тому, наші пластуни в Краю вступили на цей шлях і великі успіхи підтвердили правильність того рішення. Але тоді ворожа рука здусила наш юний розмах. І сьогодні приходиться нам знову починати від самого початку. За ініціятивою Економічного Реферату Команди СУПЕ зійшлися 3.X.1946 в Мюнхені економічні референти з'єднань частин СУПЕ і заложили К о о п е р а т и в у " П л а с т ", пластову кооперативу з відповідальністю уділами. Тоді то вибрано Надзірну Раду, намічено головні напрямні праці, устійнено висоту вписового /5,- НМ/ і уділів /10,- НМ/, тощо. І приступлено негайно до праці.

Висоту уділів визначено якнайнижчу, щоб була приступною для кожного. Однак це ще не значить, що кожний має зложити тільки один уділ! В міру своїх матеріяльних спроможностей повинен кожний дати якнайбільше число уділів! Очікуємо, що кожний старший пластун і кожний сеніор зложить не менше, як 5 уділів. Коли хтось не може зложити відразу стільки уділів, то є допустиме додаткове складання дальших уділів. Рівнож пластові частини /заступлені особою старшою 18 років/ повинні складати більше число уділів. Бо найважнішим завданням на початку нашої діяльности - це зібрання відповідного капіталу. Дотепер відгукнулись деякі пластові осередки - а треба, щоб негайно зібрали уділи всі осередки. Треба негайно виготовити листи з зазначенням: імені та прізвища, осередку, вплачених вписового й уділів, власноручного підпису, - і зібрати якнайбільше уділів і переслати Кооперативі /тимчасом на руки: Інж.Р.Рогоза, Мюнхен, Дахауерштр.9/II/. Цю акцію повинен перевести референти економічний місцевого коша чи куреня.

Завдання Кооперативи "Пласт" - дуже широкі. Тимчасом намічено такі головні відділи:

1/ Видавництво "Пласт" /Видавничий Відділ/, що має обслуговувати наш Рух видаванням так дуже потрібної пластової літератури і преси. Вже видано: "Основи скавтової методи" /переклад з офіційного видання Міжнародного Скавтового Бюра/, і "Пластову виказку". Є в друку д-ра М.Шлемкевича "Мандрівка до великої столиці" /гутірки про світогляд і характер/ приготовляються: Інж.Е.Ґут-Антонович: "Методика пластового виховання" /І.частина/, "Поради Старого Вовка", Пластові різдв'яні картки, Службова книжечка пластуна, тощо.

Звуть його тех к а н а д і й с ь к и м . Це має подвійне виправдання: по-перше, не має сумніву, що народився він в Канаді; по-друге, канадійці були від самого початку безконкуренційними мистцями в ньому. У мистецтвах світу, що для льодового гокею почалися у р. 1924 - і потім відбувалися що-року аж до 1939, - панували як переможці й мистці - канадійці. Тільки двічі вирвали їм почесний титул: в р. 1933 - їх сусіди: американці, а в р. 1936 - англійці. Та ці виїмки тільки підтверджують правило. Цікаво, що Канада не посилає на мистецтва світа дружини, зложеної з найкращих грачів різних клюбів. Її барви репрезентує завжди цей клюб, що добув мистецтво краю.

Правила льодового гокею встановлені точно між народними союзами. Як у тому земному, що його грали ще старинні греки, так і в льодовому йде про те, щоб увігнати малий м'ячик, чи радше ґумовий кружок, до воріт противника.

До боротьби стають дві дружини, кожна по шість грачів. Впродовж гри вільно п'ять із шости грачів виміняти.

Святиню дружини - ворота - боронить воротар; перед ним грають два оборонці а в першому ряді три напасники.

Грище - вкрите гладеньким льодом - широке 18-50 м, а довге 33,50-76 м. Дві білі чертки ділять його на три частини: на оборонне поле, середнє і поле нападу. Оборонне поле одної дружини, це поле нападу її противника, і навпаки.

На обох вужчих боках грища стоять ворота. Не такі вони великі, як у копаному м'ячі і не дерев'яні, а залізні. Це два стовпики, горою получені, високі всього на 122 цм, а віддалені від себе на 183 цм /в копаному м'ячі ворота високі на 240 цм, а широкі на 732 цм!/. З-заду прикріплена до стовпиків сіть, глибока на горі на 40 цм, а на підставі на 56 цм. Ворота не стоять, як у копаному м'ячі - на крайній лінії грища. Вони віддалені від краю на 150 - 450 цм і за ними можна ще грати.

У ці ворота треба ввести м'ячика. А радше це не м'ячик, а плоский кружок вагою 141,1 - 170 гр, промірою 76,2 мм а висотою 25,4 мм. Його називають "пук".

Пука не копається і не кидається руком, але посувається особливою палицею, загнутою на долішньому кінці. Ця палиця довга найбільше на 137 цм, долішня закривлена частина плоска і ширша, має від згину/ 380 мм довжини і 74,5 мм ширини. Палиця воротаря ще ширша і грубша, чим другі.

Грачі не бігають, а ковзаються на особливих ковзах, інших як для гарного чи швидкого ковзання. Вони легкі, з алюмінія, тільки лезо сталеве, звуть їх "канадійки".

Гра дуже швидка і гостра. Вимагає вона перш усього вміння знаменито їздити на ковзах, а далі - добре володіти кийком, добре трапляти в пук, та пуком куди треба.

Гра темпераментна, як мало яка інша. Скільки разів приходиться впасти на твердий лід, або зударитись у швидкій їзді з противником, або дістати твердим пуком, що нераз літає в повітрі! Не диво, що грачі мають під спортовим одягом, товсті, м'які охоронники; воротар має ще й сітку на обличчі, бо на нього спрямовані головно напади.

Змагання мають тривати 45 хвилин чистої гри /тобто без перепинок у грі/; цей час поділено на три частини, з перервами після першої і другої. Та звичайно грають 3 х 20 хвилин цілої гри /вчисляючи сюди й перепинки/. Змагання ведуть два судді.

Тепер мало кому з нас доведеться грати в гокей. Але коли будуть змагання, підім подивитися. Матимемо гарне спортове переживання.

В о - к о .

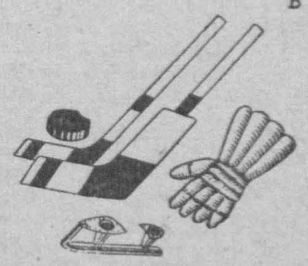

2/ Пластове Постачання /Торговельний Відділ/, що перебрав на себе постачання матеріялів, потрібних пластунам і пластовим частинам /однострої та їх частини, таборове приладдя, спортовий виряд, тощо/. Свою роботу має вести цей відділ при помочі філій нашої Кооперативи, які мають постати по всіх наших осередках. Отже треба у кожному осередкові негайно приступити до заложення філії нашої Кооперативи. До часу остаточного зорганізування філії - вибрати м у ж а д о в і р'я Кооперативи "Пласт", що буде тимчасом заступати інтереси нашої кооперативи та вести всі справи зв'язані з нею, у своєму осередкові. Йому підлягає головний кольпортер, пл. видань та пл. крамниця, що її треба в першу чергу пустити в рух. Про все це - повідомити Кооперативу /подати імена й точну адресу відповідальних осіб/. Щоб втягнути якнайширші круги пластунів до праці Кооперативи - треба їх, між іншим, включити в працю кольпортерську. Наприклад: Пластові листівки, що їх головний кольпортер дістане від Кооперативи, треба розділити поміж провідників частин в такій кількості, щоб на кожного пластуна припало напр. 5 листівок до продажі. Їх має він розпродати якнайскорше поміж своїми знайомими-непластунами. Так пластун вчиться практично купецького діла. Рівночасно розбуджується в ньому відчуття співучасти в праці Кооперативи - а з тим і зацікавлення господарницькими проблемами. Зібрані гроші негайно переслати Кооперативі, щоб так уможливити їй дальшу працю.

3/ Виробничий Відділ має розбудити в пластунів охоту до продукційної праці, зорганізувати їхні зусилля та перемінити їх на фінансовий ефект. Щоб включити якнайширші круги пластунів у виробничий процес, Виробничий Відділ буде творити свої робітні по всіх осередках, де тільки будуть охочі до роботи пластуни і де будуть можливості до якогонебудь корисного виробництва, чи іншого подібного підприємства. Але треба, щоб пластуни самі виявили ініціятиву й голосили Виробничому Відділові місцеві можливості та охочих до роботи людей.

Про значення господарської бази для Пластового Руху - тут зайво багато говорити. Згадаю тільки, що участь у міжнародньому Джемборі в р. 1947, як взагалі пропаганда перед чужиною не тільки Українського Пласту, - але українського доброго імені взагалі, - без фінансової здорової бази - прямо немислимі! А кілько то курсів, вишкільних таборів, видань провідницької літератури й преси - годі було з успіхом перевести саме з браку відповідних коштів! Тому Кооператива зобов'язалася давати - 20 % чистого прибутку на виховну пластову діяльність Команди СУПЕ.

Тут треба згадати і про персональні справи. Більшість наших добрих провідників /що не займають ся, як добрі пластуни, паскарством!/ поволі, але нестримно котяться у "матеріяльну пропасть". Заробити сьогодні немає де, або не легко. А гроша треба для власного прожитку чи для втримання родини. І один по другім наші провідники відходять і будуть відходити від виховної праці в Пласті, бо заробіткова служба абсорбує всі їхні сили. Коли б наше підприємство зросло й розбудувалось /філії, робітні, крамниці/ - воно могло б дати заробіток і многим пластунам , що тоді могли б остати при своїй виховній праці. Це є дуже актуальна справа, бо немає сумнівів, що наше життя йде до повного зубожіння.

Але наша праця має й виховне значення. Ми багато говоримо про потребу зацікавити молодь господарницькими проблемами і Пласт, якщо він має виконати своє велике завдання, мусить виховувати в тому напрямі. П р а к т и ч н о , однак, ми дуже мало причиняємось до такого господарницького вишколу. Праця в нашій Кооперативі буде саме таким практичним вишколом, і тому в неї треба включувати якнайширші круги пластунів.

Тому сподіємось, що всі пластуни - а тим більше пластові провідники - будуть дуже пильно цікавитись цією ділянкою праці. Тому очікуємо Ваших завважень, проєктів і плянів, інформацій про різні можливості, заохоти - і критики. Але найголовніше: про вислід праці рішають люди. Тому голосіться до співпраці! Зголошуйте нам людей, які можуть і хочуть працювати. Нам бракують на кожному кроці фахівці - і робітники-аматори. Наприклад: негайно треба нам людей до редакційної колегії - до матеріялів пл. проб - і до пл. журналів!

П р и б л у д а

ВИДАННЯ КОМАНДИ С.У.П.Е.

(СПИСОК ОФІЦІЙНИХ ВИДАНЬ)

Для контролі й перегляду, чи всі провідники пластових частин мають усі офіційні видання Команди С.У.П.Е. – подаємо повний список цих видань.

(Замітка: Всі видання Команди С.У.П.Е. друковані на циклостилі, формат: А 4.)

1) ОБІЖНИК К-ди С.У.П.Е. ч.1/45 з 23.X.1945 У справі: Відновлення С.У.П.Е. ст. 1.
2) ІНСТРУКЦІЯ ч.1/45 Реф.орг.і діяль., з 23.X.1945. У справі: Основування пл.частин на еміґрації під сучасну пору. ст. 3.
3) ІНСТРУКЦІЯ ч.2/45 Реф.орг.і діяль. з 23.X.1945. У справі: Устрій частин У.У.П.Ю. під суч.пору (тепер уневажнена, див.: 23). ст.19.
4) ІНСТРУКЦІЯ ч.3/45 Реф.орг.і діяль. з 23.X.1945. У справі: Зміст пл. проб в У.У.П.Ю у сучасну пору. ст.17.
5) ІНСТРУКЦІЯ ч.4/45 Реф.орг.і діяль. з 23.X.1945. У справі: Пл. зайняття у відділах У.У.П.Ю. ст. 2.
6) ОВІЖНИК К-ди С.У.П.Е. ч.2/45 з 15. XI. 1945. У справі: Інструкції чч.5-9/45; Курс для зв'язкових і опікунів пл. частин. ст. 3.
7) ІНСТРУКЦІЯ ч.5/45 Реф.економ. з 15. XI.1945. У справі: Пл.господарського виховання і господарення майном у Пл.Уладі. ст. 2.
8) ІНСТРУКЦІЯ ч.6/45 Реф.видань і проп. з 15.XI.1945. У справі: Видавнича та пропагандивна діяльність клітин під суч.пору. ст. 2.
9) ІНСТРУКЦІЯ ч.7/45 Реф.зв'язку з 15. XI.1945. У справі: Зв'язок зі скавтовими організаціями інших народів і Міжнар.Скавт.Бюрами; Зв'язки з українськими осередками. ст. 1.
10) ІНСТРУКЦІЯ ч. 8/45 Субреф.У.У.П.Н. з 21.XI.1945. У справі: Устрій частин У.У.П.Новаків у сучасну пору. ст. 7.
11) ІНСТРУКЦІЯ ч. 9/45 Субреф.У.У.П.Н. з 21.XI.1945. У справі: Зміст праці частин У.У П. Новаків у сучасну пору. ст. 4.
12) ТИМЧАСОВИЙ ПРАВИЛЬНИК проводів з'єднань У.П. у сучасну пору. Реф.орг.і діяль. з 15.I.1946.(диви:43). ст. 5.
13) ОБІЖНИК К-ди С.У.П.Е. ч.1/46 з 6. II. 1946. У справі: II.З'їзд С.У.П.Е.; Курси для впорядників юнаць. і новаць.частин; "Записки Українського Пластуна". ст. 2.
14) ПЛЯН переведення і ПРОГРАМА З'їзду С.У.П.Е. на р. 1946. Реф.орг.і діяль. з 6.II.1946. ст. 4.
15) ОБІЖНИК К-ди С.У.П.Е. ч.2/46 з 3. VII. 1946. У справі: Висліди З'їзду С.У.П.Е.; Приглядні виступи; Пл.Прес.Кватира; Пригадка Реф. зв'язку; Фінансово-господ.справи; Формальний біг обіжників і наказів К-ди С.У.П.Е. ст. 3.
16) ПОСТАНОВИ II.Заг.З'їзду С.У.П.Е. в днях 27. і 28. IV.1946. ст. 6.
17) НАКАЗ К-ди С.У.П.Е. ч. 1/46 з 3.VII.1946 У справі: Заборона партійно-політичної діяльности в У.У.П.Н. і У.У.П.Ю. ст. 1.
18) НАКАЗ К-ди С.У.П.Е. ч.2/46 з 8.VIII.1946 У справі: Стріча частин С.У.П.Е. 28.IX.46.ст.1.
19) ІНСТРУКЦІЯ ч.1/46 Реф.економ. з 4.IX. 1946. У справі: Конференція економ.реф.; Основання Кооперативи "Пласт": ст. 1.
20) ПРАВИЛЬНИК частин У.У.С.П. Субреф.У. У.С.П. з 6.IX.1946. ст.14.
21) ОВІЖНИК К-ди С.У.П.Е. ч.3/46 з 15. IX. 1946. Зміст: 35-ліття У.П.У.; Небезпека переросту форми над змістом; Видавничо-пресові справи; Відношення до позапластових обов'язків. ст. 3.
22) ІНСТРУКЦІЯ ч.2/46 Реф.орг.і діяль. 13.IX.1946. У справі: Потреба наладнати внутрішньо-виховну діяльність і небезпека переросту форми над змістом. ст. 2.
23) ПРАВИЛЬНИК УСТРОЮ частин У.У. П.Ю. Субреф. У.У.П.Ю. ст.37.
24) ІНСТРУКЦІЯ ч. 3/46 Реф.преси й проп.з 15.IX.1946. У справі: Пл. Прес.Кватира. ст. 3.
25) ПРАВИЛЬНИК Пл. Прес.Кватири. Затверджений К-ою С.У.П.Е. 4.IX.1946. ст. 3.
26) ОБІЖНИК К-ди С.У.П.Е. ч.4/46. У справі: Стріча С.У.П.Е. в 35-ліття У.П.У. ст. 1.
27) ПОВІДОМЛЕННЯ Субреф У.У.П.С.з 23. IX.1946. У справі: Перевірка членства в У.У.П. С.; З'їзд У.У.П.С. 20.X.1946. ст. 2.
28) НАКАЗ К-ди С.У.П.Е. ч.2/46 з 28.IX.1946. У.справі: 35-ліття У.П.У. ст. 4.
29) НАКАЗ К-ди С.У.П.Е. ч.3/46 з 1.X.1946. У справі: Фахове образування і шкільна наука.ст.2.
30) ПОВІДОМЛЕННЯ Субреф. У.У.П.С. з 5. X.1946. У справі: З'їзд У.У.П.С. ст. 1.
31) ПОВІДОМЛЕННЯ ч.1/46 Пл.Прес.Кватири У справі: Пропам'ятний альманах з нагоди 35-ліття У.П.У. ст. 6
32) ПРАВИЛЬНИК У.У.П.С. Затверджений К-ю С.У.П.Е. 11.IX.1946. ст.10.
33) ВИМОГИ окремих ступнів У.У.П.С. Затверджені К-дою С.У.П.Е. 11.IX.1946. ст. 3.
34) ІНФОРМАТОР для праці в частинах У.У. П.Ю. ч. 1. за жовтень 1946. Субреф.У.У.П.Ю.ст.4.
35) ВИМОГИ іспитів вмілости. Субреф.У.У.П.Ю. (передрук з "Молодого Життя" 1929) ст. 8.
36) ІНФОРМАТОР для праці в частинах У. У. П.Ю. ч.2.за XI.1946. Субреф. У.У.П.Ю. ст.4.
37) ОБІЖНИК У.У.П.С. ч.1/46.Реф.економ. з 15.XI.1946.У справі: Вкладки; Кооп."Пласт".ст.1.
38) ОБІЖНИК К-ди С.У.П.Е. ч.5/46,з 21.XII. 1946.Зміст: III.З'їзд С.У.П.Е.; Пласт-Прият; I. З'їзд У.У.П.С.; Фінанс.справи; Ювілейне Свято Весни 1947; Джемборі 1947; Повідомлення. ст. 3.
39) ІНСТРУКЦІЯ ч.4/46.Реф.економ.з 15. X. 1946. У справі: Вкладки; Кооп."Пласт". ст. 2.
40) ІНСТРУКЦІЯ ч.5/46 Реф.орг.і діяль. і Реф.зв'язку з 17.X.1946. У справі: Приготування до світового скавт. Джемборі; Відзнака "Гостинець від Укр.Пластунів"; Співпраця з С.Х.С.ст.2.
41) ПРАВИЛЬНИК уживання відзнаки "Гостинець від Укр. Пластунів".Реф. зв'язку. ст. 1.
42) КОМУНІКАТ Центр. Комітету С.У.М. і К-и С.У.П.Е. з 15.XI.1946. У справі: Взаємне порозуміння поміж обидвома організаціями. ст. 2.
43) ПРАВИЛЬНИК устрою проводів з'єднань частин У.П. XI.1946.Реф.орг.і діяль.Обг.+ ст.15.
44) ПРИПИСИ про пл.однострій і пл.відзнаки Ч.I. XI.1946. Реф.орг.і діяль. Обгортка +ст.9.
45) ІНФОРМАТОР для праці частин У.У.П.Ю. ч. 3. 1.XII.1946. Субреф.У.У.П.Ю. ст. 4.
46) ДОДАТОК до Інструкції ч.4/46 Реф.економ. 10.XII.1946. У справі: Коопер. "Пласт". ст. 2.
47) ПРОЄКТ СТАТУТА Т-ва "Український Пласт".Реф.орг.і діяль. 21.XII.1946. ст. 8.
48) ПРАВИЛЬНИК "ПЛАСТ-ПРИЯТУ", Реф.орг.і діяль. 21.XII.1946. ст. 1.
49) СПИСОК ЗАПОРЯДЖЕНЬ К-ди С. У. П.Е. від 6.X.1945 – 31.XII.1946. ст. 4.

Без торговлі, промислу, банків і преси – нація є невільником інших народів!

Обов'язком УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА – брати ЧИННУ УЧАСТЬ у розгортанні нашого господарського життя!

СТУДІЮЙТЕ наші пекучі господарські ПРОБЛЕМИ Вишколюйтеся ПРАКТИЧНО на майбутніх господарників!

НОВІ ВИДАННЯ

ПЛАСТУН - SCAUT, інструкт.-розваг. місяч. Укр.Пласту в Авґсбурзі, Укр.Пластове В-во, А 4, фото
Ч. 3. (USA-число) з 15.II.1946, ст.20 (29 - 48).
Ч. 3. (змінене) з березня 1946, ст.20 (29 - 48).
Ч. 4. з 15. III. 1946, ст.20 (49 - 68).
Ч. 5. (англійське) з 15.IV.1946, ст.24 (69 - 92 ?).
Ч. 7. з 19.V.1946, (одноднівка з нагоди Міжнарод. Стрічі в Авґсбурзі, ст. 4 (103 - 106).

НОВАК, місячник укр.пл.новаків, Авґсбурґ, Укр.Пл. В-во, А 5, фотодрук,
Ч. 3. за березень 1946, ст 32 (65 - 96),
Ч. 4. за квітень 1946, ст 32 (97 - 128).

ВАТРА, пл. додаток до таборового час."Вперед", Ноймаркт/Опф., з 6.V.1946, 203 x 265 мм, ст.6, цикл.

НАШ ШЛЯХ, двотижневик для укр. молоді, орган Пластового Руху, Зальцбурґ, В-во"Нові дні", А 4, по 6 ст., друк,

Ч. 5. з 13.VI.1946,	Ч. 6. з 28.VI.1946,
Ч. 7. з 14.VII.1946,	Ч. 8. з 26.VII.1946,
Ч. 9. з 10.VIII.1946,	Ч.10. з 25.VIII.1946,
Ч.11. з 11.IX.1946,	Ч.12. з 26.IX.1946,
Ч.13. з 12.X.1946,	Ч.14. з 25.X.1946,
Ч.15. з 10.XI.1946,	

ГОЛОС ПЛАСТУНА, місячник Пл. Коша в Міттенвальді, Ч.1., за VI.1946, А 4, ст.10., цикл.

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ, Менхенгоф, Ч.1., А 4, ст.10 + обгортка, циклостиль.

ВАТРА, місячник Пл. Коша в Берхтесґадені, Ч.1., за VII.-VIII.1946, А 4, ст.37 + обгортка, циклост.

ooo

МАТЕРІЯЛИ до ПЛАСТОВОГО ІСПИТУ, "Бібліот.пл-а", Ляндсгут, А 5, ст.12, циклост.

ПЕРША ДОПОМОГА, "Бібліот.пл-а", Ляндсгут, А 5, ст. 14 + обгортка, циклостиль.

ПЛАСТОВА ПРОБА, допомічні матеріяли, "Записки Укр.Пл-а" ч.8.(С.II.ч.1.), Мюнхен, 1946, А 5, ст. 40, циклостиль.

ВПОРЯД для ПЛАСТУНІВ, "Записки Укр.Пл-а", ч.9., Мюнх., 1946, А 5, ст 32, циклостиль.

Т. Самотулка: ШЛЯХ УКРАЇНСЬКОГО НОВАКА, "Записки Укр.Пл-а", ч. 10 і ч. 11., Мюнхен, 1946, А 5, ст. 26 + 26, циклостиль.

М.Боярський: ЩОДЕННІ РУХАНКОВІ ВПРАВИ, для молоді у віці 14 - 16 літ, В-ння С.У.П.Е., Мюнхен, III.1946, Записки з курсу пласт. інструкторів, А 5, ст. 6, циклостиль.

М.Боярський: ЩОДЕННІ РУХАНКОВІ ВПРАВИ для молоді понад 16 літ, В-ння С.У.П.Е., Мюнхен, III.1946, Записки з курсу пласт. інструкторів, А 5, ст. 6 циклостиль.

ПРИПИСИ про ОДНОСТРІЙ і ВІДЗНАКИ в У.П.У., Регенсбург, 1946, В-ння О.П.К., А 4, ст. 8 + обгортка, циклостиль.

ОСНОВИ СКАВТОВОЇ МЕТОДИ, "Пл.Книгозбірня", ч.1., Накл.Коопер."Пласт", переклад з офіційного видання Міжнар.Скавт.Бюра в Лондоні, Реґенсбурґ, 1946/47, ст.13, друк, 140 x 194 мм.

ПЛАСТОВІ ІГРИ та ЗАБАВИ, В-ння С.У.П.Е., Н.Ульм, 1946, 101 x 140 мм, ст.32, друк.

ooo

THE SCOUTER, місячник Гол.Квартири Англ. Союзу Бой Скавтів, Лондон, ч.3., III.1946, 215 x 280 мм, ст. 20 (37 - 56), друк.

CZUWAJ I, одноднівка польсь.гарцехів, Швайн - Фурт, 25.IV.1946, А 4, ст. 16 + обгортка, друк.

РАЗВЕДЧИК, журн.росс.скаутів, Менхенгоф, В-во "Посев", ч.4. 5., за IV.-V.1946, А 4, ст.42+обг., цик.

THE COUNCIL FIRE, орган Міжнар.Союзу Скавток, В-ння Світ.Бюра, Лондон, 220x280мм, др.
Ч. 2.(р.XXI.) IV.1946, ст.12 (13 - 24),
Ч. 3.(р.XXI.) VII.1946, ст. 16 (25 - 40).

ПРАКТИКА, підручник росс. скаутів, А 5, ст. 8 + обгортка, циклостиль.

РАЗВЕДЧЕСКИЙ ЛИСТОК, час. росс. скаутів, Мюнхен-Фрайман, ч.3., 1.VII.1946, А 4, ст. 6, циклостиль.

РАЗВЕДЧЕСКОЕ ПРЕСС-БЮРО, повідомлення росс. скаутів, Менхенгоф, А 4, циклост.
Ч. 1. з 15.VII.1946, ст. 5,
Ч. 2. з 15.VIII.1946, ст. 2.

THE SCOUT, офіц. тижн., Лондон, А 4, друк.
Ч. 1.996 (р.41.) з 25.VII.1946, ст. 12 (437-448),
Ч. 2.000 (р.42.) з 22.VIII.1946, ст. 16 (25 - 40).

BE PREPARED, ювіл.одноднівка Міжнарод. Скавт.Союзу в Регенсбурзі, 1945 -18.VIII.-1946, А 4, ст.20, друк (велика українська частина).

СКАУТ, місяч, Союзу Кривицьких (білорусь.) Скаутів на чужині, Ватенштет, А 4, циклостиль.
Ч. 5. з 5.IX.1946, ст. 16 + обгортка.
Ч. 6. за XI.1946, ст. 20 + обгортка.

СКАУЦКАЯ ІНФОРМАЦІЙНАЯ СЛУЖБА, В-ння (латинкою) Союзу Крив.Скутів, Ватенштет, ч.1., 20.X.1946, А 4, ст. 4, циклостиль.

ooo

М.Тріль: ПРИВІТ РІДНІЙ ЗЕМЛІ, 16-тактові вправи вільноруч, Рада Фіз.Культ., Мюнхен, 1946, А 5, ст. 17 + обгортка, циклостиль.

М.Тріль: ПРОРУХ для ЧОЛОВІКІВ, Рада Фіз.Культ., Мюнхен, 1946, А 5, ст. 43 + обгорт., цик.

Д-р Я.Рудницький: ЯК ГОВОРИТИ по ЛІТЕРАТУРНОМУ ? II.наклад, 105 x 144 мм, ст. 64 + обгортка, перевидано фотодруком.

Д-р Я.Рудницький: УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС, II.видання, 105 x 140 мм, ст.27+обг., фотодрук.

Д-р М.Жук: ПЕРША ДОПОМОГА, В-во"Заграва", Гайденав, 1946, 150 x 217 мм, ст.80+обг., друк.

ПРАВИЛА ГРИ в КОШІВКУ, Рада Фіз.Культ., Мюнхен, 1946, А 5, ст.32 + обг., циклост.

ПРАВИЛА ГРИ у ВІДБИВАНКУ, Рада Ф.К., Мюнхен, 1946, А 5, ст.11+обгорт., циклостиль.

Е.Жарський: ЛЮДИНА та її ГІГІЄНА, підручник для шкіл, Ляндсгут, 1946, А 4, ст.37+обг., цикл.

СТЕЖІ, журн.укр.студентства, Інсбрук-Мюнхен, ч.2.-3., VI.-VII.1946, А 4, ст.38 + обгорт., циклос.

А.Корнівський: ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ в ЕВРОПІ, В-во"Укр.Освідом. Служба", А 4, ст. 13 + обгорт., циклостиль.

М.Лагодівський: ДЕРЖАВНО-ПРАВНІ ПІДСТАВИ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ, В-во"Укр.Осв.Служба", А 4, ст.20 + обг., циклостиль.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПОРЯДОК, збірка статтей, В-во"Укр.Осв.Служба", А 4., ст.45 +обгортка, циклостиль.

ЛІТОПИС ПОЛІТВ'ЯЗНЯ, В-во"Ліга Укр. Політв'язнів", Мюнхен, ч.5.-6., VII.-IX.1946, А 4, ст. 20 + обгортка, циклостиль.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСОВА СЛУЖБА, Укр.серія, европ.видання, чч.6.-20., IV.-X.1946, А 4. по 7 - 14 ст., циклостиль.

ПЛАСТУНИ! Вплачуйте уділи до КООПЕРАТИВИ "ПЛАСТ"!

Розбудовуйте ВАШУ пластову господарську установу!

Заява

В "Українському Слові", Реґенсбурґ, появилася була-стаття на пластові теми, що витворювала виразну небезпеку для Українського Пласту взагалі, а поодиноких ведучих осіб зокрема. Всі заходи Команди С.У.П.Е. спростувати цю статтю - розбилися о спротив Редакції "Українського Слова". Тому Команда С.У.П.Е. була змушена врешті віднестися до Редакції згаданого часопису таким письмом:

До Редакції "Українського Слова" в Реґенсбурзі.

Команда С.У.П.Е. просить помістити у найближчому числі Вашого часопису ось таку заяву:

"У 9.числі "Українського Слова" появилася стаття "Найкраща організація молоді", підписана "Ігор, пл. сеніор", яка хибно насвітлює суть та історію Українського Пласту. Тому, що таке насвітлення витворює неправдиву опінію і може принести шкоду пластовій організації, Команда С.У.П.Е. вважає конечним його спростувати. Це завдання мала сповнити стаття, поміщена в 16.ч. "Українського Слова" п.н. "Що таке Пласт", підписана д-ром Атанасом Фіґолем, до якої була долучена відповідна замітка, що на жаль, не появилася.

Команда С.У.П.Е."

Якщо вище подана заява не появиться у найближчому числі Вашого часопису, Команда С.У.П.Е. буде змушена своє становище довести до публічного відома в інший спосіб.

Підписи.

Тому, що й ця заява в "Українському Слові" не появилася, є подаємо становище Команди С.У.П.Е. в цій справі до публічного відома - цією дорогою.

В Мюнхені, 2.грудня 1946.

Команда С.У.П.Е.

ПОСЕВ, тижн. росс. еміграції, В-во "Посев", Менхенгоф, чч.32.-42., VIII.-X.1946, А 4, по 10 ст.др.

ooo

Важніші статті про Пласт в українській пресі:

АМЕРИКА, Філядельфія, ч.55, з 23.V.1946, передова Б.Катамая: "Цвіт України і Краса" +3 світлини.

НА ЧУЖИНІ, Авґсбурґ, образкова репортаж з пл. присяги (21.IV.) і Міжнар.Скавт.Стрічі (19.V.).

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО, тижн., Реґенсбурґ,
Ч.3. з 14.VII.1946, Свято табору в Байройті (про пл. свято 6.VII.1946).
Ч.8.з 18.VIII.1946, пл.сторінка "Сильно, Красно, Обережно, Бистро": Найкраща організація молоді; Пл. Обіт; На сонячній поляні; Новаки-школярі в таборі; Із заповіту Бі-Пі (+ 5 ілюстрацій).
Ч.9. з 25.VIII.1946, пл. сторінка "Бути вірним Богові й Україні": Наша найкраща організація; Пл.Гимн; Ювілейне свято в Реґенсбурзі (+ 2 ілюстрації).
Ч.15. з 6.X.1946, А.Фіґоль: Що таке Пласт?; Пластуни "Нової Говерлі" складають присягу; Пл.свято в П.
Ч.17. з 15.X.1946, Учасник: Гартуймо ж наш юнацький дух!; М.Y.: Пластун мандрує (+3 світлини).

ЩОДЕННІ ВІСТІ табору "Орлик", Штруб-Берхтесґаден, ч.19. з 21.VIII.1946, реферат про доповідь д-ра А.Фіґоля (16.VIII.): "Пласт та його відношення до школи, церкви, родини та громадського життя"

ЛУНА, Гайденав, ч. 28. з 25.VIII.1946, Пласт в Америці; Ряди пластунів збільшуються (+ 2 світл.).

УКРАЇНСЬКА ДУМКА, Авґсбурґ, ч.2. з 6.X.1946, С.К.: Ювілейний З'їзд пластунів в Авґсб.

УКРАЇНСЬКА ТРИБУНА, Мюнхен, Ч.9. Ч. 9.з 6.X.1946, О-як: 35 літ Українського Пласту. Ч.10. з 13.X.1946, 2 світл. з Пл.Стрічі в Авґсб.

ГАРТ, Бад-Берісгофен, ч.6. з 15.X.1946., 35-річчя Пласту (+ 1 світлина).

Кооператива „Пласт"

кличе Вас,

ПЛАСТУНИ! ПЛАСТУНКИ!

Саме появилася з друку книжечка:

"ОСНОВИ СКАВТОВОЇ МЕТОДИ" переклад з офіційного видання Міжнародного Скавтового Бюра в Лондоні. В ній знайдете популярно й коротко зібрані головні засади про Завдання, Духа і Методи Скавтінгу. Кожний пластун і пластунка повинні мати цю книжечку! Даруйте її Вашим добрим знайомим - непластунам! Ціна: 2'- НМ.

Пластун і пластунка плекають рідну мову: стараються завжди говорити по літературному та вживати при писанні правильного правопису. Тому - якщо вже не кожний пластун і пластунка - то бодай кожний Пластовий Гурток повинен негайно придбати собі дві книжечки д-ра Я. Рудницького:
1) Український правопис (ціна: 1'5 НМ) та
2) Як говорити по літературному? (ціна 4'- НМ).
Замовляйте ці книжечки також в нашій Кооперативі!

Вже є в друці або приготовляються до друку й незабаром появляться:
1) Д-р М. Шлемкевич: Мандрівка до великої столиці, гутірки при ватрі про світогляд і характер.
2) Поради Старого Вовка, листи до молодого провідника. Передрук з "Молодого Життя" чч. 1.- 3. та матеріял, що був приготований до ч. 4.
3) Інж.Е.Ґут-Антонович: Методика пластового виховання, Частина І. Загальні питання.
4) Службова книжечка пластуна.

Всі ці книжки замовляти в Кооперативі "Пласт" на адресу: Володимир Дармохвал, Байройт, Леопольд-Касерне, Україн Лаґер.

ПЛАСТУНИ Й ПЛАСТУНКИ! Вступайте в члени Вашої пластової Кооперативи! Тільки нашим спільним зусиллям зможемо виповнити ті великі завдання, що стоять перед нами!

Організуйте по Ваших осередках пластові господарські клітини: пластову крамницю, назначіть головного кольпортера пластових видань, мужа довіря нашої Кооперативи!

Беріть живу чинну участь у праці Кооперативи: наладнайте масову кольпортажу, підшукуйте різні можливості для пластового виробництва, голосіть людей охочих до праці!

ВІД РЕДАКЦІЇ

З технічних, від Редакції незалежних причин, годі було до цього числа "Молодого Життя" вложити сталий додаток "Поради Старого Вовка". Просимо наших Шановних Читачів вибачити нам це. Щоби, однак, приготований матеріял не затратився і дійшов все таки до рук всіх зацікавлених, Видавництво "Пласт" погодилося видати всі додатки, що дотепер появилися в "Молодому Житті" - разом з тим матеріялом, що був приготований до ч. 4. - як окрему книжечку під назвою: "Поради Старого Вовка", листи до молодого провідника.

Редакція.

"Молоде Життя", офіційний орган Союзу Українських Пластунів Еміґрантів. Редаґує Колеґія. Видає на доручення Комакди С.У.П.Е. - Видавництво "Пласт" (Видавничий Відділ Кооперативи "Пласт"). Адреса Редакції: Розенгаймерштр.46 а/II. кімн.205а. Адреса Адміністрації: Володимир Дармохвал, Байройт Леопольд-Касерн, Україн. Лаґер.

Виходить 1. кожного місяця
Серія В, ч. 1. квітень 1948
Issue C, Nr. 1 — April 1948

УКРАЇНСЬКЕ
1925
МУЗЕЙ-АРХІВ

MOLODE ZYTTIA / YOUNG LIFE
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

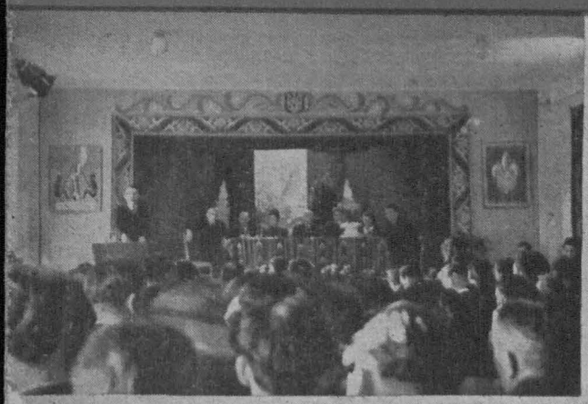

В ДАЛЬШУ МАНДРІВКУ
ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ!

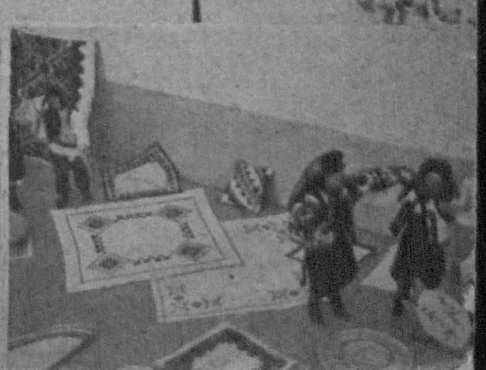

Сктм. о. Дм. Шевчук

ПЛАСТОВА ВІРНІСТЬ БОГОВІ

Проповідь на Службі Божій під час Пластового Конґресу в Ашафенбурґу дня 28. березня 48

Друзі!

Слово духовної науки належить до суті недільного Богослуження, а не є воно тільки якимось додатком до нього. Тому з приводу сьогоднішнього Богослуження і Пластового Конґресу дозвольте поділитися з Вами декількома актуальними думками.

Прикметою зрілого віку є почуття відповідальности. Відповідальности за свої вчинки перед самим собою, перед родиною, перед своєю ідеологічною групою, перед народом. Важливими є мотиви: перед ким і чому? Для справжнього християнина найглибшою є відповідальність перед Богом, — Творцем, Законодавцем і Суддею.

Я — християнин відповідаю передусім перед Богом у житті й у вічності. Відповідаю спасенням або вічним осудженням душі. Це — думка, правда, що надає напрям моєму життю у всіх життєвих ситуаціях. Вона веде і підіймає мене »Per aspera ad astra« (через труднощі до зір).

Ми чули дещо з модерної філософії т. зв. екзистенціялізму в її доброму виданні. Основа її стара, як старим є прагнення людини до ідеалів правди, добра і краси. Здорова суть цієї філософії висловлена старинним мудрецем »Меґаля айтейте!« (Великого бажайте!), або можна її знайти у св. Письмі: »Горная мудрствуйте, а не земная«, »Будьте досконалими, як ваш Отець небесний є досконалий« ... А вже чудово висловлена ця думка в Отченаші — молитві Христового серця, що нею він молився і що її навчив нас.

Розгляньмо цю молитву. В ній сім прохань. Льокально беручи, в центрі стоїть прохання: »Хліб наш насущний даждь нам днесь!« Як реально збагнув нас Христос! Він знає, що людина двома ногами стоїть на землі і потребує щоденного хліба. Це наша гранична ситуація боротьби за хліб, за поступ культури, за земські ідеали — включно з ідеалом вільної, суверенної Батьківщини. Молимося і змагаємося за н а ш хліб, себто той, що нам справедливо належиться, а не кинений нам з ласки, як жебракові. Кажемо: дай н а м днесь, т. зн. нам усім, не тільки мені. Всі ж ми творимо одну спільноту Божих дітей і добро спільноти завжди перед добром одиниці. Це те, що наголошуємо ми в Пласті: Не ти, не я, а ми!

Розглядаймо Отченаш дальше. Після прохання про хліб насущний по три прохання праворуч і ліворуч.

Праворуч — »Да святиться ім'я Твоє«, »Да прийдет царство Твоє« і »Да будет воля Твоя« ... Боже, хай буде велике і святе ім'я Твоє по всій землі, хай кожне створіння приносить Тобі честь. Хай прийде для нас і для всіх народів землі Твоє царство правди, любови й миру ... Хай усі шанують і виконують Твою волю. Як часто не розуміємо Божої волі і Божих допустів, бо ж бачимо наше особисте і збірне народнє життя, немов оборот тканини, що на ньому безладно помотані нитки. А Господь бачить наше життя з лицевого боку, де кожна нитка має свою ціль. Тому — хай буде воля Твоя, Господи! Хочемо виконувати її на землі так само радо, як виконують її янголи в небі.

Ліворуч же від осереднього прохання про хліб насушний — три інші прохання: »Остави нам долги наші, якоже і ми оставляєм« ... Чимало в нас тих довгів - провин. Не станемо по фарисейськи оправдувати себе, бо багато нам бракує до правдивої чесноти. »І не введи нас во іскушеніє« (спокусу) ... Кругом нас примани, що кличуть нас до вигоди, до лінивства, до мамони, до розкошів, до гордощів, нетолерантности і самолюбства. Це ті спокуси, що нас манять і обманюють своїм зовнішнім блеском, не даючи того, що обіцюють. »Но ізбави нас од лукавого« ... Заманені спокусою, як часто упадаємо, яка слаба у нас воля, хоч і ясний розум. І що ж тоді залишається нам, як не кликати з глибини нашої немочі: Отче, подай помічну руку! Отче, освободи мене від кайдан злого! Отче, не дай пропасти своїй дитині! — Ось так ми відштовхуємо від себе ситуації зла, слабости, морального бруду — і водночас спрямовуємо зір і серце наше до високих ідей Божого царства.

Святий Юрій
(Картина, на сцені конґресової залі)

Так »старий« Отченаш є виразником модерної філософії. І ми, молячися, відчуваємо всю глибину девізи середньовічного лицарства: »Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris« (настільки сам підеш вперед, наскільки сам себе примусиш).

На початку молитви стоїть слово: »Отче!« Мати віру в цього особового Бога-Отця і зберігати Йому вірність за всяких обставин. Вірити в Бога зуміє тільки той, хто має в собі, або хоче мати, дещо з божества. Як часто зустрічаємо немічних, яким тяжко вірити. Таким одна рада: хай у молитві зідхають про дар віри, бо віра є даром неба.

Узнавати Бога добрим Батьком і почуватися Божими дітьми — в цьому вся честь, і гідність, і вартість людини. Тому Христос каже: »Коли не будете, як діти, не ввійдете в царство небесне«. Відкрити в людині Божий образ, відсвітити й відновити його, щоб заяснів первісним, Богом даним, блеском — це наше основне завдання. »Untergang des Abendlandes« — це ніщо інше, як втрата почуття і розуміння Божого дитинства в людині та християнського братерства поміж людьми. Це трагедія західньої, »культурної« людини. Люди діляться на людей світла і на людей темряви. Куди кого зарахувати, про це рішає любов. Де — самолюбство, зависть і нетолеранція, там царство темряви. Діти ж світла на крилах любови й віри злітають високо, мов орли, і ширяють в піднебесних просторах гідної людини е к з и с т е н ц і ї. Діти темряви гребуться, мов кури, на смітнику нікчемних вартостей б і о т и ч н о г о існування.

Віра в Бога, вірність Богові, подібно як усі інші пластові прикмети й чесноти, має бути позитивна і тільки тоді має вартість і вагу. Не тільки симпатичне відчування Бога на лоні природи, де — без сумніву — великі сліди Божого розуму й доброти, але в практичному житті має жити в мені непохитна свідомість: Бог має наді мною своє право, а я супроти Бога свої обов'язки! Це маю переживати не тільки в неділю на Богослуженні, але і в будень, під час праці, виконуючи свої станові і свої пластові обов'язки.

Великими є для нас пластова присяга і пластовий закон. Але ж, друзі, вони не малиб того значення, як би я не порівняв і не бачив, у якій чудовій гармонії є пластовий закон і пластова присяга з Божим законом і з тим, чого вчив Христос. І я бачу, як на пл. закон спливає світло Божого закону. Я бачу за ним повагу — маєстат всевідучого і справедливого Бога і тому я респектую пластовий закон. Я відчуваю, що за зберігання його я відповідальний не тільки перед моєю честю чи перед Батьківщиною, але перед самим Богом — Батьком, Законодавцем, Суддею. Це мене в совісті зобов'язує і це надає моїй поведінці найглибшої вартости. Тому й добровільно взяте не себе зобов'язання пластової присяги таке велике і таке святе.

Уважаймо, друзі, щоб те, що в нашому пластовому світогляді називаємо вірністю Богові, не було мрячним поняттям. Уважаймо, щоб наше християнство на ділі не визначало стільки, як наприклад сьогодні, визначає слово демократія: на заході — одне, і зовсім що іншого на сході. Переживати, практикувати маємо не тільки загальне християнство, але християнство, оформлене тією Церквою, до якої належимо. І теж захоплювати й запалювати ним мусимо других. Догми релігійні й національні мусять бути. За ними тужимо! Вірність Богові не формальність і не декорація, але хребет і стрижінь світогляду. Наше гасло і наш принцип: Ми з Богом! Амінь!

Будь готовий!

гасло пластунів усього світу.

Верховний Пластун Сірий Лев

ПРОЙДЕНИЙ ШЛЯХ

Тридцятип'ятиліття Пластового Руху в перехресті впливів тогочасних духових течій

(Тези доповіді)

I.

Генеза Пласту: Пласт виник у 1911 р., як свідома й удала українська спроба виростити на принципах скавтового виховання молоді нове покоління, здібне до виповнення нових цілей і завдань Української Нації в її культурній, соціяльній і політичній боротьбі за суверенність і незалежність.

II.

Приспосіблення скавтової методи до виховання української молоді, насичене українською духовістю, стає від початків існування Пласту черговою ланкою історичного розвитку українських національних прямувань і цим пояснюється масовий, спонтанний початковий розвиток Пласту в рр. 1911—14 і його участь і роля у збройній боротьбі за найвищі ідеали Нації в рр. 1914—20. Хоч Пласт постав у Галичині, він приймається в 1917—20 рр. на Наддніпрянщині, де в склад його входять свідомі своєї національної окремішности і прямувань українські гуртки, що спочатку виникли в рамах організації російських бой-скавтів.

III.

Після упадку державности України Пласт, як одна із перших організацій, стає до праці над плеканням цінностей Української Нації, потрібних їй до дальших змагань у боротьбі за її визволення, і поширює круг свого діяння на всі землі України.

IV.

В 1922 році з'ясовує Український Пласт основи своїх завдань, тактики і свої цілі в неперевершеному досі підручнику українського виховання »Життя в Пласті«, даючи перші підстави та напрямні для повстання нового українського покоління, здібного повести справу визволення України на базі плекання глибоких етичних і моральних засад служби Богові та Україні й увести її в сім'ю вільних народів світу, як рівнорядну державу.

V.

Уже в перше десятиліття свого існування Пласт причинився до поборення серед українського народу політичного, соціяльного і культурного назадництва. Змагаючися ввесь час із матеріялістичним світоглядом, він підніс релігійне й етично-моральне виховання серед української молоді.

VI.

Спираючися на свої ідеали і методу, Пласт успішно гуртує і підготовляє в двадцятих роках українську молодь усіх ЗУЗемель і Буковини до активної боротьби за свої ідеали. На Волині переборює успішно ліве москвофільство, на Закарпатті місцеве мадярофільство і праве москвофільство. Тим кладе основи під включення нового українського покоління у процес нормального українського життя. Зокрема в Галичині вирощує в української молоді великі моральні цінності для її дальшого життя. Спроби поширити в рр. 1920—39 Пласт на Східніх Українських Землях, не зважаючи на важкі жертви, не дали ніяких успіхів.

VII.

У боротьбі за можливості своєї діяльности Пласт успішно витримав наступ ворожих сил та імперіялістичних намагань урядів Польщі й ЧСР на Західніх Українських Землях, продовжуючи існувати навіть у нелеґальних формах у границях польської держави в рр. 1928—39. Це другий етап діяння Пласту.

Верховний Пластун Сірий Лев

VIII.

В середині власної Нації Пласт стояв майже безперервно, головним чином від 1925 року в міру наростання у Пласті нового покоління, у боротьбі за правильність своєї ідеологічної і тактичної лінії й організаційної самостійности, а саме проти назадництва деяких шарів власної суспільности, москвофільсько-большевицьких і навіть деяких конфесійно-клерикальних і націоналіститих тенденцій змінити ідеологічні, етично-моральні чи тактичні напрямні Пласту, або підкорити його собі організаційно. Тільки успішна вперта оборона пластових позицій виказала в дальшому правильність ставлення справи у Пласті.

IX.

Уважаючи себе за скавтову організацію і будучи такою, Пласт старався вже від 1920 року, коли постав Скавтовий Інтернаціонал у Лондоні, стати повноправним членом цієї організації. Кількакротні спроби включити Український Пласт в ІСБ не дали успіху зогляду на діяння чужо-національних, ворожих Українській Нації сил.

X.

Під час другої світової війни 1933—1945 Український Пласт діяв безперервно, як нелеґальна організація, стоючи з одного боку в активній підпільній боротьбі за свої ідеали, і з другої сторони, використовуючи леґальні форми для організування духового і матеріяльного потенціялу для цієї боротьби. Тим тільки треба пояснити його участь у таких організаціях, як Курені Молоді, ВСУМ, тощо.

XI.

Масове поширення Українського Пласту на еміґрації в рр. 1945—1948, завершене приняттям Пласту в 1947 році до Інтернаціонального Скавтового Бюра, відкриває великими надіями третій етап діяння пластового руху. Це поширення було і є обумовлене:

а) безперервним діянням Пласту, як ідеологічно й організаційно самостійної організації;

б) зворотом загалу українських національних суспільних організацій до основ пластового виховання молоді і гуртового діяння Уладу Старших Пластунів й Уладу Пластунів Сеніорів в дусі пластових ідеалів;

в) безпосередньою зустріччю українців з англо-саксонським світом.

Фото на титульній сторінці:

Ліворуч (згори униз): Президія й учасники Конґресу, Секретаріят Конґресу, Присяга сеніорів. Угорі (над лілеєю): Верховний Пластун Сірий Лев між старшими пластунками. Праворуч (згори униз): Учасники конґресу під час нарад, Станиславівці із Сірим Левом перед залею нарад, Ашафенбурзькі юначки, що піклувалися харчуванням гостей. Унизу (зліва на право): Фраґменти із конґресової пластової виставки.

Фото: Мир. Шевчик (8) і Р. Загайкевич (2).

... за нами
»ПРОЙДЕНИЙ ШЛЯХ«.
Ми йдемо
»ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ«!
Ось зупинка. Зберімо досвід про
»НАШЕ ДОВКІЛЛЯ ПІД ЧАС МАНДРІВКИ«.
Завтра йдемо в дальшу дорогу — погляньте, чи
»ВИРЯД У МАНДРІВКУ«
у нас достаточний, та які
»НАЙБЛИЖЧІ ПЕРСПЕКТИВИ НАШОЇ МАНДРІВКИ«.
Слухайте уважно
»НАКАЗ ПЕРЕД ВИМАРШЕМ«
у дальшу мандрівку — до Великої Мети!

Нова праця
про ідею й методи пластування:
Др. Юрій Старосольський
»ВЕЛИКА ГРА«
Багато ілюстрована, з оригінальними ініціялами
арт. мал. проф. С. Судомори

Ціна 3.— ДМ
(Закордоном 1 амер. доляр)

Набувати у Висилковій Станиці Кооп. »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне, БЛ. 1.

Сктм. Осип Є. Бойчук, ЛЧ.

ПЛАСТОВИЙ КОНҐРЕС 1948

(Короткий огляд і підсумки)

Думка скликати Пластовий Конґрес виникла у зв'язку із святкуванням 35-ліття Українського Пласту. Це святкування відзначено низкою імпрез більш зовнішнього характеру і відчувалася потреба завершити його спільною нарадою тієї ґенерації, яка виросла у Пласті і сьогодні є його проводом.

Первісною ідеєю було, щоб на Пластовому Конґресі порушити, передискутувати й вирішити низку принципових проблем пластового виховання, і встановити певні тези, які б стали напрямними й обов'язуючими у Пласті на майбутнє.

У висліді нарад і дискусій вирішено відбути конґрес, порушити й передискутувати основні питання пластової проблематики і вислід нарад взяти за основу праць комісій, які опрацюють конґресові матеріяли й оформлять їх у певні тези.

Так була устійнена програма Конґресу та основне його гасло. Після порозуміння із Станичною Пластовою Старшиною в Ашафенбурґу визначено теж місце й реченець Конґресу.

Два тижні до реченця Конґресу підготовні праці були закінчені. Разом з тим Головна Пластова Старшина мусіла призадумуватися, чи не відкликати Конґресу, бо захворіло двох головних доповідачів, третій мусів виїхати до Гамбурґу на зустріч з англійськими скавтами і вкінці недуга прикувала Голову Пластової Старшини на необмежений час до ліжка.

Ала ж ГПС була свідома, що відкласти Конґрес — значило б взагалі зрезиґнувати — по всій правдоподібності — з його відбуття. Тому вжито всіх заходів, щоб — не зважаючи на всі перешкоди — уложену програму таки виконати. Це й удалося завдяки посвяті Верховного Пластуна і Голови ГПС, які не зважаючи на хворобу, взяли таки активну участь у працях Конґресу.

У записках помічних секретарів Конґресу початок і перебіг Конґресу представлений так:

Почався Конґрес дня 26. 3. 1948 року о год. 9. Богослуженням у церквах обидвох наших віровизнань.

О год. 11-ій в залі табору »Ляґарде« в Ашафенбурґу відбулася перша зустріч учасників Конґресу та привітання його учасників господарями.

Учасників Конґресу зібраних на залі нарад, прибраній портретами пластових діячів, пластовими гаслами та килимами, привітав сктм. Вол. Масюк від Пластової Станиці в Ашафенбурґу. Зокрема вітав він Верховного Пластуна і Голову ГПС. Приявних представників ІРО вітав англійською мовою сктм. Юрій Старсольський. Йому відповідала німецькою мовою пані Вінке, заявляючи, що їй як чужинці приємно бачити такий поважний з'їзд передових українських людей, що зібралися радити над майбутнім своєї молоді.

Першу зустріч учасників закінчено продемонструванням двох фільмів із Ювілейного Свята Весни 1947, продукції пп. Солука й Елиєва.

Сам же Конґрес відкрито згідно з програмою о год. 15. Після вибору Президії і Секретаріяту, Конґрес відкрив коротким словом Верховний Пластун, доручаючи технічне ведення нарад Голові ГПС — Дрові Фіґолеві. З черги приявні відспівали Гимн Закарпатських Пластунів.

Цього ж і наступних днів пішли доповіді, уривки з яких друкуємо в цьому числі »Молодого Життя«. Після кожної доповіді відбувалася дискусія, в якій брали участь визначені заздалегідь і зголошені на місці учасники Конґресу.

Вечірня товариська зустріч в другому дні Конґресу складалася з двох частин. У першій — пластові поети й письменники відчитували свої твори. Другою частиною вечору був »Веселий Конґрес«,

Софія і Юр — символи нашої мети.

деякі матеріяли з якого друкуємо наприкінці цього числа.

Приміщена у трьох кімнатах біля залі нарад Пластова Виставка дала у формі діяграмів, рисунків й експонатів, виконаних пластовою молоддю, перегляд розвитку пластової організації за роки 1945—1948.

Скавтмастер Іван Чмола
один з основників Українського Пласту

Під час відбування Конґресу появилося 6 чисел Конґресового Бюлетену, який подавав звідомлення про наради, доповіді і конґресові імпрези і теж друкував тези головних доповідей.

У Секретаріяті Пластового Конґресу 1948 було зареєстрованих 281 учасників, в тому позамісцевих пластунів-сеніорів і старших пластунів — 223, й ашафенбурзьких — 41. Гостей позамісцевих прибуло 17 осіб. Майже кожного дня прислуховувалися нарадам Конґресу і громадяни українських таборів в Ашафенбурґу.

Закінчив наради Конґресу Голова ГПС Др А. Фіґоль. Він подав резюме нарад у формі короткого »Наказу перед вимаршем«.

Ми уважали — казав сктм. Др. Фіґоль — що Конґрес потрібний саме сьогодні, щоб перед подіями, які грядуть, дати можливість зустрінутися ще раз усім та по пластовому обмінятися думками. Характер Конґресу визначили два аспекти — перше: Пласт, як організація молоді і друге: Пласт як організація новацтва та сеніорату. Проблеми порушені під час Конґресу не вирішені, ні не розв'язані. Будуть ще труднощі і їх треба буде перемагати. Гасла, що їх візьмемо з собою в дальшу мандрівку — це: »Не ти, не я, а ми!« і »Софія і Юр — символи нашої мети!«. У дальшій нашій мандрівці ми завжди обличчям до Батьківщини! Всюди пам'ятаємо про нашу мету! І тому наказ: Зібрати головні напрямні, що поможуть нам у дальшому поході. Усвідомити нашу внутрішню й зовнішню ситуацію. Виелімінувати все те, що нас роз'єднує. Наш Конґрес — це задеклярування соборности територіяльної і соборности конфесійної. Прагнемо створити й виховати людину розумну як Мудрість — Софія і лицарську як Юр, людину, що держиться принципу »Не добре мені, там де Батьківщина, але всюди маю думати й діяти для Батьківщини, а як треба буде й віддати життя за нашу Богом бережену Україну!«

Крім дальше цитованих привітань для Пластового Конґресу надіслали привіти ще такі Установи й Особи:

(подаємо за порядком надходження)

Проф. Зенон Зелений, Роман Ільницький, Управа Осередку Українського Національного Союзу в Ашафенбурґу, Центральний Комітет Спілки Української Молоді, Провід Союзу Українських Пластунів на французьку смугу Німеччини, українські пластуни — учасники загальнопластового зонального злету в Гамбурґу, пл. сен. Проф. Др. Василь Плющ, Наукове Товариство ім. Шевченка, Леґатура Об'єднання Українських Жінок в Ашафенбурґу, Представництво Українських Студентських Товариств в Австрії, Проф. Др Іван Мірчук — ректор УВУ, Іван Баран — директор Української Гімназії в Ашафенбурґу, інж. А. Кішка — уповноважнений ГПС на Бельґію, Пластова Станиця в Ґрацу, Пластова Станиця у Віллях, пл. сен. Михайло Добрянський, сктм. Проф. Іваненко, інж. Ростислав Ільницький, сктм. Дарія Навроцька, Микола Осідач, К. Паліїв — Гол. Командантка Пластунок, пл. сен. Др. Євген Пеленський, о. Др. Филимон Побігушка, сктм. Ніна П'ясецька, сктм. Петро П'ясецький, о. О. Селепина, Г. Турула, сктм. Проф. Др. Євген Храпливий.

Сктм. д-р Володимир Янів, Л. Ч.

ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ

(Виховний ідеал Пластового Руху).

Образ батьківщини в небезпеці нераз ворушив непокоєм благородні серця патріотів. Стукіт кінських копит, згарища й примари озброєних чужинців нераз визволяли в народі стільки енерґії, якої й надіятися не було можна у щастю й гаразді. Зроджені з цієї енерґії чини довгі століття дивували не тільки нащадків і найближче довкілля, але й ціле людство. Батьківщина в небезпеці кликала до зусиль, які з перспективи часу манять нас чаром леґенди. Бо небезпека переродж у в а л а спільноти. Вона вимагала від людини надлюдського, від смертних вічного й необмеженого, від миролюбців геройства, святости й посвяти. В той час небезпеки перемінялися хвилини тривоги, розпачу й немочі в хвилини тріюмфу, величі й слави. Тоді Провидіння серпанком блеску сповивало бліді з натуги обличчя.

... Це хвилини Термопіль; це часи облоги Картаґо, коли жінки обтинали свої плекані коси на шорстке мотуззя, корабельні кодоли чи тятиви луків; — це часи Калки, коли коромоли стихали в Україні й переставали різнитися князі.

Наскільки ж більш зобов'язуючу силу від небезпеки, — від загрози тільки, мусить мати трагедія, — неволя народу. Наскільки ж більших зусиль від нас вона вимагає.

Образ батьківщини визволеної й вільної, батьківщини могутньої, — порядкуючого чинника на грані двох світів — це є

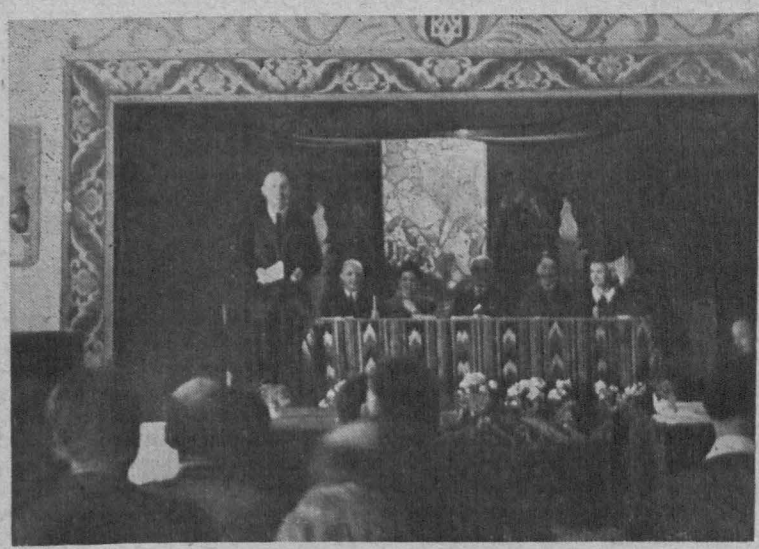

Скавтмастер, Др. Атанас Фіґоль, голова ГПС відкриває конґресові наради

Фото: Мир. Шевчик

та велика мета, яка надає вартости життю одиниць, яка зове, кличе нас на незважне, через жертву, терпіння й біль до перемоги. Це є та велика мета, яка вела стрілецтво в бій, яка дає силу засланцям, за яку стріли й пекельні машини переривали життя наших помазанників, за яку борються повстанці в сутінках рідних борів, за яку тисячі йшло на добровільне вигнання. Радісний гомін воскресних дзвонів Софії і Юра це є те могутнє пророцтво, яке визначує шляхи цілій спільноті й кожній одиниці. Лицем до батьківщини і завжди для батьківщини.

Визвольна політика, — шукання правильних шляхів до великої мети, — ось центральна проблема сьогоднішньої української дійсности. Але ж визвольна політика залежить від творців основної концепції і від реалізаторів. Тому питання нашої перемоги залежить від у к р а ї н с ь к о ї л ю д и н и, від її вартости, від її здібности викресати зі себе цінності, які вповні відповідали б трагіці хвилини. Так отже в дійсності центральною проблемою нашої сучасности є українська людина, з усіма її прикметами і з усіма хибами. Та українська людина, яка стільки разів викликала захоплення, але й не менш рідко різке засудження. Гіркі слова полином нераз спливали з уст наших найбільших . . . »Народе без пуття і чести і поваги« . . .

А наше покоління знає, що без віри в українську людину нема творчої дії. Хулою здаються наведені слова. Проте будьмо тверезі. Ми безконечно віримо »у велич Твого Духа« і знаємо, що всі прикмети українського народу, питомі нам і, хто зна, чи не неповторні, треба відшукати й закріпити. Але одночасно відшукати треба й хиби, щоб їх виполоти, — знищити. Наше майбутнє залежатиме від розумної синтези традиції й поступу, при чому шукатимем і в нашому минулому й зовнішньому сучасному прикмет і чеснот, — добра, а виеліміновувати будемо зло хиби й слабості.

Так отже ми свідомі, що бій за українську державу починається від бою за душу українську, за наш національний світогляд, за обличчя грядучих поколінь, бо нашого нам вже не змінити. Тому чи не найбільш уваги треба присвятити українському виховному ідеалові.

*

Коли приглянутися тій суматосі строкатих понять, які в довкіллі зараз панують, коли зважити ту нетерпимість, з якою вони себе взаємно поборюють, коли пригадати наш відомий нахил починати завжди все на ново, »ab ovo« від себе, то питання твердих принципів, загально-визнаних і теоретично обоснованих ідеалів набирає значення своєрідного »to be or not to be«. Ми вповні свідомі важливости розв'язки питання. Але не менш свідомі ми трудности завдання. Національна психологія українця досі недосліджена. Сама проблема виховного ідеалу лежала в нас досі перелогом. Спиратися на чужих зразках важко і це так зогляду на різницю в психіці, як ще більше через доосновно різне положення українського народу. Вкінці рамки доповіді не дозволяють розгорнути цілого багатства проблематики. Проте, вважаючи нашу спробу одним з перших кроків, хочемо накреслити низку проблем до призадуми й передусім до дискусії.

Вже дуже поверховна аналіза останніх десятиріч нашої історії вказує на брак не тільки чітких визвольних концепцій, але навіть якогось позитивного світогляду, який мав би понадчасове значення. Гоголівський тип надвоє роздертої людини, подвійного патріота рідної землі й чужої держави — Австрії чи Росії — не сприяв витворенню завершеної структури. Оманливий блиск уявної чи дійсної могутности, захоплення чужою культурою чи навіть, іноді, охота спокійно, безтурботно жити доводили до резиґнації зі своїх національних цілей. Москофільство XIX. сторіччя відроджується в XX. віці в новій постаті комунізму чи покутує навіть ще у власовській концепції розбудови Сходу Европи на ближче неокреслених федеративних засадах. Якже ж перемагає в основному народницька концепція, яка послідовно розвивається в свідомий своїх завдань і цілей самостійницький рух, то дійсність далека від ідеалу. Приблизно що десять літ міняються начальні гасла, які мобілізують маси на прю. На зміну народовцям приходять соціялісти, щоб уступити місця радикалам. По них добувають гегемонію радянофіли і вкінці націоналісти. Ці останні переходять знову таку основну еволюцію, що важко було б утотожнити світогляд років тридцятих і сорокових. Цілий калейдоскоп.

Ця постійна пливкість вказує, без сумніву, на складність положення бездержавного народу. В ній відбивається теж вплив доби, яка не знає догм і находиться в стані перманентної кризи. Але важливою причиною частих й основних змін є теж брак власного виховного ідеалу, який консеквентно випливав би з точно з'ясованої великої мети. Бо чи й справді можемо назвати якусь поважнішу спробу дати новим поколінням захопливий образ державника-патріота, який стояв би високо понад партіями, клясами, групами, кліками, понад злобою дня.

Що саме така аналіза є правильною переконує нас приклад Англії чи навіть Америки з традиційними партіями й устійненими поглядами на життя. Притім треба пам'ятати, що ачей доба криз мусіла теж якось позначитися на житті обидвох цих народів. Проте існує щось сильніше від криз: вічні ідеї вічної батьківщини.

Або чи ж образ вікінґа, так конгеніяльно відтворений нашим Кленом, не має для скандинавців сили світогляду?!

Вони ж бо знають:

... »дарують норни тільки тим,
У кого серце із металу,
Суворі радощі вальгали
І шпиль екстази в шалі боєвім . . .«

Вони завжди радіють, як зависочать їм рідні фіорди:

»Там скальди їм складатимуть пісні,
Там чисті й серцем ясноцирі
Жінки, що схожі на валькірій.
І мить коротка там дана весні.
Там діти дружать з вітром молодим
І змалку вчить їх рідна мати
Човни із дерева тесати,
Шукати небезпек, любити дим.
А як прийдеться з усміхом ясним
В лиці суворім умирати«.

Оте »як прийдеться, вміти з усміхом ясним в лиці суворім умирати« — є і в нас першою, основною й найважнішою проблемою виховного ідеалу.

При тому підкреслюю і наголошую: »я к п р и й д е т ь с я«, Тобто ідеалом нашим н е є с м е р т ь, але ми маємо бути на ви-

падок потреби рішені на **найбільшу жертву** для батьківщини, в цім теж і на смерть. Бо велика мета — самостійність — до якої іти маємо шляхом ясно спрецизованої визвольної політики, ніколи не дасться осягнути без жертви, без болю й крови.

Ця проблема здається така очевидна, що над нею на перший погляд не варто зупинятися. Але річ в тому, що пливкість переконань, хаос суперечних поглядів, нез'ясованість позицій причинялись у нас до затемнення основних принципів. І вправді »dulce et decorum est pro patria mori« вчилося у нас у школі, але далеко не пристосовувалось у нас в житті.

*

З перспективи літ наші симпатії сьогодні, без сумніву, по боці ідейного активу. Але ця проблема не має виключно теоретичного значення. Аналіза не є звичайним розцінюванням вартостей минулого. Річ в тому, що не можемо виправдувати чи розуміти молоді двадцятих чи тридцятих років тільки тому, що це були ми самі, що тридцяті роки були дні нашої юности, нашої весни. Бо коли так зробимо, повториться історія. А саме до подібної поведінки ми дуже схильні: ми згідні розуміти себе і наше минуле, як розуміли себе ввесь час студентські активісти доби сецесій чи барикад, як розуміли себе Січові Стрільці. Одночасно не хочемо признати права бути молодими, як ми ними були, сучасному молодому поколінню. Зовсім так, як нам колись не признавали старші. Між теорією і дійсністю є надто велика розбіжність.

Тим часом геройство завжди залишиться геройством і манитиме всіх, кому не пустим звуком і Добро і Правда.

Скавтмастер Др. Володимир Янів говорить про виховний ідеал Пластового Руху

Фото: Мир. Шевчик

А у впертому повертанні молодого покоління до ідеалізму є найкращий доказ, як глибоко жертвенність є вкорінена в нашій національній психіці. Було б окремим завданням прослідити цю нашу питоменність на зразках історії, але на це час не дозволяє, а наведені приклади останніх десятиліть є доволі багатомовні.

*

Накреслений шлях низки синтез вказує на нашу тугу за гармонією, на змагання до ідеалу врівноваженості, вирівняности, симетрії й пропорції. Щось з подиху клясичної антики скривається в цім ідеалі.

Знаю, — медом сонця, ой Ладо,
В твоїм древнім тілі — весна.
О, моя степова Елладо,
Ти й тепер антично ясна! —

говорить Маланюк про ту нашу спорідненість з гелленським світом, яка йому здається прокльоном і благословенням одночасно.

Кальокаґатія находиться в центрі цього світогляду; незрівнянна апотеоза Краси й Добра. Це є те, що ми назвали вгорі синтезою царства сили й царства духа. Це є одночасно культ тіла і культ душі. Це є афірмація й любов життя, але є теж рішеність на смерть, як цього треба. Це є охота жити для краси і готовість вмирати для добра. Це є потреба служити батьківщині кожним віддихом, кожним успіхом і усміхом і це є імператив: в грізний час наступу ворожої навали вміти зложити життя в дані, гідно й велично!

Річ природна, що в різні часи кальокаґатія мала різні інтерпретації й різні люди різні моменти підкреслювали. Ми мусимо бути свідомі, що гармонія мусить мати теж свої границі. Але в основному саме цей світогляд не тільки близький українській духовості, але теж і плодючий в наслідки, якщо лише гармонії не схочемо утотожнювати зі спокоєм. Без сумніву, динамізм нераз порушує закони совершенної гармонії, але не йде про строге й сухе перестерігання гармонії на кожнім кроці, тільки йде про гармонію, як ідеал, до якого змагаємо.

Цей світогляд кальокаґатії, близький для »степової Еллади«, зокрема близький для пластуна, якому не чужа любов бронзового тіла. А постійна аполлонська душевна погода пробивається з нашого наказу: вміти усміхатися в найтяжчих життєвих хвилинах. Цей ідеал вічного оптимізму веде послідовно до панування над собою, до зрівноважування важких життєвих обставин силою духа. Звідти бажання гарту, звідти почуття щастя в зустрічі з перепонами, труднощами, хуртовиною в прямім і переноснім значенні. Тому не лякаємося боротьби, а навпаки шукаємо її іноді, як своєрідної вправи. Бо ж боротьба дає нам гарт, а перемога — іноді перемога над собою, радість, усміх. Цього гарту шукаємо скрізь — у спорті, в мандрівці, у грі, — шукаємо й виплекуємо в малім, щоб потім зуміти пристосувати в великім. Бо наше шукання пригод це не авантюрництво, а тільки вправа. Вправа, яка іноді дозволяє нам, якщо вжити окреслення німецької приповідки »aus der Not Tugend machen«. І тому не лякаємося того, що другим видається трагедією, а стараємося примусове положення використати як найкраще для нашої остаточної мети.

Так засадничо виглядає наш ідеал, ідеал нового покоління. Він має понадчасове і понадпростірне значення, але він може нам стати в пригоді й сьогодні, тобто у нашім виході з батьківщини, який не має прикладу в історії. Бо і тепер не вільно нам ні кволо рук заложити, ні розпачати. Ні! Наше сьогоднішнє положення — це теж своєрідна вправа.

Колись зряджали ми в уяві кораблі в невідоме, тужили за далекими морями й мандрівками по світі. І нехай сьогоднішня наша мандрівка поневільна! Проте не сміємо її вважати тільки трагедією. Наша примусова мандрівка може і мусить бути післанництвом молодого покоління, яке опинилося за кордоном батьківщини. Не місце тут характеризувати завдання еміґрації. А втім вони здебільша відомі. Ми тільки хочемо в доповіді вказати на ту психічну настанову, яку маємо в собі виплекати. Ми не еміґранти, а ми емісарі нашої батьківщини. Своїх послів матиме Україна закордоном і по виборенні суверенности. Ми ж сповняємо їх функцію у важкий час неволі, щоб навчити чужину цінити той край, який на пограниччі Европи боронить від століть вічного ладу, базованого на християнській культурі. Тому не можемо гаяти часу, не можемо жити безперервно надією повороту, не можемо толерувати тимчасовости й доривочности. Навпаки: Наше життя плянуємо так, наче б ми мали постійно остатися емісарами Великої Справи, але плянуємо так, щоб підготовити нашою пляновою працею якнайскоріший поворот до Києва й Львова для нашого загалу.

Не вважаючи нашої великої мандрівки трагедією, а тільки етапом до великої мети, — не можемо вважати її теж щастям ні нагодою до уживання пригод. На чужині ми тільки мандрівники до мети, чи емісарі, а ніколи не вкорінені громадяни й не слуги чужих інтересів. Навіть як було б нам особисто добре матеріяльно жити, ніколи не можемо вбити туги за батьківщиною. Не: »ubi bene ibi patria«, але »ubique pro patria« є нашим гаслом, є нашим імперативом, є законом, є вкінці заповітом кожного, що паде на шляху. Не творення собі можливих умовин життя, щоб найти спокій і вдовілля, але творення модерно вивінуваних вартостей праці для здійснювання засади »скрізь для батьківщини« може заспокоїти совість вигнанців і дати їм моральне виправдання.

Тільки рвучка туга, почуття відповідальности й національна гордість може дати нам певність, що не розплинемося в чужих морях, не знидіємо, не знікчемніємо, не зденаціоналізуємося. Хай може денаціоналізація не страшна для сеніорату, чи старшого пластунства, то вже більш загрози має вона для юнацтва, ще більше для новацтва. І тому не сміємо її тратити з очей, бо ж майбутнє завжди невідоме і не знаємо, коли доведеться здійснити нам нашу ціль. Хай іде з нами в чужину наша пісня, наша вишивка, наша мова, наш звичай. Хай чужинці пізнають культуру нашої хати, де чистоти наших думок і намірів берегтиме ікона серед рушників, якій поклонятись будемо ввечорі і ранком, перед якою сповідатись будемо з наших вчинків, чи даром — без діл для Справи, не йдуть нам наші дні. Перед якою клякатимуть діти з молитвою за ту священну боротьбу, яка ведеться скрізь, де б'ється українське серце. Перед якою проситимуть розуму і сили, щоб не посоромити перед чужинцями чести свого народу, щоб вміти ступати скрізь з високо піднесеним чолом, як ступати випадає членові нації в поході.

А коли іноді серед праці чи на сумерку днини, серед чужих людей чи на самотині, чи може серед своєї родини, але на від-

Сктм. д-р Ю. Старосольський, ЛЧ

Духовий виряд пластуна

Пластова проблематика творить таку ціпку, одностайну будову, що її дуже важно розглядати частинами. Кожне майже питання зв'язане з другими, обумовлене другими і саме обумовлює другі. Тому-то наші реферати так часто заторкуються взаємно. Тільки підхід, вихідне становище для насвітлення питання може бути різне. В мене вихідне становище внутрішньо пластове.

Досі розглядали ми проблему нашої мети й ідеї з погляду їх суспільного значення. Це преважне становище, бо ж пласт — суспільна установа, а не ціль сама в собі. Ми мусіли, отже, запитатись себе, чи наша ідея доцільна з погляду нашої національної спільноти, чи виправдала себе в історії, і чи виправдає себе на майбутнє. Цю відповідь ми одержали.

Я хочу відповісти на питання, чи і чому пластова ідея має вартість для самого пластуна, яку моральну силу дає вона йому, як виряд, необхідний у мандрівці. Можливо, що мої відповіді викличуть враження якоїсь пластової філософії щоденного життя. Це, правда, не ціль моя, але я схильний вірити в те, що пластова система творить подекуди таку філософію практичного життя.

»Nil sine magno labore vita dedit mortalibus«. Життя не дає смертним нічого, без великого труду. Ще старі пізнали цю істину і тисячеліття потвердили її, і сучасність потверджує сучасникам, одиницям, спільнотам і спільнотам спільнот. З яким великим трудом народжується новий, кращий світ на наших очах і на наших призначеннях! Скільки трудів лежить кожному з нас подорозі на мандрівці до Великої Мети! Скільки жертв, упадків, зламань!

А проте, — хай буде благословенний цей труд, віковічний наш ворог у мандрівці! То на боротьбі з ним зростала людськість і її культура і виростали з дітей мужі. То він, цей труд, робить мету великою, цінною, а людину гідною, — або негідною, залежно від якости її боротьби з ним. Від якости, підкреслюю, бо не завжди об'єктивний успіх кваліфікує людину.

Це правда: скавтова система хоче вчити молодих людей бути успішними в житті, бути переможцями в боротьбі з життєвими трудами. Але вона вимагає якости тієї боротьби. Вона за ідеал борця прийняла лицаря білого — святого Юрія, і вона поклонилася святій Премудрості — Софії.

Пластуни беруть життєві труди не тільки, як об'єктивні, небажані факти. Для них це необхідні товариші на шляху мандрівки, які, як усе Сотворителем дане, — мають своє місце й призначення в житті. Тому пластуни ставляться позитивно до них і радо приймають визов на боротьбу.

Ми побачимо цілий ряд таких життєвих труднощів: вони будуть фізичного, технічного чи матеріяльного характеру. І проти них виведуть пластуни у поле фізичну тугість, знання, господарність, організованість.

Та не єдині це перешкоди на шляху. Як часто не фізичне, а моральне умучення впаде на мандрівника! За ним знеохота, що каже бліднути осяйним цілям і маліти Великій меті. Як часто вся надія на успіх зникає й каже або завернути з дороги, або — без надії таки сподіватись. Манять привабливі спокуси фальшивим блеском особистого щастя й задовілля; каже страх утікати з поля бою, або безсилля каже склонитись до землі. А може тоді доля Батьківщини на вазі й рятунок ще тільки в силі, що каже »м'язням, серцю й нервам служити ген поза межі сил«. Або нація на краю розпачу після невдачі і треба або пропасти, або синам її стиснути зуби й п'ястуки та глянути знову в небо. Або — просто стане перед людиною велике питання на закруті життя. І треба відповіді розумної, гідної й успішної, або доведеться заламатися і піти стежкою вниз у життєву темряву. Без числа стоять перед нами кризові моменти життя, конфлікти з боротьби чорного й білого янгола в серці.

Проти цих трудів — перешкод дає пласт юнакові могутню зброю: силу духа й ладу у серці.

Старий китайський борець за батьківщину, генерал Го, що під кінець тієї війни прийняв піддачу двох мільйонів японців, певне надхнений старою китайською мудрістю, писав недавно: »Після двадцяти літ моєї боротьби з матеріялізмом, я прийшов до сильного переконання, що, щоб привести світ до ладу, треба привести до ладу свою власну націю; щоб привести до ладу свою націю — треба привести до ладу родину; щоб завести лад у родині — треба впорядкувати своє особисте життя; щоб впорядкувати своє особисте життя — необхідно завести лад у власному серці«.

Сктм. Др. Юрій Старосольський говорить про духовий виряд пластуна

Фото: Мир. Шевчик

Мені здається, що власне по лінії тієї китайської мудрости йде ідея пластової методи. Правда, вона саме будує лад у серці юнака. І той лад є його духовим, чи радше моральним вирядом.

Я хочу вказати на основні елементи, на яких він спирається: це пластова присяга, пластовий закон, це ідея добра й краси, характер, й особливе відчування світу й життя.

Кожний із цих елементів має свій глибокий зміст. Але, насправді, моє завдання — говорити не про зміст їх, а про їхню силу, як засобів. Не про ціль — а про методу. Бо метода така основна й суттєва для пласту, що без неї пласт не був би пластом. Та я повністю свідомий того; як важко, а інколи безвиглядно, відділити в пластовій системі чітко ціль від засобів; інколи я й свідомо не пробуватиму цього.

* * *

Коли йдемо по лінії уяви, що пластунське життя — це мандрівка, то ця уява мусить необхідно привести нам перед очі три основні елементи мандрівки: мету, шлях і мандрівника. Тільки всі вони разом дають справжню — як ми це розуміємо — мандрівку. Немає її без мети, означеної й свідомої, бо хід — марш безцільний або з ціллю сам для себе — не мандрівка. Немає її без шляху, що його треба перейти крок за кроком: бо безпосереднє змагання до мети, це може боротьба за неї, та ніколи не мандрівка. Вкінці, очевидна річ — немає її без людини, тієї, що йде шляхом і змагає до мети.

І коли ми, пластуни прийняли уяву мандрівки, то це не випадок, або поетичний засіб. Це тільки гарний символ для пластунського розуміння життя, в якому теж необхідні елементи: мета і шлях і людина, що живучи, йде по шляху до життєвої мети.

людді, зможе нас туга, то не вбиваймо її, вона ж бо нам євшанзіллям:

То ж не забути нам! . . . То вже дарма . . .
Завжди снувати будем тії думи,
Невтишні ті, що плинуть нам пливма
Від рідних нив . . .
То ж не привабить нас могутній хор
Чужих вікторій в цю добу велику!
Ні Арк Тріомф, ні Бранденбурґер Тор,
Ні луки Цезарів не зможуть клику
Тривкішого за морок, смерть і мор,
Що палить нас сьогодні і довіку,
Що із боєвищ і Базару й Крут
Горить нам честнем змагу й волі тут.

Під зорями чужими — то ж одним
Тривожим Бога — молимось Ясному:
Щоб вволив нам ще дужим, молодим
Зустріти зриву мить недовідому,
Щоб послі вже — хоч млу, хоч тільки дим
Уздріти дав над двором рідним Дому —
І — в мить останню — віч померклий світ
Покрив нам вільним шумом рідних віт . . .

І безпересталь так. Щодня, щоранку —
У копальняних штольнях, як кроти
Вгризаючися в землю, чи при станку,
Як чола піт ізрощує густий,
Одне нас тільки морить, непокоїть:
— Коб руки дужі зберегти для зброї.

(Б. Кравців.)

Учасники Конґресу під час нарад
(В першому ряді від права: Пок. Ген. В. Петрів й ген. Омелянович-Павленко)

Фото: Мир. Шевчик

Таке розуміння життя — істотне для пластової системи. Але найбільш характерне для неї, це те тісне, органічне пов'язання мети, шляху й людини в одну гармонійну цілість. »Софія і Юр« — для нас не тільки символи нашої мети: Вони й символи нашого шляху й нашої людини. Чи не єдина це організація молоді в світі, що спирає свою силу на цій гармонії! Мені здається, що ця сила в засаді т. зв. цілостевої теорії, що каже: »цілість є більше як сума її частин«. Так ось Ми — це більше, як тільки я і ти. Як акордовий тризвук становить нову індивідуальність, більшу як сума окремих звуків, так і тризвук мети — шляху — й мандрівника — дає разом цілість, більшу своїм значенням, як тільки сума її складових частин: дає саме життя!

Мета й шлях, по собі, об'єктивні поняття. Але вони, за пластовою системою, так тісно зв'язані з людиною — суб'єктом, що втрачають у значній мірі свою об'єктивність і стають залежними від їх носія. Іншими словами: такою буде мета і таким буде обраний шлях, яким є мандрівник. »Скажи мені, яку маєш життєву ціль і яким шляхом ідеш до неї — а скажу тобі — який ти!«

Правда, щоб бути докладним, пластунові поставлено вже згори його Велику Мету і вказано шлях. Але, не забуваймо, що він сам, повністю добровільно, прийняв цю мету і цей шлях за свої. Велика Мета майорить у віддалі, на кінці мандрівки. І ось від того, як сприйме цей відблиск мандрівник, залежить якість і успіх його мандрівки. В тому основна методична ідея пласту: гармонія життєвої мети з внутрішньою поставою людини; синтеза зовнішньої та внутрішньої сили. Ми побачимо, як пластова присяга, закон, гасла — водночас ціль і засіб. В них напрям маршу і заразом сам марш, сама мандрівка.

Тому, — це зовсім консеквентно, що пласт — ставляючи Велику Мету мандрівки — мусить звернути таку особливу увагу на мандрівника — людину. Пласт хоче виховати людину, що здібна прийняти за свою цю Велику Мету й тільки Велику Мету, що здібна вибрати найкращий шлях до неї й бути успішною на мандрівці. Тому в нас співають, що »в Пласті росте новий люд«. На людину покладаємо бо надію! Це вона носій ідей і будівничий кращого завтра: вона й коваль свого власного щастя.

Отож, людина, юнак, молодий громадянин — в осередку нашого зацікавлення. Та це ніколи не індивідуалізм чи культ людини, окремої для себе одиниці з самоціллю. Але це культ особовости і якости людини, як основи якости спільноти, нації, світу. Людина — для нас це перший крок, що від нього починається тисяча миль.

* * *

Перший елемент морального виряду, що його даємо юнакові в дорогу — це пластова присяга.

В ній ціла сутня основа пластової ідеї. У ній замкнена наша Велика Мета чіткими словами.

Не йде тут про аналізування змісту тієї присяги. Для нас питання стоїть: чим є присяга в пластовій системі, головним чином як методичний засіб. Чим є вона для юнака, що бере її за життєве зобов'язання і чим для виховника?

Я сказав би: присяга, це визнання, що життя має ідею й ціль, признання змісту тієї ідеї, і добровільне зобов'язання жити в житті за тією ідеєю і йти до признаної мети. Тут життєвий ідеалізм, що вести має юнака на мандрівці. Той ідеалізм, що коли справді став частиною юнакового світовідчування, не дозволить йому жити силою безвладности первісних інстинктів, еґоїзму або тільки животіння, а скаже завжди шукати вищих цілей у житті; скаже змагатись, здобувати; хотіти великого, шляхетного, гідного людини, як вищого створіння між земними створіннями. Це признання, що життєва мандрівка це похід, а не прогулянка. Якби навіть не думати на хвилину про зміст ідеї, то сам факт її існування додає життю цінности й гідности. Але це рівночасно признання окресленої ідеї: служби Богові й Батьківщині й другим.

Отся ідея служби Богові, Батьківщині й другим, це не наша сліпа віра: за нею наше переконання, що вона об'єктивно добра й правильна; що в ній розв'язка цього кращого світу щастя, »миру й доброї волі між людьми« — про який мріяв Бі-Пі. Отже, із становища суспільности, в тому безперечна цінність пластової ідеї й організації.

Але для пластуна наша ідея — не тільки ідея, що стоїть в голубій далі на кінці мандрівки. Вона — ця ідея, для нього й засіб мандрівки. Вона є його силою в житті, вона живе з ним і в ньому, від перших днів його юности й пластування. Вона в ньому, а він у ній.

Пластун не присягає, що його мета, яку хоче здобути — це царство небесне, як ціль для себе. Він зобов'язується бути вірним Богові в своєму житті. Це хай буде ціллю його; але в тому й метода, засіб; це релігійність у щоденній мандрівці, та, що різьбить людину і як морально-етична сила, веде через перешкоди.

Пластун не присягає, що здобуде волю Україні, як остаточну свою ціль; він присягає, що буде в житті патріотом, вірним Батьківщині. В тому для нас, очевидно, — зобов'язання боротись, а в потребі й рискувати життям для України; але й більше ще: цілим життям своїм служити Батьківщині, щоденно, сьогодні й тоді, коли вже воля буде фактом. Служба Батьківщині — це ціль пластуна, але патріотизм — його засіб, що веде по шляху, дає моральної сили й виховує з новака чи юнака, доброго громадянина. Отже патріотизм наша сила: він не тільки мета чи віра, — він прикмета юнака, отже нерозривна частина пластової людини.

Так теж обов'язок помагати другим. Правда — нести цю поміч, це ціль. Але рівночасно — у виді альтруїзму й суспільного змислу, це прикмета юнака, його моральна сила, що ставить його в особливе відношення до спільноти: корисне з погляду тієї спільноти, а сильне з його власного.

Я думаю, що в тому можна бачити синтезу пластової присяги з методичного погляду, тобто, як засобу. І в тому власне її велика моральна сила, — перший елемент духового виряду. Цю силу побільшує ще повна добровільність присяги юнаком, що вже розуміє її суть і сам рішається вступити на шлях.

* * *

Чим же в пластовій системі закон?

Не було б треба законів, якби люди жили не в спільнотах; зате в спільнотах — вони необхідні. Це — про закони органічних чи політичних людських спільнот, скажімо — держав. Там вони недобровільні, як правило, наказові норми поведінки зі суворими санкціями за їх ламання. Це норми видані владою — хоч би законодатною в найбільш демократичній державі — норми, що в'яжуть усіх мешканців держави, байдуже, чи хотять вони їх визнати, чи ні. Ці норми необхідні для вдержання ладу. Але йде тільки про зовнішній лад, тобто про зовнішню поведінку людей; звичайно тільки забороняється небажану поведінку. Це норми державні, наказові, зовнішнього та неґативного характеру.

І ось пластовий закон, мабуть тільки назвою спільний з державним. Коли юнак іде в пласт, із власної вільної волі, може тільки під тиском соціяльним окруження, що визнає участь у пласті за щось добре, — то він знає закон, який бере на себе. Він може не прийняти його: тоді не буде пластуном. Але раз прийнявши — він мусить іти за вказівками закону. За вказівками, чи радше за правилами, бо це правильне слово для нашого закону. Правила поведінки так звав закон ще Бі-Пі (rules not regulations). Та ці правила основно різні своїм характером від державних норм. Їх слід зачислити до типу моральних законів, як ось закони етики. Це тому, бо за ними не стоїть суворе лице судді з усіми засобами примусу. І тому, що вони вимагають позитивної поведінки в окреслений спосіб, а не тільки забороняють певну поведінку. Пластун має помагати чинно слабшому; державний закон вимагає від громадянина тільки не порушувати прав цього другого (не вбивай, не кради!) Та найважніше, пластовий закон дивиться в душу пластуна, в його хотіння, добру волю, — коли державний тільки реґулює зовнішню поведінку людини. Пластовий закон хоче, щоб пластун не тільки якось назовні поводився: він хоче, щоб

пластун був справді таким а таким. Пластун має бути приятельським, а не тільки, раз чи другий, помогти слабшому. І тільки з цього, яким пластун є, як думає й відчуває — має випливати його зовнішня поведінка. В тому безумовно моральна сила, що її дає пластунові пластовий закон, як вказівка чи правило поведінки. З одної сторони — пластун може завжди порадитись у пластового закону, як чинити, — з другої, він має в ньому вимагаючого провідника. Не згубиться він з ним на життєвій мандрівці і не впаде в час душевної кризи!

Та при тому, поведінка, закреслена законом, корисна для спільноти й самого пластуна: вона помагає і йому бути успішним у житті. Наш закон різьбить людину згідно з нашою уявою корисного й успішного громадянина. В тому його моральна сила мандрівницького виряду.

* * *

»Стояти твердо в боротьбі зі злом,
Стояти з ясно-радісним чолом« (Довгаль).

Так бачить поет призначення пласту. І бачить він істину; в ній неначе синтеза цілого сенсу існування пласту. Похід до кращого світу, то похід до добра, отже боротьба зі злом. Бо це для нас зло, що Батьківщина в неволі, і зло, що стільки неправди на землі, і зло, що незгода між нами і т. д. і т. д. І ось пластун, вступаючи в пласт, включився активно в цю боротьбу зі злом. Це значить, він повірив у велику ідею Добра і заявив себе по його стороні. Це для серця його підйом, для моралі — поглиблення. Це свідомість корисности життя, отже й своєї власної вартости. В тому й обов'язок помагати другим, і готовість принести жертву, й ідея щоденного доброго діла. В тому, передусім, велика етична заява по ясній сторінці життя, хотіння, щоб запанувало Добро, віра в Добро й боротьба за Добро на світі.

І поруч — Краса, дальший пластунський ідеал. Ми маємо його і в кличі — СКОБ — і в тексті пластової присяги — пісні.

Пластун визнає вартість естетичного почуття краси в житті, в кожному його прояві. Це дає чару життю, і нового змісту. Вона — краса — в основі життєрадісности, оптимізму. »Як промінь сонця не може бути темний, так і пластун не може бути нахмурений« — писав хтось. »Калокаґатія« — клясичний ідеал — знайшов у пласті живий відзвук, а передусім — живий відзвук у серцях пластунів. Вони зростають в окруженні, яке розвиває це почуття, робить із них свого роду »патріотів добра й краси«. Добро й краса, це, знову ж, не тільки ідеал і ціль; це частина »цілого пластуна«, це його життєва прикмета, що в крові й кості живе. Вона й у виряді пластунському займає особливо почесне місце. Вона й сила, що основує естетику життя й життєвої мандрівки.

* * *

Ми будуємо тип нової людини: ми маємо її уяву в пластовій ідеї й законі: ми хочемо бачити в людині певні прикмети, корисні й естетичні й такі, що дають успіх. Але, як кожна будова, так і будова людини мусить стояти необхідно на доброму фундаменті. Ще Бі-Пі вказав цей фундамент; він і в цілому світі є основою скавтінґу. Це характер.

Може вартоб відповісти на трудне питання, що це характер. Ви можете знайти в літературі різні його окреслення. Та мені здається, що з погляду пластової системи треба окреслити характер, як вислідну влачі й життєвих засад, що проявляються поведінкою людини.

Між виховними цілями пласту, характер найбільш основна, прімарна. Тільки людина з характером може, на думку пласту, встоятись на трудному шляху, може »стояти твердо в боротьбі зі злом«, нести ідею в серці й незламно прямувати до Великої мети. Тому це найосновніша моральна сила пластуна, найсильніший засіб успіху.

»Характер з певним завданням« хотів впоїти Бі-Пі юнакові. Він проаналізував основні елементи, що на його думку складаються на характер і поділив їх на громадські й моральні. Мені не йти в аналізу, я мусів би повторити Бі-Пі; і не в тому справа. А в тому, щоб підкреслити істотну вартість і силу цього виховного ідеалу пластової системи.

І саме, коли ми перед дальшою мандрівкою і то мандрівкою в невідоме, може на вічну скитальщину, коли нам ставлять перед очі усі ці надзвичайні небезпеки, що ждатимуть мандрівника: заламання, денаціоналізація, може забуття великих ідей — то нам треба більше як коли, підкреслити найсильнішу зброю проти них — характер.

* * *

Не нове питання пластового світогляду; питання, чи взагалі такий є. Безперечно — різні »світоглядові« поняття притаманні пластові: ідеалізм, оптимізм, альтруїзм, віра в добро й красу. Але синтеза цих окремих елементів ледве чи дасть новий, закінчений світогляд, оригінальний пластовий світогляд. Взагалі, в пласті, оці поняття, це радше прикмети людини ніж тільки її погляд. Поки в когось тільки погляд, може й тверде переконання, що оптимізм — правильне відношення до життя, той — ще не пластун. Хто ж справді оптиміст сам у своєму житті, — той і пластун. І т. д. І взагалі — в пласті істотніше справжнє відношення до життєвих питань, ніж розумом викалькульований »погляд«. І тому, здається мені, що треба радше говорити, що сума й синтеза тих дійсних відношень до життя, внутрішня й зовнішня поведінка за головними обов'язками й законом, дають у висліді особливий »стиль життя«. Він сповнений життєрадісністю, оптимізмом і вірою в добро й красу. Він каже жити за правилами, як у грі, — і як у грі визнає засаду »чесної гри«, потребу плянування й боротьби. Він чинний, рухливий, корисний, повний змислу спільноти й альтруїзму. В ньому любов природи і приклад з неї і приязнь з нею. Він сповняє життя ідеалізмом і цінністю Великої Мети. Він власне робить життя мандрівкою і єднає Велику Мету із самим життям.

* * *

Таке пов'язання й з'єднання мети — ідеї з засобами життєвої мандрівки і самим мандрівником, — ставить нас перед питання: що це взагалі ця Велика Мета для пластуна?

Мені здається, що відповідь виходить із попередніх міркувань. Мені здається теж, що в цій відповіді саме пласт оригінальний і сильний.

Може тут ми відійдемо в дечому від нашого взору — мандрівки. Бо на мандрівці, — цій справжній — звичайно мета поставлена ясно, конкретно: напр. здобути означений верх гори. Подорозі — ще другі верхи, як етапи, ближчі цілі. Але коли осягнено верх, призначений за мету, — завдання мандрівки сповнено і мандрівникові вільно сходити вниз.

Не так у життєвій мандрівці пластуна. Там теж окремі етапи — верхи, що їх слід осягнути. Але — за життя — немає того останнього верха, від якого починається поворот. Для пластуна немає сходу вниз. Туземну мету мандрівки осягне пластун, кінчаючи свою земну мандрівку взагалі. Я не компетентний говорити, що далі; я можу тільки вірити, що й це не поворот.

Отже, я думаю, Велика Мета пластунської мандрівки, — це само життя: Велике Життя. Поки не причалить життєвий човен до берега, до того часу немає »остаточної мети«; хоч ми знаємо, що практично цього окреслення вживаємо: це напр., як мріємо про волю.

Ось воля Батьківщини: її часто звуть »остаточною« великою метою. Бо сліпить вона очі, як сонце ясне блеском своєї величі і все заступає, що далі. А проте — для пластунів вона тільки перша, чи одна з перших цілей. І не пічнеться поворот після неї, поки життя пластунського вистане. Бо тільки ціле життя для Батьківщини — це наша Велика Мета.

Президія й учасники Конґресу на дозвіллі

Фото: Мир. Шевчик

Сктм. інж. Євген Кульчицький-Ґут

Наше довкілля під час мандрівки

(Уривок)

Пласт не є і не може бути відірваний, ізольований від довкілля. Воно має величезне виховне значення і вплив на молодь. Життя, — практичне, реальне життя, — є найкращим виховником, найкращою школою. Пласт займає тільки малу частину часу юнака, решту забирає в нього довкілля, яке його виховує і формує.

Ці впливи довкілля, на жаль, не завжди бувають позитивні; в наших теперішніх ненормальних умовинах вони переважно неґативні. Тому завданням Пласту: 1. запопадливо використовувати всі додатні виховні впливи довкілля та, 2 старатися, щоб впливи довкілля тратили свій неґативний характер — і ставали позитивними. Тут для Пласту відкривається дуже широке поле діяння, бо ні сьогоднішня сім'я, ні школа, ні громадське і політичне життя — не сповняють як слід своїх великих виховних завдань.

Особливо пекучими стають ці завдання на чужині, головно при великому розпорошенні. Життя на еміґрації несе із собою великі небезпеки:

1. Охолодження національних почувань, затрату зрозуміння національних пекучих потреб, повільну затрату відчуття споріднення з рештою нації і її долею. Цій небезпеці підпадають і національно свідомі, інтеліґентні одиниці — нерез досить швидко — коли втратять зв'язок з рідним краєм, коли з безпосереднього фронту боротьби перейдуть у більш нормальні і спокійні умовини життя.

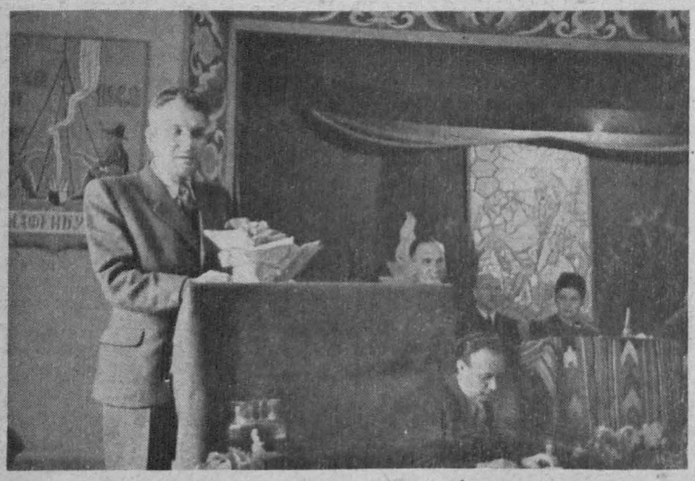

Сктм. інж. Євген Кульчицький-Ґут говорить про наше довкілля під час мандрівки
Фото: Мир. Шевчик

2. Під тиском боротьби за існування наступає самочинно зворот до матеріялізму: гріш, заробіток, матеріяльні блага — стають ціллю життя. Затрачується зрозуміння до потреби безкорисної суспільно-громадської праці, затрачується національна жертвенність і відчуття обов'язку помагати своїм землякам. Ця небезпека загрожує особливо нашій теперішній еміґрації — при перспективах повної деклясації і великого розпорошення.

3. У висліді заникає національно-суспільницький гін, занепадає громадське й культурне життя. І врешті настає

4. повна денаціональізація. Цілий процес денаціоналізації триває звичайно довгі роки, але були випадки, особливо у менше свідомого елементу, повного винародовлення у кількох коротких роках. Найбільш виставлена на всі ці небезпеки молодь, яка не має де набратись національної свідомости, не пам'ятає рідного краю, виховується у чужій школі і чужому середовищі.

Якщо Пласт хоче виконати свій великий обов'язок перед Батьківщиною, то — ідучи на дальшу еміґрацію — мусить поставити на перше місце у програму своєї праці: боротьбу з денаціоналізацією. Це вдасться нам виконати тільки тоді, коли створимо всюди там, де буде жити наша молодь, — своє власне українське середовище, »суроґат України« — як це дехто називає.

Таким суроґатом України є тепер для нас табори з їх культурним, громадським життям. Окремі установи дбають про піддержання цього життя. Інакше буде при нашому дальшому розпорошенні. Дуже часто не буде кому творити таких установ для створення і вдержання українського середовища. Обов'язком Пласту мусить бути в такому випадку — активно включитися в розбудову й вдержування при житті суспільно-громадського сектора. Пластові провідники мусять якнайшвидше познайомитися з цими своїми майбутніми обов'язками.

В Пласті маємо тепер два сектори праці: виховні одиниці з виховним провідником (гурток, курінь, зв'язковий) й адміністраційні одиниці з адміністраційним провідником (станиця, станичний).

Перший підходить до молоді як виховник і Пласт трактує як виховну організацію. Він звичайно веде свою працю з віково обмеженою групою молоді.

Другий трактує Пласт як рух. Він мусить мати перегляд виховної праці для цілої молоді 7—24 років і для старших: УСП і УПС. Він займається організаційними проблемами й адміністрацією Пласту. Його завданням саме зв'язок з довкіллям, чи, як ми кажемо, »пластова політика«.

Це два різні типи людей. Перший наближається до педагога і геройського взору для молоді, другий є скоріше суспільно-громадський діяч і дипломат.

При розпорошенні обидві функції будуть в одних руках. Тому пластовий провідник, крім своєї виховної праці, мусітиме вміти проаналізувати впливи середовища, розбудувати і вести різні ділянки громадського життя, зацікавитися приватим життям своїх пластунів, їх домашніми умовинами, осягами в школі, відношенням до церкви, до політичних суспільних течій, тощо. Не менше важними є контакт і співпраця з чужими скавтськими організаціями в країні, де будемо жити. Згідно з резолюціями XI. Скавтової Конференції це нам уможливить і улегшить працю.

Було б дуже побажаним, щоб наші пластові провідники одержали перед своїм виїздом відповідний вишкіл у згаданому напрямі.

З усіх чинників, що впливають на молодь, найбільше виховне значення мають:

дім, батьки і життя в сім'ї.

Родинне життя защіплює в дитини найглибші почування: віру в Бога, любов батьків і своєї рідні та ближніх, любов батьківщини, почуття чести й особистої гідности. Через плекання родинної традиції виробляється суспільницький гін. Це життя дає також дитині перші основи правопорядку, організованости, дає засновки майбутнього характеру і світогляду. Виховання в домі батьків тяжко чимнебудь заступити; його пізніше тільки доповняють впливи школи, церкви, Пласту і громадянства.

Від ствердження цього мусить виходити також пластовий провідник. Він знає, що ніхто так не бажає дитині щастя й успіху в житті, як саме батьки. І в тому вони: батьки і пластовий провідник сходяться разом. І разом вони мусять прямувати до спільної мети.

Пластовий провідник має використати всі доступні йому засоби, щоб збільшити добрий виховний вплив батьків і дому. Він старається на кожному кроці піднести авторитет батьків і значення сім'ї і дому. Пластові зайняття повинні бути обмежені до найконечніших. Провідник ясно ставить справу, що є пластовою роботою, а що ні. Інколи добре повідомити батьків наперед, на які сходини, мандрівки, тощо, їх дитина повинна прийти, зокрема тоді, коли, діти використовували б Пласт, як покришку для своїх приватних, не-пластових, забав й екскурсій.

З батьками треба бути часто в контакті, щоб можна було контролювати поведінку пластуна дома і його відношення до решти сім'ї. Треба пильно вислухувати побажань і скарг батьків і, в міру можливости, йти їм назустріч. Треба переконати батьків, що ми не хочемо їм відбирати дітей, тільки хочемо допомогти їм у виховній праці для досягнення високої мети: виховання доброго громадянина, щасливого у своєму успішному житті.

Але батьки не завжди мають педагогічний хист, не завжди мають зрозуміння для виховних потреб і проблем, не завжди усвідомляють собі ясно мету, що до неї треба прямувати і, вкінці, не завжди мають терпеливість і час займатися вихованням дітей. Наше теперішнє таборове життя дає нам безліч крикливих прикладів повного нерозуміння виховних справ зі сторони навіть інтеліґентних батьків. Нашим обов'язком старатися, щоб батьки зацікавилися і ближче познайомилися з основними завданнями пластової виховної праці, її методами і засобами.

Успішність нашої праці в тому, щоб переконати батьків, що в їх власному інтересі і в інтересі їх улюблених дітей, вони повинні помагати нам з усіх сил. Добрим прикладом може нам бути американський скавтінґ. Там батьки творять комітети, які дають почин до створення скавтових частин, вишукують провідників для них, дбають про домівку і ввесь виряд і на кожному кроці стараються піддержати виховне зусилля скавтінґу.

Щоб притягнути і зацікавити батьків, ми повинні час-до-часу влаштовувати дискусійні вечорі з батьками. Курінь може деколи влаштувати чайний вечір, чи щось подібне, для своїх батьків (день матері, спільне національне свято, річниця заснування,

Сктм. Яро Гладкий, »Чорноморець«

До ґенези Скавтінґу

Уривок, з доповіді:

Пластовий індивідуалізм в аспектах — суспільно-політичному українського народу, пластового устрою та фундаментів пластової виховної методи.

Загально вважають дату облоги міста Мефекінґ, як дату започаткування англійського скавтінґу. Але це не відповідає дійсності. Хоч Бейден Пауелл вживав підчас цієї облоги з великим успіхом для різних допоміжних цілей у війську хлопців та називав їх скавтами, то все ж це не були ті самі скавти за своїми ідейними заложеннями, виховною програмою та скавтовою виховною методою, що повстали по 1908 році.

Треба все ж таки думати, що підчас облоти Мефекінґу мусіли зродитися, або поглибитися у Бейдена Пауелла деякі неґативні рефлексії на тему майбутности англійців, як народу, його політичної та цивілізаційної місії та з приводу того, **як цей нарід до реалізування цієї місії себе підготовляє та як він її реалізує.**

І щойно з цієї рефлексії, що пізніше мусіла ще більше поглибитися, зродилася у Бейдена Пауелла думка, і то далеко пізніше, організувати скавтінґ.

Доказати цю думку — дуже важко, передовсім тому, що в скавтовій літературі, яка писана для хлопців, чи то для виховників, такої тонкої аналізи повстання скавтінґу не знаходимо. У всій доступній нам скавтовій літературі англійською мовою ми находимо скавтінґ так під оглядом генетичним, як і виховної скавтової програми, скавтової методи та ідейних заложень, як щось вже викінчене, завершене, а передовсім щось наскрізь позитивне.

З уваги на те, що ця література була призначена здебільша для молоді, у ній не має вже нічого рефлексійного, інтроспективного, — а тільки подані готові зразки до наслідування без ставлення питання »чому« і без відповідей на нього.

Все ж таки в найдавніших джерельних скавтових матеріялах, хоч у дуже скромній формі, але за те з незвичайно різким і виразним змістом, це питання »чому« поставлено і дано на нього відповідь.

До помочі приходить нам у цій справі тенденція брітанського та французького скавтінґів до повороту до найбільш первісних заложень скавтінґу, так як вони були з'ясовані через Бі-Пі в самому початку. Але не тільки в Англії та Франції помічаються ті тенденції, вони є теж замітні у скавтів швайцарських та скандинавських народів. У зв'язку із цими тенденціями скавтова преса поміщує в останніх часах матеріяли на цю тему, що були дуже давно видані, але в міжчасі їх призабуто.

І саме у тих джерельних матеріялах, у дуже короткому, але зате маркантному змісті це питання глибинного мотиву є поставлене і є дана на нього відповідь.

На цьому місці хочемо покликатися на один дуже важний пассус, що ним послуговується Бі-Пі на самім початку свого першого памфлету, яким в 1907 році започатковує зорганізовану працю для англійського скавтінґу. Той пассус такий:

...»Ті самі причини, що викликали упадок Римської Імперії, діють сьогодні у Великій Брітанії. Цю думку висловив колись один із наших загальнозвісних демократичних політиків, а її правдивість засвідчать ті, що студіюють та порівнюють загальні умовини в обидвох країнах.

Головною причиною упадку Риму був занепад правдивих громадянських чеснот у його громадян, брак у них активного патріотизму, спричинений переростом нахилу до вигод і лінивства і — надмірного перецінювання льокальних партійних політиків«.

»Я особисто не думаю так песимістично, як інші люде, що вважають ситуацію за безнадійну. Навпаки — я думаю, що ми є тільки на роздоріжжю, на якому на кожного із нас, що має в собі ще крихту патріотизму, спадає обов'язок поважно помогти, навіть у найменшій мірі, щоб завернути доростаючу ґенерацію на правильний шлях до правдивої громадськости ...«

Це є одиноке місце, що його находимо в доступній для нас англійській скавтовій літературі, де Бі-Пі висловлює неґативні рефлексії про суспільну та політичну ситуацію англійського народу, та користується фразою, яка в переносному — ставить під сумнів дальше існування Брітанської імперії.

Коли ми сьогодні читаємо це місце і прирівнюємо його з дійсністю, то мусимо з найбільшим подивом оцінити вмілість помічати і робити висновки у Бі-Пі. А вміщення цього давнього памфлету в актуальній скавтовій пресі, чи ж це не удар на тривогу, **що Брітанська імперія на новому роздоріжжі.**

І саме ці сумніви та негайна потреба шукати правильних шляхів, що радикально запобігли б загрозі розпаду Брітанського громадянства, були основними мотивами у створенні скавтової виховної системи, що її виразниками стали пізніше — скавтовий рух і скавтова організація.

У цій першій фазі розвою скавтінґу в Англії є **один дуже важний момент** для дальшого вияснення нашої проблематики. А саме — Бі-Пі не творить відразу скавтової організації, тільки пропонує певні ідейні заложення, певну виховну програму і методичний підхід та поручає стосувати їх на терені вже існуючих в Англії організацій молоді: В Хлоп'ячих бриґадах, у Вістових, Крікетних і Футбольних клюбах, Корпусі кадетів, при церквах тощо. Зокрема поручає їх учителям, священникам і тим всім, що мали щонебудь спільного з вихованням молоді.

Сктм. Яро Гладкий, Гол. Командант Пластунів,
Фото: Мир, Шевчик

Щойно пізніше, майже цілий рік опісля повстає скавтова організація — як окрема організація молоді. Себто **в початках скавтінґ повстав як ідейний рух молоді,** а потім — для порядкування виховних справ цього руху повстала скавтова організація.

Тут виринає питання, як це сталося, що в тому часі, коли Бі-Пі мав вже готову систему скавтового виховання вповні опрацьовану, так під ідейним оглядом, як скавтового матеріялу та скавтової виховної методи, він не творить своєї організації, а тільки поручає свою систему скавтового виховання вже існуючим організаціям молоді та тим всім, що у вихованні молоді в будьякий спосіб були заінтересовані, або тим, що він їх справами молоді хотів заінтересувати.

Вияснення цього треба шукати в двох дуже важних обставинах. Перше — Бі-Пі був противником будьяких штучних організаційних форм. Він постійно вистерігався їх, боронився перед ними, натомість був приклонником **росту від долини.** Свою систему скавтового виховання, що не мала вже майже ніяких недомагань і залишилася без найменших майже змін по сьогоднішній день на терені Англії, він називав суґестіями. Бі-Пі очікував, що молодь сама, захопившися спершу тими суґестіями та створивши скавтовий рух своєю працею і заінтересуваннями, дасть в пізнішому спонуку — до творення скавтової організації, як виразника і репрезентанта цього руху. Про цей природний ріст знизу Бі-Пі висловив незвичайно виразно свої думки на 9. Міжн. Скавтовій Конференції а Газі. Ось його слова: »...Я хочу вам на цьому місці пригадати, що я завжди від самого початку нашого Руху говорив, що все в

відсвяткування іменувань чи відзначень, тощо). Добра розв'язка цієї справи — це створення кружка »Пласт-Прияту« або кружка батьків даного куреня. Не вимагати від батьків надто багато праці чи помочі, вистачає, коли викличемо в них живе зацікавлення працею Пласту і щиру прихильність. Це значно облегшить нашу працю та буде мати велике виховне значення.

Такий кружок батьків може дуже багато зробити для »свого« куреня: допомогти придбати домівку, уможливити влаштувати власний табір чи більшу мандрівку, уможливити участь в загальних таборах, з'їздах, Джемборі, подбати про шатра й інший виряд, боронити інтересів Пласту перед місцевою адміністраційною владою, тощо. Але найважніше — це свідоме зусилля цілим своїм особистим впливом допомогти у виховній праці згідно з ідеалами Пласту.

нашій історії має характер природнього росту — не тільки повстають нові проблеми, але збільшується ріст і розвій Руху. Наприклад, як ви собі пригадуєте, я не накинув хлопцям скавтінґу. Мені запропоновано тільки написати книжку про скавтінґ, а хлопці з поза тих організацій перейняли скавтінґ на своє добро. Це саме і був природній ріст . . .«

З другої сторони Бі-Пі хотів тим підкреслити, що важливість його помислу не у формі, а в ідеї і що його система пластового виховання не призначена тільки для якогось одного круга молоді, об'єднаного в одній організації, але для всієї Брітанської спільноти.

З цього бачимо, що Бі-Пі хотів, щоб його скавтова система прищепилася серед молоді непомітно, без примусу, добровільно і тільки серед тих, що були у ній заінтересовані та хотіли працювати згідно із його системою.

Цей непомітний вплив скавтової системи виховання молоді, вплив, що всеціло охоплював юнака, що вироблював його світогляд і характер, що згори опреділював спосіб його поведінки супроти себе самого, рідні, школи, церкви, друзів, а дальше супроти цілого скомплікованого суспільногромадського життя, можна б хіба прирівняти до впливу на людину цього непомітного, але дуже сильного чинника в житті спільнот, що ми його назвали б громадського опінією спільноти, — що її часто називають »дух часу«.

Кожна національна спільнота має сповнити певну історичну місію, — певне післанництво, — зумовлене її історичною традицією, культурою та геополітичним положенням. Кожна національна спільнота мусить до виповнення цієї місії приготовитися, чи мати до цього відповідні дані.

Історію творять люди і все залежить від цього, **наскільки члени даної нації відповідають своєю духовістю її історичному післанництву.**

Людина, як суспільна істота, живе в спільноті, піддається її впливам та навпаки в якійсь мірі впливає на неї. Важко є ствердити під чиїм впливом виховується »людина пересічна«. В загальному принято, що людина формується під впливом різних чинників:

родини, церкви, школи, війська, державної адміністрації, політичних течій, кіна, театру, вулиці тощо. Але й інші чинники як традиція, культура, спадковість мають дуже великий вплив на формування пересічної людини.

Всі погляди і впливи, які нуртують в згаданих суспільних інституціях і поза ними, дають певну вислідну, що-ми її називаємо громадською опінією спільноти. І саме пересічна людина діє під впливом тієї громадської опінії. **Коли ця громадська опінія діє згідно з історичним післанництвом даної національної спільноти, тоді — все правильно. Коли ж ні, тоді мусить прийти до розпаду громадянства.**

Величезний вплив громадської опінії на людину підкреслює теж і Бі-Пі. Ось його погляд на цю справу:

»Як я вже давніше сказав, перший крок до успіху, це знати хлопця, а друге — це знати його дім. Тільки тоді, коли ви знаєте, в якому окруженні перебуває хлопець, коли він є поза скавтовими заняттями, ви можете подати як на нього треба впливати, щоб його виховати«, або:

Група сеніорок — учасниць Конґресу
Фото: Мир. Шевчик

»Характер є найчастіше вислідом середовища«. Знаючи про засадничий вплив середовища на пересічну людину Бі-Пі пильно стежив за тим, що було громадською опінією англійського громадянства і чи вона йшла згідно з історичним післанництвом.

Наведений нами пассус з памфлету Бі-Пі є доказом цього, що він бачив, як на терені брітанської спільноти зарисовується розрив між громадською опінією англійського народу і його історичним післанництвом. Розрив, що його дальший ріст треба було негайно і радикально стримати.

Це можна було зробити тільки так, щоб **неґативній громадській опінії протиставити навіть штучно сформовану позитивну опінію,** згідну з історичною місією англійського народу, та з допомогою тієї опінії, як виховного засобу виховати нове покоління. Цією позитивною громадською опінією, що її видвигнув Бі-Пі серед молоді, а яка саме мала стати противагою до чинників розкладу — була саме його скавтова система виховання.

Цю позитивну громадську опінію англійського народу можна б за Бі-Пі схарактеризувати одним словом »BRANCIA«.

До цієї позитивної опінії і цього дивного слова Бі-Пі доходить так:

»Чи ви колинебудь подумали про те, що ми завдячуємо тим морським вовкам, нашим прадідам, які виходили на незнані моря на дряхлих корабликах, щоб шукати для вас нових земель на поселення. З нашими братами і сестрами в тих великих просторах ми об'єднані в одну сім'ю, в один мир, з багатьма відземками від родинного дерева, що його можемо окреслити назвою »BRANCIA«, — це є Брітанія, Австралія, Нова Зеландія, Канада, Індія, Африка. **Наша імперія це в'язанка палиць, її можна легко переламати,** коли брати одну по одній, але, **коли вони зв'язані всі в одну в'язку вузлом патріотизму, то вона є не до зламання«.**

Але Брітанська імперія була вже в цьому часі фактом, вона існувала як щось конкретне та вповні закінчене. Себто були колись особистості, що мали всі громадянські чесноти і цей патріотизм, потрібні для створення імперії. Тепер ішло тільки про те, щоб цю імперію зберегти, себто, щоб ці чесноти англійської спільноти не вигасли. Цей факт характеризує англійську скавтову ідею, як консервативну, як щось, що має зберігати і піддержувати те, що ще притаманне та існуюче.

До пересічного англійця поставлено домагання, щоб він себе виявляв брітанцем завжди і всюди. Важко було в імперіяльному маштабі передбачити ті всі можливості і ситуації, що в них пересічний англієць міг себе найти. Треба було отже у виховній системі звяти до уваги такі елементи, що давали б успіх, без уваги на те, яка ситуація.

У своїй системі скавтового виховання Бі-Пі взяв до уваги **чотири універсальні елементи виховання:** світогляд і характер, тілесну справність і здоров'я, зарадність і зручність, та службу для других.

Завдання, що станули перед Брітанською імперією, поставили вимогу вирощувати особистість шляхом індивідуального виховання з уваги на потребу виховувати світогляд і характер і підпорядкувати особисте історичним потребам нації.

Так доходимо до розуміння скавтового індивідуалізму в аспекті суспільно-політичному.

Коли переглянути заложення скавтового світогляду і характеру, то побачимо що скавтовий індивідуалізм, побудований на трьох Головних Обов'язках Пластуна і Пластовому Законі, має характер наскрізь етичний та позитивний.

Його основною ціллю являється: свобідна воля прагнути великого і досконалого з допомогою постійної праці над собою, постійного збагачування та поглиблювання чеснот характеру, знання та охоти і готовости помагати іншим.

Цей індивідуалізм, — побудований в дальшому на вимозі проявляти ініціятиву в змістовому оформлюванні, переводженні та завершуванні принятих на себе до виконання чинностей. А через те скавтовий індивідуалізм має характер наскрізь конструктивний та позитивний щодо своїх етичних мотивів і суспільницький щодо свого пристосування. Окремою його прикметою є почуття відповідальности в історичному аспекті не тільки за свої особисті вчинки, але теж і за націо як цілість.

ВСІ КОНҐРЕСОВІ ДОПОВІДІ БУДУТЬ НАДРУКОВАНІ ПОВНОТОЮ В »ЗАПИСКАХ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА«, ЩО ПОЯВЛЯТЬСЯ НЕЗАБАРОМ ОКРЕМИМИ БРОШУРКАМИ.

Пл.-сен. А. Мілянич, ЛЧ

Фізичний і господарський виряд

(Уривок з доповіді)

Нас вислала наша Українська Духова Держава — материк у світ зі завданням підбити для неї, придбати їй колонії прихильности, зрозуміння, співчуття, а то й активної допомоги, зі завданням дальше впливати по змозі на хід подій в цих колоніях зрозуміння в цьому напрямі, щоб обставити зовнішній світ нашої держави такими прихильними й корисними умовинами, щоб збройний змаг тих, що залишилися в краю, міг привести бажані висліди.

І поводімся тому, як колоніяльні висланники поводитися повинні, — гордо, самопевно, гідно, рухливо. Зуміймо бути піонерами, але дбаймо, щоб ми бодай в себе самі командували, щоб ми не були матеріяльно залежні від тубильців, але навпаки — ми мали б з них користати в заміну за нашу зарадність, підприємчивість, за наші зв'язки з іншими українцями, розкиненими по світі. За нами досвід, за нами перевага. Ми перейшли дуже скрутні часи. Ми вміємо вдоволятися скромним, малим. А при цьому ми вміємо щадити, відкладати, накопичувати засоби просто з нічого. Ми далеко від державного чужого жолоба були, але зате морально й економічно кріпшали своєю зарадністю й запопадливістю.

Не погній ми для чужинців, але сильний, творчий, самостійний, хоч прихильний і тактовний елемент, що сам »вростає в землю й обростає мохом«, де стане, але і чужинцям через це тягарем не стає, тільки навпаки вносить в їх субстанцію творчі елементи.

Не бідні ми проте еміґранти, а свідомі своїх переваг **українці закордоном.**

З такого поставлення справи випливають два організаційні ствердження:

1. Ми, як українці закордоном, **не перестанемо існувати** навіть тоді, коли б вся наша т. зв. нова еміґрація вернулася на Батьківщину до вільної держави. Бо щойно Українська Держава мусітиме завжди мати своїх висланників закордонами.
2. **Українцями закордоном** є всі ми, що свіжо прийшли, як і ті, що є горожанами окремих держав чи навіть ті, які вже з українських батьків вродилися поза метрополією. Іншими словами — ми уважаючи себе українцями закордоном — підтягнули спільний знаменник під поза границями материка сущих українців всіх часів і всякого місця народження.

З цими двома ствердженнями вирушаємо в світ. І перед нами чергуються господарські завдання:

а) **заробити на себе,** щоб не бути нікому тягарем, а дальше, щоб могти належно втримати свою родину та добре виховати чисельних нащадків;

б) **закорінившись, стати базою,** підвалиною, основною клітиною для ширшої праці в громаді, для цієї самої праці, що притаманна є висланникам-емісарам до колоній, а саме:

в) **дбати про інтереси метрополії,** нашої духової і для того **тримати з нею постійний зв'язок.** А щоб це могти належно виконувати, мусимо триматися разом, мусимо

г) **організувати себе й то по всім лініям**

1. допомоговій
2. культурно-науковій
3. господарській (себто три ділянки громадсько-харитативні)
4. політичній. Ця остання конечна для тих, що **безпосередньо** вестимуть дипломатичні чи інші заходи в користь визволення метрополії.

Організувати себе маємо спершу в границях держав, що в них ми перебуваємо, а згодом або й рівночасно в границях світових. Чим скоріше це зробимо, тим успішніше зможемо використати різниці »тиснень« в поодиноких краях і зв'язані з тим »рухи повітря« — вітер, щоб його спрямувати на наші вітрила чи то по лінії пропаганди, господарства чи іншій.

Те, що тут зв'яжемо, це залишиться на постійно, з цього будемо користати і ми усі за кордоном і наші діти й ті, що вийдуть після нас за кордони метрополії, вислані вже може справжньою Суверенною Українською Державою.

Пластун-сеніор інж. А. Мілянич виголошує доповідь про фізичний і господарський виряд

Фото: Мир. Шевчик

Сктм. Ярослав Рак

Найближчі перспективи

(Тези доповіді)

Найближчим етапом у нашій мандрівці до мети — це вихід усієї еміґрації з таборів ДП у Німеччині та розсіяння її по цілому світі. В парі з цим прийде зміна обставин праці на гірше та подекуди й загроза супроти цілі нашої мандрівки.

Пластова організація вросла органічно в еміґраційну суспільність і буде з нею розсіватися, бо Пласт має бути там, де находиться українська еміґрація. Треба однак рахуватися з можливістю децентралізації пластового проводу.

Побудова організаційної сітки мусить бути дуже елястична, а її діяння залежатиме від справного й доцільного розселення пластунів.

Розсіяння буде різне в різних країнах. В одних повстануть нові — більші чи менші скупчення, в інших існуючі вже скупчення розсіються.

У багатьох еміґрантів з огляду на матеріяльну залежність витвориться почуття менцевартости, що може стати першим поштовхом до денаціоналізації. Зокрема шкідливо в цьому напрямі впливатимуть на молодь чужі школи і юнацькі організації.

Наш підхід до національного виховання, як нації бездержавної, багато серіозніший як по чужих школах чи організаціях і тому він не завжди притягатиме молодь.

Український Пласт сильніше зберіг оригінальну первісність ідеї Бі-Пі. У вихованні нашої молоді ми мусимо бути належно льояльні до держави, в якій живемо, чи житимемо, хоч інколи й зустрінемося із імперіялізмом націй-господарів та з їх абсорбційними тенденціями.

Постає проблема двох батьківщин. Ми мусимо діяти поза школою і поза офіційними організаціями молоді.

Основою нашого діяння є XIV. резолюція Міжнародньої Скавтової Конференції. Вона трохи загальникова. Досвід з її практичного пристосування маємо покищо тільки з Англії. Він не дуже відрадний. Успіхи на місцях залежатимуть у великій мірі від нас самих.

Отже стараємося добути право на ведення скавтових відділів у державі господарів. Основуємо скавтові відділи при українських установах та в крайньому випадку використовуємо навіть особисті зв'язки із скавтськими кругами і притягаємо молодь до патріотичного виховання поза Пластом. Наше ставлення до тих інституцій мусить бути дуже льояльне та вирозуміле.

Крім виховної праці серед молоді сеніори використовують міжнародню скавтову плятформу, зокрема скавтську міжнародню організаційну сітку для здобуття Україні місця в колі вільних народів світу.

Пласт і громадянство

(Уривки з привітальних листів і телеграм, надісланих Президії Пластового Конґресу 1948)

... Вітаючи Пластовий Конґрес, бажаю багато успіхів у працях Конґресу та кличу Боже Благословення для всіх його учасників ...

Митрополит Полікарп

... Український Пластовий Улад від початків свого існування приняв високовартісні національні і вселюдські ідеї як основу й мету, а форми світового скавтінґу як методу своєї діяльности. На теренах своєї діяльности поклав він великі заслуги у вихованні найкращих борців за волю й ідеали українського народу. З його рядів вийшло багато героїв українських визвольних змагань сучасности, які виховались на українських історичних традиціях, зокрема на визвольній боротьбі останнього чвертьстоліття, а які завдячують Пластовому Уладові дуже багато у визначенні свого життєвого шляху та у формуванні свого характеру. Ті численні пластуни-герої, що зложили найвищу жертву — життя у боротьбі за волю України, дали Українському Пластові власні приклади-ідеали і виховні зразки, яким має бути серіозне сприйняття пластунства — не як самої гри, але як школи життя і підготови до змагання ...

Степан Бандера
(Із кол. Загону ст. пластунів »Червона Калина«)

... Гідно і світло вже пройдений шлях Українського Пласту як рівні з рівними у вселюдській скавтовій родині, засвідчення живучости і правної тяглости є великим вкладом Українського Пласту у визвольні, державницькі змагання українського народу ...

Др Тома Воробець
Голова Санітарно-Харитативної Служби

... З особливою приємністю вітаю і бажаю успіхів Вашій Організації, бо понадпартійний традиційний Пласт є втіленням всеукраїнського єднання навколо єдиного для всіх українців ідеалу — Самостійної Соборної України. Вірю, що найближчу річницю Пласт буде обходити в столиці вільної вже України, а численні Філії Пласту будуть працювати і на далекій Кубані, і в Україні Центральній, і в Галичині та Холмщині, і на землях Зеленої Буковини та Срібної України ...

Андрій Лівицький
Президент і Головний Отаман Уряду УНР

... Доцінюючи велику вагу виховання молоді, зокрема в сучасну добу, та великий позитивний вклад, що його вносить Український Пласт у формування молодого українського покоління, — щиро вітаю Пластовий Конґрес та бажаю успіхів у його працях ...

Андрій Мельник

... Бажаю Пластовому Конґресові успішного виконання чудово зложеної програми й Українському Пластові, що зумів увійти в історію формування національного характеру в добі поневолення, вмашерувати тріумфальною брамою свободи як аванґард армії духа й чину до здійсненої Великої Мети...

Проф. Роман. Димінський

... Я бажав би, щоб дух Пласту опанував ціле наше громадянство на еміґрації. У тому напрямі повинні працювати всі відповідальні керманичі Пласту ... Бог і Україна! Це великі слова, але треба вкладати цілу душу і мобілізувати всю енерґію, щоб стати правдивим визнавцем Бога та вірним Виконавцем Його законів і водночас стати будівничим України ...

Василь Мудрий
Голова ЦПУЕ

... Будьте ласкаві скласти на Конґресі мою пошану ідеї Українського Пластового Руху, такого близького близькій мені ідеї кооперації ...

През. Юліян Павликовський

... Вітаю Конґрес і бажаю якнайкращих успіхів. Перед українською пластовою організацією стоять великі завдання: бути співтворцем нового порядку українського духа й життя і бути однією із брам, що вводять українство в широкий світ, у співпрацю вільних народів. Пластова організація в одному і другому напрямку має вже поважні завдатки. Хай же праці Конґресу допоможуть до нових таких потрібних українству — осягів ...

Микола Шлемкевич

... В наш вік, коли люди відійшли занадто далеко від Природи і втратили дорогу до Правди, втратили почуття справжньої Краси і прагнення Добра, — вся надія на Вас, на молоде покоління, що Ви високо піднесете ці гасла. Тож дбайте про Ваш виряд, фізичний і духовий, готуйтеся до великої праці для Батьківщини, готуйтеся до служби для Неї ... Братською любов'ю скріпіть, сцементуйте наше розбите суспільство. Хай спільна думка переможе над дрібними особистими і груповими інтересами ...

Проф. Борис Мартос
Ректор Української Економічної Високої Школи

... Нехай Конґрес послужить до найглибшого усвідомлення безпосередніх шляхетних виховних завдань Українських Пластунів Еміґрантів та до затіснення організаційного об'єднання їх, як також до підготовлення їх до Великої, нам усім спільної Мети Визволення Батьківщини та створення Соборної Української Держави ...

Др. г. к. Б. Іваницький
Ректор УТГІ

... Український Пласт — це одна з найкращих сторінок виховання української молоді. В Пластовій Кузні вирощування характерів кується доля української молоді й великого будучого Українського Народу ...

Управа Ліги Українських Політичних В'язнів

... Хоч ділять нас океани й безмежні простори Канади, ми єднаємося з учасниками Конґресу думками. У наших серцях живуть ще недавні, гарні хвилини співжиття і праці: видніють ще в нашій уяві лиця й очі дорогих наших Провідників-Виховників. Ми віримо, що проведення й висліди Конґресу будуть іти під Золото-Срібним Знаком, символом двох великих Ідей, Незабутнього Тараса й Великого Бі-Пі ...

Сктм. о. Володимир Івашко
Уповноважений ГПС на Канаду

... Комісія Допомоги Українському Студенству прикладає велику вагу виховній праці Вашої Високої Установи і тому рада всьому поширенню Вашої важливої праці, що облегшує вже тепер успішне ведення моральної опіки над нашим студенством і дає гарні сподівання на дальше майбутнє ...

Др Зенон Кузеля
Голова КоДУС-у

... Хай Ваша праця причиниться до посилення та росту високо-етичних, моральних, повних оптимізму та віри в людину і в свої власні сили — ідей, які несе та репрезентує Пластова Організація. Хай скоро прийде той час, коли зможете ці гарні ідеї ширити й реалізувати у Вільній, Соборній Батьківщині ...

Др Богдан Мартинович
За ОПУЕ — Реґенсбурґ

... Союз Гетьманців-Державників вітає Пластовий Конґрес та бажає його учасникам і всьому Українському Пластові щастя, здоров'я, радости й сил та творчої праці на добро нашої Батьківщини ...

Проф. М. Овчинник
За С. Г. Д.

... Нашим бажанням є, щоб Ви у своєму славному поході не спинялися ні на хвилину, а занесли гордо маючі прапори Українського Пластового Уладу до Кавказу і Дону! Не забувайте про святий наказ перед вимаршем у дорогу: Вірно служити Богові й Україні! ...

Краєве Представництво СХС на брітанську зону Німеччини

... Ми, українські політв'язні доцінюємо велике значення Пласту для виховання української молоді і прищеплення їй любови до Бога й Батьківщини. Молодь ця має продовжувати справу, за яку боролись, терпіли і гинули мільйони кращих синів України — виборення незалежности українського народу і відновлення Соборної Української Держави ...

Головна Управа Товариства Українських Політичних В'язнів

... В ті дні, коли пластове братство на чужині, далеко від рідних земель, буде радити та гартуватися до дальшої мандрівки, — ми духом будемо з Вами. Чекаємо нетерпляче Ваших рішень та інструкцій, які мають нас повести до дальшої праці в нашій мандрівці ...

Пл. сен. Іван Попович
Уповноважений ГПС на Францію

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО »МОЛОДЕ ЖИТТЯ«
ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА —
ЦЕ НАЙКРАЩИЙ, НАЙБАГАТШЕ ІЛЮСТРОВАНИЙ
І НАЙДЕШЕВШИЙ
ЧАСОПИС ДЛЯ МОЛОДІ?

Сктм. Сук, ЛЧ

ВЕСЕЛИЙ КОНҐРЕС

З пластової та не-пластової преси і з різних гутірок учасників Пластового Конґресу під час ватер і всяких пластових імпрез відомо, що Конґрес пройшов із повним успіхом та дав багато поучного матеріялу і вказівок щодо дальшої діяльности пластових з'єднань чи окремих пластунів, чого доказом це конґресове число »Молодого Життя«. Як у сатирі, дотепах і жартах буває чимало здорових і поважних думок, так наші пластуни вміють дошукуватися веселих моментів навіть у найповажніших справах. Тому, що в Пластовому Конґресі брали теж участь пластуни, створилася з поміж них під час Конґресу група, яка звеселила учасників своїми виступами, або т. зв. »Веселим конґресом«, частину якого, особливо вступ Сук-а, подаємо в цьому числі.

Редакція М. Ж.

Відкриваючи наш »Веселий Конґрес«, мушу ствердити, що він дуже потрібний для доповнення нашого »Поважного Конґресу«, у доповідях якого залишено багато ділянок, вельми важливих для цілости образу нашої теперішньої і будучої мандрівки до теперішньої і будучої мети. Крім блискучих досягнень нашого Конґресу можна завважити блискучі недотягнення.

Мені, наприклад, незрозуміло, чому між привітаннями для всіх і вся не було найзвичайнісінького навіть привіту для тих пластунок, що стругають картоплю для учасників Конґресу і варять її їм... Тому — з цього місця — передаю Вам, Бульбошкробки, мій щирий і палкий привіт, бажаючи Вам дальших успіхів на тому полі та прохаючи не забувати про цей мій вчинок під час роздавання обідів.

Дальше мушу ствердити, що організатори Конґресу, не »Веселого« але »Поважного«, не дотримують слова. З запрошення бо ясно виходить, що всі ми одержимо тут якісь солідні афідавіти; та ж само собою розуміється, що »В дальшу мандрівку« без афідавіту ані руш ... А ось уже третій день минає, а про афідавіти ніхто ні чи-чирк, дармо, що між нами є свій власний Смук, себто отець скавтмастер з Міттенвальду.

Підкреслити треба, що з усіх промовців найкраще говорив друг О. Лесницький. Він так політично побудував свою промову, що кожен політик міг би приняти її за свою. За зразком тієї промови я хочу й сам виголосити свою промову, політичну: »Отже, тепер такі часи, що так би мовити, розуміється, що якби навіть, то очевидно, що такі часи. І навіть, якщоб так би сказати, само собою, то такі часи, що не інакше, а власне так. Це ясне, що оскільки навіть, то неабияк, а тільки завжди і всюди, річ зрозуміла, бо такі часи« ... Так дві і пів, може бути і три і пів години. А проти такої політичної промови не матиме ніхто, ні одна політична партія ніяких політичних закидів.

Наш »Веселий Конґрес« спровокував сам Головний Командант Котанґенс. Він бо в своєму обіжнику ствердив, що між нами немає вже поважних людей, що все сходить »на пси« і в Міттенвальді, і в Реґенсбурґу, і навіть в Авґсбурґу ... Нам, очевидно, випадало б тому доказово заперечити. Але, якщо нам це не у всьому вдасться, просимо записувати наші невдачі на його рахунок.

Він застеріг, щоб цей вечір не був ані »театром«, ні »академією«, але чимось таким легким, ніби кабаретом. Але ми це виконаємо, так сказати б, тільки часткова: кабарет це не буде, бо нам ніяк не вдалося змонтувати ні балету сеніорок, ні інших скавтмастерських номерів. Але

Одна з пластових карикатур, що прикрашували стіни конґресової їдальні
Сктм. А. Хухра, госп. референт Конґресу

ж уявіть собі, товариство, як би то було цікаво почути від заповідача: »Черговий номер виконає кабаретна співачка — скавтмастер Мошко!« Або: »Танок метелика — у виконанні зірки пластових кабаретів пластуна-сеніора Слона-Мі-Лянича« ... На всякий випадок цей вечір не буде теж й »академією«, тому — просимо Вас, товариство, бийте »браво« чи треба, чи не треба — так, як, наприклад, під час відчитування привітів.

*

В імені всіх одружених сеніорів і скавтмастрів складаю оцією дорогою й оцим шляхом палкий, гарячий протест проти проєктованого Вш. Панею дискутанткою Ів. Ченко курсу для дошколювання вимовности наших жінок! Ми вже не можемо витримати, а що буде після курсу? За те, я особисто щиро дякую Вш. Пані Дискутантці за поучення, яке вона дала нашим жінкам, на основі якого я уважаю себе звільненим від обов'язку прати своїй жінці виряд на мандрівку ...

*

Уповноважений на французьку смугу М. Аринович оправдував своє спізнення тим, що з огляду на акцію Де Ґоля мусів їхати стоячи на східцях (переповнені поїзди), але за те заявив, що привозить привіт від швайцарських і французьких переміщених скавтів. З його промови не всі сеніори були вдоволені, бо він говорив так довго, що ніяк не можна було збагнути, по чому тепер (тобто в березні 48) французький коньяк ...

*

Сеніор і доктор Ру. Дницький закликував усіх нас жити і працювати на еміґрації так, як би ми мали залишитися тут назавжди ... Пане сеніоре і докторе! Ми всі за те, тільки, чи ІРО витримає?

*

Друг П. Лав'юк розплився до решти у своїй проповіді, розводнюючи поняття цілі і цілости. Але врешті-решт прийшов до висновку, що ціль є цілістю, а цілість є ціллю для цілости ...

За те ж цілі дивізії, витворені у візії П. Лав'юка, розклав своєю ... моральністю Джім-Ба-Лай. Він між іншим виступив проти перетворювання козаків в індіян ... В іншому місці своєї доповідної дискусії запитував присутніх, чи вони потраплять відкопувати закопані таланти ... Тому, я пропонував би всім не тільки сеніорам, але й скавтмастрам взяти із собою замість виряду в мандрівку добрі саперки. Може якраз ...

*

З пообіднього неба стягнув нас на землю доктор, тільки не знаю вже чи сеніор чи скавтмастер, Гр. Ушкевич, який поринувши в пообідню дрімоту, почав свою безсмертну (з приводу: довга) промову, закликаючи нас »занурити тіло в життєву стихію«, бо »вода — це вмілість, яку пластун повинен опанувати«. Але з дальших міркувань прелеґента я зрозумів, що морської води треба уникати, бо вона викликує морську хворобу, а доктор, не пригадую тільки — сеніор чи скавтмастер, є противником усяких хворіб ...

Під час обмірковування доповідачем питання про автосуґестію др фі Ґоль (не мішати з Де Ґолем) пробував його збудити з допомогою дзвінка, але промовник не дозволив на те, закінчуючи тему ствердженням, що те, що він тут говорив, ми вже не раз чули ...

*

Між двома інцидентами у промові Гр. Ушкевича увійшов на залю Командант Я. Рогладкий. Приявні привітали його гучними оплесками, а бесідник, вище згаданий, подякувавши лагідною усмішкою за овації, почав говорити дальше, не зважаючи на те, що друг Б. Ажанський запропонував йому вечерю ...

*

З черги Слон-Мі-Лянич звертався до нас із палким закликом, щоб перестати байдуже й нерішуче вичікувати, бо нам уже »час обростати мохом«. У тому моменті поважне число приявних на залі погладили себе рукою по голові, де вже давно не стало не тільки волосся, але й моху ...

В одному місці своєї промови Слон напився води. Мій малий Гордійко, шостилітній учасник Конґресу (не »Веселого«, але »Поважного«), смикнув мене за руку: »Тікаймо, тату, бо він нас зараз покропить!« Але я не звернув уваги на цю пораду, бо Слон почав говорити про складання сеніорами своїх старих костей ... і я усвідомив собі з жахом, що одержу

ще один »хідкий« артикул для Висилкової Станиці ...

*

Несподівано збудив нас голос уже таки сктм. Р. Ака. Р. Ак дуже запально ствердив, що жінки не в силі висказувати своїх власних думок ... Почувши таке, я подумав собі, що Р. Ак, відважний мов юнак, бо залишив свою жінку дома. Я ж подивився з острахом ліворуч, де сиділа моя подруга і відрисовувала чи не вісімнадцятий з черги взір виставкової вишивки.

Конфлікт між Слоном і Раком, тобто Р. Аком, намагався загладити Я. Рогладкий, який сказав дуже високо, що »Рак зносить мед у мох Слона« ... В розпалі загладжування йому вирвалися розумні слова, що найкращий для нас вирад у дальшу мандрівку і до великої мети — це 15 (словами п'ятнадцять) долярів на тиждень ...

*

Врешті говорив, чи пак почав говорити наш Голова. Всі, що досі говорили, подивилися мимоволі на годинник, але ні вони, ні присутні не зважалися прикликати Голову до порядку, заслухані в слова його промови і не сподіваючися, що Голова їх так »делікатно об'їде« й говоритиме довше за всіх ...

Ще раз від Редакції

Друкуючи оце »звідомлення« Сук-а, стверджуємо, що в ньому немає нічого видуманого чи вифантазуваного, а тільки відповідно змонтовані окремі речення чи слова, що в доповідях, або в доповідних голосах мали зовсім поважний, глибокий зміст і високу ціль.

Ще слово від Сук-а

Хотів я Вам, дороге товариство, вивести ще скечі ашафенбурзьких юначок, написані з приводу Конґресу, хотів ще показати інсценізацію про розвиток і діяльність Кооперативи »Пласт«, хотів укінці довести до Ваших вух рецитацію »Лиса Скавтмастра« в перелицьованій перерібці скавтмастра К. Авки та його незабутній монтаж — Листа нашої незабутньої Командантки Цьопи, але ж Редакція заявляє, що на стільки матерія лу вона не має місця. Тому, хто хотів б побачити, чи почути решту програми »Веселий Конґрес«, хай докладно прочитає заклик Сук-а »Організуймо веселі вечорі!« в цьому ж таки числі Молодого Життя.

Організуймо веселі вечорі

Заклик Сук-а

Пластунки, пластуни!

В першому й останньому Конґресовому числі »Молодого життя« ми подали Вам частину програми »Веселого Конґресу«. Разом з тим, чи з приводу цього Вам така пропозиція:

Спільними силами і зусиллям допоможім нашому Пластовому Видавництву »Молоде життя«, яке після грошевої реформи опинилося в не дуже рожевій теж грошевій ситуації.

Якщо Ви, Друзі й Подруги, кожен чи пак кожна зокрема і для власної користи не закупите по одному примірнику »Молодого Життя« кожного місяця і не вплатите за нього — зараз же після появи — пів німецької марки, і якщо Ви не подбаєте про те, щоб »Молоде життя« — Ваш найкраще оформлений і редаґований пластовий журнал — розпродати масово і між непластунами, то читати »Молодого Життя« й інших пластових видань — таких, як наприклад, »Скавтінґ для хлопців« Бейдена - Пауелла, Ви довго не зможете. Може бути навіть, що Ви взагалі перестанете одержувати Ваш часопис і причинитеся до ліквідації Видавництва, до речі такого, що його виданнями захоплюються не тільки українські пластуни і члени Пласт-Приюту, але й теж наші друзі за кордоном скавтичужинці.

Тому:

Ви прочитали частину програми »Веселого Конґресу«. Якщоб до надрукованого матеріялу додати ще зо два скечі, кілька куплетів і танків й одну-дві інсценізації, їх відповідно оформити і сценічно упорядкувати, в'яжучи гарними дотепами конферансіє, тобто заповідача, то з цього вийшов би гарний і цікавий »Веселий вечір«.

Я погоджуюся все те зробити і надіслати Вам готову оформлену програму такого вечора, якщо Ви цього забажаєте.

Коли так, то Ви мусите написати до мене про Ваше бажання, надіслати 1.— (тільки одну) німецьку марку (на адресу Центральної Пластової Каси) за кожний бажаний Вами примірник програми »Веселого Вечора«, додаючи притому якусь пожертву Вашого куреня на пресовий фонд »Молодого Життя«.

Одержавши від мене програму, Ваш курінь, кіш чи станиця улаштує в театральній чи іншій залі свого табору »Веселий вечір« для громадянства. Вступи можна встановити по 0.20 і 0.50 Дм., з тим, що ми звернемося до Управ Ваших Таборів, щоб цю імпрезу звільнили від усік податків.

Улаштувавши такий »Веселий вечір«, увесь дохід призначуйте на Видавничий фонд »Молодого Життя«. Таким чином — легким пластовим заробітком, не влаштовуючи ще однієї »збірки«, даючи змогу нашому громадянству перебути весело один буденний вечір, забезпечимо наше Видавництво в потрібні фонди і собі придбаємо матеріялів-книжок для поглиблення пластового знання. Бо ж треба Вам знати, у Видавництві »Молоде Життя« появилася книжка про ідею й методу пластування »Велика Гра«, друкується пластовий співаник, як теж переклад підручника Бейдена Пауелла »Скавтінґ фор бойс«, приготовляється до друку підручник українського пластуна »Життя в Пласті« Дра Ол. Тисовського та інші.

Отож до змагань! Але негайно, вже! Хто з Вас скорше відізветься, котрий осередок пришле скорше свої пожертви на Видавничий фонд, хто виповнить скоріше всі мої умови і врешті, хто скорше влаштує веселий вечір — той вийде переможцем! Оформлені матеріяли »Веселого вечору« вишлемо Вам усім разом за два-три тижні, залежно від надсилання Ваших замовлень.

Тоді — всі на старт! Хто скоріше! Хто більше! **Ваш Сук**

Замовлення й листи шліть на таку адресу:

СУК, Висилкова Станиця »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме Касерне 1.
Висліди змагань будемо помішувати в »Молодому Житті«

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанас Фіґоль. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґгофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. Figol

„MOLODE ZYTTIA" / „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

Експонати Авґсбурзьких пластунок на конґресовій виставці
Фото: Мир. Шевчик

Фраґмент конґресової пластової виставки
Фото: Мир. Шевчик

Ціна цього числа: 1 - ДМ

Ч.2. ТРАВЕНЬ, 1948

The Mounthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

УКРАЇНСЬКА
Б. 247
МУЗЕЙ-АРХІВ

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

Молитва

Я чув таку молитву:

— Міцні груди дай мені, великий, всемогучий Боже, нездобутні для брехні, обману й підлоти, могутні й сильні, як скеля над берегом моря. Кріпкі хвилі розбурханого, гнівного моря б'ють громами об них, вони ж пишаються могутні, сильні, нездобуті!

— І дай мені, сильний, всемогучий Боже, буйні крила й високий лет вірла. Буйними крилами щоб прошиб я чорні хмари й високим летом щоб знісся я до сонця, своїм цілим єством щоб вхопив ясного проміння і надію щоб я зніс на землю про близький день нашого повстання!

— І дай мені ясний розум, що вміє відрізнити річ велику від малої. Щоб за велику у бій я йшов кривавий, за малу щоб я і не бився. І охоту дай до праці, щоб ніщо не мало сили знеохотити мене без огляду на невдачі усі і на ворогів усіх. І дай запал, який має поет в хвилині творення й витривалість малої мурашки, що десять разів впаде і знову піднесеться до праці!

* * *

— І дай мені, Боже . . . Та я це добре знаю, що Ти, хоч сильний, всемогучий, для мене чудес не поробиш жадних!

— Добре я те знаю, що не даси мені грудей кріпких, як скеля з ґраніту — а даси мені слабкі, людські груди, а я сам мушу взяти молот тяжкої буденщини і серед болів, невдач та вагань сам мушу викувати міцні сильні груди!

— І те добре знаю, що й не даси мені ні буйного лету, ні могучих крил, щоб линув я до сонця і проміння надії на землю щоб зносив. Ні! Я сам мушу навчитися добре ходити по землі ось тут, на землі, посеред людської злоби і невдач мушу я сам кувати свої груди в сталь, аж викрешу в них віру, щоб самі світили, як ясне сонце посеред хмар на небі.

— І я вірю, о, в це я кріпко вірю, що і ясного розуму не зішлеш Ти мені готового з небес, а я сам мушу його здобувати, блудячи по шляхах. І ні охоти до праці, ні запалу, ні пильности даром не даси мені! Як мала мурашка мушу я сам падати і знову здійматися вгору. І, падаючи і здіймаючися вгору, день-в-день, в тяжкій праці посеред невдач, осміяний людьми і битий, мушу я сам це все собі здобути — у поті й крові.

— А це моє спізнання хай початком буде моєї сили й могутности!

Володимир Бірчак.

Богдан Кравців, ЛЧ

У Свято Юрія

I.

Лицарю білий, приїдь і вітай поміж нами!
Ось вже за горами сяє й горить нам Твій шолом,
золотом сонце мережить розстелені мряки,
квіттям одежі Твоєї сади розцвітають,
в росах і бризках потоків блестяться сліди
золотокованим шляхом Твоєго коня . . .
О, не минай, опромінений, нашої хати!
Цвітом і зеленно браму Тобі ми вквітчали,
вічний вогонь запалили на ватрі своїй
й сіллю зустрінем Тебе і книшем золотим!

II.

Лицарю білий, що борешся з силами ночі
й ранком звитяжно кидаєш на небо диск сонця
й сумерк долин розгоняєш з надхмарних вершин
гомоном смілого бою і блисками стріл, —
сили залізної дай молодим нашим тілам,
радости й ритму змаганню і вправі твердій,
золота кучерям нашим і бронзи обличчям —
щоб і сильні ми були та й одважні, як Ти!

Із збірки «Дорога»
Львів, 1929.

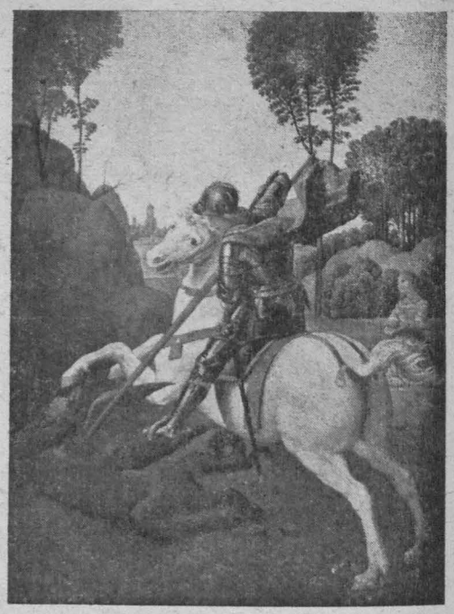

Св. Юрій в бою із змієм
(Картина Рафаеля в Метрополітенському Музеї в Нью-Йорку)

Оксана Лятуринська

І зрине кінь

І зрине кінь у височінь,
як є, в похідній збруї,
і дух твій вбраний в кармазин.
І запитає Юрій:
«Що мав ти над життя дорожче?
Що на землі досяг?» —
Я воїн був, Побідоносче,
доніс свій золот-стяг.

Із збірки «Гусла»
Прага, 1938.

Св. Ольшенко-Вільха

Святий Юр

Білими різками блискавок шмагає
чорне горно неба буревій . . .
В стомогутнім гомоні ярів злітає
з неба Юр на переможний бій . . .

Кінь бахматий і лицарська проста зброя;
шлях запилений у куряві тремтить . . .
Ні, ніщо, ніщо Йому не встоїть,
і Його нікому не спинить! . . .

У крові крилатий змій — не встане:
Ось проколює усоте гада спис
і меча паде удар останній
і розчавлює отруйну слизь . . .

Змій крилатий і комонний лицар в зброї:
Візерунок з храмових воріт . . .
Ще й сьогодні у моїй уяві стоїш
звитяжно, мов блискавка, вгорі!

Воїном Твоїм, з Тобою в чорні ночі
завжди хочеться нестримно йти:
Харалужний меч до боку приторочить
і змиїне сховище найти . . .

Пролетіти бурею понад шляхами,
проскакати вершником у ніч!
І почути, Юрію, над нами
лопіт Твого прапора в вогні!

Із збірки «Чужа весна»
Краків, 1941.

Олекса Новаківський: **Святий Юр**
(Із триптиху: Світова війна — Львів, 1917-1919)

Святий Юрій
(Південнорайнський дереворит XI. ст.)

Райнер Марія Рільке

Св. Юрій

Цілу ніч, не встаючи з колін,
кликала його, молила тьмяно
дівчина чуйна: «Он — змій поглянь но,
і не знаю, чом чатує він».

Ось він зринув з досвіту імли
на буланім, в панцері ясному,
та й узрів, як в захваті сумному
очі дівчини знялись

вгору, в світлість зброї й зір.
І помчав він осяйний з нестями
край країн з піднятими руками
вниз — у небезпеки вир,

лицар грізний, але ж даний їй.
Склала ж руки на колінцях стоя,
щоб він в бою тім її відстояв;
бо ж не знала, що загине змій

з рук того, кого вона призвала
чистим серцем з божеської слави.
В лютім бою поруч з ним стояли —
наче вежі — молитви її.

Переклад Б. Кравцева, ЛЧ
Із збірки «Речі й образи»
Нюрнберґ, 1947.

У СВЯТО ЮРІЯ

У наших батьків — українського простолюддя — він владар молодої землі, плугатар, що землю навесні одмикає, трубач-вівчар, що в трембіту золоту трембітає — весну будить і йому у відповідь гори-долини зеленіють, сади цвітуть і пташки співають . . .

У нас — юнацтва — Він символ вічно молодих мрій. Тих, що за них боролося і що їх добувало молоде християнство. Мрій, як творило і квітками на недосяжних замках саджало, щоб добувати їх — давнє лицарство. І мрій про правду, красу й добро сьогоднішніх юнаків усього світу.

В нашій леґенді про нього: пісня далекої дороги, незнаної пригоди. І бій із змієм, перемога й визволення царівни і славний поворот до своїх і чужих. І боротьба із старим — з поганством за молоду, нову віру і муки і смерть за неї. І невпинне змагання з неволею, ворогом і злом, що навколо нас і в нас самих — сила, мужність і витривалість. І служба військова — посвята, дисципліна й лад.

І тому день Юрія свято наших мрій. Це їм розпалюємо вогні і квітчаємо ворота наші. І їх зустрічаємо у весняну ніч Юрія. Їх — мрії, що сильніші за нас, за всі перешкоди, що запалюють наші смолоскипи й озброюють молоді руки до боротьби із сьогоднішнім за прекрасне, невідоме завтра.

Самітний Олень, ЛЧ.

Перше (квітневе) число «Молодого Життя» появиться в червні ц. р. і буде присвячене Пластовому Конґресові, що відбувся в днях 26.—29. 3. в Ашаффенбурґу.

Юрій-Змієборець

Лірницька пісня

Були люди невірнії,
вони в Бога не вірили,
а вірили у смочище,
у лютеє та зміїще.
Дали смоку а й оброку,
щонеділі по людині.
Прийшла пора аж царя —
хоч сам ступай, хоч доч давай.
Стали вигри вигравати,
стали панну наряджати;
посадили в кінці моря:
— «Моли, панно, щиро Бога!»
Панна тоді сильно злякла,
пред Господом хрестом вклякла.
Аж тут летить та смочище,
а лютеє та зміїще.
В його з рота огонь паше,
в його з очей іскри скачуть . . .
Де узявся святий Юрій
на білім коні з копієм.
Вдарив смока серед ока,
забив смока на вік віка.
— «Чого хочеш, святий Юрій?
Чи ти хочеш срібла-злота?
Чи ти хочеш розписати,
по всім світі розіслати,
щоб читали і писали,
Георгія святкували?»
— «Я не хочу срібла-злота,
тільки хочу розписання,
по всім світі розіслання,
щоб читали і писали,
Георгія святкували.»

Із книжки П. Демуцького
«Ліра і її мотиви»,
Київ, 1903

На обгортці «Мол. Життя»
Святий Юрій над Святоюрським
Собором у Львові

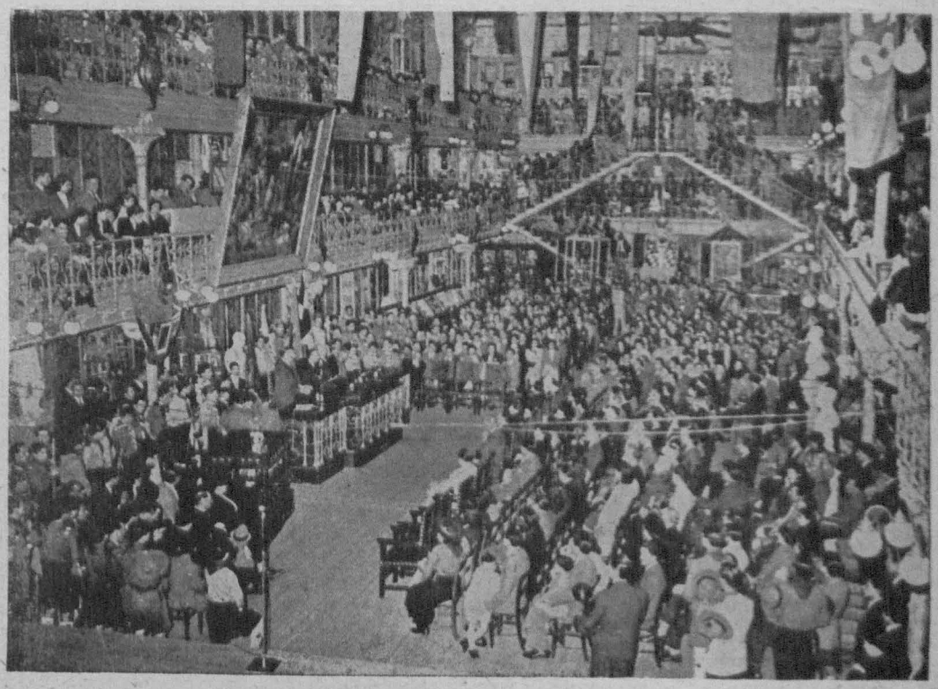

Святкування дня св. Юрія в Портуґалії **(Фото: Джемборі)**

Сктм. П. О.

„Надійшла весна...“

(Звіринний світ весною)

Весна починається різно в кожній країні. Не календарне 21. березня є початком, першим днем весни, а поява перших весняних гостей — ворон.

Вони з'являються тоді, як «скресає на весну», тобто, коли починає топитися сніг і виступають чорні плями на полях. Десять-п'ятнадцять днів пізніше з'являються шпаки й жайворонки.

Ворон можна не завважити. Але ж не запримітити, не побачити шпаків — годі. Ще вчора стояли порожні «шпакові хатки», сьогодні ж коло них рух: їх оглядають із середини, зверху, чи що не змінилося, чи немає чого ушкодженого і т. ін. Це прилетіли самчики — господарі. Їх подруги — самички з'являться кілька днів пізніше «На готове».

Перші дні для шпаків дуже тяжкі. Вони не мають що їсти. Немає комах — ледве чи найде шпак що путнього на полі, де ще багато снігу.

Ще гірше приходиться, коли похолодніє, впаде знову сніг і холодний північний вітер почне продувати до стрижня кісток. Тоді шпаки відлітають нераз і до тепліших областей — перечекати, поки настане справді таки тепла весна.

Але цього року в нас весна певна — красна й тепла.

Жайворонкового співу в полі ще не чути. Жайворонки бігають жваво по розталях і відтоплених місцях, шукаючи зернят і насіння, що висипалося з минулорічних трав. Вони голодні і їм не до співу. Цілий день безупину шукають харчу.

Птахи, що зимували в нас — теж не марнують часу. Крук уже приготовив гніздо на весну і вилітає в поле «на оглядини». Ще сніг на полі, а кручиха вже знесла 4—5 зеленкуватих, з темними п'ятнами яєчок. В лісі холодно, ночами морози і самичка не покидає гнізда. Боїться, щоб яєчка не застудилися. Крук-самчик приносить поживу до гнізда й годує подругу.

Любі, розкішні синички, жваві та веселі, співають, аж заливаються: Зінь, зінь, трррр, зінь-зінь . . . Начеб співали: «Скинь, скинь кожух! Прийшла весна, скинь!» Безупину шугають вони повітрям, розглядаються, лазять стовбурами дерев.

В лісі, години зо дві до сходу сонця починає тихо своє «таке-таке» — глушець. Це «токує» старий глухар, чи як і його називають, глухан. Чим ближче до сходу сонця, тим швидше і скоріше він «токує».Токування переходить в нерозбірну молотьбу, а далі в скреготання, начеб хто тер ножем по ножі. В цю хвилину глухар нічого не чує. Його можна взяти просто руками з дерева. Саме ж у такий час і полюють на глухарів. «Під токування підходи і під токування стріляй!» — радять досвідні мисливі. Буває, що стрілець не влучить при першому стрілі. Але й тоді глухар не відлітає, бо захоплений токуванням, він стрілу не чув. Все ж таки підходити треба непомітно, бо глухар добре бачить усе, що навколо діється.

СВЯТІ ТРУБАЧІ

Гуцульська колядка

Гей, знати, знати, котре господар,
Гей, дай Боже!
А то господар на ім'я Іван.
Його подвіря сріблом леліє,
а в його дворі два-три королі:
А перший король — то сам Господь Бог,
а другий король — то святий Юрій,
а третій король — то святий Дмитро.
В святого Дмитра трубочка срібна,
в святого Юра — з буйного тура,
а в Господа Бога з єдинорога.
Ой, як затрубів та святий Дмитро, —
гори, долини копами вкрились.
Ой, як затрубів та Юрій святий, —
всю кригу розбив, дерево розцвів.
Ой, як затрубів сам Господь з неба,
врадувалася на ріллі скиба,
на ріллі скиба, у морі риба,
у морі риба, у полі зілля,
у полі зілля, у стогах зерно . . .

І воно прокинулось . . .

Дятли зустрічають весну по своєму. Вони вилазять на вершок дерева й колотять з усієї сили дзьобом по відколотій сухій трісці, чи обламаній або розколотій гілці. Нераз тоді й збагнути, як така мала птаха, може стільки галасу і шуму чинити.

У лосів на місце скинених рогів виростають нові. Роги ніжні, з хрящів, вкриті м'яким пушком. Згодом пушок стирається, роги стають гладкими, блискучими.

В березні — першому місяці весни — родяться молоді зайчата. Вони вкриті густим пушком-волоссям і зразу ж, лізуть до мами поссати солодкого молочка. Наїдяться і ховаються під корчиком, навіть у снігу. Мати не пильнує дітей. Вона не має на те часу, багато ж у неї різних справ. У малих чимало ворогів: лис, вовк, навіть ворони, сороки і круки. Всі вони на залишать нагоди поживитися м'ягеньким ніжним зайчиком. З лисом і вовком боротьбу він програє, але вороні й сороці без бою не піддається. Стає на задні лапки і відмахується передніми що сили від напасника, переходячи інколи й до наступу.

Лісова куна готує гніздо в дуплі старого дерева. В неї скоро появляться голі і сліпі дітки. Їм тепло — біля мами, на м'ягонькій травичці-підстілці.

У вивірки з початком квітня вже 5-6, теж голих і сліпих, дітей. Але вони швидко ростуть і скоро покидають родинне гніздо.

Вовчиха робить собі летовище в недоступних хащах. Найти її тяжко. Вирившн нору, приносить трохи трави й застелює голу землю.

Ведмідь «бурмило» напровесні ще спить. Тільки під кінець березня приходить на світ двоє медведенят, але вони не вилазять із сховища і дрімають разом із матір'ю. Коли ж голодні, ссуть і без того вихуділу матір.

Найкраща господиня — борсучиха. В неї велика гарна нора і тут під кінець березня приходять на світ малі борсученята. Мати дуже піклується ними.

Хом'як не спить. Запаси скінчилися — треба відкривати схованку й виходити в поле: шукати поживи — мишки, землерійки, або чогось з минулорічних

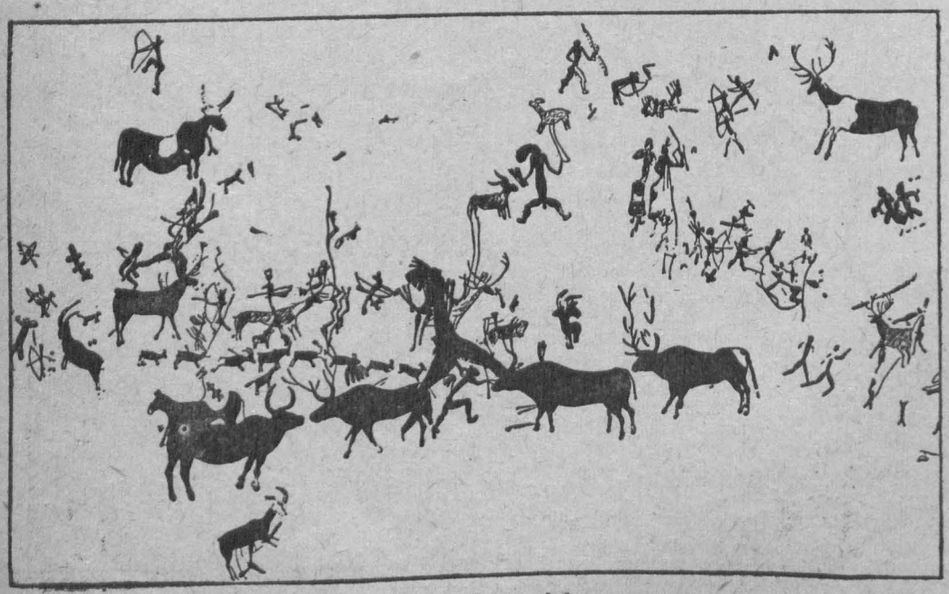

Мисливі та звірі
(Рисунок часу кам'яної доби на стіні однієї з печер в Еспанії)

З брітанськими скавтами

(Гамбурґ — 26.-29. березня 1948)

Трохи понищеною автострадою в'їжджаємо до Гамбурґу, де англійські скавти в Німеччині влаштовують міжнародну зустріч з приводу 40-ліття англійського скавтського руху. Сонце вже заходить і відблиск останніх променів на хвилях каналів і заливів осліплює очі. Прижмуривши їх, оглядаємо великі кораблі та портові споруди.

За хвилину в'їжджаємо до центру перед головний двірець. Тут чекають уже два автобуси сповнені гамірною юрмою малих англійських новаків. Наші юнаки (їм — 16, 17 а то й 18 років!) починають невдоволено бурмотіти: «Добра історія! Коли там будуть самі такі жовтодзюби, то будуть нас хіба «вуйками» кликати!» Їм у відповідь озивається хтось із кута: «Ледве чи й «вуйком» будеш, коли мови не знаєш».

Знайомимось із новими друзями

Брітанським автобусом в'їжджаємо на подвір'я однієї з військових касарень. Тут гамір, лунають співи, вигуки, сміхи. По кам'яних сходах і коридорах касарень котиться безупину голосний тупіт ніг.

Відшукуємо наших пластунів, що приїхали скоріше. Вони захоплені всім: товариською поведінкою англійських скавтів, їх свободою, оригінальною програмою зустрічі: «Тут не тільки самі новаки!», «Англійці дуже веселі та співучі хлопці, не такі надуті, як ми думали», «Маємо чудові кімнати, тільки спати ті англійські збитошники не дають! Вчора вночі поперекидували нам усі ліжка, сьогодні ж притащили нам зв'язаного дижурного шотляндця!», «Харчування прекрасне: навіть «гаферфльоки» нам вийнятково смакують!».

Було б ще багато чого слухати, але треба влаштовувати виставку. В одному із бльоків одержуємо кімнату із трьома столами. Тут розкладаємо наші пластові видання, фотоальбоми, пластові поштові марки, українські гроші з 1918-20 років, українські герби, а між тим усім зразки нашого народного мистецтва: вишивки, кераміку, різьби. На стінах розвішуємо мапи з розміщенням наших пластових з'єднань в окупаційних смутах Німеччини, пластові стінні газетки, таблиці, рисунки тощо. В куті ставимо тотем, що його на зразок староукраїнського ідола вирізьбили наші юнаки з Фалькенберґу.

Після обіду на площі відбувається дефіляда всіх національних груп. Учасників — ок. 300. Найбільше — ясна річ — англійських скавтів: кількадесять «кубів» (новаків), кільканадцять скавтів і «сеніор-скавтів» (хлопці у віці наших юнаків) і найбільше «роверів» (ст. пластунів). Перші і другі — діти англійських офіцерів і цивільних урядовців, що перебувають у Німеччині. Ровери — здебільша вояки брітанської армії. Новаки всі в одностроях, хоч і досить різнородних, ровери здебільша у військовій формі, тільки дехто у своєму скавтському — ще з дому — однострою.

Американська група невеличка: кількох юнаків різного росту й віку.

Норвеги — здебільша старші скавти — всі у військовій формі. Від англійців різнилися тільки тим, що всі мали на рукавах малий норвезький прапорець, й тим, що мало хто з них розумів по англійськи.

. . . Треба влаштовувати виставку . . .

Французів — групка юнаків в однакових ґранатових одностроях і з беретками на одному вусі. (Їхні кімнати сумежні з приміщеннями наших юнаків, які — хоч і не знають по французьки — встигли нав'язати з французами гарні взаємини і навіть навчити їх співати наше «Гей, ви бурлаки».)

ДП інших націй делеґували невеличкі з'єднання лотиських і білоруських олд-скавтів.

Українська група дефілювала із своїм національним і пластовим прапорами. Наші пластуни привертали до себе увагу скількістю, гарним виступом, дисципліною, однаковими одностроями й тим, що всі мали пластові капелюхи (на зустрічі мали капелюхи тільки члени одного гуртка англійських новаків).

. . . Хвиля гостей різного віку й різної національности . . .

«Чіф скавт» нашим гостем

На площі з'являється очікуваний усіма «Чіф Скавт» (те, що в нас «Верховний Пластун») англійських скавтів і голова Світового Скавтського Союзу лорд Ровелен. Це старший сивавий пан в скавтській сорочці та в шотляндській спідничці. Скавти вітають його ентузіястично — вигуками.

Після дефіляди — виступи окремих груп. Серед глядачів, що порозміщувалися колесом на великому подвір'ї, сидить «Чіф Скавт» і кількох високих брітанських офіцерів. Учасники зустрічі стоять чи сидять групами.

Англійці в своєму виступі відтворюють сорокліття скавтського руху. Перед нашими очима — перші скавти в Лондоні, діяльність англійських скавтів під час обидвох воєн тощо. Французи виводять сценку з підпільної боротьби французьких скавтів під час німецької окупації. Три групи «запроторених» (ДП) виступають одночасно. Українці перші — виводять аркана і співають.

По виступах окремих груп говорить коротко лорд Ровелен. Вітає присутніх і бажає їм щастя в дальшій скавтській

Вхід на площу вправ бельгійських скавтів **Фото: «Jamboree»**

ростинних решток. Хом'ячиха живе самітно. Самчик не турбується про неї, ні про малих хом'яченят, що їх 8-12 тулиться до мами. Їм ще не раз всього тільки 10 днів, а вже вони беруть в лапки і гризуть зерна пшениці.

Мишва і землерійки почали жваву діяльність ще до весни. Вони виривалі і під снігом їм було не дуже погано.

Комахи ще сплять. Їм зимно, не мають що їсти. Коли пригріє сонечко — першими вітають весну — мухи (того ж їх і називають «веснянками») і за ними павуки.

Теплих днів вилітають із зимової схованки теж і метелики: канчатець і цитринівка. Але ж вони часто помиляються. Війне холодом і вони мусять ховатися під стріху, в щілини чи в порожні дупла.

мандрівці. Скавти відповідають йому бадьорими вигуками. Потому всі учасники утворюють навколо «Чіф Скавта» зорю і представники окремих національностей передають йому свої дарунки на спогад. Від українців Командант сктм. Яр Гладкий передає лордові Ровеленові різьбу св. Юрія.

З площі переходимо на виставку. Першим гостем на українській виставці «Чіф Скавт» із командою табору. З зацікавленням оглядає він наші експонати. Проводить і пояснює йому все наш Командант.

За «Чіф Скавт»-ом через нашу виставку перекочується хвиля гостей різного віку й різної національности. Малі англійські «куби» вистоюють коло поштових марок і старих грошей. Роздаємо марки і хлопці ліплять їх завзято на листи й листівки, б'ють печатки і — присилають своїх колеґ. Трохи більші карткують альбоми з пластовими фотографіями й обдивляють наш «тотем». «Ровери» вистоюють перед гуцульськими виробами, розпитуючи, чи це все ручна робота, як довго треба над тим сидіти і т. д. Не можуть надивуватися. Приходять теж шотляндці — в спідничках, з великими торбинами на ремінцях, завішених на поясі, та в ґранатових беретках або в шотляндських «пиріжках». З'являються й руді ірляндці з ластовинням на обличчі. Час-до-часу заходять високі русяві норвеґи й оглядають усе спокійно й мовчазно. На хвилину влітають крикливі й обвішані барвистими відзнаками американці. Кучеряві чорні французи оглядають все дуже докладно, бачиться, хотіли б про різне запитати, але ж приходиться їм це так важко. Лотиші й білорусини оглядають все з виглядом, мовляв, ми все те вже бачили.

Гостей на диво багато. Роздаємо всім друковану на циклостилі історію українського Пласту. Дехто читає її зараз же, інші ховають дбайливо до кишені.

Знайомимося, обмінюємося відзнаками й адресами, фотографуємося — і від великої сили вражінь крутиться нам голова.

Ще один день і прощальна ватра

В неділю, як і кожного дня, на ранню збірку виходять всі з'єднання із прапорами. Після вислухання наказу — розходяться. «Чіф Скавт» із своїм почетом відбуває інспекцію кімнат. Дижурні в українських кімнатах звітують йому українською мовою.

Пополудні військові авта розвозять скавтів і наших пластунів — хто куди: до міста, над море, в околицю Гамбурґу. Наша група їде на виставку англійської мистецької школи в Гамбурґу. Чекаючи на авто, граємося «Котика й мишки», «Петре, де ти?» і т. ін. Прилучуються до гри й англійці.

Англійська виставка багата й різнородна. Наші юнаки із зацікавленням оглядають дерев'яні вироби, прецизно виконаний модель корабля, модель умебльованого дому тощо.

Увечорі оглядаємо англійський фільм, накручений під час з'їзду олд-скавтів у

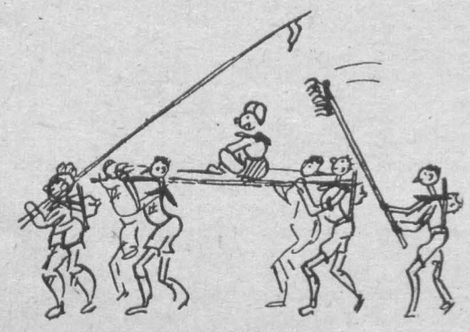

. . . Ровери виходять на збірку . . .

Швеції 1931 р. На фільмі — Бі-Пі та провідники різних скавтських організацій. Фільм цікавий, але надто довгий. На закінчення вечору висвітлюємо наш коліровий фільм з Ювілейного Свята Весни в Міттенвальді минулого року.

В понеділок — останній день зустрічі. Англійські «ровери» виходять на збірку спеціяльним походом: Попереду один з них несе довжелезний дрючок із прапорцем, далі чотирьох інших двигають «лектику» з «індійським магараджею», насупленим і з обв'язаною рушником головою. За «лектикою» йде «слуга» з «віялом» тобто із звичайною мітлою.

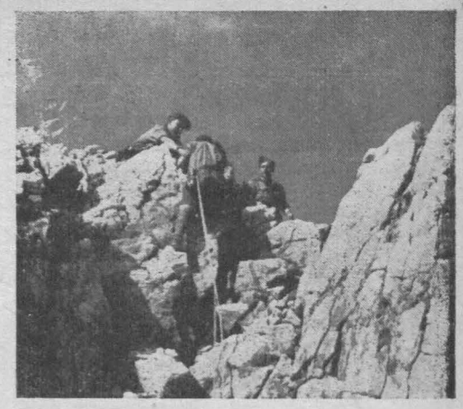

Авґсбурзькі юнаки — альпіністами (Фото: Пл. сен. П. Олексієнко)

Після збірки — учасники зустрічі займаються грами, відвідинами, а то й байдикуванням. Наші юнаки, не зважаючи на труднощі з мовою, скоро заприязнилися з англійцями, ходять разом з ними, оповідають їм багато (ясна річ, допомагаючи собі жестами). Англійці признаються, що уявляли собі українців, як широколобих, косооких типів, нецивілізованих, а то й напівдиких. З приємністю ствержують, що виглядаємо зовсім, як люди . . .

З обіду сходимося на пробу співу. Сидимо всі в крузі і намагаємося відчитати з програми слова співаної пісні. Виявляється, що не тільки українські пісні мають по 155 рядків, але й англійські. Мелодії не важкі, засвоюємо їх скоро.

Під вечір кількох наших старших пластунів бере участь в конференції роверів. Потому запрошуємо лорда Ровелена до спільної з нами фотографії, на що він радо погоджується.

Ліквідуємо теж нашу виставку. Юнаки, вхопивши наш «тотем», чи пак ідола, бігають з ним по таборовому подвір'ї, вигукуючи та приспівуючи. До них приєднуються й чужі скавти.

Увечорі — прощальна ватра. Запалюють її смолоскипами наші юнаки, що відбувається дуже урочисто й поважно. В програмі самі пісні. Наприкінці говорить «Чіф Скавт» — лорд Ровелен. Кінчається ватра спільною молитвою.

Цілу програму прощальної ватри з коротким інтерв'ю з українським пластуном і норвезьким скавтом передає англійська військова радіостанція.

У вівторок роз'їжджаємося. Наша група їде над море.

— Лі —

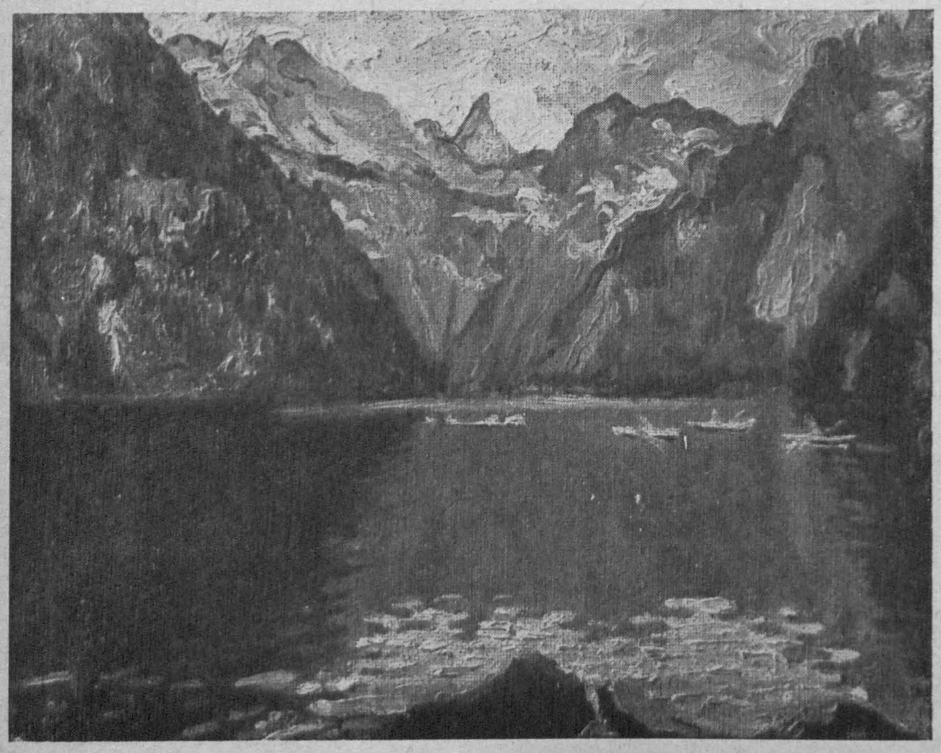

Степан Луцик «На Королівськім озері» (Кеніґзе) 1946

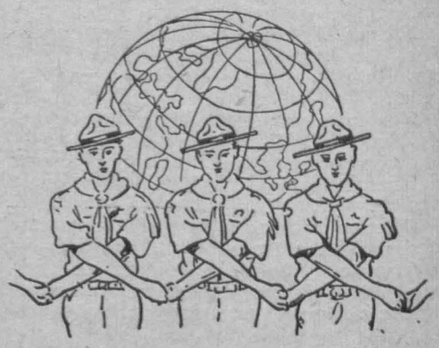

Юр. Федорович

Весною на лещетах

З альпійських мандрівок

На снідання їли ми густо зварені вівсяні платки з цукром і молоком із сої. На обід — вівсяні платки сирі, з цукром . . . А на вечерю? — Влодко підсміхається: «Те ж саме хіба!»

За хвилину він вже в ролі куховарки, а я зайнятий миттям тарілок. Співмандрівники-німці кепкують, коли перед нами з'являється і швидко зникає миска — повна платків. Один зважується навіть на запит: «Любите так дуже платки?» — «Авжеж! Це ж наша українська національна лакоминка» . . . і за мою відповідь одержую під столом здоровенного штовхана від Влодка.

Взагалі в очах німців — ми якісь дивовижні «типи». Вони з'їдають «тільки» тоненький окраєць хліба, помащеного грубо маслом і до того з кусником м'яса два рази завтовшки як хліб, другий окраєць з маслом і мармелядою і т. д. Всього по трішки, нарікаючи, а ми — «ненажерні авслендери» їмо за одним махом пів булки хліба і більш нічого. Інколи ж з'їдаємо «за одним махом» гору макаронів чи бараболі і йдемо разом з німцями на ті ж самі тури. Ввечорі зустрічаємося знову в схоронищі. Вони свіжі, готові хочби й зараз на ще одно таке зусилля, а ми щасливі, що під дахом, що можемо спочити . . . Не хотів би я бути несправедливим, але ні один з німців — туристів не виходив в альпійську мандрівку з такими харчами, як ми їх звичайно маємо. На це вони завигідні і задбайливі . . .

— — — —

Хоч у нас в таборі снігу ні сліду й сонце вже добре пригріває, то недалекі шпилі, вкриті ще білою ґабою, ваблять, кличуть нас непереможно.

— Підемо! — декілька днів призбираємо наполегливо все їстивне, змазуємо старе й підмащуємо новим смаровидлом дошки. І врешті, коли ми сяк-так приготовані, вдягаємо лещетарки, закидуємо наплечники, беремо лещета й виходимо.

Тяжко перейти нам табором. Кожен із зустрічних мусить обов'язково запитати: «Куди?» І зараз таки ще додати: «Що?! Тепер ще можна їздити на лещетах?» Дехто ж навіть докидує: «Хіба по болоті! . . .» Кожний з'їдач діпістського хліба дивиться так, начеб у вас не всі були дома . . . З полегкістю віддихаємо, що врешті вже табір за нами, що не мусимо ще одному такому панові чи пані відповідати.

Помітно кращає наш настрій аж тоді, коли сидимо вже вигідно у вагоні поїзду Берхтесґаден-Кеніґзе, а згодом уже й на кораблі. Загрози зустріти когось із знайомих немає. Почуваємо себе свобідно і, вийшовши в Оберзе з корабля, стаємо віч-на-віч альпійської весни . . . Гнівливий король берхтесґаденських Альп скидає зимову одію: гримить каскадами біло-кипучих лявін, дудонить скельними відривами по маєстатичній Східній Стіні . . . І довго довго стоїмо задивлені в красу весняних гір, зачаровані їх величчю . . .

— — — —

Виступ стіною Заґерек (Заґерекванд) нелегкий. Важкі наплечники, лещета, що їх перекидаємо безупину з плече на плече, вичавлюють із нас солоний піт. Роздягаємося. Починаємо підходити тільки в штанцятах. Місцями мокрий сніг, в якому часто-густо западаємося по пояс і ранимо ноги й руки. Щоразу зупиняємося й відпочиваємо. Юрко Л., що довго з нами не ходив, втомлений і клене

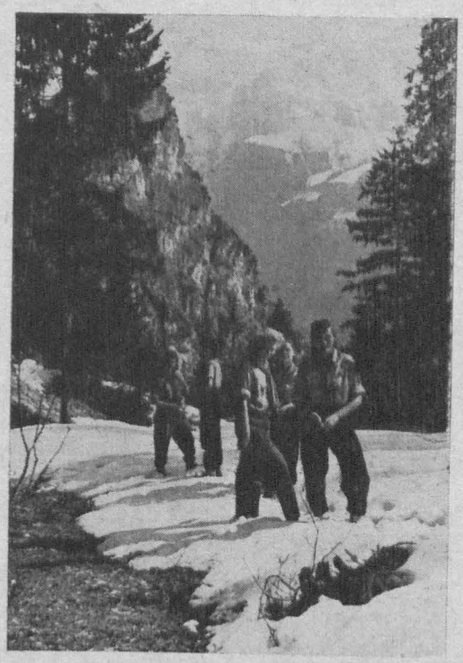

Берхтесґаденські «Волошки» в Альпах
(Фото: Ст. пл. Р. Л.)

мов справжній візник. Картаємо його, але ж без успіху.

Врешті можемо стати вже на лещетах і настрій зразу ж кращає. Минаємо Шварцзе, Ґрюнзе і з'їжджаємо до стежки, що через Завґассе веде до Керлінґергавзу над Фунтензе. В Керлінґері сьогодні завізно — лецетарів така сила, що треба ночувати в чвірку на трьох сінниках.

Ранком другого дня серед мряки виходимо в сторону Інґольштедтергавзу на Штайнернес меер (2100 м). Вночі впав сніжок. Мандрувати гарно: трохи підходу, з'їзд, знову підхід . . . А сонце, хоч і в мряці, гріє добре . . . Вдягаємо охоронні окуляри, намазуємо вазеліною обличчя і — пріємо . . .

Орієнтуючися після пройденої дороги, після часу, за картою і знаками в терені — ми повинні б уже бути біля Інґольштедтергавзу. А його ні сліду. Розплився, чи може добре заховався в білій мряці. Блукаємо добру годину і, коли вже рішаємося вертатися, раптовий зрив вітру розганяє мряки і перед нами у віддалі яких 50 метрів зринає Інґольштедтергавз. З'їжджаємо з радісними вигуками і за хвилину сидимо за тарілками гарячого супу . . .

Година 15-та. На небі ні хмаринки. Перед нами високий верх Шінделькуґель (біля 2300 м), що на нього мусимо ще сьогодні вийти. Великими закосами підходимо вгору і десь коло 16-ої години вже стоїмо на шпилі. Огортає нас літеплий вітер і сонце. Перед нами незабутня панорама: Ген у далині вилискують незайманою біллю снігів високі верхи Гохкеніґа, Ґросґльокнера, а ген-ген майоріє і Венедіґер . . .

«Казка білих гір» — каже Андрій. І вичуваєш, що тут іншого визначення вжити не можна. Віч-на-віч величної краси ми захоплені й німі.

— Нумо, назад! — прозаїчно гукає Орест. Поглядаємо в його бік і докори так і сипляться. Але що ж . . . Таки треба вертатися, бо знову насувають білі мряки.

З розмахом з'їжджаємо вниз, витіваючи по дорозі прерізні «калібраки» і з останніми променями сонця, що потапало в морі білих мряк, входимо до схоронища.

По вечері — довго сидимо й гуторимо. Згадуємо мандрівки Карпатськими зворами і плаями і наші нинішні в Альпах.

— — — —

Спали потано, дарма, що вкриті ми були чотирьома вовняними накривалами.

(Докінчення на стор 9.)

Казка білих гір (Гірський масив Штайнернес Меер)
(Фото: Ст. пл. Р. Л.)

З мандрівок по рідному краю

Сктм. Ор. Чорногірський

ЩЕЗНИКИ, МАВКИ ТА МОЛЬНАРІ

(Із циклю «Гуцульщина»)

Хіба ще на Поліссі чи на Лемківщині збереглося так багато різних звичаїв, обрядів, вірувань та забобонів, що на Гуцульщині. Дехто з дослідників вважає, що це збереглося таки найкраще і в найбільш первісному виді на Гуцульщині.

Гуцули забобонні мабуть більш, як треба. Серед них дуже поширена віра в різні надприродні сили, в злих і добрих духів тощо.

Ніхто з гуцулів не вжиє в розмові слова чорт, чи дідько. Замість чорт — кажуть — щезник. Згадуючи чорта, найчастіше говорять: е, він щез би, не при хаті і святих образах згадувати. Деколи називають чорта куцим. У всякому випадку слова «чорт» не зважиться гуцул вимовити, особливо ж у вечір, після заходу сонця.

На Гуцульщині вірять, що всі щезники, чугайстри, відьми, лісовики, опирі і т. ін. мають найбільше сили перед північчю та в саму північ. Після півночі, особливо ж у хвилину, коли запіє півень, їх сила тине.

Дуже закорінене серед гуцулів вірування в опирів та відьом, що відбирають коровам молоко. Кажуть, що людину, яка є опиром чи відьмою, легко пізнати з того, що вона має маленький хвостик, якого дбайливо заховує перед людськими очима. Тому, коли хтось не хоче купатися разом з іншими, чи не хоче роздягатися при людях, на того кажуть, що він боїться показати свого хвостика і може і є опирем чи відьмою.

Відьми під час чаклування перекидаються в жаб, чи пак найчастіше таки в поганих ропух. Тому жаб поблизу двору, особливо ж напередодні св. Юрія, немилосердно вбивають. Відвести гуцулів від цього не можна ніяким чином.

Гуцули глибоко вірять, що увечорі перед святим Юрієм з'їжджаються на Лису Гору всі відьми й опирі. Їдуть туди на мітлах, щоб відбувати свою раду. Найбільша їх сила до півночі.

Чугайстер — це добрий і веселий лісовий дух, який переслідує мавок й охороняє людей перед їхніми чарами. Гуцули вірять, що чугайстер, зловивши мавку, розриває її без милосердя. Тому мавки перед чугайстрами тікають.

Про мавки, що їх на Гуцульщині називають нявками, у гуцулів такі ж вірування, як і в інших українських землях. Нявка — це лісова гарна дівчина, якої не можна розрізнити від справжньої, людської дівчини. Але ж з-заду їй видно всі нутрощі й тому мавки оберігаються, щоб їх бачив так хто і пізнав. Мавкам приписують гуцули всі людські прикмети, пристрасті й поведінку. Вірять, що вони намагаються причарувати до себе і збавити віку вродливих гуцульських леґінів.

Мольнар — це лихий демон, що переслідує людей і чинить їм всякі пакості. Переслідуючи людину, мольнарі можуть прикидатися звірями, головно ж чорними псами, або котами, інколи навіть вовками. Вони переходять людям дорогу біля кладовищ і місць, де лежить звіряче стерво, і це після заходу сонця. Тому навіть і ті гуцули, що дуже відважні й уночі не бояться ходити різними крутими дорогами, ніколи увечорі не зважаться перейти поблизу кладовища

Євген Маланюк

НАД ПРУТОМ

Та й буйно грає вітер на Говерлі!
Зіп'явсь хребет в зелених гривах рун.
Тут, певно, вив потоп, ревів бурун
і так закляк в хвилястості завмерлій.

Хай знову тиша — перебором струн,
але чи ж довго ще тривать перерві, —
гримів же тут хорал гарматніх лун,
на зелені багріла ж яра червінь.

Озвуться десь заглибини й шпилі,
плаї й бори, вертепи і печери,
всі нетри й надри древньої землі.
Ген вдалині, в надобрійній імлі
кантяста скеля щирить обрис гострий:
То Довбуш снить, чекаючи на постріл.

Із збірки «Перстень Полікрата»
Львів, 1939.

Євген Маланюк — нар. 1897, найвидатніший український сучасний поет. Його збірки: «Стилет і стилос» (Подєбради, 1925), «Гербарій» (Гамбурґ, 1926), «Земля й залізо» (Париж, 1930), «Земна Мадонна» (Львів, 1934) і «Перстень Полікрата» (Львів, 1939).

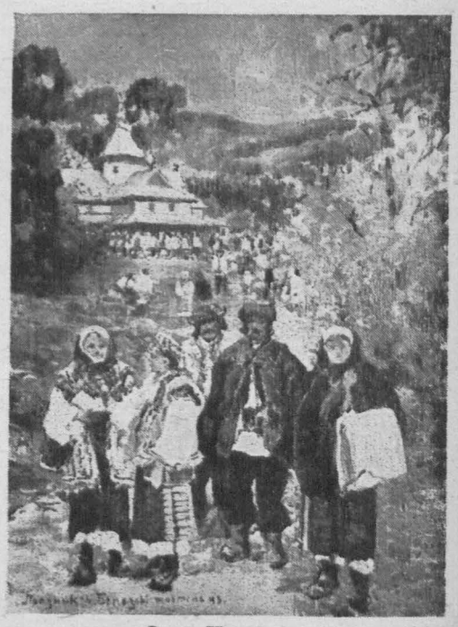

Осип Курилас
«Празник в Березові»

Великдень на Гуцульщині: Святять паски. **(Фото: Л. Янушевич)**

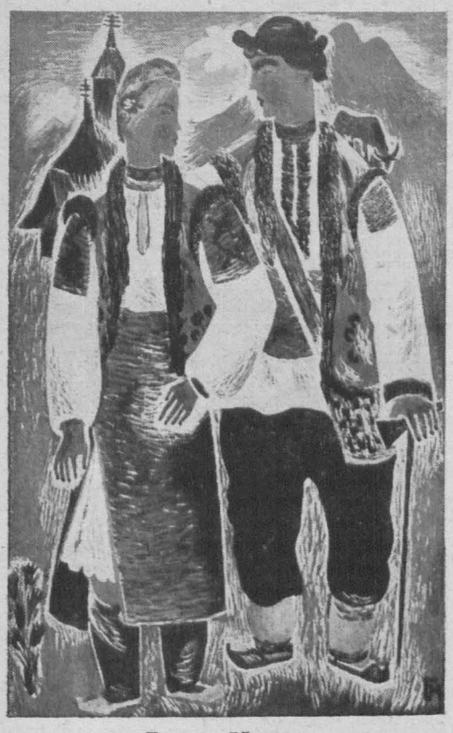

Галина Мазепа
«Молодий гуцул і гуцулка»

(чи людського, чи тваринного), а тільки виминають окружною дорогою.

Вірять також гуцули, що небіжчики вертаються після смерти на землю. Приходять вони особливо ж до тих, хто за життя чинив їм кривду. Тому живі намагаються всіми способами запобігти в мертвих ласки: Відбувають часті поминки, впорядковують гарно могили померлих тощо.

Дуже поширена на Гуцульщині віра у всякі чари та забобони. Гуцули вірять, що від укушення гадюки можна врятувати людину замовлянням. Вірять також, що людей можна наврочити, причарувати, відчарувати. Багато тут різних ворожбитів, що їх називають «богами». Це мабуть залишилося ще з поганських часів. В їхньому розумінні вони «боги» тому, що, не зважаючи на свою людську подобу, мають якусь надприродну силу і мають взаємини з Богом, або із злим духом.

Вірять гуцули в силу знахорів і йдуть до них частіше та з більшим довір'ям, як до правдивих лікарів. Треба одначе признати, що гуцульські знахорі це добрі знавці всякого лічничого зілля і вміють ним лікувати сливе всі людські хвороби. Знають також приготовляти різні лічничі масті.

До тварин, головно до домашніх звірят ставляться гуцули уважливо а то й тепло. Маржині (волам, коровам, вівцям) виносять вони на Свят-вечір ті самі страви, що самі їдять. Вірять також, що цього вечору розмовляють тварини між собою людською мовою, і що тоді можна почути те, що вони думають про своїх господарів. Тому «маржинки» на Гуцульщині ніхто не зневажає, ні не кляне.

В особливом пошанівку у гуцулів бджоли. Про бджолу ніколи не скажуть, що вона «здохла», а тільки, що вона «померла» або «згинула». Озлоблені на когось, особливо ж на свого ворога, скажуть вони скоріше про людину, що вона «здохла», замість «померла».

Шанують на Гуцульщині теж і бузьків. Їм будують і направляють гнізда, вірячи, що хто скривдить бузька, тому він спалить хату.

Володимир Янів, ЛЧ

ПЕРЕБІЙ ПРУТА

Із гуком ринуть бистрі хвилі,
із шумом котяться зо скель,
пливуть в далінь сріблисті, білі
і сиплять тисячі крапель . .

І б'ються в береги у люті,
піною прискають на нас,
нестримно рвуться в дальні путі
і гинуть в безвістях нараз . . .

На берегах мовчазні скелі
зорять з гори на бистрий Прут;
до них безвпину б'ються хвилі,
що мов бажають збутись пут!

Ліси тут лучаться з лісами,
невпинно в далечінь ідуть:
Зелений вал перед очами
зелені хвилі сріблом тчуть!

Велична, чарівна природа
створила тут святиню мрій . . .
Тут жах і сум, журба й свобода:
Це Прута славний Перебій!

Із збірки «Сонце й ґрати»
Прага, 1941.

Володимир Янів — доктор Філософії, письменник і публіцист. Народжений 1908 року у Львові. Автор збірок поезій «Сонце й ґрати» (Прага, 1941) і «Листопадові фраґменти» (Прага, 1941). Скавтмастер, член куріня пл. сеніорів «Лісові Чорти». Поданий тут вірш був друкований уперше в львівському «Молодому Житті», 1946 р.

ЧИ ЗНАЄШ, ЩО СОНЦЕ...

Сонце, що стільки тепла дає нашій землі, це велетенська півкуля, яка складається з розжарених газів. Як подають учені астрономи, температура на поверхні сонця досягає 6000° С тепла. В самій же середині сонця вона на багато разів вища. Для порівняння можна подати, що на землі залізо топиться при 1500° С, а при 3500° С більшість відомих металів переходить у газоподібний стан.

Своїм об'ємом сонце більше в 1 300 000 разів від землі. Але ж здається воно нам тільки невеликим кружком тому, що віддалене воно від нас 149,5 мільйонів кілометрів.

Астрономи вивели також, що сонце, як і наша земля, обертається навколо своєї осі (один оборот в час наших 25 земних діб) і крім того разом з усіми плянетами летить в небесному просторі із швидкістю... 20 кілометрів на 1 секунду.

Подав **Нанашко, ЛЧ**

ВЕСНОЮ НА ЛЕЩЕТАХ

(Докінчення із стор 7.)

Дослівно дзвонили зубами. То ж спали в наріжній кімнаті, а на дворі бушував вітер і тис мороз. Вітер вигравав несамовиті мелодії на побитій бляшаній ринві. Але ж саме тому не проспав я і тим разом сходу сонця. Не зважаючи на дошкульний холод, стояв я довго, наче заворожений при вікні:

. . Внизу то червоніли, іскрилися золотом білі буруни спіненого кам'яного моря й замазувалися де-не-де фіолетами долин чи глибоких розколин . . . А стрункі вежі скель гострими обрисами врізувалися в темну голубінь неба і від них розходилися довгі, довгі тіні . . . .

Хотілося в тому моменті, щоб таку картину могли бачити ті, хто вічно нас замучував питаннями: «А чого ви шукаєте в тих горах?» Може б краса й велич гір стали б для них найкращою відповіддю.

— — — —

Снідання. Розраховуємося з господарями і виходимо в мороз і вітер . . . . Стрілою сковзуємося вниз і плинемо великими закосами. За нами соняшні промені і білі смужки снігового пуху . . . Радісні виклики котяться далеким відгомоном до скель, відбиваються, повторяються й гинуть . . .

Гей, яка шкода, що це останній день нашої мандрівки. Ще хвилина. Ще тільки з'їзд з онтого горбика і знову несемося вниз, щоб захопити ще останній корабель на Королівськім озері.

Юр. Федорович.

В зелених Карпатах.

Збудуйте й Ви!

(Із скавтського журналу «L' éclaireur de France»)

Потреба робить винахідливим. Недостача гвіздків та шпаґату примусила винайти іншу техніку. Усім відома сьогодні умілість робити столи, лави, а то й навіть кухонні плити з допомогою плетіння.

Плетіння фашин — це не нова техніка, бо армії давно використовують його для військових робіт. Але ж плести фашини мусять навчитися і пластуни. Велика перевага плетіння в тому, що для роботи не треба багато інструментів. Вистачить: сокира, лопата, вила. Як матеріял використовуємо жердки, гілки — тобто малоцінний деревний матеріял. Мал. 1. показує детальні конструкції стіни, робленої плетінням. Спершу бачимо повбивані міцно в землю кілки на віддалі 35 см один від одного. Далі: Між тими гілками вплетено гнучкі гілки (так, як плететься кошик); вони щільно попритягувані, щоб через щілини не сипалася земля. Наприкінці малюнку бачимо «кошик» чи пак «корзину», сповнену землею, добре утоптуваною в міру насипування; зверху можна прикрити все шматками кори чи дерну.

За таким принципом можна робити в таборі різні споруди:

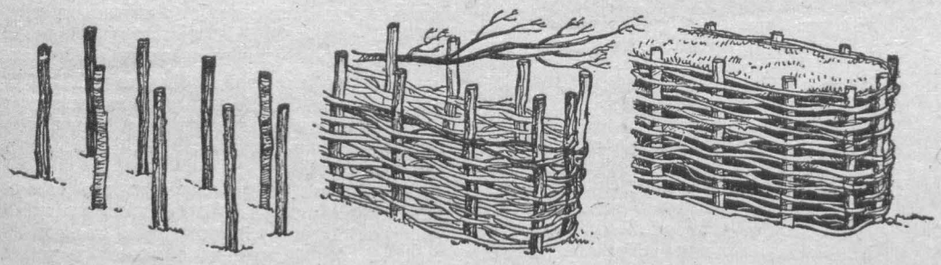

Мал. 1. **Так треба плести фашини**

I. Їдальня.

Столи і стільці мусять стояти завжди на тому ж самому місці: Креслимо на землі коло, проміром в 50-60 см, — це плян нашого стола. Навколо нього менші кола — стільці (Див. мал. 2.).

Кілки для стола повинні виставати яких 75 см із землі, для стільців — 45 см.

Стіл доповнюється площиною (кругом), що вистає на 35 см від центральної основи. Для цього встромлюємо на висоті 65 см кілки навколо стола майже поземно до основи. Плетіння з гнучких гілок доповнюватиме круг стола, що його посередині вимощуємо дерном. Стільці виповнюємо просто землею й накриваємо дерном.

II. Кухонна плита.

Треба назбирати плескатих каменів (може знадобитися теж цегла, або черепиця). Старі залізні рури (труби) правитимуть за комини та збільшуватимуть тягу повітря. Цю плиту можна удосконалювати на різні лади. Добре збудована — стоятиме й декілька років.

На рис. 3. показана така кухонна плита в усій своїй «величі». Збоку її перекрій.

III. Інші споруди.

Використовуйте техніку плетіння на всі споруди, що їх тільки можна придумати. Наприклад ви можете зробити вищим шатро вашого гуртка, виплітаючи для нього стіни. Таким чином ваше шатро стане вигіднішим. Не треба буде схилятися, матимете теж більше місця.

В кутку шатра ви можете виплести теж невеличку плитку.

Багато споруд можна зробити з допомогою такої техніки, особливо ж для вашого літнього табору. Але все це залежить від вашої винахідливости і вмілости.

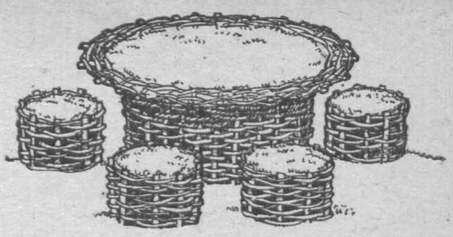

Мал. 2. **Стіл із стільцями**

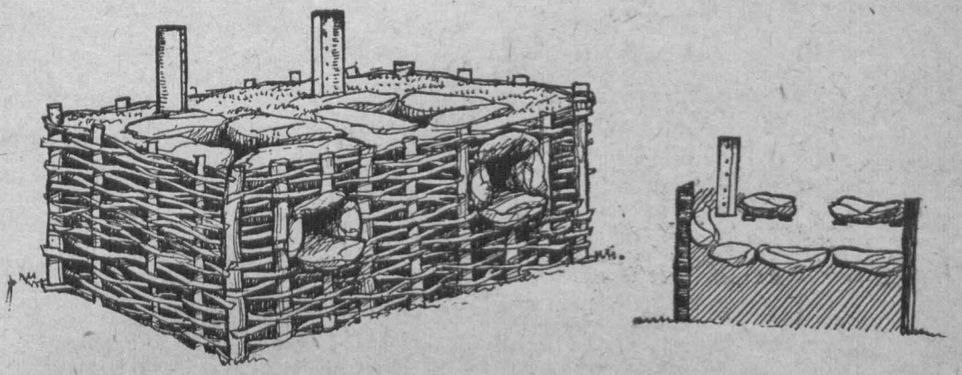

Мал. 3. **Кухонна плита, з боку її перекрій**

ГРА ОБРАЗОТВОРЦІВ

Кожен із учасників гри бере олівець і листок паперу, поділений лініями на двадцять клітин. Провідник гри приготовляє заздалегідь список із 20 слів. Усі сидять напоготові, олівці в руках. Провідник прочитує слова; після кожного слова рахує до трьох. У той час, коли він рахує, всі учасники гри повинні нарисувати в одній з клітин прочитане слово. Рисунок може бути і незрозумілий для інших, але важливо, щоб учасник гри міг потім на підставі своїх рисунків повторити за порядком всі названі провідником гри предмети й поняття. Хто більше запам'ятає, той виграє і веде чергову гру. Іноді досить й однієї риски, щоб запам'ятати слово. Ось для прикладу список слів: вікно, пожежа, лямпа, заєць, сонце, людина, собака, світ, книжка, дощ, дим, вогонь, кролик, човен, пара, молоко, маґнет, кляса, курка, півень. Але ж це список нелегких до рисування слів. На початок можна подавати легший.

Складанка

Із слова СКАВТМАСТЕР уложити як найбільше слів. В новостворених словах можна вжити якусь букву стільки разів, скільки разів вона приходить у головному слові, значить у — «скавтмастер».

Акіба.

ВСЬОГО ПОТРОХУ

Із зав'язаними очима

Ви ніколи не пробували рисувати із зав'язаними очима? Попробуйте!

Ось ми зараз зав'яжемо тобі очі, щоб і щілиночки не було. На столі приготований більший лист паперу й олівець.

Коли вже ти із зав'язаними очима, пробуй нарисувати на цьому папері кота (кішку). Тільки не відразу, а так, як будемо веліти ми.

Спершу нарисуй хвоста!
Так! Тепер голову!
Тепер спину!
Тепер лапки!

Ти не ображайся, коли ми будемо сміятися. Кожен з нас рисуватиме по черзі. Потому ж порівняємо. За найкращий рисунок — нагорода. Яка? Хочби й кухоль води!

Дві змії

(Завдання — жарт)

Один мандрівник, вернувшися з тропічних країн, розказував таку придибашку:

— Від змій там аж кишить. І які там змії! Здорові такі, як телеграфний стовп!

Заснув я раз у лісі. Проснувся — просто на мене, відкривши пащеку, дивиться велетенська змія. Ну, думаю, згину! Аж оце з гущавини виповзає друга змія, достоменно ж така велетенська як і перша. Кидається на першу змію і... тут стається така дивовижа, що й повірити годі.

Перша змія ловить другу за хвіст і в цю ж хвилину друга хватає за хвіст першу. Страхітливі тади починають пожирати один одного. Діється це з однаковою швидкістю; коло, що повстало з двох змій стає все менше. І вкінці... Як думаєте, чим закінчилася ця «зустріч» змій? Не забувайте, що були вони однакової довжини й товщини. Ото ж, колесо меншало, меншало і врешті... зовсім щезло. Змії пожерли одна одну. Правда — дивовижна історія?!

Куток філателіста

На поштових марках різних держав зустрічаємо часто й зображення Св. Юрія. На нашій репродукції: Святий Юрій — на грецькій поштовій марці

Нові французькі марки літунської пошти

Французька державна пошта видала серію літунських марок. На всіх цих марках портрети видатних французьких літунів на тлі гірського краєвиду з літаком. Марка — темносепієвої барви,

50+30 франків — з портретом літуна Ст. Ексюпері. На марці — синій, 100+70 франків вартости — портрет літуна Данйо. На третій — 40+10 франків вартости — портрет Клемента Адера. Репродукцію цієї марки подаємо в нашому кутку.

Совєтські марки з приводу 30-ліття т. зв. УССР

З приводу 30-ліття існування т. зв. «Української Соціялістичної Совєтської Республіки» пошта СССР видала пам'яткову серію, зложену із чотирьох марок. На першій з них — синій, 30 коп. вартости, будинок «Ради міністрів УССР» в Києві. На другій — фіолетній, 50 коп. вартости, відбудований Дніпростан. Марка — бронзової барви, 60 коп. вартости — подає дві картини: на одній молотять пшеницю, на другій зображений велетенський елеватор. Вкінці на марці — сіробронзовій, 1-рублевої вартости — зображена з одного боку піч для витоплювання чавуну, з другого — копальня вугілля.

Написи на марках тільки російською мовою, не зважаючи й на те, що видані вони з приводу 30-ліття української за назвою «ССР».

Швайцарські марки з приводу Зимової Олімпіяди в Ст. Моріц

З приводу Олімпійських Зимових Ігрищ, що відбувалися в днях 30. січня — 8. лютого ц. р. в Ст. Моріц (Швайцарія), швайцарська пошта видала серію марок з додатком, призначеним на по-

криття витрат влаштування згаданих ігрищ.

Перша з марок (5+5 раппів), зелено-жовто-бронзової барви, відображує позублене сонце із 5 олімпійськими кругами. На другій марці (10+10 рп.), бронзово-синьо-сірої барви, рисунок сніжинки теж із 5 олімпійськими кругами. На третій марці (20+10 рп.), карміново-жовто-сірої барви, зображений воротар-гокеїст і на четвертій (30+10 рп.), темно-синьо-ясносиньо-сірої барви, лещетар під час з'їжджання.

Продаж цих марок тривала від 15. січня до 29. лютого ц. р. Крім них видала швайцарська пошта ще 1000 бльоків (серій марок об'єднаних в одну цілість). Бльоки були нумеровані, з підписом президента швайцарського Олімпійського Комітету і їх продавали по 8 швайцарських франків за 1 примірник.

Хронологія перших поштових марок

Не один хотів би знати, де й коли була видана перша поштова марка. Цікавим подаємо:

В році 1840 в Англії (6. травня).
В році 1841-43 в США (Філядельфія).
В році 1843 у Швайцарії (2. березня в Цюріху).
В році 1843 в Бразилії (1. липня).
В році 1845 у Фінляндії (1. січня).
В році 1845 в Росії (1. грудня).
В році 1847 в Трінідаді (Квітень, корабельні марки).
В році 1847 Маврініус (1. жовтня).
В році 1849 у Франції (1. січня).
В році 1849 у Бельгії (1. серпня).
В році 1849 у Баварії (1. листопада).

Подав **Ю. П.**

Що це таке?

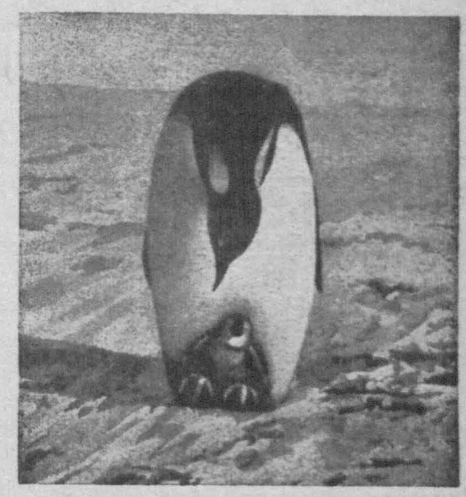

1) Як зветься ця птаха і що вона робить?

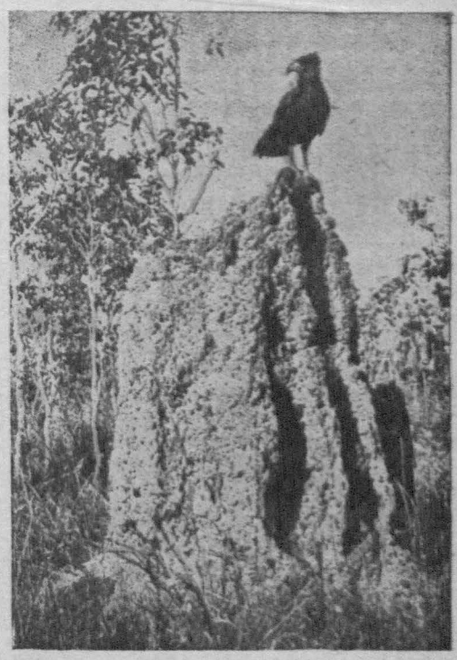

2) На чому сидить цей суп?

3) Це рентґенівське фото. Але що таке відфотографоване тут?

Джон Гаґенбек

За хижаками

Ловецькі пригоди із Суматри

Гамбурзька родина Гаґенбеків славна в світі торгівлею дикими звірями. Оснував підприємство Карло Клявс Ґотфрід Гаґенбек, а син Карло (1844—1913) довів його до найкращого розвитку. Купував особливі звірята з цілого світу, сам організував ловецькі виправи на грубу звірину: слонів, тигрів, львів, гіпопотамів, крокодилів та гадів, головно в Африці, але ловив їх живцем та продавав опісля в світ. Оснував свій цирк, в якому мав понад тисячу звірів. Він перший дресував звірят без биття, чи іншого насилля. Пізніше заложив він зоологічний город у Гамбурзі. Писав про свої пригоди та досвіди. Продовжує його діло далі родина Гаґенбеків. Тут пригоди одного з Гаґенбеків.

Заходяче сонце ховалося поволі, як горючий перстень, з неба в море. Море було червоне, як кров, а небо жаріло золотом. Очі аж боліли від цієї гри барв.

Потім раптом настала ніч. Мільярди іскор — зірок — засяли, а тропічна ніч розлилася велично.

Довго плили ми, аж поки не побачили на обрію виблиску світла: воно зникло, заблисло й знову зникло. Було це світло маяка в Сабанґу, найбільш північного з усіх островів Маляйського архіпелагу. Минуло ще багато годин, заки досягли ми його.

Ніч лежала на морі, як чорний серпанок, але ми вже чули майбутній день. Густо зарослі обриси гористого острова, таємничо чорні, з'явилися перед нами. Поволі плили ми вузьким проливом. Перед нами лежала мала, тиха затока, окружена високим вінком верховіть. Червоні й зелені світелця проблискували темнотою. Це вантажний корабель. Неначе страхополох простяг вуглевий журавель свої залізні рамена вгору.

Коли ми збиралися наповняти наш човен вугіллям, піднімалась саме з води рання мряка. Колибалася на легкому вітрі сюди й туди, потім знялась угору. Тоді поглинули її перші соняшні промені. Тишу пробудженого ранку проламав нагло лоскіт вугілля, що сипалось у брюхо нашого човна.

Маляйці в пестрих одягах сходили з горбів, обвантажені бананами. Тихо, спокійно стояли зі своїми золото-жовтими овочами в сходячому сонці й чекали, чи покажемо зацікавлення для пребагатих, благословених плодів їхньої землі. За золотого ціле грозно!

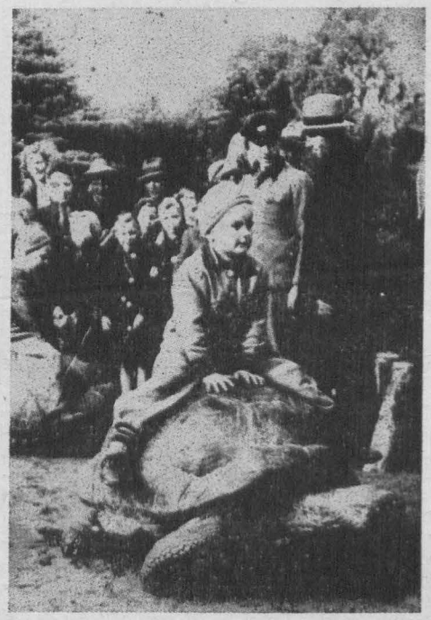

На черепасі в дитячому цирку Гаґенбека

Фото: Вельтбільд

Рай овочів!

А всетаки, потрібна обережність; як легко може таке прекрасно грозно звичайного дикого банана бути для нас шкідливе.

Вкінці досягнуло сонце верховіть та освітило синю затоку, що майже непорушно лежала перед нами.

Різноколірові рибки грались весело у воді, гнались сюди й туди, а ми стояли й тужливо дивились на склисту поверхню. Та нагло звинув із глибини гострий плавець акули, «тигра океану». Малі пестрі рибки перелякано плигнули з води, на мить затріпотіли в повітрі, і знову зникли в глибині.

Пажерливий хижак, що все з'їдає, вплив у затоку.

А ми хотіли тут купатися!

* * *

Мали ми щастя. За ясного пополудневого сонця покинули ми Сабанґ. Море блищало нам ясно назустріч, а кілька годин пізніше виринуло перед нами побережжя Суматри. Виразно бачили ми стрункі кокосові пальми, а далі, за величезними звалами хмар, крилися дикі гори Ат'єгу.

Ще раз спливла на нас тропічна ніч.

Другого дня лежали ми вже на якорі біля побережжя й чекали на портового лікаря. Лінива, жовта вода обмивала наш корабель. Важкий багер плив кругом нас. Потім надплив сніжнобілий моторовий човен і заякорився поблизу. Портовий лікар прибув.

За кілька хвилин, з голосним ломотом поїхав якір угору. Корабельна шруба скаламутила сіро-жовте багно і ми вплили помало в узьку річну протоку, що на її березі лежить пристань Белевен Делі. Пестра мішанина корабельних вантажників різних народностей стояла, похнюпившись на березі.

Бездушно дивились вони пароходові назустріч; прибуття великого корабля не було для них уже нічим новим. Вхопили наші клунки та потягли їх на митницю. Вже по хвилині лежали наші куфри на малому Фордовому авті, що з гамором їхало шляхом, обсадженим пальмами, до Медану, головного міста голляндської східньої Суматри.

Так, ось це було б за нами!

Другого дня поладнали ми формальності, зв'язані з приїздом, і заплатили, що треба. Коли вернулись у готель, маючи в кешені дозвіл на побут, зустріла нас мила новина.

Наш ловець звірини Джепсен зловив у пралісі великого оранґутанґа...

Наступного ранку, коли ще й сонце не вийшло, вирушили ми до Ат'єг. Високі гори, неприступні мешканці, — це, коротко кажучи, Ат'єг.

Тут живе оранґутанґ, чорний сіяманґ, що його голосний рев розлягається несамовито лісом, а його тінь пострахом літає в густій плетінці дерев. Пізно ввечорі досягнули ми мети. Коли ми по приятельськи привітали Джепсена, показав він нам, повний гордости, короля лісу. Цей загарчав до нас заспано, а потім відвернувся ображено. Наш звіролов оповів нам про ще одного оранґутанґа, якого вже вислідив і вибрав; ми вирішили й цього вирвати з його раю — пралісу.

* * *

Глибока темінь лежала ще над джунґлями та пралісами. Зорі моргали та іскрилися, а місяць поволі блід. Цикади кричали й цвірінькали. Пугачі — риб'ячі сови та кажани літали печутно, але впевнено серед густих рядів дерев. Леопарди пхикали на близькому березі ріки. Дикі кабани тікали навипередки в гущавину.

На обрію появився ясний круг, скоро виразнішав, аж нагло ясне проміння пронизало верховіття дерев. Сонце скоро піднімалось. Мряки злітали вгору. За кілька хвилин поглощували їх соняшні промені.

Сіяманґи «співали» свою ранню пісню, їхній рев звучав пралісом. Птахи верещали. Ящурі кидалися по ясних місцях, що їх рисувало на землі сонце. Гади виповзали з мокрих дір. Пробудився праліс. Усе рвалося до сонця.

Ішли ми вже добрі дві години, коли Джепсен нагло вхопив мене за плече та показав без слів угору. Всі учасники ловів дивились тепер в тому ж напрямі. Високо на горі лежав на могутнім великані пралісу, у примітивному гнізді з листя й гілок, великий оранґутанґ. Лежав скручений у клубок і спав. Здавалося, що ніщо його не турбує. Лежав, як мертвий. Слабий подув вітру легко колихав вершки дерев і ніжно грався гнідим волосом оранґутанґа. Тепер і соняшні промені виразніше заясніли на густому кожусі.

Хороший парень, мусимо його дістати! Нагло рушився безформенний клубок. Простягнулася вгору рука. Поволі підняло звіря важку голову й заспано дивилося кругом. Замкнуло ще раз очі та сперлося рукою об гілляку. Потім розкрив оранґутанґ широченно пащеку й сердечно, глибоко позіхнув. Розглядався. Видно — голодним був. Поволі

Американський професор Берґен Еванс із випханою ґорилею

Фото: «Ляйф»

Карло Гаґенбек із відомим винахідником Томою А. Едісоном у своєму звіринці
Фото: Вельтбільд

влазив, перестрибував з гілки на гілку, аж опинився на землі.

Там привітали його кущі пісанґів, (бананів), соковиті манґостини, смашні овочі хлібових дерев, подібні до кавунів, повні молошного соку папая, — коротко, все, чого серце бажає, а голодний оранґутанґ потребує на снідання. Обережно нюхав на всі сторони. Потім поволі зблизився до овочевого садку одного маляйця, що його хутірець стояв на березі ріки. У плянтації видряпався на хлібове дерево, з якого міг легко дістатись на дерева саду. Потім одним скоком плигнув на оранжове дерево, спокійно зривав соковиті овочі, висисав їх і недбало викидав.

Раптом оранґутанґ знерухомів. Піввиссаний овоч упав на землю. Могутнє обличчя пралісного велетня показувало напругу. Дивився пильно в напрямі ріки. Потім потряс злісно могутньою головою випрямився на цілу свою величину, вхопив довгою лапою гілляку і без поспіху перекинувся на найближче дерево лісу. Там хвилину висів і дивився туди, звідкіля доходив відгомін розмов маляйців. Спроквола, злісно спинався все вище й вище, що хвилини надслухуючи.

Маляєць, що надбіг до садку, примусив його до скорішої втечі. Чоловік найшов поламане гілля, порозкидані рештки овочів і почав дико кричати. Побачив нас і кинувся, ламаючи руки:

«Меіас, меіас», кричав, «проклятий, проклятий! Пане, поможи нам! Убий того лихого розбишаку, злодія наших садів! Поможи, нам, пане!»

Певно, ми хотіли помогти, але не хотіли вбивати звірюки, як цього бажали маляйці. Ми хотіли зловити її живою. Намагалися надаремне цілі тижні, а тут уже зближався час нашого від'їзду.

Я сердився. Саме мусів надійти цей клятий маляєць! Розуміється, між цим оранґутанґ зник.

* * *

Незабаром зібрав собі Джепсен з близького кемпонґу (села) доволі помічників. Днем і ніччю сторожив в тому кутку лісу, де повинен був бути оранґутанґ.

Одного дня вранці побачили ми оранґутанґа знову, саме, як влазив обережно до саду одного маляйця-селянина. Тубильці обступили тісно дерево, на якому сидів звір, а другі, з наказу Джепсена зрізували кругом дерева, що їх міг би великан досягнути своїми довжелезними раменами.

З тріскотом падали дерева від сокир маляйців. Велетенський оранґутанґ приглядався тому майже байдуже. Тубильці жестикулювали живо. Лісний велетень вилазив, але поволі, спокійно, хвилинами затримуючись, на вершок. Одним скоком перекинувся на друге дерево. Відповів йому дикий крик. Завзято врубували маляйці свої сокири в пень, аж дрижав він по вершок. Та мавпа дивилася на нас байдуже. Чи зловимо його тим разом? Ось, тріскіт, крик, дерево, на якому сидів оранґутанґ, зламалося. З усіх сторін бігли маляйці з сітями, щоб вхопити звірюку. З-під гущавини поламаних гілляк висунулась величезна голова; звірюка поглядала злісно на своїх переслідувачів.

Потім роздумалася, і вискочила на сусіднє дерево. Раніш, заки маляйці встигли передертися через поплутане гілля, що лежало кругом, вона видряпалася нагору, гаркаючи вниз до людей.

Маляйці шаліли зі злости: ціла праця їх була даремна. Струмками лився піт по їх тілах.

Джепсен дряпався в розпуці в голову. Та не піддамося! Знову відізвалися удари сокири через праліс. Пальми ламалися, як сірнички, виглядало, наче б перейшов туди буревій.

Оранґутанґ усадовився високо на вершку великого дерева. Нагло схопився і почав приглядатися пальмі, що стояла поблизу. Довго роздумував та гойдався сюди й туди. Сумно дивився в тому напрямі. Та це було задалеко. Але там був його єдиний рятунок. А для нас, як би досягнув він пальми, пропав би зараз в лісі!

Джепсен, що пізнав небезпеку, післав зараз частину дроворубів, щоб прочистили від пальм простір між лісом. З тріскотом почали падати пальми.

Джепсен приготовляв уже рушницю, щоб перестрілити гілляку, на яку хотів скочити оранґутанґ. Але заки ще впав стріл, перекинувся оранґутанґ розмашно на іншу гілляку. Сухе гілля падало на землю. Крик маляйців перемінився в дикий рев. А міжтим падали пальми одна за одною.

Великан лісу віддихнув на хвилину. Очі його були залиті кров'ю. Вже хотів він скочити далі. Та спинився. Дорога була відтята. Як сірнички, лежали кругом розкинені пальми. Була тут пропасть. Праліс зі своїми деревами занадто далеко. Оранґутанґ зірвав у злості кілька гілляк та кинув їх між людей. Надув могутні груди й широко розкрив пащеку. Але не видав жадного звуку; поволі замкнув пащеку, зірвав троха гілок і уложив неначе примітивне гніздо, Потім положився, не дбаючи за маляйців, що внизу шаліли від нетерплячки.

Скоро прийшла ніч. Кругом розгорілись таборові вогні. Почався цвіркіт цикад; великі кажани літали перестрашено над вогнями. До одностайного ритму барабану прилучився примітивний спів тубильців.

* * *

Я спав тієї ночі мало. Вже раннім ранком розлягалися серед диковини ритмічні удари сокир. Барабани та сміх супроводили їх працю. Тубільці почувалися переможцями. Яка радість позбутися постраху, що так нищив їх сади! З близького кампонґу приходили жінки та приносили ярину й овочі. Кілька маляйців були заняті краянням оленя. Всюди панувала радісна праця.

Оранґутанґ був відрізаний від пралісу. За декілька годин може бути в руках переслідувачів.

Великан витягнувся, простягнув довгі рамена. Тілом його пройшло дрижання. Очі його широко розкрилися й дивилися злюще на людей.

Джепсен казав кільком відважнішим хлопцям підлізти на пальму. Вирубували ступені та усували на пні усі гілляки.

Здивовано приглядався оранґутанґ цій праці. Але, коли хлопці зблизилися до нього з жердками, на яких почеплені були петлі, вжив своїх п'ястуків — довбеньок. Безупину намагалися маляйці захопити руку оранґутанґа петлею.

Раптом оранґутанґ страшно заревів. В тій хвилині повелося одному маляйцеві закинути петлю на могутню ногу оранґутанґа та затягнути. Знову у відповідь страшний рев. Як вітер стебельцем соломи, так кидав великан бамбуковою жердкою на петлі. Лише останками сил потрапив маляєць вдержатися

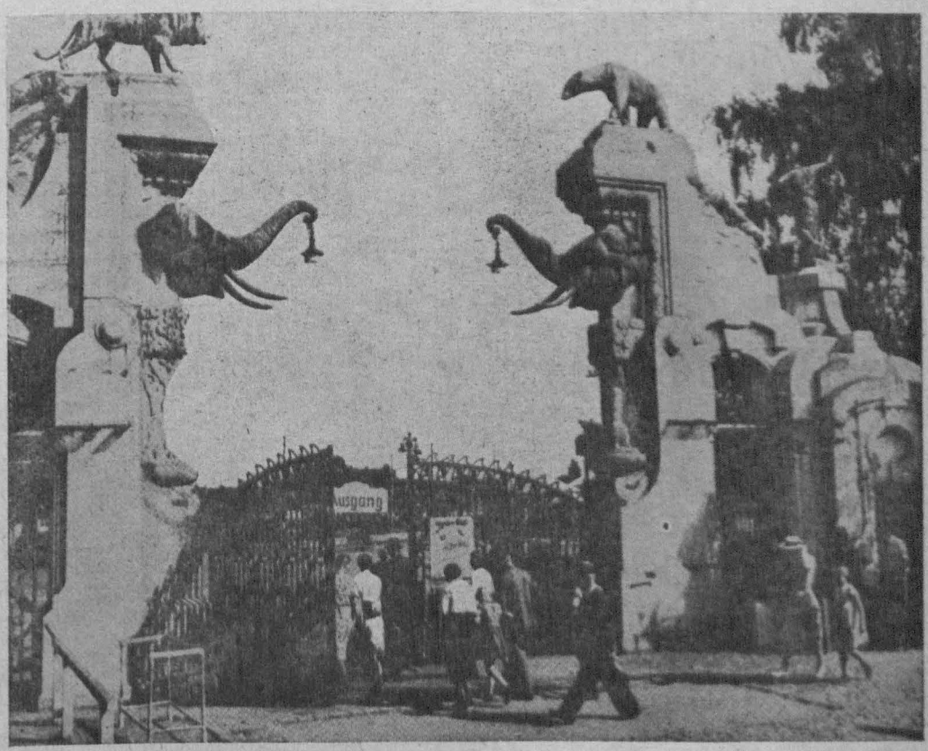

Вхід до звіринця Гаґенбека в Гамбурґу Фото: Вельтбільд

Для розваги і науки

До зір на ракеті

Що може бути привабливіше, як покинути нашу земну кулю і подорожувати по неосяжному всесвіту, перелітаючи з плянети на плянету, із зорі на зорю. Скільки фантастичних романів написано на цю тему! Хто тільки не кликав нас на уявне подорожування по небесних світилах! Вольтер у «Мікрометасі», Жюль Верн у «Подорожі на Місяць» і «Гекторі Сервадакові», Уельс у «Перших людях на Місяці» і багато їхніх наслідуваків відбували надзвичайно цікаві подорожі на небесні світила, — звичайно, у мріях. Справді ж ми лишаємося поки полоненими земної кулі.

Невже ж немає змоги здійснити цю давню мрію? Невже всі дотенні проєкти з такою привабливою правдивістю змальовані в романах, справді нездійсненні? Колись ми ще говоритимемо про фантастичні проєкти міжплянетних подорожей; тепер же ознайомимося з одним з реальних проєктів міжплянетного перельоту.

Чи можна долетіти до Місяця на літаку? Звичайно, ні: літаки й цепеліни рухаються тільки тому, що обпираються об повітря, відштовхуються від нього, а між Землею і Місяцем повітря нема. У світовому просторі взагалі немає ніякого середовища, на яке міг би обпиратися «міжплянетний літак». Отже треба вигадати такий апарат, який здатний був би рухатися й керуватися, ні на що не обпираючися.

Ми знаємо вже подібний винахід — ракету. Чому б не побудувати велетенську ракету, з спеціяльним приміщенням для людей, харчів, балонів з повітрям і всім іншим? Уявіть, що люди в ракеті везуть із собою великий заряд пальних речовин і можуть скеровувати витікання вибухових газів у всякий бік. Ви матимете справжній керований небесний корабель, на якому можна пливти в океані світового простору, полетіти на Місяць, на плянети . . . Пасажири зможуть, керуючи вибухами, збільшувати швидкість цього міжплянетного літака з потрібною поступовістю, щоб збільшення швидкости було для них нешкідливе. При бажанні спуститися на якусь плянету вони зможуть поступово зменшити швидкість ракети і тим послабити падіння. Нарешті пасажири зможуть таким самим способом повернутися і назад на Землю. Для всього цього треба буде тільки захопити з собою достатній запас пальних речовин.

Питання про заатмосферне літання або «зореплавання» за принципом ракети розробили вже теоретично світові учені й дослідники. Поки в цьому напрямі роблять спроби. Але ж згадаймо, як ще недавно робила свої перші несміливі завоювання авіяція! А тепер — літаки вже високо літають у повітрі, перелітають гори, пустині, материки, океани. Можливо і «зореплавання» так само пишно розцвіте через 2-3 десятки років. Тоді людина розірве невидимі ланцюги, які так довго приковували її до рідної плянети і порине в безмежний простір всесвіту.

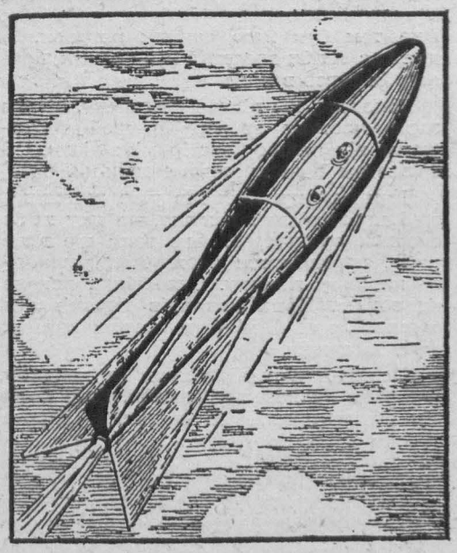

Проект міжплянетного літака, побудованого на зразок ракети

на деревеі. Оранґутанґ кидався, шалів, забув про обережність. Скоро і друга рука його опинилася у петлі.

З шаленим ревінням вхопився великан ногами пня, а руками намагався, вкладом усіх сил вирвати петлю. Та маляйці не дозволили. Нагло лише на хвилину пустився він ногою від дерева, а обом маляйцям, при помочі других вдалось стягнути його вниз. Та кілька метрів над землею він знову вхопився дерева. Маляйці, що вже вважали добичу своєю, крикнули розпучливо. Довтими жердками почали без розбору бити звірюку.

Джепсен сверився, кричав; ледве вдалося йому відтягнути розлючених маляйців від оранґутанґа. Вкінці вдоволилися тим, що держали жердки з петлями.

Минуло ще кілька годин. Вкінці велетень упав. Скоро закинули на нього сіті, добре зв'язали та почепили до двох жердок.

Зі співом, криком несли тубільці поневоленого ворога до великої клітки. Замкнений, оранґутанґ ще довго змагався з ґратами. Нагло, тихо, якби знеможений сів у кутку. Похилив голову.

Піддався долі.

Багато ілюстрована (40 ілюстрацій)

«КАЗКА ВИГАДКА СМІШНА ПРО ВЕДМЕДЯ ЛАСУНА»

в кооперативі «ПЛАСТ», Висилкова Станиця Авґсбурґ, Сомме-Касерне.

Закладайте шкільні пластові кооперативи!

Ставайте членами кооперативи «Пласт»!

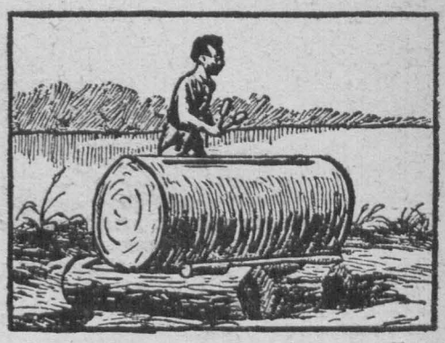

Туземець островів Фіджі передає повідомлення барабанним «телеграфом»

Барабанний телеграф

Передавання відомостей звуковими сиґналами і тепер ще поширене в туземних мешканців Африки, Центральної Америки і Полінезії. Туземні племена вживають для цієї мети особливих барабанів, з допомогою яких передають звукові сиґнали на велетенські віддалі: умовний сиґнал, почутий в одному місці, передається також далі, — за короткий час на великі простори повідомляється про якусь важливу подію.

Під час війни Італії з Абесінією всі пересування італійського війська швидко ставали відомими неґусові Менеліку; це дивувало штаб італійської армії, який і не підозрівав, що існує в супротивника барабанний телеграф. Те саме можна було спостерігати і під час англо-бурської війни: завдяки «телеграфові» кафрів усі військові відомості поширювались незвичайно швидко серед мешканців Календу, на кілька днів опереджуючи офіційні повідомлення через кур'єрів.

За свідченням мандрівників (Лео Фробеніус) система звукових сиґналів розроблена в деяких африканських племен так добре, що їх можна вважати власниками телеграфу, досконалішого, ніж оптичний телеграф европейців, що передував електричному.

Ось що повідомлялось про це кільканадцять років тому в одному журналі. Р. Гасельден, археолог Брітанського Музею, був у місті Ібада, розташованому далеко в Ніґерії (Африка). Постійний глухий барабанний бій безперервно гуркотів день і ніч. Одного разу вранці вчений почув, що чорні про щось жваво перемовляються. На його запитання один сержант відповів: «Великий корабель білих людей затонув; багато білих загинуло». Така була звістка, подана барабанною мовою з узбережжя. Вчений не надавав цій чутці ніякого значення. Проте через три дні він одержав запізнілу (через перерив зв'язку) телеграму про загибіль «Люзітанії». Тоді він зрозумів, що негритянське повідомлення було правильне і що воно «прогриміло» барабанною мовою через усі землі від Каїра до Ібади. Це було тим дивніше, що племена, які передавали одне одному це повідомлення, говорять цілком різними говірками і деякі з них у той час воювали одне з одним.

Із книжки «Цікава Фізика» К.-О. 1935.

Дещо про життя рослин

Кожна рослина, подібно як і людина, віддихає й виділює із себе водну пару. Випаровування води відбувається в рослин з допомогою листків.

Вчені визначили дуже докладно скількість води, що її виділює рослина. Наприклад, одна тільки рослина кукурудзи випаровує на протязі одного літа до 200 кг води, тобто яких 17 відер.

Овес, посіяний і вирощений на одному гектарі поля, випаровує за час свого росту 300 тонн води, тобто 24 тисячі відер, а кукурудза вирощена на площі такої ж величини, випаровує за цей же час — 300 тисяч відер води.

Вода, що її втягає рослина з допомогою кореня, має дуже невеликий процент мінеральних солей, потрібних їй для життя. Працю вибирання води з ґрунту виконують кореневі волоски, що розміщені густо на коренях. В кукурудзи, наприклад, на один квадратовий міліметер кореня припадає майже 700 волосків.

Якщо скласти довжину всіх коренів одного кущика пшениці із їх багатющим корінним волоссям, то вийде нитка довжиною на 20 кілометрів.

Мінеральні речовини, що їх всмоктують кореневі волоски разом з водою, рослина спожитковує для свого приросту у висоту й товщину. Цей приріст не однаковий у всіх рослин. Однорічний пагін бузини досягає нерідко двох метрів довжини, пагін старої липи виростає за рік всього на 2 сантиметри. В наслідок щорічного приросту головного стебла, тобто стовбура дерева і його бічних розгалужень, залишається — кільцеве потовщення, з якого легко визначити вік дерева.

Найбільшої висоти досягають шпилькові дерева звані секвоя, або веллінґтонія, що ростуть в Америці (Каліфорнія і Сієрра Невада). Вони доходять до 150 метрів висоти, у промірі від 12 до 35 метрів (при землі). В Америці їх всього 500 деревин і тому вони під охоронею державної влади.

Наші ялиці в Чорногорі доходять до 50 метрів висоти і в обхваті до трьох метрів. В Мехіко, на одному кладовищі росте кипарис, що його вік визначують на шість тисяч років. На висоті двох метрів обхват його стовбура досягає 48 метрів...

З наших листових дерев липа й дуб доживають і до 1000 літ; клен до 500 літ; вільха, тополя — до яких 300 років, верба — 150 літ.

З-поміж рослин найкоротше живуть бактерії. Деякі з них розмножуються 20—30 разів на мінуту. Життя новоповсталого одного покоління триває тільки кілька секунд. Подав **Нанашко, ЛЧ**

Індії - рай тварин

За статистикою гине в Індіях на протязі одного року найбільше людей від укушення гадюк, а це — 25 000 осіб. Тигри пожирають 1046 людей, пантери — 849, гієни — 828, вовки — 577.

Гине стільки людей тому, що віра наказує тамошньому населенню не вбивати навіть і найбільш шкідливих тварин.

З домашніх тварин хижі звірі пожирають в одному році: пантери — 38 тисяч штук худоби, тигри — 30 тисяч штук, вовки — 5 тисяч, медведі — 4 тисячі, гієни — 2 тисячі. Чимало худоби гине теж від укушення гадюк.

Подав **Нанашко, ЛЧ**

Замовляти в Кооперативі «Пласт», Др. А. Фіґоль: «Ідеологічні основи сеніорського руху»

Молоде перо

Леся Хр.

При весняній ватрі

Глянь, пластуне! Палає ось ватра,
юнаки вокруг неї зійшлись.
В них душа молода і завзята,
юні очі вогнем узялись.

Ти поглянь! Біля ватри засіли
ті, що в славнім бою полягли,
ті, що кров'ю своєю зросили
золоті українські лани.

Ті, що зброю залізну кували,
не давали знущатись катам,
ті, що книги народу писали
й будували державний наш храм.

Ось примчав із боїв, із походу
Святослав на буйному коні,
Володимир ось серед народу,
що його він христив у Дніпрі.

Ось задумався важко Данило,
як спасти рідний край від Татар,
щоби сонце Вкраїні світило,
щоб ізгас всепалющий пожар.

Йде Богдан, що Вкраїні дав волю,
з-під ворожого вивів ярма,
тут Мазепа, готовий до бою,
щоб Отчизна свобідна була.

Ось Тарас тут, поет, що народу
він писав свій вогняний Кобзар,
що навчив, як любити свободу,
пориватись до сонця, до хмар!

Глянь, пластуне! Ось з пітьми виходять
молоді Січовії Стрільці,
йдуть звитяжно, в могутнім поході
гір Карпатських й Лисоні борці.

Посходились при ватрі герої,
з Крут, зі Львова, з Базару прийшли ..
Ось ідуть, у нерівні йдуть бої
закарпатські завзяті орли.

А за ними стрункими рядами
йдуть вони — лісові Лицарі,
що життя молоде покладали
в обороні своєї землі.

Всі прийшли, щоб дізнатись, чи з тебе
буде добрий їх внук і її син?
І чи зможеш колись у потребі
завершити великий їх чин?

Чи величну ти славу Вкраїни
понесем уже завтра у світ?
Знай, пластуне, в цю дивну годину
мусиш дати на все це одвіт!

Пластунка Остапа

Вмандрівку

Лисові, Оленеві й Рисеві

Нас буде трьох. Чого ж нам більше треба:
. . . Співає шлях і сонце на ходу!
у наші кучері, розвіяні, мов небо,
вплітає вітер пісню молоду.

Під ноги нам — скелясті серпентини,
(Ох, в'ївся ремінь болісно в плече!)
В приманливу далінь рейки он плинуть
з вагонами туристів і речей.

Під стук палиць, у бронзі лиць веселих
сияє захват, жевріє порив.
Чекає нас спочинку любий келех
в степу на скатерті зелених грив.

З собою сонця весняні акорди
ми принесемо із чужих доріг,
коли засмалені, оп'янені та горді
запрагнемо спокою рідних стріх.

ПРАПОР І ВІДЗНАКА СВІТОВОГО СОЮЗУ СКАВТОК

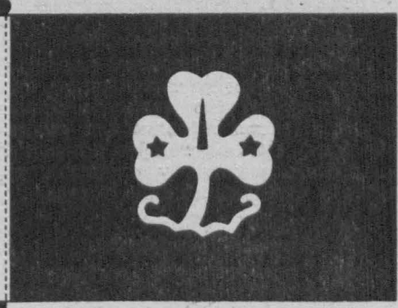

THE WORLD FLAG

Explanation of the Symbols :

1. The stars in the two leaves of the trefoil mean the leading stars which we will always keep before us—THE PROMISE and the GIRL GUIDE and GIRL SCOUT LAW.
2. The vein or line is the compass needle which will always give us the right course or way in Guiding.
3. The base of the stalk is an exact copy of the heraldic " feu " and represents the FLAME OF THE LOVE OF MANKIND. It will always burn high. brightly and intensively in the hearts of all Girl Guides and Girl Scouts.
4. The golden trefoil represents the sun shining in a blue sky which is over all the Guides and Girl Scouts of the world.

Пояснення

1. Зірки на двох пелюстках конюшини визначають справжні зорі, що до них ми маємо завжди прямувати. Це ПРИСЯГА Й ЗАКОН СКАВТОК ТА ПРОВІДНИЦЬ.
2. Стрілка компасу — показує нам завжди правдивий шлях, напрям дівочого пластування.
3. Основа листка — це рисунок геральдичного «вогню», що визначає ПОЛУМ'Я ЛЮБОВИ ЛЮДСЬКОГО РОДУ. Воно повинно завжди високо палати й сильно горіти в серцях скавток та провідниць.
4. Золота конюшина — це символ сонця, що світить на синьому небі й опромінює всіх провідниць і скавток.

(Відзнаку конюшини носять на рукаві правої руки. Промір її — 5 см.).

З анг. подав **П. О.**

Гарт і здоровя

Діти джунґлів на спортових грищах

Спортові фахівці кажуть, що більшість спортових рекордів доведено до границь можливого. Хоч їм можна б і вірити, але саме в цьому вони таки помиляються. Вони призабули про дітей природи, про невичерпні можливості колірових народів.

Не так легко стягнути колірових змагунів на стадіон. Живуть вони в нетрях африканських джунґлів, то працюють як рікші вулицями Шанґаю, шукають — нуркуючи — перел в якомусь далекому атолі південних морів, чи ловлять фок на морі Берінґа. Була б можливість вивести їх у світ, то люди мали б не одну сенсацію.

Чорні та бронзові на арені

Сенсацію таку мали люди вже не раз. Пам'ятаємо всі чорних боксерів, східньоазійських пливаків і довгодистансових бігунів — звичайних сільських хлопців із фінляндських лісів і норвезьких фйордів. Всі вони приходили з таких закутків світу, де про тренінґ не чували, де вправляють біг на те, щоб якнайскорше перебігти з одного села до другого, де з дитячих років плавають в перегони з рибами, де за фоками кидають гарпунами і де дужання кожному в крові.

Чорний боксер Джек Джонсон — один з перших, що здобув світову славу. він побив усіх, що попали йому тільки

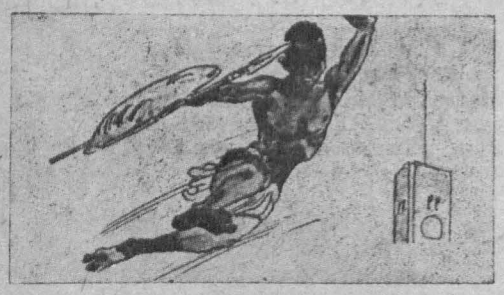

під боксерську рукавицю. Довгі роки залишався він мистцем світу, поки не переміт його боксер Джес Віллард. Переможений — відійшов від спортового життя.

Багато років пізніше виступає Джо Люїс, бронзовий змагун. Це також син природи. Вже 10 років він мистцем світу. Хоче відбути ще троє змагань і відійти на спочинок. Залишиться мабуть непереможеним. Старих супротивників його вже немає, а молоді не доросли.

Першими теж негри і в інших ділянках. Згадати б тільки Діксі Кіда — феномена, що змагаючися стояв ввесь час на рушнику і перемагав супротивника, не сходячи з рушника.

Інші феномени

На Олімпіяді в Берліні два перші місця в маратонському бігу добули — кореанець і японець. В Европі такі мистці з'являються в Скандинавії та Фінляндії. Вистачить згадати славну трійку — Нурмі, Рітола й Віде. Батьківщиною їх буває глухе сільце над невідомим озером, або північна лісова пуща.

В Америці з'явилися в той же час змагуни типу Джессі Овенса, що стали мистцями короткодистансових бігів.

Такі несподіванки трапляються і в лещетарстві. На відомих змаганнях в

Гольменколлен три сільські хлопці добули (змагаючися на власноручно зроблених лещетах) без великого зусилля три перші місця й залишили світових «асів» далеко позаду. Варто згадати тут також осяги японців у плаванні, уруґвайців у футболі, індійців у гокею.

Невідомі рекордисти

Багато подорожників, місіонарів та інших, що познайомилися з життям первісних народів, приводять чимало фактів, які дуже підкопують думки спортових фахівців про границі людських можливостей. Один із ловців випробовував, наприклад, муринську молодь в скоках, в бігу і в метанні ратищем. Виявилося, що 30% цієї молоді скаче без ніякого тренінґу понад 2 м., а їх осяги в метанні ратищем куди кращі за світові рекорди. Муринські гінці перебігають великі віддалі в казково короткому часі. Буває, що вони біжать скоріше навіть за авто.

Чи загроза для «білого» спорту?

Китайські рікші і рибаки з Південних морів перемогли б без напруги світових мистців у маратонському бігу й американську плавацьку еліту. Але це не скоро станеться. «Білий» спортовий світ не віддасть так легко всіх рекордів колірових змагунам, і, зрештою, — вивести цих дітей природи на спортові площі досить затяжна справа. Тільки час до часу з'являється такий феномен на якомусь світовому спортовому грищі, викликуючи своєю появою чимало заколоту в світі.

Але що буде,

коли якомусь багатієві забагнеться поїхати в нетрі Африки, Азії чи Австралії, витренувати кільканадцять, чи кількадесять змагунів і кинути їх на спортові площі світу?

Тоді може статися таке, що всі рекорди розвіються миляними жмурками і ні один з білих не матиме взагалі сили, ні можливости перемогти колірових супротивників.

Бо границі можливого у первісних народів багато-багато вище, чим у нас — білих, виніжнених сучасною технікою і цивілізацією.

Подав **Беркут.**

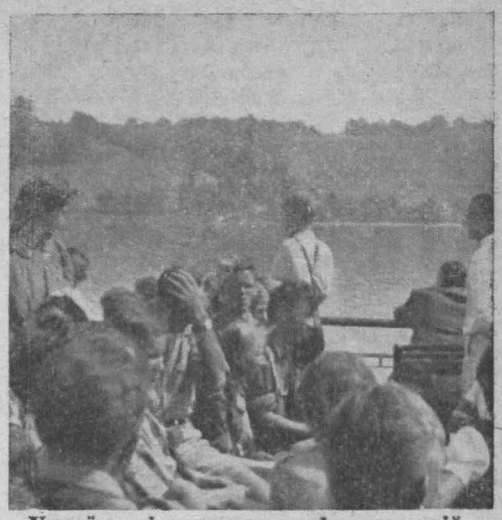

Українські пластуни у французькій смузі
Кораблем — на зустріч до Геґне
(Фото: Галушка Т.)

ГУМОР

— Гей, малий, не важко там тобі?

Дописи й матеріяли для Редакції «Молодого Життя» просимо надсилати на адресу Кооп «Пласт», Вайройт, Леоп. Касерне (для «Мол. Життя»).

Замовляти і передплачувати «МОЛОДЕ ЖИТТЯ»
можна тільки у
ВИСИЛКОВІЙ СТАНИЦІ КООП. ПЛАСТ
(Ярослав Андрухович)
АВҐСБУРҐ, Сомме-Касерне Бл. 1
Ціна окремого числа 2.— НМ

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанасій Фіґоль. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Байройт, Леопольд Касерне, Бл. IX. (Кооп. «Пласт»). Адреса Видавництва: Мюнхен, Дахауерштр. 9.

Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts „MOLODE ZYTTIA" / „YOUNG LIFE". München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM.

Editor Dr. A. G. Figol

Printed by „Nürnberger Presse", Zirndorf

Виходить 1. кожного місяця

Серія В, ч. 3. Серпень 1948
Issue C, Nr. 3 — August 1948

УКРАЇНСЬКЕ
2826
МУЗЕЙ-АРХІВ

MOLODE ZYTTIA / JOUNG LIFE

The Mounthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

„А МИ ТУЮ ЧЕРВОНУ КАЛИНУ ПІДНІМЕМО . . .”

В шиби вікон бив безупину дрібний дощ і сірим оливом нависали темні хмари. Але в залі табору українських скитальців у Реґенсбурґу було начеб соняшно і світло. Може це був блеск юнацьких очей, а може вогонь сердець зібраних тут ветеранів УСС і молоденьких пластунів. Тож заля була сповнена променистим сяйвом, що тремтіло, прозорим мереживом клалося на сріблом припорошені голови усусусів і золотом засновувало юнацькі чуприни.

В залі лавою Українські Січові Стрільці і пластуни. Відкриває зустріч Отаман УСС Никифор Гірняк. Говорить коротко, вітає щирими, дружніми словами. З черги звіти: станичний области зголошує своїх юнаків Командантові Пласту, а цей Отаманові Стрілецтва.

І знову промови. Говорить Роман Купчинський — поет УСС. Рівно, спокійно пливе його мова, виводить казку пройдених днів. Розходяться вузькі стіни залі і гомоном несеться рідними полями »А ми тую червону калину підіймемо!« І здається — йдуть полки за полками, лопотять українські прапори. Йдуть усусуси — вояцькі постаті, пліч-об-пліч і тільки вогонь в очах і дзвінка пісня на устах. Ті, що колись юнаками вийшли на поле бою добувати стрілецьку славу.

За промовами пісня: »Цвіт України і краса, скобів орлиний ми рід!« Пісня тих, що готуються промірити тернистий шлях України і чином вивести на щастя дорогу Батьківщину. Наче казки слухає юнацтво слів стрілецького поета, вогнем у глибині очей виявляючи те, що діється в їхніх серцях.

А там слова стрілецького заповіту пластунам:

»Ми, Українські Січові Стрільці вільною волею й одноголосно постановляємо:

Надати п'ятому Куреневі У. П. Ю. ім. Хведора Черника

Стяг У. С. С.,

як символ передачі стрілецьких чеснот усьому Українському Юнацтву.

Залишаємо Юнацтву заповіт:

Непохитно й послідовно стояти за Ідею Самостійности й Соборности — запоруку щастя Нації.

Зберігати рідну традицію — ознаку самопошани Нації.

Плекати Леґенду УСС — вияв новітнього Військового Зриву Нації.

Доручаємо Куреневі:

Просити Міністра Військових Справ Самостійної Української Держави відновити полк УСС, зложений із вибраних юнаків усіх Українських Земель, гідних пам'яти стрілецьких Героїв, а в першу чергу стрілецького сотника, Патрона Вашого Куреня, лицаря без скази — Хведора Черника.

Цю грамоту власноручними підписами стверджуємо і печаттю Братства УСС скріплюємо.

Дано Р. Б. 1948, місяця червня, 20 дня в городі Реґенсбурґу над Дунаєм.

Грамоту одержує п'ятий Курінь Юнаків ім. Хведора Черника з Міттенвальду. На курінному прапорі Отаман УСС Никифор Гірняк прибиває відзнаку УСС.

Від Головної Пластової Старшини говорить до юнацтва скавтмастер Осип Бойчук. За ним Командант Пластунів і молоденький курінний V. Куреня УПЮ дякують Отаманові УСС і Стрілецтву за довір'я й обіцюють високо нести стяг волі і за всяку ціну добути ясну мету.

Увечорі — свято стрілецької пісні. Починає його дружнім словом про стрілецьку творчість Лев Лепкий, поет-композитор, спів творець цієї ж пісні. З промови довідуємося, як поставала, росла, як могутніла вона.

За промовою лунає вона сама. Спогадом соняшних, буйних днів минулого. І — »Заквітчали дівчатонька« й »Журавлі« і »Ми йдемо в бій, земля дуднить!« . . . І покликом звертається ця пісня до юнацтва: »Юначе молодий, прапор у гору все держи, за рідний край із ворогами в бій іди!«

Ще дир. В. Блавацький деклямує вірш про стрілецьку шапку. Так гарно, так виразно можна бачити її: »Тут Христос, там Божа Мати, а між ними висить шапка, збита скалкою ґранати«.

На ЮСВ в Міттенвальді Верховний Пластун »Сірий Лев« з найменшим новачком

Фото: Р. Загайкевич

А ось стрільці, живі таки, в стрілецьких одностроях. Але ж тільки на сцені, в п'єсі Барнича. Переживаємо з ними всі їхні смутки, радості, пригоди і змагання.

Свято кінчається. І стрілецтво й юнацтво, розходяться, роз'їжджаються, в серцях несучи славу стрілецької леґенди.

Пл-ка **Н. М.**

Віче УСС у Замковій Паланці 1915 р. (Закарпатська Україна)

Р. Завадович

Юнацька купіль

Надворі гаряче —
Так сонечко пече,
Мов сам вогонь тече
З небес на білі бльоки —
Між мурів кам'яних
Мов в печах вогняних —
Мерщій, мерщій від них
На поле, на широке!

Нас друзів двадцятьтри,
Несемось, мов вітри,
На гору і з гори,
Туди, де наче стрічка
На тихій низині,
По кам'янистім дні
Поволі, мов у сні,
Пливе блакитна річка.

Скидаєм сорочки
І з кручі, мов жабки,
Стрибаєм до ріки,
Гукаємо до втоми —
І за коротку мить
Ріка від нас кипить,
Шумує, булькотить,
Вона вже знає, хто ми.

Надворі гаряче —
Так сонечко пече,
Мов сам вогонь тече
З небес на срібну воду —
І в розпалі утіх
В обіймах водяних
Наш молодечий сміх
Вітає прохолоду.

НА ЮСВ в Міттенвальді
Командант говорить
Фото: Р. Загайкевич

Пластуни і пластунки

Зогляду на передбачливу грошову політику господарських пластових станиць і тому, що деякі більші табори, як пр. Міттенвальд і Ашаффенбурґ, зібрали між пластунами і приятелями Пласту поважні грошові суми в останніх днях валютової реформи і їх привезли чи переслали своєчасно через банки до Центральної Пластової Каси, Союз Українських Пластунів має можливість фінансувати найважливіші пластові потреби, передусім табори. Висилка пластунів на міжнародні пластові табори започаткована. Йдуть останні заходи для фінансування поїздки наших пластунів до Англії на »Шотляндське Реллі«.

Видавничої діяльности Союз Українських Пластунів не припинив, навпаки: ще перед грошовою реформою вийшло 2. число »Молодого Життя«, 4. число »Малих Друзів«, тепер же виходить 3. число »Молодого Життя«. Найближчими днями виходить з друку розкішно видана книжка Дра Юрія Старосольського »Велика Гра«. Друкується Пластовий Співаник. Готуємо до друку Конґресове число »Молодого Життя« й інші видання.

Якщо всі пластуни і приятелі Пласту вилатять своєчасно своїв кладки і якщо видані пластові часописи і книжки розходитимуться в задовільній скількості, то вже в найближчих тижнях ми почнемо друкувати український переклад відомої і єдиної в своєму роді книжки Бейдена Пауелла »Скавтінґ фор Бойс« — »Скавтінґ для хлопців«.

До Вас прохання, Юнаки і Юначки!

Своєю молодечою рухливістю й енерґією допоможіть зорганізувати якнайкраще кольпортажу пластової літератури. Хай пластові видання дістануться в руки не тільки пластунів, сеніорів, приятелів Пласту, але й до рук найширших кругів українського громадянства, хай своїм змістом і виглядом ці видання добувають Українському Пластові все нових прихильників.

НА КУРСІ МОРСЬКОГО ПЛАСТУВАННЯ

Наш »джіп« котився бистро по вуличках чепурного містечка Штарнберґ, розташованого над північним і західнім берегом прегарного озера. Ще кілька вуличок і розпчиханий »джіп« вскочив у затінену алею, що по ній, немов жовті коти плигали клапті соняшного світла. Браму, що веде на широке подвір'я міського »штрандбаду«, отворив нам на всю ширінь стійковий-пластун. Він справно зголосив свою службу Командантові Пластунів скм. Оріонові, що цим же автом приїхав враз із англійцем мр. Монне, представником Лондонського Скавтського Бюро й опікуном усіх пластових організацій ДП в Німеччині, щоб відвідати курс впорядників для гуртків морського пластування в УПЮ-ів.

Негайно коло авта з'явилися господарі курсу: командант скм. Бо-Ган та бунчужний курсу ст. пл. Гевко. Зі звіту команданта курсу ми довідалися, що в курсі бере участь 32-ох пл. юнаків з 12-ох пластових частин американської смуги, що крім команданта є ще 5-ох членів Булави й інструкторської стежі та що саме тепер учасники курсу під проводом ст. пл. Войти відбувають вправи у веслуванні.

Від історії українського мореплавства до сучасної навіґації

З великого розписаного плякату, прибитого до таблиці під кріслатим дубом довідалися ми, що курс триває від 5-ого до 9-ого травня 1948 та що в його програмі є справді предмети з мореплавства, як на якій морській академії: Причинки до історії українського мореплавства, причинки до історії всесвітнього мореплавства, Чорне й Озівське море, водні шляхи України, моряцькі звичаї, моряцькі пісні, засоби безпеки на воді, основи таборництва над водою, основи мандрівництва водою, вузли вживані в мореплавстві, сиґналізація.

Саме одна група юнаків сиґналізує — перервав читання програми командант курсу. Ми оглянулися. Стійковий на пристані »вів дружню розмову« з інструктором веслування, що його човни колисалися ген далеко на хвилях сизого озера. Розмова йшла скоро по-моряцьки, семафором. По закінченні речення стійкового — здалека замайоріли хоруговки залоги першого човна, що давали знати про свій поворот.

— Добре знакують — завважив мр. Монне, тільки при буквах г, і, о, в, ікс і сет повинні звертатися усім тілом вправо чи ліворуч. Це видовжує рамена й через те краще видно.

— Ми це поправимо — сказав командант курсу. Мр. Монне студіював докладно дальше програму, яку йому перекладав на англійську мову скм. Оріон.

— Навіґація? — здивувався гість. Це незвичайно цікава річ. Таке керманичство, вітрильництво чи метеорологія з астрономією певно дуже цікавлять юнаків?

— Так — підтвердив командант курсу — але це ще не все. Знання цих навіґаційних предметів без знання користування секстантом чи палицею св. Якова та морським компасом, знання морської картографії чи користування якором та вкінці знайомість із моторизацією човна чи корабля та загалом цілої корабельної системи, не вистачали б для морського пластуна. І тому ми в програмі курсу взяли до уваги й це.

— Дійсно — закінчуючи читати програму сказав мр. Монне — бачу, що ви переводите курс у пластовому дусі, бо не бракує у ній таких інтересних речей, як прогулька кораблем і на закінчення водна ватра, традиційна в морських пластунів. Не бракує теж в неділю Служби Божої. — А звертаючись до Команданта Пластунів скм. Оріона й до команданта курсу сказав:

— Ґратулюю вам, панове. Морське пластування ви добре ставите. Постараюся вам допомогти, що зможу. Але — що там таке?

Ми всі пішли над беріг озера, де метушився гурток учасників курсу. Вони »темпом« ставили шатра й справно розкладали табор під проводом ст. пл. Міни.

Мр. Монне сиґналізує

— Практичне таборництво завважив мр. Монне. Ми хвилину приглядалися і перейшли до другого гуртка, що вправлявся у сиґналізації, яку переводив бунчужний курсу, ст. пл. Гевко. Мр. Монне взяв до рук прапорці й вправно почав сиґналізувати. Скорі вимахи рук, гострі звороти, що стали новістю в ділянці семафору в нашому У. П. У., тяглість подачі й темпо — подобалися таборовикам. Цілому гурткові світилися з захоплення очі. — Мусимо вміти так сиґналізувати — казали. Це справді поморяцьки.

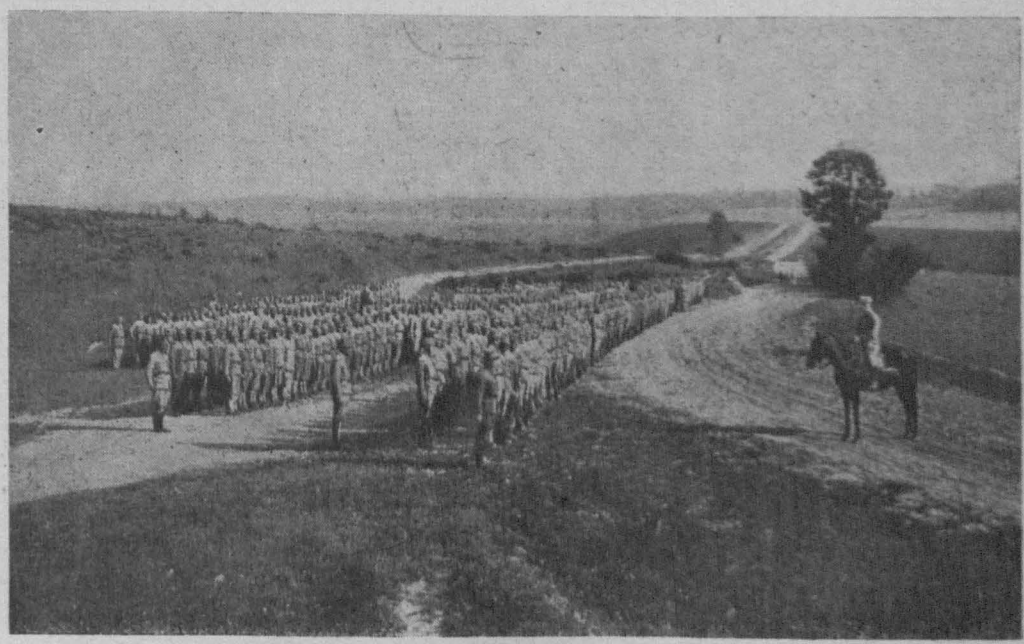

Запасний курінь УСС у Гнильчому 30. 9. 1915

З-під бальдахиму старого каштана розносився дзвінкий голос ст. пл. Войти, що саме третьому гурткові виясняв одну з ділянок навіґації — користування якором. Проглядні рисунки й жести Войти заокруглювали його ґутірку. Юнаки слухали зосереджено інструктора, запитуючи час-до-часу про неясні їм речі. Гутірці прислухувалися через деякий час мр. Монне й Командант Пл-нів скм. Оріон. На їх лицях було замітне вдоволення.

Безконкуренчійні платки

Що чверть години пронизував воздух різький звук ґонґу. Це стійковий вибивав час на морський лад. Коли ж вибив дванадцяту — попросив нас командант курсу на обід, що був добре зварений і поданий з комфортом, хоч складався з простих таборових страв, серед яких царювали »безконкуренційні« вівсяні платки. Мр. Монне перший дістав свою порцію. Поглянув і здивувався.

Це здається для нас усіх — правда? —

— Ні, тільки для вас, містер — відповів скм. Оріон. Морські пластуни мусять багато їсти, бо служба на воді тверда й вичерпує сили. —

Але ж я не морський пластун — засміявся мр. Монне.

Це вже така українська гостинність й щире пластунське серце. Що мені, те й тобі — сміючись вияснював скм. Оріон.

Під час пообіднього відпочинку ми розважувалися дозвіллям морських пластунів: веслуванням на каяку й човні, по хвилястому плесі розкішного озера, що ціле купалося в соняшному сяйві.

Мр. Монне всідаючи до каяка зі скм. Оріоном мав трохи »трему«:

— Не потопимося? — питався поважно.

— Не думаю, бо озеро не таке то глибоке. Всього тут на 35 метрів, а там дальше певно трохи глибше — потішав скм. Оріон. — Ну й своя рятівнича служба є . . .

В таборі панувала пообідня тиша, тільки видзвонював морський годинник. Стійковий під прапором ходив повагом по бетоновому виступі, що відмежовував беріг від води. Він дивився час-до-часу у далековид на широке, вкрите гривами, плесо. По озері шугали моторові човни, збиваючи хвилі з білими хребтами. Беззвучно неслися вітрильники, наче фантастичні з'яви, літали квилючи, меви — найвірніші подруги моряка. Десь з порту прогомонів гудок пароходу. Починалася плавба.

Одержуємо вітрильник

На прохання команданта курсу відвідав мр. Монне враз з командантом пластунів найближчих сусідів пл. табору — Американський Старшинський Яхтовий Клюб, де по короткій розмові з шефом одержали дозвіл користуватись таборовикам одним із німецьких, зайнятих американцями, вітрильників, що стояли в порті при мольо.

З минулого УПУ:
»Морські пластуни« на Дністрі
Арх. МЖ

— Дивні часи настали, яких ніколи в нас не було, за часів довоєнного Пласту, — говорили ми між собою. Коли ж бо таке було, щоб англієць звернувся до американця і виєднав у нього німецький вітрильник, на якому мають вправлятися українські та ще й морські пластуни.

— Майбутні морські пластуни — поправив командант курсу — бо такого короткого курсу не вистачає на те, щоб його учасник міг стати морським пластуном. На цю назву треба заслужити собі пройденими пробами й рядом вишкільних морських таборів та ще цілою низкою різних вимог з ділянки мореплавства. Наш Пласт не звик давати щось незаслужено, бо це не виховно.

Коли сонце кінчало свою цілоденну плавбу по небесному океані прощав табор Команданта Пл-нів і мр. Монне та членів Булави Ком-та. Мр. Монне, як при при-

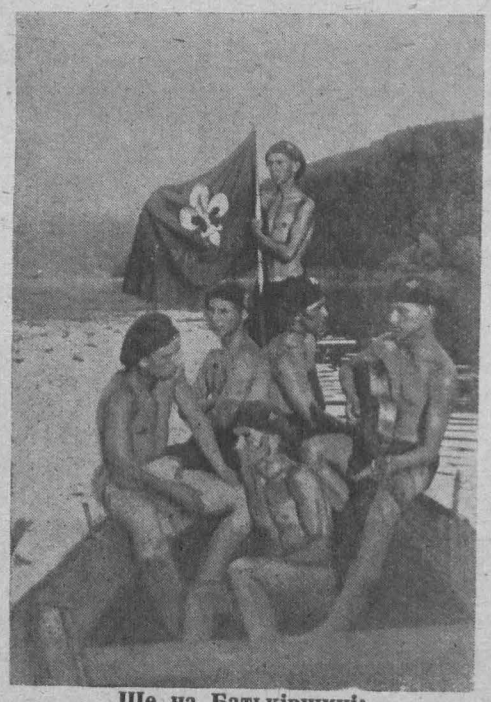

Ще на Батьківщині:
Мандрівка водою
Арх. МЖ

вітанні, стискав дружньо кожному учасникові курсу руку. Таборовики стояли, поділені на залоги човнів, стояли морським звичаєм у лаві. Із засмалених облич і бистрих юнацьких очей дихала буйна юність. Чорні берети й різноколірові хустки юнаків доповнювали цю юнацьку красу. Над головами лопотів з високого машту наш національний прапор, різкий вітер грався зі стяжечками юнацтва й вирізьблював, наче в ґраніті, на обличчях юнацтва рішучість, відвагу й твердість.

Сині очі скм. Оріона — дивилися з довір'ям в обличчя хлопців. Він бачив у них майбутнє Пласту, вірив, що з цього цвіту виросте овоч на славу й хосен

ЮНАКИ І ЮНАЧКИ!

Йдучи назустріч Вашому бажанню передплачувати й читати пластовий часопис, Пластове Видавництво »Молоде Життя«, не зважаючи на всі труднощі сьогоднішнього часу, вирішило видавати для Вас

багатий змістом і багато ілюстрований

Ваш Журнал Пластового Юнацтва
»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

кожного місяця

і в дотеперішньому вигляді й оформленні.

Колись в Рідному Краю:
Сірий Лев між Чорноморцями
Арх. МЖ

Україні. Щоб тільки хуртовина на чужому полі не оббила його . . .

»Доброго Вітру!«

Мр. Монне стиснув дружньо руку останньому пластунові й звернувся до Команданта Пл-ів й команданта курсу:

— Сердечно Вам дякую, скавтмастри, за цю працю. Як так дальше піде, Ви в нічому не уступите англійським морським скавтам. Бажаю Вам »доброго вітру«. Я допоможу Вам в усьому, в чому тільки зможу. Головно буду старатись, щоб Ви могли разом виїхати до якоїсь країни, де могли б Ви дальше розвивати свою пластову організацію.

— І я щиро Вам вдячний, Містер, за ці відвідини та признання — говорив скм. Оріон. Наш морський пласт тількищо в пеленках, але сподіваємося при Божій помочі, розвинеться він добре. Ми просимо Ваших англійських скавтів до нас на водний табор, що відбудеться цього року в липні на Вальхензее. Запросимо теж американських. Думаю, повинні приїхати.

— Я теж думаю, що приїде, якась морська частина на Ваш табор. Це було б незвичайно корисно для обидвох сторін. Постараюся це довести до діла — говорив вдоволено мр. Монне, всідаючи враз з командантом до свойого »джіпа«. Їх супроводжав скм. Бо-Ган. За хвилю »джіп« збив стовп куряви й метнувся в глибину алеї. Відвідини були закінчені. Із залоги авта залишився я сам, бо рішився заждати до другого дня, коли командант курсу виконає свою обіцянку й візьме на вітрильник.

Хлопці »деруть лаха«

По від'їзді гостей хлопці відотхнули. Вони ділилися зі собою враженнями з минулого.

— Ти певно аж до другого табору не митимеш своєї лівиці, тому що така саржа тобі руку подала — »дер лаха« член таборового гуртка »Морські свинки« з юнака, що належав до гуртка »Оселедець«.

— А ти підчас фотографії з паради мав роззявлений рот. Зараз було видно, що ти »цувакс« і таких панів ще в житті не бачив. Не дурно так скоро англієць поїхав, бо боявся, щоб ти його не з'їв, — відплачувався товариш з одної причі.

Другого дня пополудні кожний гурток відбував свої вправи на великому вітрильникові-яхті, якого сам машт мав 16м висоти, довжина кадовба виносила 13м а висота кілю 1.60м. Судно було випосажене в найновіші здобутки техніки з затишною каютою на два ліжка й солодкою водою. Вправи відбувалися під проводом німця, інструктора вітрильництва.

На вітрильнику

— Кожний гурток, відпливаючи, прощався з табором з допомогою сема-

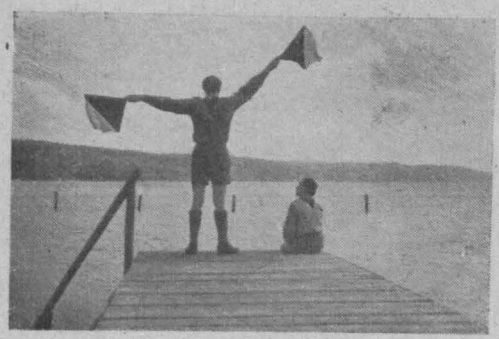

Із вишкільного курсу впорядників гуртків морського пластування
Кличуть вертатися до пристані
Фото: М. Калинич

фору. Я попав з одним гуртком як позаконтінґентовий. Вперше в житті довелося мені поплавати вітрильником. Якесь дивне враження зродилося в душі, коли вітрильник, легенько мов птаха, знявся з бази й помчав водою. Інструктор давав пластунам короткі накази, а вони метушилися коло линовок, наставляючи під подув вітру вітрила. Один пластун більше досвідчений сидів коло керми та уважно слідкував за прапорцем на щоглі, що показував напрям вітру. Вітер почав прибирати на силі і яхт від того помчав по схвильованому плесі стрілою, та поволі випереджував всі менші вітрильники.

— Гляньте ось туди — показав рукою інструктор. Ми, мов на наказ, повернули голови. За нами їхав моторовий човен. Саме подув сильніший вітер. Очі пластунів засвітилися хижим блеском.

— Не даймо себе перегнати! — закричали гуртом.

— Не даймо! — сказав хитро інструктор, сміючись.

— Пластун-керманич зосередив всю свою увагу, інші »матроси« натягнули вітрила »на бубон«. Вітрильник перехилився на один бік, черкнув правим бортом по воді й зірвався до справжнього льоту.

Мені почало ставати щораз більше моторошно. Почала переслідувати настирлива думка: а що, як судно перевернеться . . . Тоді хіба пропадати, бо до берега добрих три кілометри. Та цей риск міг юнакам тільки подобатися. Вони з запертим віддихом слідкували за моторовим човном, що саме зрівнювався з яхтом. Залога човна зрозуміла визов юнаків, що вимахували руками, прийняла його й моторовий додав ґазу. Бажання перемоги в юнаків почало доходити до зеніту. Машт нашого яхту похилився ще більше, з-за гори вдарила хвиля сильного вітру й довкола судна завирувало, мов у великому казані. Хвилі вдаряли в борт, здіймалися бризки піни й холодили обличчя. За човном тягнулося »авізо«, наче хвіст потвори.

»Серед шуму бурної негоди« . . .

Мотор човна вив, як несамовитий. Йому вторував лопіт прапорця на щоглі й шум хвиль. Але ця шалена їзда довго тривати не могла, бо моторовий човен поволі почав випереджувати наш яхт і скінчилося тим, що моторовий покивав нам на прощання рукою та зник за курявою розпиленої піни.

— Чому ми не змогли перегнати його? — докірливо питалися хлопці інструктора.

— Бо немає такого вітрильника, щоб його не перегнав моторовий човен. Найскорша хвиля вітру ніколи не є скорша від пересічного моторового човна, враховуючи ще й силу опору вітрильника й баґаж.

Тепер зрозумів я хитрий усміх інструктора, який хотів, щоб хлопці самі переконалися про те, що вітрильництво перестало бути вживане в мореплавстві, як засіб до скорого порушування по морських просторах, та перейшло виключно в ділянку повного емоції, романтики й чару — спорту.

Провідник гуртка казав повернути яхт в напрямі до його бази, перемінено справно переднє вітрило й до нас почав зближатися наш табор. Хлопці розохочені їздою на вид прапору, що виростав наче з-під води ген далеко на сизому березі заспівали пісню пластунів-Чорноморців:

»Серед шуму бурної негоди й в обіймах крилатих вітрів,

Серед хвиль водяної безодні чуєм зов чорноморських вовків.

Їм ввижалося Чорне море й бачили

А це вже на чужині:
»Чорноморці« на Штарнберґерзее
Фото: М. Калинич

себе, в засмалених сонцем і вітрами та битих тучами й штормами завзятих мореплавців-козаків.

»Україно, геройський наш краю, ми для Тебе живем в боротьбі,

Нашу юність і силу і труди ми приносимо в жертві тобі!

В жертву Тобі . . . понеслося відгомоном по прибережних верхах. Це ехо підхопив вітер і поніс ген туди, де високо на щоглі лопотів наш прапор. Він здавалося затріпотів та дружнім лопотом наче слав привіт від України ідейним юнакам, майбутнім мореплавцям, що як дорослі мужі захищатимуть велич і славу скривавленої Батьківщини.

(Закінчення буде)

Нова праця
про ідею й методи пластування:
Др. Юрій Старосольський
»ВЕЛИКА ГРА«

Багато ілюстрована, з ориґінальними ініціялами
арт. мал. проф. С. Судомори

Ціна 3.— ДМ
(Закордоном 1 амер. доляр)
Набувати у Висилковій Станиці Кооп. »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне, БЛ. 1.

Гесіод

Поради мореплавцеві

(Уривок)

Може бере тебе хіть по бурхливому
плавати морю,
То пам'ятай: як жахна Оріонова
сила скидає
З неба Плеяд і вони потавають
у море туманне,
Сильно тоді починають усякі вітри
буйнувати.
Отже в той час не держи корабля
на похмурому морі.
Припам'ятай мою раду й роби
на твердім суходолі.
Витягни з хвиль корабель, обклади
його міцно камінням,
Щоб не упав він від сили вогкої
навального вітру.
Затичку в дні відоткни, бо згниє він
від зливи Кроніда.
Снасті гарненько полагодь усі,
позанось їх додому
І, позгортавши, сховай корабля
мореплавного крила.
Зроблене міцно стерно почепи
над димливим багаттям
Та й дожидай, поки прийде
на плавання добра година!

Переклад В. Свідзінського
Із збірки »Поезії«
Львів, 1940.

Ввічливість - це наче б подушка з повітря:
здається — в ній нічого немає,
а все ж таки ця принадність прекрасна.

У зв'язку з грошовою реформою у Німеччині Головна Пластова Старшина устійнила справу місячних внесків на III. чвертьріччя (місяці: липень, серпень і вересень) 1948 року для всіх трьох смуг Німеччини так:

1. Висоту місячного внеску устійнює кожна пластова частина (гніздо, курінь, самостійний рій, самостійний ґурток) для себе. Провід частини може залишити рішення про висоту внеску також своїм Гурткам чи Роям.

2. Незалежно від місячного внеску, устійненого по думці уступу 1., який повністю лишається власністю пластової частини, кожна пластова частина платить до Центральної Пластової Каси належність від кожного свого члена (без огляду на його пластовий ступінь) у висоті:

в УПЮ —	**0,10 ДМ**
в УПН —	**0,10 ДМ**
в УСП —	**0,50 ДМ**
в УПС —	**1,— ДМ**

з тим, що члени УСП, та УПС, які працюють, платять замість поданих вище ставок — по 2 відсотки від місячного заробітку нетто.

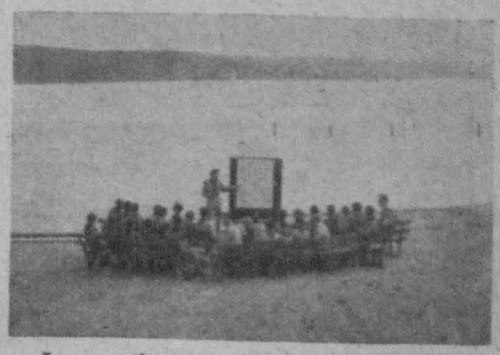

Із вишкільного курсу впорядників гуртків морського пластування
Гутірка з навіґації
Фото: М. Калинич

З мандрівок по рідному краю

НА РУЇНАХ ХЕРСОНЕСУ

Херсонес, або — як називали його наші предки — Корсунь, це колись квітуча грецька колонія, вірніше — за сучасним розумінням — грецька домінія на березі Чорного моря в Криму.

З цим колишнім містом пов'язано багато подій з нашої історії. Саме тут — за літописцем — Володимир Великий прийняв єдину тоді християнську віру, саме звідти повіз він до далекого Києва священиків, що мали просвітити світлом Христового вчення наших предків.

Якщо виїхати з Севастополя — чистенького, веселого, цілком европейського колись міста, із своєрідним забарвленням властивим великому військовому порту, то вражає яскравий контраст — тиші випаленого сонцем степу, немов застиглого в безмежному супокої неба ... Порушує цю тишу й супокій тільки легесенький плюскіт лагідного моря. У шумі хвиль вчувається начеб: »Все збудеться, все мине« ...

На самому березі моря, за три кілометри від міста мандрівник запримічує якусь велику будову, оточену купками невеликих дерев. Це церква, де — за переказом — мав охриститися Володимир. Монументальна будова, однак, не має нічого спільного з рештками тієї давнини, що її оточують.

На місці старого Херсонесу багато років провадили археологи ґрунтовні розкопки, що виявили й дали багато цікавого. Передусім розкопано кілька десятків метрів фортечної стіни з баштою, стіни, що бачила мабуть військо Володимира Великого. З башти він, можливо, милувався колись на красу переможеного міста. Розкопано також рештки базиліки перших християнських віків. Мозаїчна підлога цієї базиліки чудово збереглася і є прекрасним мистецьким твором. Відкопано й вулиці з фундаментами або й із рештками стін житлових будинків. Легко уявити собі розташування покоїв а то й спосіб життя давніх мешканців.

Неподалік від церкви містився до війни невеличкий музей, в якому зібрано чимало хатніх речей, рибальського знаряддя, рештки колюмн, мозаїк тощо. Особливу увагу привертає велика мармурова плита, на якій викарбувано старогрецькою мовою текст присяги херсонських громадян на вірність батьківщині.

Колона із зруйнованого херсонеського храму (IV. ст. перед Хр.)

Арх. Проф. О. П.

Можна годинами ходити по терену колишнього міста, роздивлятися і все ж не надивитися на рештки колишньої величі.

Підходячи до берега, мимоволі спиняєшся: вулиця, фундаменти будинків ідуть в море і тихої години бачиш, як усе це глибше й глибше поринає у воду. Очевидячки ґрунт осідає тут поволі у воду і море нешвидко, але невпинно покриває старе місто.

Ані ґенуезці, що опанували були пізніше узбережжя Криму, ні турки, ні татари не чіпали будівель старого міста до »прісоєдінєнія« Криму року 1783.

Після того, коли уряд Катерини вирішив на місці невеличкого татарського села Ахтіяр збудувати військовий порт і твердиню Севастополь, носії »вищої культури« наказали розбирати на будівельний матеріял те, що залишилося колись від славного Херсонесу. Його фортечні стіни, вежі пішли на касарні. Мешканцям дозволено було теж брати »каміння« з Херсонесу. І тепер іноді можна побачити розбиті частини мармурових плит, вбудовані чи вмазані в стіни севастопольських будинків.

Із змішаним почуттям суму і якогось примиренного спокою залишаєш це місто. Усе тут у минулому ... Тут »кожний камінь — слід давно минулої любови«, бурхливого життя з його радощами й печалями ... Усе загинуло, не загинула тільки слава міста, нерозривно пов'язаного з нашою історією, історією України.

Василь І.

М. Зеров

В СТЕПУ

Високий, рівний степ. Зелений ряд могил.
І мрійна далечінь, що млою синіх крил
Чарує і зове до гелленських колоній.
Ген-ген на обрії сильвети темних коней,
Намети і вози, і скити-орачі.
Із вирію летять, курличучи, ключі:
А з моря вітер дме гарячий, нетерпливий.
Але пощо мені ті вітрові пориви
І жайворонків спів, і проростання трав!
З якою б радістю я все те проміняв
На гомін пристані, лиманів синє плесо,
На брук і вулиці старого Херсонесу.

Із збірки »Камена«,
Львів, 1943

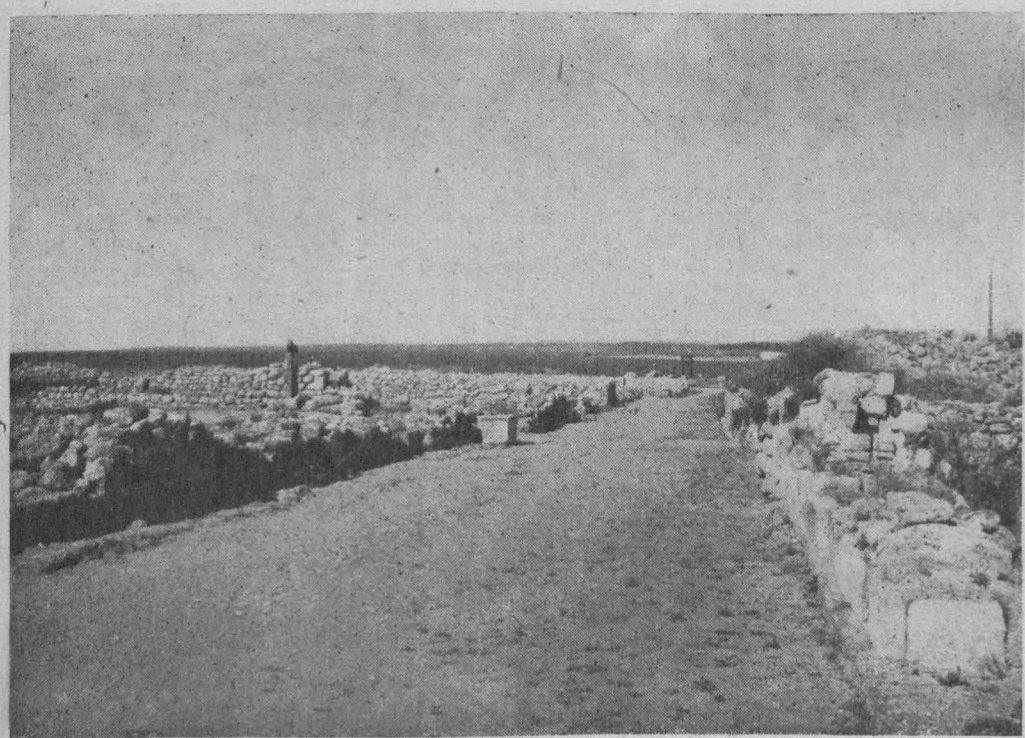

Вулиця в Херсонесі, відкопана наприкінці XIX. Ст. Арх. проф. О. П.

Херсонес - колиска ранньоукраїнського християнства

Постання грецьких колоній на півдні України-Руси великою мірою спричинилося до ширення високої, спочатку античної, а згодом візантійської культури, що мала великі засяги в розвитку давньоукраїнського мистецтва. Греки не прийшли на порожні землі нашого леґендарного »Лукоморя«, а застали там осіле населення, яке досить мирно якийсь час співживалося з колонізаторами. В розбудові грецьких міст — факторій, без сумніву, брали участь місцеві майстри, які,

Руїни херсонеського храму

Арх. Проф. О. П.

опанувавши грецьку мову і засвоївши високу грецьку будівельну техніку, стали тими літописними »мастерами от Грек«, що були пізніше запрошувані нашими князями на розбудову християнського Києва. Літописець і не говорить дослівно, що вони були греками, а що вони тільки прийшли »от Грек«, тобто, треба припустити що вони були, очевидно, слов'янами = українцями, бо греки, не знаючи слов'янської мови, не могли б так скоро порозумітися, зі своїми київськими колеґами. Мабуть, і сам будівничий Десятинної церкви в Києві Настас Корсунянин, що так легко зрадив греків під час облоги Херсонесу кн. Володимиром Великим, не був греком, не був греком, а українцем і знав добре слов'янську мову, як і »попи корсуньскія«, яких князь Володимир привіз до Києва.

Ще задовго до Р. Х. на наших землях були державні формації, що знаходилися в постійних торговельних і культурних зв'язках з своїми сусідами. Проф. В. Щербаківський доводить, що півтори тисячі літ перед Христом на території України були утворені три споріднені держави: Гелонія, Невріда та Аґатирсія. (Столиці тих держав: Гелон, тепер Більське городище на Полтавщині, Невріда — Київ, Смілава — тепер м. Сміла на Київщині).

Грецький історик Геродот (480—419 рр. перед Христом) у своїй »Мальпомені« описує побут і звичаї населення тогочасної України. Там же він говорить про дві наші дівчини — Гіпероху і Ляодіку, що з Невріди, з-над Бористену, прибули у Грецію з жертвами богам і вінками пшеничного колосся. Крім того, він згадує і про інших наших дівчат — Лярґу та Опіс, що побували у Греції ще задовго перед Гіперохою і Ляодікою.

Інший грецький історик — цісар Маврікій (582—602 рр. по Р. Х.) також описує побут наших безпосередніх предків — антів, дуже підносячи при тому високі моральні прикмети тогочасного нашого жіноцтва і його рівнорядність з чоловіками. Імена наших князів — Божидара, Скиля, Бравлина, Яромира, Яровита були уславлені не тільки серед антів, а й добре знані римському світові.

Суворо поборюване в Римській імперії християнство знаходило собі признання в опозиційно наставлених до римської зверхности греків-колоністів і стає популярним серед місцевого населення Таврійської України. Зокрема Херсонес і його околиці вже з І. ст. по Р. Х. (70—90 рр.) стає місцем заслання таких видатних християн як Флявія Доміціля — племінниця римських імператорів Тіта та Доміціяна, і римський папа св. Клімент; разом з ним було заслано сюди понад дві тисячі християн. Св. Клімент; як переказує леґенда, збудував тут 75 церков. Археологічними розкопами справді виявлено в околицях Херсонесу кілька десятків печерних церков, витесаних у вапнякових скелях узгір.

Розкопами в Криму (граф. Ол. Уваров) виявлено християнські поховання з І. ст. по Р. Х., отже леґенда про християнську місійну діяльність апостола Андрія Первозваного (близько 60 рр. н. е.) на терені Таврії і аж у Києві має вповні реальний ґрунт.

Християнство стало дуже рано поширюватись серед місцевого населення Надчорномор'я. У похвалі мученикові Фокові (II. або IV. ст. н. е.), написаній єпископом Астерієм Амасійським, зазначено, що християнами були скити. Проф. П. Курінний вважає, що розквіт християнства на Україні за князя Володимира, безперечно, був підготований християнською Скитією і спирався безпосередньо на християнство антів-русів, що вже мали своє письмо і переклад святих книг ще до прибуття філософа св. Кирила-Константина, який в 866—67 рр. (в часи князювання в києві Аскольда і Діра) відвідав Херсонес і навчився тут читати руськими письменами Святе Письмо.

В І—II. ст. християнство так уже було розповсюджене серед населення кримських колоній, що патріярх Ігнатій висвятив єпископа для »таврійських росів«. Незабаром християнство стало поширюватись далі на північ. Загально відомо, що Київ (Данпарштадт обо Дніпарштадт) на початку IУ ст. був осідком ґотського архиєпископа.

Крім того, Христова віра проникає в глиб України завдяки місійній діяльності св. Кирила і Методія, що поширювали християнство серед хозарів, переможених і підкорених згодом кн. Святославом.

Варязькі княжі дружини також були активним чинником розповсюдження в нас християнства. Вони мали в Києві, а також і в Царгороді свою церкву св. Іллі, що замінив в уяві норманів їхнього язичницького бога Тора.

Дедалі тісніші культурні зв'язки княжої України з Візантією, а також ближча знайомість слов'ян з величною християнською архітектурою почались з часу походів київських князів на Царгород. Князь Святослав Завойовник мало цікавився цими питаннями, бувши зайнятий своїми походами. Зате князь Ігор був досить льояльний до християнства, якщо і сам не був укритим визнавцем його.

Близько 955 р.. вдова князя Ігоря — св. Ольга, перша з осіб українського княжого роду, приймає християнство. Її перебування з цією метою в Царгороді, де вона була вперше прийнята з велики-

---

»Кожен з нас, як одиниця, мусить зробити все можливе, щоб матеріяльно стати якнайбільш незалежним: вжити всієї своєї пластової зарадности, щоб не стати тягарем для других, а навпаки, щоб заощадити сил та засобів для допомоги другим. Для нас — пластунів першим обов'язком є допомогти нашій організації. Покладаючись на пластову зарадність і добробут одиниць — легко знайдемо вихід для організованого поборення сьогоднішніх тимчасових труднощів нашого руху!«

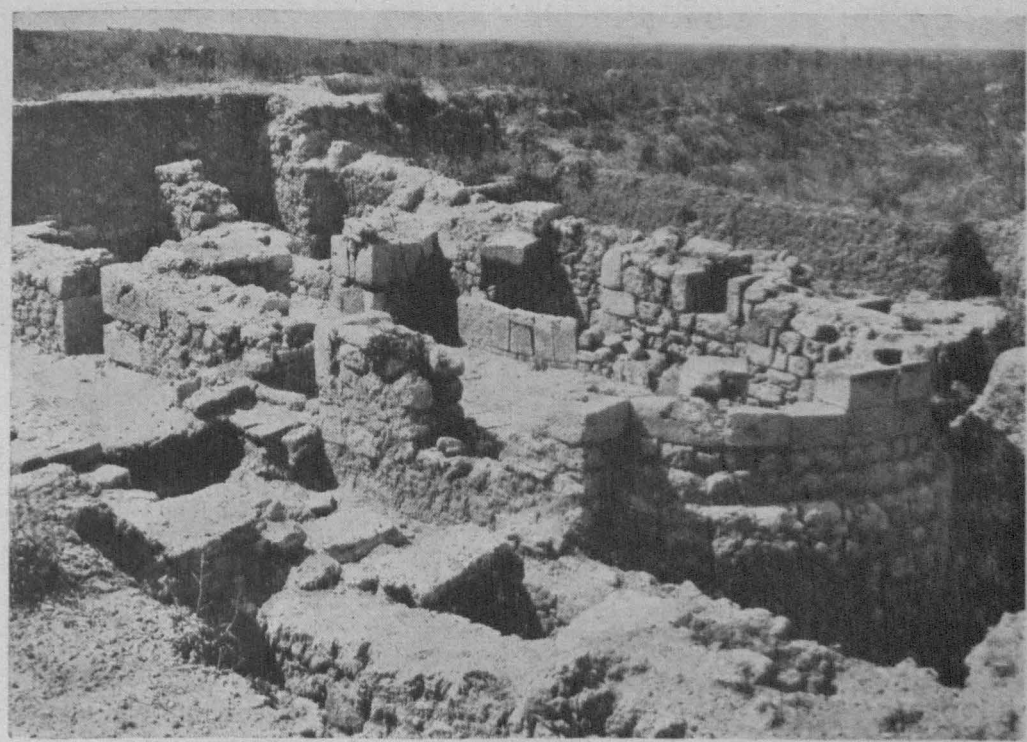

Руїни херсонеської базиліки

Арх. проф. О. П.

Руїни херсонеських будов
(Спосіб кам'яного мурування — цегла з каменем)

Арх. Проф. О. П.

ми почестями на імпозантному візантійському цісарському дворі, і відвідування служб Божих у храмі Софії Константинопільської спричинилися, очевидно, до постання її плянів поріднитися з цісарською династією і поступово запроваджувати християнство на Україні-Русі. Але цісарський двір Візантії поставився з застереженням до одруження членів своєї родини з »варварами«, хоч би вони були навіть і християнами. З другої своєї подорожі до Царгороду княгиня Ольга повертається до Києва дуже невдоволеною. Основною метою цієї другої її візити, як відомо з опису Константина Порфірогеннета (De ceremonius aulae Byzantinae), було влаштувати шлюб кн. Святослава з грецькою цісарівною, але цієї мети княгиня не досягла і була принята холодно, як звичайна »архонтісса росів«.

Бувши цим ображена, княгиня Ольга через своїх послів шукає зв'язків з германським імператором Оттоном I, який посилає їй зі зворотним посольством свого єпископа Адальберта; але останній не мав успіху серед українців і мусів залишити Київ.

Отже хрищення кн. Ольги не встановило дружніх зв'язків між Києвом і Царгородом. Натяк на це передає і наш літопис: коли до кн.Ольги прийшли посли імператора Константина просити війська і допомоги, то княгиня гордо відповіла: »якщо постоїть імператор у мене на Почайні стільки, скільки я простояла у нього в Суді, — тоді дамо йому все«.

Проте інтересом Візантії в тому часі, навіть невідкладною потребою було хрищення України-Руси, щоб спільністю релігій обидвох держав створити добросусідські відносини і, головно, приборкати християнством войовничість небезпечних для Візантії українців. Теж і наших князів, зокрема кн. Володимира Великого, вабила Візантія, де дуже високо стояла культура, а державна релігія — християнство підносила на неосяжну висоту владу імператора, оточувала його авреолею святости, проголошувала помазаником Божим; тим самим християнство сприяло б зміцненню влади князя й держави, в якій серед провідних верств і війська вже захитався ґрунт язичництва.

Блискучий державний муж володар України-Руси — Володимир Великий, що був спочатку ревнителем язичництва, зрозумів, що йому треба було за прикладом Константина Великого запровадити в своїй країні християнство як державну релігію.

Проте, вирішивши прийняти християнство і проголосити його державною релігією, кн. Володимир не захотів просити про це греків, а чекав відповідної нагоди, яка незабаром настала. Року 987 проти імператора Василія виступив один з його воєначальників Варда Фока, а разом з ним піднялись болгари. Василій звернувся до Володимира за допомогою, але кн. Володимир, використовуючи скрутне становище Візантії, поставив обов'язковою умовою спільних дій видати за нього заміж царівну Анну, сестру імператорів Василія і Константина, що обидва правили державою. Імператори погодилися (хоча це було для них великим скандалом, бо царівна була вже заручена з ґерманським імператором. Оттоном III), але з умовою, щоб Володимир прийняв християнство.

Проте після спільної перемоги над ворогом імператори не додержали слова. Тоді кн. Володимир обложив і захопив Візантійську колонію в Криму місто Херсонес і повернув його імператорам тільки

Руїни херсонеських будов

Арх. Проф. О. П.

після того, як вони віддали йому царівну Анну.

Такі складні відносини були України-Руси з Візантією, проте вони спричинились, головно через запровадження в нас християнства, до блискучого розквіту українського мистецтва X—XIУ ст., яке хоч і мало в тій порі візантійське підложжя, але незабаром стало на свій самобутній ґрунт.

Проф. О. Повстенко

В кожній хаті — де
батько, мати, донька чи син
є пластунами,
Ви зустрінете
»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«
Журнал Пластового Юнацтва!

З широкого світу

ФОНД ДЖУЛІЄТИ ЛОВ

В 1927 р. — декілька місяців після смерти Джулієти Лов (про неї писали ми в 6. числі »На сліді«) створено фонд світової дружби ім. Джулієти Лов в пам'ять її наполегливого бажання помагати дівчатам кожної нації. Кожного року дівочі скавтські з'єднання і приятелі дівочого скавтінґу в США причиняються своїми вплатами для збільшення цього фонду. Зважаючи на те, що скавтську дружбу найкраще піддержувати й розвивати в таборах молоді, грошей, зложених на фонд Джулієти Лов, вживали до 1939 року на влаштовування літніх таборів для дівчат різних країн.

Всі пластові видання
можна набувати
й замовляти
у Висилковій Станиці
Кооперативи »Пласт«
Українська Пластова Колонія
Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1.

Під час другої світової війни ці гроші йшли на допомогу дітям в знищених війною країнах, наприклад, для дітей у Китаї, дітей втікачів у Швайцарії, для англійських скавток, що потерпіли в наслідок бомбардування та інших. На кошт цього фонду виряджувано теж членів проводу дівочого скавтінґу в США до зайнять в УНРРА в грецьких і югославських таборах втікачів, у Палестині і в Єгипті. Вкінці з цього фонду одержали теж допомогу дівочі скавтські організації в Італії, Голляндії, Бельгії, Люксембурґу і Греції в матеріялах на однострої. Польська організація скавток одержала грошеву допомогу на видання книжки для дівочого скавтінґу.

Після війни кураторія фонду продовжує свою діяльність, піддержуючи молодь усього світу в її намаганні стати добрими громадянами своїх націй.

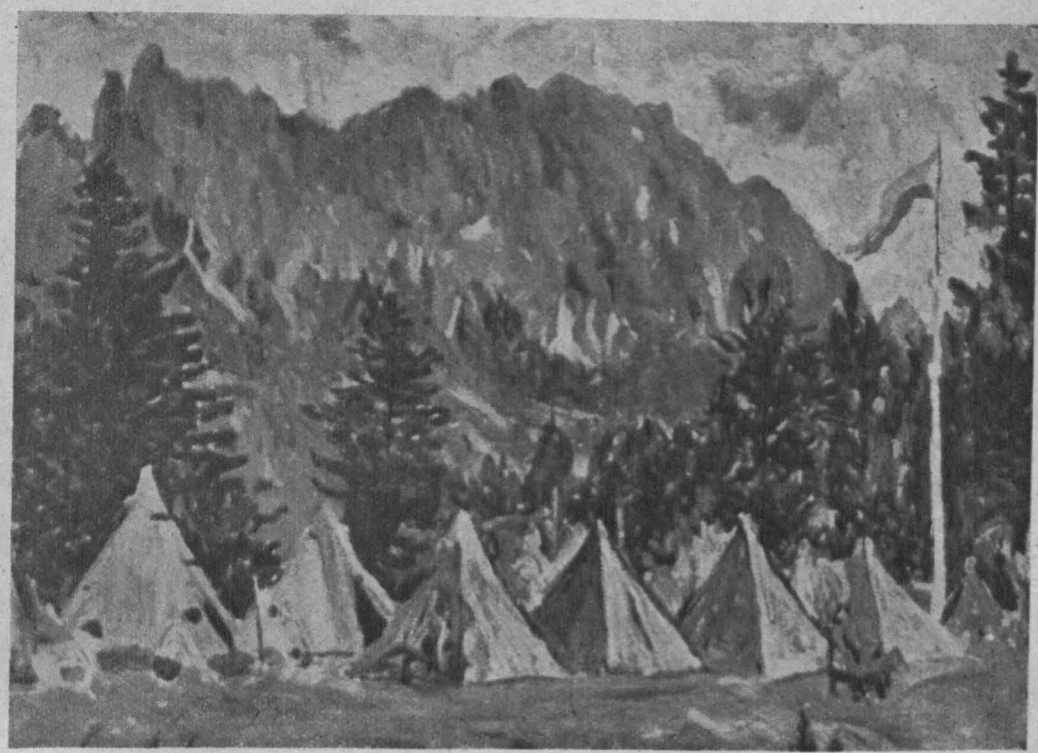

Степан Луцик, ЛЧ — **Ювілейне Свято Весни 1947** (Олія)

Ю. Федорович, пл. сен.

СЛІДАМИ...

В річницю смерти бл. п. Андрія Гарасевича, пластуна сеніора, поета й українського альпініста, 24. липня ц. р. відбулося в Берхтесґадені посвячення пам'ятника на його могилі. З цього приводу вміщуємо й репортаж пл. сен. Ю. Федоровича, товариша мандрівок Покійного.

Є дві дружби. Перша родиться в гомоні боїв у серцях людей, вкритих вояцькими шинелями. Вона хрищена кров'ю і сталлю — і сильніша за них. Вона триває все життя. І є друга дружба, що своєю глибиною дорівнює першій. Це — дружба мандрівників гірськими дорогами, високими верхами. Дружба, що її зцементувала вузлами нерозривности і тривкости любов краси, любов гір, труд і небезпеки виходу на строми й обриви. Вона постає наче б сама із себе у хвилину, коли виходиш, перев'язавшись вірною линвою на скельну стінку, сповнений свідомости: одне в нас бажання, одна мета, один вихід, а в дальшому — може й одна смерть. І віриш другові більш, ніж довіряєш собі і вичуваєш, що і в нього те саме почування — у той момент чи моменти, коли його життя у твоїх, а твоє за хвилину у його руках ... І, станувши на високому шпилі, задихані, облиті потом труду — тиснете один одному руку. І в цьому міцному стиску рук є те, чого так часто і так надаремне шукаємо в житті: тривалість і нерозривність ...

І буває так, що одного дня, коли ти не міг піти з другом у мандрівку, заграє в горах сурма. Тривогою заб'ється твоє серце і ти прогонюєш настирливо-турботню думку: Ні! Напевно це хтось інший сковзнув зі скелі ... Він? Ніколи! ...

І треба бачити ту радість зустрічі, цей безжурний усміх, цей дружній стиск рук, коли зустрілися ви знову із товаришем ...

Джек! Я не чув, як по Тобі сумувала сурма, як далекими відгомонами билася тривога об скелі холодні. Я не бачив неба, засіяного міріядами зірок, що жалібними свічками тремтіли, пригасали над Тобою. Я не дрижав холодом молодого ранку, що з нього сонце зціловувало радість. Я не встиг, я не міг навіть попрощатися з Тобою ... Тільки згодом я пішов слідами мандрівки Твоєї останньої ... І була вона найважчою моєю мандрівкою ...

—:—

... З першими проблисками холодного осіннього ранку покидаємо табір. Нас трьох. Несемо пропам'ятну таблицю, щоб її вмурувати там, де впав Андрій... Не легко воно. Серце повне докорів для долі, для самого себе. Сотню разів заслухував і сам переповідав іншим звіт з цієї трагічної мандрівки — і завжди він для тебе якийсь недосказаний, недомовлений, як недоспівана пісня ...

Біля полудня ми на місці. Помагаємо робітникові німцеві вирівняти скелю під таблицю і приготовляємося до виступу. Ждемо на Юрка Л., щоб поміг вмурувати таблицю, бо самі хочемо піти слідами...

Нарешті Юрко є. Вирушаємо без радости, без ентузіязму ... По кільканадцяти метрах прикре вітання ... Понад нашими головами пролітає несподівано декілька каменів. Воно депримує, пригнічує до решти, хоч і ніхто не признається до цього. Здається, що коли б один із нас сказав був: не йду! — то другі тільки притакнули б і завернули ...

Володко, товариш останньої мандрівки Андрія, переймає провід. Другий Дорко, я — останній. На перший перехід (кверґанґ), зовсім легкий, витрачуємо багато часу й сил. З важким трудом, забезпечуючися линвою, переходимо його і підіймаємося стінкою вгору. Йдемо поволі, ввесь час під враженням, що туди, куди ступаємо, падав Андрій. У хвилини, коли мушу вичікувати, щоб перші перейшли якесь трудніше місце, примикаю очі й не можу найти відповіді, чому я такий кволий сьогодні та й повільний...

Часто пристаємо й випробовуємо скелю по обидвох боках. Крім сухих вказівок, ніхто нічого не говорить. Володко, що перед хвилиною взяв провід, задержує Дорка. Він сходить вниз і ми йдемо на ліво. По кількох метрах затримуємося на скельному виступі. Під нами глибоко внизу — засипана скельним румовищем долина Вацманкару. Далеким відгомоном котиться стукіт молотка, долітає до нас. ... Здається, що так само голосно стукочуть наші серця. Володко мовчки показує рукою на місце, відділене від нас вузькою прірвою, і якось так незвично твердо додає:

— Там ...

Мовчки хилимо голови. Мовчки стоїмо задивлені в те місце. І є в тій мовчанці все те, чого наші уста не вміють висловити ...

На великому годиннику Часу тільки одно слово: »Зараз!«

»Одиноким правильним шляхом для розв'язки всіх питань, що виникли у зв'язку із грошевою реформою у Німеччині, головним чином питань господарського характеру, є поворот до наших пластових випробуваних та устійнених способів діяння, а це до:

пластової ощадности,

пластового заробітку,

пластової помисловости й зарадности,

значить до тих пластових прикмет, що їх треба ставити поруч інших пластових чеснот на першому місці в сьогоднішній еміґраційній ситуації.«

»Берхтесґаденер Трон«

Не знаю, як довго ми так стояли. Хтось з нас сказав, що треба квапитися, щоб зійти в час і бути на посвяченні таблиці.

Сходимо з виступу і гладкою плитою просовуємося вгору. Зупиняємося перед виходом на верх. Володко передає Доркові линву і »робить драбинку«. Дорко з важким зусиллям посувається непевно вгору. Ще трішки! Ще тільки кількадесять сантиметрів ...

— Слава Богу! Вдалося! ...

Другим іду я. Володко допомагає, як може ... Хвилинка — і я завішений тільки на линві. Ну, врешті є опертя. Витягаюся вгору. Вдвійку тягнемо Володка — і ми на шпилі. Задихані, облиті потом і втомлені до краю ... Сідаємо і ще раз переживаємо те, що пережили перед хвилиною. Без линви ледве чи вийшли б! Між двома заокругленими скельними стінами, під які підійшли ми плитою, застрягла велетенська кам'яна брила. Вона і стіни мов зумисне вигладжені... Найважніше, що повезло! Краще про це не думати ...

Сходимо вниз звичайним підходом від Кіройнтгавзу, виходимо на Кар і йдемо в сторону Вестванду. Дорко вибився зовсім із сил ... Що кілька кроків сідає ... Вичікуємо на нього — і на місце приходимо вже після посвячення ...

—:—

Це була моя найважча мандрівка. Я вийшов на шпиль і в мене не було радости перемоги:

— Я не міг стиснути Твоєї руки, Білий Джеку! ...

На верху Берхтесґаденер Трон (Унтерсберґ)
(На фото (зправа): С. Ґаук, А. Гарасевич, Ю. Федорович) Фото: В. Сторощук

Для розваги і науки

ЧИ ХОЧЕШ БУТИ ХЕМІКОМ?

Дорогий Юрку!

Дуже радію, що Ти зацікавився наукою хемії, про що Ти пишеш мені в своєму листі.

Я радо подаватиму Тобі всякі вияснення, а якщоб Тебе це зацікавило, то може Ти й сам пробуватимеш робити хемічні досвіди. Це легко Ти можеш зробити і в себе дома.

Хемічної робітні, чи як її називаємо лябораторії, Ти відразу не влаштуєш, але поволі можеш собі збудувати домашню лябораторію. Я постійно радитиму Тобі, як це зробити.

Отож слухай: наука хемії — це наука про речовини. Все, що нас окружає — земля, повітря, вода, дерева, вугілля — це речовини. На кожному місці зустрічаємося з перетворенням цих речовин, наприклад: при горінні вугілля або дров у печі. З вугілля і дров утворюються нові речовини і притому виділюється тепло. Хемічне перетворення відбувається теж і під час дихання в організмах, одним словом все життя зв'язане з безконечним рядом хемічних перетворень.

Тому, не треба думати, що хемія — це тільки щось, що »воняє«. Хемія — це наука про речовини, про їх переміни. Думають, що назва »хемія« вийшла ще дуже давно з Єгипту, де слово »кеме« мало визначати край чорної землі в протилежності до червоного піску пустині.

В Єгипті стояла високо наука хемії вже давним-давно. Тодішні вчені намагалися добути з нешляхотних металів золото. Пробували теж робити чарівний трунок для продовження життя. Шукали за »каменем мудрости«, з допомогою якого можна б було зробити все, чого бажає людина. Цих хеміків назвали згодом альхеміками.

Правда, їхні наукові твердження виявилися здебільша неправдивими, але про це говорити не будемо. Може колись і про це Тобі розкажу. Вернімося ж тепер до нашої хемії.

Отож хемія займається різними пробами з речовинами, дослідами, або, як це кажуть, експериментами. І ми хочемо експериментувати, себто досліджувати. Експерименти в мові хеміків — це — так сказати б — »питання до природи«. Наприклад, питаємо: що таке вода? Хеміки прослідкували воду різними відомими їм способами і вкінці природа дала відповідь: вода складається з водня і кисня.

Але ж ми самі хочемо ставити питання природі. Ці питання, складаються, як ми вже сказали, з дослідів-експериментів. До цього ми потребуємо приладдя і для цього влаштовуємо домашню хемічну робітню — лябораторію. В ній будемо відбувати досвіди — ставити питання природі.

Повишукуй різні пляшиночки — з ліків, з чорнила і т. п., призбирай різних коробочок (пуделочок). Пляшинки чисто вимий й вичисти теж коробки.

Добудь собі теж кільканадцять скляних рурочок, що правитимуть Тобі за пробівки. Добре було б, щоб Ти добув десь декілька вогнетривалих пробівок. З дощинок зроби собі стоячок, в якому будуть стояти пробівки.

При цьому хочу звернути Тобі увагу, що першою передумовою і принципом хемічних дослідів — це чистота. В хемії це найважливіше гасло.

На пляшечці чи в коробочці треба завжди написати, що в ній є. Крім цього під рукою мусиш мати зошит-записник. В ньому записуватимеш усе, що Ти робиш і що Ти вже зробив. Записуватимеш туди і всі свої спостереження під час дослідів. Ти молодий і в Тебе дуже добрий змисл спостерігання. Але ж буває часто, що забувається все те, що під час роботи Ти завважив. Тому — все в записник. Він хай буде Твоїм нерозлучним другом-дорадником. В мами попроси

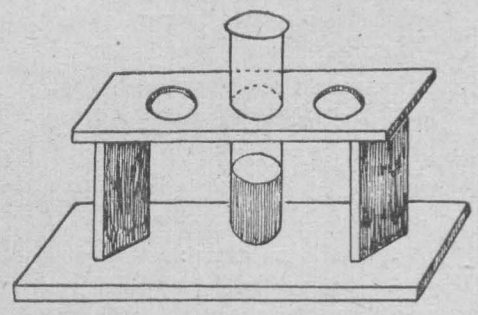

Підставка для пробівок

кілька чистих платків, що ними будеш витирати Твої приладдя.

І берімося до роботи.

Насамперед зробім собі стоячок. Він виглядає так, як це подано на рисунку. Величина його і кількість отворів на пробівки може бути різна.

Коли Ти маєш приготовані, вимиті і висушені пляшечки та чисті коробочки, тоді вже можеш сповнювати їх речовинами-хемікаліями. Очевидно підеш до матері, попросиш трішки кухонної соли, цукру, соди, порошку проти молів і т. п. Всі ці хемікалії всиплеш до пляшинок і на кожній напишеш, що там є. Опісля кожну пляшечку треба щільно заткати, щоб на хемікалії не впливало повітря. Деякі з них могли б вглинати вогкість з повітря і могли б розпливтися або вивітрити. Могло б бути й так, що вони зникли б із Твоєї пляшечки.

Ці речовини ціпкі.

А тепер зробимо перший дослід: спробуємо їх розпустити, або — як це кажуть — розчинити. Щоб добре було спостерігати, як розчиняється ціпке тіло, візьмім, наприклад, каліюмперманґанат, що його вживаємо до полокання уст і горла. Якщо у Вас дома цього нема, то попроси в батька трохи грошей і купи дрібку цього ліку в аптеці. Це маленькі фіолетні кришталики. Їх усип до пляшинки і щільно заткай! Не забудь написати на приклеєній до пляшечки карточці, що таке в ній.

Візьми кілька кришталиків, приглянься їм добре і кинь до пробівки, сповненої водою. Побачиш, як гарно і скоро кришталики розпустяться у воді. Ти матимеш гарний фіолетний розчин. Коли даси пару капель цього розчину на папір, то він забарвиться на брунатно. Цей розчин влий до іншої пляшечки і напиши: Розчин каліюмперманґанату.

У своєму записнику так напишеш: »1. 8. 1948. перший досвід. Я дав до води пару кришталиків каліюмперманґанату, з чого постав розчин. Барва розчину фіолетна. Діяння на папір: брунатне забарвлення паперу«.

Візьми далі декілька кришталиків каліюмперманґанату, постав на якусь мисочку і дай це до пивниці ,або пральні. За кілька днів поглянь, що сталося з цими кришталиками. Побачиш, що під впливом вогкости кришталики ці розпливлися.

Візьми дальше всі інші хемікалії, що їх маєш у своїй лябораторії і пробуй робити розчин. Побачиш, що не всі вони будуть розпускатися так легко у воді. Наприклад, цукор у холодній воді не так скоро розчиняється. Пісок зовсім не розпуститься.

Всі ці спостереження запиши у своєму записнику.

В другому листі напишу Тобі про інші, дальші досліди. Так пізнаватимеш науку хемії. Можеш такі досліди робити спільно з Твоїми друзями у пластовому гуртку. Про справи зв'язані з цими дослідами — пиши мені.

СКОБ!

Твій вуйко

Да-Пе

З НАУКИ Й ТЕХНІКИ

Із пшеничної соломи почали виробляти в Америці високоякісну целюльозу й гарний папір. Виробництво не вимагає великих коштів, а дає видобуток більший, ніж думали.

Електрон-мікроскоп, що при штучному світлі побільшує 100 000 разів, дає змогу вглянути в таємні досі центральні осередки людських нервових тканин.

Про атом в англійському конверсаційному лексиконі »Енціклопедія Брітаніка« у першому виданні з 1768 року згадано тільки в чотирьох рядках. В найновішому виданні про »атом« пишуть на цілих 5 сторінках.

Вітаміна »Г«, досліджена недавно хеміками, як пара-аліно-бензое-кислота, є конечний для дозрівання молочнокислотних бактерій. Після докладних обсервацій виявилося, що брак вітаміни »Г« в паші для коров унеможливлює вироблювання твердого сиру.

ЯК ДОВГО ЖИВЕ І ЧИМ ХАРЧУЄТЬСЯ КОРОЛЕВА БДЖІЛ?

Багато людей призадумувалося над питанням, чому королева бджіл (бджоляна матка) живе довше за звичайну бджолу-робітницю. Стверджено бо, що королева живе яких 5 років, а звичайна бджола тільки 2 до 5 місяців. Тією справою займався американський хемік Гарднер. Він дослідив, що причиною довшого життя королеви бджіл є спеціяльний харч, яким годують її бджоли-робітниці. Цей харч дуже багатий на різного роду вітаміни. Згаданий учений пробував годувати цим харчем інші роди комах і ствердив, що з його допомогою можна продовжити життя комахам на яких 46%. В останній час Ґарднер робить досліди над тим, чи не можна б із харчу для королеви бджіл добути лікувальних засобів для людей.

Подав пл. сен. **Др. Р. В.**

З пластового Життя

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ — БЕРХТЕСҐАДЕН.

Вечір пісні і слова.

... З пластовим законом у серці, з вірою в побіду нашої правди вийшли ми, пластуни, на еміґрацію — у чужі простори, далеко від рідних піль, лісів та гір. З собою понесли в чужину найцінніші скарби душі нашого народу, а це рідне слово і пісню, що мов лицарі стоять на сторожі наших святих ідей. — Розуміючи значення й велику ролю рідного слова й пісні на чужині, влаштовано заходами нашої Пластової Станиці »Вечір пісні і слова« в дні 25. 4. 48 р. в залі таборового театру. Участь у цьому вечорі, крім пластової молоді, взяли також запрошені мистці: п. Оксана Мухин — сопран, п. Оксана Когут — скрипка, п. Саковський В. — баритон. — Половина доходу з цієї імпрези призначена на цілі »Рідної Школи«.

»Коза — Дереза« серед нашої дітвори.

Від довшого часу Імпрезова Ланка носилася з думкою підготовити якусь імпрезу діточими силами для дітей нашого табору, бо досі для них нічого не було влаштовано. На перший плян задуманого діла увійшла діточа оперета »Коза — Дереза« М. Лисенка. Успіхи в день вистави (22-Лютого) були надсподівані. Наші таборяни захоплені своїми власними дітьми, чи радше їхньою грою та співом на сцені. Навіть і ті, що неприхильно ставилися до Пласту та нашої мозольної праці — мусіли це признати. Моральний та матеріяльний успіх — великий. На бажання таборян повторено виступ нашої пласт. молоді ще раз.

Але на цім не кінець. Нашим дітям прийшлося ще раз себе показати, але вже перед чужою публікою: німцями та американцями в Берхтесґадені у Бауерн-театрі в »Тижні молоді«. В т. зв. »Українському Вечорі« (18-квітня) поставлено нашу оперету »Коза Дереза« а наступного дня виведено кілька народніх танців у т. зв. »Танцабенд-і«.

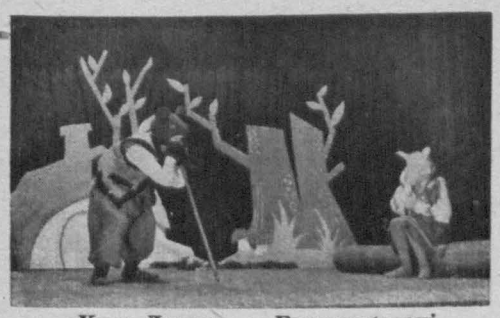

»Коза-Дереза« в Берхтесґадені

Для дітей, для новаків і новачок
появляється у Пластовому Видавництві
МОЛОДЕ ЖИТТЯ — МАЛІ ДРУЗІ
Часопис для Української Дітвори.
Ціна числа 0.40 ДМ
Вже появилося 4. число за червень 1948

Гостина делеґата Інтернаціонального Скавтського Бюро сктм. Монне

Mr. Monne Representative of J.B.S.B. on his visit at Berchtesgaden, among Ukrainian Scouts

В днях 2.—3. V. ц. р. відвідав наш пласт. осередок делеґат І. Б. сктм. Монне. Його відвідини припали саме на час влаштованого Станицею »Свята Юрія«, під час якого відбувся перехід новаків до юнацтва, заприсяження учасників та іменування розвідчиці. Делеґат побував на цілій імпрезі, цікавився життям нашого пластового осередку, оглянув домівку та перевів декілька хвилин з сеніорами при спільному чайку. — Вечером, при Ватрі малий Коко »іменував його новаком« та подарував хустину жовтодзюба. З цієї нагоди гість дався фотографувати разом з Коком. —

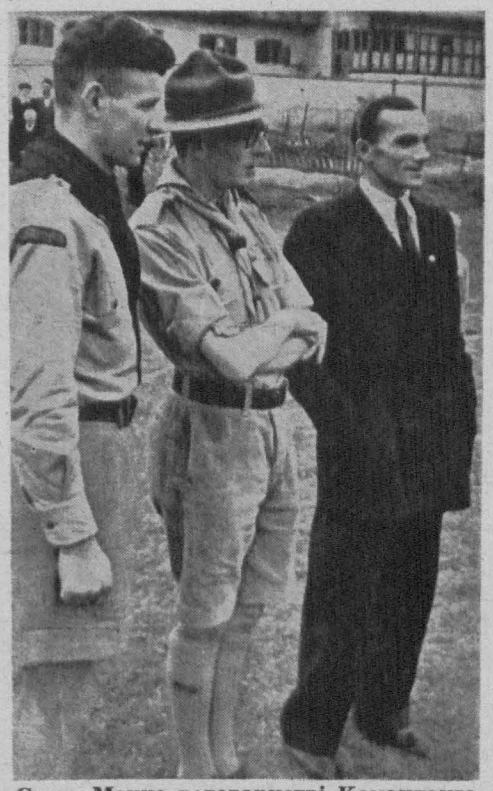

Сктм. Монне в товаристві Команданта Пластунів у Берхтесґадені

Виконай щодня одно добре діло! — це перший обов'язок пластуна.

ПЛАСТУНКИ, ПЛАСТУНИ!
»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Це Ваш часопис і Редакція хотіла б зробити його якнайкращим пластовим часописом. Але ж для цього треба, щоб у часописі співпрацювали й Ви, надсилаючи
свої статті,
оповідання, нариси й поезії,
описи мандрівок і зустрічей,
фотографії і рисунки,
дописи з пластових імпрез - концертів, святкувань, і все те, що варто надрукувати в часописі!

Всі матеріяли надсилайте на адресу Кооп. Пласт (Для »Молодого Життя«) РЕҐЕНСБУРҐ, Ґанґгоферзідлюнґ.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА сповіщає з глибоким смутком про смерть Генерального Штабу генерал-хорунжого

ВСЕВОЛОДА ПЕТРОВА

члена Головної Пластової Ради, колишнього Міністра Військових Справ Української Народної Республіки, Лицаря найвищих бойових відзначень, Командира Українського Запорізького імени Костя Гордієнка Гайдамацького полку, Генерального Інспектора Українських Збройних Сил, Професора Українського Високого Педагогічного Інституту в Празі, військового публіциста і визначного громадського діяча, що помер по короткій, але тяжкій недузі в Авґсбурґу 10. липня 1948 р.

Похорони відбулися в середу 14. липня на Авґсбурзькому цвинтарі.
Вічна Йому Пам'ять!

Лісова Мавка в гостях англійських пластунок.

Старша пластунка Оля Пендюк, Лісова Мавка з Ерлянґену, виїхала мин. осени до Анґлії, де працює як сестра у шпиталі в Лій. Там вона зустріла англійських скавток ґерл гайдс, що дуже щиро поставилися до неї. На їх прохання, як довідуємося з її листів, вона була на сходинах їх куреня юначок та там розказувала їм про Україну та наш Пласт. Анґлійки слухали її з зацікавленням. Також дуже радо помінялися з нею відзнаками, бо кожна хотіла мати нашу лілейку. Рідні скавток запрошують її часто до себе в гості та самі скавтки стараються на кожному кроці влегшити їй побут на чужині та помагають влаштуватися в нових обставинах.

Як бачимо, Ідея Бі-Пі-справді могутня сила, що робить братами людей різних національностей та встановляє дружбу між людьми, що зросли в зовсім окремих світах.

Леся Хр., ЛМ.

»Лісова мавка« між англійськими скавтками

ПИШІТЬ
ТІЛЬКИ НА ПЛАСТОВИХ ЛИСТІВКАХ!
Набувати і замовляти
у Висилковій Станиці Кооп. »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1.

Ціна — Preis: 0.50 DM.

ГАРТ І ЗДОРОВ'Я

ЛАПТА

Я пригадую цю гру в м'яч ще з днів далекої моєї молодости, літ 40 назад. В лапту грали ми всі-учні, від молодших до старших кляс. Ніяка інша гра не була така шанована і стала, як ця. Бувало навчать нас якої нової гри, ми пограємо кілька разів і знов вертаємося до лапти.

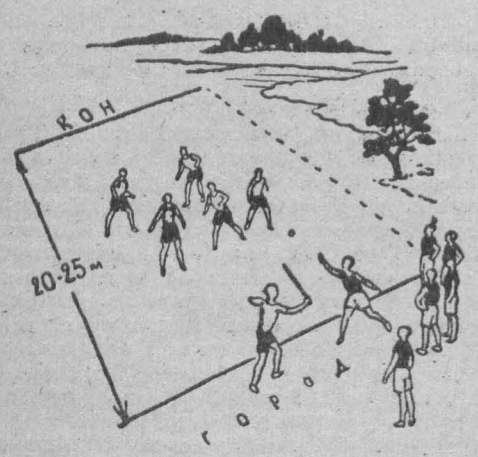

В лапту може грати два гуртки: один проти другого, або грає 12—14 пластунів і діляться на дві команди.

Як що є два гуртки, то один гурток займає місце в »городі« або замку, другий гурток іде »в поле«.

Поле це є площа 20—25 метрів довга. Широчина, згідно умови і відповідно до обставин. Поле не мусить бути дуже рівне, як для гри в копану чи іншу гру. Хто іде до замку, рішає жеребок, або провідник одного гуртка кидає палицю другому провідникові. Той лапає її на лету і далі перекладають на палиці кулаками. Чий буде верх, той іде до замку. Той, що буде зверху, мусить ще палицю кинути через голову на п'ять метрів взад. Як не кине то до замку іде інший гурток.

Перед замком або городом робиться черта. Так само кінець заднього поля значиться чертою. Цю черту ми називали »кон«.

Гурток, що буде »на полі«, розміщується, де хто хоче, але краще так, щоб бути на тих місцях, де найпевніше може впасти м'яч, який буде кидатися зі замку-городу.

Гурток, що буде в городі, по черзі підкидає мячик (гумовий, міцний, не дутий) і той, що підкинув його лівою рукою, мусить палицею, що є в правій руці влучити м'ячик, щоб він полетів в поле, як найдальше. За той час, як м'ячик полетів, той самий пластун мусить сильно бігти до »кона« т. є кінця поля і добігти назад в город, так, щоб його не влучили м'ячем з гуртка, що є в полі.

Хто успішно добіг до города, може далі грати, коли прийде його черга. Коли ж його влучили м'ячем — гуртки міняються місцями.

Ті, що в полі, стараються м'яч зловити в руки. Як хто зловить — так само гуртки-команди міняються.

Кожний, що є в городі, б'є палицею м'яч один раз. Вдарив і біжить до »кону« і назад. Якщо зле ударив, не влучив у м'яч, він дальше не грає. Мусить при черговому »подаючому« м'яч — себе »виручити«. То значить бігти до »кону« і назад в город. Після цього може знову грати. Як що подаючий, той що б'є м'яч, слабо вдарив м'яч і напевно не встигне добігти до »кона« »виручитися« — то чекає нагоди це зробити при чергових учасниках гри.

Як що в городі всі учасники не могли себе »виручити« т. є ні при свому ні при чужому биттю м'яча — не встигли добігти до »кона« і назад, то гурток (що в городі) піддається. Вмирає голодною смертю і іде в поле, (міняються).

Сктм. Л. Бачинський.

ЖИТТЯ В ТАБОРІ

Стіл в таборі без дощок

З дошками тяжко, а без стола невигідно. Подаємо спосіб, як зробити стола з матерії. Їдучи до табору, захопіть із собою полотно довге на 1.50 м (Т). Краї треба зшити (С). Полотно не нищиться, його можна вжити потому для іншої цілі.

З краю, в середину полотна треба вкласти дві палиці рівні і гладкі. Їх довжина трохи більша за ширину полотна (В).

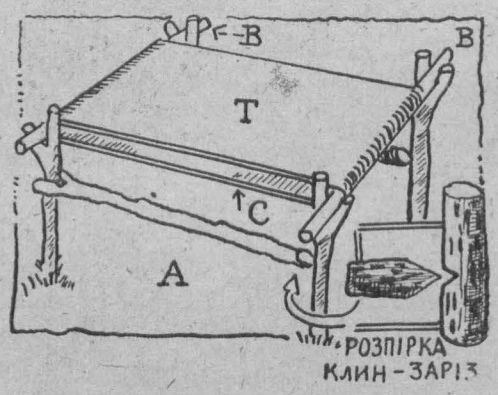

Вирубайте 4 ніжки-рогачки, як це показано на рисунку. На ті рогачки покласти полотно з палицями. Стіл готовий.

Найважливіше, щоб стіл був рівний. Для цього треба натягнути полотно. Це роблять з допомогою двох розпірок (А). Один бік з рогачем упирається в одну ногу стола, а другий, загострений клином, входить в заріз другої ноги стола.

Подробиці на рисунку.

Подав за »Vie des Bois«, Boenhold'a
Сктм. **Л. Бачинський**

Дружба в одному кошику

Фото: М. Шевчик

У Висилковій Станиці Кооперативи »Пласт«,
Українська Пластова Колонія,
Авґсбурґ, Сомме Касерне 1.
можна набувати такі видання:

1. **Англійсько-український Словник,** проф. Лева, і Верб'яного »знижена ціна) . . . . . 6.— ДМ
2. **Українсько-англійський Словник,** проф. Лева, і Верб'яного, І. частина 8.— ДМ
3. **»Ріккі-Тіккі-Таві«,** Кіплінґа . 0.50 ДМ
4. **»На сліді«,** Журнал Пластового Юнацтва, Чч. 1, 2, 3, 4/47 і 1, 2, 3/48 по 0.50 ДМ
5. **»Молоде Життя«,** Журнал Пластового Юнацтва, Ч. 2/48 . . . . . 0.50 ДМ
6. **Записки Українського Пластуна:** »Впоряд«, »Шлях Пластуна Новака«, »Ідеологічні основи Сеніорського Руху« . . . . . по 0.50 ДМ
7. **»Молоде Життя-Малі Друзі«,** ч. 4/48 . . . . . 0.40 ДМ
8. Старі числа **»Пластуна«** й **»Новака«** по 0.50 ДМ

Надходить час мандрівок, таборів зустрічей!

Пам'ятайте про ч е н ч !

Пластові лілейки, пам'яткові відзнаки, Нашивки й жетони — можна набувати у Висилковій Станиці Кооп. »Пласт«, Авґсбурґ, Соммо-Касерне, Бл. 1.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. А т а н а с Ф і ґ о л ь. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґгофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. F i g o l

„MOLODE ZYTTIA" / „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

N/0898 7. 48. 3000.

З пластового гумору: Теорія і практика

„Jamboree 1947", Moison

Виходить 1. кожного місяця
Серія В, ч. 4. Вересень 1948
Issue C, Nr. 4 — September 1948

УКРАЇНСЬКИЙ
2795
В
МУЗЕЙ-АРХІВ

MOLODE ZYTTIA / JOUNG LIFE
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

Др. Юрій Старосольський, ЛЧ

. . . БУТИ ВІРНИМ УКРАЇНІ

Розділ із книжки »Велика Гра«

Кожна національна скавтова організація виросла на ґрунті англійського, Бейден-Пауеллового зразку. Й однакові для всіх основні засади завдань і методи. Головні обов'язки, закон, гасла — по суті ті ж самі, хоч інколи вбрані в іншу форму.

Але розвивалась і росла кожна національна організація на окремому своєму рідному ґрунті. Вона черпала сили та ідеї з того ґрунту, а ці сили й ідеї формувались з окремих історичних умовин, з духа даного народу, з його окремих хотінь, потреб, традицій та народних питоменностей. І завдяки тому національні скавтові організації витворили й зберегли свої притаманності, що проявляються не тільки зовнішньо — назвою, відзнаками, одностроєм — але й розумінням та відчуванням самої ідеї. Це було природне й необхідне. Не можна дивуватись, що напр. Північна Америка, маючи могутню, незалежну державу, але зате поважні труднощі з власними громадянами, що ламають право, з бандитизмом, що гуляє навіть серед молоді і т. п., кладе натиск на завдання скавтінґу — виховати чесних громадян, а при тому людей, що підходили б до американського стилю життя.

І коли Франція створила окрему католицьку скавтову організацію, то ясно, що в ній кладуть особливу вагу на релігійність скавтів.

Кинула своє відбиток і наша історична доля на український Пласт. Ми всі відчуваємо, яке велике значення має для нас обов'язок служби Батьківщині, який глибокий його зміст, яка тверда необхідність. В історичному поході народів — політична незалежність, давно, від віків здійснена й закріплена в других, — для нас усе ще ціль у голубій далі. В нашій уяві — останній крок походу, коли в других вона перший, від якого починають. Це дуже — дуже основна різниця, Вона — ясно — мусіла поставити цілі українського Пласту в особливому світлі, мусіла поставити акцент на вірності та службі Україні. І цю службу розуміють у нас багато ширше, поважніше, як у других. Я сказав би, що через те ми сприймаємо цілу ідею Пласту значно глибше, як наші щасливі брати-скавти: Менше як забаву, а більше як з а в д а н н я. І я не знаю пластової відзнаки, в яку так сильно й органічно був би вплетений державний герб, як наш Тризуб у нашу пластову лелію.

Службі Батьківщині підпорядковані всі дальші обов'язки пластуна. Це для Неї в першу чергу пластова готовість. Для Неї виховуємо людину сильну духом, тілом і знанням.

Ні скавтінґ, ні наш Пласт не ставить політичної чи партійної програми. Інколи вважають це його слабістю, але це напевно велика його сила. Він дає людей Україні, а не партіям. Але кожний »готовий« пластун — громадянин, що вийшов уже з пластової школи, може з користю працювати в чесній політичній партії, що ставить добро Батьківщини перед добро партії.

Юнак учиться в Пласті любити Україну, свою Батьківщину, не через призму вузької партійної програми. Він учиться готовости працювати, жити, а коли треба рискувати життям для Неї. Його глибока, чесна любов і його готовість дадуть йому завжди вичуття й міру правдивого патріотизму. Цей патріотизм — активний патріотизм — це наша виховна ціль. Його довели вже українські пластуни славно в двох світових війнах і в постійних боротьбах поміж ними.

Пластова програма складена так, що вчить від самого початку цього чинного патріотизму. Пластові проби, гутірки, свята — поступово вчать юнака, що там на Сході Европи лежить чудова країна, його Батьківщина, повна сонця, зелені і земного багатства, обведена кучерявими горами, прорізана бистрими ріками, засіяна містами. Що там сіяла колись славою своя Українська Держава; що має знову постати за й о г о, пластуна, поміччю. І далі, що там живе нарід, якого й він членом, нарід прекрасний, здібний, завзятий, що чуда творити вміє, але й погані сторінки має; нарід, що будував і руйнував, а повинен тільки будувати. І він сам — юнак має стати найкращим членом цього народу і будівничим з найкращими будуючими прикметами. Юнак звикає бачити свою долю на тлі долі його Батьківщини.

Вхід до табору берхтесгаденських юначок
фото: З. Елиїв

Пластуючи — він стає сильний духом: це для України потрібна сила його духа. Він став сильний тілом: це для України його сила потрібна. Він набуває знання широкого, вмілостей, бистроти ума: це для України їх потрібно. Він і вчиться бути особисто успішним у житті, щасливим, усміхненим: це Україні треба життерадісних громадян. Бо які майбутні громадяни, така й держава. Він, юнак виробляє в собі »громадянські чесноти«: словність, совісність, точність, дисциплінованість, послух своїй владі й законам і т. д. Такий — стане найкращим ґарантом українського правопорядку. Він — вкінці — вчиться і привикає сповняти чесно й сумлінно свій щоденний обов'язок на кожному пості, на який покличе його Батьківщина, без слави, признань, чи особистих амбіцій. А життя вчило нас, що це інколи важче, як у хвилевому патріотичному захопленні рискувати життям. Тільки ми, склоняючись перед маєстатом найвищої жертви — життя, схильні забувати про часто рішальне значення буденного неефектовного обов'язку. Та Пласт цінить його і виховує для нього. Батьківщина інколи — в переломових для Неї хвилинах — вимагає готовости вмерти для неї; але постійно, щодня вимагає готовости жити для неї. Одне й друге — патріотизм.

Але гарячий, щирий патріотизм не замикає пластунові виду на широкий світ, що за межами рідного краю. Шляхом через свою Батьківщину, він, разом зі скав-

З вишкільного табору у Вінцері (1948): Вивчають Картографію

Фото на титульній сторінці:
Пластунки у мандрівці
Фото: З. Елиїв

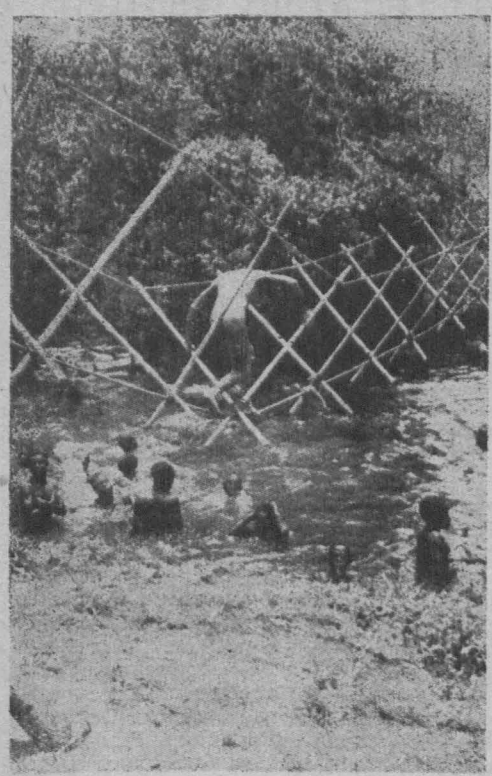

З життя скавтів: будують міст із палиць
фото: »Jamboree«

Леся Храплива
Лісова Мавка

Ватра

Розкотилися зорі над нами
І розмріялась ніч чарівна
І всміхається ватра зірками
І тремтить у просторах весна.

І серця біля ватри у крузі,
Повні мрій, повні зір і весни;
Пластові посходилися друзі
Про юнацькі розказувать сни.

Ми зійшлись, повні віри і сили,
На порозі нового життя,
Бо нові нам шляхи вже відкрились,
Мерехтить вже далека мета.

Бо життя нам суворе й чарівне
Вже сміється, вже кличе, манить . . .
Бо підемо в змагання нерівні,
Щоб в змаганні співати і жить!

І коли на чужині, в дорозі
Буде сум, буде біль, буде жах,
Не згасатиме в лютій тривозі
Ясна усмішка в нас на устах.

І коли будуть хмари над нами,
І покриється мрякою шлях,
Причаруємо сонце піснями,
Щоб світило на наших стежках.

Бо шепочуть нам зорі над нами,
Ясна ватра і ніч чарівна,
Що повернеться ще, з пластунками,
На Вкраїну цвітиста весна!

тами світу, хоче будувати краще його завтра. Він член світового братерства скавтів, з якими має — пластовим способом — спільну мову. Скавтінґ хоче, щоб ця спільна мова й те братерство не погасало навіть, коли політично станули б скавти різних націй до боротьби проти себе. Навпаки — в таких саме хвилинах, братерство скавтів могло б помогти рішати спір без засобів негідних людства.

Роман Якемчук

ПЛАСТУЄМО . . .

(Допис із Бельґії)

Ми в Бельґії. Група українських старших пластунів, що приїхали на нове місце проживання ще з початком академічного року 1947. Всі студенти і всі студіюємо на лювенському католицькому університеті. І пластуємо!

Тут похмуро. Мало сонця і часто падають дощі. В зимі мало, а то й зовсім нема снігу. Рівнини, хиба денеде горбики. Всюди муровані доми з червоної цегли. Всюди червоний колір. Улюблені краски бельґійців — це й ті, що національного прапору: чорний, жовтий, червоний. Найбільш консервативна країна Европи й здається світу. Елеґантно повбирані пані і таки сильно немодно мужчини. На кожному кроці монахи в довжезних рясах; їх багато і їх значення в Бельґії велике.

»Малі розбишаки«

Багато й пластунів. Їх зустрінете всюди: на двірцях, коли готуються в дорогу, на вулицях як співають пісні, на спортових виступах, в концертній залі, на університеті. В широчезних капелюхах, в дещо задовгих як на наш смак штанцятах. Це — як їх залюбки називають в Бельґії — малі, приємні розбишаки (переклад дослівний!). Їх люблять і допомагають на кожному кроці, симпатія до скавтів зовсім очевидна. Шановна пані дому зовсім не здивується, коли нараз побачить в своєму помешканні гурт »шпінголетів«, які шукають охорони і прикриття перед групою, що наступає. Вона лиш поблажливо усміхнеться й попросить провідника групи зважати на посуду й начиння. Очевидно воно не все помагає і в багатьох випадках господиня стає безрадна, коли ще й бачить в очах юнаків щирий жаль за не зумисне зроблений вчинок. Вона вкінці меланхолійно усміхнеться і скаже: »Ну щож . . . а всежтаки гарні хлопці! . . .«

Без сотика з Бельґії до Швайцарії

Їх знає і поліція, а навіть прикордонна сторожа. Вони одначе ставляться до »малих приємних розбишак« доволі поблажливо. Так нпр. минулого року гурт університетських скавтів домовився провести змагання: хто без грошей в кишені в часі 24-ох годин найдальше зайде чи заїде від місця виходу, цебто з Лювену. І знаєте який був рекорд? Один ст. пластун опинився в Швайцарії! Дістався до границі, звідтіль за допомогою пригранничників автом дальше. Одержав нагороду безплатних вакацій у Франції. Історія набрала розголосу на цілу Бельґію і довго не сходила із сторінок преси. І добра пропаґанда для самих скавтів.

Знову ж, нпр. після закінчення війни, бельґійські скавти відіграли першорядну ролю у політичному і широкому громадському житті. На доручення уряду проводили вони провірки осіб, що співпрацювали з наїзниками-німцями під час окупації, робили слідства, служили технічним апаратом до виконування найбільш складних і гнучких питань. Вив'язались знаменито.

Вчимось і пластуємо

Що робимо ми — українці? Пластуємо! Стараємось в якнайбільш вірний спосіб проводити плян діяльности старшого пластуна: праця над собою, праця в Пласті, громадська праця поза Пластом.

Нова праця
про ідею й методи пластування:
Др. Юрій Старосольський
»ВЕЛИКА ГРА«
Багато ілюстрована, з оригінальними ініціялами
арт. мал. проф. С. Судомори
Ціна 3.— ДМ
(Закордоном 1 амер. доляр)
Набувати у Висилковій Станиці Кооп. »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне, БЛ. 1.

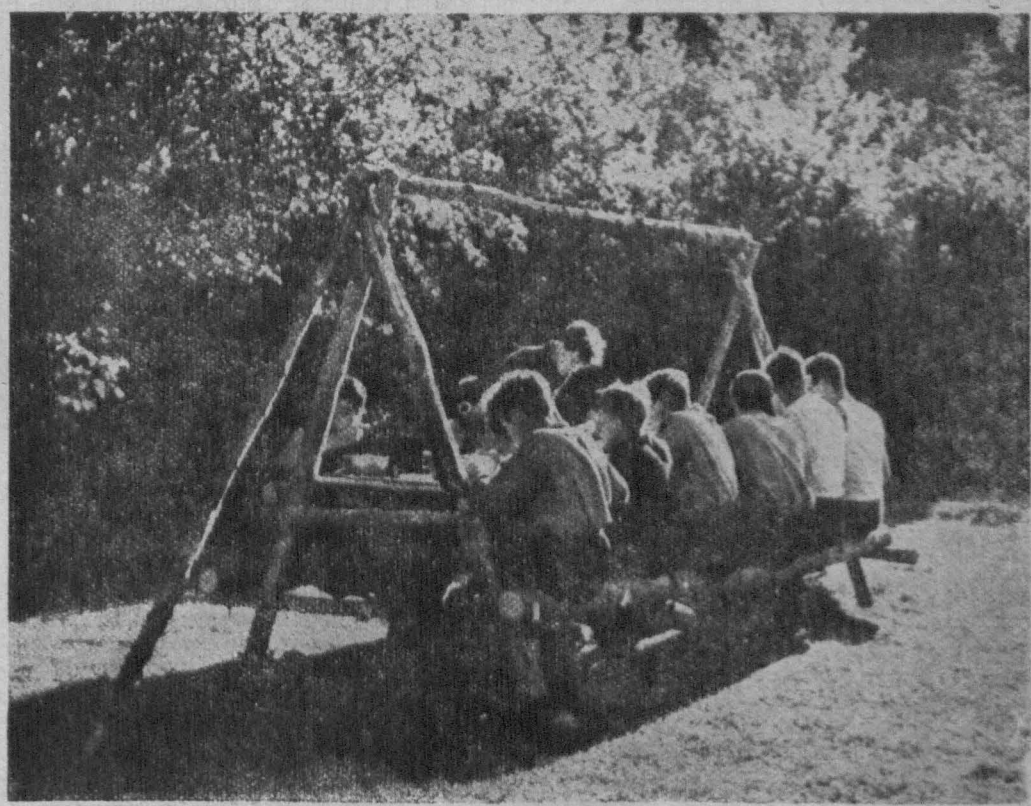

З життя чужих скавтів: Обідають. фото: »Jamboree«

Над собою — викуваємо і гриземо майже ненависну французьку мову. Ненависну лиш в початках, коли наше знання ще було невистарчальне для слухання викладів і праці в студіях. Тепер вже майже з насолодою читаємо й навіть пишемо. Бо є певні успіхи. Вивчаємо технічні матеріяли. Їх багато, бо програма університету незвичайно обширна, може навіть дещо забагато теорії, а зрештою це справа індивідуального підходу. В кожному разі, система зовсім інакша, як в Німеччині, можливо й що подих гімназійного життя; необхідно систематично й послідовно працювати. Для осягнення загального знання поза студійним факультетом, відвідуємо величаву університетську бібліотеку, власну бібліотеку лювенської студентської громади, ну й читаємо книжки власної пластової бібліотеки. А так! Маємо і таку, вже встигли спільним зусиллям »зорганізувати«. В ділянці світоглядового мислення й вироблення характерів багато теоретизуємо — беремо участь в чисельних рефератах і дискусіях, читаємо відповідну літературу. Які висліди — ще важко сказати. Дасть осуд життя наскільки ми до нього підготовані й відповідаємо вимогам.

Не забуваємо в жодному випадку й за фізичне виховання. У Лювені чудовий Інститут фізичного виховання, в ньому ми два рази тижнево. Вправляємо легкоатлетику (біги!), граємо у відбиванку, коша, столовий теніс, плаваємо. Не на останньому місці шахи. (Б'ємо бельгійців!).

Свого діб'ємось!

Яка праця в Пласті? Формою відмінна від тої в Німеччині. Проводимо пластові сходини — їхня форма дуже вільна, радимо як розвинути працю, як дійти самим до рівня, як вплинути на окруження. Тримаємо зв'язок з друзями в Німеччині та Австрії, листуємося з чужинцями. Час від часу проводимо спільні зустрічі з вальонцями, співаємо з ними пісні, обсервуємо їхню працю, критикуємо змістовість.

Поширюємо пластову ідею. Дописуємо до власних часописів в Бельгії, основуємо пластові частини, даємо поради із власних надбань. Брак виховних матеріялів і намагаємося передрукувати деякі видані речі. І діб'ємось свого! Пластуни мусять стояти на висоті завдань!

В громадській праці не хочемо теж залишатися позаду. Активно допомагаємо в розбудові Студентського Дому, берем участь в загальному громадському житті. Працюємо в Пласті, ЦЕСУС-і, НаСУС-і, Обнові. Виконуємо діловодства й маємо деякі незаперечні висліди. Заразом же ведемо скромну журналістичну діяльність: видаємо стінну газетку, дописуємо до часописів. Змагаємо до успіхів і пнемось чимраз вище.

І готуємось до походу!

Деколи згадуємо вас, що залишились там на постах. Читаємо про ваші табори, зустрічі, з'їзди і жаліємо, що ми не з вами. Оглядаємо фото із вашого пластування, переглядаємо ваші журнали й видання. І так хотіли б бути разом. І пригадуємо собі, що ми в особливих умовинах, що поле праці велике й широке. І обіцюємо собі — нашою працею над собою, для друзів доказати наше пластове вироблення. Пнемось до вершин, вибираємось на мандрівку по вершинах духа й готуємось до походу . . .

Втраченого часу не повернути ніколи й нічкому!

НА КУРСІ МОРСЬКОГО ПЛАСТУВАННЯ

(Закінчення)

Перші прояви морської хвороби.

В пристані ждав черговий гурток на вправи й давав прапорцями знаки, що час повертатись. Ми прискорили їзду. Білою мевою понісся наш яхт до сірого мольо, силою розгону легко закрутив, опало з лоскотом головне вітрило й провідник гуртка на яхті вправною рукою кинув на беріг линву, яку підхватив провідник групи на березі й справно зав'язав її причальним вузлом на стовпі

Ми висіли на беріг, що гуляв під ногами, наче бочка, що котиться з горбика. Я втратив рівновагу й схватився за прибережний стовп, щоб не впасти.

Це перші прояви морської хвороби — засміявся ввічливо провідник гуртка. До цієї приємности теж треба привикати — додав трохи самопевно.

Із вишкільного курсу впорядників гуртків морського пластування Містер Монне гуторить з пластунами

Фото: М. Калинич

В мені дрижав кожний нерв, м'язи були наче нап'яті линви вітрильника. В ухах мені гуділо й я був немов запоморочений.

За хвилину відчалив яхт з наступним гуртком, а я з хлопцями пішов до модерно вивінуваного доку, щоб під проводом інструктора ст. пл. Войти оглянути човни, що на бльоках звисали з високої стелі. Там побачили ми різні типи човнів від каяка, канойки, одноособової, триособової й дев'ятьособової реґати почавши й на модерних вітрильниках різного типу скінчивши. Човни можна було оглядати зверху й із дна. Всіх дивувала величина могутнього кілю у порівнюючи невеликих вітрильних човнів. Інструктор об'ясняв призначення кожного човна. З блискучих очей хлопців та з їхнього глибокого заінтересування можна було вичитати непереможне бажання — стати колись справжніми моряками на свойому Чорному морі.

Плавати і рятувати

До вечері залишилося тільки одне до виконання: показ практичного рятівництва на воді. Такий показ перевів був уже, як це мені виснював командант курсу, німецький інструктор на »Фольксбаді« в Мюнхен-і, де учасники курсу діставали лекції стилевого плавання, але цей показ треба було ще краще завершити та зробити більш проглядним. Рятівничу службу очолював і вів під час курсу ст. пл. Гевко, що попри свою невтомну працю бунчужного курсу, мусів виконувати функції інструктора в різних ділянках морського пластування. Оцей високий, кріпкої будови ст. пластун, провідник 1-го Сам. Гуртка УСП »Чорноморці«, зі спокоєм в очах, повних доброти, але й рішучости, спокійно переводив лекцію рятівництва з допомогою бої, себто рятувального колеса. Показові приглядалися всі учасники, запам'ятуючи кожний рух інструктора. Біле моряцьке колесо летіло з шумом з рук інструктора на цілу довжину линви й падало на воду. Показ попередило докладне з'ясування з чого зроблена боя та в яких випадках її уживається.

Писар оповідає

По вечері я попросив писаря курсу ст. пл. Міму, щоб мені розказав дещо про курс, його завдання, ціль, засоби й організацію.

— Хіба зачнім від кінця — сміючись та показуючи при тому білі зуби говорив рухливий смаглявий, повний сили й мужеської краси, пластун. Бо фактично організація цього курсу була його початком. Самостійний гурток ст. пластунів »Чорноморці« під опікою скм. о. Бо-Ган-а одержав доручення від Команданта Пластунів відбути курс, який має за ціль започаткувати вишкіл впорядників для гуртків морського пластування в юнацтві. Продовженням цього курсу й докладним теоретичним і практичним вивченням всіх ділянок морського пластування потрібних для впорядника морського гуртка — має бути вишкільно-водний табор, що відбудеться в літі ц. р. на Вальхензее в околиці Міттенвальду й Кохелю. Розуміється, що і завданням і ціллю цього курсу і майбутнього табору буде дати провідницький актив для частин морського пластування, що колись, якщо на це дозволять обставини, змогло б перейти в окремий пластовий улад, але тут на еміґрації це незвичайно важко, та й не має причини спішитися. Найперше провідницький актив — це наша найближча ціль.

Моральні й матеріяльні засоби

— Якими ж ви засобами користуєтесь — запитав я зацікавлений таким державницьким ставленням справи нашим пластом. Ви ж мусите мати якісь субвенції, або щось подібне, це ж коштує великі гроші.

— Правда, коштує — продовжував свої реляції ст. пл. Чорноморець, але нам на зустріч пішла Булава Команданта Пластунів, присилаючи аж два »керпакети«, магістрат відпустив нам »штрандбад« за дурно, а решту видатків покривають учасники самі. Самі привезли теж харчі, треба було тільки купити бараболю. Що ж до інших засобів, то для практичного вишколу ми маємо кілька човнів, типу »штурмботе«, до яких ми доробили весла. Маємо теж один моторовий човен, того ж самого типу, що є гордістю нашого гуртка й основою морського пластування, бо це зовсім щось модерне й практиковане на всіх морях і вкінці маємо свій власний вітрильник і ще один, випозичений у німця на Вальхензее, що легко вміщає 20 осіб. Нічого з цієї фльотилі у нас не має на цьому курсі, бо перевожування човнів з місця на місце, дуже їм шкодить. Щодо моральних засобів, які неменше важні, як і матеріяльні, то ми маємо зв'язок з капітаном-лейтенантом Української Державної Фльоти Св'ятославом Шрамченком, який хоч і запрошений на виховника цього курсу, на жаль не міг прибути, перешкоджений виконуванням своїх обов'язків. Цей, усе молодий духом, наш морський старшина, помагає нам цінними вказівками й матеріялами, що тісно пов'язані з українськими моряцькими тради-

ціями, не згадуючи про чисто фахові речі, що їх ми теж вивчаємо з підручників англійського й американського морського пласту. Ці підручники достачають нам матеріялів для видавання нашого першого в У. П. У. мореплавського часопису, якими є наша »Бібліотечка Чорноморця«, що виходить неперіодично та є інструктивним журналом для самих нас і заінтересованих у цій ділянці. Користуємось теж і німецькими фаховими підручниками. Це видавання коштує нас, головно відповідального й начального редактора скм. о. Бо-Ган-а, багато труду й клопоту. Немало турбот приносить нам теперішня паперова криза. Але ж що це все значить супроти великої мети, яку ми собі обрали й вирішили за всяку ціну до неї дійти . . .

— Так — признав я цим реальним мрійникам, ваш підхід до справи й ваша ідейність при таких мінімальних засобах направду гідні подиву. Але таке ставлення справи доводить завжди до наміченої цілі. Ми в в організації свойого майбутнього державного життя направду робимо милеві кроки.

»Чорноморська« традиція

— Нам приходилося б це все незвичайно важко, закінчував ст. пластун свої інформації, але нам в усіх справах допомагає наш Командант скм. Оріон, член 10. К. УПС »Чорноморці«, що колись як і тепер заініціювали і вели вишкіл морських пластунів. Наш Командант є сьогодні найстаршим членом цього куреня, вкритого славою ще з часів довоєнного Пласту, відомого з добре організованих і ведених водних таборів в Манастирку к. Ісакова над Дністром та зі штафетового бігу зі землею, скропленою кров'ю борців, що впали на Лисоні, аж до Львова підчас Зелених свят, що її саме скм. Оріон, тоді ще ст. пластун, вручив пластовому духовникові о. пралатові Куницькому, який тоді правив поминальні Богослуження на могилах борців на Личаківському цвинтарі у Львові. Сьогодні перейняв ведення частин морського пластування скм. о. Бо-Ган, теж член-Куреня »Чорноморці« й основник нашого самостійного гуртка.

Ватра на воді

Свисток чергового перервав нашу цікаву розмову. Таборовики уставлялися здовж невеличкого мольо до ватри, побудованої на воді. Підпалили її провідники гуртків під спів пластового гимну. Ватра, розложена на малій дарабі палахкотіла радісно й злизувала полум'ям дрібний хворост. Полуднево-східній легіт знімав малі хвилі, що колихали дарабою і від цього гойдання плигали багряно-чорні тіні по плесі озера. Пластове братство вислухало гутірки команданта курсу про його подорож по поліських водах, а потім усі дружньо заспівали пластових, стрілецьких і моряцьких пісень. Були теж цікаві веселі скечі, в яких найбільше випало, як звичайно, булаві табору.

Ця ватра залишила в мені незатерте враження. Я вперше в житті бачив ватру на воді й це мені незвичайно подобалося, та було якесь зовсім інше як пластові ватри на суходолі.

Ватра догоряла й враз із тим закінчувалася програма. Пролунав тихий наказ »позір«, а зараз за тим гостре »струнко!« Учасники стали в лаву. Здалека блимали охоронні світла суден у порті: білі, жовті, червоні й зелені. Десь далеко свистіла льокомотива . . .

Останній рядок й рефрен пісні Чорноморців, що саме почали її співати юнаки, полинув тихо по плесі й застиг у вечірній імлі. Ці слова будили дивні рефлексії:

Ми живем Батьківщині на славу, ще бурлить в нас козацькая кров,

Пластуни-Чорноморці ми юні, до походу з нас кожний готов.

Молодим, повним фантазії й уяви юнакам увижались далекі походи. Бадьоро співана пісня виявляла охоту хоч би й зараз піти в поход, щоб Україні здобути омріяну державу. Наче складаючи обіт, співаючи рецитували юнаки:

Україно, геройський наш краю, ми для Тебе живем в боротьбі,

Нашу юність і силу і труди, ми приносимо в жертву Тобі.

Моряцька служба важка і тверда

Суцільні лави юнаків. Спущений прапор. Полудне. Останній удар стійкового в ґонґ. Командант курсу декорує останнього учасника курсу таборовою відзначкою — на ґранатовому трикутникові білий, мов лебідь, вітрильник.

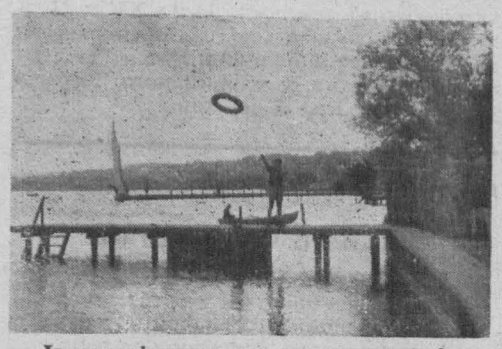

Із вишкільного курсу впорядників гуртків морського пластування 1948 Вправи боєю

Фото: М. Калинич

Останнє слово команданта:

. . . На цьому курсі ми дали вам все, що було передбачене в програмі, все що потрібне для зрушення вашої ініціятиви для дальшої праці над собою. Повертайтесь до своїх станиць та готуйтесь на вишкільний морський табор. Ваша служба в майбутньому важка й тверда, але для України найважчий труд і найтвердша праця — солодкі. До цієї служби кличе вас поневолена Батьківщина, зове вас Пласт, щоб так сповнити святий обов'язок супроти України. Вона покладає на вас гарячі надії«.

Під час останньої грошової реформи в Німеччині виявилося, що пластові частини і з'єднання передержували в себе чималі готівкові суми, не зважаючи на те, що вони були обов'язані відпроваджувати їх до Центральної Пластової Каси. Надсилання їх в останні дні перед зміною валюти аж ніяк не дало можливости відповідно забезпечити їх перед девалюацією. Навіть у найкращому випадку, значить коли можна їх було виміняти у відношенні 1 до 10, Пласт мав через такі спізнення великі втрати в порівнянні з тими користями, які можна б було осягнути, якщоб ці капітали були своєчасно — вже кілька місяців тому — переведені до Центральної Пластової Каси.

На майбутнє — в більш-менш нормальних господарських умовинах — сотики зібрані у Центральній Пластовій Касі зростуть у сотки марок і дадуть змогу, наприклад, фінансувати все нові пластові видання такі потрібні пластунам на місцях. Тому обов'язком усіх пластових частин і проводів передавати всі, навіть найменші грошові суми на збереження до Центральної Пластової Каси.

У Висилковій Станиці Кооперативи »Пласт«,

Українська Пластова Колонія,
Авґсбурґ, Сомме Касерне 1.
можна набувати такі видання:

1. **Англійсько-український Словник,** проф. Лева, і Верб'яного (знижена ціна) . . . . . 6.— ДМ
2. **Українсько-англійський Словник,** проф. Лева, і Верб'яного, І. частина 8.— ДМ
3. **»Ріккі-Тіккі-Таві«,** Кіплінґа . 0.50 ДМ
4. **»На сліді«,** Журнал Пластового Юнацтва, Чч. 1, 2, 3, 4/47 і 1, 2, 3/48 по 0.50 ДМ
5. **»Молоде Життя«,** Журнал Пластового Юнацтва, Ч. 2/48 . . . . . 0.50 ДМ
6. **Записки Українського Пластуна:** »Впоряд«, »Шлях Пластуна Новака«, »Ідеологічні основи Сеніорського Руху« . . . . . по 0.50 ДМ
7. **»Молоде Життя-Малі Друзі«,** ч. 4/48 . . . . . 0.40 ДМ
8. Старі числа **»Пластуна«** й **»Новака«** по 0.50 ДМ

З АЛЬПІЙСЬКИХ МАНДРІВОК

(З блок-нота самотнього мандрівника)

Прийшли ми до скельних шпилів чужинних гір мандрівниками з далекої країни. Принесли з собою пахощі зелених полонин, задуму дрімучих борів і розмрійність невгавних шипотів. В наших очах сріблистими відблисками потоки роздзвонені й радісні, як наша безжурна молодість. В наших серцях співи сопілок і переливи далеких трембіт. Принесли ми з собою завзяття непокірного, безвпинного крокування.

. . . і розкрилися нам нові обрії. Вийшовши раз на високі шпилі, йдемо від перемоги до перемоги. Над трудами й над нами самими. Загартувалося наше тіло й наш дух. Не лякають нас ні чорна гроза, ні бурі. Чола бронзові від сонця несемо під супротивні удари — і стоїмо міцно на ногах. Наші бо м'язи пружкі й наші душі сміливі. Не лякаємося ні глибоченних пропастей, ні шпилів, що гострими мечеми врізуються в голубіпь неба. Йдемо від перемоги до перемоги, все вище й вище, все ближче й ближче.

—:—

Стоїмо на шпилі в молитовному захваті. Довкруги нас гармонія стилів і форм. Буйний ренесанс поруч маєстатичного барокко і стрільчастого, як мрія, ґотику, а над ними глибока синь і білі баранчики хмар . . . Стоїмо заціловані сонцем, сп'янілі прозорістю тиші. Літеплий вітерець наспівує ніжних, ледве чутних мелодій, що бринять нотками первісности й вічности. І роздзвонюються наші серця мовчанкою святинного зосередження.

Увійшли ми серцями прочан в найвеличнішу святиню, не людськими збудовану руками. Припадаємо молитовним захватом душі до холодного каменя, різьбленого радістю сонця і п'ємо спраглими устами причастя голубої далечі. Молимося невисказаними словами, співаємо пісень невиспіваної молитви-подяки:

Благословенні ті, що їм дано ласку незайману красу оглядати. Благословенний холодний камінь, що руки об нього раняться. Там, де краплинки крови падають, там цвістимуть білі квітки. Благословенне ячання орла в недосяжних висотах, бо йому розкриваються все дальші обрії. Благословення величі смерти мандрівника, п'яного красою, бо він золотими стежками в далечі далекі проходить . . . Благословення тим, що по нас поклонятимуться Величі . . .

Ю. Федорович

Мандрівок по рідному краю

В Чернігові — столиці Сіверщини

Швидко проминув час у Києві. Оглянувши найголовніше в ньому, побачивши пам'ятки величі нашої минувшини, ми відчуваємо ще пристрасніше бажання бачити більше й більше, бачити на власні очі всю красу нашої Батьківщини, пам'ятки рідної культури — свідків невмирущої слави.

У мене виникла думка, жваво підхоплена іншими, поїхати до Чернігова пароплавом і цією подорожжю закінчити нашу першу екскурсію по рідному краю.

Наш керівник схвалив цю думку, додавши, що насамперед він познайомить нас коротенько з історією цього славного міста.

Місце, де розташований Чернігів, було людським селищем ще за доісторичних часів. Чернігів — столиця Сіверян, українського племени, що сусідувало з полянами.

Коли Володимир Великий остаточно об'єднав усі українські племена в могутню державу, Чернігів теж увійшов до її складу.

По смерти Володимира (1015 р.) розпочалася війна між його синами. Переміг Ярослав Мудрий, який, однак, поділився владою з братом Мстиславом, що до того князював у далекій Тмуторокані над Озівським морем.

Ярослав Мудрий дістав усі землі на захід від Дніпра, а Мстислав — на схід, зробивши столицею своєю Чернігів.

Брати жили в згоді, а по смерті Мстислава Українська держава знову об'єдналася під владою самого Ярослава Мудрого.

Особливо процвітав Чернігів у XI. ст. під владою Ярославичів. Із кінцем XI. ст. руйнований половцями, занепав у XII. ст., спалений татарами.

Північний сусід — Володимирське князівство — скористалося із занепаду Чернігова й захопило його в XIII в., але незабаром Чернігів увіходить до складу Литовської держави разом з іншими українськими землями. Далі в XV ст. Чернігівщина опинюється під Москвою, але на деякий час її знову прилучено до Литви. Від Богдана Хмельницького Чернігів у складі Козацької держави.

Євген Маланюк

Зелена Сіверщина

(Із триптиху »Батьківщина«)

Зелена Сіверщина — там вітри
гудуть тисячолітнім ладом Слова.
Полками йдуть дружинники-роби
і пісня їх висока і соснова.

Дуднять в лісах незнаємі шляхи
і враз — горбата далеч Подніпров'я.
Там вдарить подув гострий і сухий,
що пахне полином та кров'ю.

І от земля — не золото, а мідь,
і небо — не блакить, але — залізо,
і під залізним небом клекотить
пророчий крик.
І в нім-проклін і визов.

21. 8. 1938

Із збірки »Перстень Полікрата«
Львів, 1939

Сіверщина — територія сіверського Князівства (на півночі України). Колись займала вона басейн Десни і Сули. Головні осередки Сіверщини — Чернігів, Переяслав, Любеч. За кн. Ольґерда Сіверщина належала до Литви. В 1503 її забрала Москва і 1634 року відступила була Польщі, яка створила тут чернігівське воєвідство.

Катедра Спаса в Чернігові, XI. ст.
(Із книжки: В. Січинський »Архітектура старокнязівської доби«)

Отже, з цього переліку видно, як багато довелося пережити, зазнати Чернігову.

*

Сонце вже кидало скісне проміння, коли наш пароплав вирушив.

Кілька кілометрів пливемо Дніпром, з хвилями якого тяжко боротися нашому невеликому пароплаву. Його машина йде повною ходою, але все ж проти води рухаємося повільно, і довго-довго милуємося ми чудовим краєвидом Києва, розкиданого по горах.

Пароплав звертає ліворуч: ми залишили Дніпро й пливемо його сестрою — Десною. Вона набагато менша, далеко спокійніша і, я б сказав, сумніша. І правий і лівий береги піщані, рівні, не справляють такого враження краси й сили як правий високий берег Дніпра.

Сидячи на облавку,ми розмовляємо, згадуючи бачене; чекаємо нового і милуємося берегами тихої річки, порослими лозою. Де-не-де майже від самого берега стоять гаї.

У всьому почувається подих осени: у особливій прозорості рідного неба, якійсь м'якій тиші навколо, порушуваній часдо-часу пароплавним гудком та командними вигуками, у втомленій ласкавості хвиль, що хлюпочуться в береги, об пароплав ...

Чар осени особливо чудовий у нас на Україні. Ідемо поволі, бо обережно оминаємо мілини, а іноді врізуємося в них, і тоді починається метушня команди.

Пароплав спиняється коло м. Остра. Наш керівник говорить за дуже цікаву пам'ятку XII ст. в Острі, так зв. »Юр'єву біжницю«, в якій збереглися цікаві Фрески.

Пізнього вечора прибуваємо до Чернігова. Стомлені подорожжю зараз же лягаємо спати. Прокинулися рано й, поснідавши, ідемо оглядати місто. Починаємо від річки. Просто перед нами високий вал, на якому стоять старі гармати.

Це пам'ятки Полтавської »баталії«, які Петро І залишив тут на згадку українцям про їхню поразку, залишив як символ московської перемоги й перестороги.

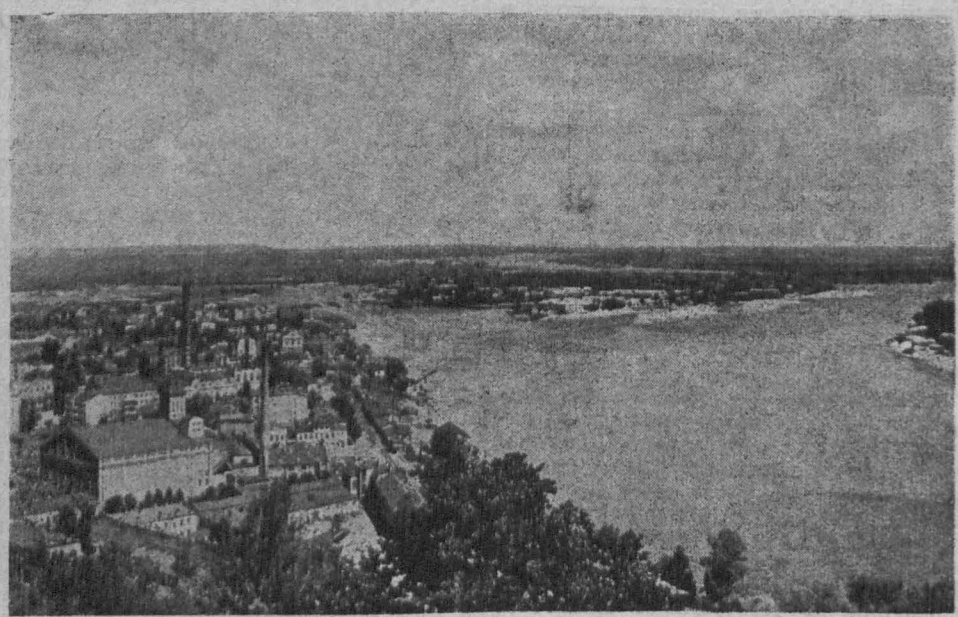

Вид з Києва на Лівобережжя і далі Чернігівщину. фото: Л. Янушевич

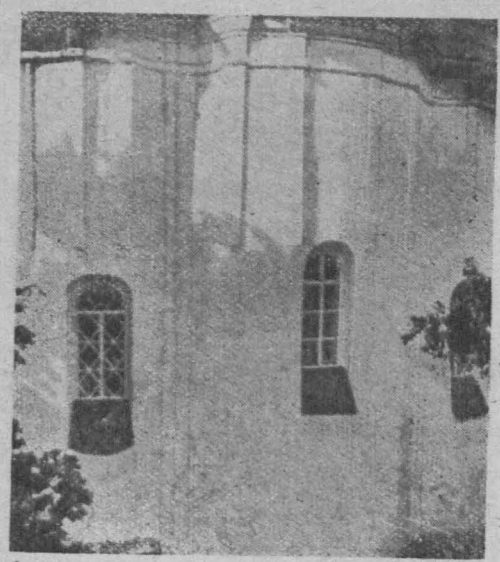

Апсиди П'ятницької церкви в Чернігові, XII. ст.

(Із книжки: В. Січинський »Архітектура старокнязівської доби«)

Сумно дивитися на ці мертві, але красномовні символи нашого пригнічення, нашої неволі.

Ідемо далі й натрапляємо на цікаву будову — »дім Мазепи«, збудований десь наприкінці XVII ст. Велика будова стоїть самітньо. Виконано її в стилі українського барокко, уже відомого нам з Кива. Тут, як кажуть, містилася військова канцелярія славетного гетьмана. У середину зайти не можна, бо будинок обернено на склеп.

Прямуємо до будови княжої доби — Собору Спаса (1051 р.), засновником якого був князь Мстислав. Церква набагато менша від величної київської Софії, але являє теж великий інтерес головно своїми архітектурними формами. У середині Собору, якому довелося багато пережити, залишилося мало від давнини, зіпсутої й реставраторами.

Московських правителів часів царату мало цікавили українські пам'ятки, через що реставратори ставилися до своєї роботи дуже недбало, а часом і злочинно, наприклад замазуючи фарбою просто старі фрески. Спадкоємці царату совєти пішли далі, закривши просто Собор.

Старих церковних будівель у Чернігові чимало. Серед них найцікавіші, крім Собору, церква Бориса й Гліба (1120—1123), Успенська церква Єлецького манастиря (1060 р.), П'ятницька церква XII в. надзвичайно своєрідної будови. Усі вони, якщо не зруйновані, то закриті совєтами в надії, що невблаганний час довершить руйнацію.

Розквіт нашого будівельного мистецтва — українське барокко — репрезентують такі будови: головна церква Троїцького манастиря (1679—95 рр.), згаданий »дім Мазепи«, Катериненська церква (1715 р.), дім духовної семінарії, побудований наказним гетьманом Павлом Полуботком.

І ці церкви закриті, руйнуються руками ворога й часом. У будинку семінарії розміщено якусь совєтську установу.

Коли царат знищив гетьманський устрій на Україні, Чернігів обернено було на »губерніяльне місто«. На початку XIX. ст. для губерніяльних урядів побудовано низку будинків у модному тоді стилі ампір.

Славився Чернігів колись музеєм В. Тарновського з численними збірками козацької старовини: тут була найрізноманітніша зброя, клейноди, одяг. Окремий відділ був присвячений Т. Г. Шевченкові з його автографами, малюнками, різними виданнями творів.

»Раціоналізуючи« життя України, совєти частину збірок передали до інших музеїв, частина, звичайно, зникла, і один з найцінніших музеїв нашої старовини занепав, захирів і втратив своє значення.

У культурному житті України Чернігів завжди відогравав велику ролю, змагаючись навіть з Києвом.

Ще року 1646 тут видано першу книжку »Перло многоцінноє« К. Транквіліона Старовецького, а р. 1679 заведено друкарство.

60-ми роками минулого сторіччя у Чернігові жив і працював наш славетний байкар Леонід Глібів, що видавав до місцевої газети додаток українською мовою.

Тут же прожив другу половину свого життя й помер Михайло Коцюбинський. Саме тут він написав і свій видатний твір »Фата морґана«, що змальовує українське село напередодні і під час революції 1905 р.

Року 1913 поховано на Болдиній горі славетного письменника.

У Чернігові залишилися також могили Л. Глібова й О. Марковича.

Ще до революції в Чернігові було багато українських гуртків, зокрема молоді. Таким гуртком керував і М. Коцюбинський.

Тутешню семінарію закінчив і колишній поет Павло Тичина, нині придворний »співець« найголовніших ворогів України.

Щодо темпів життя, то Чернігів дуже відстав від свого старшого брата Києва. Це цілком старосвітське місто.

Крім двох-трьох шумливих (і то не дуже) торговельних вулиць у центрі, усі інші тихі.

Одноповерхові здебільшого будинки — оточені деревами. Тут і рідні тополі, і широкі липи, і клени, і журливі верби.

*

Довго блукали ми тихими вулицями старого українського такого спокійного міста, що живе минулим.

Уже пофарбовані багатими кольорами осени то золотавими, то червонястими спокійно шелестять дерева — »все збудеться і все мине«.

Мине й ворожа сила, що майже тридцять років пригнічує Україну й »оживе добра слава«, слава старого козачого міста Чернігова.

В. Н.

Щоб кожна Юначка і кожен Юнак могли набувати й читати

Журнал Пластового Юнацтва

»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«,

знижуємо його ціну на 0.50 ДМ

Річна передплата — 6.—ДМ, вже з поштовим портом. Закордоном 2.40 амер. долярів, або їх рівновартість чужою валютою.

Євген Фомін

Путивль

Високий вал і Сейм — ріка преславна.
Тут в давні дні гострилися мечі,
ридала тут прекрасна Ярославна,
з походу князя Ігоря ждучи.

Їй чувся шум, падіння коней, зброї,
здавалось їй, що в дальньому краю
загинув князь, і воїни-герої
упали з ним в нерівному бою.

Сама, одна. Яка незмірна туга!
Течуть степи, мов мутні ручаї...
Любов глибока до героя-друга
співцем відбита в образі її.

1935 р.

Із збірки »Лірика«,
Київ, 1941.

Путивль — один із менших княжих городів на Посем'ї, згадуваний часто в поемі »Слово о полку Ігореві«. Відомий від 1146 р., коли належав сіверському князеві Святославові Ольговичеві. В XIV. столітті перебував під пануванням Литви. Від 1500 року відійшов до Московщини. Сьогодні місто глухівської округи (Глухів — окружне місто на північній Чернігівщині, у XVIII. столітті столиця українських гетьманів і т. зв. Малоросійської Колеґії.) У Путивлі сьогодні 90,7 % населення — росіяни.

Мапа України Бопляна (1650 р.) Вгорі — Чернігівщина.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЖАРТ

»Ти знов говориш неправду, Петре!« — з огірченням говорив Том Стюарт свому синові.

»Я не брешу, я направду був у школі« — спокійно й переконливо твердив хлопець, дивлячись просто у вічі батькові.

»Я не розумію, як ти можем брехати з таким спокоєм, якби це само собою розумілося! Пів години тому я приїхав з міста, де я платив у школі оплату за тебе. Учителька мене питала, що це тобі знову сталося, що ти й сьогодні не прийшов до школи. Отже сьогодні ти не вперше ходив поза школу!«

Аж тепер спустив Петро очі й трохи засоромився. Не мав ніякого оправдання для себе.

»Десь колись піти поза школу — це не такий страшний гріх«, — казав батько. »Я теж нераз таке робив. Але гірше є, що ти привикаєш до брехні, шукаєш у ній порятунку в клопоті! Пам'ятай, Петре, що правда скорше — чи пізніше — завжди вийде на верх. Так, як сьогодні. За кару не поїдеш на прохід, а підеш напоїти коней!«

Петро ще більше спустив голову: це було гірше, чим позаушник.

*

Петро скінчив школу. Зі свідоцтвом у торбі він весело скочив на коня, що останній рік щодня чекав на нього перед школою.

Петро любив природу й простір, тому не їхав просто додому, але, як це він дуже часто робив, завернув у сторону гір і лісів, де він так радо грався в індіянів, чи мисливців. Тепер по закінченні школи він на хвилину задумався над своїм майбутнім. Чи має він бути фармером, як батько? Чи піти кудись у світ? Чи до близького бодай містечка? Як це було б гарно бути там шерифом *), приказувати другим . . .

Мов маленька хмарка перелетіла почерез його голову думка: Що сказав би на те батько? Він тепер так часто йому докоряв за говорення неправди! А воно таю приємно — і весело! Петро нагадав собі, як минулих вакацій вивів у поле шерифа і його поліційну стежу! Він ще й тепер сміявся, коли нагадав собі, як шериф зі стежею летіли до фарми його батька, — бо він, Петро, одурив їх, що на фарму напали бандити! Правда тоді вже не обійшлося без позаушників (Петро ще й тепер почухався в потилицю!), але ж бо й було воно весело!

Завернув коня і вертався домів. Виїхавши на рівнину, серед якої стояла фарма його батька, Петро пустився ристю, любуючись теплим леготом, що пестив його обличчя. Нараз прудко затримав коня. З лівого боку фарми побачив групу їздців. Це не був шериф зі своєю стежею . . . Хто це, що так швидко летить до його фарми? Якась дивна тривога схопила його за серце.

Розв'язка прийшла швидче, чим він сподівався: Білі хмарки диму появилися над головами їздців і за малесеньку хвилинку він почув вистріли крісів.

Петро скам'янів. Не було сумніву, це був напад бандитів. »Поміч, треба прикликати поміч« — блиснула думка в Петровій голові. Він нагально обернув коня, стиснув острогами і полетів, як вихор.

»Шерифе, швидко, поміч! Бандити напали на нашу фарму!« — задиханий кричав Петро вже на порозі уряду.

Шериф усміхнувся, запалив спокійно цигарку і майже весело сказав:

»Ми це вже знаємо, хлопче!« Але потім гнівливо додав:

»Батько повинен тобі ці жарти вже раз вибити з голови! А що, якби так направду сталося якесь нещастя? Що тоді буде з твоїм батьком, ріднею, фармою? Що?«

»Шерифе, присягаюсь, що кажу правду!« — зі сльозами в очах і майже на колінах просив Петро.

»Минулого року ти так само присягався. Я вже це знаю! Але, якби я тебе не знав, присягнув би, що це правда. Ти вмієш добре грати комедію!«

Петро затиснув зуби, щоб у голос не розплакатися. Тепер не міг він вже числити на нічию поміч: Всі його мали за звичайного брехуна, який не вміє сказати слова правди . . .

Скочив на коня і летів назад до батькової фарми. Зустріла його густа стрілянина. Побачивши дивних мужів, зіскочив з коня, почав підповзати, витягнув свого »Кольта« і потиснув курок. Замок сухо тріснув, але револьвер не вистрілив: магазинок був порожний . . . Його ніхто не запримітив і не звертав на нього уваги. Він поволі підвівся і поплентався безпомічний у ліс.

Тяжко було йому на серці, коли пізно вже вертався додому. Йшов поволі, з острахом непевний, що побачать його очі. Але фарма стояла ціла й неспалена. На подвір'ї була звичайна метушня, гамір. Всі голосно оповідали собі про ранішню пригоду. Ніхто не потерпів, бо напад відбито. Петро навіть не запримітив, що на будинках не видно слідів куль. Він ламав собі даремно голову, як це сталося, що магазинок його кольта був порожній?

*

Двадцять років — це довгий час за двадцять років неодно зміниться.

»Петре, сьогодні, коли я передаю тобі мою фарму, мушу тобі щось сказати. Чи пам'ятаєш ти напад на нас перед двадцятьома роками? Тоді, як ти закінчив саме школу?

Петро пам'ятав. Він неспокійно вертівся на кріслі і трохи почервонів на згадку того дня.

»Це була тоді тільки гра, Петре. Я попросив моїх сусідів — і, думаю, вони добре відіграли її.«

Петро забув замкнути уста зі здивування. Аж за хвилину він міг видобути зі себе слово:

»А шериф знав про те також?« — Батько притакнув.

»Гра мала великий успіх: від тієї днини ти цілковито змінився!«

Петро з полегкістю усміхнувся. »Я тоді пізнав, що це значить, втратити довір'я у людей! Багато років треба було, щоб його наново здобути! . . .«

*

»Тоді ти вперше у житті терпів за правду. І це помогло!« — закінчив старий фармер.

— А було це яких тридцять років тому. Можливо, що ще й сьогодні така гра неодному придалась би! — **П—а**

*) Начальник громади в Америці.

Йдучи назустріч бажанню членів Союзу Українських Пластунів в Німеччині і закордоном, одержувати скоро й постійно потрібну пластову літературу, відзнаки, пл. листівки тощо, — Головна Пластова Старшина зорганізувала при Кооп. »Пласт«, Українська Пластова Колонія в Авґсбурґу, Висилкову Станицю. Звертайтеся туди за всім, що Ви хотіли б набути чи замовити.

Що це таке?

1. Яка робота і в якій країні представлена на цьому фото?

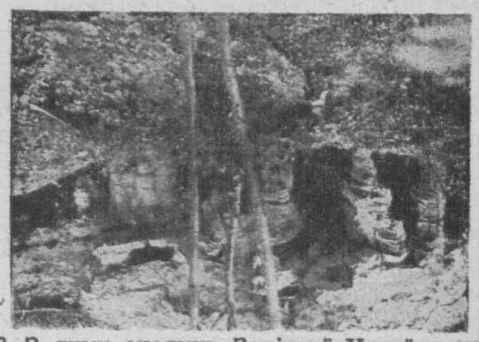

2. З яких околиць Західної України це фото?

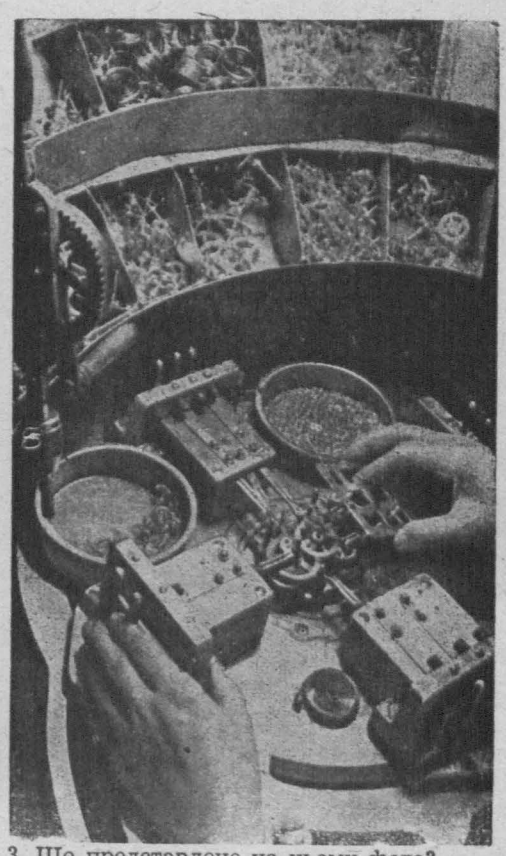

3. Що представлене на цьому фото?

Розгадки
із 2. ч. журналу пл. юнацтва »Молоде Життя« травень 1948

1. Птаха представлена на фото — це пелікан. Їй на ногах сидить мале пеліканча.
2. Суп сидить на купині, побудованій термітами.
3. На рентґенівському фото відфотографована морська мушля.

Куток філателіста

Історія поштової марки

Вже в сіру давнину — в тодішніх культурних країнах, як у Римі, Греції, Ассирії, Єгипті, Вавилонії й інших, — існувала доволі густа мережа, що ними йшли жваві, як на той час, дипломатичні й торговельні взаємини між цими країнами. Спеціяльними післанцями або їздцями пересилано вже тоді усні чи й письмові повідомлення, рапорти й накази здебільша державного або військового змісту. Згадати б тільки славний біг з-під Маратону, коли бігун приніс вістку про перемогу грецького війська.

Дедалі життєва конечність не тільки цих старинних держав, але теж й інших країн Европи та щоденні потреби їхніх мешканців стали вимагати досконалішого налаштування зв'язків між містами та окремими державами. Винахід дру-

Перша брітанська поштова марка

карства і в зв'язку з цим швидко розповсюджене знання читання й писання створювали дуже добрі умовини для пожвавлення взаємин між людьми. Постають ото ж постійні кур'єрські сполучення, фінансовані державами або містами й купецькими об'єднаннями, які за відплатою перевозять кур'єрами а згодом і спеціяльними возами письмові повідомлення, все частіше теж і приватних людей.

З цього часу — тобто від XV. століття — починають діяти добре зорганізовані державні перевозові підприємства, найперше у Франції — за панування короля Людовика XI. і з XVI. сторіччя в Англії та кільканадцять років пізніше в Німеччині, де цісарський привілей генерального постмайстра отримав Франц фон Турн, що йому Німеччина завдячує швидкий і високий розвиток поштової справи у своїй країні.

Водночас постають тоді у різних державах перші поштові станиці, що приймають різнородні посилки від мешканців за зложенням відповідних оплат, потверджуваних переважно витисненням на посилках різної форми печатки.

В 1563 році міська поштова станиця в Парижі вводить паперові бандеролі з написом Port Paye, що їх наліплювали на посилках в доказ оплачення встановленої тарифи. Ці бандеролі можна було купувати заздалегідь і листи, офранковані ними, кидати в поштові скриньки, що вже тоді були розвішені в різних дільницях міста. Ці бандеролі можна вважати за предтечі сьогоднішніх поштових марок, проте ще майже двісті років треба було чекати на появу правдивої поштової марки.

В 1818 році видано в Королівстві Сардинія державні коверти, що називалися »Carta postale bolota«, на яких були надруковані різної форми штемплі з означенням вартости та з рисунком кур,єра з поштовою трубкою. Ці коверти з надрукованим штемплем можна вважати дальшим етапом на шляху до постання поштових марок.

Ідея поштової марки в сьогоднішнім її вигляді належить шотляндському друкареві Джеймсові Чалмерсові, який в 1834 році передав відповідний проєкт лондонському поштовому управлінню, надсилаючи йому водночас виконані у власній друкарні два зразки поштових марок. Ці зразки були двома незубкованими квадратними шматками ґумованого паперу без рисунку, тільки з написами в обрамуванні, одно у формі квадрату, а друге у формі подвійного кола. Ідею Чалмерса використав тільки згодом лондонський постмайстер та реформатор пошт у Великій Брітанії Роуланд Гіл.

В дні 6. травня 1840 року появляється в Лондоні за почином згаданого постмайстра перша в світі поштова марка за 1 пенни, чорної барви з портретом англійської королеви Вікторії. Незабаром після цього, бо вже 1843 року випускають два швайцарські кантони Цюріх і Женева, а за океаном Бразилія свої перші поштові марки. За ними йдуть в коротших чи довших промежутках часу всі інші держави світу. В Росії і тим самим в Україні появилися перші поштові марки 1857 року за царя Олександра II., а в Галичині, що тоді була складовою частиною австрійської держави, сім років раніше, тобто в 1850 році, за цісаря Франца Йосифа I.

Перші поштові марки Самостійної Української Держави, проєктовані Юрієм Нарбутом, появилися в місяці липні 1918 року в Києві, за гетьмана Павла Скоропадського. Перші поштові марки Західно-Української Республіки (галицької области) видано дня 12. грудня 1918 року. Це були надруки на тогочасних австрійських марках та одна оригінальна марка для рекомендованих (поручених) поштових посилок. Для Карпатської України вийшла перша й одинока марка 15. березня 1939 року в день відкриття Карпато-українського Сойму.

Ю. Максимчук.

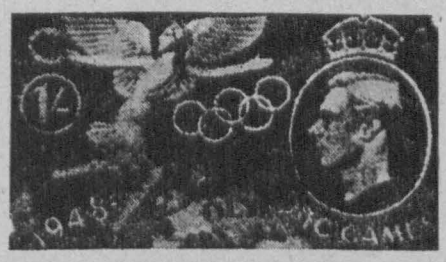

Пам'яткова марка видана брітанською поштою з приводу XIV. Олімпіяди в Лондоні

Українські таборові марки з приводу сторіччя »Весни Народів«

Українська таборова пошта в Реґенсбурґу повідомляє нас, що віддала до друку дальшу зовсім нову серію марок, зложену із 4 купюр (вартостей). Серія вийде вже незабаром з приводу сторіччя »Весни Народів«.

На марках, проєкту арт. мал. М. Білинського, представлені чотири головні моменти в житті українського народу в Галичині, зв'язані з 1848 роком, а саме: поява першої української газети »Зоря Галицька«, постання »Національної Ґвардії« — першої української організації

військового характеру, знесення кріпацтва й оснування »Головної Руської Ради« — першої української політичної організації.

Репродукцію проєктів подаємо на цьому місці.

Новинки української таборової пошти

Після грошової реформи в Німеччині Управа Українського Табору в Реґенсбурґу вважала конечним достосувати обов'язуючу досі поштову тарифу до нових умовин і водночас встановити іншу ціну для наявних ще запасів таборових поштових марок.

Зміну ціни переведено у формі надруків нової вартости на всіх десяти зубкованих і незубкованих купюрах другого випуску, що має за тематику народню ношу. Колишню вартість передруковано при тому двома різної величини поземими чертками. Так постала силою умовин нова серія таборових поштових марок, що буде цікавим документом переживаних нами подій.

Передруковано такі купюри:

5 + 5 пф. на 2 пфеніґи (Живозелена)
5 + 5 пф. на 3 „ (темнозелена)
10 + 10 пф. на 5 „ (ліловобрунатна)
10 + 10 пф. на 8 „ (чорнофіолетна)
15 + 15 пф. на 10 „
20 + 20 пф. на 12 „
30 + 20 пф. на 15 „
40 + 30 пф. на 20 „
50 + 50 пф. на 25 „
1.— + 50 пф. на 50 „

Ціна цілої (передрукованої) серії зараз — 1.50 ДМ.

Крім цього передруковано ще чотири купюри третього випуску з історичними датами в той спосіб, що попередню вартість, яка була видрукована по обидвох долішніх краях марки, передруковано зірками, а між ними вміщено нову вартість — 50 пф.

Ю. М.

Навіть вічність не може надолужити втрати однієї хвилини!

Для розваги і науки

Як зробити індіянське шатро "Тірі„?

Щоб збудувати справжнє індіянське шатро »Тірі« — треба 50 метрів матерії (доброго грубшого шатрового полотна), 100—110 см ширини. Звичайно, якщо хочемо мати шатро велике.

Будування шатра треба вести дуже точно й акуратно і на свіжому повітрі. Для спорудження можна вжити матеріялу й гіршої якости, навіть коців.

Порядок роблення шатра:

1. Урізати 5 кусків матерії довжиною — 11.25, 10.80, 10.00, 8.55 і 6.50. Укласти їх так, як це показано на рисунку 1.

2. Відступити взад 65 см від середини першого куска матерії і з допомогою

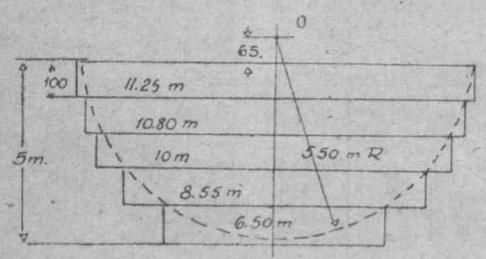

Рис. 1. Полотно, позначене до краяння
О. — звідси робимо півколо, променем в 5.5 м

шнура зробити півколо з променем 5.50 мт. (о).

3. Обрізати кусники поза лінією півкола.

4. Позшивати всі 5 полотен в одну цілість. Цю роботу можна зробити перед робленням півкола.

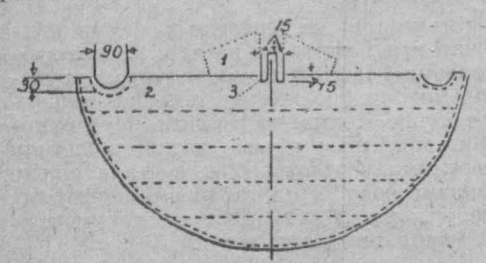

Рис. 2. Полотно позшивано
1. Тут будуть пришиті »віконниці«. 2. Півмісячні вирізи. 3. Квадратові вирізи

5. Вирізати з боків два півмісяці. Відступити від краю 30 см. Глибина вирізу 30 см. Промір вирізу 90 см. (Див. рисунок 2).

Посередині шатра зробити квадратові вирізи — 15 см широкі і 15 см глибокі (див. рисунок 2).

6. Вирізати два чотирокутники, як показано на рисунку 3. Це будуть »віконниці« для димної діри. Увага на розміри: Боки — 30, 150, 90 і 125 см.

7. Пришити »віконниці« як показано на рисунку 4. Притому вважати на одностайне продовження вирізів з боками в 125 см.

8. В гострому куті зробити закінчення для палиці. Рисунок 5.

9. Ціле шатро розмалювати олійними фарбами і прикрасити (Рисунок 5).

10. Ціле шатро обрубити. Спід пришивати до досить гострого шнура.

Навкого шатра внизу зробити 22 міцних петельок на колики.

Під час монтування шатра треба пам'ятати, що індіянське шатро має форму піраміди. Роблять її з 10 палиць. Вгорі вони зв'язані міцно добрим шнуром.

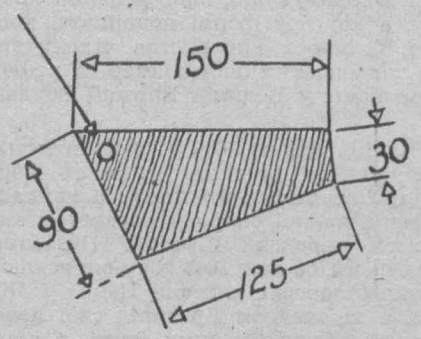

Рис. 3. »Віконниця« до димної діри

Палиці довгі яких 7 метрів, не мусять бути всі однаково довгі.

Дві рівні палиці допомагають придержувати »віконниці« димного вікна. Їх укладають навхрест. Шнури поприкріплювати до віконниць. Довгі вони по 5 метрів (Рисунок 4).

Шатро готове. Воно може бути гарною прикрасою табору.

Ставимо його найкраще посередині таборової площі і призначуємо для команданта табору.

Я особисто вміщав у такому шатрі пластових гостей.

Невигоди шатра: досить тяжке, вимагає багато матеріялу, надто імпозантне і кожен заглядає до середини — думаючи мабуть, що найде там справжнього живого індіянина.

На всякий випадок, будувати його будете чи ні, зробіть завжди — у відпо-

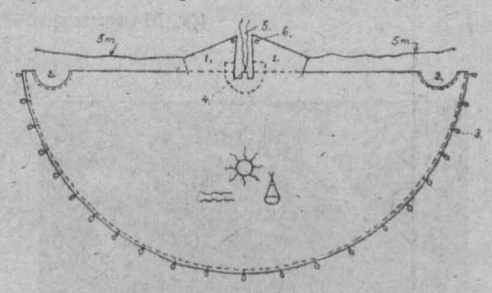

Рис. 4. Індіянська плахта перед монтуванням
1. Пришиті »віконниці«, 2. Півмісяці, 3. Петельки на колики, 4. Квадратові вирізи, 5. Звідси виходитиме дим, 6. Закінчення для палиць.

відних пропорціях — модель такого шатра із паперу, шматок, патичків і грубших ниток.

За »Vie des Bois«, Boenhold'a
подав сктм. **Л. Бачинський**

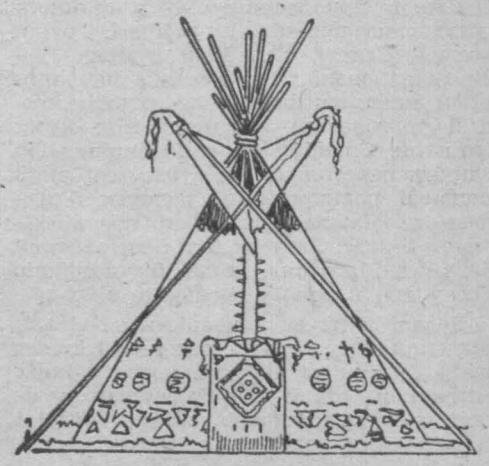

Рис. 5. Індіянське шатро
(1. закінчення для палиць)

Збираючи і надсилаючи на адресу

ПЛАСТОВОГО ФІЛЯТЕЛІСТИЧНОГО БЮРА

старі (перештемпльовані) поштові марки, пластуни і пластунки допомагають розбудовувати пл. господарське життя.

ВСЬОГО ПОТРОХУ

Електрична загадка

На залізний прут намотано два дроти — получені між собою і з'єднані з батерією елементів.

Як намагнетизувати прута, коли кількість оборотів обидвох дротів буде одна-

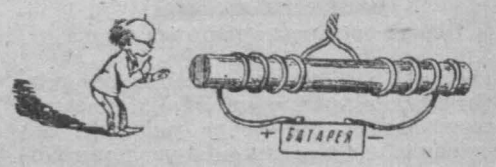

кова? Де будуть бігуни? Що станеться, якщо кількість оборотів першого дрота буде значно більшою від скількости оборотів другого? Поясніть.

Д. Галанін

Вогкість дерева

Зрубане свіжо дерево має приблизно 50 % вогкости.

По 6 місяцях від зрубання 30—40 % вогкости, по році — 20—30 % і по 18 місяцях 15—25 % вогкости.

Якщо наприклад бук дає 4000 кальорій, коли він зовсім сухий, то при 10 % вогкости він дає 3580 кальорій, при 20 % вогкости — 3200 кальорій, при 30 % вогкости — 2900 кальорій і при 50 % вогкости — 2450 кальорій.

Кальорійність дерев
(Сухе дерево)

Сосна	4.700—4.500	кальорій
Бук	4.500—4.000	„
Береза	4.300—4.200	„
Ялиця	б. 4.300	„
Дуб	б. 4.100	„
Ясень	б. 4.000	„
Клен	б. 3.800	„

У ШВАЙЦАРІЇ ВИГИБАЮТЬ БУЗЬКИ

Швайцарські орнітологи стверджують, що у Швайцарії вигибають бузьки (лелеки). В 1942 році було 6 гнізд, в яких вивелося 22 молодих бузьки. З них 20 відлетіло до південної Африки. В 1946 році вивелося тільки 11 молодих бузьків і відлетіло з них десять. Орнітологи думають, що бузьки вигинуть зовсім, тому задумують »колонізувати« бузьків з інших країн.

Подав пл. сен. **Да-Пе**

З пластового Життя

А В ТАБОРІ У ВІНЦЕРІ . . .

Важкі краплі дошу вдаряють глухо об дерев'яні стіни бараку й вистукують монотонну мелодію сльоти.

Це Вінцер вітає таборовичок реґенсбурзької области.

Вантажні авта привезли сюди гурт розсміяних дівчат. То ж у Вінцері має відбутися вишкільний табір юнацьких і новацьких впорядниць.

Метушня, пісні, сміх. Упорядковуємо барак, розкладаємо ліжка, ділимося на гуртки й розходимося по кімнатах. До вечора розгосподарилися і хоч втомлені заспівали бадьоро таборове »Отче наш«. У сні марилось нам, що завтра буде сонце.

Але ж на завтра і позавтра і взагалі кожного дня був дощ. Таборувати під шатрами так і не довелося. Замінив їх нам барак — наша розкіш, наша краса. Крізь фантастично різьблені (тобто дірваві) стіни й дах спливало на нас свіже повітря і . . . холодний розсип дошу. Сливе в кожній кімнаті посудина, що в неї »ловили« дощівку. У стінах, чи пак перегородках великі щілини й ми чули кожне слово й могли навіть розмовляти із сусідками. Що більше, чули, як нараджується булава, що вона задумує з нами . . . Не треба було навіть підслухувати.

Мандрувати — мандрували мало, але ж зате побільше вчилися. Виводили ігри. Слухали методики УПЮ і УПН. Вона була гарним ліком на нашу нудьгу. Інколи тільки хотілося позіхати, але ж це була вина дошу, а не наша.

То знову наша викладова »заля« перемінювалася в ліс, в степи, поля — залежно від того, чого нам було треба до викладів картографії, таборництва й піонерки.

У хвилини дозвілля співали пісень — старих, знайомих пісень, то творили нові.

Якось випав нам карний звіт. Подумайте тільки: дівчатам було дуже весело і це — на молитві. Хтось хіхікнув — і бідолашні Віра, Дада й Іванка мусіли ставати до »карного звіту«. Найгірш було Вірі, бо в неї не було наплечника, а до »карного звіту« обов'язує повний виряд. Але наша Вірка — зарадна пластунка: запакувала своє белетенське американське кер-пудло, виструнчилася з ним перед обозною й опісля бігала з ним навкруги бараку, ніби грізна Валькірія. Із сміху ми плакали, заливалися рясними сльозами.

Одного ж дня усміхнулося нам таки сонце. Привітали його голосним а-а-а й вимолили дозвіл в командантки піти в ліс на картографію. Зорієнтували карти, понарисовували пляни стежок, виміряли дороги і зовсім не завважили — чорних хмар, що вкрили обрії. Заревли раптом громи, заграли блискавки і холодними струменями поллявся знову дощ. Ми поховали наші нещасні однострої під куртками чи цельтами і — вернулися до табору.

Наша інтендантка дуже про нас дбала. Раз варила вівсяні платки з молоком, а раз без. То знову платки з цукром на обід, а на вечерю — смажені, або зупу з платків і т. д. Одного дня спекла нам навіть чудові білі булочки . . . Та ледве ми розпочали пир, коли пані Командантка принесла нам »посланіє« від наших єдинокровних братів із Ваєрн. Потапали бо наші нещасні браття в дощі, з голоду вмирали, допомоги благали.

Прочитавши послання та поплакавши над долею єдинокровних — ми пластунки, приятельки всього живущого, спакували величний пакунок для наших нещасних маркірантів усіх куренів і віддали їм на поталу навіть репетку наших біленьких булочок. То ж за них ми життя раді були віддати, а не тільки булочки.

Так минали нам радісно дні і ми й не знали, коли прийшла хвилина прощання з табором. Хоч і до дошу ми вже були звикли, але ж наприкінці посміхнулося нам було на мить сонце. У вечорі того дня запалили ми прощальну ватру на руїнах близького замку. Голосною піснею попрощали дірявий барак, руїни, поля, де так гарно провели час.

Учасниця

Пластунки сиґналізують
Фото: З. Елиїв

МІЖЗОНАЛЬНИЙ ВИШКІЛЬНИЙ КУРС

Ми з ГПС милости,
охоти власної,
на дощі мокнучі, в шатрах сидячі,
сиру-рідку зупу поїдаючи, тяжко страждаючі
маркіранти всіх куренів
до Вас —
у бараках сплячих, нічого не роблячих, теоретично учащихся, практично маркіруючих, щасливо і сито живучих
наше із глибин вопіющеє

ПОСЛАНІЄ.

Яко же до наших вух донеслися вісті, що Ви, в бараках сидячи, не на мокро сплячи, теоретично працюєте, риванцлі пожираєте, ми зась в воді спимо, по воді бродимо, на водяну смерть засуджені.

Все це під увагу взявши, не дайте братів Ваших єдинокровних на погибель, а пришліть хоч крихти з риванцлів, з уст Ваших коралевих спавші.

Поручаємося Вашій ласкавій пам'яті та остаємо все віддані і ті самі

Маркіранти Всіх Куренів
Ваєрн, 11. липня 1948.
Слідують підписи
Всечесної Булави і Шляхетного Товариства.

Сктм. Монне в пластовому товаристві при ватрі в Берхтесґадені

Старшопластунська зустріч у Реґенсбурґу

В днях 29.—30. травня ц. р. відбулася в Реґенсбурґу зустріч трьох куренів старших пластунів »Чумаки«, »Запорожці« й »Гірські Орли«. Під час зустрічі оглянули пластуни Ратісбону з її старовинними будівлями й відому у цілій Німеччині Вальгалю.

Завданням зустрічі було пізнати себе взаємно й обмінятися думками на різні пластові теми. Учасники зустрічі обговорили між іншим можливості і спосіб започаткування літунського пластуваня в УПУ. Дискутували навіть над видаванням окремого літунського журналу.

З приводу зустрічі видано окремий карнет із гаслом »З нами Бог, з нами віра і сила!«

Ст. пластун з »Гірських Орлів«

З життя українських пластунів у Фрайбурґу.

Після відвідин у шефа французьких окупаційних військ ген. Кеніґа в Баден-Баден та в Гол. Квартирі ІРО й Відділу для ДП на французьку смугу Німеччини, репрезентант Міжнародного Скавтського Бюро в Лондоні та його делеґат для справ скавтів ДП на Німеччину мр Монне гостював дня 7. липня в українських пластунів у Фрайбурґу.

На прийняття гостя відбулася зустріч репрезентантів Українського Пласту, французького Відділу для справ ДП, чужинецьких скавтських організацій у французькій смузі, ІМКА, українського духовенства і громадянства. Зустріч влаштував Уповноважений ГПС Р. Маринович. Після привітання відповідав промовою мр. Монне. Він подав напрямні побудови скавтського життя у французькій смузі Німеччини. З черги відбулися виступи українських пластунів і новаків.

Сокіл

»Кожен з нас, як одиниця, мусить зробити все можливе, щоб матеріяльно стати якнайбільш незалежним: вжити всієї своєї пластової зарадности, щоб не стати тягарем для других, а навпаки, щоб заощадити сил та засобів для допомоги другим. Для нас — пластунів першим обов'язком є допомогти нашій організації. Покладаючись на пластову зарадність і добробут одиниць — легко знайдемо вихід для організованого поборення сьогоднішніх тимчасових труднощів нашого руху!«

Чи Ви вже читали?

А. Кащенко: Зруйноване гніздо. Повість.
Видання книжкового Товариства »Універсальна Бібліотека«, 1947.

З історією різних народів можна знайомитися з наукових праць або з мистецьких творів, що подають життя героїв на тлі дійсних історичних подій.

У світовій літературі ряд письменників виводить події, в яких беруть участь різні історичні постаті. Шотляндський письменник Волтер Скотт, французькі — Віктор Гюґо, Олександер Дюма, німецький — Фрідріх Шіллер у своїх творах змалювали різні події в історії своїх країн.

Читати такі книжки далеко легше, ніж сутонаукові твори. Користь від цього читання велика, бо ми яскравіше уявляємо події, переживаємо разом з героями їхні турботи й радощі, легше запам'ятовуємо події або й навіть певні історичні періоди . . .

В українській літературі чимало письменників присвятили свої твори історії нашого народу. Тарас Шевченко, Панько Куліш, Микола Костомарів, Іван Франко — ось славні імена тих, що перші дали зразки високомистецьких творів, побудованих на тлі історичних подій.

З наших сучасних письменників визначився Андріян Кащенко (1858—1921), що написав багато історичних повістей та оповідань.

Саме перед нами його повість »Зруйноване гніздо« з часів зруйнування Запорізької Січі р. 1775.

Автор виводить у своїй повісті старого запоріжця Дмитра Балана, який, позбавившись у бою однієї руки, залишив був Січ й, оселившись неподалік, живе він щасливо, спокійно, у достатках. Його улюблена доня одружується з молодим запоріжцем Демком Рогозою, що не схотів після зруйнування Січі москалями переселятися з низовим товариством до Туреччини, де засновувалася нова Січ. Старий Балан тяжко сумує за Січчю. Він думає, що треба було захищати її всім до останньої краплі крови, бо »кров, пролита за рідний край, дає парості й веде за собою нове життя«.

Він передчуває лихо. Молоді козаки йдуть до Січі, щоб хоч подивитися, побачити славні місця. Тут — жахлива картина цілковитої руїни. Вони довідуються також, що неподалеку від Січі якийсь московський князь будує палац на запорізьких землях, »пожалуваних« йому від цариці Катерини II.

Одного дня до садиби старого Балана під'їжджає ціла валка кріпаків з Московщини, переселених князем на »його« землі. На чолі цієї валки москаль-прикащик (довірена особа князя). Він починає хазяйнувати на господарстві Балана, як у себе дома, і заявляє, що старий січовик та його родина за наказом цариці обернені на кріпаків і мають робити на панщині. Обурюються вкрай, чуючи таке, козаки. Москалі кидаються на них, зв'язують і — як »бунтівників« везуть до управителя. Там старого Балана закатовують на смерть різками. Катують теж і Демка, але він — сильніший — одужує і тікає, залишивши жінку з дитиною. Після низки пригод добивається він до Січі і просить козаків допомогти йому врятувати родину. Запорожці радо відгукуються і, хоч з великими труднощами, врятовують сім'ю Демка, забираючи її та старих сусід на нові вільні місця.

Книжку читається з непослабним інтересом. Вона яскраво малює життя козаків, руйнацію Січі, московські »порядки« на Україні, облуду, підступність, брехню »матушки« цариці та її прихвоснів.

Прочитати цю книжку повинен кожен український юнак.

Видано книжку охайно, добрий шрифт, чепурна обгортка.

І. В.

Штих із вірші »На герб Сильного Войска Запорозкого«
і сем герб з книжки Саковича »На погреб Гетмана Сагайдачного«, Київ, 1620 р.

Група мюнхенських ст. пластунів у французькій смузі
фото: Ст. Кіц

ПЛАСТУНКИ, ПЛАСТУНИ!
»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Це Ваш часопис і Редакція хотіла б зробити його якнайкращим пластовим часописом. Але ж для цього треба, щоб у часописі співпрацювали й Ви, надсилаючи

свої статті,
оповідання, нариси й поезії,
описи мандрівок і зустрічей,
фотографії і рисунки,
дописи з пластових імпрез - концертів,
святкувань, і все те, що
варто надрукувати в часописі!

Всі матеріяли надсилайте на адресу Кооп. Пласт (Для »Молодого Життя«) РЕҐЕНСБУРҐ, Ґанґтоферзідлюнґ.

В кожній хаті — де
батько, мати, донька чи син
є пластунами,
Ви зустрінете
»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«
Журнал Пластового Юнацтва!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

— Лі —. — Щиро дякуємо за надісланий допис про Вашу подорож літаком до Канади. Надрукуємо в одному з чергових чисел. Просимо не забувати й дописувати.

»Гірські орли«. — Допис друкуємо. Окрему сторінку чи дві для справ літунського пластування віддамо дуже радо. Просимо надсилати матеріяли.

Ст. пл. Я. П. — Щиро дякуємо за надісланий допис про бельґійський скавтінґ. Надрукуємо в одному з чергових чисел.

Сокіл. — Щиро дякуємо за надсилані матеріяли. Допис друкуємо. Просимо не забувати.

О. Коновал, Ельванґен. — Ваш заклик в справі літунського пластування передаємо »Гірським Орлам« в Б. Їх адресу одержите поштою. Порозумійтеся з ними.

Ігор Ш., Мюнхен. — Ваші вірші отримали. Дякуємо. Деякі будемо друкувати. Пишіть.

Ст. пл. Юрій К. — Вашу статтю про виготовлення карт одержали. Використаємо. Пишіть

З чужого гумору

Безвихідь

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО »МОЛОДЕ ЖИТТЯ«
ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА —
ЦЕ НАЙКРАЩИЙ, НАЙБАГАТШЕ ІЛЮСТРОВАНИЙ
І НАЙДЕШЕВШИЙ
ЧАСОПИС ДЛЯ МОЛОДІ?

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанас Фіґоль. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґтофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. Figol

„MOLODE ZYTTIA" / „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

N/0898. 8. 48. 3500.

Виходить 1. кожного місяця
Серія В, ч. 5. Жовтень 1948
Issue C, Nr. 5 — Oktober 1948

MOLODE ZYTTIA / YOUNG LIFE
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

Я ПИШУ ЛИСТА ДО ТЕБЕ . . .

Я пишу листа до Тебе, моя далека Батьківщино. Я пишу і знаю, що ніхто ніколи його читати не буде. Як тільки скінчу його, кину в багаття, що догасатиме. І тоді, коли згорить папір, коли спопеліє те, що створене людськими руками, Ти почуєш його зміст, те, що відчуває моє серце, те, що так дуже хоче воно Тобі сказати. Бо воно сьогодні як чаша найкращого вина, повна по вінці. Так повне сьогодні воно великої радости. І тому я пишу листа до Тебе із-за широких рік, із-за високих гір, із далекої чужини.

Навкруги — мене — ніч. Літня, погідна, засіяна зорями. Я біля вогнища, що вже пригасає, і тільки час до часу спалахне ясніше смерекова фоя. І тоді із прозорої темряви виринають обриси шатер. В них сплять мої подруги камінним сном, бо втомлені вони по далекій мандрівці. Але на їх лицях усмішка, бо це в сні забіліла перед ними хата із мальвами та соняшниками під вікном, чи може зазеленіли Карпати та зашумів Черемош, чи може чують вони у сні дзвони із Золотоверхого? Прийде ранок і знов підемо туди, куди кличуть нас спінені верхи чужих гір. Підемо у мандрівку. Але тепер мої подруги сплять, і у снах своїх юнацьких бачать Тебе, цвітисту, ясну, чарівну.

А коли пригасає вогнище, коли темрява покриває лісову поляну, де ми розтаборилися, тоді ще краще видно, як падуть із неба зірки. Я пам'ятаю, як мені бабуся розказувала, що коли зірка із неба впаде, тоді сповниться те, про що думаєш. Зірки падуть одна за одною та залишають по собі довгі світляні смуги на небі . . . Але я нічого не бажаю, бо це сьогодні мої бажання сповнені. Бо сьогодні я зрозуміла Тебе, я віднайшла Тебе. І тому серце моє сповнене радости, і тому я хочу розказати про своє щастя тому, хто найближчий мені: Тобі, моя Батьківщино. Бо давно вже не гладила рука матері моїх кучерів і давно батько не повчав мене. Бо вони залишились там, на узліссі, за селом у малій хатці між двома тополями. Ти одна залишилася в мене. І про Тебе я не знала, що Ти зі мною. Аж сьогодні я віднайшла Тебе.

Ще колись, як мене ще не видно було із-за доспілого жита, коли маки та волошки в полі були такі ж високі, як і, я любила вибігати на залізничий шлях та дивитися на рейки, що бігли кудись у невідоме, у широкий світ. І коли я почула, як здалека свище поїзд, я стояла довго, нерухомо і вслухувалася у цей таємний свист. Бо поїзд їхав у світ. У далекий, незнаний, чарівний. І Я довго стояла у білій вишиванці на зеленій луці, хоч корови нераз зайшли тоді у шкоду, і мріяла про далечінь, голубу, безкраю. Прости, моя Батьківщино! Прости, що любила далечінь, що мріяла про далекі, незнані краї! Прогнала мене доля із тихої хатини між тополями, прогнала у далекий світ. І я побачила ті краї, за якими так тужила дитиною. Я побачила чужі прекрасні озера і грізні гори. Але в їх красі не було того ніжного, того глибокого, того, що звучало в нас із шелесту кожного листочка, із бриніння кожної комашки: не було Тебе. Кожний новий кілометер, що віддалював мене від Тебе, ранив, як колюче терня. Кругом мене гуділи машини, фабрики, мимо мене проходили чужі люди, а я чула лиш вічний біль за Тобою. Наді мною розривалися ґранати, повз мене свистали кулі, а я не могла погодитися із думкою, що Ти так далеко від мене, що не можу діткнути Твоєї землі своїми стопами. Ні, я не важилася б ступити на неї! Я цілувала б кожну її квітку, кожний камінчик, як цілують святе Євангеліє в церкві. Але Тебе не було. Довкруги мене височилися обгорілі руїни чужих міст, у старих казармах збиралися погорільці, такі ж як і я, щоб розпочати нове життя. Але для мене його не було. Я щорана виходила із нашого табору і йшла у поле, між чужі жита. Зверталася лицем до сходу і ждала, поки там появиться сонце. Бо ж воно йшло звідтіля, де Ти. І я думала, що хоч в його променях я побачу відблиск Твоєї краси. І сонце сходило, але і воно було чуже. Бо далека дорога від Тебе сюди, і дорогою воно тратило цю красу, що мало тоді, коли виходило із-за старих ясенів, біля дерев'яної церкви на горі. І я знов лишалася сама.

Головний Командант Пластунів Сктм. Я. Гладкий у таборі »Кадри зв'язкових«
The Chief Leader of Ukrainian Scouts scoutmaster J. Hladkyj in the Camp for Commissioners
Фото: Мир. Шевчик

І чи ж дивно Тобі, що сьогодні, коли я знов віднайшла Тебе, я повна радости?

Це було тоді, коли заходячи, сонце багрило темний смерековий ліс, щоб залити ще раз камінні верхи чужих гір рожевим відблиском і згаснути. Тоді ми всі сиділи біля ватри в одному крузі. Проміння вогню грало на мідяних обличчях. І в піснях бряжчали шоломи княжих дружинників на Дону і дзвеніли шаблі козацькі під Жовтими Водами і тріскотіли стрілецькі кріси на Маківці. І в піснях шуміли Карпатські ліси і журчали потічки. І тоді щось ніжне, щось біле та м'яке, як крило голубки, промайнуло біля мого лиця. Чи це був Твій подих? Бо відколи я востаннє бачила Тебе, ніколи не бриніла моя душа так гармонійно, як у ту хвилину.

А коли могутнім орлом злітав по щоглі прапор із—під зоряного неба вдолину, коли в бадьорій пластовій пісні злилися наші голоси, мрії та бажання в одно, коли в пісні забриніла туга за величчю, за сонцем, за надхмарними просторами, де долітають тільки ті, що в них вірлині крила, я зрозуміла, що ця Туга, це ти! Це Ти вела дружинників на Дон і козаків під Жовті Води, і стрільців на Маківку. І Ти у серцях у нас, невидна, нерозгадана, але прекрасна! Бо хоч там, де цвітуть в буйному житі маки та волошки, ворог криваву тризну над Тобою править, Ти ростеш у нас в серцях полум'яним маком, і прийде час, і понесемо Тебе знов у Твоє царство.

І серце моє сповнилося великої радости. І тому я хочу післати Тобі цього листа, моя віднайдена, прекрасна Туго! Пішлю його, щоб ти знала, що я готова іти туди, куди кличеш мене.

Гаснуть чужі зорі і сходяче сонце рожевить камінні хребти чужих гір. Але я не шукаю в його промінні Твоєї краси, бо Ти куди ближче мене як воно: Ти в моєму серці!

Леся Хр., ЛМ

У »Кадрі зв'язкових«: »Слон« і »Песиголовці« за обідом Фото: Мир. Шевчик
Dinner at Camp of Ukrainian Commissioners, Jule 1948

"Гей-гу! Гей-га! Таке то в нас життя"

(Від нашого кореспондента з Канади.)

Вінніпеґ у липні.

Остання світова завірюха з усіма своїми трагічними наслідками переставила українських пластунів на нові рейки життя та на нові терени земної кулі. Хочеш-не-хочеш, ми пластуни поставлені перед нові завдання, а враз із тим наше колишнє пластування мусить оправдати свій пластовий ідеал у теперішніх важких життьових умовинах по всіх закутинах світу. Ми мусимо не тільки особисто, кожний з нас зокрема, знайти собі основи для дальшого життя-буття серед нових умовин, серед нового, досі нам незнаного оточення, але й водночас тут ми мусимо знайти відповідне поле для дальшої своєї пластової праці.

Розбрилась бо наша пластова братія насправді по всіх усюдах світу; здавалось би, відірвавшись від рідного ґрунту, від пластового гурту, розгубиться одинцем у гущі чужинного оточення. Проте ж на щастя, воно так не є. Адже, хто з нас і трішки засмакував дружнього життя серед пластового гурту, той намагається серед тієї гущі чужинного світу віднайти свою пластову братію.

Декілька десятків пластового братства »проскочило« й до Канади, до цієї »обітованої землі« нашого теперішнього поселення. Тут пластуни зразу себе віднайшли та згуртувались, де можна було, досі у дві пластові станиці з осідками у Вінніпеґу та в Торонто.

Наше пластове життя в Канаді датується у Вінніпеґу з 10-го березня ц. р., а в Торонто з 4-го квітня, коли то були скликані перші пластові сходини новоприбулих пластунок і пластунів. Торонтська станиця налічує досі понад 20 членів і в її проводі стоїть скавтм. Андрій Харак. Вінніпезька станиця згуртувала досі понад 30 членів і є під кермою голови скавтм. Петра Веприка. Станиця об'єднує осередок праці пл. сеніорів, самостійний гурток ст. пластунок »Журавлі« (Провідниця Галя Гарасовська), стежу ст. пластунів, дві юначки, одного юнака та дві новачки. Пластове життя розгортається як на сходинах станиці, так і в поодиноких частинах.

Наше завдання тут, крім того, щоб відновити та поглибити своє пластове знання, зазнайомитись з новим тереном, з умовинами й можливостями розгорнення пл. праці, поготів притягти до Пласту та захопити його ідеями українсько-канадську молодь, притягти увагу до українського Пласту тутешнього нашого громадянства, а вкінці нав'язати дружні взаємини з канадським скавтінґом. І в цьому напрямку йдуть зусилля цілої станиці та й єсть уже певні початкові успіхи завдяки пожертовній праці Уповноваженого ГПС на Канаду скавтм. о. Волод. Івашка та завдяки усердній допомозі кебмаст. Ґізелі Судол. Про неї годиться сказати декілька слів. Саме кебм. Ґ. Судол уже працює в канадському скавтінґові 13 років і під сучасну пору веде відділ новаків- українців, народжених в Канаді, єдину українську частину при канадському скавтінґові у Манітобі. Вона зразу зголосилась до нашої станиці, де бере постійну участь у нашій праці та служить нам вельми цінними порадами, як теж і є лучником між нами та канадським скавтінґом.

Українська молодь Канади — це для себе окрема широка проблема. Тут кількома словами треба згадати, що вона майже чужа для українськости в нашому розумінні цього слова. Для цього молодь треба здобувати всіма способами, що приходиться дуже важко. Назагал, вона слабо говорить по-українському. Батьки з різних причин не прищепили в неї любови до свого рідного, а з тим і гордости на своє українське походження. Вона між собою, як теж і зі своїми батьками говорить, звичайно, по-англійському. Її зацікавлення обмежується, либонь, спортом і кіном. Тим то з'єднати цю молодь для Пласту та й ще в дусі й розумінні українськім — дуже тяжко. Проте ж, ми собі ставимо завдання здобути оцю, на нашу думку, занедбану молодь, а в цьому виявив нам свою готовість допомогти на терені Манітоби канадський скавтінґ.

З появою організованих членів українського Пласту в Канаді виринула й потреба визначити своє відношення до канадського скавтінґу та знайти якийсь спосіб співжиття з ним. З допомогою в цьому прийшов п. Іван Новосад, секретар Централі Українців Католиків Канади, що в порозумінні з уповноваженим ГПС скавтм. о. Волод. Івашком, звернувся до скавтських керманичів в Оттаві, мовляв приїхали сюди такі українські пластуни, що цікавляться скавтінґом. Негайно скавтська централя в Оттаві повідомила про нас провінційну централю в Вінніпеґу, щоб ця увійшла з новоприбулими українськими пластунами у зв'язок і дала свою поміч у нашій пл. праці. І справді, незабаром відвідав Уповноваженого скавтм. о. В. Івашка екзекутивний директор п. Гаварт. У черговій зустрічі порушено в довщій дружній гутірці з п. Гавартом питання українських частин у канадському скавтінґові. П. Гаварт щиро виявив неуспіхи скавтських організацій у Канаді у своїх намаганнях втягнути українського-канадську молодь в ряди скавтського руху. Ще 1936-го року за почином канадського скавтінґу повстали були зав'язки українських пл. частин, але вони згодом, через 2—3 роки, самі від себе занепали, не проявивши якоїсь життьовости. На нашу думку, оцей неуспіх англійсько-канадського скавтінґу серед нашої молоді можна вияснити саме недостаччю відповідних українських пластових організаторів, до яких би і наша молодь, і батьки українці мали повне довір'я. Адже, важко зрозуміти чужинцеві, а ще й англійцеві, складну українську душу, щоб могти в неї зродити захват, а тим паче здобути її постійні симпатії, в даному випадку для ідеї скавтінґу. Одначе, треба сказати, що певна кількість української молоді є в скавтських організаціях Канади, але вона не згуртована в окремі українські відділи.

Скавтські чинники провінції Манітоба надзвичайно прихильно поставились до українських пластунів-нових еміґрантів. Вони намагаються з нашою допомогою ще раз спробувати втягнути українську тутешню молодь у скавтські ряди. В розмові з ними узгіднено, що до матеріялу поодиноких проб канадського скавтінґу ми зі свого боку повинні дати свій матеріял (як українознавство, окремі пл. вмілості тощо) та відповідні відзнаки, які б вирізнювали пластуна-українця. Зокрема визначено такі напрямні: 1. українців веде українець; 2. пл. організації у своїх початках засновуються при українських церквах обидвох віровизнань і 3. українські пл. частини при парафіях становлять для себе цілість і вони зареєстровуються, як такі, у канадському скавтінґові. До співпраці повинні приступити й новоприбулі українські пластуни та бути на послугах своїм канадським братам знанням українського пластування.

(Закінчення буде)

»Вуйко«, Чорноморець

Перші ширші сходини українських пластунів-сеніорів у Вінніпеґу (Канада)
The first meeting of Ukrainian Old-Scouts in Winnipeg (Canada)
Фото: Космос Студіос

САМІТНІ ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ У ВСІХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Подавайте свої адреси Уповноваженим ГПС і Висилковій Станиці в Авґсбурґу!

Ви зможете встановити зв'язок з іншими українськими пластунами у Вашій країні чи в інших країнах світу й будете одержувати постійно пластову літературу.

На титульній сторінці:
Вхід до табору українських пластунів-юнаків під час Міжзонального Вишкільного Курсу у Ваерн (Липень 1948)

On the title-page
The entrance in to the Camp of Ukrainian Boy-Scouts (July 1948)
Фото: Ст. пл. Р. Л.

Зустріч над Ніяґарою

(Лист із Канади)

Прокидуюся в неділю раніше, як звичайно. Перше, що вкрадається в мою свідомість — це сильний стукіт дощу об дах. Дощ, перший »солідний« дощ, відколи я в Канаді, а я вже тут понад місяць. І це сьогодні. Не міг він падати вчора, передучора, чи котрогось іншого дня, коли, наприклад, треба було іти до праці в город. Ні, він почав падати сьогодні, коли я збираюся зустрітися з нашими пластунами із Торонто. Дізналася, що їдуть над водопад Ніяґари, а так . . .

А може все ж таки випогодиться? Вискакую з ліжка, біжу до вікна . . . Нема надії, небо затягнулося сірими густими хмарами, дощ шелестить монотонно у верховітті дерев. З гори, що напроти вікна, »куриться«, наче в нас у Карпатах. Взагалі краєвид нагадує мені чомусь сьогодні наші гори. З мого вікна не видно ні виноградників, ні морелевих садів, а вічно голубе озеро Онтеріо вкрите густим туманом. Ліс на горі зеленіє соковито, через відкрите вікно вдирається запах смеречини. Згадуються далекі мандрівки . . .

Довго не вагаюся, рішаюся їхати. Збираюся скоро, тут навіть і харчу на дорогу не треба брати — це ж не Німеччина. Дощ трохи слабшає. Задержую під хатою автобус, і викрутивши солідно язика, вимовляю щось наче б »Нейґра фолс« й одержую білет. Їду й увесь час б'юся з думками — приїдуть чи не приїдуть? А може в Торонто погода краща? Дивлюся по той бік озера, де Торонто. З радістю відкриваю, що там хмари рідші і декуди видніє синє небо. А дощ — то падає, чи вірніше ллє, то перестає. Минаємо кілька маленьких містечок, чи радше сіл. Людей на вулицях не видно, тут зрештою і в погоду важко когось побачити.

Приїжджаємо до містечка, що я його при купованні білету так штудерно назвала, скажім по українськи »Водопади Ніяґара«. Показується сонце. Вискакую з автобусу і йду парком до водопадів. Я тут не вперше. Могутній гуркіт маси води подібний до далекого бомбардування — мені добре знайомий.

Парк ще майже пустий. Роздивляюся навколо і відкриваю купку пластунів, що »товчуться« по буйній траві (тут це дозволене). Без сумніву — наші. В першій хвилині хочеться мені підбігти до них з криком і всіх по черзі обіймати. Але опам'ятуюся. Я на цьому селі зовсім здичавіла. Ще так коротко в Канаді, а своїх наче б роками не бачила. Підходжу ближче — ніхто не звертає на мене »цивіля« уваги. З боку — сеньйор, приглядається витівкам »своєї« галасливої громадки. Представляюся. Довідуюся, що говорю із головою Торонтської Станиці. Не вспіли ми ще перекинутися кількома словами, як нас обскочили пластуни. Знайомі пізнають мене: »І ти вже тут?« Вітаюся з усіма. Почуваюся, як овечка, що відбилася від стада і по різних пригодах знову знайшла його. Я зовсім приголомшена. Відповідаю на десятки питань, питаюся сама.

Так — це частина Торонтської станиці. Є між ними новаки, юнаки, юначки, старші пластунки і пластуни, сеньйори. Є приїжджі з Німеччини, Австрії є і тутешні канадійці українського походження. Довідуюся, що пластовий рух на терені міста Торонто розгортається все краще та втішається гарною опінією в канадійських українців. Найбільш цікавлять мене старші пластунки — вони добре зорганізовані і працюють як впорядниці.

Ідемо всі над водопади. Оглядаємо їх, але тільки з однієї сторони, бо до США нас »бездержавних« не пускають. Великого захоплення в наших пластунів не бачу, хіба наче б: »Ми вже не таке бачили!«

Робимо фото, розписуємо картки на всі сторони — ми перша зустріч українських пластунів над Ніяґарою.

Кортить ще поплисти кораблем рікою під самі водопади, але це коштує 85 центів від особи, не всі можуть собі на це дозволити, отже не їде ніхто.

Міжзональний Вишкільний Курс у Веярн (Липень 48)
Пластові заняття

The Ukrainian Interzonal Skill Course in Weyarn (Germany) 1948
Scout activities

Фото: Ст. пл. Р. Л.

З усіх сторін починають з'їжджатися маси людей. Всі вулиці і площі сповнені автами — як завжди в неділю. Стараємося не порозгублюватися у тій коліровій масі канадійців й американців — білих, жовтих, чорних і червоних.

*

Пополудні переїжджаємо до недалекого містечка Ст. Кетрінс, куди запросили Станицю тамошні українці на т. зв. пікнік на вільному повітрі. Але ж не дописує погода й ми переносимося до української »галі« (домівки).

Українці із Ст. Кетрінс приймають нас дуже гостинно. Багатий буфет, різні несподіванки тощо. Але найкращою несподіванкою для нас була збірка і звіт тутешнього гуртка новаків. Говорять вони ще, правда, між собою по англійськи, як і наші канадійці з Торонтського гуртка, але якось воно буде. Важне, що діти горнуться до українського Пласту.

Під час пікніку група пластунів виводить кілька точок, здебільша веселих. Відчуваємо, як здобуваємо поволі прихильність і навіть симпатію тутешніх громадян.

Не бракує пластунів теж під час танку. Вони стають душею цілої імпрези. Після коронації »королевих пікніку« два старші пластуни танцюють королівського вальса з нововибраними »королевими«. Що ж — нова країна — нові звичаї.

*

Вечоріє. Перед моїми друзями далека дорога. Прощаємося з гостинними господарями і займаємо місця в автобусі (мені подорозі).

Виїжджаємо на автостраду. На дворі знову погода. Навколо нас чудова околиця. Пластуни співають як завжди і на душі якось так легко, так безмежно легко . . .

В серпні 1948.

Ст. пл-ка »Китайка« — Лі —

ТОГО МОМЕНТУ НЕ ЗАБУДУ НІКОЛИ

Сктм. Петро Веприк пише з Вінніпеґу:

»... Ми, пластуни, віднайшли себе найскорше з новоприбулих і вже започаткували свою працю. Є вже в нас осередок праці сеніорів, гурток старших пластунок »Перелетні птиці«, стежа старших пластунів, один юнак, одна юначка і одна новачка. З місцевих є вже кілька також, які »приплили« до нас. Між ними є одна пані, кебм. Судол, яка провадить гніздо новаків.

З канадським пластом ми також нав'язали вже зв'язок. Зараз по мойому приїзді через кебм. Судол запросили нас англійські скавти до себе в гості. Вони мали свої річні сходини старшини і з тої нагоди зійшлось більше як 50 скавтмастрів. Нас привітали дуже сердечно, розпитували про наш Пласт і дуже нами цікавилися. Був там також головний скавтський комісар на Манітобу, який був колись в Німеччині й знає трохи німецьку мову. Наприкінці сходин провідник зарядив молитву за українських пластунів, які скитаються по світі і щоб Бог допоміг їм вернутися на свою вільну батьківщину. Того моменту, здається, не забуду ніколи!

По сходинах був чайний вечір і там ми ще більше себе пізнали. Від наших пластунів удекорував я нашою пл. відзнакою головного комісаря, що присутні прийняли оплесками, виявляючи свою радість.«

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ В СВІТІ

— При українському часописі »Новий Шлях« у Вінніпеґу уведено окрему сторінку для пластових справ під назвою **»Пластовий Куток«.** Появилося вже кільканадцять таких »Кутків« із статтями та хронікою.

— **Стан новоприбулих українських пластунів і пластунок у Канаді** був на 30. липня ц. р. такий: зголошених із поданням точних адрес було 108 осіб, в тому 54 пластунів і 54 пластунок. Крім того є ще понад 40 осіб, що не подали своїх адрес. Найбільше скупчення пластунів у Торонто — 59 осіб. У Вінніпеґу перебуває — 32.

— У Принц-Алберт (Канада) **допомагає в організуванні Рідної Школи пластунка О. Стецюк.** Діти цієї школи перейняли багато з пластової поведінки. Вітають себе обопільно новацьким привітом »Готуйсь!«.

— У Брітанській смузі Німеччини створився **перший самостійний Гурток пластунів-сеньйорів під назвою »Дубова Кора«.** Основниками були 7 ганноверських сеньйорів. Гурток має свою »Книгу законів та звичаїв Дубової Кори«, які згідні з постановами правильника УПС.

— **Український Пласт на терені Бельґії** нараховує 12 сеньйорів, 55 старших пластунів, 35 юнаків і 20 новаків. Так подає український часопис в Бельґії »Вісті« від 15. липня 487

Силу треба плекати, розвивати, щоб не зменшилася, але росла разом з людиною.

Дрот.

Keep smiling! Завжди з усміхом!

Англ. прислів'я.

Провід світового скавтінґу

В серпні 1920 відбулося перше Світове Скавтове Джемборі в Лондоні. Тоді то проголошено Бейден-Пауела Світовим Чіф Скавтом, але цей титул заник з його смертю 8. I. 1941 (Його наслідник лорд Самерс мав титул Чіф Скавта брітанської імперії, що його одержав по його смерті 22. II. 1945 — лорд Ровелен). У висліді того першого Джемборі постали:

1. Міжнародня Конференція Скавтового Руху (The International Conference of the Boy Scout Movement),
2. Міжнародній Комітет (The International Committee) та
3. Міжнароднє Бюро (The International Boy-Scouts-Bureau).

Міжнародня Конференція відбувається що два роки. Її творять делеґати — по шість від кожної держави, де є одна або й більше узнаних і зареєстрованих скавтових організацій. Вона вирішує основні й засадничі справи Скавтового Руху. Вона вибирає дев'ять членів.

Міжнароднього Комітету, що діє в часі поміж засіданнями Конференції. На її чолі стояв донедавна почесний президент шведський принц Ґустав Адольф, що загинув 26. I. м. р. у летунській катастрофі. Комітет іменує директора

Міжнародного Бюра, що стає автоматично членом Комітету, його секретарем і скарбником. Комітет може іменувати ще й інших діловодів і почесних: президента й віцепрезидента. Міжнароднє Бюро являється секретаріятом конференції та Комітету, Його адреса: 132 Ebury Street, Westminster, London, S. W. 1. Теперішній директор: J. S. Wilson, O. B. E., секретар: R. T. Lund. Всі три: Міжнародна Конференція, Комітет і Бюро творять світовий провід Скавтового Руху і мають право рішати в таких справах:

1. прийняття організацій, що звернуться з проханням про визнання і реєстрацію;
2. забезпечення координації й одности цілей згідно зі загальним розумінням основних принципів Скавтінґу, як їх з'ясував Бі-Пі;
3. нормування публічних виступів зв'язків, листування й відвідин;
4. устійнювання відбуття Світових Скавтових Джемборі та ровер-скавтових (старшо-пластунських) здвигів.

Кошти Комітету й Бюра покриваються з оплат зареєстрованих організацій, відповідно до числа їх членів.

Органом Конференції, Комітету й Бюра є що-місячник »Jamboree«, що його видає E. E. Reynolds »адреса Бюра). Ціна числа 8 пенсів, річно — 7 шіл. і 6 пен.

(П-а)

Вже появився перший зошит єдиної в своєму роді і єдиної в світі книжки

Лорда Бейдена Пауелла

»СКАВТІНҐ ДЛЯ ХЛОПЦІВ«

в українському перекладі.
Ціла книжка вийде шістьома зошитами багато ілюстрована (200 ілюстрацій)

Ціна окремого зошита — 1.50 ДМ. Хто пришле передплату 7.— ДМ на цілу книжку (шість зошитів), той платить за один зошит не цілих 1.20 ДМ

Висилайте передплату на адресу Центральної Пластової Каси

ВІТАННЯ МАДЯРСЬКИХ СКАВТІВ

З приводу цьогорічної міжнародньої зустрічі скавтів у Міттенвальді Мадярська Організація Скавтів ім. гр. Телекі Пал видала летючку із привітанням для скавтів різних націй у цілому світі. Привітання подане в летючці теж й українською, а це:

»Ми, мадярські пластуни віримо, що правдивий пластунський дух ніколи і ніким не може бути знищений і що з бігом часу, саме завдяки пластунам, пластунські закони в дійсному їх розумінні і значенні увійдуть у життя всіх народів. Ми переконані, що це буде означати прихід правдиво щасливої і мирної доби для всього людства. З непохитною вірою в нашу справу, ми просимо в Бога благословіння для всіх нас.

СКОБ!«

Данські скавти перелазять перешкоду
Danish Scouts make an obstacle and then get over it
Фото: Джемборі

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Сктм. А. Д. — Мюнхен-Фрайман. — Щиро дякуємо за надісланого листа. Уривок друкуємо в цьому числі. Прошу подати адресу наших пластунок у Венесуелі Центральній Пластовій Касі і Висилковій Станиці в Авґсбурґу. Там подбають про те, щоб пластункам висилати постійно потрібну літературу.

Ст. пл. Р. Лев., Реґенсбурґ. — Дуже дякуємо за надіслані неґативи фото із МВК у Ваєрн. Вміщуємо їх в цьому числі. Фото з »Бурлаками« не вийшло. При нагоді зайдіть до Редакції.

»Пантера« — Ляндсгут. — Дякуємо за виконану обіцянку: репортаж із Вишкільного Табору у Веярн. Друкуємо в цьому числі. Просимо не забувати.

Ст. пл. Роман Л. — Авґсбурґ. — Спасибі Вам за надіслані числа Вашого журналу »Трембіта«. Про нього напишемо Вам окремого листа, або поговоримо колись на місці — в Авґсбурґу.

ТАЄМНИЙ НАКАЗ

Головна Пластова Старшина

Із пластового світу

У святочному відкритті XIV. Олімпіяди на великій спортовій площі »Емпайр Стейдіюм« у Вемблі »Англія«, що відбулося дня 27. липня ц. р., 175 скавтів випустило 7000 голубів, як повідомлення про відкриття.

Канадійські скавти з Вінніпеґу взяли участь у допомозі під час великої повені в літі ц. р. Скавтські провідники й олдскавти допомагали як санітарі й організатори справи харчування для повенян.

Голова скавтської організації на провінцію Брітанської Колумбії в Канаді — Прентис Бловдек, подарував стовпа на машт, що має бути вкопаний в Лондоні, замість такого ж машту, що його знищили німці під час бомбування Лондону за другої світової війни.

Комуністичний уряд в ЧСР розв'язав чехословацьку скавтську організацію. Це доказує яким могутнім, але й небезпечним для всіх тоталітаризмів є скавтовий рух. Тому теж большевизм і комунізм поборюють скавтінґ.

Дві тисячі акрів власного поля і лісу має брітанська скавтська організація. Це поле й ліс використовує вона для влаштовування скавтських таборів.

Канадійські скавтські часописи пишуть, що є всі дані за те, що найближче міжнароднє Джемборі відбудеться в Канаді — недалеко Отави.

Мадярське об'єднання скавтів вирішило під комуністичним натиском приєднатися до новозаснованого »піонерського руху« і виступити з Міжнароднього Скавтського Бюра.

Таким же конечним, як шоферські курси для власників авт, є інформування загалу громадян про суть і діяння атомової енерґії. Таке заявив Давид Е. Ліліенталь, голова атомової комісії у США. Допомагати в цій справі повинні на його думку крім преси і радіо теж скавти і скавтки Америки.

З мандрівок по рідному краю

Свята Софія ясна й незрушима

Однією з найцікавіших пам'яток нашої старовини є, безперечно, Київський Софійський Собор, збудований на честь Божої Премудрости-Софії.

По смерти Володимира Великого р. 1015 на київському »столі« (як тоді казали) почав княжити з 1019 року — Ярослав, що його цілком справедливо назвали Мудрим. Із перших днів свого князювання йому довелося, насамперед, тяжко боротися проти печенігів, що й не один раз загрожували навіть існуванню Української Держави.

Року 1037 під самою фортецею — містом Володимира Великого на »полі вні граду«, як пише літописець, стався страшний триденний бій, після якого печеніги, остаточно переможені, втратили в історії навіть своє ім'я. Частина їх т. зв. чорні клобуки — від шапок, що їх носили, оселилися на Білоцерківщині і розпорошилися серед української людности.

На честь цієї перемоги Ярослав Мудрий засновує на місці бойовища величну церкву, яка є унікальною (єдиною у своєму роді) пам'яткою архітектури XI. сторіччя не тільки в Україні, але і в усьому світі.

За 900 років свого існування Святій Софії довелося зазнати багато руйнацій, але й до сьогодні від славетної будови залишилося чимало надзвичайно цікавого і цінного.

Головний вхід до церковної садиби з Софійської площі, розплянованої на згаданому вже »полі вні граду«. Тут височиться чотириповерхова дзвінниця пізнішої будови. Два перших поверхи її збудував гетьман Іван Мазепа, а решту Микола I. Усі поверхи прикрашено ліпним орнаментом. Щоправда, рослинний орнамент Мазепиної будови багато кращий за пізніший, сухі геометричні лінії якого не цілком пасують до цікавих і живих визерунків давнішого.

Пройшовши ворітьми під дзвінницею, опиняємося на великому подвір'ї?. Трохи праворуч від дзвінниці стоїть Собор. Його східня олтарна стіна не зазнала майже ніяких змін і тепер, звільнена від тинку, дає змогу побачити її в первісному вигляді.

Перше враження від Собору надзвичайне: впадають в око не тільки великі розміри і монументальність Собору, а гармонійність ліній усієї будови, гармонійність, що її не зіпсували перебудови пізніших часів. Бані в стилі українського барокко, збудовані теж за гетьмана Мазепи, надають усій будові своєрідного, дуже гарного вигляду. До Собору можна ввійти з головної західньої і південної частини. Ліворуч від південного входу йдуть сходи на другий поверх, де починалася крита ґалерія, що оточувала Собор. Тепер вона утворює частину самого Собору, бо навколо поставлено стіни.

Ідемо далі і спиняємося перед »царськими вратами« — чудовим зразком українського сницерства XVII. сторіччя. Рослинний орнамент — основний мотив, що його використав мистець. Ікони, розвішені в церкві, вже новіших часів, але на олтарній стіні високо вгорі — величний мозаїчний образ »Нерушимої стіни« — Божої Матери. Надзвичайно великі розміри і чудове виконання справляють незабутнє враження.

Свята Софія в Києві
(Сучасний вигляд після перебудов)
The St. Sophia in Kyjiw
(the contemporary view after the rebuilding)
Фото: С. Аршеневський

На колоннах, що підтримують головну баню ліворуч і праворуч, теж мозаїки, сповнені ґраційної величі. Не можна надивитися, намилуватися досконалістю мистців, що за 900 років до нас створили такі високомистецькі речі.

Крім цих та інших, відомих у всьому світі мозаїк, Свята Софія славиться своїми фресками. Надзвичайне враження справляє образ Спасителя в головній бані Собору. На лівій боковій стіні змальовано князя Ярослава Мудруго, як фундатора Собору.

Фрески Св. Софії багато разів »реставрувалися«, але, як правило, дуже невдало. Частину їх під час »реставрації« за Миколи I. просто замазали блакитною фарбою.

У лівому приділі — мармурова труна князя Ярослава М. Ніхто, навіть татари 1240 року, не порушував вічного спокою тлінних останків великої людини. Тільки за наших часів совєтський уряд дав дозвіл зробити рентґенівські фото з кісток великого князя, щоб виявити, чи це дійсно його останки. (Рентґен мав виявити це на підставі того, що у князя була зламана нога, отже з'ясовували, чи кістяк має зламану ногу).

Два подальші приділи пізнішого походження, перероблені з ґалерії, що ото-

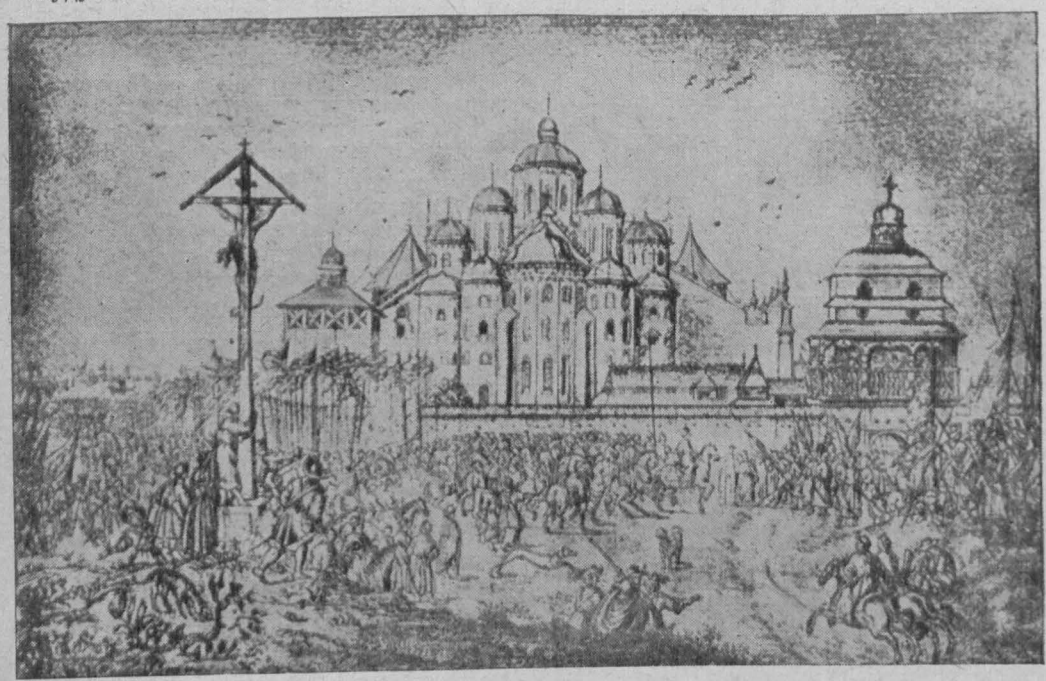

Софійський Собор у Києві (Рисунок із 1651 року)
St. Sophia Cathedral in Kyjiw (Kiev) — picture from 1651

Коли б кожний знав силу сміху, що зміцнює здоров'я і продовжує життя, то у людей зникла б з лиця тінь мелянхолії і лікарі залишились би без праці. Коли людина сміється, серце б'ється частіше й більше крови розсилає по цілому організмі, дихання стає глибшим, розширює грудну клітку, викидає з легенів зужите повітря й привертає організмові захитану рівновагу, що називається здоров'ям і є вислідом гармонійної діяльности всіх органів тіла.

Марден.

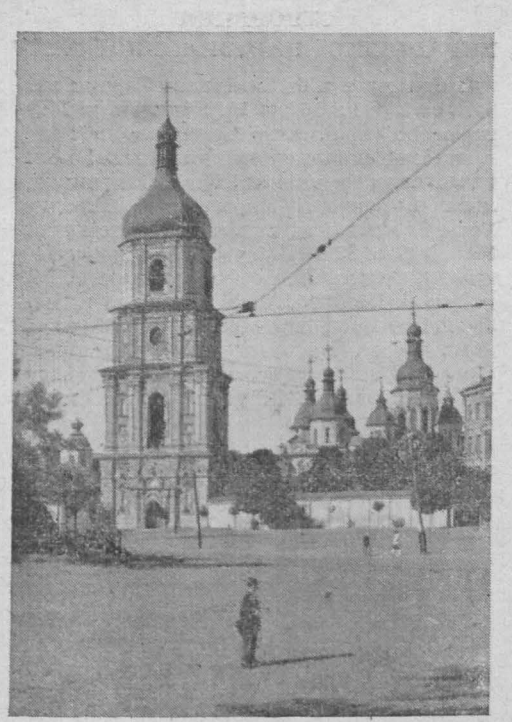

Софійська дзвінниця
The St. Sophia
Фото: Л. Янушевич

чувала ввесь Собор. Великі широкі сходи ведуть з двох боків на другий поверх Собору. Тут стіни розписано вже »світським« живописом: полювання на різних звірів, музики тощо. Ці сходи не належали мабуть до церкви і тому мистці вважали за можливе прикрасити стіни іншим, не церковним живописом. Була навіть думка, що ці сходи сполучали Собор із княжим палацом.

Скільки ж думок викликають відвідини Святої Софії. Саме тут, починаючи від кн. Ярослава, молилися за Україну всі її кращі сини. Тут зустрічало духівництво переможця — Гетьмана Богдана Хмельницького. І тут на площі читали Універсал Центральної Ради в 1918 році, тут проголошено було в квітні згаданого ж року Павла Скоропадського Гетьманом України. А скільки звичайних »простих« людей молило тут Бога за свою землю, за український нарід. Здається, що їхні молитви просякли в самі стіни і святий аромат їхній відчувається цілим нашим єством.

Совєтський уряд, заборонивши відправляти в Соборі Службу Божу, оголосив його »заповідником« і наказав робити тут усякі розкопини, »реставрації«, огляди трун тощо. Тому українська людність позбавлена змоги молитися у цій спільній усім українцям святині, Собор збудовано бо до сумної пам'яти 1054 року, коли стався поділ Західньої і Східньої Церков.

В. І.

Вже вийшов з друку

ПЛАСТУНСЬКИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ

НА 1948/1949 рік

Багато пластового матеріялу, історія Скавтінґу і Пласту, докладна азбука Морза та інші конечні для пластунів речі. Сторін — 64.

Ціна — 1.— ДМ

Замовляти у
Висилковій Станиці
Авґсбурґ, Сомме Касерне, Бл. 1.

Юрій Клен

Софія

»Проєктується знести храм св. Софії у Києві«

З газет

»Тайни тисячоліття — в Софії стрункій, що поблідла, але ще ясніше, ще вище вироста, як молитва в блакить«.

Є. Маланюк

Нехай твій дзвін заглушать літаки.
Нехай тебе знесуть і хай на місці,
що освятили літа і віки,
поставлять пам'ятник добі нечистій.
Нехай змурують чорний хмарочос
там, де стоїш ти біла й золотава,
о, ліліє струнка в намисті з рос,
яку плекала мудрість Ярослава!
Нехай здере новітній печеніг
смугляве злото з бань на кінську збрую
і скрізь полишить слід блюзнірських ніг:
це лиш мара нам видива гаптує,
які триватимуть недовгий вік.
Коли спорудять зал з бетону й скла
і електричний вихор зашаліє
там, де священна сутінь залягла
й в дрімотнім сні спочила Візантія, —
то знай: це все пройде без вороття.
Так само снились нам колись татари.
Тож знов чаклун якийсь навіяв чари,
і бачиш ти примари небуття.
Правдивий світ, - не той для ока зримий, -
крилами розтинаючи вогонь,
гойдають тихо грізні серефими
на терезах своїх долонь.
Він, наче плід, важніє й дозріває,
наллятий плином невідомих лон,
і темний сок, буруючи, співає,
немов вино Господніх ґрон.
Колись усім об'явиться як чудо,
істота кожної з земних речей.
Настане день . . . світ спалахне, й полуда
тобі спаде з засліплених очей.
В священнім жасі, дивно скам'янілий,
— немов хто в вічність відчинив вікно, —
все, все таким, як с п р а в д і є воно:
Хрестом прорізавши завісу дима,
в красі, яку ніщо не сокрушить,
Свята Софія, ясна й незрушима,
росте леґендою в блакить.

СПІВЧУТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТОВОГО УЛАДУ З ПРИВОДУ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ ГРАФА БЕРНАДОТТЕ

Головна Пластова Старшина вислала від УПУ такі телеграми родині вбитого у Палестині графа Бернадотте, Шведській Скавтській Асоціяції та Інтернаціональному Скавтовому Бюрові, членом якого був Покійний:

Телеграма до родини Покійного:

To:

Family Count Bernadotte, Stockholm-Sweden

Ukrainian Scouts Assotiation wish to express their heartfelt Sympathy in the tragic Death of count Folke Bernadotte.

Телеграми до ІСБ і Шведської Скавтської Асоціяції:

The tragic Death of Count Folke Bernadotte is a great loss to the World Scouts Movement and to the Nations whose ideals are Peace and Freedom. We are with you in your sorrow.

Dr. A. G. Figol,
President,
Ukrainian Scouts Assotiation

Граф Фолке Бернадотте, відпоручник Об'єднаних Націй до полагоди жидівсько-арабського конфлікту в Палестині, згинув трагічно від кулі жидівського терориста. Покійний був видатною особистістю у скавтовому світі. Він був членом Міжнародного Скавтського Бюра й активним діячем Шведської Скавтської Асоціяції. У минулому році був провідником групи шведських скавтів, які брали участь у Світовому Джемборі в Муасон. Граф Бернадотте ціле своє життя працював для миру і згинув для його справи.

Чим слабше тіло, тим більше наказує нам, чим сильніше, тим більше слухає нас.

Жан Жак Руссо.

Київський Софійський Собор
Kyjiw — St. Sophia Cathedral
Фото: Л. Янушевич

Від Головної Пластової Старшини

ГПС НА СВОЄМУ ЗАСІДАННІ 8. вересня 1948 р. РІШИЛА:

А) В СПРАВІ МІСЯЧНИХ ВНЕСКІВ для всіх трьох смуг Німеччини:

Починаючи від жовтня 1948 р. аж до відкликання місячні внески нормують такі постанови:

1. Висоту місячного внеску устійнює кожна пластова частина (гніздо, курінь, самостійний рій, самостійний гурток) для себе. (Провід частини може залишити рішення про висоту внеску також своїм гурткам чи роям).

2. НЕЗАЛЕЖНО від місячного внеску устійненого по думці уступу 1, який повністю лишається власністю пластової частини, кожна пластова частина платить до Центральної Пластової Каси належність від кожного члена — (без огляду на його пластовий ступінь) у висоті:

УПН	0.10 ДМ.
УПЮ	0.25 ДМ.
УСП	0.50 ДМ.
УПС	3.00 ДМ.

місячно — з тим, що:

а) старші пластуни, які працюють платять по 2 % від місячного заробітку нетто або 3.00 ДМ.

б) сеньори повинні платити по 2 % від своєго місячного заробітку нетто однак не менше як 3.00 ДМ.

У виняткових випадках — (хвороба, часове безробіття ітд) — місячний внесок сеньйора виносить 1.00 ДМ.

3. Належні для ГПС місячні внески — (як теж відсотки від пласт. заробітку, належності за пластову літературу й інше) — належить вплачувати до 5. кожного місяця — (або до п'ять день після заінкасовання грошей) — до Центральної Пластової Каси, АУҐСБУРҐ, Кіліанстр. 1. Тел. 53—31. або при помочі Zahlkarte: Postscheckamt München, Konto Nr. 1—55, für: Bayerische Bank für Handel und Industrie (Konto Nr. 12723, Dr. G. Figol), in Augsburg.

Б) В СПРАВІ МІСЯЧНИХ ВНЕСКІВ ПЛАСТУНІВ ПОЗА НІМЕЧЧИНОЮ:

Для пластунів і пластових з'єднань поза Німеччиною відхилено постанову з Пластових Вістей ч. 1/48. стаття 3, і стаття 5, щодо висоти і поділу місячних внесків та уповноважнено Центральну Пластову Касу, договоритися з поодинокими Краєвими Пластовими Проводами, щодо висоти внеску і вплат до Головної Пластової Старшини.

Вплати належних внесків й інших зобов'язань — (за літературу, пластові зарібки ітд.) відсилається на адресу кореспондента ЦПК на дану країну. Адреси кореспондентів ЦПКаси в поодиноких країнах подані окремо в цьому ж числі.

В) В СПРАВІ ЖУРНАЛУ »МОЛОДЕ ЖИТТЯ« І ПЛАСТОВИХ ВИДАНЬ:

1. Журнал »МОЛОДЕ ЖИТТЯ« — (серія В, пластове видання) — є офіціозом Українського Пластового Руху і тому накладається на кожного пластуна від юнака в гору обов'язок точно передплачувати, а крім того поширювати його в крузі своїх знайомих.

2. На всіх членів сеніорату накладається обов'язок передплати всіх пластових видань та поширювання їх серед українського громадянства, зокрема серед Пласт-прияту.

Г) У СПРАВІ ДАЛЬШОЇ ЕМІҐРАЦІЇ ПЛАСТУНІВ

На пленарних сходинах ГПСтаршини дня 30. 6. 1948. розглядано питання дальшої еміґрації пластунів. Рішено:

1. не організувати спільного виїзду пластунів до однієї з країн. Пластові провідники і пластова молодь мають еміґрувати дальше в рамах переселення загалу українських скитальців, бо Український Пласт має існувати й діяти всюди там, де буде перебувати українська еміґрація;

2. повідомити загал пластунства, що хто з пластунів хоче еміґрувати, — може на думку Головної Пластової Старшини включитися в акцію переселення до З'єдинених Держав Північної Америки;

3. творити в одній із заморських країн ядро пластових провідників, щоб уможливити в майбутньому перенесення туди Центрального Пластового Проводу.

Ґ) У СПРАВІ ПЛАСТОВИХ ВИКАЗОК ТА СЛУЖБ. КНИЖЕЧКИ

Незабаром приступить ГПСтаршина до видачі всім пластункам і пластунам службових книжечок та пластових виказок. Члени всіх Уладів окрім УПН будуть обов'язані для тієї цілі виповнити відповідні анкетні листки, які будуть розіслані пластовим частинам та Осередкам Праці. У службову книжечку будуть вписані між іншим всі виконувані даним пластуном діловодства та відбуті ним табори, курси, зустрічі і т. і. за час його пластової служби. Хай отже кожний заздалегідь прилагодить собі потрібні відомості, щоб опісля не спричиняти задержки. До кожної з цих відомостей треба буде подати докладну дату, а якщо це неможливе, то хоч рік і місяць. Справою кожного окремого пластуна є подбати, щоб його службова книжечка повністю стверджувала й перебіг його пластової служби. До пластової виказки будуть потрібні фотознимки в пластовому однострої без накриття голови, розмірами найменше 40×50 мм, найбільше 55 × 70 мм. Хто буде робити спеціяльну знимку для виказки, хай держиться розмірів 50 × 60 мм.

За посередництвом Краєвих Уповноважнених будуть теж видані пластункам і пластунам даних країн пластові виказки та службові книжечки.

За вірність відомостей:
(—) скм. Осип Е. Бойчук

ЧИ ТИ ВІДЧИТАВ ТАЄМНИЙ НАКАЗ?

Від виконання наказу Тобою і Твоїми Друзями залежатиме, чи Головна Пластова Старшина зможе здійснити всі накреслені на найближчий час пляни. Від виконання цього наказу залежатиме і те, чи Ти зможеш постійно й дешево одержувати »Молоде Життя« і те, чи Ти одержиш скоро всі випуски незвичайної, єдиної в цілому світі книжки, що її автором є людина з таємним прізвищем Бі-Пі. (Вгадайте, яка це книжка і яке повне прізвище її автора?).

ПЕРШИЙ ГУРТОК УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНОК »ІНДІЯНКИ« В КАРАКАСІ (ВЕНЕСУЕЛЯ)

(Уривок із листа до Кошової Коша Пластунок Мюнхен-Фрайман)

У самій Венесуелі скавтовий рух дуже слабкий. Скавтами є тільки хлопці, але й вони поділяються на білих і чорних. Білі — це здебільша сини мільйонерів і не хочуть співпрацювати з чорними. Скавтування їх різниться від нашого пластування. Коли вони влаштовують мандрівку, то їдуть автами; для кількаденної мандрівки винаймають кімнати в готелях. Вогню тут без довзволу розкладати не можна з огляду на небезпеку пожежі. Дозвіл на розпалення вогню дає тільки міністерство аґрикультури. Лілея (відзнака) венесуельских скавтів зеленого (кгакі) коліру із золотими краями.

Після приїзду до Каракасу моєю першою думкою було познайомитися з українськими дівчатами, але це вдалося мені тільки згодом і тоді ми створили гурток »Індіянок«. При тому ми постановили собі вивчити життя індіян і навіть навчитися їх мови й письма. Індіянська мова, кажуть, дуже тяжка, а письмо ще тяжче, але ми впевнені, що труднощі переможемо. У Каракасі є декілька музеїв, в яких зберігаються індіянські строї і різне знаряддя, що ними користувалися індіяни колись і користуються подекуди ще й сьогодні.

Завданням обрали ми собі допомогу нашим робітникам, які живуть на Кеті (частина міста) з родинами. Деякі з них мають багато дітей і не можуть зодягнути добре цілої родини. Ми — українські пластунки збираємо одяг для таких дітей, відвідуємо їх і крім того позичаємо нашим робітникам українські газети (»Українську Трибуну« з Мюнхену і »Наш клич« з Арґентини.)

Дівчата із нашого гуртка »Індіянок« усі працюють. Одна, як сестра, дві — як служниці, одна — як стенотипістка і я — ґувернанткою. Маємо три учасниці і дві прихильниці. Новачок зібрали вісім і їх проваджу я. Домівки ще не маємо, але гурткові книги ведемо, особливо ж »Хроніку«. Гурткової вибрали дівчата мене.

Важко тільки, що немає з ким порадитися, як вести працю, що робити і т. ін. Не маємо підручників, ні пластової літератури. Але завжди, коли мені найтяжче, пригадую слова нашого пластового »Обіту« і мені стає легше.

СКОБ!

Даґмар,
колись із гуртка »Роменів«

СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

В одному з міст Західньої Европи відбулася в днях 16. до 20. липня ц. р. Перша сесія Української Національної Ради, в якій об'єдналися всі українські політичні сили на чужині. Сесію відкрив голова Директорії Української Народної Республіки. Цим актом засвідчено, що Українська Національна Рада дорожить традицією української державности. Українська Національна Рада після вибору своєї постійної Президії прийняла до відома склад новоутвореного Виконного Органу. Із тим фактом настав час широкої мобілізації всіх українських сил за межами України.

Молоде серце! Трохи сивого волосся — ще нічого не значить. На кількох зморшках кругом очей не залежить. Головне: щоб не було зморшків на мізку! Ані на серці! Ані на душі!

Г. Н. Кессон.

Із хроніки Блакитного Слона

За французьким скавтським журналом »L'éclaireur de France«

Якщо ви хочете знати докладно, який був наш табір на березі ставка Вермері, то — найкраще — прочитайте звіт Ящурки, писаря нашого гуртка. Мушу сказати одверто, що вистачило б було переписати й надіслати його до Редакції, але на це треба було б щонайманше 16 сторінок журналу. Тому я подаю тільки короткі висновки, намагаючися нічого не забути з майстерських досягнень нашого гуртка.

Наш провідник думає, що гурток Слонів перевищив себе в цьому таборі. Я думаю завжди, що все, що зробив мій гурток краще, ніж зроблене другими. Цього року я впевнений, що це таки правда.

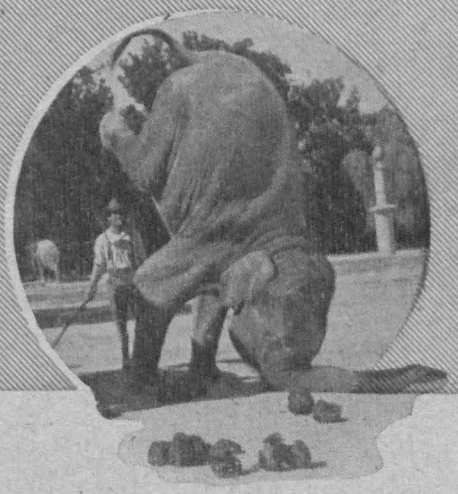

Ось що зробив мій гурток в надбережному таборі:

Місце розташовання табору

Місце, на якому ми розташувалися — це був маленький піщаний пляж, що поволі підносився до купки дерев. З кожної сторони ми були охоронювані щитами високого очерету. За нами ж був чагарник з високою травою. Це місце »відкрив« Клод і ми всі його »схвалили«.

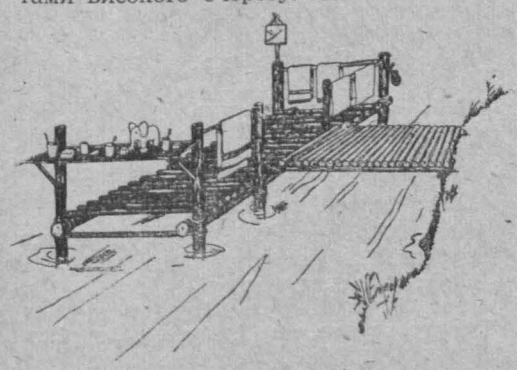

Мал. 1. Умивальня на стовпах понад водою
The washplace on the wood-stake near the water

Інші гуртки стояли таборами здовж високого берега і їхні провідники обрали для зібрань гуртків маленький лужок на високому місці поблизу нашого табору. Щоб потрапити до нього, треба було робити велике коло, ризикуючи щоразу прийти туди останніми.

Пінґвін, що завжди визначався проворністю, зараз першого таки дня відкрив прохід через очерет. Ґрунт був болотяний і тому треба було накласти на стежку гілля.

Улаштовання

Негайно після нашого прибуття до табору Клод заявив: »Треба максимально використати наше перебування на цьому терені. Це нагода добитися незвичайного в нашому влаштованні«.

»Я твоєї думки, — відповів Пінґвін — мені набридли вже моделі їдалень без крихти будь-якої оригінальности. Ми покажемо, на що ми здатні.« Усі погодилися з тим і кожен почав наполегливо працювати. Мій гурток ще далеко до приїзду до табору опрацював багато проєктів, залишилося тільки пристосувати їх до місцевости. Я можу засвідчити, що все було зроблено досить оригінально.

Найкращим безперечно був твір Жака і Ящурки (див. малюнок 1.) — умивальня на стовпах, зроблена з усім сучасним комфортом. На відкриття прийшов шеф цілого табору. Мені — Слонові зробили велику честь, давши місце на етажерці для туалетних речей, поруч з мильницею і тубкою зубної пасти. До речі — ви можете знайти мене на малюнку. Не буду пояснювати подрібно, як будовано знамениту вмивальню, але я певен, що малюнок примусить вас ліпше оцінити роботу Ящурки та Жака.

Другого дня нашого перебування в таборі побудували ми також і пральню. (див. мал. 2.) Думка побудувати її виникла в нас після сенсаційної гри на болоті, що було продовженням ставка. Після бою Слони з'явилися заболочені з ніг до голови і конче треба було зробити генеральне прання.

Лоло був би, звичайно, незадоволений з мене, якби я не згадав про його шедевр — пливучу комору (мал. 3.). Завдяки їй нашого хліба не погризли, як у Півнів, кролі, що їх жило багато на березі ставка. На ніч пускали ми комору на середину ставка, прив'язавши мотузкою до берега. Ранком легко її було притягти до берега.

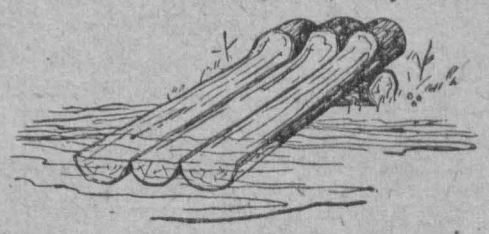

Мал. 2. Пральня біля берега
Washing place at stream

Не забуду теж про місток для купальників, зроблений у кінці пляжу, з якого ввесь гурток крім Християна, якого Лоло ще вчить плавати, стрибав карколомно у воду.

Не перебільшуючи скажу, що мій гурток робив над берегами ставка Вермері найпринадніші та дуже цікаві спостереження. Треба сказати, що Клод, коли ми прибули сюди, негайно розпитав лісничого про всі місця, де можна спостерігати дичину. На одному з таких місць влаштували Слони на дереві обсерваторію (диви мал. 5). Маленьку дошку вміщено було як пюпітр, на якому можна було робити записки. Жак змайстрував досить комфортабельне сидіння. Усе це, добре замасковане гілками, дозволяло чудово спостерігати звірів і птахів. Кожного ранку й у місячні вечорі Слони ходили на цей спостережний пост і вчилися читати у великій книзі природи.

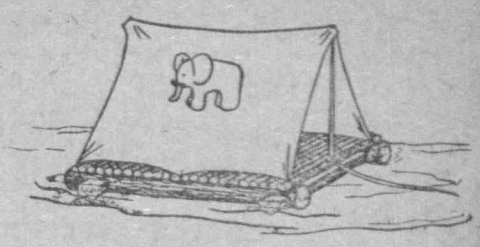

Мал. 3. Пливуча комора на харчі
The swimming food-room

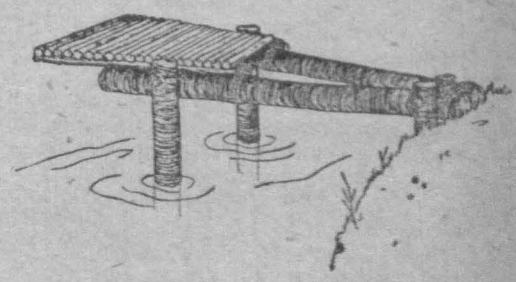

Мал. 4. Місток для купальників
The swimmers' jump bridge

Тут почав мій гурток писати свою »Мисливську книжку«, в якій записується всі цікаві, спостережені членами гуртка, події у звіринному світі.

Не можу не згадати теж чудового місця на ватру над берегом, солом'яні мати перед входом до шатер, лавки до їдальних столів, намист із каштанів для короля негрів і чимало такого іншого.

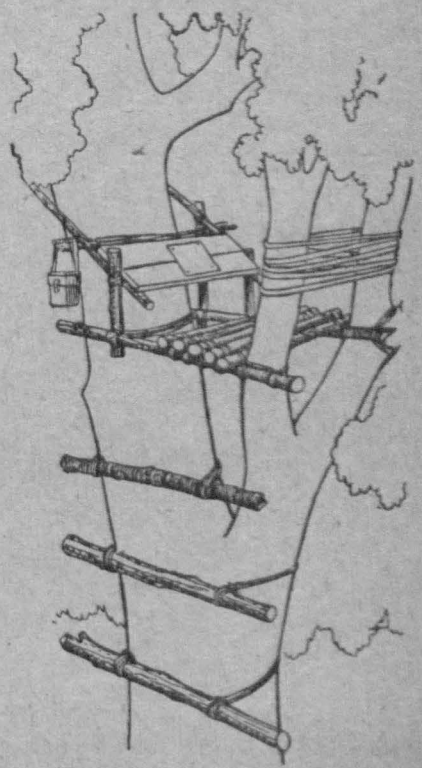

Мал. 5. Обсерваторія Слонів
Elephants' obserwatory

Сук, ліс і пес

ІЗ МАТЕРІЯЛІВ »ВЕСЕЛОГО КОНҐРЕСУ«

(Скетч-діялог опрацьований Сктм. Я. А. ЛЧ)

На поперечно переділеній сцені — по лівій і правій стороні стоїть по одному телефонному апараті на бюрових столах. Над одним столом напис »Кооператива Пласт« — Байройт, Д. Армохвал із обмеженою невідповідальністю«, над другим »Висилкова Станиця, з необмеженою висилковістю — Авґсбурґ«. »Авґсбурґ« підходить до апарату. Він увесь час дуже поспішає.

Авґсбурґ: Галло! Галло! — Ґутен Морґен!Чи гінтерпляц-телефон? Ваас? Ніхт ферштеен? Шлехт альзо, фрайлявф, іх ферштеен аллес! Альзо, ґебен мір гінтерпляц-телефон! Ну, гінтерпляц ... як то їй сказати, щоб дали замісцеву? Бітте айнен Д. Армохвальєн біс телефон! Ваас? Ага! Байройт — Діпі ...

Секретарка (підходить до апарату в »Байройті«): Галло?

Авґсбурґ: Галло!

Секр.: Галло! Галло!

Ав.: Галло! Галло!

Секр.: Галло, прошу?

Ав.: Галло! Вас? Я, шпрехен, шпрехен! Галло!

Секр.: Галло! Хто при апараті?

Ав.: Чи панна секретарка особиста від пана директора?

Секр.: Так! Але хто говорить?

Ав.: То — Я! Цілую ручки (поправляє краватку), що за приємна несподіванка! Перепрошую, що я такий неголений, але при інтересах, то нема часу ...

Секр.: Але ж то й так не видно!

Ав.: Е, як дивитися, то не видно, але як помацати, то пізнати ...

Секр.: Добре, але хто говорить?

Ав.: Тут — Авґсбурґ!

Секр.: А—а! Висилкова Станиця!

Ав.: Так, так! Висилкова станиця у власній особі!

Секр.: А чого Вам треба?

Ав.: Ах, правда, попрощу котрогось із центральних директорів.

Секр.: Але котрого?

Ав.: Все одно, може бути той заступник ксьондза!

Секр.: Хто?

Ав.: Ну, той, як його? Що співає в церкві ... Дяк!

Секр.: Може Д. Яків?

Ав.: О, о! Так, так! Давайте Д. Якова!

Секр.: Але його нема, виїхав за дрібними інтересами.

Ав.: То дайте другого, того від великих інтересів!

Секр.: В. Соловського?

Ав.: Ні, ні! То продукція! Нам не треба продукції, нам потрібний гандель!

Секр.: То кого Вам дати?

Ав.: Дайте мені того, як йому ... Д. Армограя!

Секр.: У нас такого нема!

Ав.: Але ж я потребую того головного, того ... ну ... Д. Армовиса!

Секр.: Ах, то певно Д. Армохвала?

Ав.: Так, так, давайте Д. Армохвала!

Секр.: Добре! За хвилиночку! (Відходить, відклавши телефонічну трубку на бік).

Ав.: Ну, нарешті! Галло! Я! Ваас? Я! Я! Шпрехен! Нох шпрехен!

Байройт: (До апарату підходить Д. Армохвал): Галло?

Ав.: Галло!

Байройт: Галло! Хто говорить?

Ав.: Чи пан Директор?

Бай.: Розуміється! Але хто говорить?

Одна з пластових карикатур, що прикрашували стіни їдальні під час Пластового Конґресу

Ав.: Але, чи пан Директор, бо як не пан директор, то моє прізвище Вам нічого не скаже.

Бай.: Тут, — директор Д. Армохвал!

Ав.: Моє поважання, пане директоре! Тут — директор Ан. Друхович! Висилкова станиця!

Бай.: А-а-а! Авґсбурґ! Кланяюсь, пане Директоре! Що нового чувати?

Ав.: Нічого цікавого, пане директоре!

Бай.: То, чого ви мене кликали, пане директоре?

Ав.: Ах, правда! я тут маю одну дуже корисну пропозицію ...

Бай.: Кілько можна буде заробити?

Ав.: То залежить, як ви скалькулюєте. Але важніше це те, що нарешті Головна Пластова Старшина перестане нам докучати, що ми тільки буряками торгуємо, а низи знову ж не будуть кричати, що ми нічого не видаємо і нема жадних матеріялів ...

Бай.: А що це є?

Ав.: Це є знаменита праця одного фахівця, певно професора, або інженера, бо він працював у колгоспі імени найяснішого сонечка ... Книжка у двох томах і трьох відділах, дуже актуальна »Як плекати канадійські буряки?« Автор пропонує нам рукопис на 1000 примірників за 50 000 Райхсмарок, а як ми продамо це по 10.— марок примірник, то ...

Бай.: Що там по 10.—, треба продавати по 15.— марок й оголосити, що це вже другий наклад!

Ав.: Ну, саме! Отже, заробимо кругло 100 000 марок, а як вишлемо за воду, за керпаки, тоді ...

Бай.: Говорім коротко. Я акцептую, тільки звідки візьмемо тих 50 000?

Ав.: Я думаю, що трохи дасть головний господарський Г. Аврилів, а решту Центральна Каса — Мі-Лянич.

Бай.: Це добра думка! Але, чи ЦК Слон це витримає?

Ав.: Саме в тому сук!

Бай.: Що-о?

Ав.: Сук!

Бай.: Хто?!

Ав.: Сук!! С — як сифон, у — як оселедець, к — як кобила!

Бай.: Не розумію ...

Ав.: Ой, Боже мій! Сук! ... Ну ... як є дошка, то є сук!

Бай.: Яка дошка?

Ав.: Дерево, дерев'яна дошка ... і сук ...

Бай.: Хто має дерево? Г. Аврилів?

Ав.: Ні! Г. Аврилів має головний господарський реферат! А дерево є в лісі. Його стинають, пиляють, а як є дошка, то є сук!

Бай.: Зараз ... Зараз ... А де є той ліс?

Ав.: Що це вас так нагло взяло? Ліс є всюди! Ціла Баварія — то сам ліс! А в лісі є дерево ... Дерево стинаємо і робимо з нього дошки ... А в дошці завжди є сук ...

Бай.: А хто має той ліс?

Ав.: Про що вам йде?

Бай.: Чи можна купити?

Ав.: Той рукопис?

Бай.: Ні, той тартак!

Ав.: Який знову тартак до лиха?!

Бай.: Ну, той, що робить дошки!

Ав.: Дайте спокій! Галло! Я, я! нох шпрехен! Вилучитися? Відчіпіться!

Дай.: Маю вилучитися?

Ав.: Ні, відчіпіться від того тартака! Тут іде про те, чи Ц. Каса, тобто Слон витримає цю операцію, чи ні?

Бай.: То Мі-Лянич продасть?

Ав.: Що?

Бай.: Той тартак!

Ав.: Та ж він не має! Який тартак?

Бай.: Та ж ви самі мені говорили ... Той ліс ...

Ав.: Ой, директоре! Гірка моя година, що я сказав »сук« ... Я відкликую »сук«!

Бай.: Що?

Ав.: Суук! Я відкликую всі суки на світі!

Бай.: Добре! Але а-про-по ліса, то я купив би для нас той тартак!

Ав.: Пане директоре, при чому тут тартак? Злізьте до ліса з того тартаку!

Бай.: Знаєте, директоре, я вас не розумію! Будите мене в ночі, намовляєте пів години, щоб я купив ліс і тепер відмовляєте мене від тартаку. То що це за інтерес?

Ав.: Любий директоре! ...

Бай.: Стійте, не перебивайте! Візьмім, даю п'ятдесят тисяч за ліс, а хтось інший буде мати тартак і буде диктувати нам ціни? І ми будемо давати йому заробляти? Заріз! Де ж тут логіка? То я волію купити тартак! Маю рацію, чи ні?

Ав.: Теоретично так! Галло? Ваас? Фюнфціх мінутен? Нікс махен! Вайтер шпрехен! Директоре, лиха моя година, що мені захотілося високого стилю і я сказав до вас »в тому сук« ...

Бай.: Хто?

З пластового Життя

»ДОРОГОВКАЗ«
табір для новацьких і юнацьких впорядниць у Веярн

Хоч Другий Вишкільний Табір Мюнхенської Паланки для новацьких і юнацьких впорядниць у Веярн почався в дощ, то в серці кожної пластунки — учасниці табору жевріла надія, що за дощем прийде сонце і тоді почнемо справжнє пластове таборове життя. Адже наш табір, що його названо »Дороговказом«, мав нам вказати дорогу — напрям, кудою у майбутньому іти.

З піснею

»Їдем до табору,
Сонця, волі і простору«

з'їхалися ми — пластунки з різних пластових осередків до Веярн. Розтаборювалися коротко, бо зараз же почалися зайняття — санітарська служба, піонерка, картографія, різні справності, гутірки.

Крім цих зайнять відбували ми теренові марші, гри, нічні та денні алярми. Доводилося переживати нам і напади юнаків із виховного юнацького табору.

Палили ми теж кілька ватер. Перша з них була присвячена спогадам з українського пластового минулого, головним чином про таборування на Соколі й Остодорі. Друга ватра була весела. Пластунки мали змогу показати, скільки в них гумору й дотепу. Третьою і найкращою була ватра, присвячена Україні. Під час цієї ватри відчули ми, що всі ми — пластове братство — творимо велику родину. Закінчувала ватру своєю промовою наша комендантка Сктм. Т. Горохович. Після ватри відбулася вечірня молитва. Для деяких наших подруг вона була останньою в нашому крузі, бо вже незабаром відїжджають вони далеко за море.

Під час нашого перебування в таборі »Дороговказ« за зайняттями, грами і працею виконали ми вимоги другої пластової проби і стали розвідницями.

В останній день тривання табору відбулося іменування розвідниць, роздання таборових відзначок та признання іспитів вмілости з різних ділянок.

Найменше з »Вовченят«
The least from „Wolf-cubs"
Фото: Чередарчук

Скоро, непомітно минулися нам дні перебування в таборі. Але ж час той записався тривко в нашій пам'яті. Скінчили ж бо ми його з повною користю для себе, або, як це співається у пластовій пісні,

»Вернулась я, мамо, із табору,
привезла я силу із собою,
привезла я силу до нового чину,
До нового чину і до бою!«

»Пантера«

КОНҐРЕСОВЕ ЧИСЛО МОЛОДОГО ЖИТТЯ (ЧИСЛО 1.) ВЖЕ ВИЙШЛО З ДРУКУ
І БУДЕ РОЗІСЛАНЕ В ПЕРШИХ ДНЯХ ЖОВТНЯ.

Ав. (Лагідно, але близько розпуки): Дайте спокій, директоре! Я ж міг був теж сказати не »в тому сук«, але наприклад, »да ліґт дер гунд беґрабен« — тут лежить закопаний пес ...

Бай.: Пес?

Ав.: Так! Пес!

Бай.: Песик? А яка раса?

Ав.: Не розумію ...

Бай.: То Слон має пса на продаж? Я купив би його, бо моя донця дуже любить песики ... Але, яка раса?

Ав.: Яка раса? Що за раса? Нордійська, хороба, раса! Лишіть того пса! Ой, лихо моє ...

Бай.: Але 50 000 марок за того пса? Я можу дати сто марок ... А великий пес?

Ав.: Слухайте, директоре ... Ваас? Я. Вайтер шпрехен! Ваас? Я! Я! Цален! Цален! Слухайте, ще хвилина і ця розмова коштуватиме понад 50 марок ...

Бай.: Ах, що це значить — супроти того, що купуємо ліс, тартак і пса!

Ав.: Так, так ... Купуйте собі це все ... Але я вас обтяжу за цю розмову!

Бай.: Ой-ой-йой! А тартак?

Ав.: Візьміть собі той тартак за дурно!

Бай.: А ліс?

Ав.: Візьміть собі і ліс за дурно!

Бай.: Ну, а пес?

Ав.: Пес?

Бай.: Так!

Ав.: Поцілуйте його в ніс (кидає трубку й відходить, наче п'яний).

КІНЕЦЬ

ВИЇЖДЖАЮЧИ ЗА КОРДОН НА НОВІ МІСЦЯ ПОСЕЛЕННЯ ПОДАВАЙТЕ ЗАВЖДИ ВАШУ НОВУ АДРЕСУ ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ СТАРШИНІ У МЮНХЕНІ І ВИСИЛКОВІЙ СТАНИЦІ В АВҐСБУРҐУ

З жовтнем 1948 встановлюємо таку передплату на часопис

»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Окреме число	0,60 ДМ
Квартальна передплата	1.50 ДМ
Піврічна передплата	2.80 ДМ
Річна передплата	5.40 ДМ

Гроші на передплату, подаючи свою точну адресу, шліть на
Центральну Пластову Касу
Augsburg 2, Kilianstr. 1.

Bankkonto: Bayerische Bank für Handel und Industrie. Nr. 12723. Dr. G. Figol, Augsburg. Postscheckamt München Nr. 155 (bei Zahlkarten).

Умови передплати за кордоном будуть подані пізніше.

---

†

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА
сповіщає з глибоким смутком про смерть
Скавтмастра д-ра Володимира ГРИНЬОВСЬКОГО
Голови Перевірної Комісії Союзу Українських Пластунів в Австрії і Голови перевірної Колеґії Уладу Пластового Сеньйорату в Австрії, активного пластового провідника і виховника,
що помер після важкої недуги в Іннсбруку дня 1. серпня 1948.

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ В АЛБЕРТІ

Як подає редакція »Пластового Кутка« при вінніпеґському »Новому Шляху« (від 27. 7. ц. р.) до Алберти приїхала більша група українських пластунів і пластунок: 1 скавтмастер, один сеньйор, 5 старших пластунів, 24 юнаків і 8 новаків. Всі вони приїхали на працю при буряках і розташовані коло міста Летбридж. Найбільше пластунів приїхало із Пластової Станиці у Берхтесґаден, бо аж 30 осіб. Інші — з Пластових Станиць — Мюнхен-Фрайман, Зальцбурґ і Ляндек. Вести пластової роботи покищо вони не можуть.

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ У ТУНІСІ

У Тунісі (Африка) зорганізувалася група українських пластунів. Тому, що Туніс належить до Франції, провід над групою і майбутніми з'єднаннями на цьому терені ГПС доручила пл. сен. Володимирові Савчакові у Бен-Метірі біля Аїн Драгам, як відпоручникові Уповноваженого ГПС на Францію.

ЧИ Й У ВАС ТАК?
(Уривки листів і звітів)

»Дня 12. вересня ц. р. влаштував наш Осередок (Ерлянґен) **гутірку про Пласт для громадянства табору.** Вона відбулася при ватрі за вступами, що дали 16.85 ДМ прибутку. З цього 3.— ДМ мушу залишити на порто за пересилку пакету і грошей, бо Осередок не має сьогодні »ні цента« на такі дрібні видатки, і висилаю до Центральної Пластової Каси — 13.85 ДМ.

Дня 14. вересня наших 4 юначки були впорядницями на концерті бандуристів, за що Осередок одержав як даток 1.— ДМ. Пересилаю цю марку також.«

Пластова Станиця Ерлянґен надіслала зібрані між пластунами уживані поштові марки.

Збирайте такі марки й Ви та надсилайте їх на адресу Центтральної Пластової Каси, Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

Муж успіху мусить бути немов іскра, мусить мати відвагу, мусить мати розмах — а те все хворому бракує. Тому здоров'я — половина життєвого успіху! Бо наша життєва сила й енерґія випливають з кріпкого здоров'я! **Соляр.**

Що варто б і вам знати

Із порад Blue Boy — а, друкованих у львівському »Молодому Житті«

Читаю в одному з моїх воєнних листів: Хоч лежимо в шатрах на висоті 1900 метрів, то все ж таки березневий холод мені не дошкулює. Наказав я чурі заварити в їдунці кип'ятку, поставив у шатрі, позащіпав шатро і сидів у теплі, наче на печі.

*

Цього року на мандрівці навчився я ось чого: Треба було нести воду в їдунках яких двадцять хвилин до місця нашого постою. За порадою одного з товаришів мандрівки, що колись жив між чужинцями, я накрив їдунку з водою листками папороті — так, що вони прилягали до поверхні води, наче сітка. Не втратив я ні краплини води, хоч і їдунка гойдалася в руці і треба було йти під верх по доволі кам'янистій стежці.

*

Сьогоднішній тип наплечника (рюкзаку) дошкулює кожному мандрівникові, особливо тим, що коли приходиться щось знайти, то треба все, що є в наплечнику, перекинути і тому постає непорядок і завжди треба його спаковувати. У Форальберґу шиють наплечник трохи інакше, а саме як великий мішок. Цей мішок складають з гори вниз у великі збирки (фалди) і їх зшивають. Ці збирки є тільки від сторони дверньої (зовнішньої). Так постає одна велика кишеня, що прилягає до плечей і ряд менших за нею. До великої вкладають коц і білля, до менших (а є їх 6—8) вкладають другі речі. Так легко все знайти і нема мороки, що нас гризтиме щось у плечі, якщо недокладно спакуємо наплечник.

*

Малими хлопцями придумували ми ось яку забаву: Видовбували в землі ямку, клалися ниць до неї і стогнали. Земля скріплювала стогін несамовито. Селяни казали, що це стогне лихий, або й може душі покійних. Тяжко було зорієнтуватися, звідки йде стогін. Про подібне читав я в одному воєнному репортажі, автор якого подавав, що годі було знайти раненого, коли він лежав долиць (лицем до землі) і стогнав. Чи не можна б цього способу вжити до сиґналізації?

НА ПЛАСТОВИЙ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД зложили:

1. Гурток Юначок — Майнц-Кастель 5.92 ДМ
2. Станиця Берхтесґаден 60.— ДМ
   і кличе на таку ж суму Станиці:: Міттенвальд, Реґенсбурґ, Байройт, Ашафенбурґ, Ганновер,
3. Д-р Іларіон Домбчевський — Мюнхен-Фрайман 25.— ДМ
   і кличе д-ра Зайцева Павла — Байройт, Д-ра Грушкевича Миколу — Бамберґ, д-ра Макарушку Богдана — Мюнхен, Д-ра Несторовича Романа — Мюнхен-Фрайман, Д-ра Барана Остапа — Мюнхен-Фрайман, Д-ра Якимова Адама — Мюнхен-Ляйм і Д-ра Барановського Романа — Мюнхен-Ляйм.
4. Др. М. Хробак — Мюнхен-Фрайман 5.— ДМ
5. Станиця — Новий Ульм 70.— ДМ

ЗАКЛИК

Гууток УСП »Холодний Яр« в Етлінґені, розуміючи тяжку фінансову ситуацію у зв'язку з грошевою реформою, складає одноразову пожертву в сумі 10.— ДМ на користь УПУ та закликає на таку ж суму наступні частини УСП: Курінь ім. О. Басараб — Авґсбурґ, Курінь ім. М. Кочубей — Реґенсбурґ, Сам. Гурток »Відьми« — Мюнхен, »Веселки« — Берхтесґаден, »Буреверхи« — Міттенвальд, »Лісові Мавки« — Ерлянґен, »Ті, що греблі Енде —:—: БДЛТЮЦ УМГ ГГнНн2о рвуть« — Мюнхен, »Бурлаки« — Мюнхен, »Хрестоносці« — Мюнхен-Фрайман, Курінь ім. Івана Богуна — Авґсбурґ, Курінь ім. З. Коссака — Волькерінґ, »Чумаки« — Реґенсбурґ, »Запоріжці« — Реґенсбурґ, »Гірські Орли« — Берхтесґаден, »Водяники« — Міттенвальд, »Чорноморці« — Міттенвальд.

З ПЛАСТОВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ

Центральна Пластова Каса має багато мороки з тими пластовими з'єднаннями, які присилають гроші без належного вияснення, на що гроші призначені. Зайве листування коштує, обидві сторони непотрібно нервуються, а це все можна оминути, коли б на відтинку грошевої складанки чи переказу дати короткий точний звіт — ось хочби так, як пластовий осередок в Ельванґені:

Пластовий Осередок Ельванґен платить членські вкладки за місяць серпень 48:

Пластун-сен. Др. Я. Кокорудз	ДМ.	5.—
Пластун-сеньйор Березовський	„	1.—
Гурток УСП (3)	„	2.25
Курінь 17 УПЮ-ів (20)	„	5.—
Курінь 18 УПЮ-ок (18)	„	4.50
Гніздо Новаків (26)	„	2.60
Гніздо Новачок (37)	„	3.70
Частина доходу з імпрези	„	30.—
Разом	ДМ	54.05

Скоб! **Я. Кокорудз**

Бачите ось тут все є і хто вплатив (сеніори поіменно, бо так вони є ведені в ЦПК) і за що, і який стан пластунів Станиці в даному місяці.

Куток гумору

— Тату. іти мені бавитися, чи помогти тобі рішити мою задачу?

Мал. Д. Ціновського

Гурток пластунів-есперантистів у Веерн
The Ukrainian Scouts-esperanto Group in Weyarn

АДРЕСИ КОРЕСПОНДЕНТІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ПЛАСТОВОЇ КАСИ (ЦПК)

на які треба висилати всі грошеві належності для КРАЄВИХ ПЛАСТОВИХ ПРОВОДІВ (уповноважнених) та для ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ СТАРШИНИ (ГПС) з титулу: місячних внесків, відсотків пластового заробітку, датків та збірок на пластові фонди, передплати і належностей за пластові видання й інше.

Для країн американського доляра:

Leonid P. Romaniuk, 1128 A. Western Avenue GLENDALE — i. Calif. USA.

Для країн англійського фунта:

Ciopa Palijiw, 82 Cardigan Road, LEEDS — 6. GREAT BRITAIN.

Для країн французького франка:

Dir. Iwan Popowitsch, p/r-Andre Fajgel 26. rue de Monthalon, PARIS — (9a), FRANCE.

Для Канади:

Rev. Wolodymyr Iwaszko 950, Boyd Ave, WINNIPEG, MAN., CANADA.

Для Австрії:

Prof. Julian Kamenetzkyj, Lexenfeld 21. DP-Camp, SALZBURG, AUSTRIA.

Для Бельгії:

Ing. Andre Kiszka, 93. rue de Malines, LOUVAIN, Belgium.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанас Фіґоль. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґгофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. Figol

„MOLODE ZYTTIA" / „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

Ціна цього числа: 0,60 ДМ

Виходить 1. кожного місяця
Серія В, ч. 6. Листопад 1948
Issue C, Nr. 6 — November 1948

MOLODE ZYTTIA / YOUNG LIFE
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

КОЛИ ЗДІЙМЕТЬСЯ ВИХОР . . .

В Листопадові Роковини

То часом в день осени криваво-золотої, коли проходите лісовими дорогами, битими шляхами чи вулицями міста, здійметься раптово звідкілясь шалений вихор, закрутить соняшним промінням, курявою і листям, і понесе їх скаженим крутіжем безвісти, в далеч невідому.

І ви забуваєте те, про що думали в цю хвилину, куди й із чим квапилися — всі ваші турботи щоденні, всі справи й орудки. Вихор отой шалений порве за собою і вас, і ваше серце, і ваші думи. І, наче блискавкою осяяні, погадаєте, що так було колись і не раз у минулому, що буде так і в майбутньому. Що здійметься знову вихор і кине нас широкими степовими дорогами нашої Батьківщини — руйнувати, творити, змагатися. І не буде сили відмагатися, холодним роздумом зважувати: чому й куди? . . .

І мов заворожені, вертаєтеся в тісні провулки й сутки нашої дійсности, в сумирні будні життєвої глуші, в їх мізерну суятню й турботливість. І тривожні, неспокійні шукаєте відповіді на гостре пекуче питання: звідки ми, хто ми, що випало нам на долю? В чому найглибший зміст, найглибша суть українства, наших поривів, наших змагань.

Сотки книжок перелистовуєте, безліч статтей прочитуєте, дрібно записану книгу свого життєвого досвіду проходите, щоб неспокій свій, тривогу свою заспокоїти, щоб оте таємне, недовідоме слово Україна повнотою наллялося, усіми барвами життя живого, величі й сили зайнялося.

З незглибимої криниці давноминулого черпаєте. З могил і курганів і городищ, що про шляхи, життя й походи наших пращурів, предків прадавніх говорять. Із зламків дрібних їх знадіб'я, посуди й покрас вичаровуєте давню давнину українського роду й люду, свій зв'язок із нею засвідчуєте, свою вагу »в колі вольних народів« стверджуєте. Багато ж бо тисячеліть життя за нами.

То знову устає перед вами в усій суворій і вічній красі своїй слава княжої Руси-України. Походи Олега і Святослава. Державотворчість Володимира і Ярослава — володарів, що не в жебрущій і не в невідомій землі володіли, але в руській »яже вѣдома и слышима єсть всѣми концы земля«. І вчувається вам гомін Ігоревого походу — руської сили, що

Поминки по Покійних членах Загону пл. сен. »Червона Калина«

Mournfull Evening of Ukrainian Old-Scouts "Czervona Kalyna"

йшла шоломом Дону іспити, що на заході своїми залізними полками гори угорські підпирала, замикаючи ворота Дунаю. І дзвінкою колядкою бренить отой гомін почерез довгі віки-століття, почерез безпросвіття селянської неволі й по сьогодні. Колядкою про молодців, що золоті човни і срібні весельця кують, на Царгород збираються, про воїнів, що в Невірземлю допрошуються: сипнути стрілами, як грім по небу, блиснути шаблями, як сонце в хмарі . . .

Славу оту »прикладом славних і величних Русов« здобуту, »не тільки в части світа европейського приснославную, но і в отлеглих за Морем Чорним странах азиатицких доволно народам тамошним відомую«, знівечену потому татарською смутою, воздвигають знову універсали Великого Гетьмана, що закликав до »мужества« »братію і молодців славного войска Запорожского«. І вона живе почерез Козаччину й Гетьманщину, в »шалених думах« Мазепи, що »през шаблі« кликав добувати свою правду, Орлика — і всіх тих світлих лицарів наших, що за »Віру й Батьківщину«, за Україну ставали . . . Що справою Її і будущим Її горіли, душу тривожили . . .

І в хроніках, літописах козацьких, в евангелії покозацької України — »Історії Русов«, в пам'ятках української величі, мистецтва й духової творчости шукаєте сьогодні гомону тієї слави, того, що горіло вічним полум'ям у крові й серцях людей України, що спалахнуло потому у вогненному слові Шевченка. Того, що, як ніхто другий до нього й по ньому, тривожився тим »Хто ми, чиї сини, ким, за що закуті«, того, що найбільш боявся, щоб України злії люди не приспали в огні і не збудили Її окраденою.

І взнаєте тоді, що треба було аж вогню його слова, щоб ота »слава України« — стала оживати, виявлятися в творчості української духової культури, у віщуваннях української Касандри — Лесі Українки, в ідеях і починах Кониського, »Тарасівців«, Міхновського, Липинського, Донцова . . . Щоб понівечена, покалічена довговіковими злиднями неволі українська духовість стала видужувати, кріпшати, рости.

І, перелистовуючи літопис великих років української революції — часу, коли здіймалася буря над українською землею — вам ввижатисямуть постаті ніби не сьогочасні, ніби виведені із глибин минулого. Постаті крицевих людей, що вміли: хотіти, боротися, любити, ненавидіти і вмирати. Що глибоко відчули зов крови українського роду й духовости і своєю смертю дали їм найкращий вияв і потвердження. Що в серцях своїх і в думах леліяли »Україну, як земля завширшки і як небо заввишки«, що, як Андрій із Стефаникових »Синів« підіймали шаблею груду землі і казали: »Оце Україна, а тут — справляли шаблею у груди — отут Її кров« . . .

І збагнете, допевнитеся, що не викреслити вже того із серця українцям, що не вбити ніякій чужій доктрині й вірі! Що це речі, як писав хтось, »безсмертні«.

І коли на золотих дорогах прийдешньої осени нашої здійметься знову шалений вихор і порве наші думи і серце до боротьби і змагання за правду і славу нашу, то не розсипляться вони навманя й безвісти, як оте проміння соняшне, курява й листя, і не здолає їх, не переможе безмежне степове роздалля повне чару і розкоші і принад. Почерез »обшири сухого океану« знайдуть вони за прикладом славних русичів свій шлях туди, де Юр зринає над городом Льва, де »в небі символом яскравим і вогнистим палає хрест накреслений над Містом!«

Богдан Кравців, ЛЧ.

Незабутній Добродій Українського Пласту Митрополит Андрей граф Шептицький серед українських новаків у Підлютому 1939 року

Unforgetable Benefactor of Ukrainian Scou s Arch Bishop Abby Szeptyckyj Andrej, between Ukrainian Wolf-Cubs in Pidlute 1939

На титульній сторінці:
»Цвіт України і краса . . .«
Пластунки-юначки біля шатра
Фото: З. Елиїв

On the title-page
"Flower of Ukraine and Beauty"

Може так буде краще

(Лист з Англії)

Сьогодні субота — один із моїх »вільних« днів. А може радше один із моїх »інших« днів, бо він звичайно теж зайнятий, але має зовсім відмінну програму від днів »фабричних«.

Вже здавна в моєму пляні субота призначена на відповідь Вам, мої Пластові Друзі із »континенту«. Та що ж. Як я сьогодні усвідомила собі, скільки справ треба полагодити, то у висліді постала у мене думка: припинити розмову листування із Вами взагалі, бо це »люксус«, на який ми пластуни на »острові« не повинні собі позволяти. Причина. Наша пластова дійсність тут така »вбога«, що ввесь вільний час здається треба буде віддати для неї.

Все ж таки у рядках Ваших листів, а радше »між рядками«, є такі місця, які упевнюють мене у тому, що наше листування не має тільки офіційного, відчепного характеру; що може мені без вістки від Вас, а Вам від мене таки »чогось« буде бракувати. То ж я рішилася на таке: Ви пишіть до мене дальше, якщо відчуваєте до того охоту і потребу, а я буду Вам відповідати спільним листом ось тут на сторінках »Молодого Життя«. Це мені заощадить багато часу, а теми, що їх порушуємо, напевно цікавлять ціле наше пластове окруження (справи більш приватного характеру — очевидно — залишу на індивідуальну відповідь). А Ви, Друзі, крім приватних листів спрямовуйте теж Ваші завваги, описи, спомини і тим подібні загальні теми до редакції нашого »Молодого Життя«, щоб таким чином ми всі — хоч розкинені по всьому світі могли вести спільні гутірки і бути в постійному духовому зв'язку. Добре? — Може так буде краще . . .

* * *

Літо кінчиться і залишаються тільки спогади з таборів, мандрівок. Ще до того біля стаційних будинків крутяться гурти скавтів із досить недбало — що правда — запакованими наплечниками. Вулицями час до часу проїде скоро вантажне авто і тільки крик, що має означати спів, звертає увагу, що на ньому крім клунків, лавок, столів ще людські істоти в скавтських одностроях.

Пошта приносить мені Ваші описи, привіти й відзначки із цьогорічних таборів, за які я Вам на цьому місці щиро дякую. Порівнюючи описи таборування тутешніх скавтів звернула я увагу на одну справу, яку хотіла б із Вами обговорити. Ви її відчуваєте, але добре буде — на мою думку — її ясно усвідомити й узгіднити наші погляди на неї.

Ви пишете мені у своїх листах про Ваше сучасне пластування, але згадуєте теж працю в Рідному Краю; знаходжу натяки на »Сокіл«, Карпати, мандри по Волині, згадки про чудову Чернігівщину і Полтаву. Я з радістю бачу, що наше юнацтво живе дорогими спогадами з Батьківщини. Дехто своїми, а більшість слухає їх вже з уст очевидців, чи то читаючи в описах та іншій літературі. З цих спогадів й описів твориться у Вас картина про пройдений шлях Пластового Руху і збираються у Вас відомості про минуле України.

Коли у Ваших листах є спогади і згадки про Рідний Край, то в описах Ваших скавтів-ровесників-чужинців я в більшості знаходжу пляни — мрії на майбутнє. Це два різні моменти переживань, але вони самі надають змісту цілій праці. Але не тільки ту різницю можна запримітити.

У зустрічі з чужими людьми, в чужих країнах Ви робите порівняння між тим, що бачите тут на чужині, а тим, що передали Вам про нашу любу Батьківщину Батьки чи друзі-пластуни. Після розмови з деким з нашої пластової братії могла я замітити, що вони здивовані життям чужих скавтових гуртків. Наші пластуни застали там інший »дух«, чим у Пласті. І не знають самі, чи мають бути розчаровані чужою чи своєю організацією. В кожному випадку не можуть »себе найти«, не вміють вияснити деяких проявів як то: пиття, курення, придержування порядку, відношення до старшини, дисципліни, — у нас і в других. І не знають, чи ставлення тих справ нашими вимогами — це наша сила, чи наша слабість, чи це поступ, чи заскорузлість. А по моєму — це тільки непорозуміння, яке треба з'ясувати. Бо цей »сумнів« непотрібно нашу Братію послаблює та непотрібно вносить баламутство.

З Ваших уст паде тепер іноді (і сказала б я досить »легко«) фраза: »дальша мандрівка до Великої Мети«. А в тій мандрівці, Мої Дорогі, не так то й легко мандрувати. Буває, що дехто шукає помочі у »других«, які цьому й самі не раз дивуються. Вони знають цілі своєї мандрівки; у них бо теж своя »Велика Мета«.

І я Вас спитаю: чи в наших мандрах шляхи наші можуть бути тотожні з шляхами »других«, чи хоча б рівнобіжні. Ні. Бо Мета хоча б була така сама, не буде вона ніколи тією самою.

У свідомості кожного основника організації скавтового типу, від Бі-Пі почавши, — була ясно визначена ціль: підготовити кожночасне покоління молоді до того, щоб воно в даний час принесло своїй батьківщині якнайбільше користи. Навіть взоруватися безкритично, чи й з увагою, на других можна б тільки тоді, якщо б вони находилися в такім самім, чи дуже подібнім положенні як ми.

І саме те, різне від чужинецького, »наше положення« змушує нас шукати теж за »спогадами« — за знанням наших минулих днів. Англієць чи чужинець дістає доволі подібного знання у своїй школі, під час свого виховання, і тому більше проявляється на зовні момент

Леся Хр., ЛМ

Листопадова ніч

Була ніч. Львів затих,
Гордий Замок дрімав,
Юр задумався в тузі осінній,
А з дерев золотих
дрібний лист опадав
і стелився з дощем по камінні.

Та нараз в темну ніч,
як замовкло усе
і до сну все хилилось втомлене —
яка ж дивна це річ! —
вітер голос несе,
голос чистий, ясний і сталевий:

— »Встань! Доволі вже сну,
туги-болю, кайдан!
Встань, що був ти віками закутий!
Глянь на землю свою,
де лютує тиран!
Визволяйся, народе могутній!

І народ це почув,
і що тільки жило
не схотіло каратись в неволі!
Кожен сміло метнувсь
розривати ярмо,
щоб летіти до сонця, до волі!

А як ранок прийшов
і настав листопад,
то не було вже ворога в місті.
І своя хоругов,
свій державний був лад —
в Юрі дзвони співали сріблисті . . .

Голова ГПС скавтмастер Д-р Атанас Фіґоль (посередині) виходить на зустріч з українськими пластунами з Австрії

President of Ukrainian Scouts Association Dr. A. Figol on the Meeting with Ukrainian Scouts from Austria.

Із пластового світу

І в Канаді збирають старий папір. — Сорок двох скавтів із 32. відділу в Оттаві (Канада) разом із п'ятьма членами Скавтського Комітету при тому відділі влаштували збірку старого паперу і продали його за 330 канадійських долярів. За ці гроші скавти відбули мандрівку автобусами до Рочестер у США.

Мандрівка квебецьких скавтів. — Шістьох членів Католицької Скавтської групи в Квебеку відвідали цього літа острови Гаїті, Порторіко, Кубу та Ямайку.

плянування. Для нас самого плянування було б замало. Нам треба всіми засобами старатися набути знання нашого рідного минулого, бо його не дасть нам чужина, чужа школа і чуже оточення. Тому не тікайте, Друзі, від спогадів. Кажіть, хай розказують їх Вам старші друзі. Спогади це не слабість. Це — поміч, сила, це — компас потрібний в пластовій мандрівці. Знання минулого України — і недавніх і давніх часів — і порівняння з нашим сучасним положенням і положенням чужинців напевно з'ясує Вам, чому »дух« скавських організацій чужинців інший, ніж в нашому Пласті. Ви зрозумієте, що наші вимоги єдино правильні для нас, і хоч вони »твердші«, ніж чужинецькі, то пам'ятайте, що наші завдання куди ж бо більші і тяжчі за ті, що їх має виконати не один скавт-чужинець.

Тому, якщо тільки маєте змогу, зробіть »запас спогадів« на дорогу, бо щораз дальше цей »артикул« буде для Вас рідкістю.

Минулого тижня у зустрічі з більш чим 20 новаками (8—13 літ) тільки двоє уміло сказати щось про свою Батьківщину. Але за це усі уміли мені докладно представити ворогування між »ганноверцями« і »коррігенцями« чи »гайденавцями«. Вони усі в чужій школі і тільки »братчики« і »сестрички« (якщо такі найдуться) будуть розказувати їм про

»... рідний край — такий веселий,
рідний край — такий сумний...«

(виучували вони саме вірш Чупринки).

Так, Мої Друзі, узгіднили ми погляд: у »дорозі« нам треба не тільки ясних плянів на будуче, але теж будуючих спогадів, знання рідного минулого. Вони щойно нададуть цим нашим плянам певної вартости. Крім того наше внутрішнє сердечне відношення до них буде само провіркою, чи напрям нашої мандрівки правильний: чи наша пластова лілея має ще бути переплетена тризубом, чи ні. Як Ви думаєте?

* * *

Хотіла б торкнутися ще теми, яку порушуєте у зв'язку з »Інтернешенел Бой Скаут Реллі« в Міттенвельді, а саме »пропаґанда між чужинцями«, але про це другим разом, бо мені час на мою »збірку«.

Скоб!

Сктм. Цьопа Паліїв

Яніс Стрельнікс

В боротьбі за ідеї Свободи

Тридцятиліття латвійського скавтського руху

Колискою латвійського руху було не місто, а село й основниками цього руху були не суспільні діячі, але молодь.

Прекрасну ідею скавтінґу прийняла сама молодь без спонуки старших і вже в 1917 році постають в Латвії перші скавтські гуртки. Створилися такі гуртки водночас у трьох різних округах Латвії. В той же час постали зав'язки скавтської організації і в Ризі. До скавтського руху приєдналися скоро відомі латвійські суспільні діячі і педагоги.

Формальним днем заснування латвійської організації скавтів визнають дату 2 вересня 1918 року, коли то засновано перший скавтський відділ під проводом проф. В. Мальдоніса.

У 1919 році, під час першої большевицької окупації Латвії, скавти мусіли працювати в підпіллі і щойно після визволення своєї батьківщини почалася нормальна скавтська праця.

Два роки пізніше затверджено латвійський скавтський закон, обрано Центральний Провід і тоді ж — 1921 року — латвійська скавтська організація стала членом Міжнародного Скавтського Бюра. Президентом Організації Латвійських Скавтів обрано ген. Карла Гопперса. В цьому ж році відбулося в Латвії перше Міжнародне Джемборі, в якому взяло участь 1700 латвійських і 345 чужинецьких скавтів із 11 держав. Подібні зустрічі відбулися в Латвії ще в рр. 1934 і 1938.

В роки самостійности Латвії почесними президентами латвійської організації скавтів були всі чотири президенти Латвії: Яніс Пакстe, Ґуставс Земгалс, Альбертс Рвіссіс і Карліс Ульманіс.

Провідником латвійських скавтів був увесь час від 1921 до 1940 ген. Карл Гопперс, що його під час другої окупації Латвії большевики ув'язнили і по звірськи закатували.

Під кінець 1938 року в Латвії працювало 205 скавтских з'єднань із 8114 членами, в тому 1639 вовченят, 4188 юнаків, 1399 роверів і 888 провідників.

З приходом большевиків до Латвії совєтська влада зліквідувала Центральну Організацію Латвійських Скавтів і скавти пішли в підпілля. Багато з них подалося на еміґрацію, де почалася скавтська праця в таких країнах, як: Німеччина, Бельґія і Швеція. В нових еміґраційних умовинах обрано новий провід й опрацьовано напрямні роботи латвійських скавтів на еміґрації. Провідником латвійських скавтів у Німеччині є проф. Едгардс Дунсдорфс.

Приречення латвійських »Вовченят«
The Promise of Latvian Wolf-Cubs

В Ансбаху в днях 17—20. квітня ц. р. відбувся з'їзд провідників латвійських скавтських з'єднань. Метою з'їзду було відзначити 30-ліття латвійського скавтського руху, що високо несе прапор боротьби за ідеї свободи.

ПИШІТЬ
ТІЛЬКИ НА ПЛАСТОВИХ ЛИСТІВКАХ!
Набувати і замовляти
у Висилковій Станиці Кооп. »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1.

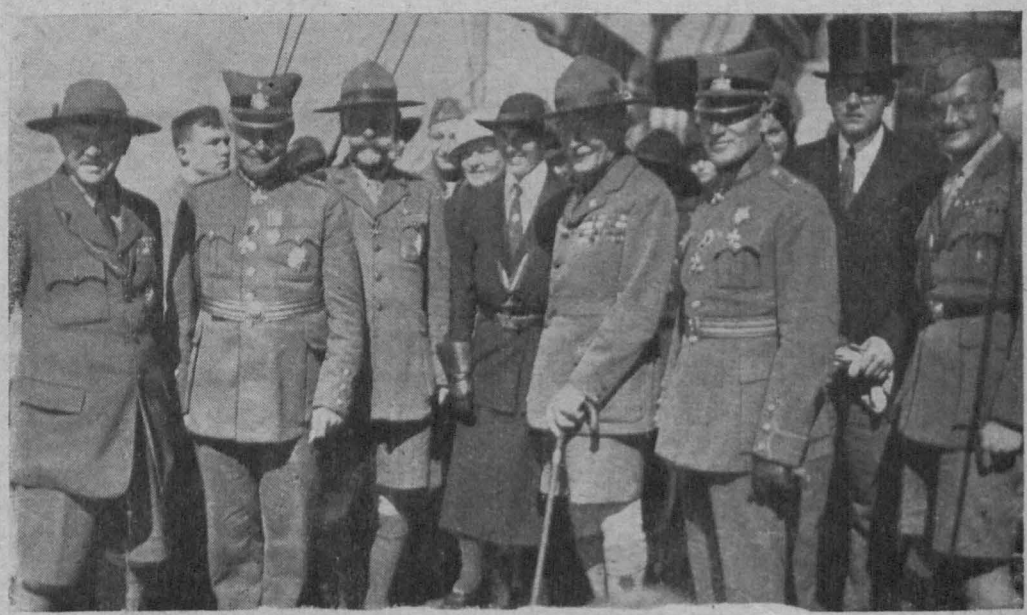

Відвідини Бі-Пі і його Дружини в Латвії 1933 р.

Фото: Озольс

The Visit of B. P. and his Wife in Latvia (1933)

Відділ скавтів ДП при МСБ

DP DIVISION AT BSIB

Все більший зріст скавтового руху на терені таборів ДП у рр. 1945—46 мусів укінці звернути на себе увагу міжнародних скавтових чинників. Зимою 1946/47 року відвідує скавтові відділи на терені американської окупаційної смуги Німеччини Мр. К. Ібі з організації Бой-Скавтс оф Америка і весною 1947 відвідує Мр. Вільзон, Директор Міжнародного Скавтового Бюра в Лондоні, скавтові організації на терені Австрії. У висліді цих відвідин скавти ДП мали змогу участь взяти у Джемборі в Муасон (Франція 1947 р.). В склад цієї делеґації ввійшли теж і українські пластуни з брітанської та американської окупаційних смуг Німеччини. Цього самого року на терені міжнародного скавтінґу винесено дуже важливу постанову, що управильнювала відношення скавтових організацій запроторених осіб (ДП) до Міжнародного Скавтового Бюра в Лондоні. А саме, по закінченні Джемборі, в серпні 1947 року вирішено на XI. Міжнародній Скавтовій Конференції в Шато Росні (Франція) створити т. зв. Відділ ДП-скавтів при Міжнародному Скавтовому Бюрі. Ця постанова, хоч і неоднозначна з признанням повних прав окремим скавтовим організаціям ДП, все ж таки дає можливість брати участь у всіх важливіших працях і виступах на терені міжнародного скавтінґу. На повне членство в сучасній політичній ситуації не дозволяють статути Міжнародного Скавтового Бюра, де сказано, що тільки державні скавтські організації, і то тільки по одній з кожної держави, можуть бути його повноправними членами.

Щоб ще більше затіснити співпрацю між ІБ й окремими скавтовими організаціями ДП, Інт. Бюро домовилося з централею ІРО в Женеві в справі діяльности представника ІБ на терені таборів ІРО. Згаданий представник має право опікуватися скавтовими організаціями ДП. В умові між ІРО й ІБ сказано між іншим, що ІРО толеруватиме на терені своєї діяльности тільки організації, визнані Інтернаціональним Бюром.

Відпоручником ІБ для справ скавтів ДП іменовано Мр. Ж. Р. Моннет'а. Він уже літом 1947 очолював делеґацію скавтів ДП на Джемборі. До Відділу ДП скавтів при ІБ належать скавтові асоціяції таких національностей: білоруси, естонці, латвійці, литовці, поляки, росіяни, словени, українці та юґослави. Покищо не з'ясована справа скавтів мадярських і чеських.

Важніші завдання представника ІБ при ІРО такі:

Зв'язок між ДП-скавтами, Міжнародним Скавтовим Бюром та іншими національними скавтовими організаціями.

Вишкіл скавтів у віці від 8—18 років і творення нових з'єднань по таборах ДП.

Вишкіл скавтерів, щоб допомогти їм відбути штандартні скавтерські курси в Ґілвелпарку в Англії.

Перестерігання виховних цілей і напрямних, щоб дати ґарантію, що цілі, методи та основні принципи скавтінґу будуть здійснювані; зокрема дбання, щоб на терені скавтових організацій не було політичної пропаґанди, щоб ніхто не робив віровизнаневих і расових різниць між членами окремих національностей і щоб скавти були льояльними супроти власного віровизнання і толерантними супроти чужих віровизнань. Представник ІБ має дбати також, щоб членство у скавтових з'єднаннях було зовсім добровільне і щоб так само добровільно були принимані принципи скавтінґу.

Допомога організувати відпочинок для молоді (улаштовування літніх відпочинкових осель).

Допомога в таборуванні і фізичному вихованні.

Піддержування скавтового братерства і вдержування тісного зв'язку з іншими скавтовими організаціями.

Поміч під час переселення, щоб допомогти скавтам, які виїжджають, наладнати скоро свою дальшу скавтову працю.

Бі-Пі із Мр. Й. С. Вільзоном, сьогоднішнім Директором ІБ під час V. Джемборі

B.-P. with Mr. J. S. Wilson

(The Fifth Jamboree: Holland 1937)

В реалізації завдань представникові ІБ при ІРО допомагає Едвайзорі Коммітті, Дорадчий Комітет, що його творять команданти скавтів окремих національностей. Кожний із тих командантів є по черзі, через три місяці заступником представника ІБ.

Відділ ДП-скавтів, а в дальшому Дорадчий Комітет, може тільки так довго займатися окремими скавтами, поки вони є ДП. З хвилиною, коли вони виходять з-під опіки ІРО і переїжджають до інших країн, вони переходять вповні під опіку своїх національних скавтових комітетів, що їх функцію у нас виконують Уповноважнені ГПС.

Дорадчий Комітет, який діє тільки від травня ц. р., не міг ще належно налаштувати своєї діяльности. Все ж таки він добився вже чимало успіхів, згадати б допомогу організаційну, поміч у харчах від ІРО для таборів, дарові переїзди тощо.

Зокрема організація Міжнародної Зустрічі Скавтових Гуртків у Кассель-Веллероде допомогла багато для обопільного пізнання і скавтового вишколу.

Дуже складна є ситуація скавта, який, переселившися до чужої країни, хоче дальше займатися скавтовою роботою. Чужі держави не дозволюють здебільша на існування самостійних скавтових асоціяцій інших національностей на їх території. Значить скавт, переїжджаючи на територію іншої держави, мусить або стати членом національної скавтової організації даної держави, або — формально — перестати бути скавтом. Все ж таки окремі держави, чи радше скавтові організації даних держав дозволяють на існування окремих національних гуртків і куренів. Для полегшення праці можуть засновуватися навіть національні скавтові комітети (наші Уповноважнені ГПС), які стають зв'язковими між такими національними скавтовими гуртками чи куренями і національною скавтовою організацією даної держави. Тут треба сказати, що в різних державах цю справу різно розв'язують, і тому українські пластуни мусять завжди діяти згідно з кожночасними інструкціями ГПС. **ОР.**

Добадчий Комітет Ріддiлу ДП-скавтів при Міжнародному Скавтовому Бюрі

Advisory Committee of DP-Division at BSJB

(From reft to right: ***, Mr. Voldemaras Kletnieks, Latvian Chief Scouter; Mr. Dr. Vytantas Czepas, Lithuanian Chief Scouter; Mr. J. R. Monnet, Senior Representative of BSJB; Mr Jaro Hladkyi, Ukrainian Chief Scouter; Mr. Herbert Michelson, Estonian Chief Scouter.)

З мандрівок по рідному Краю

Кам'янець - стара українська фортеця

Швидко проминули хлоп'ячі роки, за яких ми із своїм любим учителем побували у величній столиці нашій — Золотоверхому Києві, у його братові — Чернігові, оглядаючи пам'ятки невмирущої слави України, вільної, щасливої й відомої в колі могутніх европейських держав.

Наша жадоба пізнавати Рідний Край, його пам'ятки не вгасала. Одного разу після жнив, зустрівшися в рідному селі із старими друзями, ми стали згадувати наші подорожі, усе бачене тоді й тепер.

— »А чи не сором нам, подолякам, хлопці« — раптом сказав один із нас, — »що ми ще й досі не бачили нашого сонця — столиці Поділля — Кам'янця Подільського?«

— »Так, так!« — загомоніли ми всі разом, — »використаймо нагоду, що ми разом і відвідаймо нашу славетну фортецю! Поїдемо, як колись їздили до Києва«.

Добрим звичаєм, що його прищепив нам незабутній керівник наших перших екскурсій, вирішили ми готуватися до подорожі і заздалегідь прочитати дещо з історії міста, добути його плян, написати маршрут тощо.

* * *

Кам'янець Подільський згадується вже в XII. ст. Тоді він належав до славетного галицького князівства, після занепаду якого опинився під Литвою. У другій половині XIV. ст. князі Коріятовичі побудували в ньому знамениту фортецю, розбудовану в XV—XVI сторіччях. По смерті литовського князя Витовта Кам'янець Подільський перейшов до поляків. Наприкінці ж XVIII. ст., після »поділів« Польщі, опинився він під владою »матушки-цариці« Катерини II. — цього лютого ворога України. Кам'янецьку фортецю скасовано за Олександра I. 1809 р., обернувши її на склад, й іменувавши Кам'янець губерніяльним містом. Він давнини залишилося в ньому дуже багато пам'яток.

Кам'янець, положений далеко на заході від Києва межує з Галичиною. Неподалік звідси Басарабія.

Поділяється на три частини: новий плян, старе місто, що його майже колом обпливає річка Смотрич, і стара фортеця замок.

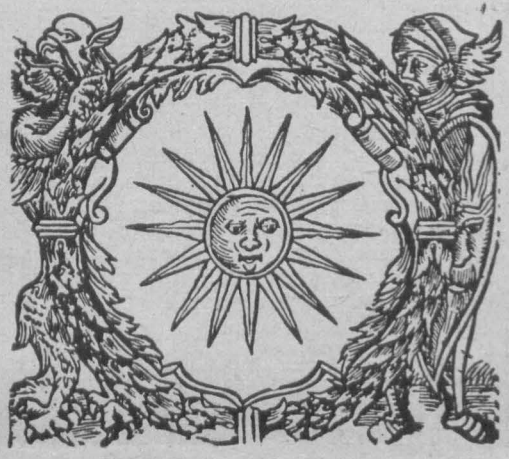

Герб Поділля і Кам'янця
(Із книжки П. Павловича »Поділля«)
The weapon of Podolia and Kamyanets

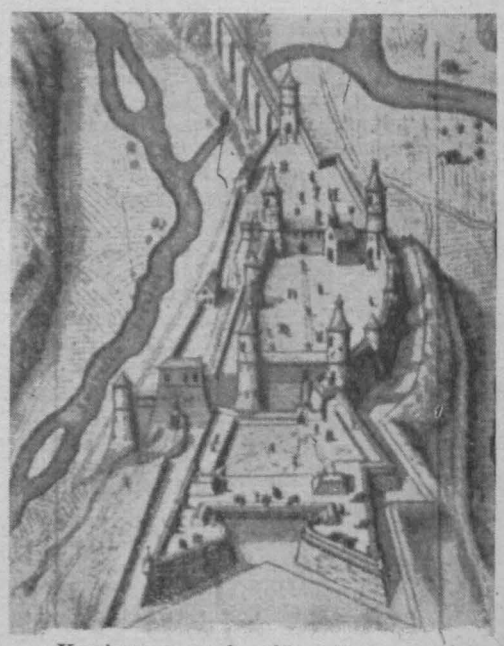

Кам'янець на італійській ґравюрі
(Рим 1687 р.)
(Із книжки В. Січинського »Чужинці про Україну«)
The town Kamyanets Podilskyj (Rom 1687)

Кам'янець Подільський: Старе передмістя і залишки укріплень
Із книжки П. Павловича »Поділля«
Kamyanets: The old suburb with the remainders of the fortress

Щодо старовини в »новому пляні« (нове місто) не находимо нічого цікавого. Це місто звичайного нового европейського типу. Варто згадати хіба, що за часів царату тут були вулиці: Перша Московська, Друга Московська, Третя Московська. Так без смаку, навіть просто без глузду, росіяни накидали свою московщину цьому старому українському містові.

»Новий плян« сполучений із старим містом »новим« мостом, кам'яні підпори якого на багато метрів височаться над Смотричем.

Цілком інший вигляд має старе місто. Тут бо залишилося багато пам'яток славної давнини. Старе місто оточували колись земляні укріплення з мурами XVI. ст. З них збереглася знамените »Руська брама« й 4 вежі, з яких вежа Стефана Баторія ще й досі вражає своєю міццю. З інших будівель залишилася низка церков і костелів XIV—XVII вв. Особливо цікавий катедральний костел із своєю прибудовою — мохаммеданським мінаретом. Історія його така: р. 1672 Гетьман Петро Дорошенко, разом із своїм союзником турецьким султаном Мохаммедом IV., воювали проти Польщі й обложили Кам'янець, що вважався за одну з найміцніших твердинь свого часу. Кам'янець не витримав облоги і за кілька тижнів піддався Дорошенкові й султанові. За угодою того ж 1672 року польський король Михайло Вишневецький (син Яреми) відступив туркам Поділля. Опинившись у Кам'янці, турки обернули катедральний костел на мечеть і прибудували мінарет. Після того, як турки залишили Поділля з Кам'янцем, на півмісяці,

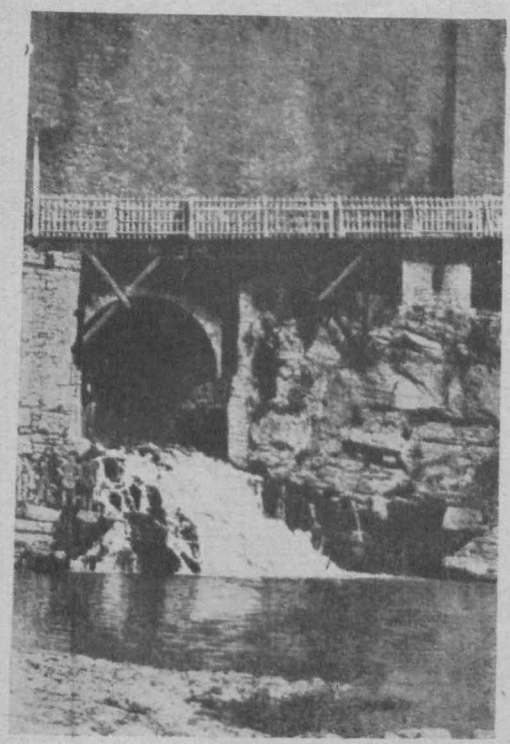

Водопад під Турецьким мостом
(Із книжки П. Павловича »Поділля«)

Kamyanets:
Cascade below the Turkish bridge

що увінчував мінарет, поставлено постать Божої матери.

Цікавий і тринітарський костел, стіни якого обвішані кайданами. Отці тринітарі своїм завданням обрали були збирання грошей, щоб викуповувати з татарської і турецької неволі бранців, які вертаючися додому, вішали свої невольницькі кайдани на стінах костела.

Привертає увагу і старовинна будова ратуші. Крім того в місті є чимало приватних будинків у ренесансовому і барокковому стилях.

Є тут й історично-археологічний музей, що його заснував свого часу проф. Є. Сіцінський. У музеї великі збірки з археології, мистецтва, етнографії Поділля та історії самого Кам'янця.

* * *

Оглянувши все цікаве у старому місті, прямуємо до фортеці, розташованої на високій скелі. Фортецю з містом сполучає »Турецький« міст, названий так, бо його збудували турки за свого панування в Кам'янці. Це справжнє диво архітектурного мистецтва, міст бо уявляє собою суцільну цегляну стіну, внизу якої пророблено отвір, що ним протікають води Смотрича. З другого боку мосту невеличка ґрота з колонами. Серед старожитців вдержується переказ, що саме тут позбавили турки віку нещасливого сина великого Богдана — Юрія Хмельницького, »князя Сарматії«.

Міст не потребує будь-якого ремонту і стоїть уже більше як 250 років. Тільки верхню частину — проїзд зроблено новішими часами дещо ширший, аніж він був за турків.

У цілому фортеця добре збереглася, хоч росіяни і тут дещо зруйнували, прикладом, фортечну браму, увінчану королівською короною, пропам'ятну дошку з латинським написом, тощо.

Фортечні вежі різної архітектури (серед них є й турецькі) красномовно свідчать за велич та силу колишньої кам'янецької твердині. Збереглася леґенда, що коли р. 1621 турецький султан підійшов з військом до Кам'янця, то — побачивши його — запитав місцевих людей: »Хто так міцно укріпив могутній Кам'янець?« — »Бог це зробив« — відповіли люди. — »То нехай Бог його і здобуває!« — сказав султан і відійшов від міста.

Унизу під фортецею передмістя Кам'янця Карвасари — назва, що нагадує часи турецького панування (Карвасари — перекручене »караван-сарай« — заїзд, заїжджий двір). Інші назви передмість у Кам'янці теж красномовні: »Руські фільварки«, »Польскі фільварки«, »Підзамча«.

До революції 1917 року Кам'янець був тільки звичайним адміністративним центром Подільської Губернії. Добитися до нього до першої світової війни було тяжко: залізницею їхали до ст. Проскурів, а звідти 90 кілометрів кіньми, або до ст. Ларґа, а там ще 35 кілометрів кіньми, при чому треба було що переправлятися через Дністер. Залізницю від Проскурова збудовано саме перед згаданою війною.

Після революції Кам'янець відігравав велику ролю в українському житті. Дня 1. липня 1918 р. за Гетьмана П. Скоропадського відкрито тут було Український Державний Університет. В 1919 році Кам'янець був осідком урядів Української Народньої Республіки і Західно-Української Народньої Республіки. Тут стояла теж залогою бриґада УСС. В околиці відбувалися жорстокі бої з московськими большевиками, в яких відзначилася особливо Залізна дивізія УНР.

Н. В.

САМІТНІ ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ
У ВСІХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Подавайте свої адреси Уповноваженим ГПС і Висилковій Станиці в Авґсбурґу!

Ви зможете встановити зв'язок з іншими українськими пластунами у Вашій країні чи в інших країнах світу й будете одержувати постійно пластову літературу.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО »МОЛОДЕ ЖИТТЯ«
ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА —
ЦЕ НАЙКРАЩИЙ, НАЙБАГАТШЕ ІЛЮСТРОВАНИЙ
І НАЙДЕШЕВШИЙ
ЧАСОПИС ДЛЯ МОЛОДІ?

Микола Чирський

Кам'янцеві на Поділлі

Хоч в п'янім сні поплисти!
Діткнутися устами скель ...
О, моє місто кам'янисте,
Таке далеке і близьке!

Готовий скочить просто з мосту
В обійми любих Карвасар,
Зложить заїжджені кості
Під скелі Нового Бульвару ...

Кам'янець мій славний і рідний,
Я не можу, не хочу забуть,
всю любов, на яку лише здібний,
шлю до тебе в зарослу путь.

Крізь іржавий скреґіт фіртки
І крізь сад мовчазний, як цвинтар:
— Тут жили — чи живуть ще Чирські?
Мати зна, чи не зна, що син то?

Шарудить під ногами давнє,
Жовте листя давньої осени ...
До колишнього, ясного травня
Рвуся думками безголосими ...

Тільки серце не знає утоми,
Надягнувши бойовий шолом:
Не вернуся інакше додому —
На щиті, або зо щитом.

Ужгород, 1928.

Микола Чирський — український драматург і поет. Народжений в Кам'янці Подільському 1903 р. З 1919 р. вояк Української Армії, потому еміґрант. Під час другої світової війни вернувся до рідного Кам'янця, де й помер.

Кам'янець Подільський: Фортеця і Турецький міст
Із книжки П. Павловича »Поділля«
Kamyanets: Turkish fortress and Turkish bridge

„Гей-гу! Гей-га! Такето в нас життя"

(Закінчення)

Щоб підготовити відповідних українських інструкторів із місцевої молоді, вінніпезька скавтська централя зорганізувала в червні ц. р. відповідний курс. Та, не зважаючи на запопадливі намагання о. скавтм. В. Івашка притягти більшу кількість відповідної української молоді, це не вповні вдалось. Що ж, всі початки трудні, чого була свідома наша пл. братія. Все ж таки невеличкий гурток учащав на ті курси, що їх краще можна назвати інформаційними сходинами, де учасники зазнайомлювались з канадським скавтінґом. Звичайно, новоприбулі пластуни та пластуни теж брали живу участь у цих курсах. Курс вела скавтська старшина — англійці (Гаварт, Гавермент, Ремзей і інші). Як на початок, то для нас є деякий успіх, бо, крім того, що зазнайомились ми трохи з тутешнім скавтінґом, ми придбали собі також декілька курсисток і курсистів, що стали вчащати на наші сходини. Це вже здобуток на тутешньому терені. На осінь запляновано, в порозумінні з канадським скавтінґом, ще один такий курс, але — віримо — з набагато більшою участю місцевої української молоді.

Сердешність місцевих скавтів виявилась до нас і в тому, що вони нас запрошують на різні свої пл. імпрези. На таких імпрезах наша пл. братія вже 4 рази брала участь, а на ватрі клюбу скавт. провідників (»Акейла клаб«) 19-го червня наша братія, на прохання англійців, проспівала декілька пісень, як і теж закінчила офіційно ватру.

З боку провінційної екзекутиви канадського скавтінґу вийшла дружня пропозиція, щоб подати список дійсних українських пластунок і пластунів понад 18 років, (яких тут. скавтінґ уважає провідниками). Ті українські пластуни, що їх затвердить Скавтська Централя в Оттаві, можуть користуватись з усіх прав канадських скавтів-провідників.

До речі тут буде згадати, що в протилежність до канадського скавтінґу — нам чужонаціональної організації, свої, українські організації на терені Вінніпеґу не виказали досі жодного зрозуміння ні зацікавлення українським пластом, а численні та невтомні заходи о. скавтм. Вол. Івашка у представників поодиноких організацій не дали жодних позитивних вислідів. Та віримо, що ми своєю пластовою поставою до місцевого українського життя-буття зможемо переламати нехіть і незрозуміння з боку наших організацій. Саме бо українське громадянство виказує щораз більше зацікавлення рідним пластом, а доказом цього може бути наша участь у поході на могилу незнаного українського борця на Зелені свята. У цьому поході взяли участь в одностроях три ст. пластунки та одна чоловіча трійка (юнак, ст. пластун і пл. сеніор — три генерації). Наші небувалі на тут. терені пл. однострої звернули на себе увагу. Поодинокі кореспонденти місцевих часописів, а між ними й англійських, засягали різних інформацій про український пласт. Зокрема представники українських ветеранів прохали про співпрацю, пропонуючи сторінки свого журналу »Опініон« для інформацій (в англ. мові) про український пласт. Тут треба підкреслити вельми прихильну поставу наших редакцій у Канаді, що відступають свої шпальти для пластового кутка, головно »Будучність Нації« та »Новий Шлях«.

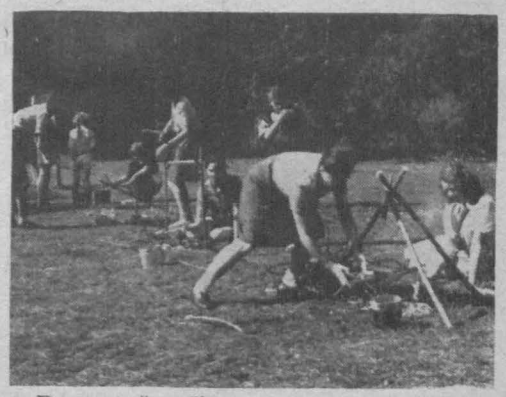

Виховний табір для пластунок Авґсбурзького Коша »Шлях у природу« Розпалюють ватри

Фото: П. Олексієнко

Пропаґандивну працю в користь Пласту можна б розгорнути дуже жваво по всіх часописах, враховуючи сюди й англійську місцеву пресу, та — на жаль — покищо немає для цього достатніх сил. Наша новоприбула пл. братія мусить багато свого часу та труду витрачати в боротьбі за своє існування. Щоправда, створений є реферат преси та інформацій, що його очолює пластун-сеніор Мих. Наконечний, і в цьому рефераті наполегливо проявляють свою діяльність й інші пластуни і пластунки (о. скавтм. В. Івашко, ст. пл-ка Б. Веприк, інж. С. Ґела), то все ж таки вони не в силі подолати всієї праці. Одначе з часом, коли вже минуть перші труднощі, як також і з припливом нових пл. сил з Европи, леліємо найкращі надії, що зможемо розгорнути кращу пл. діяльність і виконати намічені свої завдання. Тим часом найближчі місяці хочемо присвятити внутрішньому пл. життю, а крім того підготовити якийсь пластовий вечір для зустрічі з тут. громадянством, як це вже вчинила торонтська Пластова Станиця.

Для повноти нашої праці треба додати, що на прохання висилкової станиці відкрито тут відділ кооперативи »Пласт«. Переслано нам дещо з товарів. Цим відділом завідує дбайливо пл. Григ. Станович. Також вже є кореспондент Центральної Пластової Каси на Канаду, а його обов'язки виконує невтомний о. скавтм. Волод. Івашко.

Вуйко, Чорноморець.

ТАБОРИ ПЛАСТУНОК

що відбулися літом 1948.

Другий Вишкільний Табір для Новацьких і Юнацьких Впорядниць Реґенсбурзької Паланки
відбувся: 4—14. липня 48. у Вінцері, біля Деґендорфу.
Учасниць 23.

Перший Вишкільний Табір для Новацьких і Юнацьких Впорядниць Ашаффенбурзької Паланки
відбувся: 16—26. липня 48. в Ашаффенбурґу.
Учасниць 30.

»Дороговказ« — Другий Вишкільний Табір для Новацьких та Юнацьких Впорядниць Мюнхенської Паланки
відбувся: 14—25. серпня у Веярн.
Учасниць 52.

»Краса і щастя« — Виховний Пластовий Табір Мюнхенської Паланки
відбувся: 26. липня — 15. серпня 48. у Міттенвальді.
Учасниць 51.

»Шлях у природу« — Виховний Табір для Пластунок Авґсбурзького Коша
відбувся: 27. серпня — 3. вересня 48. в Авґсбурґу.
Учасниць 35 (22 юначки, 13 новачок).

Виховний Табір для Юначок Ашаффенбурзької Паланки
відбувся: 22. липня — 1. серпня 48. в Ашаффенбурґу.
Учасниць 28.

Табір Української Делеґації Пластунок на Зустрічі, що її улаштовував Союз Німецьких Скавтів
відбувся: 24.-30. липня 48. у Міттенвальді.
Учасниць 16.

Виховний Табір Новачок »Лісові Квіти«
відбувся: 26. липня — 9. серпня 48. у Міттенвальді.
Учасниць 33.

Виховний Табір для Новачок
відбувся: 30. липня — 8. серпня 48. в Ашаффенбурґу.
Учасниць 26.

Друга Зустріч Старших Пластунок
відбулася: 18—21. вересня 48. у Веярн.
Учасниць 22.

Новацький Підтабір у Краєвому Таборі »Трипілля«
відбувся: 18—31. серпня 48. в Ерель (бріт. смуга).
Учасниць 18.

Підтабір Юначок у Краєвому Пластовому Таборі »Трипілля«
відбувся: 10. серпня — 5. вересня 48. в Ерель.
Учасниць біля 20.

Були ще табори пластунок в Австрії та у французькій смузі Німеччини, але звітів ще не одержано.

Вже вийшла з друку
книжка вибраних поезій
Богдана Кравцева
»КОРАБЛІ«

До книжки ввійшли вибрані поезії із таких збірок: »Дорога« (1929), »Промені« (1930), »Сонети і строфи« (1933), »Остання Осінь« (1940), »Під чужими зорями« (1941) і недруковані поезії із циклів »Ґльосарій« та »Олександрини«.

Книжка друкована на гарному бездеревному папері. Мистецьке оформлення Якова Гніздовського
Ціна книжки: 3.— ДМ
За корданом 1.— амер. доляр
Замовляти
у Висилковій Станиці Кооперативи »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне Бл. 1.

В ЗАПИСКАХ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА

появилися друком такі доповіді читані на

ПЛАСТОВОМУ КОНҐРЕСІ 1948:

Ч. 16. Д-р Володимир Янів: ДО ВЕЛИКОЇ МЕТИ (Виховний ідеал Пластового Руху). 8⁰, стор. 20. Ціна 0.40 ДМ.

Ч. 17. Інж. Євген Кульчицький-Ґут: НАШЕ ДОВКІЛЛЯ ПІД ЧАС МАНДРІВКИ. 8⁰, стор. 16. Ціна 0.40 ДМ.

Ч. 18. Яро Гладкий: ПЛАСТОВИЙ ІНДИВІДУАЛІЗМ. 8⁰, стор. 20. Ціна 0.40 ДМ.

Ч. 19. Проф. Д-р Юрій Старосольський: ІДЕЙНИЙ ВИРЯД ПЛАСТУНА і інж. Атанас Мілянич: ФІЗИЧНИЙ І ГОСПОДАРСЬКИЙ ВИРЯД. 8⁰, стор. 20. Ціна 0.40 ДМ.

Куток філателіста

Поштові марки українських полонених у Ріміні
The Ukrainian Post-Stamps edited in the P.W.-Camp in Rimini (Italia)

До таборових поштових марок можна зарахувати теж марки українських полонених у таборах Ріміні в Італії. Почин до випуску цих марок дала редакція таборового щоденника »Життя в Таборі«. За згодою Управи табору перебрало »Товариство Українських Філятелістів-Вояків«, що тоді постало в таборі, технічне переведення цього проєкту, воно теж і завідувало цілим фондом випуску. Всі рімінські марки друковані на неґумованому папері, технікою книжкового однокольорового друку. Вживано їх для оплат посилок внутрі табору, а крім цього масово наклеювано, побіч офіційної італійської франкатури, на пересилках, що

Перша серія Рімінських таборових марок виданих у серпні 1946 »Володарі України« —

виходили з табору і цим саме виконали рімінські марки блискуче своє пропаґандивне завдання. Вартість і значення марок табору в Ріміні є передусім пропам'ятна, у відрізненні від поштових марок, випущених таборами запроторених осіб у Німеччині, що мають з філятелістичного погляду вартість як льокальні поштові випуски.

Подаємо перелік рімінських випусків:

1) В серпні 1946 р. видано незубковану серію марок, що складається з 4-ох купюр. Всі марки серії друковано зеленою барвою. Рисунки марок представляють сурмача на тлі таборової церкви, таборовика за дротами табору, символ праці та науки на тлі гори Монте Тітано та український державний герб на двох схрещених рушницях. Посередині кожного аркуша цих марок був поміщений бльок, скомпонований з цих самих мотивів, розташованих навколо льва, що являвся службовим гербом Першої Дивізії. Тираж марок становив 6000 повних серій і 2000 бльоків.

2) В листопаді 1946 року випущено зубковану пропам'ятну марку з тиражем 2500 штук з нагоди 28-річчя всенародного Листопадового Зриву. Тематика рисунку цієї марки представляє національний прапор над Львовом. Листопадову марку видано з причіпкою (Каллльонґе — Анґенґзель) з декоративними написами і листопадовою датою.

»Володарі України«

3) В листопаді 1946 р. випущено накладом 2330 штук зубковану пропам'ятну марку з портретом митроп. Андрея Шептицького.

4) В листопаді 1946 р. випущено зубковану історичну серію під назвою »Володарі України«, яка складається з 12 купюр. На марках представлено портрети князів: Святослава Завойовника, Володимира Великого і Ярослава Мудрого, Короля Данила, гетьманів: Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Петра Дорошенка і Івана Мазепи, президента Михайла Грушевського, Гетьмана Павла Скоропадського, Головного Отамана Симона Петлюри та полковника Євгена Коновальця. Наклад 2388 повних серій.

5) В січні 1947 р. випущено зубковану серію під назвою »Українське Військо«, зложену з 6 купюр. Рисунки марок зображають прощання з дівчиною, піхоту, зв'язок, кінноту, артилерію і символ української армії в боротьбі. Наклад 2410 повних серій.

6) В січні 1947 р. випущено зубковану пропамятну марку під назвою »Свято Зброї«. На марці представлено погруддя

Історична серія Рімінських таборових марок

вояків Української Галицької та Наддніпрянської Армій та дата визволення Києва 31. VIII. 1919. Наклад 2410 штук.

7) В січні 1947 р. видано зубковану пропам'ятну марку під назвою »Україна в другій світовій війні«, на якій зображено голову з терновим вінком, що символізує лихоліття України. Наклад 2410 штук.

8) В січні 1947 р. випущено зубковану марку на пам'ятку IV універсалу, на якій помилково найшлася дата 1919 р., замість 1918 р. З накладу цієї марки, що становив 2420 штук, передруковано 1000 штук правильною датою в іншій барві. Всі випуски під 2)—8) були теж видані в малій кількості як незубковані.

Як бачимо з повищого переліку, табір полонених вояків у Ріміні дуже часто випускав таборові марки, хоч практична потреба для цього не існувала. Тому, що ініціятива щораз то нових випусків лежала в руках філятелістичного гуртка, який одночасно й господарював марками, та з уваги на питомі умовини побуту полонених вояків у таборах, кожному, ясно, що випуск цих марок не був зумовлений конечною потребою мешканців табору, а був зроблений головно з метою збереження цього епізоду Дивізії для тривкої пам'ятки учасників та зокрема з метою пропаґанди серед чужинців. Це останнє завдання було повністю осягнене. Не тільки італійці, але й всі інші чужинці, в першу чергу англійці, дуже поцікавилися рімінськими виданнями та радо придбали їх до своїх збірок як дуже цікаві об'єкти-ілюстрації переживаних подій на европейському континенті. Що більше, широкозвісна збірка філятелістичних появ англійського короля, одна з найбільш розбудованих у світі колекцій, прийняла рімінські випуски з точним описом їхньої тематики та включила їх у свої альбоми, при яких працює численний штаб фахових працівників.

Італійський філятелістичний журнал »Іль франкоболльо«, що виходить у Міляно, надрукував в 40 ч. за 1946 рік односторінкову статтю про перший випуск таборової пошти в Ріміні під наголовком »Український Філятеліст«, та помістив репродукцію бльоку на мотивах 1-ої серії. Цей самий журнал надрукував у 50 ч. за 1947 рік другу статтю, в якій широко обговорено пропам'ятну листопадову марку, пропам'ятну марку з портретом митроп. Андрея Шептицького та цілу серію »Володарів України«. При описі кожної марки подано точні дані про відносні події або особи.

Н. К.

Від редакції: Вмішуючи наші огляди українських таборових марок та інших добродійних видань, звертаємо увагу — як це ми вже й давніше робили — що ці марки це приватні видання і вони не мають тієї філятелістичної вартости, що офіційні державні поштові марки. Інформуємо про українські таборові й інші марки пластову молодь тому, що й вони мають інтерес для українського збирача своєю пам'ятковою вартістю і теж тому, що й серед чужинців є дуже багато збирачів, а навіть збирацьких товариств, які саме такі приватні видання колекціонують, а й навіть шукають за українськими таборовими марками і купують їх.

Філятелістичні новинки в Німеччині

В серпні ц. р. вийшла пропам'ятна серія з доплатою з приводу 700-річчя існування катедри в Кельн, що складається з 4 купюр, номінальної вартости 1.72 ДМ. Репродукцію однієї з цих марок подаємо.

Одна з марок нової німецької серії з приводу 700-річчя катедри в Кельні

Від Головної Пластової Старшини

I. ПЛАСТОВІ СТУПЕНІ

1. Від жовтня 1945 року ступінь **Пластуна-Скоба** добули:

В американській смузі Німеччини

10. травня 47. старші пластуни:
Гавриляк Роман, 1. К. УСП-Мюнхен,
Терлецький Ярослав, 1. К. УСП.-Мюнхен.

30. жовтня 47. ст. пл. розвідчик:
Чайківський Степан, 3. К. УСП-Мюнхен.

17. липня 48. пл. розвідчик:
Соневицький Ростислав, 19. К. УПЮ-Мюнхен.

21. липня 48. пластуни-розвідчики:
Білинський Володимир, 3. К. УПЮ-Ашаффенбурґ,
Бойчук Богдан, 3. К. УПЮ-Ашаффенбурґ,
Поліщук Юрій, 3. К. УПЮ-Ашаффенбурґ,
Зваричук Василь, 5. К. УПЮ-Міттенвальд,
Крижанівський Юліян, 5. К. УПЮ-Міттенвальд,
Масник Ігор, 7. К. УПЮ-Реґенсбурґ,
Мигаль Михайло, 7. К. УПЮ-Реґенсбурґ,
Романків Любомир, 19. К. УПЮ-Мюнхен,
Стасюк Маріян, 19. К. УПЮ-Мюнхен,
Чайківський Олег, 19. К. УПЮ-Мюнхен.

11. серпня 48. ст. пл. розвідчики:
Гриневич Ігор, 1. К. УСП-Мюнхен,
Маркусь Василь, 5. К. УСП-Мюнхен.

15. вересня 48. ст. пл. розвідчики:
Мазяр Степан, 5. К. УСП-Мюнхен,
Рубель Ярослав, 1. К. УСП-Мюнхен.

10. жовтня 48. ст. пл. розвідчик:
Темницький Іриней, 1. К. УСП-Мюнхен.

В Австрії

15. травня 47. ст. пл. розвідчик:
Палієнко Василь, К. УПС-Зальцбурґ,

5. травня 48. пл. розвідчик:
Палієнко Павло, К. УПЮ-Зальцбурґ.

2. На таборах, організованих Булавою Головного Команданта Пластунів літом 1948. р. добули ступінь **Пластуна-Розвідчика:**

21. липня 48. пластуни учасники:
Юрій Козак, 1. К. УПЮ-Берхтесґаден,
Юрій Ліщинський, 1. К. УПЮ-Берхтесґаден,
Олег Лопатинський, 1. К. УПЮ-Берхтесґаден,
Богдан Андрушків, 5. К. УПЮ-Міттенвальд,
Богдан Тузів, 5. К. УПЮ-Міттенвальд,
Богдан Неганів, 7. К. УПЮ-Реґенсбурґ,
Володимир Пацко, 17. К. УПЮ-Ельванґен,
Василь Рожденственський, 19. К. УПЮ-Мюнхен,
Юрій Ващенко-Приймак, 23. К. УПЮ-Ляндсгут,
Богдан Ракочий, 29. К. УПЮ-Реґенсбурґ,
Олександер Слоневський, 23. К. УПЮ-Ляндсгут,
Осип Сахно, 29. К. УПЮ-Реґенсбурґ,
Роман Шаран, 29. К. УПЮ-Реґенсбурґ,
Любомир Думановський, Підг. К. УПЮ-Діллінґен,
Борис Пожар, Підг. К. УПЮ-Діллінґен,
Анатоль Сопко, Підг. К. УПЮ-Діллінґен.

Сктм. Яро Гладкий, вр.
Гол. К-т П-ів

II. ЩО МАЮТЬ РОБИТИ ПЛАСТУНИ НА НОВИХ МІСЦЯХ ПОСЕЛЕННЯ?

Пластуни і пластунки, що виїжджають на нові місця поселення, мають зголоситися передусім у Пластовому Проводі країни їх нового замешкання та подати свою адресу. Краєвими пластовими проводами є Уповноважнені Головної Пластової Старшини на дану країну.

Сьогодні є встановлені Краєві Уповноважнені для таких країн:

1. Для Бельґії:
Ing. André Kiszka, 93. Rue de Malines, **Louvain, Belgium**

2. Для Великої Брітанії:
Ms. Ciopa Palijiw, 82 Cardigan Road, **Leeds—6. Great Britain**

3. Для США:
Пластуни зголошуються до:
Mr. Leonid Romaniuk, 1128 A. Western Avenue, **Glendale — i. Calif. USA.**
Пластунки зголошуються до:
Mrs. Chomyn Maria, 5014 N 11th St, **Philadelphia 41 Pa, USA**

4. Для Канади:
Rev. Wolodymyr Iwaszko, 950, Boyd Ave, **Winnipeg, Man., Canada**

5. Для Франції:
Mr. Jvan Popovitsch
26. Rue de Monthalon, **Paris—(9a), France**

6. Для французького Тунісу:
Mr. Wolodymyr Sawtchak, chez Entr. Campenon Bernard-Barrage Ben-Metir Ain-Draham, Boïte postale 15, **Tunisie, Afrique du Nord**

Батько і син
Фото: Мир. Шевчик
The Father and the Son.

Незабаром будуть встановлені Краєві Уповноважнені і в інших країнах і тоді будуть подані до відома їх адреси.

Від свого Краєвого Пластового Проводу і за його посередництвом кожен пластун одержить дальші доручення й інструкції про форми організації, як теж про методи діяльности пристосовані до обставин у даній країні. Крім того через Краєві Пластові Проводи пластуни зможуть одержувати пластову літературу.

Кожному, що виїжджає, треба знати таке:

I. де немає достаточної скількости пластунів, щоб можна було зорганізувати Рій, Гурток чи Курінь, там організаційною формою є **Пластова Група,** до якої належать пластуни і пластунки різного віку. Провідником Групи є Голова із співробітниками в такій скількості, як цього вимагає дана ситуація;

II. діяльність у Групі мусить бути ведена окремо для членів кожного Уладу за приписаною для них програмою, хоч би їх було тільки двох чи трьох;

III. завжди треба мати на увазі й виконувати свої господарські обов'язки супроти Пласту, як: правильне вплачування місячних внесків та передплачування пластових видань.

III. ПЛЯНОВАНІ З'ЇЗДИ

Команда Пластового Сеньйорату приготовляє З'їзд УПС на латинське Різдво 1948. р. Ідуть заходи для одержання залізничих квитків для учасників З'їзду. Про місце й докладний час З'їзду вийдуть окремі повідомлення.

Черговий Загальний З'їзд Союзу Українських Пластунів, який за статутом відбувається що два роки, відбудеться у квітні 1949. р. По думці статті 11. § 4 п. г. статута Загальний Збір кожної Пластової Станиці має право схвалювати внесення на Загальний З'їзд. Головна Пластова Старшина просить надсилати такі пропозиції до кінця січня 1949 р., щоб можна було вкласти їх у порядок нарад З'їзду. Розкинені по світі менші З'єднання і поодинокі пластуни можуть теж надсилати свої пропозиції в повищому реченці. Внесення мають бути стилізовані ясно й конкретно й по змозі у формі, здатній до схвалення.

Виконай щодня одно добре діло! — це перший обов'язок пластуна.

ПЛАСТОВІ З'ЄДНАННЯ ДЛЯ ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ СТАРШИНИ

На Пластовий Видавничий Фонд зложили:

1. Станиця Майнц-Кастель	1.— ДМ
2. Булава Команданта Пластунів (Збірка у таборах)	50.65 ДМ
3. Н. Н.	180.— ДМ
Разом із пожертвами оголошеним в 5. числі	397.57 ДМ

ДО ПЛАСТОВОГО ФІЛЯТЕЛІСТИЧНОГО БЮРА

Мюнхен, Дахауерютр. 9/II. надіслали уживані поштові марки такі пластові з'єднання:

1. 19. Курінь ім. Святослава Завойовника — Гурток »Вовків« у Мюнхені-Фраймані,
2. Кіш Пластунок Станиці Ерлянґен,
3. Кіш Пластунок Станиці Цуффенгавзен,
4. 11. Курінь УПЮ ім. І. Мазепи з Ашаффенбурґу,
5. Новачки з Ашаффенбурґу,
6. Пластуни з Австрії.

Хто черговий?

З пластового Життя

Зустріч у »Проґнозі«

Сьома година ранку. У повному виряді, готові до вимаршу стоїмо на пластовій площі.

Сьогодні для нас великий день — ідемо на традиційну зустріч із українськими пластунами з Австрії у тзв. Проґнозі. З нами іде Голова ГПС Д-р А. фіґоль, Друг Станичний та інші. Нашою метою — »Шнайбштайнгютте« на австрійському боці.

Погода чудова. На небі ні хмариночки. Зійшовши зо Штрубу, всідаємо до гірської залізнички, що йде в напрямку на Кеніґзе.

О 12 годині ми біля »Штальгавзу«. Наші пластуни з Австрії нас випередили

Зустріч з українськими пластунами з Австрії на Шнайбштайні

The Meeting with Ukrainian Scouts from Austria

і ми застали їх біля варення обіду. Скориставши з обіднього дозвілля, я вибрався з друзями мандрувати по горах. Наша мандрівка тривала дві годині, але ж вернувшися до табору, ми обіду вже не застали.

Після обіду разом із нашими з Австрії розпалювали ми ватру. На ватрі говорив Голова ГПС: Він з'ясував нам значення таких зустрічей, як наша. Дальше ми мали змогу познайомитися з життям наших братів в Австрії і з їх пластовими досягненнями.

Під вечір розпрощалися. »Австрійці«. пішли до себе, а ми через кордон на 12. годину ночі добилися до табору.

Жаренко

Крайовий З'їзд Старших Пластунів

В Ерлі (округа Сольтав) відбувся в днях 26. і 27. вересня З'їзд Старших пластунів брітанської смуги Німеччини. Обговорено низку справ, що стосуються життя старшого пластунства на терені брітанської смуги. Намічено теж пляни праці на найближчий час.

Зональний Пластовий Табір »Трипілля«

В сосновому ліску біля місцевости Ерель (округа Зольтав на т. зв. Люнебурґер Гайде) відбувся в днях 6. серпня до 6. вересня 1948 літній зональний вишкільний табір під назвою »Трипілля«. Табір зорганізувала Крайова Пластова Старшина брітанської смуги Німеччини. Учасників табору було спочатку 150, згодом це число зогляду на погану погоду зменшилося на яких 100. Командантом табору був від КПС сктм. Теодосій Крупа. До булави табору належали ще: пл. сен. Юрій Левицький і пл. сен. Ярослав Шутка, обидва з пл. осередку Ганновер і члени »Дубової Кори«. Табір відбувався під наметами (шатрами).

Табір відвідав м-ін. референт новаків у Булаві Гол. Кмданта Пластунів, скавтмастер Т. Самотулка, який зорганізував вишкільний курс для новацьких впорядників та устійнив з КПС напрямні виховання новацтва.

Крім того в таборі перебувала кілька днів стежа із 5 старших пластунів з американської смуги Німеччини.

сктм. Ів Ко., ЛЧ

З діяльности Крайової Пластової Старшини

В неділю 26. вересня відбулося в Ганновері чергове засідання членів Крайової Пластової Старшини. На засіданні полагоджено низку організаційних справ та запляновано працю на найближчий час. Крім того вирішено видавати »Вісник Крайової Пластової Старшини«.

Всі пластові видання можна набувати й замовляти у Висилковій Станиці Кооперативи »Пласт« Українська Пластова Колонія Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1.

Сеньйорський табір

В днях 4. до 9. вересня ц. р. в місцевості Ерель (на Люнебурґер Гайде) відбувся сеньйорський пластовий табір брітанської смуги Німеччини. Учасників було 13. Все — пл.-сен., активні провідники й виховники з пластових осередків брітанської смуги. Командантом табору був Скавтмастер д-р Є. Ю. Пеленський. В булаві були поза звичайними ще такі діловодства: начальник »таборової поліклініки«, начальник »житлпобутмузичкультосвітнього відділу«, начальник »відділу отченашів«, начальник »відділу репети« та інші. Настрій: вище 50 ґрадусів у тіні. Зайняття: »дольче фарнієнто« під час читання протоколів і нарад (диви фото!). Теренові вправи: патенти на найвигідніше спання на розстеленій »палатці« в тіні літаючих суперфортець (Гамбурґ-Берлін). Прохарчування: нехай скаже »Мацько«, де він не все »зорганізував«. Відвідини: »закордонні гості« — скавтмастер інж. Володимир Ерденберґер, всевладний командант недалекого табору для запроторених українських скитальців в Ерель, і декілька німецьких коров меклембурзької раси з розташованого неоподалік пасовиська багатої на верес Люнебурґер Гайде. Позатим важливіших подій у житті табору не було.

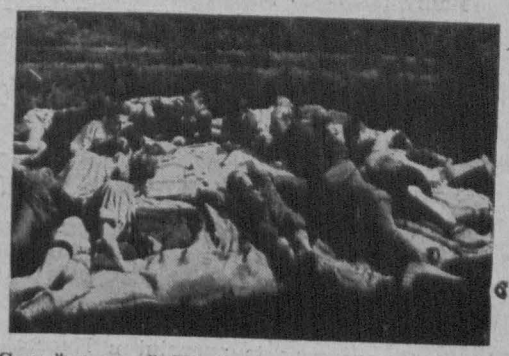

Сеньйорський Пластовий Табір в Ерель
(брітанська смуга)
Вигідні наради
Old-Cout Camp in Oerel
((British zone)
Comfortable Meeting

Зональний Пластовий Табір брітанської смуги »Трипілля« в Ерель »Лупають скалу . . .«

Zonal Scout Camp in British Zone "Tripilla" in Oerel

сктм. Ів. Ко. ЛЧ

»Голодні Вовки« мандрують

В днях 15. серпня до 5. вересня ц. р. відбувся Мандрівний Пластовий Табір Юнаків ім. сотника Федя Черника. Табір відкрито в неділю 15. серпня 1948. о год. 20. в Українській оселі в Реґенсбурґу. З Реґенсбурґу подався він на північ, звиджуючи по дорозі всі більші міста західної Німеччини. Відвідали ми також Вишкільний Пластовий Зональний Табір »Трипілля«, що відбувався в Ерлі і там допомагали в інструкторській праці. В днях 24. і 25. серпня добився наш Мандрівний Табір Північного моря. Користаючи з нагоди, відвідали ми німецькі пристані Бремергафен, Кусгафен і Гамбурґ-Алтону.

Поворотна дорога вела через Рурщину і Райнщину. Кінцевою метою визначили ми собі Діллінґен, де й закінчили Табір в неділю 5. вересня о год. 6-ій рано.

Нашим завданням було звидіти більші міста південно-західної і північно-західної Німеччини з їх історичними та культурно-мистецькими пам'втками. Цим Мандрівним Табором закінчили »Голодні Вовки« своє юнакуваннв.

Подав **Неситий**

ПЛАСТОВИЙ ЗАРОБІТОК КУРЕНЯ ЮНАЧОК В АШАФФЕНБУРҐУ

Восьмий пл. Курінь ім. Ольги Басараб в Ашаффенбурґу мав в останньому півріччі такий пластовий заробіток:

7. березня з пластової вечірки (70 учасників) 14.— РМ
13. травня із продажі святочних карток 25.— РМ
30. серпня заробіток із продажі квіток з таборового городу 4.— ДМ
2. вересня заробіток із продажі квіток 3.50 ДМ

Із свого заробітку вислали пластунки належний процент на Видавничий Пластовий Фонд.

472. Bechmetiuk Irena
Kurin" L. Ukrainky"
Hurtok "Kalyna"

Зустріч старших пластунок у Веярн

Коли тепер поглянемо поза себе на час, який ми провели на Другій Зустрічі Стабших Пластунок у Веярн, то можемо з задоволенням сказати: »А таки нам вдалося!« Бо і справді так багато перешкод мусіла перебороти кожна із тих, що приїхали на Зустріч! А все ж таки, хоч важко було заплатити дорогу, хоч кожна вже має якусь роботу, чи студії, приїхало понад 20 старших пластунок. Між ними і шість абітурієнток, тих, що їх щойно на Зустрічі прийнято до нашого Уладу.

Зустріч тривала три і пів дня, від 18. до 21. вересня. Здається-короткий час, а проте скільки тем ми порушили у наших гутірках та рефератах, скільки нових питань виринуло перед нами, а скільки вже таки на місці знайшло свою розв'язку! Говорили і про методику пластової виховної праці, і про пропаґанду української справи між чужинцями, і про проблеми дальшої еміґрації та наші завдання на ній, і про поставу української жінки, і про здобуття фондів для Пласту, і про опрацювання питань пластової проблематики. Рішено і про деякі зміни в організації Уладу.

Погода вдалася чудова (треба тільки згадати, скільки то вже пластового народу намоклося цього літа у тому ж Веярн!), а навіть той дощ, що на прощання почав падати, ми зуміли »замолити«. А поза цим ввесь час усміхалося пастелеве вересневе небо, ранком підносилися срібні мряки над горбами, що зі своїми смерековими лісами так дуже нагадували наші Карпати, а вечером при ватрі світив нам місяць у повні і так багато чомусь було у ті дні спогадів із Рідного Краю. Часом аж лячно ставало: невже справді жити нам вже тільки спогадами? Але тоді, як знов запалала ватра, і ми сіли кругом неї, таки ні про що інше не хотілося говорити, як про те, що »на Соколі таке то було«, »а як я була на Остодорі, то там так було« ... І снувалися спогади, як бабине літо понад нашим табором.

А щоб зовсім у спогадах не потонути, то на веселій ватрі показували скеч »Наше майбутнє«. Сміху такого було, що аж із Веярнського українського табору прибігали люди щоб подивитися, чи кому що злого не сталося.

В останньому наказі працали ми дві товаришки, що вже за кільки днів мали від'їхати до Канади. І сумно стало: »І коли ми ще знов побачимося? Вже цього року бракувало між нами стільки тих, що ще минулого року їздили з нами по Штафельзее ... А що буде ще за рік?«

І тоді — якось сама ця думка прийшла всім — тоді ми рішили: Третю зустріч старших пластунок робимо на другий рік на Соколі!

Леся Храплива, ЛМ.

З'їзд пластунів-сеньйорів брітанської смуги

В днях 6—9. вересня, під час тривання пластового сеньйорського табору в Ерель, відбувся Крайовий З'їзд пластунів-сеньйорів брітанської смуги. У З'їзді взяло участь 15 пластунів-сеньйорів і скавтмастрів, активних виховників пластової молоді. На З'їзді вирішено низку справ і питань, що стосуються пластового життя у брітанській смузі.

Сктм. Ів. Ко., ЛЧ

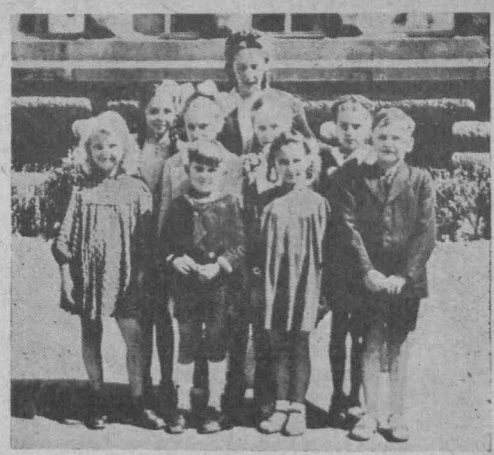

Новацький рій у Фрайбурзі із своєю впорядницею сктм. І. Зеленою

Пластове Видавництво »Молоде Життя« почало друкувати авторизований український переклад відомого підручника для скавтів

»СКАВТІНҐ ДЛЯ ХЛОПЦІВ«

Лорда Бейден-Пауела. Книжка появиться шістьома зошитами по 1.50 ДМ. Хто одначе до дня 1. грудня 1948 р. вишле передплату в сумі 7.— ДМ, той одержить всі шість зошитів зараз після їх виходу, або цілу книжку після виходу всіх зошитів. Хто купить перший зошит за 1.50 ДМ і вишле 5.50 ДМ як решту передплати до 1. грудня 1948. р., той одержуватиме книжку зошитами зараз після їх виходу. Передплатники зошитами одержать з останнім зошитом перших вісім вступних сторін з обкладинкою до цілої книжки.

ЗА ОРГАНІЗАЦІЮ ПЛАСТОВОГО ЗАРОБІТКУ

УПК »Пласт« — Авґсбурґ, беручи до уваги побажання пластунів знайти і вказати їм джерела пластових заробітків, подає до відома, що пластуни мають можливість взяти участь у збиранні лічничої рослини »беллядона« і в збірці непотрібних текстильних відпадків (ганчірок). Подрібні інструкції в цих справах розіслано до пластових станиць. На бажання пластуни, чи гуртки можуть одержати такі інструкції безпосередно. Писати в цій справі просимо на адресу:

УПК »ПЛАСТ«
Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

УПК »ПЛАСТ«, Авґсбурґ, Кіліанштр. 1. має можливість влаштувати для вишколу кількох пластунів на текстильну працю. Платня за німецькими ставками.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ. Круг новацьких виховників, 1. Видання Союзу Українських Пластунів. Додаток до органу »Вісті булави«, Ч. 1. Мюнхен, лютий-березень 1948, 8°, стор. 48. (Цикл.)

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Вуйко, Ч-ець, Вінніпеґ. — Щиро дякуємо за надісланий допис і фотографії. Допис друкуємо. Просимо не забувати Лист йде окремо.

Соня Максимович, Вел. Брітанія. — листа з уживаними пошт. марками для Пластового Філятелістичного Гуртка одержали. Передаємо до Мюнхену, Дахауерштр. 9/II.

Царенко, Берхтесґаден. — Дякуємо за Вашу посилку. Допис використовуємо. Віршів друкувати не будемо. Надіслані пропозиції щодо змісту Мол. Життя дуже актуальні і ми візьмемо їх до уваги при редаґуванні чергових чисел. Дякуємо також за фото. Після використання повернемо їх Вам поштою.

Б. Ф. Берхтесґаден. — Дякуємо за надісланий допис і гарні фото. Виковистаємо в черговому числі.

Т. Буревій. — За надіслані думки про відношення батьків до Пласту дуже дякуємо. При найближчій нагоді їх використаємо.

Пл. уч. Орест Г. — Дякуємо за надісланий репортаж із зустрічі в Кассель. Використаємо, трохи скоротивши, бо мало в нас місця.

Ґ-о. — Дякуємо »Голодним Вовкам« за їх хроніку. Надрукуємо, знову ж таки, скоротивши.

Пластун є ощадний і тому передплачує
»Молоде Життя«
Журнал Пластового Юнацтва.
Це — найдешевший часопис для молоді.

СТАНИЧНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА — ВЕЯРН ДЛЯ Г. П. С.

Станична Пластова Старшина у Веярн надіслала Головній Пластовій Старшині велику посилку із канцелярським приладдям, призначену для вивінування Секретаріяту ГПС. В подяці за надісланий дарунок ГПС висловила надію, що приклад веярнських пластунів »викличе належне зрозуміння до потреб пластового Проводу теж в інших Пластових Осередків, а це в свою чергу допоможе Головній Пластовій Старшині виконати покладені на неї завдання«.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанас Фіґоль. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґтофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. Figol

„MOLODE ZYTTIA" / „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts München, Dachauer Str. 9/II. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

Ціна цього числа: 0,60 ДМ

Виходить 1. кожного місяця
СеріяВ, ч. 7. Грудень 1948
Issue C, Nr. 7 — Dezember 1948

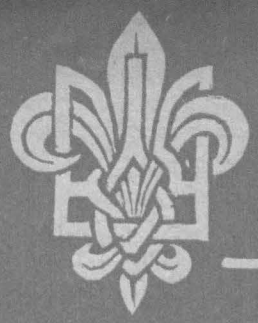

MOLODE ZYTTIA / YOUNG LIFE
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

ЛИСТОПАДОВІ ДНІ

(Фраґменти з надісланих дописів)

Стрілецтво — Пластові

Урочисто святкувала день 1. Листопада Станиця в Міттенвальді. В цей день Українські Січові Стрільці передали V. Куреневі Юнаків ім. Хведора Черника стяжку до прапора, як символ стрілецької традиції.

Святкування почалися вже в неділю 31. жовтня. Цього дня в усіх пластових з'єднаннях прочитано святочний першолистопадовий наказ Станичної Команди. Після Панахиди в обидвох українських церквах відбулося зложення вінків на могилі, висипаній Пам'яті Героїв, із святочним Апелем і дефілядою Українських Січових Стрільців і пластунів.

Увечорі, зогляду на дощ, влаштувала Пластова Станиця святочну Ватру у великій театральній залі. На програму Ватри склалися такі точки: запалення ватри смолоскипами, пластовий гимн і спогади учасників визвольних змагань, стрілецького і пластового руху від першої світової війни по останні дні. Виступали усусуси, виступали пластуни із Західних і Східних Українських Земель, виступали члени Спілки Української Молоді, виступав й учасник боїв УПА. Спогади були переплітані деклямаціями і співом стрілецьких і пластових пісень.

В понеділок дня 1. листопада в греко-католицькій церкві відправив Генеральний Вікарій Апостольської Адміністратури, Преосв. о. Вояковський Архієрейську Службу Божу і посвятив прапор V. Куреня УПЮ-ів ім. Хведора Черника та стяжку-традицію до нього, передану УСС-ами.

Цього ж дня відбулася товариська зустріч представників Стрілецтва, Пласту і Громадянства і традиційний листопадовий марш, в якому взяли участь всі пластові частини міттенвальдської Станиці, включно з новаками і новачками.

Увечорі відбулася Святочна Листопадова Академія, під час якої представники Стрілецтва передали юнакам із V. Куреня ім. Хв. Черника стяжку до їхнього прапору. У промовах висловлено сподівання, що прапор V. Куреня УПЮ ім. Хведора Черника стане прапором нових УСС-ів у визволеній Україні.

Учасник

Святкування у Великій Брітанії

Українські пластуни і пластунки в Англії святкували день 1. Листопада за працею. Від Уповноваженої ГПС на Англію одержали пластові з'єднання й окремі пластуни Наказ ч. 1. з дорученням відкрити його і прочитати увечорі дня 31. жовтня в одній годині усюди.

Передаємо кілька уривків наказу:

»ДРУЗІ!

Сьогодні ввечорі минає рівно 30 років з того великого і незабутнього моменту, в якому із поспіхом викінчувались пляни українських військовиків: вночі з 31. жовтня на 1. листопада 1918 р. княжий город Львів має стати знову Столицею Галицької України!

Минає 30 років від ночі, як Українське Військо стало на сторожі Галицької Землі, щоб грудьми своїми і своїх Найкращих боронити її, боронити Українську Владу, Український Прапор, що, з тієї ночі, мав прикрашувати державні будівлі, як символ тієї Влади!«

»Такі річниці дають нам пластунам силу здійснювати наші цілі: служити Україні, жити і працювати, в потребі рискувати життям для Великого Завтра«. І то байдуже: гуртом чи самотою, між своїми чи чужими, на своїй чи чужій землі!

І чи ми пластуни, що живемо сьогодні на цьому холодному острові, далеко від України, об'єднавшись сьогодні вечір думкою-споминoм Великої Листопадової Ночі 1918 року, посилаючи її далеко-далеко на Схід, не відчуваємо почуття СПІЛЬНОТИ, спільноти сильнішої за якінебудь інші об'єднання, сильнішої за знайомство чи приватну дружбу? Так! Це відчувати ми мусимо, якщо почуваємося направду пластунами, бо на цьому почуттю тяжить зміст життя пластових поколінь у СЛУЖБІ у її великі БУДНІ і її великі СВЯТА!

А такі вечорі як нинішній — це зупинка у нашому життєвому ході. Зупинка для провірки: провіримо себе, вирад і співтоваришів мандрівки. Провірмо пройдені і намічені дороги . . . Що треба скріпити — скріпім! Що треба відкинути — відкиньмо! Провірмо це все крізь повне почуття відповідальности за слова колись виголошені, і то виголошені напевно із прискореним биттям серця у грудях, виголошені із покликом на нашу честь і на пам'ять »предківської слави«:

»Бути вірним Богові і Україні
помагати другим
коритися Пластовому Законові і
слухатись Пластової Влади!«

Такі вечорі це й провірка для дальшої успішної дороги! Шляхи мандрівки будуть мабуть трудні, але МЕТУ бачимо ВЕЛИКУ! Тож Пластове Товариство! Берім один одного за співтовариша, вірного друга і ЙДІМО!

Чуєте як багато нас йде і то одним кроком! Значить ДІЙДЕМО! БОЖЕ ДОПОМОЖИ!«

Сотник УСС ФЕДЬ ЧЕРНИК
патрон V. Куріня УУПЮ

Captain Fed'Cernyk († 1918), the Patron of V. Detachment of Ukrainian Boy Scouts

Листопадове Свято реґенсбурзьких пластунок

Темними вуличками Української Оселі в Реґенсбурґу пробігають дві молоді пластунки. В їхніх руках горять смолоскипи і кидають навколо золоті й багрові відблиски вогню.

Біля могили, висипаної Невідомому Стрільцеві, зібралися дівочі Курені Пластової Станиці. Горить ватра, довкола у чотирокутнику Курені юначок, старші пластунки та представники Станичної Старшини.

Пластунки прибігли. Звітують подрузі Кошовій і застромлюють смолоскипи перед намогильним хрестом.

Відкриває свято подруга Кошова. Одна з пластунок говорить коротке слово

Українські Січові Стрільці передають дня 1. листопада 1948 р. V. Куріневі УУПЮ ім. Федя Черника ленту — традицію до пластового прапору

„Ukrainian Sitch Rifleman" on 1. November 1948 hand to V-th Detachment of Ukrainian Boy Scouts a Bow over, according to Ukrainian Scout Flag Tradition.

На титульній сторінці:
У швайцарських Альпах
Фото: »Jamboree«

On the title-page
in the Swiss Alps
by F. Perret

Що скажемо про Україну?

(Лист з Англії)

Дорогі Друзі!

В останньому моєму листі обіцяла я вернутися до теми, що її дехто з Вас торкнувся у своїх листах, пишучи про Міжнародну Зустріч (Intern. Boy Scouts Rally) в Міттенвальді, а саме: інформування чужинців про Україну. Думаю, що деякі з Вас читають нашу загальну пресу, або хоч цікавляться листами тих, що виїхали вже з Німеччини. І напевне пригадуєте всі ті нарікання чи натяки на те, що — мовляв — чужинці »нічого про нас не знають«, »фальшиво поінформовані«, що »наші добрі сусіди завжди нам бороздять« ітд. ітд.

Ви може над тими справами і не призадумувалися, вважаючи, що це не торкається Вас, що про цю ділянку має дбати громадський провід, старші. Але ж — треба сказати — дехто з Вас розуміє вже таки вагу цих справ, пишучи про Зустріч у Міттенвальді таке: »... між двохтисячною масою чужинців на пальцях можна було порахувати тих, хто знав дещо про нас«. Або й таке: »дисципліною імпонували ми чужинцям; вже на четвертий чи п'ятий день кожна із нас мала між чужинцями знайомих, які дізналися від неї все, що вона вміла про українців сказати, і з якими вирішили ми листуватися« (ось цікава я знати чи листуєтеся Ви з ними справді?). І наприкінці листа: »Німецький провідник під час останньої ватри подякував усім, що приїхали на Зустріч, і згадуючи між усіма й москалів, нас ... забув«. Оце ж й успіх інформування чужинців! Але Ви тим не знеохочуйтеся! Хай забувають згадати про нас, може ще собі колись пригадають, коли треба буде і мусітимуть говорити! В загальному бо Ваші зусилля не пішли напевне на марне. У багатьох чужинців залишило Ваше інформування напевно чимало цікавих відомостей про незнаний їм може досі світ. Дбайте і допильновуйте тільки того, щоб не забувати своїх же власних постанов, особливо ж додержуйте Вашого рішення листуватися з чужинцями.

Все ж таки факт, що Ви про такі справи згадуєте, свідчить, що чимало з Вас — хоч не раз ще й дуже молоденькі — розуміють добре вагу завдання, яке перед нами всіма, без огляду на вік, стан і фах. Доказує бо цей факт, що Ви усвідомлюєте собі мету нашого перебування у світі, а це: добути належне ім'я нашій Батьківщині.

Ясна річ, що особливо чітко стоїть ця мета перед тими, які на сторожі виконання цього обов'язку поставили свою честь: »Присягаюсь своєю честю, що робитиму все, що в моїй силі, щоб бути вірним Богові й Україні!«

Чи ж не буде додержанням вірности нашій Батьківщині добуття належного імени їй?

Треба тільки знати, як це найкраще зробити? Як до цього братися, як підготовлятися?

Ще заки говорити про це, хочу звернути Вашу увагу на одну дуже важливу справу. Вся трудність в реалізації цього завдання в тому, що куди б Ви не поїхали, в якій частині світу не опинилися б, всюди зустрінетеся Ви не тільки з чужинцями, які ставляться до Вас прихильно чи байдуже, але також із досить численними і дуже активними людьми, які всю свою енерґію зуживають на те, щоб українці своєї слави, свого доброго імени у світі не підносили, щоб світ не знав правди ні про них, ні про їх Батьківщину — Україну!

Начальний Скавт брітанських скавтів лорд Ровелен з провідником групи українських пластунів сктм. Шеховичем у Гамбурґу

Фото: З. Елиїв

Chief Scout of the World Lord Rowallan with the Ukrainian Scoutmaster Shechowytch in Hamburg

І тому трохи трудною для пластунів ця їхня життєва проба! Вимоги її? На перший погляд, здавалося б, такі »маловажні«, »дрібні«, як »маловажними« і »дрібними« вважає дехто вимоги до проб пластових ступенів.

Недавно, здається, прочитувала я десь ці вимоги:

1. Пристойно вести себе на кожній праці, на кожному місці і в кожному середовищі.

2. Не цуратися своєї національности, а навпаки, де треба, виявляти її, користуючися завжди рідною мовою, особливо в зустрічі з чужинцями, які розуміють її.

3. Бути солідарними із своїми земляками (розуміється, в добрих справах).

4. Інформувати чужинців про себе, свою країну і нарід, але теж з увагою і пошаною ставитися до чужого.

Щоб ми це наше завдання виконали так, як треба, мусимо знати, в якому характері ми опинилися в цьому чужому світі. В сьогоднішній час приїжджаємо в чужі країни не як гості, але як поселенці. Це велика й основна різниця. Гість приїздить запрошений із своєї хати. Гостеві раді, багато взаємних вражінь, заспокоєної цікавости, поглиблення дружби, часом розчарування і ... прощання та розлука.

Поселенці ж цікаві, інколи й бажані, бо потрібні для праці люди. Господарі доброзичливі, раді б зрозуміти умови, серед яких найшлися прибулі, але незабаром (ми ж не гості, від'їзд буде не скоро!) господарям уже досить »вражінь«, вони хочуть »будня« і бажали б, щоб оті »гості« вже вдомашнилися, звикли до »їхньої« — господарів хати, звичаїв, клімату, а навіть і кухні. Скаже може дехто, що це самозрозуміла справа, але — як виявляє практика — не завжди. Якщоб була вона самозрозуміла, якщоб про неї люди думали, то тоді на місцях нового поселення напевно було б багато менше розчарувань (обопільних), які дуже небажані, бо вони послаблюють, винищують не раз нервово до краю.

Тому до »Дальшої мандрівки« треба себе передусім психічно добре підгото-

---

про 1. Листопада. Потім пластунки кладуть на могилу Невідомого Стрільця свій дарунок — молоді пластові серця, вплетені в осіннє листя та в гілки смерек.

І ще рецитації, пісні і вправи смолоскипами. І на закінчення ватри кілька стрілецьких та повстанських пісень, тихе »Ніч вже йде« і тиша. Тільки в молодих серцях соняшним промінням загоріла віра в майбутнє 1. листопада. Марилося кожній: бути однією з тих, що творитимуть його.

Н. М.

Виховний табір для пластунок Авґсбурзького Коша »Шлях у природу« »У крузі Великої Ґади«

Фото: П. Олексієнко

Ukrainian Girl Scouts at Augsburg (Germany)

вити, а тоді можна буде думати про здійснювання завдання, про яке ми говорили вище. Бо ж — це треба собі добре усвідомити — початком нашої пропаґанди, початком нашого інформування чужинців про Україну буде здебільша наша постава, вираз нашого обличчя, а то й перше враження, що його ми викличемо своєю появою.

Не поможе ні трохи знання мови ні знання предмету, про який ми мали б чужинцеві говорити, якщо ми своїм нетактом його обуримо, або надокучимо йому так своїми вічними наріканнями і претенсіями, що він потому і слухати не схоче про країну чи нарід, що їх ми репрезентуємо.

Уявіть собі: перед брітанцем, що любить свою Англію, хоч вона і мрячна, Ви почнете нарікати на англійський клімат і гудити його, або ж перед ним, що є найбільшим консерватистом у світі, станете критикувати його дім, звертаючи увагу на недостачу кафлевих печей, чи нарікатимете на англійське харчування тощо. Ясна річ, він слухатиме Вас ввічливо, але вдруге не забажає зустрітися з Вами. Коли ж Ви заведете розмову, навіть і про вище згадані »дразливі« питання, але у відповідній формі так, щоб чужинець вичув, що Ви до його країни й побуту ставитеся з пошаною, то тоді й він шануватиме Вас і радий буде почути про Ваші справи і про Вашу батьківщину.

Ціла штука й доцільність укласти життя поселенця в тому, щоб жити із місцевими людьми так, щоб обидві сторони були вдоволені. Щоб чужинці не вважали нас зайвим і надокучливим елементом, а ми, запрацьовуючи чесно на прожиток і заховуючи свої духові і фізичні сили, щоб могли бути корисними для української справи на чужині і для свого народу, якщо Господь дозволить нам вернутися в рідні сторони.

Співжиття ж із чужинцями не така ж уже тяжка справа! Знаю одну англійську родину, в домі якої живе наш молодий земляк. Попав до них випадково, шукаючи мешкання. Сказали: приймаємо тебе на пробу. Від тебе залежить, чи знайдеш у нас »дім«. І під час кількамісячного перебування нашого земляка в цих англійців вони набули такого ідеального уявлення про українців, що раз я почула від них такі слова: »у нас наділі тепер гістьми куди більше українські приятелі, ніж англійські. Бо нам завжди цікаво ще щось від них довідатися.« І я справді була здивована, скільки вони в цій атмосфері довірливого співжиття сприйняли відомостей про нашу країну. Але все це було подане їм не як одностороння пропаґанда, не з допомогою заперечування чи обезцінювання вартости других і вивищування свого, але у формі цікавих розповідей-інформацій українця про незнаний англійцям світ.

Про те ж, чого ми можемо навчитися від чужих, говорити будемо в нашому черговому листі.

СКОБ!

Сктм. Ц. Паліїв

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО »МОЛОДЕ ЖИТТЯ«
ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА —
ЦЕ НАЙКРАЩИЙ, НАЙБАГАТШЕ ІЛЮСТРОВАНИЙ
І НАЙДЕШЕВШИЙ
ЧАСОПИС ДЛЯ МОЛОДІ?

На повному морі

Спогад з »Пластового Переходового Морського Табору Атлянтик«

В травні 1948 року виїхала з Берхтесґадену група українських переселенців, в тому кільканадцять українських пластунів. З кінцем червня добилися вони щойно до Канади (на роботи на бурякових плантаціях). Враження із подорожі цієї групи подав Федь Фуярка, ЛЧ у »Пластовому Кутку« вінніпезького »Нового Шляху«. Із його репортажу передруковуємо уривок про створення на кораблі »Пластового Переходового Морського Табору »Атлянтик«.

»19. червня 1948. р. вечором.

Сталева плятформа горішнього покладу пасажирського корабля »Маріне Фалкон«, на якому кілька років тому вміщена була протилетунська зброя. Сьогодні тут багато молоді, а ще більше гамору та сміху. Зближається година сьома. Затихло. Це перша пластова молитва. Юначки уставляються одним півколом, друге творять юнаки.

»Позір! До молитви!«

І щирі слова »Отче наш« та »Богородице Діво« несуться на хвилях атлянтійських вітрів ген . . . високо . . . до Бога з проханням про кращу долю. Пісня »Боже Великий, Творче Всесильний« — скріпляє молитву.

»Молоді Друзі — говорить Дедьо. — Вітаю вас у зорганізованих лавах. Комісії не дозволили бути тут присутніми всім, що виїхали з таборів. Вітаю усіх виздоровленців, яких досі морила морська недуга, що й було причиною, чому щойно сьогодні, в п'ятому дні коливання нашої »лушпайки Марини« — скликано перші сходини і молитву. Жіночі частини обрали своєю провідницею пластунку-учасницю Кнавер, а чоловічі пластуна-розвідчика Стецуру. Наше пластове з'єднання вважаймо переходовим морським табором і відповідно до цього назвім себе. Наша діяльність обмежиться тут до спільних молитов, які відбуватимуться щодня о год. 7.30 рано й о год. 7. вечором. Закликаю всіх поводитися по пластовому. Не заколочймо собі взаємно спокою у тій малій спільноті, якою живемо на кораблі«.

Пластовим Гимном, потрійним привітом Рідній Землі і таборовим »Ніч вже йде« закінчено відкриття пластового переходового морського табору »Атлянтик«.

Крім сходин і спільних молитов та гуртового співання пісень, члени табору »Атлянтик« брали ще жваву участь у підготовці скромного Свята Героїв на Зелені Свята«.

ТРЬОХРІЧЧЯ »ЖУРАВЛІВ«

(З листа до Редактора)

»Посилаємо Вам два фото нашого Гуртка: одно з присяги, друге із дня трьохріччя від перших сходин Гуртка.

У вересні 1945 року, коли наш Гурток засновувався у Карльсфельді, нас було

Гурток »Журавлі«
в третю річницю свого існування
The Patrol of Girl Scouts
„Zurawli" („Cranes")

15, під час присяги було 10, а тепер у Гуртку є 9 членок: 1 розвідчиця, 6 учасниць (з того одна в Англії, одна в Канаді й одна в Параґваю) та 2 прихильниці (одна білоруської національности).

З нашими членками за морем листуємося і висилаємо їм пластові видання (гуртковий заробіток організуємо так, що продаємо »Таборові Вісті« і заробляємо 5 до 6 марок місячно).

Одна з прихильниць здає першу пл. пробу, учасниці здаватимуть незабаром другу. Спеціялізуємося особливо в українській традиції: на сходинах відбуваємо гутірки на тему »Мій рід« і списуємо цікаві перекази, що в'яжуться з родинними місцевостями кожної, історію прізвищ та життєписи цікавих осіб того чи іншого роду.

Троє з нас працюв в курінній команді, одна в новацькому Уладі. Удосконалюємо свій семафор і вивчаємо »абетку глухонімих«.

На ватрі, що відбулася в третю річницю існування нашого Гуртка, вирішили ми зустрітися і розпалити ватру на Рідній Землі в 1955 році.«

»Журавлі«

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ В КАНАДІ

На 15. жовтня ц. р. в Уповноваженого ГПС на Канаду було зголошених 131 новоприбулих пластунів і пластунок. З того зареєстровано згідно з вимогами — 101.

Пластова Станиця у Вінніпеґу має вже свою домівку. Відкриття домівки відбулося в неділю дня 3. жовтня. Господарями свята були старші пластуни з гуртка »Перелетні Птиці«.

Крайова Екзекутива Українського Національного Об'єднання (УНО) в Канаді видала для своїх філій і членства обіжник, в якому з'ясовано позитивне становище УНО до Українського Пласту в Канаді.

Реферат Преси та Інформації Краєвого Уповноваженого ГПС на Канаду почав видавати »Пластовий Вісник« інформативний журнал для новозорганізованих пластових частин у Канаді. Вийшло перше число за вересень 1948. В ньому вміщені урядові матеріяли, як теж поради та вказівки, інформації й оголошення.

Приятель українських пластунів у Канаді В. Е. Гардімен, асистент кошового на провінцію Манітоба, одержав за свої заслуги для Канадійського Скавтінґу найвище канадійське скавтське відзначення: срібну »Дубову жолудь«.

Українські пластуни в Канаді започаткували збирання грошей на »Пластовий Видавничий Фонд« при Союзі Українських Пластунів у Німеччині. До 25. вересня ц. р. зібрано 56 долярів.

Колонель Вільсон нашим гостем

»Колонель Вільсон, Директор Міжнародного Скавтського Бюра відвідає незабаром скавтські з'єднання в Німеччині« — повідомляв обіжник Команданта Пластунів. Такої нагоди чекали українські пластуни вже давно. Хотілося показати компетентним скавтовим чинникам наше пластування й наші осяги.

Приїжджаємо до Мюнхену, де підготовляються до привітання рідкого Гостя українці. Домівка сповнена пластунами. Крім місцевих є вже теж Міттенвальд і Ляндстут. Фрайманці виконують ролю господарів.

— Цікаво, як воно все вийде? — питається хтось.

Обмірковуємо можливість таборування. Хоч падає дощ, але треба буде таки щось робити.

У домівці прибирають, ліплять, малюють, миють ітд. Щоб не перешкоджувати, відходимо і йдемо на призначений нам нічліг.

* * *

Неділя. Зриваємося з постелі і за кільканадцять хвилин їдемо вже автом до Мюнхену. »Трак« везе нас просто на Терезієнвізе, недалеко від почорнілої статуї Баварії.

У великій залі »Виставового Парку« повно гамору й гомону. Приїхали литовці та ціла юрба німців. У куті, під стіною команда зустрічі під проводом сктм. Яра Гладкого опрацьовує пляни прийняття.

Надворі дощ. Щоб не замерзнути, граємося »третяка«. Але зчиняємо стільки гамору, що Командант »випрошує« усіх надвір. Все ж, не зважаючи на дощ, надворі наша гра набирає шаленого темпа. Всі учасники мокрі, пообліплювані болотом. Забаву перебиває нам сктм. Сук, скликуючи всіх на пробу аркана.

За арканом відбувається проба привітання семафором. Йде досить тяжкувато.

По обіді ще проба співу, потім знов проба семафору і їдемо до Фрайману вечеряти.

Заходимо там до домівки. Вона набрала вже зовсім святкового вигляду. »Хрестоносці« і »Бурлаки« закінчують влаштовувати пластову виставку. Юнаки все ще роблять проби завтрішніх виступів.

* * *

Встаємо ранком, миємося і снідаємо. Автом їдемо знову на місце зустрічі. Юнаки кінчать будувати естраду, уставляють декорації. Метушиться сктм. Мала, кричить Рикач, лунають якісь накази. Куба, Робінзон — Великий Майстер Хрестоносців та Щепцьо будують спеціяльне крісло для полковника Вільсона. Будуючи, дискутують, чи не залишити б на кріслі трохи живиці, щоб полковникові »лишилася тривала пам'ятка« . . .

На обід Командант розщедрився: роздав учасникам спеціяльний приділ товщу . . . Упорядковуємо однострої та викінчуємо підготову до деяких точок.

Приїжджають пластунки, готові вже до вечірньої ватри. Наш фоторепортер бігає поміж пластовим братством та зафіксовує все на фільмову плівку.

Не дописує тільки погода. Дощ падає і все окутується густою мокрою мрякою.

Вечоріє. Ясно освітлена галя, сповнена пластовими і скавтськими з'єднаннями, застигає в напруженому чеканні.

— Коли ж уже той Вільсон приїде? — запитує один одного. А колонель наче б на злість не приїжджає.

Коротко перед шостою стійковий зголошує приїзд. Поміж двома рядами українських новаків входить колонель Вільсон і після привітання відбуває перегляд пластових з'єднань.

Юрба репортерів метушиться, фотографує. Безупину блискає маґнезія.

Колонель проходить повз виструнчені ряди німецьких, литовських, латвійських, польських і російських скавтів. Врешті доходить до нас — українських пластунів. Сивий уже — провідник скавтів світу задоволено оглядає стрункі ряди нашого пластового братства. Уважно приглядається кожному, наче б хотів назавжди запам'ятати кожне обличчя. Наприкінці відбуває перегляд групи старших пластунів і скавтмастрів — і сідає на своєму »фотелі«.

Починаються виступи скавтських і пластових з'єднань. Німці танцюють баварських танків, показують гарну вправу з линвою. Литовці будують моста. Латвійці співають своїх пісень і їх вовченята виводять одну вправу.

За польськими »гарцержами«, що вивели ґуральський танок, на естраду виходять українські пластуни. Своїми піснями і танками викликують подив і захоплення. Кол. Вільсон здивовано оглядає наші народні строї. Зчерги під мелодію »Як з Бережан до кадри« група наших пластунів із Фрайману передає семафором привітання Вільсонові.

Виступи кінчаться. На естраду виходить колонель Вільсон. Говорить, що не сподівався, що його так гарно привітають і що тут зустріне він стільки скавтів. Зокрема дякує українцям за їх гарні незабутні виступи.

Відповідає Головний Командант Пластунів сктм. Яро Гладкий. Він дякує кол. Вільсонові за приїзд і відвідини і просить, щоб він і в майбутньому не забував про тих, хто в сірих еміґрантських умовах творить скавтове життя. На закінчення його промови вбігають на естраду українські юнаки з запаленими смолоскипами та виконують у затемненій галі таємничий казковий танок.

Зустріч кінчається. Пластуни і скавти беруться всі за руки і співають »Ніч вже йде . . .«

* * *

Під світло смолоскипів кол. Вільсон виходить із галі. Оглядає ще табір російських скавтів і від'їжджає до українського табору на Фраймані. Їдемо з ним і ми.

У домівці фрайманських пластунів повно пластового народу. Кол. Вільсон з Мр. Монне та іншими скавтськими провідниками оглядають нашу пластову виставку. Спеціяльно цікавлять його наші вироби, різьблені із дерева. Запитує, як довго це треба робити. Про вишивки не хоче повірити, щоб їх вишивали юначки. Подивляє збірку поштових марок, зокрема пластових та проєкти нових пластових видань.

Щохвилини підбігають до нього пластунки і пластуни з проханням вписатися їм до хронік.

Оглянувши зчерги виставку латвійських скавтів, кол. Вільсон відходить на вечерю-зустріч із пластовими і скавтськими провідниками.

Заля зустрічі прибрана цілком по українськи. На стінах українські килими. Перед вечерею показуємо Вільсонові фото із нашого життя і пластування. Командант Пластунів сктм. Яро Гладкий оповідає про наші пластові табори.

Після вечері кол. Вільсон дякує тепло за приємну для нього зустріч. «Бувають хвилини в житті, які на завжди залишаться в пам'яті« — закінчує свою промову. Зокрема дякує кухонному »штабові«.

Від'їжджає автом. Вслід йому лине грімке »Скоб!«

»Перепер«, ЛКП

Колонель Вільсон на Зустрічі з провідниками пластунів і скавтів у пластовій домівці в українському таборі на Фраймані (Мюнхен)

від права до ліва: Мр. Вессел, представник американських скавтів, Яро Гладкий Головний Командант Українських Пластунів, Колонель Вільсон, Директор І.С.Б., Д-р А. Фіґоль, Голова Головної Пластової Старшини.

Col. J. S. Wilson, Director I. S. B. on the Meeting with Scouters at Munich

З мандрівок по рідному краю

На батьківщині Коцюбинського

(Спогад з мандрівки по Вінниці)

Син старшини Української Армії, народжений у Вінниці, виховувався я в Західній Україні, у Львові. Хлопцем вступив я до Пласту і, перемандрувавши Галичину й Волинь, мріяв про те, щоб колись мандрувати так і по моїй вужчій Батьківщині — по Поділлі й одвідати такі знайомі мені з батькових оповідань місця — Вінницю, Кам'янець, Бар.

Але ж Збруч переділював тоді Україну і добитися в рідні сторони не було змоги. Тільки літом 1942 року, під час німецько-совєтської війни, мені вдалося і то на нелеґальні документи людини, яка вертається з Німеччини, куди була узята на роботу, перейти знову ж таки отой Збруч, що й тепер як і колись ділив наші землі. Перейшовши кордон »Губернії« і »Райхскомісаріяту«, я подався найперше на Вінничину.

Уже добре розвиднілося, коли ми із знайомим мого батька, вінницьким вчителем, що його вдалося мені відшукати, наближалися до с. Стрижівки, коло самої Вінниці. Проминули кілька хат, коли раптом почули: »HALT!« Ми спинилися, до нас підійшли три німецькі вояки і запитали про документи. На мого супутника вони майже не звертали уваги — уся вона була звернена на мене.

Але ж моя, хоч і фальшована посвідка, зробила потрібне враження: нас навіть не обшукували. »Іди, можна« — сказав, мабуть, старший, додавши кілька слів німецькою мовою до своїх товаришів. Не поспішаючи, удаючи цілком байдужих, ми пішли далі і незабаром, зробивши невеличке коло, опинилися на старому місті — частині Вінниці в хаті вчителя.

На другий день я ще відпочивав. Пообідавши, ми вийшли вдвох у садок і розташувалися вигідно під старим дубом. Садиба вчителя була на горбі і з неї було добре видно Вінницю.

Прохід у минуле

Навколо нас виднілися хатки, що потапали в розкішній зелені садків. Під нами, прямуючи до далекого моря, котив свої хвилі Бог. Я запитав у свого господаря, чому це передмістя називають »Старим містом«. Він відповів, що ця назва відповідає дійсності, бо колись Вінниця була розташована саме тут.

На моє прохання господар розповів історію міста.

У літописах Вінниця згадується у другій половині XIV. ст. Тут князі Коріятовичі поставили великий, як на ті часи, замок на скелі, що височиться на 40 метрів над лівим берегом річки Бог. Замок побудовано було з дерева і землі. Він давав захист околишній людності під час татарських нападів. Замок спалили татари. Тепер скелю, де стояв він, обернули на каменярню, в якій добувають ґраніт, що ним славиться Вінниця та її околиця.

На початку XVI. століття на правому березі Богу виникає нова Вінниця. Сюди прибувають ченці Єзуїти та Домініканки. Навколо своїх манастирів будують вони високі стіни, що їх вінничани називають »мурами« За цими мурами боронилися поляки від нападу татарів та козаків.

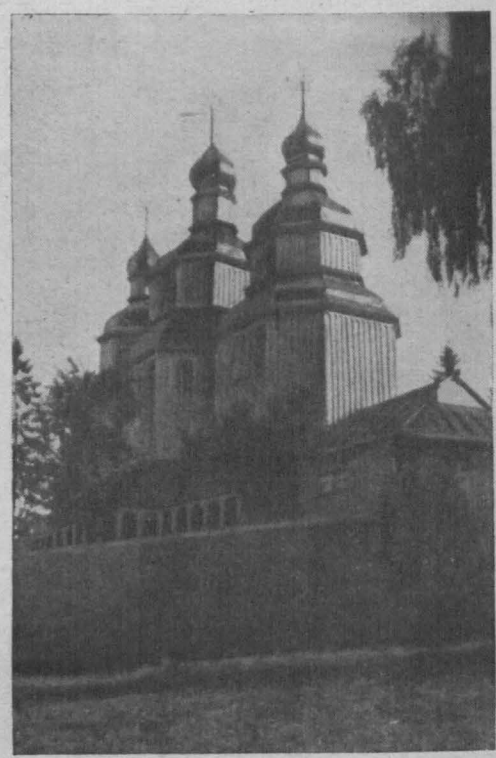

Церква св. Миколи у Вінниці
(Із книжки П. Павловича »Поділля«)
The Church of St. Nicholas in Winnitsa

За часів Б. Хмельницького Вінницю прилучено до козацької держави. Її укріплення дуже зміцнив полковник Іван Богун, відомий цілій тодішній Европі, що захоплювалася його відвагою і героїзмом.

Коли в 1651 році польський гетьман Каліновський з великою силою напав на Вінницю, Богун належно підготувався до зустрічі. Тоді була зима і він наказав повирубувати на річці ополонки та добре замаскувати їх. Стався бій і козаки погромили військо саме під стінами міста.

Вулицями Вінниці

Через кілька днів мій господар запропонував мені подивитися на рештки вінницької старовини.

Берегом Богу дійшли ми до мосту, що сполучує старе місто з новим й опинилися в самому центрі Вінниці.

Головна вулиця має цілком европейський характер: широка, з багатоповерховими будинками, крамницями, що колись були повні. Тут же й колія трамваю. Ще перед першою світовою війною почався був розцвіт Вінниці. Положена на залізничому шляху, що сполучує Київ (204 клм) та Одесу (408 клм), неподалеку від колишнього австрійського кордону, Вінниця відогравала чималу ролю в житті Поділля, далеко випередивши кол. адміністративний центр — тихий Кам'я-

Проф. М. Жук: Будинок Михайла Коцюбинського у Вінниці (до реставрації і відкриття Музею в 1926 році)
(Із книжки П. Павловича: »Слідами Мих. Коцюбинського«)
The House of Michael Kociubynskyj in Winnitsa

нець Подільський. Вона мала водогін, електрику, трамвай. Тут було кілька середніх шкіл, стояли військові з'єднання тощо. Серед повітових міст в Україні Вінниця посідала чи не найперше місце. Під час боротьби Директорії з большевиками тут кілька місяців перебував Уряд УНР. За большевиків Вінниця занепала: припинилися зв'язки з закордоном, торгівлю »удержавлено« і зруйновано. Спроби »індустріялізувати« місто дали жалюгідні наслідки. Життя завмерло.

Ми звернули ліворуч і за кілька хвилин опинилися перед православним собором — колишнім костелом Домініканів. Будівля в стилі барокко добре збереглася і справляє велике враження гармонійністю своїх ліній. Добре збереглися і будови за церквою, де колись були келії ченців. За свого панування большевики зруйнували церкву в середині, знесли пізніше надбудовану баню й обернули церкву на склеп.

Ідучи далі, підходимо до колишнього костелу (заміненого теж на православну церкву) та до єзуїтського кляштору (манастиря). Фундаменти і грубі стіни цих будов нагадують фортецю. В 1913 році тут була відкрита гімназія.

Незабаром побачили ми і самі »мури«, що й тепер вражають своїми розмірами. На розі їх збереглася вежа, з якої можна було спостерігати ворога та стріляти на нього.

Будинок Михайла Коцюбинського

Сонце схилялося вже на захід і мій господар сказав, що час вертатися додому. Він вирішив піти іншим шляхом, але ще забажав показати мені будинок відомого нашого письменника Михайла Коцюбинського, в якому він народився 17. вересня 1864 року, і в якому довгий час жив.

Цей будинок обернено 1927 року на Літературний музей, в якому зберігається чимало пам'яток, пов'язаних із життям і творчістю письменника.

Оглянувши Музей, помилувавшися з чудових квітників, що його оточують, ми рушили далі.

Старе місто

Перейшовши знову мостом через річку, ми пішли на гору. Ліворуч виднілися хрести і зелені бані невеличкої церкви св. Миколая, що навіть здалеку нагадувала мені церковні будови по селах Галицької України. Збудовано цю церкву 1746 року. Вона поділяється на три частини, над кожною здіймається невеличка вежа з підбанниками й банями. Навколо церкви крита дерев'яна ґалерія. Поруч — дзвінниця пізнішої будови.

Ця стара дерев'яна церковця якось особливо пасує до навколишнього оточення. Старе місто — це суцільний садок, серед якого де-не-де видніються біленькі хатки. Більшість з них під соломою. За якийсь кілометер — велике місто з його метушнею, а тут тиша, спокій, розкішна природа, неспотворена ще людською рукою.

Уже був пізній вечір, коли ми добилися додому й полягали спати. Довго не міг я заснути. Безупину ввижалися мені: героїчна постать Богуна, бліді обличчя ченців, суворі мури старої Вінниці . . .

Ор. Вінницький.

Всі пластові видання
можна набувати
й замовляти
у Висилковій Станиці
Кооперативи »Пласт«
Українська Пластова Колонія
Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1.

Вал. Тарноградський

Є над Богом скала . . .

Є над Богом скала, там в юнацькії дні
Коцюбинський писав свої твори.
Тихо . . . Вітер шумить в голубій далині
та говорять про щось осокори.
І здасться мені, що письменник живий,
там сидить і рядки свої пише . . .
Ранок . . . Вінниця спить . . . Аромат лісовий
у лице прохолодою дише.
Боротьби і життя розкриває глибінь
той, хто в образах вічнеє творить,
хто у творах живе, бо серцям поколінь
невмирущеє слово говорить.
Доки сонцем горить неба синє шатро,
дишуть щастям та радістю груди,
доки в море несе буйні хвилі Дніпро
— Україна Тебе не забуде . . .

Валеріян Тарноградський — український письменник, народжений 1880 року. Автор збірок поезій »Барвінковий цвіт« та »Боянові струни«.

Вже вийшла з друку
книжка вибраних поезій
Богдана Кравцева
»КОРАБЛІ«
До книжки ввійшли вибрані поезії із таких збірок: »Дорога« (1929), »Промені« (1930), »Сонети і строфи« (1933), »Остання Осінь« (1940), »Під чужими зорями« (1941) і недруковані поезії із циклів »Ґльосарій« та »Олександрини«.
Книжка друкована на гарному бездеревному папері. Мистецьке оформлення Якова Гніздовського
Ціна книжки: 3.— ДМ
За кордоном 1.— амер. доляр
Замовляти
у Висилковій Станиці Кооперативи »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне Бл. 1.

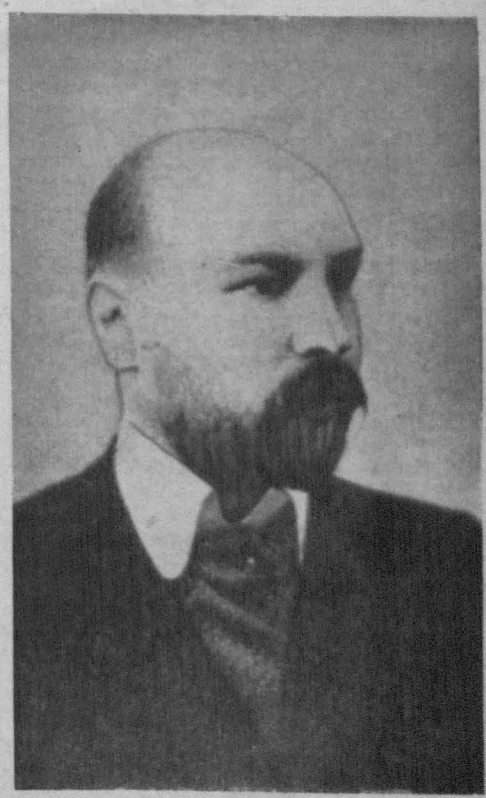

Михайло Коцюбинський
Фото із 1900 р.
(Із книжки П. Павловича »Слідами Михайла Коцюбинського«)

Michael Kociubynskyj
Ukrainian Writer (1864—1913)

В Едмонтоні (Канада) зорганізувався Самостійний Гурток Юначок »Дніпрова Чайка«. Гуртковою обрано Зірку Яворську.

При Пластовій Станиці у Вінніпеґу зорганізовано Пластовий Хор. Диригентом став пл. сен. Б. Балько.

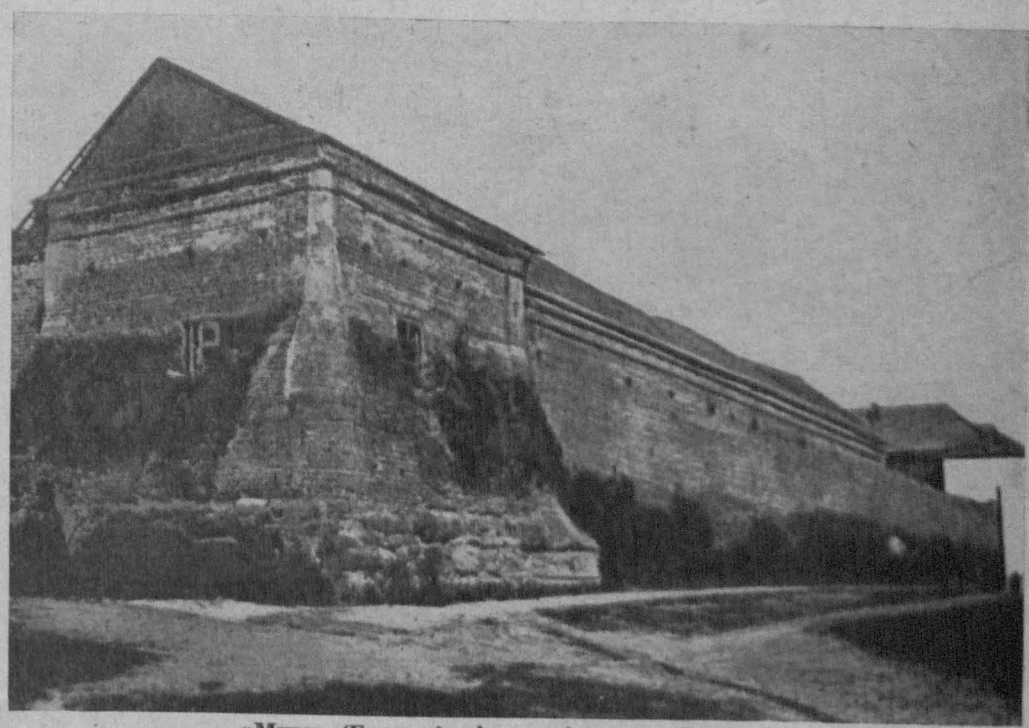

»Мури« (Башта і стіни укріплень) у Вінниці.
(Із книжки П. Павловича »Поділля«)
„Mury" (Bastion and Walls of Fortress in Winnitsa)

БУДУЙМО ЛІТАКИ

Уся скавтська молодь західного світу гуртується в трьох секторах скавтінґу: сухопутньому, морському і літунському. Останній сектор — літунство набирає в скавтському світі все більше ваги і значення.

Зв'язане це з незвичайним розвитком літунства. Літак перемагає сьогодні не тільки живі, але й механічні засоби комунікації і транспорту. Літаком можна добитися до найдальших і найбільш недоступних закутин земної кулі. Авто чи швидкі поїзди залишилися далеко позаду за модерним турбіновим літаком, що конкурує сьогодні із швидкістю звуку.

При відповідному вбудованні реактивних моторів літаки могтимуть здійматися не тільки в простори атмосфери чи стратосфери, але і в обшири міжпланетарні (якщо використають для цього атомову енерґію). Всі дотеперішні двигуни внутрішнього згорання будуть змінені турбіновими двигунами реактивного типу.

Тому й ми українські пластуни не можемо обмежуватися тільки до азбуки Морза, чи інших ділянок пластування, але мусимо вже сьогодні думати про наші майбутні мандрівки і змаги в повітрі. Не вільно ж нам залишатися черепахою, коли інші літають орлами.

Декому може здаватися наша участь в літунському спорті нездійсненною. Але ж ми повинні починати від того, що можливе і здійсниме, і тоді діб'ємося того, що здається нам сьогодні неможливим. Не треба тільки думати відразу про модерний турбіновий літак, але починати від можливого, від того, що промостить нам шлях до модерного літунства, а це від »літунського моделювання«. Воно дасть нам змогу познайомитися з самим літунством.

Моделювання літаків — це перший етап до літунства. Водночас воно є і дуже гарним спортом, що ним радо займаються у світі.

»Літунське моделювання«, як ділянку літунства, організує міжнародна літунська організація ФАІ (Féderation Aéronautique Internationale). До цієї федерації належать всі більші й деякі менші держави світу. ФАІ влаштовує щороку міжнародні змагання в літунському моделюванні за чашу лорда Вікефільда. В 1937 і 1938 роках такі змагання відбулися в Парижі, де переможцем вийшла американська група авіомодельників. Модель цієї групи летів 32 хвилини і 5 секунд; його конструктором був Jimes Ga Hill. В 1939 році добув перемогу в цій ділянці теж американець Dick Korda.

США присвячують дуже багато уваги літунському меделюванні. Там виходить кілька фахових журналів і є чимало фабрик, які продукують півфабрикати для моделів. В Англії існують навіть спеціяльні клюби для аматорів і для професійних модельників. Літунським моделюванням займаються тут не тільки юнаки, але й дорослі, спеціялізуючися в такій чи іншій групі моделів. Кілька разів у році відбуваються змагання для різних груп і кляс моделів. Виходять теж спеціяльні журнали.

У літунському скавтінґу в США і в Англії вимагають у складанні скавтових проб теж і літунського моделювання. Першою пробою є будування моделю літака з рисунків і з півфабрикатів, а під час дальших проб вимагають уже власних конструкцій і з механічними погонами (з гумовими і бензиновими моторами). Лальше йде теоретичне знання і практичні вправи в літанні.

Всі, хто цікавиться літунством і хотів би приєднатися до цього руху в світі, хай організує гурток авіомоделювання при своєму Курені. Це буде початок нашого молодого літунського Пласту.

Ст. пл. **Василь Гаврилко**

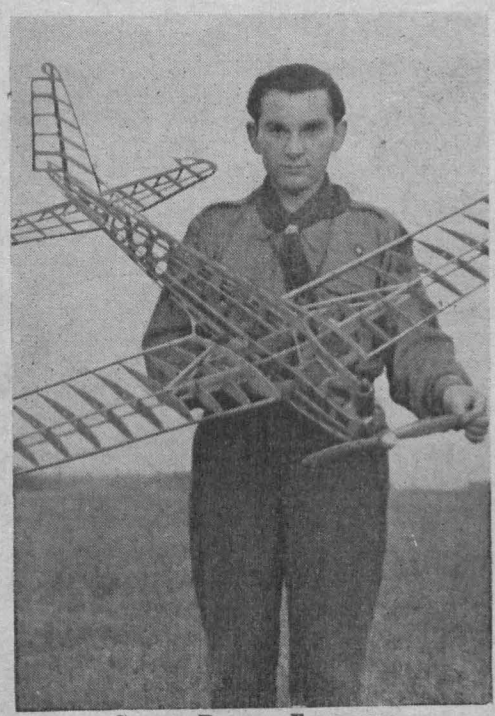

Ст. пл. Василь Гаврилко літун і конструктор літаків

W. Hawrylko — Ukrainian Scout, Aviator and Constructor of Aeroplaines

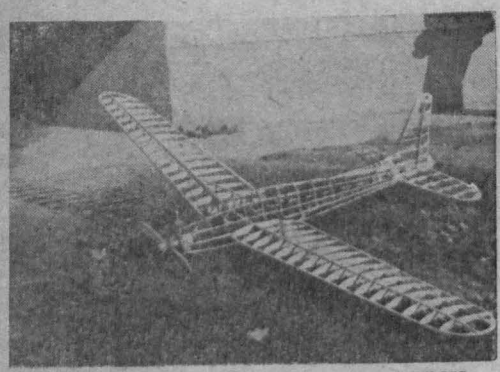

Скелет літака з бензиновим мотором, керованого радіохвилями, збудованого ст. пл. Вас. Гаврилком

The skeleton of a plaine with the Benzine engine directed by Radio Waves (Build by Rover Wasyl Hawrylko)

Від Редакції: Вміщуючи цю першу ластівку — статтю єдиного здається в нас конструктора літунських моделів, сподіваємося зацікавити цією справою ширші круги наших пластунів. У справах зв'язаних з літунським моделюванням просимо звертатися до Куріня Старших Пластунів »Запорожці«, Реґенсбурґ, Ґанґтоферзідлюнґ або на адресу автора статі: Василь Гаврилко, Реґенсбурґ, Ґанґтоферзідлюнґ, Район XV, 21 буд., 348. Курінь Ст. Пластунів »Запорожці« почав уже в тій ділянці працю з юнаками. В чергових числах »М. Ж.« почнемо друкувати матеріли про будову ширяків.

Ширяк під час льоту
(Конструкції ст. пл. Гаврилка)
The flying Slippery plaine

ПРОВІР СЕБЕ

(Пізнай свій Рідний Край)

Вірність Україні доказується не словами, а ділом-чином. Вірність Україні — це довгий життєвий шлях повний посвяти і праці для своєї Батьківщини.

Ця праця не може бути однобічна, лише зв'язана з набутим фахом. Ціле наше життя ми мусимо вчитися і знати про минуле і сучасне життя України, незалежно від наших щоденних обов'язків. Не може бути нам байдуже знання про українське письменство, історію, географію, природу, багатства, промисловість і сільсько-господарчий розвій.

Пласт поручає молоді широке мандрівництво з метою призвичаїти себе і поборювати труднощі, але також з метою пізнавати свій Рідний Край.

Як часто ми кажемо: »О! я знаю Україну, я багато мандрував«.

Дорога молоде! Провірте себе, як багато Ви знаєте про Україну. Провірте себе, де Ви мандрували на українських землях і що там бачили.

Я раджу Вам зробити мапу Вашого мандрівництва.

Відбийте або нарисуйте мапу всіх українських земель в етнографічних границях, або кожну область окремо. Подбайте, щоб маштаб був у всіх мапках однаковий і як найбільший. На мапах позначіть границі з сусідами, ріки, залізниці й гори.

І от на цьому контурі мапи областей України точно позначіть умовними знаками свої мандрівницькі шляхи.

Умовні знаки ось які:

† Місце де народились. Барва чорна.

—— Дороги, які зроблені пішки. Барва зелена.

- - - - Дороги, які зробили в авті, роверо́м або мотоциклем. Барва жовта.

||||||||| Їхали залізницею. Барва червона.

..... Дороги човном або кораблем. Барва синя.

● Місцевості, в яких були. Написати назву. Барва червона.

○ Місцевості добре знані.

Λ Пластові табори, в яких перебували більш як три дні. Барва зелена.

|||| Райони, які дуже добре знані, заштрихуйте цілі. Барва зелена.

Під всіма ріками, потічками і місцевостями, де були, напишіть назви.

Тепер залишилося всі мапи положити на стіл, подивитися й ствердити, як багато ми мандрували і як пізнали свій Рідний Край.

Мапки повісьте на стіну. Час-до-часу дивіться на них і чекайте нагоди доповнити шляхи своєї мандрівки. Зробіть з усього висновок. Я певен що з хвальбою будемо обережні.

сктм. **Л. Б.**

GAREZERA WELCOME

Пульманівські вагони дуже вигідні для далеких подорожей. Про це мали змогу переконатися теж і члени пластових гуртків »Бобр«, »Голуб« і »Леопард« — вночі з 17. на 18. серпня ц. р. на шляху Мюнхен-Кассель. Зайнявши велику частину заздалегіль замовленого »пульмана«, всі якнайвигідніше порозсідалися, а коли »Рикач« заповів, що о год. 24-ій »нічна тиша« і в п'ятій рано »рання зоря«, то кожен поквапки лагодився, як міг, до спання. Дехто поклався на всю довжину на лавці, дехто виліз на полицю, знову ж інші поприміщувалися на клунках, ще ж інші, наче в себе дома, пороздягалися та позагортувалися в »унрівські« ковдри. Відважніші, пробували шепотом розмовляти, але — не знайшовши підтримки в більш досвідних — захропли теж »сном подорожніх«.

»Рання зоря« зустріла наших мандрівників у Вюрцбурґу. Спроба »ранньої купелі« була радше теоретичною, бо поблизу не було ніде води, а з уваги на короткий постій поїзду небезпечно було відходити кудись на розшуки. Замість наказу і звіту пластуни вислухали короткої гутірки на тему, що таке Інтернаціональне Реллі Гуртків у Кассель-Веллероде і яке завдання нашої участи в ньому. З гутірки дізналися що це має бути перша більша зустріч у вигляді дванадцятиденного табору, в якій візьмуть участь скавти, що належать до Відділу ДП при Міжнародному Скавтовому Бюрі і наше завдання якнайкраще зарепрезентувати Український Пласт.

В сьомій годині рано добилися ми до Кассель — нашої останньої станції, звідкіля треба було ще переїхати до Кассель-Веллероде. Справа виявилася не надто легкою, бо треба було переїхати трамваєм на інший двірець через ціле місто, до того з нашими »манелями« і »риванцлями«. Тому, що Кассель майже зовсім знищений, подорозі треба було пересідати і переходити через міст. Розділившися на декілька чергових трамваїв, ми щасливо добилися до призначеної зупинки і — дивним дивом — ніхто не поїхав в іншу сторону, або й дальше, як це було потрібно. Це була перша признака, що наша делеґація має справді добрих членів. Коли ж після перерахування клунків виявилося, що ніхто нічого не загубив, ані не забув, то це був наявний доказ, що між нами не було роззяв ні мухолапів.

Заїхавши »льокалькою« (чекає на пасажирів і дає першенство »коровці« в переході через рейки) до Веллероде, ми вивантажилися і, знайшовши умовлений скавтський знак, помаршували в напрямі озер Ґарезера. Речі залишили на станції у Веллероде, сподіваючися, що пізніше забере їх пластове авто.

За нецілу годину, під'їхавши другу половину дороги автом, ми добилися до озер Ґарезера, де мала відбутися Зустріч. Виявилося, що наші гуртки приїхали перші, бо крім технічного складу для влаштування Зустрічі та місцевого гуртка латвійських скавтів, інших учасників ще не було.

Нами дуже врадувалися, бо це був видимий знак, що учасники Зустрічі з'їжджаються. На місці вітав нас уже Містер Монне, Мр. Клетнекс, командант латвійських скавтів, і Мр. Мікельзон, командант естонських скавтів. Вони усі із скавтмастром Яром Гладким мали творити провід Інтерн. Реллі.

Українським гурткам приділено місця для розбиття гурткових підтаборів і наші пластуни почали негайно працю.

Під час праці й дозвілля ми мали змогу приглянутися околиці, серед якої мала відбутися Зустріч. Довкруги старі ліси, хвилясте поземелля, прорізане потоком з обривистими берегами висоти до шістьох метрів й у вузькій балці замкнені три озерця Ґарезера. Місце під табір нерівне, горбковате, ближче до озер трохи болотнисте. Щоб підійти до харчевого маґазину, треба було вийти 32-ма півметровими ступенями — добра заправа до високогірської туристики. На місці, призначенім під табір, застали ми вже чимало готових таборових улаштувань, що їх залишили тут литовські скавти, бо Ґарезера — це свого роду литовський Ґілвел-парк.

Провід Зустрічі побудував свої шатра у віддалі яких 300 метрів від місця, де мала відбуватися Зустріч.

Наші гуртки почали негайно будувати таборові улаштування. Кожен гурток намагався збудувати щось оригінального. »Леопарди« почали будувати гуцульську колибу, »Бобри« — шатра на деревах, а »Голуби« вкінці — шатра на бельковій підбудівці. До вечора підтягнено все під »дах« — так, що можна було спокійно й безпечно переночувати. Дивним дивом дощ не падав.

Цього ж вечору приїхали ще естонці з Ґайслінґен і Любеки та латвійці з Беверн.

19. серпня ранком приїхали латвійські скавти з Авґсбурґу, російські скавти з Менхенгофу і Реґенсбурґу та білоруські скавти з Каму. Трохи пізніше литовці з Ґештахту.

Цілий день 19. серпня був призначений на розбиття гурткових підтаборів. Нашими найближчими сусідами були естонські та латвійські скавти, до речі, як виявилося пізніше, дуже сильні гуртки і наші постійні »конкуренти«.

Ранком 20. серпня приїхали два гуртки французьких скавтів з Нейвіду та Майнцу. Показалося, що це були наші добрі знайомі »приліпки« з Брітіш Істер Реллі в Гамбурґу навесні цього року. Увечорі прибули ще три юнаки з Авґсбурґу. Разом цього ж вечору було вже 15 гуртків, що, враховуючи і провід Зустрічі і »міжнародну патрулю«, давало 126 учасників Зустрічі.

Цього дня почав падати дощ і почалася теж Зустріч. Ціла програма була побудована так, що кожен день відбувався під гаслом одного із розділів книжки Бі-Пі »Скавтінґ фор бойс«. Значить діяльність кожного дня була присвячена одній із ділянок пластування. І так були дні присвячені історії повстання скавтінґу і скавтовому братерству, мандрівництву, громадянській службі, таборництву, слідженні, природознавству, фізичному вихованні, рятівництву і доброму ділові.

Кожне із зайнять попереджувала роз'яснювальна гутірка, за якою слідували практичні зайняття, відбувані у міжгурткових змаганнях, за національностями. Зайнять було дуже багато. Цілий день був виповнений завжди інтенсивною працею. Треба згадати, що кожен гурток мусів удержувати порядок на терені свого підтабору і варити для себе. Це, ясна річ, ставило великі вимоги до гуртка, якщо він хотів бути у формі і на належній висоті.

Високі вимоги прикладено зокрема до піонерських зайнять, таборництва, спорудження допоміжних таборових улаштувань (ґаджетс) та куховарення і будови кухонь. Кожного дня відбувався перегляд порядку і чистоти у підтаборах гуртків. Найкращому гурткові призначувано звичайно як нагороду »мітлу чистоти«.

Міжнародна Зустріч Гуртків у Кассель-Веллероде (Вересень 1948): Шатро українського гуртка »Бобрів«.

International Patrol Rally — Kassel—Wellerode (September 1948).
Ukrainian Patrol „Beaber"

Photo With kindly Permission of Mr. Simson.

Рівень пластового вироблення в окремих гуртках був досить різний. Зараз же із початком Зустрічі перше місце зайняли естонські, латвійські та українські гуртки, які вели потому завзяті змагання у всіх ділянках. Зокрема завзято змагалися ці гуртки за »мітлу чистоти«, підтягаючи себе в цій ділянці все вище — так, що судді не раз мусіли добре намозолитися, щоб вирішити, котрому гурткові її передати. Інколи гуртки бували на одному рівні і »мітлу чистоти« в »ім'я справедливости« одержував гурток із нижчої групи »для потіхи«.

Найкращими виявилися в цій ділянці естонці (чотири рази), опісля українці та латвійці (по два рази) і врешті російські і французькі скавти. Французькі скавти, юнаки у віці від 12 до 14 років були на терені Зустрічі наймолодшою віком групою. Вони одержали досить трудний терен для влаштування свого табору і тільки з великим трудом могли дорівнювати своїм »старшим« братам, до речі кажучи, багато краще технічно вивінуваним.

В інших ділянках велися не менш завзяті змагання, при чому кращі оцінки добували різні гуртки.

Наші гуртки добули перше місце у важкій піонерці, в куховарстві, сиґналізації і таборництві. Естонці в ручних виробах, у спорудженні таборових улаштувань, природознавстві, рисуванні карт. Латвійські і білоруські скавти вдержувалися у черзі за тими двома групами.

Коли б ми підсумували досягнення в змаганнях, визначаючи перші місця від 6 до 1 точками, то виявилося б, що естонці добули 97 точок, українці — 96, білоруси — 52, латвійці — 47, росіяни — 33, французи — 10, »міжнародна патруля« (складена з різних національностей) — 9 і литовці 6.

З огляду на те, що змагання не мали повного змагового характеру, то поданий підсумок є радше вислідом »пильности« окремих національностей, чим самих »змагань«. Все ж таки цей підсумок і осяги в окремих ділянках доказують, що українські пластуни в загальному більш вирівняні, бо майже в кожній із ділянок українці могли похвалитися успіхами. Недостачу осягів у картознавстві можна б з'ясувати тим, що в даному часі наші пластуни були зайняті при приготуванні озера до водних змагань і тому не могли брати належної участи у картознавчих змаганнях. Це було також причиною слабої оцінки українців в ручних роботах; наші пластуни не мали можливости віддати в цілості виконаної праці, хоч і віддана частина була під оглядом якости, чистоти і »стилю« найкращою.

Все ж таки треба признати, що естонці та латвійці були справді дуже добрими гуртками. Білоруси стали першими передусім у фізичному вихованні.

В загальному українські пластуни на цьому Реллі мали змогу пізнати дуже багато ділянок технічного пластування; з другого ж боку інші скавти навчилися теж чимало від українських пластунів. Коли одного дня українські пластуни влаштували на терені свого табору показ піонерського пластування, то всі інші гуртки приходили до них за інформаціями і вказівками. У висліді можна було завважити на терені цієї Зустрічі покращання в переховуванні технічного приладдя та загального порядку в окремих підтаборах.

Реллі відвідали представники Військового Управління та вищі урядники ІРО. Згадка про нього в офіційній американській пресі свідчить, що імпреза мала успіх. Нам — українським пластунам ця Зустріч дала змогу перевірити наскільки молодь бездержавних народів, вихована в Пласті, наближається з допомогою цього виховання до державного маштабу. З другого боку можна було ствердити, що в молоді народів державних існують деякі прикмети характеру, які являються »самозрозумілими«, і що їх їхній скавтінґ не потребує виховувати, в той час, коли молодь народу бездержавного ці ж самі прикмети мусить щойно з допомогою скавтової методи виробляти й виховувати.

Будують шатро
Фото: сктм. М. Шевчик

До таких прикмет належать, наприклад, почуття солідарности, замилування до ладу, наполегливість, бажання бути кращим за інших і доказати це ділом, видержливість у праці тощо. Безперечно, тих гарних прикмет не бракувало і нашим пластунам, але інколи можна було завважити тут деяку штучність та вимушеність. Цього, наприклад, в естонців не можна було запримітити.

З другого боку Міжнародне Реллі Ґуртків у Веллероде виказало, що українські пластуни мусять ще дуже багато працювати, щоб вдержатися на відповідній висоті в колах міжнародного скавтінґу і в порівнянні з іншими скавтськими асоціяціями, які мають уже вироблену традицію та можуть з її допомогою вирівнювати свої технічні недостачі.

Ор.

ПИШІТЬ
ТІЛЬКИ НА ПЛАСТОВИХ ЛИСТІВКАХ!
Набувати і замовляти
у Висилковій Станиці Кооп. »Пласт«
Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1.

ЗУСТРІЧ З НАЧАЛЬНИМ СКАВТОМ КАНАДИ

В п'ятницю 13. серпня ц. р. відбулася у Вінніпеґу зустріч Уповноваженого ГПС на Канаду сктм. о. Володимира Іващка з Начальним Скавтом Канади ген. Спраєм. Темою розмови була справа діяльности скавтів і пластунів, що приїжджають з Европи до Канади, зокрема справа поширення пластової ідеї між канадійською українською молоддю. Ген. Спрай висловив свою впевненість, що українські пластуни відіграють в житті канадійського скавтінґу важливу ролю і заявив, що він і провід канадійського скавтінґу зробить усе, щоб українські пластуни добре почувалися в Канаді. На закінчення розмови прохав передати всім українським пластунам свій скавтський привіт.

З о. Івашком брала участь у розмові теж канадійка пані кабмастер Ґізела Судол, що ввесь час співпрацює з українським пластунами.

Із пластового світу

Лорд Ровелен, Начальний Скавт Британської Імперії, одержав від американської скавтської організації відзнаку »Срібного Буйвола« за працю для скавтської молоді. (»Скавт Нюз«).

Скавти відвідують себе. — В літі 1948 року відвідували себе обопільно скавти США, Великої Брітанії та Канади. У Великій Брітанії таборувало 1700 скавтів, у тому скавти з Канади, Франції, Голляндії, Норвеґії, Бельгії, Люксембурґу, Австрії та Ісляндії (»Скавт Нюз«).

Бой 1948. — Ви напевно чули, або й читали, що в Америці вибирають щороку королеву краси »Міс Америка«, але про те, що вибирають і »короля хлопців« не знаєте. У США обрано цього року »Боєм 1948« 14-літнього хлопця, Франка Геррісона. Батько Франка помер перед кількома роками і сьогодні цей хоробрий хлопець удержує сам свою родину, що складається із 6 осіб. Свою працю — розношення газет — починає він о 4-тій годині ранку. Потому йде до школи, де є першим учнем у клясі. Крім того він є добрим скавтом і гарним спортовцем.

Скавтський фільм. — Один із голляндських скавтських відділів накручує фільм із скавтського життя. Всі ролі грають скавти, тільки один професійний артист грає ролю середновічного лицаря, що після випиття чарівного трунку, засипляє і прокидується у скавтському таборі сьогоднішнього часу, слухаючи гутірок про скавтські ідеали.

Американські скавти інформують. — В Джемборі Миру 1947 р. в Муасон біля Парижу взяло участь 12 000 американських скавтів. Вернувшися до США вони повели широку інформативну акцію серед американського громадянства, інформуючи його про свій побут в Европі. Так, наприклад, Курінь Скавтів з Медізон влаштував 61 доповідей, а скавти із одного Нью-йоркського відділу аж 300 рефератів про Джемборі й Европу.

Скавти у громадській службі. — Підчас неспокоїв в Індіях (минулої осени) 65 старших скавтів утримували в Дельгі поштову службу. Інші індійські скавти зорганізували широку акцію »доброго діла«, допомагаючи всім без огляду на походження, віру і расу.

Скавтська гостинниця в Лондоні. — Кожен скавт, що приїжджає до Лондону, може загостити до »Roland House«. Це скавтський готель для гостей із провінції та всього світу.

Чергова зустріч роверів (старших пластунів) й інтернаціональна конференція провідників відбудеться в Норвеґії 1949. року.

Летючі скавти. — Цілком нового способу мандрування вжили цього літа вперше 22 французьких скавтів і скавток. Вони спадали дослівно з неба все в іншу країну. Використовуючи кожну нагоду їхати літаками, вони із своїми парашутами зіскакували над Бельгією, Голляндією, Данією і Швецією і потім вже пішки мандрували дальше. Їх парашути були різної барви, дуже часто розмальовані на кольори прапору даної держави.

Зібрала і подала пл. розв. **Рись**

З пластового Життя

Спокійно розпічнім будову знову

(Допис із Великої Брітанії)

Зійшлися чи радше з'їхались ми вперше із різних закутин Англії в дні 9. жовтня ц. р. до невеликої кімнати в рухливому Манчестері. На стіні у рушниках пластова емблема і під нею напис: »СПОКІЙНО РОЗПІЧНІМ БУДОВУ ЗНОВУ« (Р. Кіплінґ). Усі немов схвильовані, очікуємо чогось незвичайного, чогось для нас дуже важного. Дехто знайомий, більшість зустрілася вперше. Нас вже біля 20 осіб. Год. 11. Встаємо — відкриття сходин.

»Об'єднавшися думкою із нашим Пластовим Проводом та із усіма пластунами, які вірні пластовій ідеї верстають свій життєвий шлях в Україні чи розкинені по цілому світі — вітаю Вас, Дорогі Друзі Пластуни і Пластунки, на англійській землі нашим кличем СКОБ«. — Щире-щире »Сильно-Красно-Обережно-Бистро« було нашою відповіддю Уповноваженій Головної Пластової Старшини сктм. Ц. П.

»... і спокійно розпічнім будову знову« справді спокійним голосом продовжувала вона вступну гутірку у нашій програмі. Слова поета землі, на якій тепер доводиться нам жити і пластувати, були провідними у цілій нашій програмі: освідомили ми собі, який у нас людський матеріял та спроможність його до »будови«. Розгорнули пляни — неширокі, конкретні. Настрій діловий і пластовий, значить — веселий. З нами на сходинах і Гурток Старших Пластунів округи Манчестер. Частину сходин відбуваємо у »сепарації«, на яких полагоджуємо суто організаційні справи.

На сходинах приявні представники централі СУБ із сотн. Панчуком, Голова Окружної Ради та гр. кат. Душпастир. Вони усі вітають нас, радіють нами, нашим добрим настроєм, а із їхніх слів виходить, що й покладають на нас надії! Коб хоч не завести!

Вже й сутеніє . . . »Пласт наша гордість і мрія« . . . понеслось за швидкими автами по вулиці Чітгам Гіл і думаємо, що дійшло аж до Вас усіх, наші Друзі Пластунки і Пластуни по усьому світі, яким цею дорогою пересилаємо щирий пластовий привіт

»СКОБ!«

О. П.

»Лісова Мавка«

»Під осінніми зорями«

В днях 17. до 21. вересня ц. р. відбулася в Рінн біля Іннсбрука зустріч скавтів ДП із французької смуги Австрії. Командантом був капітан Руссель, шеф »суспільної служби« в Іннсбруку, великий приятель молоді, і командантою дівочих частин пані Жаклін, молода француженка. Крім українців брали участь у Зустрічі мадяри, росіяни та юґослави. Українська група була найчисленнішою і виявила себе найкращою майже в усіх ділянках пластування.

Ця п'ятиденна Зустріч із чужими скавтами все ж таки навчила і нас дечого. Ми ж мали змогу порівняти свої сили та вміння з іншими та зрозуміти, чого нам недостає. Дисципліна, вимагана французькою командою, була просто залізна, хоч і не вичувалося в ній якогось капральства. Все відбувалося по-товариськи: накази, гутірки, ватри тощо. Але завжди від учасників вимагали негайної реакції на кожний наказ і великої послідовности у виконуванні обов'язків.

Ввесь час таборування спали ми в лісі, справді таки »під осінніми зорями«. Напроти нас майоріли величні верхи »Північного ланцюга« (Нордкетте).

Із Зустрічі винесли ми такий досвід: підбирати в майбутньому дбайливо учасників зустрічі, вивчати більш наполегливо чужі мови та пам'ятати, що про успіхи рішає не скількість, але якість.

Учасники Міжнародної Зустрічі Скавтових Гуртків у Кассель-Веллероде біля ватри

Учасник

ЩО ЦЕ Є ЛЕДІ?

(Із писань Лорда Бейден-Пауелла)

Сцену цю бачив я колись у трамваю. Віз був сповнений ущерть і всі місця були зайняті. На одній із зупинок ввійшла до трамваю елеґантно зодягнена панночка. Ранений вояк із забандажованою ногою і з виразом болю на устах негайно встав і запропонував їй своє місце. Панночка, навіть і не глянувши і не сказавши слова подяки, розсілася вигідно на звільненому місці. Тоді зпоміж тих, що сиділи, встала бліда, не надто елеґантно зодягнена жінка, і сказала до вояка: Сідайте! Я скоріш можу стояти, ніж ви. Вас ранено за мене!

Як Ви думаєте, котру з цих жінок можна назвати: леді?

Под. **Р. Р.**

ЧОМУ Я КУРЮ?

(Із австрійського скавтського журналу) »Unser Ziel«

Я курю:

1. бо я ще молодий і здоровий, але хочу вже здаватися старим і втратити моє здоров'я.
2. бо я знаю, що нікотина є отрутою, шкідливою для росту і я не хочу рости й розвиватися.
3. бо я радо сповняю мої легені димом і таким чином виглядаю надутим.
4. бо я не щаджу грошей, тільки радше видмухую їх у повітря.
5. бо не маю нічого кращого до роботи.
6. бо це найкращий засіб затруїти іншим повітря.
7. бо інші також курять.
8. бо я в моєму віці вже дуже нервовий.
9. бо, бо . . . бо тому, що я саме курю.
10. бо я . . . бо я . . . вже почав курити і не маю досить сили волі, щоб перестати.

BUCKINGHAM PALACE

1st October, 1948.

Sir,

Princess Elizabeth has received with very great pleasure indeed the present of a table-cloth and table mats given to Her Royal Highness as a Wedding Present by the Ukrainian Girl Guides now in Displaced Persons Camps in Germany. The Princess is also delighted with the charmingly carved and decorated box in which this most acceptable present was enclosed.

Would you arrange for an expression of Her Royal Highness' most sincere and grateful thanks to be conveyed to those responsible for sending this present, and would you tell them what pleasure they have given Princess Elizabeth by their kind thoughts and by the good wishes for her happiness which their beautiful and most useful gift represents.

Yours truly,

John Colville

Private Secretary to
The Princess Elizabeth.

Подяка Її Королівської Величности Принцесси Єлисавети за дарунок, надісланий їй українськими пластунками

Як ми організували пластовий заробіток?

Гурткова (до членки Гуртка): коли ти вже вкінці заплатиш місячний внесок?

Пластунка: Так? Цікаво знати, звідки я маю взяти ці гроші? Не заплачу, бо не маю з чого, і вже!

Такі розмови велися в нашому Курені кожного місяця. Врешті ми вирішили скінчити з цим. Існує ж пластовий заробіток! Робимо забаву!

Одержали від СУМ-у залю, вимастили долівку свічками й милом, вмонтували патефон і голосник, поставили біля дверей стола і — вступ 50 пфенігів, тільки за запрошеннями.

За хвилину заля була повна. Щохвилини перераховуємо касу.

Найголовніше на забаві — це гумор. А нашій забаві він був. Чи спричинився до цього веселий »вовчисько« Л, чи може патефон, що вигравав якісь неможливі мелодії — годі було збагнути. Але ж було весело! Щохвилини якісь пари налітали на себе, музика рвалася в самій середині танку, або ж і взагалі її не було чути. Але й тоді танцювали ми далі: одні вальса, другі сфінґ, треті танґо. Раптом музика втихла зовсім.

У сумежній кімнаті, де була »оркестра«, виникла паніка: зіпсувався патефон. »Диригент« порозкручував усі ґвинтики, притримував пальцем пружину, але ж нічого не помагало. Шановна публіка мусіла розійтися. Була велика шкода. Але все ж таки ми здобули гроші на членські внески.

ПС. Про цей наш »заробіток« ми не хотіли ніде й нікому згадувати, але керівництво ЦПК дізналося про все звідкілясь і надіслало нам симпатичного листа, щоб ми здали десять відсотків нашого заробітку для ГПС.

Л.

Від Головної Пластової Старшини

Булава Командантки Пластунок подає до відома всім виховницям та пластункам:

1. В днях 12. до 15. листопада ц. р. відбувається у Філядельфії (США) Світовий Конґрес Українського Жіноцтва. Булава Командантки Пластунок одержала запрошення до участи в ньому. Доручено пластункам, що переїхали вже до Америки, утворити зпоміж себе делеґацію і взяти участь у працях Конґресу. Вислано привітання. Передано теж потрібні матеріяли для випрацювання резолюцій у виховних справах.

2. У відповідь на звернення Булави Командантки Пластунок в справі прийняття нашої організації до Світового Бюра Скавток прийшло повідомлення, що на Світовій Конференції Скавток, яка відбулася у серпні ц. р., вирішено вислати до Німеччини й Австрії відпоручницю Бюра. Завданням її мала б бути допомога ДП-скавткам у їх організаційній і виховній праці.

3. Булава Командантки Пластунок проводитиме в часі між 1. листопада 1948 і 1. лютого 1949 — пробу пластової готовости юнацьких Куренів. Про те, як зрозуміли і як працюють над своєю пластовою готовістю окремі Курені юначок та окремі пластунки, Булава Командантки Пластунок мала нагоду переконатися під час безпосередніх зустрічей з юначками. Але багато більше нагоди для цього буде саме при згаданій пробі. Юначки повинні над цим призадуматися.

4. Під час Різдвяних Ферій відбудуться зимові табори усіх трьох Паланок для юначок та старших пластунок, мабуть у Міттенвальді та Берхтесґадені. Пластунки, що хотіли б взяти участь у цих таборах, хай заздалегідь подбають про виряд і лещета.

5. »Молоде Життя«, журнал пластового юнацтва, — це найкращий товариш й інструктор пластунок і пластунів. Дописуйте до нього, надсилайте Редакції Ваші побажання, думки, звіти й матеріяли! Пресовою референткою БКПластунок є: Леся Храплива, Ерлянґен, Гінденбурґштр. 28.

6. Булава Командантки Пластунок доручує всім Гніздам Новачок, Куреням УПЮ-ок та УСП-ок надіслати їй до 31. грудня 1948 спис всіх тих пластунок, що виїхали вже з Німеччини, подаючи їх адресу, дату виїзду та інформації про їх теперішній зв'язок з Пластом (чи вдержує контакт із своїм Куренем і чи належить до пластової частини в новому місці поселення?)

7. Українці мають багато звичаїв, пов'язаних із святкуванням Різдва Христового. Проголошуємо змагання між Куренями УПЮ-ок за найкращу збірку різдвяних звичаїв. Розпитуйте за ними і записуйте їх від своїх матерів, знайомих, старших бабусь. Уводіть їх у свої родинні святкування. Зібрані матеріяли про Різдво і різдвяні звичаї надсилати до БКПластунок до кінця січня 1949.

8. Найближчими тижнями, перед Різдвяними Святами, пластові новачки та юначки повинні приготовити свій святочний дарунок для іншої, непластової української молоді, дітей та старших. Дарунок цей може бути у формі ялинки, гостини в домівці, теплого слова чи усміху для тих, що самотні, в журбі чи в біді. Подумайте, пластунки, для кого в першій мірі такий дарунок треба приготовити.

9. Булава Командантки Пластунок збирає матеріяли до хроніки з життя пластунок у пластових таборах. Надсилайте спогади про Ваше перебування у таборах в Рідному Краю та на чужині.

ПЛАСТОВІ З'ЄДНАННЯ ДЛЯ ГПС

На Пластовий Видавничий Фонд зложили:

Д-р Богдан Макарушка, ЛЧ, Мюнхен-Функ-Касерне . . . . . 25.— ДМ

і кличе Д-ра Терлецьку-Антонович Татіяну, Д-ра Капітана Дмитра, Функ-касерне, Д-ра Кузева Романа, Мюнхен-Фрайман, Д-ра Воєвідку Ярослава, Д-ра Онуферка Володимира, Мюнхен, і Д-ра Любчака Романа, Реґенсбурґ.

Пластова Станиця, Фрайман 50.— ДМ

Пластуни з Пфаркірхен . 20.— ДМ

Разом з пожертвами, оголошеними в 6. числі . . . . . 492.57 ДМ

ПЛАСТОВИЙ ГУМОР

Пластун є братерський

Впорядник (до прихильника): Під точкою пластового Закону »Пластун є братерський« розуміємо все те, що кожен пластун повинен зробити для другого. Наприклад, щоб ти зробив, коли б твій друг їв сніданок, його черевики були нечищені, а черговий свистав саме на збірку?

Прихильник: З'їв би за нього сніданок, щоб він мав час вичистити свої черевики.

»Добре діло«

Ромко вернувся з ранньої руханки і сів до снідання радий і веселий. — »Я вже зробив сьогодні добре діло!« — хвалився він. — »Що? Так рано?« — недовірливо запитала сестра. — »Еге ж! Коли я біг на руханку, зустрів панство Максимовичів, які йшли на двірець і бідькалися голосно, що напевно запізнять поїзд. Я пустив за ними нашого бульдоґа і вони встигли саме на час до поїзду«.

Подав **Р. Рись**

З'ЯСУЙТЕ!

З'ясуйте, пластуни, чому у високому горшку, який стоїть на кухні, вода не

закипить, хоч нагрівання триватиме без перерви і температура буде вищою за 100 ° С.

САМІТНІ ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ У ВСІХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Подавайте свої адреси Уповноваженим ГПС і Висилковій Станиці в Авґсбурґу!

Ви зможете встановити зв'язок з іншими українськими пластунами у Вашій країні чи в інших країнах світу й будете одержувати постійно пластову літературу.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Пл. розв. В. Рись, Міттенвальд. — Дякуємо за гарно підібраний і цікавий матеріял. Іде в цьому числі. Просимо дописувати постійно.

В. Р., Мюнхен. — »Лекцію латинської мови« одержали. На жаль до »Молодого Життя« не підходить.

Учасник, Інсбрук. — Допис про табір у Рінн одержали. Використовуємо в цьому числі.

Пл. розв. О. Г., Буцбах. — За допис щиро дякуємо. Використаємо.

Л. Хм., Берхтесґаден. — Використаємо в одному з чергових чисел.

Л., Авґсбурґ. — Дякуємо. Використовуємо в цьому числі.

Люб. В., Берхтесґаден. — Надісланий матеріял використаємо при нагоді.

Б. Ф., Берхтесґаден. — В мин числі обіцяли ми надрукувати Ваш допис про »Пластунів пожарників«, але тому, що це спогад ще з 1946 року, залишаємо його в редакційній теці. Фото відсилаємо. Пишіть про Ваше с ь о г о д н і ш н є пластування.

З НОВИХ ВИДАНЬ

Юрій Старосольський, ЛЧ: **Велика гра.** Гутірка про ідею й методу пластування. Пластове Видавництво »Молоде Життя«. Мюнхен, 1948, 8 °, стор. 68.

Лорд Роберт Бейден-Пауел: **Скавтінґ для хлопців.** Переклад з англійського. Зошит 1. Пластове Видавництво »Молоде Життя«. Авґсбурґ, 1948. 8 °, стор. VIII 40. і Зошит 2. стор. 40.

Богдан Кравців: **Кораблі.** Вибрані поезії 1922—1947. Байройт, 1948. мала 8 °, стор. 128.

Остап Тарнавський: **Слова і мрії.** Поезії. Зальцбурґ 1948. 16 °, стор. 48

Пластовий вісник. (Інформативний журнал). Видає на правах рукопису Реферат Преси та Інформації Краєвого Уповноваженого Головної Пластової Старшини »Союзу Українських Пластунів« на Канаду для незорганізованих пластових частин у Канаді. Вінніпеґ. Число 1. за вересень 1948. 4 °, стор. 7 (Цикл.).

Бібліотечка »Чорноморця«. Неперіодичне видання 1-го Сам. Гуртка УУСП »Чорноморці«, ч. 1. і ч. 2.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. А т а н а с Ф і ґ о л ь. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґгофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1.

Editor Dr. A. G. F i g o l

„MOLODE ZYTTIA" / „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts Augsburg, Kilianstraße 1. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

Ціна окремого числа — 0.60 ДМ

JUN 7 1969

Виходить 15 кожного місяця
Ч. 1. Січень 1949
Nr. 1 Januar 1949

MOLODE ZYTTIA/YOUNG LIFE
Issue II
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

ІДІТЬ НА УКРАЇНУ

Входимо в січень Року Божого 1949-ого.

І цей новий уже рік починати будемо — як завжди — колядою. У Святвечір, в Різдвяні і Йорданські дні співатимемо колядок про те, що »Бог Предвічний народився«, що »Нова радість стала«, що у »Вифлеємі звізда ясна засияла«.

Старшим пластунам пригадуватимуть слова пісень старовинних ще — здається — такі недавні Різдвяні Свята удома, в Рідному Краю. Та й молодшим за гомоном колядок може вринуть у пам'яті українські зимові вечорі, і наші рідні зорі, і тупіт і гомін колядників. І замиготять їм у далечі далекій святовечірні, різдвяні світла. І наче живі встануть перед очима постаті рідних, тих, що їх ми залишили і що не знаємо нічого про них.

І не до Вифлеєму пірвуться наші серця. Де б ми не були — чи на пісках Тунісу, чи серед снігів Канади, чи на пустелях Австралії, чи в пралісах Бразилії — скрізь і всюди ми полинати будемо спогадами на Україну, в українські хати, щоб там — за словами поета — знайти »хоч тінь Його розп'яту«. Тож мріємо, змагаємося за те, щоб народився Предвічний теж і в Україні. Щоб жив і воскрес там, щоб і з ним воскресла й жила і наша многострадальна Батьківщина.

* * *

І ще не затихнуть добре різдвяні пісні, як збиратися буде українська молодь і з нею ми пластуни січневі роковини святкувати. Вичаровувати величні спогади про ті дні, коли ще можна було славити в Україні і Народження і Воскресення Христове. Собі і світові пригадувати будемо, що були в Україні дні пориву, великі дні здійснення.

Це — 22. січня 1918 року, коли на Софійській площі в Києві лунали слова Четвертого Універсалу про те, що »силою, волею, словом українського народу утворилась на українській землі вільна Українська Народня Республіка«, що Україна стала »самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою Українського Народу« і, що ніяка із сусідніх держав »не може вмішуватися в життя самостійної Української Республіки«.

І це рік пізніше — 22. січня 1919 року, тридцять років тому, Директорія УНР проголосила всьому світові і всім людям земель українських, що »Віднині зливаються в одно віками відділені одна від другої частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна в одну велику Україну. Сповнилися віднічні мрії, для яких жили і за які вмирали найкращі сини України. Віднині є тільки одна незалежна Українська Народня Веспубліка. Віднині український народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної, незалежної Української Держави, на добро і щастя Українського Народу!«

Святкувати будемо ці роковини і знову ж із чужини далекої в Україну думками линути, в Господа вимолюючи, щоб дав заповітам січневим здійснитися знову . . .

* * *

І як кожного року кінчати будемо січень-місяць святкуванням пам'яті тих, що смертю своєю геройською нам леґенду велику створили, запаливши серця поривом вогню і завзяття. Згадаємо героїв — юнаків, що лягли під Крутами головами, що руками юними своїми хотіли рятувати Україну, її самостійність і соборність, проголошені січневими універсалами.

Урочисто, побожно й надхненно святкувати будемо цей день — 29. січня. Ті, що гинули під Крутами — були ж, юнаками. І леґенду Крутянську культ Крутянських Героїв воздвигнули серед українського громадянства — пластуни. І пластуни — в рядах майбутніх українських армій — будуть здійснювати заповіти Крутянського Бою, як здійснюють їх уже сьогодні наші друзі-пластуни і брати в рядах Української Повстанської Армії, на Рідних Землях.

І туди до них — в Україну — морозної січневої ночі ми порвемося з усіх усюдів, з усіх сторін далекого світу, щоб сказати, що не забули, що пам'ятаємо, що вернемося й ми — їм на допомогу і на зміну!

Самітний Олень, ЛЧ

У Вифлеємській церкві

Володимирко, ЛЧ

Пластунська коляда

Гей, де дорога до Вифлеєму?
До Вифлеєму — де зірка сяє?
В темну бо нічку, у зимну зиму
Збились з дороги, пути не знаєм.
Ой, та навіщо, юні мандрівці,
Та не знайти нам битого шляху,
Ой, не під силу, хлопці-молодці,
Путь бо далека, путь повна жаху!
Та ми підемо і віднайдемо:
Там, кажуть, нині зійшов Месія,
Бог народився у Вифлеємі,
Бог народився — людям надія!
Гей, ми підемо, щоб поклонитись
Та привітати Бога-людину,
Щоб привітати, дари оддати,
Ще й розсказати нашу новину:
Що не задзвонять дзвони Софії,
Що не задзвонять у святім Юрі!
Люди сумують та без надії,
Серця холодні і думи хмурі.
А як побачим Бога-Месію,
То понесемо на Україну
Людям розраду, людям надію,
Радісну вістку, славну новину:
Що засіяє в нашу темряву
Зірка Христова, як над Вертепом,
Волю посіє, радість і славу
Над нашим краєм широкостепим.

На чужині-подорозі
1948

На заголовній сторінці: Українські пластуни в Тунісі (Африка)
Фото: В. Любка
On the title-page: Ukrainian Scouts in Tunis (Africa).

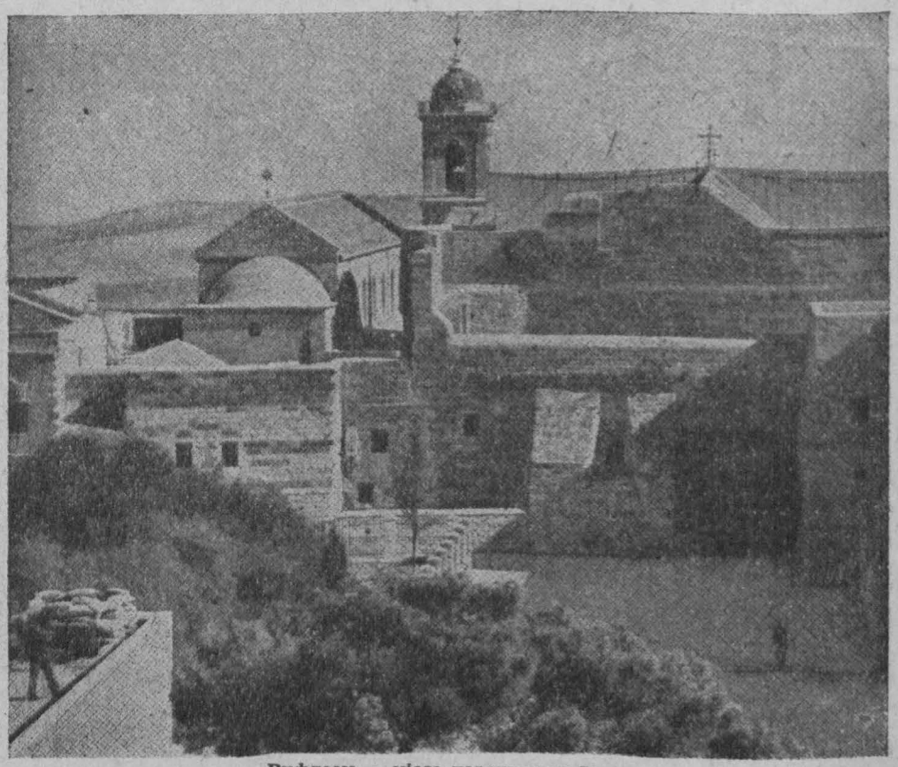

Вифлеєм — місто народження Ісуса

Ти і Твоя мати

Дорогі Друзі!

Обіцяла я правда писати про »користі із побуту на чужині«, але в міжчасі у Ваших листах порушена була дуже інтимна справа, бо справа родинна, докладніше взаємини з батьками і я хочу саме її торкнутися!

Цю тему — Ви пригадуєте собі — ми нераз порушували у наших розмовах чи листах. Бо все я уважала і уважаю, що й особисті та родинні справи у пластунів мусять »виглядати« по пластовому.

Саме попали мені до рук спомини про Бі-Пі його особистої секретарки. Між іншим є там і місце, яке багато скаже Вам про згадану тему. Дозвольте, що його зацитую:

Бейден Пауел втратив маму, маючи 50 років (батко помер, як Бі-Пі мав 3 роки). Характеризуючи їхні родинні взаємини, особиста секретарка Бі-Пі Е. Вейде цитує листа Бі-Пі, якого він тоді написав до скавтів:

»Більшість скавтів розуміє, що значить мати добру маму, а свідомість того, що її колись втратиться, це розуміння ще скріплює.

Твоя мама зробила для тебе дуже багато. Терпіла, клопоталася, щоб виростити тебе від немовлятка, здорового чи хворого, намагаючись зберегти Тебе. Вона вчила Тебе і стежила за кожним Твоїм кроком — боязким зором. Вона дала Тобі увесь свій час і любов. По її втраті ти почуваєш безмежний удар-біль, розірвався щасливий вузол.

Я втратив свою Маму по п'ятидесяти літах сердешної приязни, тому й знаю, що це значить. Вона провадила мене хлопцем, вона теж стежила за моїм кожним кроком як мужчини.

Коли вперше зродилася в мене думка започаткувати скавтінґ — я побоювався того, чи вдасться мені із цього зробити щось справді вдале, як я задумав. І тоді Вона стала мене вговорювати та вказувати на те, як багато доброго може це дати тисячам хлопців, якщо я тільки за це справді візьмуся. І я взявся за це. І тільки завдяки їй скавтовий рух почався і розвинувся і пішов вперід.

Багато скавтів здається знало про це і, коли мені померла мати, я дістав від них багато висловів співчуття. І я молюся, щоб усі ті, що були такими добрими для мене, знайшли також колись потіху у тяжкому дні їхнього життя — в дні смерти матери.

Є тільки один можливий більший біль від болю по втраті матери — це біль матери по втраті тебе — але не думаю про фізичну смерть, тільки про втрату Тебе через нікчемне діло.

Чи розумієш, що це значить для Твоєї Мами, якщо Ти зійшов на злу дорогу?

Вона привела Тебе на світ і Тебе виростила. Вона вчила перших кроків, молитви, вона вказала Тобі великі цілі-ідеї і була щаслива, коли Ти доказував, що вмієш доконувати чинів. І як вона бачила, що Ти ростеш, стаєш второпним — вона у своєму серці плекала надію, бачила Тебе із добрим ім'ям і була горда на Тебе! Як Ти почав хитатися, не виявляв поступу і ставав недбалюхом — Її серце наповнялося смутком і розчаруванням, хоча вона може цього не виявляла. Вся Її надія, улюблене діло пішло внівець і бачивши Тебе на злій дорозі Вона більше терпить, чим терпіла б через твою смерть.

Ти не в силі відвернути від неї втрати Тебе через смерть, але Ти можеш охоронити Її перед втратою Тебе в цей другий спосіб!

Виконуй своє завдання, якого піднявся, наполегливо, а тим врадуєш її серце. Пробуй не розчаровувати Її, роби Її щасливою на кожному кроці. Ти зобов'язаний до того!

І колись, як Її втратиш, — то найбільшою потіхою для Тебе буде переконання, що Ти був для Неї добрий і намагався віддячитися Їй в житті.

Я не знаю досі направду доброго, мужнього друга, який не був би добрим сином своєї матери, а причиняючись до сповнення матірніх бажань, багато мужів дійшло до вершин«.

Цитую це на те — пише Е Вейде, щоб поміж рядками вичитали Ви більше, чим могла б я Вам розказати і то не тільки про почування Мами Начального Скавта до нього, але теж те, чим він — Начальний Скавт був для своєї Мами«.

Признаєте мені правду у тому, що це ставлення можна назвати пластовим?

До чергового числа »до побачення«

Скоб!

Скм. Ц. П.

УСІХ ПЛАСТУНОК І ПЛАСТУНІВ

тих, що боряться в рядах УПА,
тих, що по в'язницях і на засланні,
тих, що залишилися в Краю, і
тих, що розсипалися по всьому світу

ІЗ РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
вітає
РЕДАКЦІЯ »МОЛОДОГО ЖИТТЯ«

Вже появився третій зошит єдиної в своєму роді і єдиної в світі книжки

Лорда Бейдена Пауелла

»СКАВТІНҐ ДЛЯ ХЛОПЦІВ«

в українському перекладі.

Ціла книжка вийде шістьома зошитами багато ілюстрована (200 ілюстрацій)

Ціна окремого зошита 1.50 ДМ.

Висилайте гроші на адресу Центральної Пластової Каси

Світовий Конґрес Українського Жіноцтва у Філядельфії (США) 12.—13. листопада 1948. Українські пластунки із прапорами під час святочного відкриття

World Convention of Ukrainian Women in Philadelphia: Ukrainian Girl Guides with flags during the Inauguration.

Святовечірня зірка над Явориною

Голосно палахкотіла ватра, освітлюючи ясним полум'ям зібраних пластунів, шуміли тихо зелені ялиці — сотник Сич оповідав:

— Коли морозна, зимова ніч вкрила землю, нас залишилося тільки четверо. Я, Емір, Ліда та завжди усміхнений Славко. День же мали ми справді гарячий. З усіх боків наступали ворожі поліційні відділи. Нашу групу, шарпану і проріджену в минулих боях, ворог відкинув на узбіччя лісу. Не ставало амуніції. Стріляли тільки тоді, коли мали певну ціль. Легше було з ґранатами. Їх мали ми із собою чимало, тому і смертоносні »галки« клювали раз-у-раз ворога.

Десь над ранком упав Орлик. Коли до нього приповзла Ліда, він ще дихав. На грудях червоніла йому кров із рани. Глянувши на свій »талісман« — пластову лілейку, що її одержав колись, склавши першу пластову пробу, і що її носив як найкращий клейнод на повстанському однострої, він затих. Тільки за декілька хвилин він, ледве чутним голосом, попрохав Еміра передати лілейку його матері, якщо вернемося в рідне Поділля, та переказати, що її син пройшов чесно свою дорогу до кінця. Це були його останні слова.

Перехристившись над тілом побратима, Емір подався кущами в огонь бою і стрілянини. Хлопці трималися. Випробувана в партизанських боях група боронила запекло своїх становищ. Бракувало вже Реп'яха. Коло легко ранених — Явора і Юлька заходилася Ліда.

Особливу шкоду чинили нам ґранатомети, винищуючи поволі, але систематично наші гнізда спротиву. Але ж Емір не втрачав надії вирватися з оточення.

Напружено обмірковуючи бойову ситуацію, спинився зором на тілі вбитого кулеметника — Тонька із Сніжної. Тохи далі лежав Дужий із розірваним плечем. Чи думав він — замріяний бойко із Самбірщини — що не побачити йому вже рідних, зелених гір?

Перемогли нашу групу щойно ворожі літаки. Їх було тільки два, але ж надвечір з узлісся залишилися ями із поперевертаними стовбурами дерев.

Поволі все стихало. Ворог, певний перемоги, відпочивав. Зрештою не дуже йому хотілося шукати поночі за »бандитами«. Можна буде зробити це рано . . .

В темряві приповзли ми до Еміра із Славком. Прийшла теж і Ліда й сіла неоподалік, спершись об стовбур збитої ялиці. Боронитися дальше було безвиглядною справою. Треба було відступати і то чимскорше.

Пробиваємося в чвірку в напрямі найближчих верхів. Йдемо цілу ніч. Вийшовши — як нам здавалося — далеко поза лінії бою, підходимо до дерев'яної колиби, що зачорніла між кущами. Раптом, почувши якийсь дивний шорох, падаємо на сніг. Але вже пізно. На нас сипляться стріли. Емір приклякає на снігу. Кидаємо в колибу дві ґранати. Зрив і хвилина спокою. В тому моменті помагаю Емірові добитися до кущів. З колиби все ще летять кулі. Проскакуємо в бік й обминаємо великим колесом колибу. Із собою майже несемо пораненого Еміра. Зупинившися, перев'язуємо йому прострілену ногу.

Світало вже, коли ми спинилися на відпочинок. Під могутнім зрізаним деревом садовимо Еміра. З-під бандажу просочуються в нього краплини крови.

Починає падати густий сніг і засипує наші сліди. Тільки згодом притягся за нами Славко. Щойно тепер

Різдвяна свічечка

Christmas Candle

Фото: Н. Нижанківський

завважуємо, що він блідіший, як звичайно. Він охороняв наш відступ і його поранено в ліве плече. Після перев'язання рани він приходить до себе.

Гірше з Еміром. Його треба відвести чимскорше до нашої лікарні. В нього почала йти вгору температура.

Виходжу на стежу. Пройшовши який кілометер лісом, роздивляю околицю. Ми зробили вночі яких 25 клм й опинилися недалеко від Криниці. Вертаюся задоволений назад.

Розповідаю що бачив і Ліда йде шукати за нашими. Заморожена й засніжена з'являється вона в Балядині і розповідає про нашу біду. Там вирішають діяти негайно і використати передсвятковий час і те, що шляхами не було такої гострої контролі. У вечірній сутіні кількох молодих лемків іде під проводом Ліди шукати за нами.

Незабаром усі ми в безпечному місці. До Еміра приходить лікар. Тільки тепер довідуємося, що після боїв з німецькою поліцією ми попали на скомунізовані групи польських партизан.

Ховаючися від очей »ґестапа«, відпочиваємо. Ліда поволі приходить до здоров'я. Емір, що перебув дуже критичні дні, видужує. Чисте морозне повітря живця підсилює виснажений організм. Тільки я та Славко не можемо вернутися до колишнього безжурного настрою. У пам'яті нам завжди тіні наших поляглих друзів. В останньому бою згинуло знову трьох пластунів.

Ще здається так недавно таборували ми на Соколі, ходили разом на Говерлю, їли разом бриндзю в колибі старого Юри під Чорногорою . . .

Надійшов час наших свят. У Святвечір Емір вперше з допомогою Славка вийшов виглядати першої зірки. Надворі панувала святочна тиша. Гілля могутніх смерек простелювало по снігу могутні тіні.

Над Явориною з'явилася перша зірка. Сідаємо до вечері, разом із своїми молодими друзями — лемками. Вперше доводиться нам бачити лемківські свято-вечірні звичаї, слухати лемківських мелодійних колядок.

Ліда почала пригадувати останній Свят-вечір удома. Спогадами линемо в снігову далечінь.

Раптом знадвору прибився гомін колядок. Славко виглянув із хати. За хвилину вернувся назад і на порозі з молоденькими колядниками з'явилася Горлиця, що пропала була нам десь у Львові. Смілива пластунка-розвідчиця, царівна Славкових мрій, вона, вирвавшись із рук »ґестапа«, пробилася до нас із колядою. Захоплення перейшло в загальну радість.

Горлиця знала вже про розбиття групи. Нашим — Бондарові й Шахові вдалося вирватися і добитися до Мушини, де й вони тепер ховаються.

За гутіркою, спогадами пройшов нам цілий вечір. Була пізня ніч, коли ми розійшлися спати. Завтра ж Різдво.

Наче одна безжурна хвилина минули нам Різдвяні свята. Повні віри в краще майбутнє.

Відпочивши й переорганізувавшися, на сам Йордан рушили ми в дальшу дорогу. Попереду такий же як і колись безжурний Емір. У бойовій тридцятдвійці разом з іншими — Славко, Горлиця й Ліда.

Падав дрібний сніг. Горлиця, поправивши пістолю, глянула востаннє на Яворину. Спала закутана в мряку Криниця і тільки з окраїн доходив гомін щедрівок і гинув десь далеко у зворах Бескиду. Починалися нові рейди, нові бої . . .

Сотник Сич мовчки схилив голову. Під враженням його розповіді, мовчимо . . . Потому співаємо ще кілька пісень і просимо сотника на чергову ватру — розповідати дальше казку славних боїв і походів.

Перепер
ЛКП — Хрестоносець

І був такий день на таборі . . .

Українські пластуни з Австрії беруть участь в міжнародньому скавтському таборі у Тревано в Швайцарії (26. 7. — 4. 8. 48)

Наші серця билися скоріш від коліс швайцарського поїзду, що ним ми їхали на міжнародню зустріч скавтів у Тревано-Люґано. Нас було тільки п'ятьох, але ми знали, що будемо репрезентувати там увесь український Пласт — і тому не могли спокійно оглядати чудових краєвидів Швайцарії.

В неділю раннім ранком прибули ми до Люґано, а там і на місце табору, де привітали нас дзвони Треванського парку. Табір був розташований дуже мальовничо. Неподалік від міста Люґано, розсипаного над чудовим озером між горами, в підніжжі замку Тревано, побудованого в барокковому стилі, виросло »місто шатер«, де серед гір, пальм і кущів гортенсій таборувало яких десять тисяч скавтів.

Ми прийшли до табору, коли ще всі спали. Нами зараз же зайнявся дуже ввічливо і щиро командант табору скавтів-сеньйорів, швайцарський італієць сен. інж. Фоссаті. Він приділив нам місце для таборювання і ми негайно ж розбили наше невеличко шатро. Навколо нас було багато шатер —австрійські, ліхтенштайнські, французькі, італійські, голяндські, шотляндські й інші. Всі різної величини, але ж кожне було оздоблене національними емблемами даної скавтської організації.

На другий день влаштували ми перед нашим шатром виставку інкрустованих речей, таких, як касетки, ножі, палиці, як теж українських вишивок (сорочки тощо). Виставка притягала завжди до нашого шатра чужих скавтів, які захоплювалися виставленими речами і слухали про нашу Батьківщину, нашу боротьбу і наші звичаї. Майже всі відходили від нас, запевнюючи, що ніколи про українців не забудуть.

Найбільш урочистим днем у таборі були відвідини Президента Швайцарії Челіо. В день 1. серпня — соті роковини постання швайцарської держави — він прибув до скавтського табору у Тревано в оточенні свого почоту та проводу швайцарських скавтів. Президент відвідав і наше шатро і стиснувши кожному з нас руку, висловив радість, що бачить теж і українських скавтів.

Увечорі цього ж дня в місті Люґано, прекрасно ілюмінованім, відбулася дефіляда всіх скавтів перед Президентом і його почотом.

Після дефіляди взяли ми участь у відсвяткуванні річниці постання швайцарської держави, що відбулося на великій площі — Кампо Марціо під ясу гармат і різнобарвних світляних ракет. На святі промовляли Головний Командант Швайцарських Скавтів А. Тальманн, Колонель Вільсон з Лондону і і Президент Челіо. А. Тальманн сказав сказав м. ін. у своїй промові таке: »Скавтова молодь — щаслива молодь! Але ж не треба забувати, що щасливим є той, хто робить других щасливими. Щастя — не в бездіяльності, що самі нічого не робимо, а тільки другим дозволяємо працювати . . . Щастя у праці, в допомозі другим . . .«

Й. Е. Президент Швайцарської Конфедерації Челіо

Mr. Celio, President of the Swiss Confederation

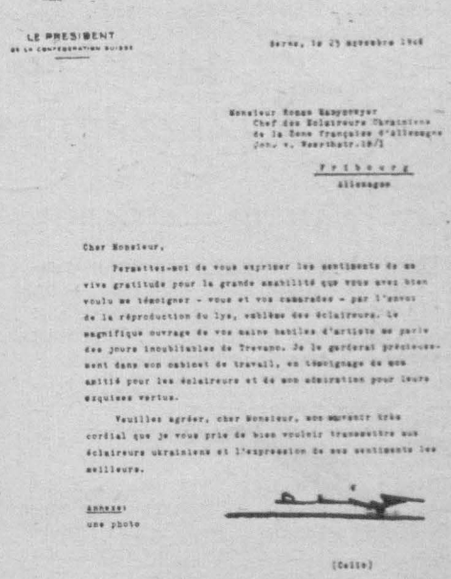

LE PRESIDENT
de la Confédération suisse

Berne, le 23 novembre 1948

Monsieur Roman Kanyuchyr
Chef des Éclaireurs Ukrainiens
de la Zone Française d'Allemagne
Jetz, k. Memmingen (Bd)

Trebourg
Allemagne

Cher Monsieur,

Permettez-moi de vous exprimer les sentiments de ma vive gratitude pour la grande amabilité que vous avez bien voulu me témoigner - vous et vos camarades - par l'envoi de la reproduction du lys, emblème des éclaireurs. Le magnifique ouvrage de vos mains habiles d'artiste me parle des jours inoubliables de Trevano. Je le garderai précieusement dans mon cabinet de travail, en témoignage de mon amitié pour les éclaireurs et de mon admiration pour leurs exquises vertus.

Veuillez agréer, cher Monsieur, mes remerciements très cordiaux que je vous prie de bien vouloir transmettre aux éclaireurs ukrainiens et l'expression de mes sentiments les meilleurs.

Annexe:
une photo

(Celio)

Письмо Й. Е. Президента Швайцарії з подякою і привітанням для українських пластунів

Дня 2. серпня автор цього допису виступав разом із представниками французької, голяндської і німецької скавтських організацій у швайцарському радіо, інформуючи слухачів про український Пласт.

Під час таборових ватер в днях 2. і 3. серпня виступали українські пластуни в національних одягах, показуючи українські національні танки. Після нашого виступу зірвалася справжня буря оплесків і захоплення. Гості з-поміж місцевої людности говорили потому захоплено про те, що вони бачили й пізнали справжніх »леґендарних« українців.

Але ж усе має свій кінець. Хоч як чудові швайцарські гори пригадували нам наші рідні плаї й полонини, що ними сьогодні лунає гомін пострілів, треба було від'їжджати і звідси.

На прощання грали нам дзвони з замкового парку і в серцях везли ми гарні спогади про чудові хвилини зустрічі із чужинецькими друзями-скавтами.

Пл. сен. З. Томків (Бреґенц)

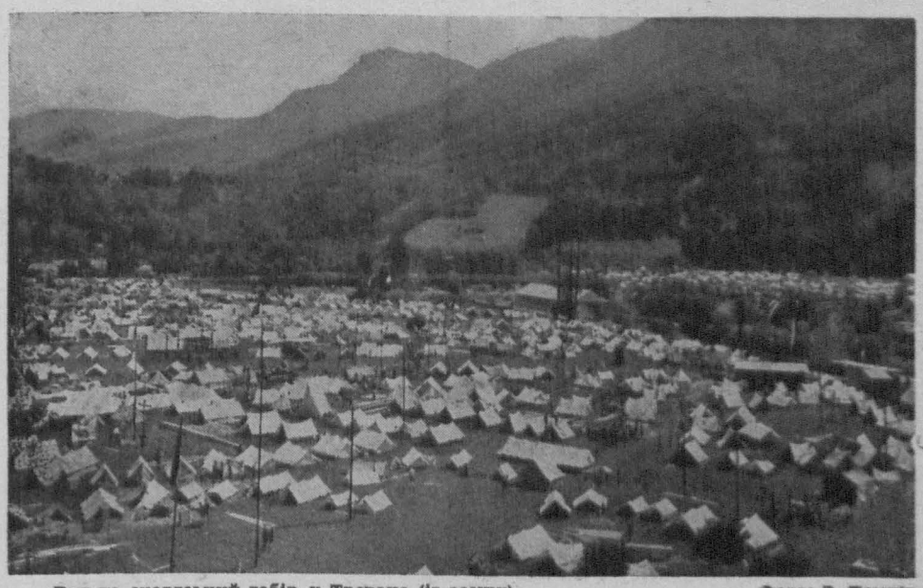

Вид на скавтський табір у Тревано (із замку) **Фото: З. Томків**

Scouting Camp in Trevano

ВИЇЖДЖАЮЧИ ЗА КОРДОН НА НОВІ МІСЦЯ ПОСЕЛЕННЯ ПОДАВАЙТЕ ЗАВЖДИ ВАШУ НОВУ АДРЕСУ ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ СТАРШИНІ У МЮНХЕНІ І ВИСИЛКОВІЙ СТАНИЦІ В АВҐСБУРҐУ

З мандрівок по рідному Краю

ХАРКІВ — СТОЛИЦЯ СЛОБОЖАНЩИНИ

Після Полтави задумали ми з черги побувати в Харкові, другому — за величиною — українському місті. Ми довідалися, що виїхавши з Полтави увечорі, на ранок будемо вже там.

На станції Полтава Південна сідаємо в поїзд. Тепла серпнева ніч. Спати ще не хочемо і наш керівник розповідає нам історію Харкова.

Після козацьких повстань ще до заснування козацької держави за часів Хмельницького, українська людність, рятуючися перед польськими переслідуваннями, починає виселятися з Правобережжя далеко на південний схід на кордони Московщини. Особливо великих розмірів набуло це виселення під час т. зв. Руїни, по смерті Великого Гетьмана, коли Україну роздерто на Правобережну й Лівобережну. Тоді саме українці заселили частину Курщини та Вороніжчини, створивши так звану Слобідську Україну або Слобожанщину.

Десь у другій половині XVII. ст. засновано місто Харків. Старожитці переказують, що тут, на березі річки Лопань, оселився був козак Харко, що до нього приєдналися інші і так утворилося невеличке селище, що згодом виросло у велике пограничне оборонне місто. До 1765 року Харків був полковим містом. Потому став він адміністративним центром »Слобідсько-української губернії«.

Московський уряд, поневолюючи Україну, ввесь час прагнув відокремити Слобожанщину від інших наших земель, але йому не повелося з цим і далеко на схід положена Слобожанщина зберігає і насьогодні українську мову і всі українські особливості в побуті.

Після »присоєдінєнія« Криму р. 1883 та колонізації степу зростає торговельне значення Харкова, що розташований вигідно на перехресті важливих торговельних шляхів. З розвитком добування вугілля в Донецькому кряжі Харків набуває й великого промислового значення.

На початку XIX. ст. Харків стає одним із центрів українського культурного життя. Тут жив і працював наш перший повістяр — Григорій Ф. Квітка-Основ'яненко (1778—1843), повість якого »Маруся« та інші твори користувалися з великої популярности. У Харкові засновано 1805 р. перший університет на Україні, одним із ректорів якого був письменник П. Гулак-Артемовський, що крім оригінальних творів, збагатив українську тогочасну літературу наслідуваннями та перекладами західньо — европейських творів. Тут працювало багато наших мовознавців, збирачів народньої творчости. За пізніших часів у Харкові жив поет Яків Щоголів.

Р. 1917 Харків перший підпав під владу большевиків, що утворили тут як противагу Генеральному Секретаріятові Центральної Ради, свій »Народній Секретаріят«, з якого згодом утворився т. з. »уряд УССР«. Тоді ж Совєти найменували були Харків столицею України і тільки 1934. р. осідок »уряду« перенесено до Києва. Тут жив і діяв письменник Микола Хвильовий.

Все це ми уважно слухали, але втома давалася в знаки. Наш керівник, помітивши це, сказав: »Ну, хлопці, спати, бо завтра маємо багато ходити, багато бачити!« Заколисані ритмічним похитуванням вагону, ми швидко поснули і не зчулися, як поїзд спинився біля Харківського двірця.

Двірець, побудований ще до першої світової війни, не справив на нас великого враження.

Виходимо на площу. Ліворуч височиться багатоповерховий будинок пошти, ввесь із бетону і шкла. Побудовано його в »конструктивному« стилі, колись дуже поширеному в Совєтах. Будинок скидається на низку скриньок на сірники, поставлених одна на одну. Можна говорити про розміри, масивність, але ніяк про красу. Далеко цікавіші будинки праворуч, як — наприклад — будинок управи залізниць.

Сідаємо в трамвай, бо передусім хочемо побачити в Університетському садку пам'ятник Т. Г. Шевченкові. Їдемо довгою кол. Катеринославською вулицею, що нічим не відрізняється від вулиць у великих містах на Заході.

Доїжджаємо до великої площі. Ліворуч величезний будинок, що в ньому містився »уряд УССР«. Впадають в очі колосальні розміри і більш нічого. Трохи далі, ліворуч, стояв Миколаївський Собор, знищений, як більшість християнських церков, большевиками.

Ідемо головною вулицею, колишньою Сумською. Неширока — з багато-поверховими будинками. Недалеко від площі, ліворуч — Університетський садок. Тут стояв колись пам'ятник засновникові Харківського Університету В. Н. Каразину. Тепер його перенесено і він стоїть перед будинком Університету, а в садку на високій призмі височиться постать геніяльного Поета України. Набагато нижче під поетом постаті-персонажі Шевченкових творів. Щоправда, чомусь тут же й постать комсомолки, недоречна присутність якої серед інших постатей справляє неприємне враження. Сам пам'ятник, однак, має дуже величавий вигляд і »брати« мабуть шкодують, що він стоїть тут — у центрі Харкова і свідчить красномовно, що »встане Україна« ...

У новому місті, звичайно, не шукати багато пам'яток старовини. Проте ж, у Харкові залишилися пам'ятки українського барокко: Покровський Собор 1636 р., Хрестовоздвиженська

Харків: Теперішній »Пролетарський майдан« Фото: Арх. БК

Kharkiv: „The Square of the Proletariat" (as it is called now).

ПЛАСТУНИ!

У Пластовому Видавництві »Молоде Життя«
почав виходити друком

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ ЗАКОРДОНОМ

»ЖИТТЯ«

Журнал виходить кожного місяця на 20 сторінках друку, багато ілюстрований.

Співпрацюють найкращі українські літературні й мистецькі сили.

Вже появилося перше число за січень 1949

Ціна числа — 1.— ДМ
Річна передплата у Німеччині 10.— ДМ

Річна передплата закордоном 2 амер. дол., або їх рівновартість в чужій валюті.

Цей журнал повинен знайтися в кожному пластовому домі!

Терень Масенко

Донбас

Ми розрубуєм вогненний цеп
і нас знову оточує степ
і в його трав'яному мовчанні
нас розмова зірок зустрічає,
із-під рейок холодний полинь
погорілою юністю диха,
пшениці по ярах залягли,
перепілки озвалися тихо.
Та в полинному чаді степів
дух вугілля почувся тобі,
і чорнозему латане сито
розіп'яли шпилі антрациту.
Духом трав і дорогою п'яний —
хоч вина він і в рот не бере —
чує юний супутник Калянник
гул зарубних і дизелів рев,
бачить в череві ночі далекі
під землею прокладені штреки, —
хоч на дні голубої ропи
дишуть росами сонні степи,
хоч вогку і спресовану тишу
навіть поїзд руба, не колише.
Зустрічаючи нив ватерпас,
цвіт горбів, колосисті яруги —
мій супутник славить Донбас,
побратим мій співає вугіль.

Із збірки »Вітчизна«, Одеса 1933.

церква і церква св. Миколи. Пам'яток цього стилю ми вже бачили багато і цікаво було тільки те, що й у новому українському місті вони існують, а це вказує на нашу єдність, на однакові мистецькі смаки мешканців різних частин великої нашої Батьківщини.

Колись у Харкові буди великі ярмарки, особливо Покровська. Тут складалися угоди на мільйони карбованців. До війни, як і всюди в СССР, торгівля занепала. На фронтонах домів великі вивіски кооперативних крамниць, але в них мало що можна було дістати.

Використовуючи близькість Харкова до вугільних покладів і його значення, як центру сільського господарства Совєти намагалися Харків »індустріялізувати«. Побудовано було низку »заводів-гігантів«, де працювали тисячі робітників. Побудовано чимало житлових будинків-бльоків. Все це надає Харкову особливого кольориту і тому він такий відмінний від державного Києва, тихої Полтави, бурхливої, колись життєрадісної Одеси . . .

У Харкові дуже багато високих і середніх шкіл, що готують фахівців для промисловости, залізниць тощо. Працюють тут переважно такі види промисловости: металева, харчева й хемічна.

*

Під час другої світової війни Харкову довелося багато пережити: двічі переходив він від совєтів до німців і кожного разу зазнавав тяжких руйнацій.

Н. В.

Швайцарське радіо про Український Пласт

Під час міжнародньої зустрічі скавтів у Тревано (Швайцарія) представник швайцарського радіо запросив представників французьких, голяндських, українських і німецьких скавтів узяти участь у скавтській радіопередачі. Голяндці, німці і французи одержали по два питання, а саме, як подобалася їм організація табору у Тревано і яку хвилину із перебування в таборі найкраще будуть згадувати. Найбільше часу присвячено розмові з представником українських пластунів пл. сен. Зиновієм Томковом із Бреґенцу. Друкуємо уривок цієї розмови, що її передавано італійською мовою.

Спікер: Тепер матимете приємність слухати, що буде говорити наш друг-українець. — Дозвольте (звертаючися до З. Томкова) поставити Вам кілька питань, ще заки перейдемо до основних, поставлених Вашим попередникам.

Українець: Прошу дуже.

Спікер: Звідки і як Ви сюди прибули?

Українець: Ми прибули з Австрії. Нас запросила група скавтів ім. Вальтера Теля із Цюріху. З допомогою цього запрошення ми одержали візи до Швайцарії.

Спікер: Де Ви тепер живете?

Українець: Я і мої присутні тут друзі-пластуни живемо покищо у французькій смузі Австрії.

Спікер: Чому покищо?

Українець: Бо всі ДП виїжджають з Німеччини й Австрії до інших країн, здебільша за море. Ми хочемо також виїхати.

Спікер: Чи можете сказати, що означає ДП?

Українець: ДП — це особи, депортовані німцями на роботи, запроторені до концентраційних таборів, як теж і ті, що покинули Батьківщину із страху перед переслідуваннями і смертю.

Спікер: Як довго існує Ваш Пласт?

Українець: Наш Пласт існує вже від 1911 року.

Спікер: Чи Ваш Пласт такий сам, як інші скавтові організації?

Українець: Так! Наш Пласт, як й інші скавтові улади, побудований на принципах англійського скавтінгу Роберта Бейден Пауелла.

Спікер: Чи там — на Україні існує тепер також Пласт?

Українець: Ні! В Україні Пласт заборонений. Там існує тільки організація червоної комсомольської молоді.

Спікер: Де розвивається Ваш Пласт?

Українець: Наш Пласт зорганізований і діє на теренах, зайнятих західніми союзними державами, в західніх країнах Европи, як теж за океаном. Осередком нашого Пласту під сучасну пору є Мюнхен, де існує головна квартира для всіх українських пластунів-еміґрантів.

На закінчення розмови представник українського Пласту висловив свою радість із гарного прийняття, що його мали українські пластуни у Тревано, і підкреслив особливо теплу зустріч із П. Президентом Швайцарії.

КОЛЯДА І ЩЕДРІВКА 1949. р.

За постановою ЦПУЕ вся коляда 1949. р., відбувана в часі між 7. а 20 січня 1949., є призначена на культурно-освітні та наукові цілі. Всі зібрані суми повністю мають бути відпроваджені до ЦПУЕ. Організації, що будуть переводити коляду, одержать 5% брутто з зібраних ними сум. Збірка на коляду провадиться за узгідненням з вищими Управліннями Українських Церков. В часі з дня 7. по 20. січня 1949. є заборонені всякі інші збірки, крім збірок на церковні цілі в церквах.

Головна Пластова Старшина доручає всім Місцевим Пластовим Проводам взяти організовано участь у коляді 1949. р. та відіслати зібрані суми за посередництвом фінансових референтів Таборових Управ повністю на потреби ЦПУЕ. Всякі збірки на пластові цілі у формі коляди чи щедрівки є в часі між 7. і 20-им січня 1949. заборонені. На збіркових листах треба все зазначувати, в призначеному на те місці — хто перевів збірку.

Харків (з літака): Будинок державної індустрії Фото: Арх. ВК

Bird's Eye View of Kharkiv: State Industry Building

Скавтський рух у Ліхтенштайні

Головна Пластова Старшина одержала від Княжого Ліхтенштайнського Корпусу Скавтів »Ст. Ґеорґ« листа, пшідписаного Принцом Емануелем з Ліхтенштайну, провідником Корпусу. Принц Емануель передає для всіх українських пластунів найкращі побажання і привітання, бажаючи водночас успіхів для загальної української справи. З цього приводу друкуємо коротку статтейку про Ліхтенштайн і його скавтів. — Редакція.

Так, це таки справді можливо заснувати й вести скавтську організацію навіть в найменшій країні, особливо ж там, де є люди, що люблять свою батьківщину і готові сприймати гарні ідеали.

Князівство Ліхтенштайн має тільки 160 клм квадратових і нараховує 13 000 людности, здебільшого селян, хоч і заступлені тут і працюють теж промисл і ремесло. В країні немає ніодного міста, самі тільки цвітучі сільські громади. Границю із Швайцарією творить срібна стяжка Райну, а від Австрії відмежовує князівство велетенський гірський масив. Матірньою мовою людности — німецька, але всі — як і в обидвох сусідніх країнах — говорять алеманським діялектом. Крайовий князь Франц Йосиф II з і на Ліхтенштайні, його висококняжа родина, як і увесь князівський дім користуються великою пошаною і любов'ю серед ліхтенштайнської людности. Влада належить народові і шефом сьогоднішнього уряду є Александер Фрік — той, що заснував перше з'єднання скавтів у Шаані (1931).

Засновано скавтську організацію в Ліхтенштайні 1931 року. Корпус Скавтів є католицький і визнаний Міжнароднім Скавтським Бюром у Лондоні. Патронат над скавтами й скавтками перейняли князь і княгиня. Керівництво Корпусу Скавтів у руках Принца Емануеля з Ліхтенштайну і провідницею організації скавток є принцесса Марія-Йозе з Ліхтенштайну. В 1948 році існувало у країні 8 скавтських з'єднань із 50 вовченятами, 150 скавтами і 50 провідниками і роверами. Скавтки визнані також міжнароднім проводом скавток і їх було мин. року яких 120. Таким чином теж і в малому Ліхтенштайні зобов'язує молодь скавтський закон і Присяга і скавтські ідеали допомагають виховувати в мирі і згоді нове міцне покоління.

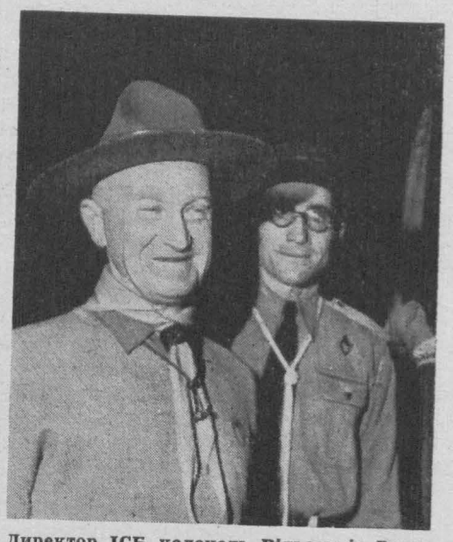

Директор ІСБ колонель Вільсон із Головним Командантом Українських Пластунів сктм. Яром Гладким

Director ISB Colonel Wilson with the Head of the Ukrainian Scouts S-m. Jaro Hladkyj.

Передплата на часопис

»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Окреме число	0.60 ДМ
Квартальна передплата	1.50 ДМ
Піврічна передплата	2.80 ДМ
Річна передплата	5.40 ДМ

Гроші на передплату, подаючи свою точну адресу, шліть на Центральну Пластову Касу

Augsburg 2, Kilianstraße 1.

Bankkonto: Bayerische Bank für Handel und Industrie. Nr. 12 7 23. Dr. G. Figol, Augsburg. — Postscheckamt München Nr. 155 (bei Zahlkarten).

Умови передплати за кордоном будуть подані пізніше.

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Пластуни і пластунки, що виїжджають на нові місця поселення, мають зголоситися передусім у Пластовому Проводі країни їх нового замешкання та подати свою адресу. Краєвими пластовими проводами є Уповноважнені Головної Пластової Старшини на дану країну.

Сьогодні є встановлені Краєві Уповноважнені для таких країн:

1. **Для Бельгії:**
   Ing. André Kiszka, 93, Rue de Malines, **Louvain, Belgium**
2. **Для Великої Британії:**
   Ms. Ciopa Palijiw, 82. Cardigan Road, **Leeds—6, Great Britain**
3. **Для США:**
   Пластуни зголошуються до:
   Mr. Leonid Romaniuk, 1128 A. Western Avenue, **Glendale — 1. Calif. USA**
   Пластунки зголошуються до:
   Mrs. Chomyn Maria, 5014 N 11ah St., **Philadelphia 41 Pa, USA**
4. **Для Канади:**
   Rev. Wolodymyr Iwaszko, 950, Boyd Ave, **Winnipeg, Man., Canada**
5. **Для Франції:**
   Mr. Jvan Popovitsch, 26. Rue de Monthalon **Paris—(9a), France**
6. **Для французького Тунісу:**
   Mr. Wolodymyr Sawtchak, chez Entr. Campenon Bernard-Barrage Ben-Metir Ain-Draham, Boite postale 15, **Tunisie, Afrique du Nord**

Куток філателіста

Поштова марка для вшанування пам'яти Джулієти Ґордон Ляв основниці дівочого скавтінґу у США

День народження основниці дівочої скавтової організації в США, Джулієти Ґордон Ляв (Нар. 31. 10. 1860, померла в січні 1927, перші два гуртки скавток зорганізувала дня 12. березня 1912) — 31. жовтня визнано офіційним днем святкування заснування цієї організації. Минулого року (1948) в дні 31. жовтня започатковано традиційний »Тиждень Скавток США«.

Пошта США видала з тієї нагоди пам'яткову марку за 3 центи. Почали продавати марку дня 29. жовтня м. р. в Саваннаг (стейт Ґеорґія), місці народження і смерти Джулієти й місці, де вона заснувала перші гуртки скавток. Марка подовгастого формату (2. 1 цм х 3. 6 цм), зеленої барви, з портретом Джулієти Ґордон Ляв у скавтськім однострою посередині. Під портретом на стяжці напис »Juilette Gordon Law« по лівому боці портрету »Founder of the Girl Scouts of the USA« (Основниця дівочого скавтінґу США), по правому — лілейка американських скавток: на листочку конюшинки американський орел.

Марку видано аркушами по 50 прим., разом 60 000 000 примірників.

Треба ще згадати, що з тієї самої нагоди видано кілька родів т. зв. »листових коверт з першого дня (first day cover), що їх у США дуже люблять посилати в першому дні продажу марки. На цих ковертах надруковані портрети Джулієти Ґордон Ляв, сцени з її життя і з праці скавток, як теж лілейка американських скавток.

Марки з нагоди »Срібного Ювілею« (1923—1948) хлоп'ячого скавтінґу на Філіпінах

З нагоди 25-ліття засновин хлоп'ячої скавтської організації на Філіпінах філіпінська пошта видала серію (2) поштових марок (за 2 і 4 центи), на яких зображено погруддя скавта (без капелюха), що здоровить, тримаючи три пальці правої руки при чолі, на висоті очей.

З нагоди цього ж »Срібного Ювілею« видано теж листову коверту з першого дня. По лівій стороні цієї коверти — гурток чотирьох скавтів на вправах у полі, а на правій лілея філіпінських скавтів. Філіпінська пошта вживала теж під час цих скавтських святкувань окремої печатки для перепечатування марок на поштових посилках. На печатці, крім місцевости й дати, була теж скавтська лілея.

За »Stamp« подав **С. Ґ., Ч-ець**

Всі пластові видання можна набувати й замовляти у Висилковій Станиці Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1. Українська Пластова Колонія Кооперативи »Пласт«

ЗАВДАННЯ ІНДІЯНКИ

Чи звернули Ви увагу на листа наших юначок з Венесуелі в 5. числі »Молодого Життя«?

Згаданий у цьому листі Гурток українських пластунок »Індіянка« своєю практичною роботою вказав на одно з дуже важливих завдань українських пластунів закордоном. Ми — тут у Німеччині — хоч і мали і маємо до цього нагоду, про те досі не подумали. Правда, порушено цю справу на Пластовому Конґресі в Ашаффенбурґу і навіть в одному з рефератів її доволі виразно з'ясовано й наголошено, але кинена тоді думка не знайшла ще своєї реалізації.

Й ось — наші юначки, самі, далеко від своєї провідниці-кошової, живучи розкинено серед чужинців почали потрібну роботу більш підсвідомо, — і певно не усвідомлюють собі далекосяглости свого почину, ні ваги своєї роботи.

Що ж вони роблять?

Пригадую ще раз слова їхнього листа:

»Завданням обрали ми собі допомогу нашим робітникам, які живуть на Кеті (частина міста Каракас) з родинами. Деякі з них мають багато дітей і не можуть зодягти добре цілої родини. Ми — українські пластунки збираємо одяг для таких дітей, відвідуємо їх і крім того позичаємо нашим робітникам українські газети« (Підкреслення наше — Вуйко Слон).

Ось і все. Пластунки відвідують українців, що живуть самітно серед чужого моря без поради, без допомоги, без теплого слова, бо ж навколо все чуже, байдуже . . .

Аж тут з'являються негадано молоді дівчата — рідною мовою заговорили, раді допомогти хоч дрібницею, хоч добрим словом, дають українські часописи, обіцюють рідної мови та письма навчати, а там і в пластуни записати. Погуторять, розважать, через тиждень знову прийти обіцяють і підуть . . .

Чи уявляєте собі, пластуни і пластунки, що діється в серцях членів такої родини? Чи знаєте, скільки духової сили таким самотнім нашим поселенцям дадуть такі відвідини. Вони загріють їх до дальших життєвих трудів, зроблять їм життя на чужині легшим і може навіть знову зв'яжуть ті нитки, що лучать їх самотніх з рідним краєм, з рідними звичаями і традицією, — нитки, що може почали вже були рватися, бо ж не було зв'язку з земляками. Та ж коли ми не хочемо пропасти для України на чужині, то на це тільки одна рада — тримати українцям зв'язок між собою. За буденними бо зайняттями, за турботами частенько немає і часу подумати про цей зв'язок, а не тощо за ним шукати чи його підтримувати.

І ось з'являються пластуни із своєю »програмою праці«, із своїми »завданнями«, як каже наша Даґмар (псевдо авторки листа). І зв'язок встановлений з усіма прекрасними його наслідками. І пластуни наші добре діло (ще й яке добре) роблять.

За відвідинами йде читання українського часопису, книжки, а там передплата журналу чи газети. Купив книжку, одержав пораду, допомагають йому уже свої, бо через пластунів знають, де він живе і чого йому треба. А згодом той, що йому допомагали, сам доробився, станув на ноги і другим через пластунів допомагає, українські установи підтримує, на визвольну боротьбу жертвує. Або, дізнавшися з преси і листів про задуми й почини других земляків, разом з ними спілку чи кооперативу творить й українськими грішми таке діло починають, що одному воно не під силу. Спільними ж заходами і грішми створений почин дає змогу забезпечити кращу працю своїм таки людям, що досі для чужих за дрібницю працювали.

Багато чого такий зв'язок, започаткований пластунами, може дати . . .

Пластуни і пластунки! Навчімся такий зв'язок організувати. Починаймо вже тут — у Німеччині, головно ж в американській і французькій смугах, де живе ще яка третина всієї української еміґрації.

Вхід до вишкільного табору бельґійських скавтів

Фото: Джемборі

Хай Гурток, або ще краще Курінь візьме на себе »Завдання Індіянки«. Поділіть між собою місто чи околицю. Добудьте адреси »приватників« й однієї суботи чи неділі відвідайте свій район, щоб сказати »Добрий день«, залишити для прочитання »Молоде Життя« чи іншу газету. Може тоді кого і до передплати Вашого журналу намовите, розпитаєте, чи не треба чимось допомогти, або і зразу ж таки допоможете добрим ділом. А там уже само життя покаже, як такий зв'язок піддержувати. Попробуйте і про висліди напишіть нам!

Добувайте друзів Пластові! Організуйте Пласт-Приют!

»Завдання Індіянки« це велике національне діло!

Ваш

Вуйко Слон, ЛЧ

ПРО СОНЦЕ Й ЛІТО НА ПІВНІЧНОМУ БІГУНІ

Дня 22. червня на самому північному полюсі — сонце протягом цілої доби не заходить зовсім. Тоді настає там суцільний — 24-годинний день. На південному бігуні навпаки: дня 22. червня — суцільна ніч, сонце протягом цілої доби не з'являється ні на хвилину.

Навколо бігунів проходять полярні пояси. Там зима триває довго і літо дуже коротко. У зимовий час полярні пояси мають довгу ніч, що триває підряд по кілька діб, тижнів, а то й місяців. Улітку буває тут довгий день, коли сонце не заходить протягом багатьох діб, але й не підіймається високо над обрієм.

Подав Нанашко, ЛЧ

ПЛАСТУНКИ ПИШУТЬ

Із листування Булави Командантки Пластунок

Як ми хотіли мандрувати?

». . . Із своїм гуртком юначок відбула я одноденну прогульку. Вони були вдоволені, хоч і тут (Канада) тяжко мандрувати. Це не Европа. Палити вогонь заборонено, всі ліси — це чиясь власність (навіть трамваї і поїзди — це здебільша приватна власність), співати на вулиці не вільно, не вільно також маршувати. Так, щоб перебути кілька годин »серед природи« — ми мусіли їхати трамваєм і »бусом«. Опинившися кількадесять миль за містом, теж не мали куди подітися, хоч і яку велику програму я мала укладену спеціяльно для цієї прогульки. Тоді, набравши »пластової відваги«, ми вирішили зайти до »поліційного лісу«. Тут, забившися в глибину, ми таборували спокійно увесь день, варили кулешу, пекли кукурудзу і цілі та здорові вернулися додому«.

Соня з »Калини«

Приїдьте подивитися на нашу домівку!

». . . моїм найбільшим бажанням є: бути доброю і правдивою пластункою, і бачу, що мені ще далеко до неї«. »Бачу, що Пані Командантка уже знає, що я є курінною. Прошу вірити, що мені було дуже тяжко на це погодитися, бо раз що вдома мені сказали — тепер трошки »Пласт відложити«, а друге, що дійсно матура за плечима і треба багато вчитися. Але тому, що я так дуже пластову працю люблю, я передумала це все і сказала собі, що при добрій волі й охоті можна одне й друге погодити. Я подумала собі, що саме тепер, як курінна, я буду мусіти вчитися, бо ж мушу дати сякий-такий приклад. Одним словом я курінна!«

»Щодо новачок, то гніздо стоїть менше більше добре. Зорганізувався тепер новий рій, з першої та другої кляси і їхньою »сестричкою« є Ліда. Я, між іншим, цими всіми справами цікавлюся і маю враження, що всі »сестрички« гарно вив'язуються із своїх обов'язків«.

». . . Олька пише, що дуже тужить за нами і чекає тієї хвилини, коли вже всі »Ромени« будуть на Канадійській землі. Бідна вона, я співчуваю з нею, бо уявляю собі, якби мені було прикро . . .!«

». . . Наше листопадове Свято випало досить добре. Мушу ще сказати, що ми маємо нову домівку. Ах, конечне, прошу приїхати, хоча б тільки подивитися на нашу домівку . . . Наше свято було у домівці . . .«

»Ромен«

Збираючи і надсилаючи на адресу ПЛАСТОВОГО ФІЛЯТЕЛІСТИЧНОГО БЮРА Мюнхен, Дахаверштр. 9 старі (перештемпльовані) поштові марки, пластуни і пластунки допомагають розбудовувати пл. господарське життя.

БУДУЙМО ЛІТАКИ

ТИПИ МОДЕЛІВ ЛІТАКІВ

Літунське моделярство поділяється на різні роди, залежно від типу моделю або його погону, в основному на дві групи: безпогонові моделі (ширяки) і погонові. Безпогонові моделі (Мал. 1.) вирізняються тільки тим, що вони не мають моторів. Погонові поділяємо на моделі з ґумовим мотором, бензиновим або реактивним. Крім цього поділяємо моделі ще залежно від їх конструкції, як наприклад: летючі крила (безхвості моделі) — мал. 3 е, експери-

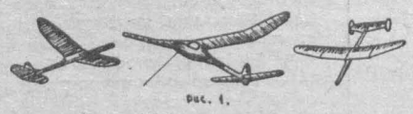

Рис. 1.

ментальні, подібні на птахів з рухомими крилами — мал. 3 с, летючі »Качки« — мал. 3 д. Летюча »Качка« відрізняється від нормального моделю літака тим, що горизонтальне оперення приміщене зпереду, а крила позаду. Такий тип моделю може вдержувати добре рівновагу і не втрачає швидкости. Моделі голікоптера і автожира (мал. 3 а) визначаються тим, що мають рухому плошу — ретори, які допомагають їм здійматися вертикально до гори. Голікоптери мають великі можливості і незабаром мабуть витиснуть відомі всім волосипеди. Голікоптер має цю добру прикмету, що він може здійматися і сідати будь-де і не вимагає окремого літунського майдану. Моделі погонові (мал. 2) бувають не тільки сухопутні, але й морські (гидролітаки). Найкращий погоновий модель (трактор) — див. мал. 2 а. Складніший модель кадовбового типу, представлений на мал. 2 в, і з бензиновим мотором — мал. 2 с.

Крім моделів, які можуть літати, бувають ще моделі й виставові, це значить такі, що служать для декорації чи для науки. Їх

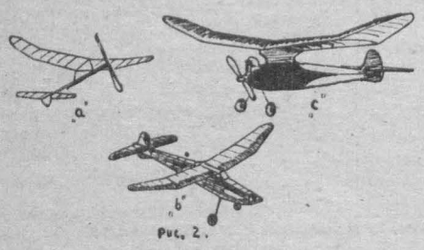

Рис. 2.

можна робити й у відповідному зменшенні (скалі).

Останній тип — це редукційні моделі. Вони є копіями великих літаків і можуть літати. Їх будують залюбки у США.

ЧОГО ТРЕБА ПРИ БУДУВАННІ МОДЕЛІВ?

Щоб узятися до будування моделю літака, треба найперше приготовити собі потрібні інструменти і матеріяли. Кожен авіобудівельник, чи ґурток авіомодельників повинен подбати про інструменти (як на мал. 4.): 1. ножик (може бути столовий, кишеньковий або й різьбарський), 2. машинку до свердлення (із різними свердлами), 3. маштабна лінійка, 4. молоток, 5. плоскогубці (можуть бути довільного типу до вигинання і різання дроту), 6. ножиці для різання бляхи, 7. пилочка для різання дикти (лявбзеґа), 8. пильники (півокруглий, плескатий і круглий), 9. склистий папір (для чищення і гладження).

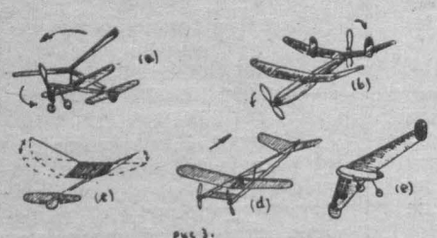

Рис 3.

Інструменти цього типу дуже легко набути і вони придатні і до інших праць.

Для будови моделів уживають різного роду моделів. В Англії та США будують їх з дуже легкого дерев'яного матеріялу т. зв. бальзи. Це рід тропічного дерева, чотири рази легшого від корка. Бальза має три роди твердости: м'яка, середня і тверда. Дерево, з якого роблять цей матеріял, росте у південній Африці і на Цейлоні. Воно дуже придатне для обробки, але ж досить дороге. В інших країнах Европи будують моделі із дикти і соснових дощечок. Це матеріял дешевий, сильний і його легко добути. У передвоєнній Німеччині і в СССР заграничних матеріялів при моделюванні літаків не вживали. В Німеччині будували виключно із сосни і дикти,

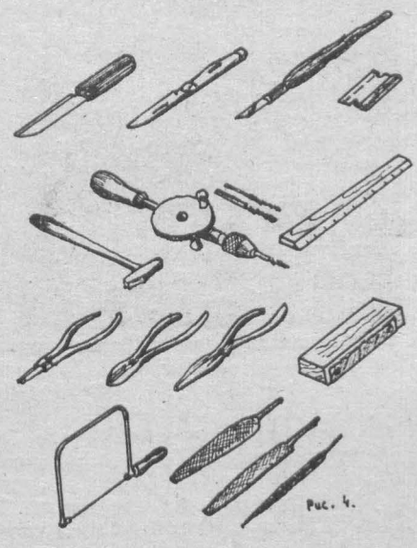

Рис. 4.

як теж із металю. Відповідні інструменти для моделювання виробляли німецькі фірми у всіх потрібних видах.

Моделі, будовані із сосни і дикти — тяжкі, але ж сильні і трохи завеликі. Німецькі моделі мали розмах крил від 1,5 до 2,5 метра. В США, і в Англії будували моделі з бальзи, із розмахом крил до 1,2 м. Матеріял для будування моделів мусить мати рівні слої (шари), а не скісні. На мал. 4. представлено, як вибирати дошку, з якої мають бути вирізувані листівочки для будови моделів. Добрі листівочки дає дошка, різана з половини (мал. 4. а), а не з сигмента півкола. Листівочки, вирізувані з сигмента округлого дерева (мал. 4 в), бувають із скісними слоями і легко ламаються, тому й непридатні для будування моделів. Покривати моделі добре пергаментовим папером, або тонким полякованим шовком. Клеїти моделі треба столярським клеєм або целюльозним »УГУ«.

Ребра конструкції крил і кадовба виробляємо з дикти — грубости від 0,8 до 1.5 мм. Користуватися диктою буковою, а ще краще березовою. Якщо будемо будувати моделі із бальзи, то ребра крил чи кадовба робити — будемо з таких дощинок, що легко даються різати. Всі заокруглення крил чи оперення робити з бамбусу, чи дощинок дикти або бальзи.

Найкращі моделі (тракторного типу, див.

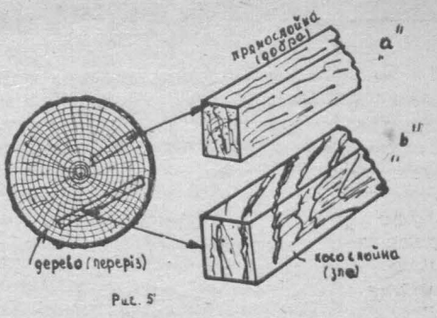

Рис. 5

мал. 2) роблять цілі з бамбусу і криють їх мікрофільмом. Мікрофільм — це плинний целюльоїд, що його наливають на воду і він творить на поверхні води верству, якою криють потому скелет моделю. Підвоззя роблять із сталевого дроту. Всі інші деталі обговоримо докладно при проектуванні і будуванні самих моделів.

Ст. пл. В. Гаврилко

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО »МОЛОДЕ ЖИТТЯ«
ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА — ЦЕ НАЙКРАЩИЙ, НАЙБАГАТШЕ ІЛЮСТРОВАНИЙ І НАЙДЕШЕВШИЙ ЧАСОПИС ДЛЯ МОЛОДІ?

Поштові марки УНРади

З приводу відкриття Першої сесії Української Національної Ради, що відбулося 16. липня 1948 року, Поштовий Відділ Фінансового Ресорту Виконного Органу цієї Ради видав пам'яткову серію поштових марок.

Перша серія поштових марок Української Національної Ради складається з 6-ти купюр, а саме за 5, 10, 15, 20, 50 і 100 шагів. Проєкти рисунків виконали мистці Яків Гніздовський для куп'юр 5, 15, 20 і 50 шагів та Юліян Буцманюк для 10 і 100-шагових купюр. Марки виконано технікою книжкового друку на білому ґумованому папері, що має водні знаки у формі хвилястих рисок а частину накладу на звичайному ґумованому папері без водних знаків. Зубковання марок 11½ тобто одинадцять і пів зубків на довжині двох центиметрів. Невелику частину накладу марок залишено незубковану.

Висота тиражу першої серії марок Української Національної Ради становить:

для купюри	5 шагів	240 000 штук
для купюри	10 шагів	240 000 штук
для купюри	15 шагів	120 000 штук
для купюри	20 шагів	120 000 штук
для купюри	50 шагів	60 000 штук
для купюри	100 шагів	60 000 штук

Рисунки цієї серії складають своїм змістом одну тематичну цілість. Два головні осередки Київ і Львів, представлені на двох перших купюрах серії за 5 і 10 шагів, підкреслюють керівну ролю цих міст в історії України. Зображені на них мотиви двох тамошніх святинь символізують християнську ідею, що об'єднує наш нарід на всіх його землях і пов'язує його з іншими християнськими народами світу. Дві старовинні церкви Києво-Печерська Лавра й Собор св. Юра — це символічні дороговкази українського народу вже на світанку його історичного існування. Дальші купюри серії, а саме за 15, 20 і 50 шагів, зображаючи низку історичних будинків, символізують етапи наших визвольних і державно-творчих змагань та етапи розвитку українського парляментаризму. На купюрі за 15 шагів представлений будинок Центральної Ради в Києві, на купюрі за 20 — будинок Опери у Києві, де відбувався Трудовий Конґрес, і на купюрі за 50 шагів — будинок у Хусті, де радив Сойм Карпатської України в березні 1939, року. Мотив кінцевої купюри за 100 шагів представляє декларацію Української Національної Ради, проголошену дня 16. VII. 1948, що завершує, як останній, хронологічно, державний акт, ввесь досі перейдений шлях будівництва Української Соборної Самостійної Держави.

Ю. М.

† Скм. Михайло Іваненко

член Головної Пластової Ради, Командант Уладу Пластового Сеньйорату, Голова Обласної Пластової Старшини в Реґенсбурґу, Голова Міжнародної Скавтової Ради в Реґенсбурґу, член 1. Куреня УПС, довголітній пластовий провідник та виховник, помер для 25. 11. 1948. у Реґенсбурґу на 68. році життя.

Уроженець Батуринської Землі, по званні професор гімназії (біолог), сотник Української Армії скм. Михайло Іваненко опинився після першої світової війни на західньо-українських Землях. Свою родину втратив у вогні революції і даремно шукав далеко від своєї вужчої батьківщини того, чого вже найти не міг: власного родинного щастя. І свою любов батька перелляв він на молодь свого народу, передовсім на ту з Пласту, бо до нього пристав, як тільки в Дрогобичі зустрівся з ним.

В рр. 1924—30 був скм. М. Іваненко одним із найдіяльніших сеньйорів-пластунів З. Верховинської Округи (Стрий-Дрогобич), був зв'язковим новаків і юнаків, ініціятором і зараз же виконником різних пластових заходів і починів якийсь час і Головою З. Окружної Пластової Команди, аж доки не мусів уступити з цього становища під загрозою виселення з Польщі. Молодь любила його і називала »Вуйком«. І це ім'я стало його пластовою кличкою.

Особливо приляг покійний до молоді новацької. Був командантом численних новацьких таборів у час, коли не тільки консервативні українські кола були проти таборового виховання молоді, але коли й між самими провідниками новацтва ця думка була ще дуже непопулярна.

Ліквідація леґальних форм пластової праці в 1930. р. особливо важко вдарила Покійного. Разом із цілим пластовим активом Дрогобиччини його арештовано і скованого ведено й везено до тюрми в Самборі, де пробув він найдовше з усіх тоді ув'язнених пластунів. Після того треба було Покійного звільнити на якийсь час від безпосередньої пластової роботи, але зв'язку з нею він ніколи не перервав.

Друга світова війна принесла для Покійного конечність дальшої еміґрації. Спершу осів він у Сяноці, де знову почав стосувати пластові методи праці в т. зв. Куренях Молоді, одинокій можливій тоді організації молоді. Там захворів він важкою недугою, яка томила його ще кілька довгих років і вкінці змогла таки цього кріпкого нащадка козацького роду.

Після закінчення другої світової війни осів бл. п. скм. Іваненко в Реґенсбурґу. На деякий час знову дужий, як колись, відновляє разом з іншими пластову діяльність. Стає курінним місцевого Сеньйорського Куреня, членом Станичної Старшини, Головою Обласної Старшини, Головою Міжнародної Скавтової Ради, як найстарший скавтовий виховник і найповажніший скавтовий діяч у Реґенсбурґу. В жовтні 1946. р. обрано його Командантом Сеньйорського Уладу. Однак недуга знову відозвалася. Довелося повний рік пролежати серед терпінь у лікарні, а 25. 11. 48. р. р. Вуйка не стало між живими.

Пластуни виносять труну із тілом бл. п. сктм. Михайла Іваненка

Obsequies for S-m. Mykhaylo Ivanenko — Scouts are carrying his coffin.

Сктм. Михайло Іваненко із гуртком дрогобицьких пластунів до 1930 р. в Західній Україні

Scoutmaster M. Ivanenko and a Group of Scouts from Drohobych in Western Ukraine

Згідно з останньою волею Покійного похоронено його в пластовому однострої, домовину прикрито пластовим знаменем і на неї положено пластовий капелюх. День перед похоронами всі пластові частини реґенсбурзької Станиці склали Покійному — вже в домовині — останній звіт. Сам похорон перемінився у величаву маніфестацію, в якій взяли участь українські й чужонаціональні пластові з'єднання, представники численних Установ, відділ СУМ'у, комбатанти, хори і багато громадян. Домовину несли з цвинтарної каплиці до могили старші пластуни, співав чоловічий хор »Сурма«. Над могилою попрощали Покійного теплими словами представники пластових і загально-громадських Установ. Могилу засипали самі пластуни і вквітчали її біля 30 вінками. Із них найкращі мали написи: »... від Головної Пластової Старшини« та »... від Друзів 1. Куреня УПС і Сірого Лева«. —

Делеґації чужих скавтських уладів на похоронах бл. п. сктм. Михайла Іваненка

Delegates of Foreign Scout Organisations with their Flags at the Funeral of S-m. Mykhaylo Ivanenko.

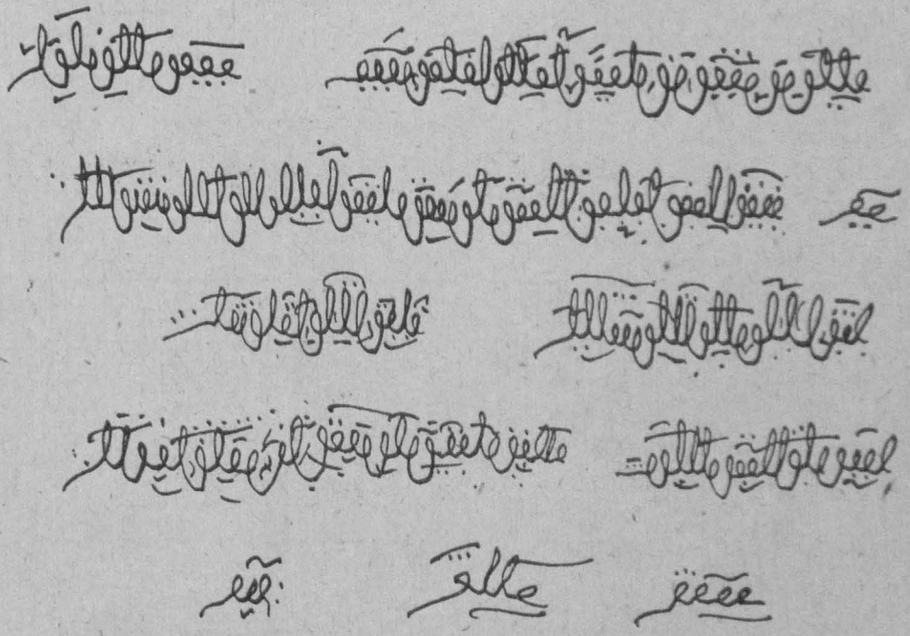

Головна Пластова Старшина одержала від арабських скавтів листа, що його ніхто не може відчитати. Тому звертається вона до пластунів і просить допомогти їй у цьому. Хто відчитає, хай перешле редакції »Молодого Життя« переклад цього листа.

ЗИМОЮ В ЛІСІ

Снігу в лісі багато. Ні проїхати, ні пройти.

Оленеві й сернюкові не тяжко, але як маленькій мишці перебристи через це широке і глибоке море снігу.

Літом над головою синє небо, землею — травичка, пташки літають високо аж любо, а зимою над мишками груба верства снігу. По ньому ходять люди і бігають звірі. Мишкам же нічого не видно.

Кругом біло, аж очі болять. Відпочиває ліс і сплять — здебільша — його мешканці.

Але придивімося уважно і побачимо багато слідів. Життя на снігу і під снігом. І тут і там боротьба.

Вполудне на окраїну лісу виходить Лис Микита. Оглядається, прислухається чуйно, обережно ступає лапками по снігу, переходить від куща до куща. Нюхає. Чи не знайде чого з'їсти?

Біля одного пенька щось заухалося під снігом. Лис мордочкою в сніг, гребе обидвома лапами, знову шукає мордочкою.

Щось писнуло — і лис уже тягне за хвіст маленьку мишку. Смачний сніданок ...

Але ж не те, що думалося. Зловив він мишку, та не простеньку, а мідицю (Sorex), рудаву, горбатеньку, з довгим рильцем і плескатим волохатим хвостиком.

Фу, яка смердюча. Лис уже й сам не радий, що взяв таке паскудство до рота. Чихнув, фуркнув і мідиця урятована.

Сховалася під сніг, як рибка з вудки до води.

Мідиця — найменший хижак комахоїд. Люди і птахи не розрізняють шкідливих мишок від мідиці — корисного звірятка.

*

На другій галявині вийшов погрітися на вранішньому сонці — горностай, в зимовому білому кожушку, з чорною китицею на хвостику. Він стрибнув на повалене дерево, піднявся на задні лапки, витягнув своє довге, гнучке тіло і приглядається.

А ... онтам висунув з-під снігу свою сіру з чорним чубком рябчик, що ночував у снігу між деревами.

Рябчик розглянувся на всі боки, чи не має де якої небезпеки. Не помітив білого горностая на снігу.

Маленькі чорні очка горностая залилися жорстоким зеленим вогником. Він сковзнув у сніг. Не пройшло хвилини, як рябчик виліз із своєї нгової криївки. Навкруги спокійно. Рябчик причепурив своє пірячко і хотів злинути на ялинку. Але ж уже було запізно. Ворог підкрався до нього попід снігом за своїм ніжним чуттям і

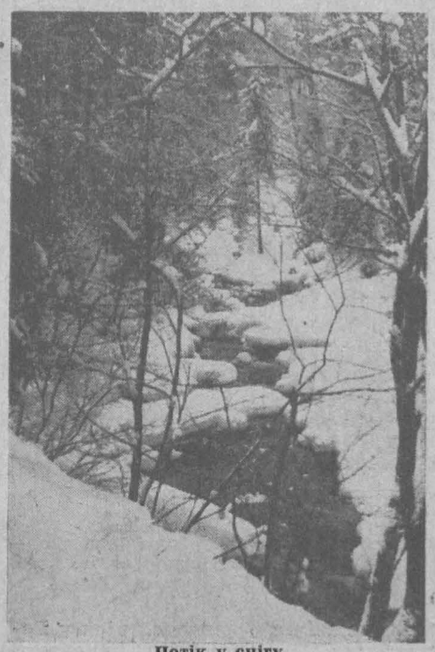

Потік у снігу

скочив просто на рябчика. Той не встиг махнути крильцями і мусів пожити смерти.

На місце, де відбулася трагедія, тим же хідником прибігла мідиця. Завжди голодна, кинулася доїдати дрібонькі, погризені кісточки і скривавлене пірячко.

Але ж довго не могла бенкетувати. На морозі, навіть при сліпущому сонці. Ніжна скірка, коротке хутро. Вони не охороняють дрібонької мідиці від зимна. Тому чим борщій під сніг, там тепло і затишно, легше знайти поживу.

На гілках дерев, притулених до землі і накритих снігом — округле маленьке гніздо. Воно вистелене ніжною травою, гладенько втолочене дрібним волоссячком. У гнізді — маленькі, ще сліпі, мишки-полівки.

Чи повірите — зимою в люті морози — родяться під снігом мишки. Це трапляється часто.

До них добирається мідиця. Стрибнула вже до гнізда. Їй страх хочеться пообідати смачненькими мишками. Мати-полівка (Apodemus agrarius), хоч і більша зростом від мідиці, боїться її, бо ж мідиця страшний, небезпечний ворог. Кидає дітей і ховається будь-де. Спасає своє життя, мідиця ж вічно голодна, радо з'їдає четверо мишат.

Однак улюблене харчування мідиці — хрущі. От, коли б знайти дуплаве, спорохніле дерево, де зимують хрущі — під листками, чи в щілинах кори. Це найсмачніша пожива, за неї не треба боротися і наїстися можна до схочу.

С. Хом'ячок

ПЛАСТОВІ З'ЄДНАННЯ ДЛЯ ГПС

На Пластовий Видавничий Фонд зложили:

Пластова Станиця, Етлінґен, дохід з забави . . . . . 50.— ДМ
Сеньйори з Веярн (Володимир Островський, Богдан Ухач, Анастазій Ґорчинський, Роман Загайкевич, Наталія Загайкевич, Іванна Михайлів і Степан Ганкевич) . . . . . 35.— ДМ
Пл. сен. Богачевська . . . 14.— ДМ
Др. Сторощук . . . . . 1.— ДМ
Курінь Старших Пластунів »Чота Крилатих«, Авґсбурґ . . 5.— ДМ
В. Курінь Юначок ім. Лесі Українки, Ашаффенбурґ . . . 20.— ДМ
Др. Домбчевський . . . . . 5.20 ДМ
Пластова Станиця, Верхтесґаден 30.— ДМ
Пластова Станиця, Верхтесґаден 30.— ДМ

Разом з пожертвами, оголошеними в 7. числі »Молодого Життя« за 1948. рік 882.77 ДМ.

ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ

На воді плаває порожній, відкритий зверху металевий куб. Він погрузився до половини.

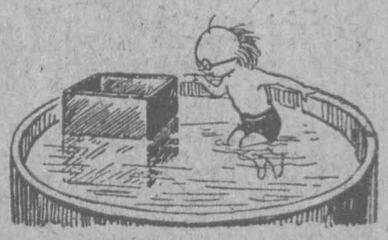

Які грубі його стінки, коли знаємо, що ребро куба має 2 см, а питома вага металю рівняється — 8.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ст. пл. О. Марченко, Гайденав. — Дякуємо за надісланий »Пл. марш«. Надрукуємо його в одному з чергових чисел.

Перепер, ЛКП, Хрестоносець. — Дякуємо за надіслані матеріяли. Нарис іде, трохи виправлений, у цьому числі. »Зимової« і »Свят-вечірньої казки« друкувати не будемо. Думки в справі МЖ дуже цікаві і їх використаємо. Ширше в листі.

В. Р. — Мюнхен. — У Вас легке перо і вірші виходять добре. Але ж надіслані — до »Мол. Життя« не підходять.

Пл. Остапа, Зальцбурґ. — Дякуємо, що пригадали знову про МЖ. Використаємо в одному з чергових чисел.

Ор. Гаврилюк, Ст. Шарль, США. — Дякуємо за оповідання. Написане живо, але ж для МЖ не підходить.

Ю. Кан. — Етлінґен. — За матеріял і листа дякуємо. Використаємо в одному з чергових чисел.

В кожній хаті - де батько, мати, донька чи син є пластунами, Ви зустрінете »МОЛОДЕ ЖИТТЯ« Журнал Пластового Юнацтва!

САМІТНІ ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ У ВСІХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Подавайте свої адреси Уповноважненим ГПС і Висилковій Станиці в Авґсбурґу!

Ви зможете встановити зв'язок з іншими українськими пластунами у Вашій країні чи в інших країнах світу й будете одержувати постійно пластову літературу.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанас Фіґоль. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґгофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1

„MOLODE ZYTTIA" — „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts Augsburg, Kilianstraße 1. Authorisation No. UNDP 223, from 11. March 1948, Civil Affairs Division EUCOM. Circulation 3000.

Ціна — 0,60 ДМ

УКРАЇНСЬКИЙ
ЕЛ. 3145
МУЗЕЙ-АРХІВ

Виходить 15 кожного місяця
Ч. 2. Лютий 1949
Nr. 2 Februar 1949

MOLODE ZYTTIA/YOUNG LIFE
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

ДО ПЛАСТОВОГО БРАТЕРСТВА

Стаття бл. п. Генерала Всеволода Петрова

Наш Пласт на другій скитальщині розростається більше, ніж на першій, він набуває дедалі більшого й більшого значення в нашому житті. Уже відбулося чимало зустрічей наших пластунів із скавтами інших народів і, може пощастить пронести наш прапор на чергове Джемборі.

Хто був на першій міжнаціональній зустрічі в Авґсбурґу мабуть ще не забув, як я привітав поновлення скавтського братерства. »Сиве волосся часто має правду« — почав я, а закінчив: »Наш Український Народ був завжди свободолюбним, з великим розумінням вселюдської правди, тому й нашому Пластові належить місце у всесвітньому скавтінґу, як і нашому народові в колі вільних народів«.

На цій зустрічі багато більше було чужинців, ніж українців, а тому годі було більше говорити. Тепер я хочу мої твердження обґрунтувати, подати вам, молоді брати, ці думки ширше. Може прочитаєте, подумаєте, обміркуєте на гутірках і це буде вам корисним надалі у ваших ділах.

»Сиве волосся часто має правду«. Це не мої слова; я висловив тільки думку, що створилася віками, коли не було писаних теорій, коли знання набували не з книжок, а з життєвого досвіду, з самого життя.

Пригадайте тільки як на »великих радах« коло »великого вогню« замовкало все плем'я, коли почав говорити той, кому »голова снігом укрита«, як »тім'я вічних гір, де живе Великий Дух«, бо »літа полювань з таких уст промовляють«.

Скажуть, що тепер багато людей, яких можна визначити: »мало прожито — багато пережито«, але наші сиві українські голови мають »багато прожитого« — головне вже зроблені й усвідомлені такі помилки, що наші молоді роблять чи можуть зробити.

Коли ми пристанемо на те, що досвід не має значення, то цим відкинемо весь Пластовий Улад, де тільки досвід, роки служби і умілість дають право, і визнаємо, що його дає сама приналежність до певної групи, а визнання цієї приналежности заміняє досвід, знання й сам розум.

Отже, запитаємо себе, чи ж вірна стара мудрість: »Сиве волосся часто має правду«.

Ви знаєте, як народився Скавтінґ, а ми, старі, стояли біля його колиски, бачили, як він ріс, як змінявся і як став у нас Пластом.

Так, Скавтінґ народився під Мефкінґом, коли Брітанська імперія силою утримувала те, що вважала за конче потрібне для свого існування. Він народився, коли зрозуміли, що без гарту в природі, без її знання не дорівнятися дітям з берегів Темзи, з Чорного краю, дітям машин та великих міст до дітей природи, що боронять свою країну. Однак, скавтінґ народився не для самої утилітарно-військової цілі; він пішов шляхом, що ми визначаємо так: »З життям поборюся, як з трудами в полі, мину обережно зрадливі яри«. Почав виробляти характер не тільки у брітанського народу чи громадянина. Він зробився всесвітнім рухом, навчаючи молодь бути другом і знавцем природи, другом інших скавтів, панувати, але не насиллям лише вищістю духа, вищістю набутих властивостей, здобувати, не підступом, ошуканством, але чином, відкритою грою.

Скавтову ідею західні вітри принесли і до наших синіх Карпат тоді, коли скавтінґ з'єднався у Всесвітній рух, коли ширилися думки про скавтове братерство, але лише між скавтами державних народів, що не стосувалося нас. Саме тоді, коли скавтінґ пройнявся думкою Томсона Сетона про »славлення духа природи великого Маніту«, народився наш Український Пласт.

Над його колискою блимали перші блискавки великої, страшної боротьби, боротьби ідей і матерії — саме тоді в крові та пожежах на Балканах настав рік Божий 1912.

У відблисках кривавих пожеж складали перші обітниці наші пластуни не в чужих оселях, не для завоювань — лише, щоб »з життям так поборотись, як з вітром у полі, минути обережно зрадливі яри« та тим домогтися, »щоб зір свій від праці при зігнутій спині підняв часом вгору наш стомлений люд«.

З цими обітницями пішли наші пластуни в життя, що кипіло збройним змаганням, боротьбою ідей та стихійних соціяльних сил.

Роки 1914—20 і далі аж до лихоліття 1939 р., що настало у всьому світі, а особливо для нашого »стомленого люду« — це безперервна боротьба проти зла за ідеали, що їх виголосив всесвітній скавтінґ: »Правдою, працею за волю й свободу!«

Чи лишилися тоді наші пластуни вірні своїй пісні: »Не зломимо своїх присяг, несемо гордо рідний стяг за правду, водю й свободу!«? Лишилися, і цим лишилися вірні ідеям всесвітнього скавтінґу. Тому то, не зважаючи на хибні принципи державних націй, нас визнано й прийнято до Світового Скавтського Братерства.

Там ви, юні й міцні, Ви ті, кого вже нема, або кому не вкриває паморозь голови, репрезентували народ, якого »нема«, народ-Прометей, наш народ.

Пригадуєте, як гордо маяв наш єдиний прапор, як ми почували себе хоч на хвилину »у народів вільних колі«, хоч на »нашій, не своїй землі« шаліла неволя, як ми вільними голосами протестували проти кривди, заподіяній нашому народові. Я це пам'ятаю і щасливий, що жив не дарма!

Надійшло лихоліття матеріялізму і гітлеризму, коли арґументом став ніж і насилля, лихоліття користання з шляхетних гасел для обдурювання мас в інтересах чи то груп, чи кляс, чи партій.

До скавтінґу почало напливати щось гучне, невластиве йому.

Надійшло лихоліття, ламали, ґвалтували ідеї. Але не всюди, ні! Палиця »святого Якова«, що її на Джемборі перед смертю дав скавтам Бейден Пауел, не завела тих, хто її узяв. Світовий скавтінґ утримав свої прапори і вони ще мають над нещасною землею, де далеко не все ще в порядку, де не досягнуто ще ідеалів »Правди, волі і свободи«.

Теж український народ не схилив голови перед ніякою диктатурою. Під прапорами свободи залишилася українська молодь і в ці роки великого лихоліття.

І тому старий Ваш друг — гайдамака, до того колишній ще з-перед кільканадцяти років член Команди СУПЕ, що разом із пластунами ділив радість і горе, мав право сказати Вам — пластунам, дітям »вольної волі«:

»Наш — український народ був завжди свободолюбний, тому нашому Пластові належить місце у всесвітньому скавтському рухові, як і нашому народів у »Народів вільних колі!«

Має бо правду сиве волосся!

»Новацький вогник« / (з табору новаків у Міттенвальді

„ПЛАСТОВИЙ БІЙ"

6. СІЧНЯ 1949

У святвечір Різдва Христового майже до кожної української родини в Німеччині загостили пластуни. Вітаючи приявних із святами, передавали вони всюди перше число »Життя« — Журналу Української Родини Закордоном.

Нетерпляче чекали ми на підсумки і звідомлення із своєрідного »бою«, змагу відбутого в різних осередках українських скитальців.

Вже кілька днів після Різдва знали ми, що наш журнал громадянство прийняло надсподівано прихильно. Так же само прийняли наш заклик Пластові Осередки. Гамбурґ, Ляйм, Байройт — що до Святвечора вимагали більше примірників журналу, ніж ми їм вислали. Але ж звання

ПЕРЕМОЖЦЯ В БОЮ 6. СІЧНЯ 1949

добув Осередок Ґнайзенав, біля Кобленцу у Французькій смузі Німеччини. На Маланку дня 13. січня пошта принесла нам такого листа:

Ґнайзенав, 10. січня 49.

. . . Не зважаючи на те, що до сьогодні ми не одержали журналу »Життя«, наказ Головної Пластової Старшини з дня 22. 12. 43 ми виконали. Пластовий бій 6. 1. 49 почали ми о год. 18-ій і він пройшов у нашому Осередку з великим успіхом.

На двісті родин, що живуть у нашому таборі, ми приєднали 166 передплатників журналу »Життя«. Всіх двісті не могли ми приєднати тільки тому, що саме на Святвечір французька влада перенесла частину українців до новозорганізованого табору в Брецельгаймі. Від 166 передплатників зібрали ми 407.— ДМ (чотириста сім німецьких марок). На які місяці вплачено передплату — найкраще зорієнтуєтеся із збіркових лист, що їх долучуємо. Просимо дуже вислати »Життя« для поданих нами передплатників. Але, щоб Видавництво не мало зайвих витрат на висилку журналу для окремих передплатників, пропонуємо Вам свої послуги: кожного місяця можемо доручити журнал передплатникам самі на місці.

Т. Багрійчук **В. Білашевський**

Жаліємо, Шановні Читачі, що не можемо кожному з Вас показати, як дбайливо, з усіми потрібними даними, виготовлено список тих наших перших 166 передплатників — справжніх й одиноких передплатників першого числа »Життя«, бо ж воно дійшло до них тільки вже після 15. січня ц. р. Інші пластові осередки (Ерлянґен, Пюртен, Ашаффенбурґ, Реґенсбурґ, Берхтесґаден, Бад-Кройцнах, Пфаркірхен, Бравншвайґ, Цуффенгавзен, Ґамбурґ-Венторф, Фрайбурґ) не залишилися позаду, але . . . приклад Ґнайзенав буде для всіх ще прекрасним зразком і дороговказом.

(З »ЖИТТЯ« ч. 2.)

Вам, Друзі-Пластуни, подаємо оце звітування Пластового Видавництва, Вам, які брали активну участь у цьому своєрідному змагу.

З довірочного наказу ГПС, що започатковував цілу акцію, хочемо ще навести тут одну з основних думок:

. . . вдержання Пластового Видавництва, а зокрема дальше видавання журналу пластового юнацтва »Молоде Життя« залежить від того, чи ми зуміємо нашими виданнями зацікавити якнайширші круги українського громадянства . . . Від того, як ми зуміємо поставити журнал »Життя«, залежить дальша доля журналу пластового юнацтва »Молоде Життя« . . .

Ваша жертвенна допомога дала нам перші успіхи. Ми не в силі відмітити заслуг кожного з Вас і Ваших з'єднань і назвати кожного чи кожне зокрема. Хай почуття виконаного обов'язку і доброго діла буде найкращою надгородою за Ваш труд. Але:

»Солом'яного вогню« для вдержання журналу мало. Перед нами ще місяці важкої напруженої праці, щоб журнал вдержати, підбудувати й розбудувати і змістом і

зверхнім виглядом так, щоб ми могли справді ним гордитися.

Це можливо тільки спільним зусиллям нас усіх!

Передусім треба забезпечити журнал матеріяльно. І тому:

Подайте руки —

Ставайте передплатниками —

Приєднуйте нам прихильників — читачів!

Наш перший цілорічний передплатник — інж. О. Тарнавський, Мюнхен, приєднав нам п'ятьох цілорічних передплатників (перший ряд), які зобов'язалися приєднати по п'ять нових цілорічних передплатників (другий ряд), що в свою чергу приєднають знову ж кожен ще по п'ять передплатників (третій ряд), які . . . і. т. д., і т. д.

Творіть і Витакий ланцюг!

Проголошуємо:

ЗМАГ А: котрий ланцюг осягне **найскорше** повних п'ять рядів.

ЗМАГ Б: Котрий ланцюг назбирає **найбільше** звен — повних п'яток цілорічних передплатників — до кінця червня ц. р.

. . . й одну ЗАГАДКУ — для наших Читачів і для нас: скільки ланцюгів будемо мати до кінця червня 1949 і скільки з них досягне повних п'ять рядів.

(Передплатники, які вже вплатили цілорічну передплату, можуть бути ініціяторами ланцюга або й теж можуть включитися до творених звен!)

До цих змагань ми закликаємо усіх пластунів і пластунок і не сумніваємося, що так, як і перший, виграємо теж усі чергові бої! Г. П. С.

ВИЇЖДЖАЮЧИ ЗА КОРДОН НА НОВІ МІСЦЯ ПОСЕЛЕННЯ ПОДАВАЙТЕ ЗАВЖДИ ВАШУ НОВУ АДРЕСУ ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ СТАРШИНІ У МЮНХЕНІ І ВИСИЛКОВІЙ СТАНИЦІ В АВҐСБУРҐУ

ПОДЯКА ВЕРХОВНОГО ПЛАСТУНА

Оцим складаю свою сердечну подяку всім тим пластовим установам й окремим пластунам і пластункам з Німеччини, Австрії і Канади, що під час мого піврічного побуту у шпиталі спішили мені з моральною а то й матеріяльною поміччю. Водночас дякую щиро й тим, які надіслали свої побажання з нагоди Різдва Христового і Нового Року. Приймаю це як вислів довір'я до моєї особи та вияв пластового побратимства, і з своєї сторони бажаю їм усім, як теж усьому пластовому товариству у новому році сповнення спільних нам мрій і бажань.

Мюнхен, дня 31. січня 1949.

Сірий Лев

ПЛАСТОВА ТРАДИЦІЯ

Пластовий табір Туря Ремети 22 роки тому

Під проводом скм. Л. Бачинського ужгородські пластуни влаштували 1927 року пластовий табір в Туря Реметах.

Табір тривав 30 днів. Учасників було 87. Таборували серед гарної природи в лісі, під шатрами, побудованими на дерев'яних підставах.

Кухню вимурували пластуни з каміння і взагалі всі піонерські праці виконали пластуни.

В таборі відбувалася підготовка до пластових проб, давали вистави в сусідньому селі, завели радіо, пластуни відбули змагання за першенство у пластових грах, ряд мандрівок на скелю Льва, на гору Магурицю, на Полонину Рівну, на замок в Кам'яниці тощо. Крім того влаштували велику ватру для людности, видавали пластовий часопис »Таборит«. Під час однієї з ватер відбулася присяга пластунів, 12 з-поміж них надано пластові прізвища і т. ін. Працював теж гарно фотографічний гурток.

Табір відвідало багато гостей. Найдорожчими гістьми були наші брати з Галичини. Кілька днів у таборі гостював брат скм. А. Фіґоль, теперішній наш Голова ГПС, його сестра, скм. Біленький і Гуцулка.

Переходили вони кордон через Говерлю і своїми відвідинами скріпили єдність пластунів Галицької і Карпатської України, яка, хоч і була в рямках ЧСР, але ж закарпатський Пласт організаційно й духово належав до Українського Пластового Уладу у Львові.

Удержання табору коштувало 5788 чеських корон. Ніяких допомог пластуни не мали. Все організували власними силами. До дому вернулися всі здорові.

За ужгородським »Пластуном« (ч. 2. за квітень 1928).

ВЖЕ ВИЙШЛО 2. ЧИСЛО »ЖИТТЯ« ЗА ЛЮТИЙ 1949

Кожна Пластунка і Кожен Пластун дбають про те, щоб передплатниками »Життя« стали їх Батьки, Рідні і Знайомі!

Ціна багатоілюстрованого числа тільки — 1.— ДМ

ВЕЛИКИЙ ЧУДОДІЙ

Мати малого Томи важко захворіла. Пізно ввечорі прийшов лікар, оглянув хвору і заявив, що потрібна негайна операція. Але операцію можна зробити лише вранці, при денному світлі, бо світло нафтової (гасової) лямпи було слабе. Тільки чи проживе хвора до ранку?

Малий Тома ввесь стривожений. Його дорога, люба мама може померти. Ні, це неможливо! Він мусить рятувати маму!

І Тома находить рятунок. Не даром у нього гострий, спостережливий змисл. Він ще давніше помітив, що дзеркала зміцнюють світло. Він кидається прожогом до недалекої залі й приносить звідтіля велике дзеркало, поруч нього під різними кутами ставить менші дзеркала й тоді пригягає за руку недовірливого лікаря. Обличчя лікаря прояснюється: дзеркала збільшили силу світла так, що можна відважитися на операцію. Мати врятована!

Згодом Тома врятував життя своїй сестрі і сотням інших людей.

Тома часто бавився з своєю сестрою. Граючись, вони навчилися порозумітися свистілкою: свистали букви азбукою Морза — довгими й короткими свистами.

Одного дня поїхала сестра поїздом до близького міста й повинна була вернутися ввечорі. Малий Тома вийшов на залізничу станцію і ждав повороту сестри. І от неждано прийшла страшна вістка: залізнична служба довідалась, що вода, після зливи в горах, зірвала недалекий залізничий міст, а поїзд уже виїхав з сусідньої станції. Повідомити машиніста про небезпеку не було ніякої можливости. А в поїзді сотні людей, між ними й Томина сестричка!

Тома довго не думає. Він заявляє начальникові станції, що паровим гудком льокомотиви може повідомити сестру про небезпеку. Хоч і з недовір'ям, але начальник погоджується. Тома під'їздить паровозом до самої ріки і ввесь час паровим гудком подає вістку про зірваний міст. Коли з другого боку наближався загрожений поїзд, сестра почула знайомі їй довгі й короткі гудки. Почала прислухатись і зрозуміла страшну вістку. Зразу ж повідомила кондуктора, який своєчасно затримав поїзд. Життя сотень людей було врятоване!

Оці дві події з життя малого Томи і були ніби предвісником його майбутнього великого життєвого шляху. Малий Тома, що змалку цікавився прикметами дзеркал й азбукою Морза, згодом став відомою на ввесь світ людиною. Тома Едісон — це ім'я й прізвище великого добродія людства, великого винахідника, що обдарував людство поверх тисячу винаходами. В 1947 році минуло сто літ з дня його народження (в Америці, в місті Мілян, 11 лютого 1847 р.).

Тома змалку тримався осторонь від своїх ровесників, а в школі погано вчився. Учителі й сусіди вважали його дурником. Тільки одна мати добре знала свого сина — вона знала, що він був кмітливим і всім цікавився. Після трьох місяців забрала вона Тому зі школи і сама його вчила й виховувала. Тома вже ніколи після того не ходив до школи, але сам читав багато різних, передусім технічних книжок, які дуже любив. З 13 року життя почав сам на себе заробляти. Це сталося тоді, коли він урятував поїзд із сотнями людей. Всі залізничники почали його, хоч малого, поважати і дозволили йому продавати в поїзді часописи.

Тома Альва Едісон

Заробіток був невеликий, але одного разу відкрив він у вантажнім вагоні друкарську прасу, що не мала свого власника. На цій прасі почав Тома друкувати власний часопис. Вістки він збирав від подорожніх і друкував їх у своїй газеті раніше від інших часописів. За зароблені гроші завзято купував усякі технічні й хемічні книжки. Незабаром у поштовім вагоні особового поїзду він влаштував собі власну хемічну лябораторію-робітню, в якій почав робити всякі досліди. Так, на колесах поїзду, минув Томі 15. рік життя.

Одного дня в лябораторії Томи стався вибух і фосфорний вогонь загрожував пожежою. Розгніваний кондуктор викинув молодого »хеміка« разом з лябораторією і з друкарською прасою з вагону на рейки.

Тоді Тома забажав стати телеграфістом, але в телеграфному уряді просто висміяли п'ятнадцятилітнього хлопця. Все ж йому допоміг один випадок, вірніше його добре діло: майже з-під коліс швидкого поїзду він вихопив маленького хлопчика, що безтурботно бавився на залізничних рейках. Врятований хлопчик був сином начальника станції. З вдячности за врятування дитини начальник прийняв Тому за учня-практиканта при станційному телеграфі. Вже після чотирьох місяців молодий Едісон став знаменитим телеграфістом і міг знову заробляти на хліб. У 20-році життя переїхав він до Нью-Йорку, столиці Америки, як пресовий телеграфіст. Тут знову йому пощастило: новий телеграфний апарат, що показував біржовий курс для маклерів, зіпсувався. Найкращі спеціялісти-знавці не змогли знайти причини пошкодження. Фабриці загрожувала втрата довір'я до її нових розреклямованих апаратів. І Едісон рятує добру славу фірми. Він відкриває одну зламану пружину, направляє її і апарат далі працює бездоганно. Врятована фірма іменує 22-річного телеграфіста діловим керівником підприємства і таким чином, Едісон стає фабрикантом телеграфних споруд та влаштувань. Він винаходить нові, кращі показники біржевого курсу, будує телеграфні лінії і поширює підприємство численними філіями-відділами з сотнями працівників. Згодом переносить фабрику і свою лябораторію до затишного Менльо-Парку, де стає відомим на ввесь світ »великим чарівником« — винахідником багатьох різних апаратів.

Він винаходить дуже простий апарат, що записує й відтворює людський голос, сьогоднішній грамофон. Коли висланник Едісона показав грамофон професорам французької академії наук у Парижі, один розгніваний професор назвав висланника обманцем і черевомовцем. Свій апарат Едісон поліпшив кругло сотнею патентів, а одна американська фірма вже давно випустила в світ мільярдову грамофонну плиту.

Поліпшив Едісон також і телефон, вможлививши розмови на найдальші віддалі. Він, власне, винайшов т. зв. вуглевий мікрофон, що міститься в телефонній трубці.

Одначе, чи не найбільше діло Едісона це винайдення електричної лямпочки, про яку він думав ще змалку, з часу хвороби й операції його матері при нафтовім світлі. Йшло про те, щоб знайти таку нитку, яку б електричний струм розжарував, але яка б не спалювалася занадто швидко. Після довгих місяців багатьох спроб, він досяг своєї мети: понікельована і дбайливо повуглена нитка з невибухаючої стрільної бавовни, замкнена в шкляній грушці без повітря, горіла ясно 50 годин! Але й цим успіхом Едісон не задовольнився. Він постійно поліпшував свою лямпочку, пробуючи нитки різних рослин. Випробував ще шість тисяч різних ниток коштом 100 тисяч долярів.

Електрична жарівка була готова, але все ж сама електрика була тоді ще дуже дорога. Винахідливий ум великого чародія і тут досягає успіхів: Едісон будує генератори електричного струму, які вводила в рух парова машина, будує також ряд електричних інсталяцій і за три роки після винаходу жарівки урухомлює в Нью-Йорку першу в світі електрівню. Звідтіля електричне світло й тепло переможно здобуло всю земну кулю й освітило її мільйонами електричних лямп у містах і селах.

На всій земній кулі відомий також його винахід фотографічного кіноапарату, а згодом »кінетофону« для одночасного фотографування образу і схоплювання звуків. Отже, звукове кіно, яке так часто відвідуємо — це та-

Всі пластові видання можна набувати й замовляти у Висилковій Станиці Авґсбурґ, Сомме-Касерне 1. Українська Пластова Колонія Кооперативи »Пласт«

Привітання з Амберґу

Ми — сидячи на валізках та більш або менш нетерпляче очікуючи транспортів — шлемо Вам — українським пластунам наш останній привіт з Европи. Але ж не журіться! Ми ще зголосимося! Незабаром почуєте про Левка з арґентінських пампасів, напише Вам і Славко, скільки крокодилів він зловив. Михайло й Ірця писатимуть, чи дуже злякалися кенґуру, Неля і Люба знову, як їм »господариться« в Канаді і наш багатонадійний золотокоп Запорожець-Ромко (вся надія ЦПК) напише напевно, скільки золота видобув . . .

Всі симпатичні особи, стоячи одного ранку в безконечному »хвості« в Амберґу за сніданком, вирішили, що є куди більш поетичні речі, як оці »черги«. От хоч би і пластова ватра.

Задумали, зробили. В понеділок 18. жовтня м. р. в залі Імка зібралися наші пластуни і запрошені чужинецькі скавти. Посередині ватра і по залі розкидане золоте листя пригадувало, що це вже остання в Баварії наша осінь. Забули ми про всі турботи за веселими скечами латвійців та естонців, слухаючи пісень польських скавтів, придивляючись до виступів литовок, мадярів та інших. Окремі виступи ми переплітали українськими піснями. Але найбільше нам подобався шотляндський танок, виведений — під гучні оплески присутніх — членами американських та канадійських консулятів.

І закінчувалося, як завжди, піснею »Ніч вже йде . . .« І як завжди, полум'я ватри осяяло нам руки, сплетені дружбою.

Атенка із »Перших Стеж«

кож чудовий подарунок людям від великого чародія.

За все своє 84-річне трудяще життя великий чародій з Менльо-парку зголосив в уряді 1328 патентів а своїми винаходами створив промисловість, яка сьогодні затруднює 4 мільйони працівників та продукує величезні вартості.

Тома Альва (друге ім'я) Едісон не був ні ученим фізиком, ні хеміком, ні тим більше математиком. Він не вчився в школах, зате дуже вперто здобував знання самотужки і працював, працював. Сотні винаходів Едісона — це не тільки твір бистроти його ума, це, передусім твір його величезної наполегливости. Свої геніяльні винаходи він довершував шляхом, передусім, дослідів і численних спроб. (Щоб збудувати, напр., легкий і тривалий електричний збірник-акумулятор, він провів 50 тисяч спроб). Вроджена бистрота ума, спостережливість, працьовитість, а при тому доброта серця — ці прикмети з самого малку вели малого Тому від успіху до успіху в його праці для добра людей. І тому не дивно, що коли 18 жовтня 1931 року не стало в живих великого чародія, то не тільки Америка, але і ввесь світ віддав йому свою шану. Сьогодні його ім'я — безсмертне. Одночасно воно стало ніби символом технічного розвитку й поступу світу.

☆

Пояснення слів: б і р ж а — місце, де підписують торговельні умови, устійнюють ціну товарів і вартість грошей чужих держав; б і р ж е в и й к у р с — устійнена біжуча ціна чужих грошей; м а к л е р — торговельний посередник; р е к л я м а — різні способи захвалювання товару.

Від Головної Пластової Старшини

В справі пл. відзнак і Присяги

До відома Головної Пластової Старшини доходять відомості, що в деяких країнах українські пластуни з різних причин замінюють українські пластові відзнаки чужими скавтовими відзнаками.

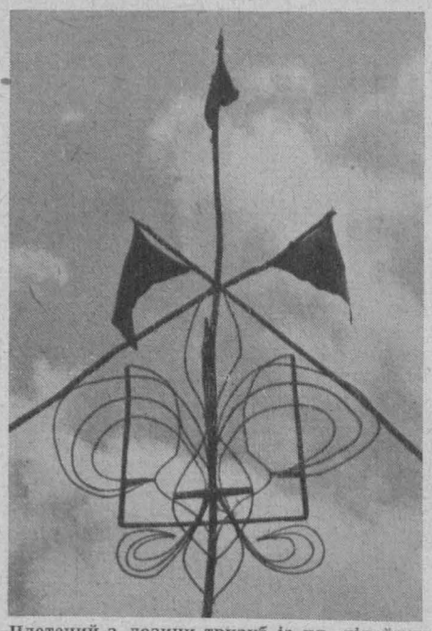

Плетений з лозини тризуб із пл. лілейкою над брамою до табору в Еґґ

Фото: З. Томків

Wicker-Work showing the Trident and the Scout Lily. Camp Egg — Entrance-Gate.

Головна Пластова Старшина звертає увагу, що пластова лілея з тризубом є зовнішньою ознакою приналежности до Союзу Українських Пластунів і самовільна заміна її на іншу є те саме, що зречення з членства в Українському Пласті. Якщо в якійсь країні виникне потреба — з огляду на місцеві обставини — завести зміни чи доповнення щодо відзнак, — ГПСтаршина дасть відповідні розпорядження в порозумінні з Краєвими Пластовими Проводами.

За відомостями ГПСтаршини трапляються теж випадки, що окремі пластуни складають пластову Присягу не за приписаним в Українському Пласті текстом. Буває також, що заприсяжені вже в Українському Пластовому Уладі пластуни складають іще раз пластову Присягу за текстом іншим, як той, що обов'язує в Українському Пласті.

Головна Пластова Старшина з'ясовує всім тим пластункам і пластунам, які в наслідок короткого свого пластування не засвоїли ще достатньо належного розуміння суті пластової Присяги, що:

пластову Присягу складає пластун тільки один раз і то тільки за текстом, обов'язковим у його скавтовій організації. Випадки, коли пластун поновлює чи скріплює свою пластову Присягу, докладно визначено теж у приписах його організації. За постановою XI. Міжнародної Скавтової Конференції 1947. р. українські пластуни на місцях свого нового поселення складають Присягу за формою, обов'язковою в Українському Пласті. Місцеві Національні Скавтові Організації можуть, щоправда, вимагати, щоб до тексту української пластової Присяги вставлено додаток про льояльність до країни замешкання, однак, такі домагання треба в кожному випадку зголошувати ГПСтаршині і лише з її дозволу вільно складати присягу за новим текстом, що вона устійнить.

В справі пластових публікацій

Головна Пластова Старшина пригадує всім пластункам і пластунам НАКАЗ ГПСтаршини з дня 7. 5. 1947., поміщений у »Пластових Вістях« ч. 1/47, черга 13. у видавничих справах.

Згідно з цим наказом кожна задумана пластова публікація (незалежно від способу її помножування: друк, літографія, циклостиль і. т. і.) мусить бути своєчасно передана Краєвому Пластовому Проводові для одобрення.

Натомість всі праці, написані пластунами, змістом яких є історія або ідеологія Українського Пласту, мусять бути перед виданням передані Головній Пластовій Старшині до одобрення, — навіть коли б вони мали появитися в якихось н е п л а с т о в и х виданнях.

Пригадуючи це, Головна Пластова Старшина підкреслює, що НАКАЗ із 7. 5. 1947. обов'язує дальше і всі пластунки і пластуни мусять його придержуватися.

Виключення з Пласту

Колишній пластун-сеньйор Іван ВОРОБЕЦЬ-КАРПАТСЬКИЙ, член 6. Куреня УПС, давніше в Осередку праці УПС Ашафенбурґ, потім у Віндсорі (Канада), нар. 14. I. 1914 р., є правосильно виключений з Українського Пластового Уладу з днем 14. 11. 1948. р.

З'ЇЗД ЧЛЕНІВ СУП

Черговий Звичайний Загальний З'їзд членів Союзу Українських Пластунів відбудеться під час латинських Великодніх свят у днях від 15. до 18. квітня б. р. Місце і подрібна програма будуть подані своєчасно до відома Управнені до участи в з'їзді сеньйори і старші пластуни.

ПЛАСТУНИ-ФІЛАТЕЛІСТИ!

Пластове Філателістичне Бюро має на складі комплекти марок, виданих Головною Пластовою Старшиною з приводу 35-річчя Українського Пласту і Джамборі 1947 у Франції, як також нововидані марки Української Національної Ради.

Комплекти цих марок можуть бути цінним придбанням для Вашої збірки чи й гарною декорацією для Пластової домівки.

Серія »Український Пласт« — 12 вартостей 1.75 ДМ,
Серія »Свято Весни« — 4 вартости 0.75 ДМ,
Серія Української Національної Ради 2.05 ДМ.

(На порто треба додавати листову поштову марку).

Всі замовлення і зібрані старі поштові марки для ГПС просимо надсилати на адресу:

Ukrainischer Pfadfinderbund
(für F. B.)
München, Dachauer Str. 9/II

З мандрівок по рідному краю

Бахчисарай - столиця кримських ханів

У нашій родині від батька до сина переходило оповідання про те, як один з наших прадідів потрапив до татарського полону, прожив більше як десять років у Бахчисараї і про те, як пощастило йому втекти »на тихі води, на ясні зорі«, в любу Україну, на Поділля до своїх.

Нераз вечорами, бувало, ми — діти — слухали батька, що розповідав нам прадідові пригоди. З напруженою увагою слухали, як затягнувся на шиї аркан, як — мов отара — ішли бранці в далеку неволю, як не схотів прадід зрадити віру й Батьківщину — »побусурманитися ради лакомства нещасного«.

Розповідаючи, батько захоплювався й сам і забував про пізню пору і тільки голос мамин: »Моліться, діти, і спати« — вертав нас до дійсности.

У наших дитячих іграх неминуче фіґурували й козаки, і татари, і бранці, і тяжка втеча з неволі . . .

☆

Минули дитячі роки. Юнацька пора принесла балато нового, але незабутні оповідання залишалися яскраві і свіжі, як і колись.

Я саме закінчив середню школу і відпочивав, нетерпляче чекаючи першої лекції в університеті, коли одного разу батько запропонував мені поїхати в справі до Севастополя. — »Ти зможеш також здійснити своє давне бажання і побувати в Бахчисараї« — додав немов між іншим батько. — »Крим, Бахчисарай, наша боротьба за рідний край« — блискавкою майнуло мені в голові.

Нетерпляче чекаю на день від'їзду. Знайомий шлях до Києва, де треба було пересісти до іншого поїзду. Обираю маршрут: Київ-Полтава-Лозова-Севастопіль.

Крізь вікно вагону дивлюся на розлогі поля Полтавщини. Станція — Кононівка. Навколо лани, оспівані Коцюбинським. Гребінка, Лубні . . . Скільки спогадів! Усі ж ці місця пов'язані з нашими видатними людьми, з нашою славою, з нашою історією, такою величною, такою своєрідною.

Дедалі за Полтавою зникають горби, починається щирий степ, що йде аж до Сиваша — Гнилого моря. Пізньої ночі дістаємося до Криму.

На світанку поїзд підходить до станції Бахчисарай. Виходжу на під'їзд. Де ж місто? Коло двірця кілька будиночків, шосе, в далечі синіють гори. До мене звертається візник-татарин, пропонуючи відвезти до міста. Добрий фаетон — кошик з полотняним дашком над ним. З-заду приробленo сидіння для однієї людини. Це типовий кримський екіпаж, такий не схожий на загально-европейські. Їдемо, — перед нами й за нами хмара білої куряви. За яких 15-20 хвилин під'їжджаємо до благеньких воріт — арки, збудованої, як я довідався пізніше, перед відвідинами Катерини II. після »прісоєдінєнія« Криму р. 1783.

☆

Місто розташоване в межигір'ї; з двох боків його стискають мерґелеві горби. Воно, мов звір у лігві, заховалося між цими горбами, що й не помітиш його здалеку.

Спинившися в »готелю« з невдалою претенсією на »европейськість«, іду, бажаючи швидше оглянути місто.

Вузенькі, покручені вулиці, сила невеличких крамниць, де продають виноград, персики, ґранати та інші овочі. Крамнички з чув'яками різних кольорів, круглими татарськими шапками з вишитим золотом денцем. Не менше кав'ярень та своєрідних ресторанів, що тут перед вами, на вулиці смажать шашлики (шматочки баранячого м'яса), готують чебуреки (щось подібне до наших вареників, але набагато більших). Пахне розтопленим баранячим салом, тхне димом. Вражає велика кількість мусулманських церков-мечетів: що тридцять-сорок кроків зринає перед вами мечет з прибудованим мінаретом замість дзвінниці. На молитву скликає не дзвін, а сам мулла або муедзин — мусулманський священник, який кличе вірних з балькончика мінарету. Мінарети щонайрізноманітніші: то високі, стрільчасті, кам'яні з півмісяцем на гостроверхій бані, то простенькі дерев'яні з таким же однак півмісяцем.

Прямую на невеличку площу, переходжу містком через Чурюк-су, маленьку річечку і переді мною головний вхід до ханського палацу. Палац довгий, двоповерховий, з бічними прибудовами і невеличкими коминами на даху. Не один раз він горів, не один раз його »реставрували« і дуже невдало. Стіни побілено вапном і де-не-де помальовано синьою фарбою, щоб надати будові »східнього« вигляду. Це звичайно робота російських »реставраторів«.

У середині палац майже порожній: усі меблі давно вивезено. Цікава велика заля суду. На другому поверсі її оточує коридор, зашитий дерев'яними стінами-решітками, крізь які хан, невидимий суддям, міг спостерігати, як відбувається правосуддя. Гарний невеличкий палацовий садок вабить своєю субтропічною рослинністю: тут і вічно-зелені лаври та кипариси, що стрункістю нагадують наші тополі, тут і ґранати, чимало різних квітів. У напівтемному вогкому підвалі стоїть »фонтан сліз« — сторчова мармурова плита з арабським орнаментом і низкою чашечок, в які по черзі падають краплі води. Цей фонтан збудований в пам'ять ханської бранки Марії Потоцької, що — за леґендою — трагічно загинула.

З почуттям розчарування залишаєш палац: усе вивезено, знищено, а ні то попсовано »реставраторами«.

Поруч з палацом величезний мечет, де поховані хани та їхні родини. Надгробки дуже прості, витесані з місцевого каменю у формі труни. У головах ханів стоять невеличкі кам'яні стовпчики, що закінчуються витесаними з

Теодосія на Криму — фото: Арх. БК.

Вже появився третій зошит єдиної в своєму роді і єдиної в світі книжки

Лорда Бейдена Пауелла

»СКАВТІНҐ ДЛЯ ХЛОПЦІВ«

в українському перекладі.

Ціла книжка вийде шістьома зошитами багато ілюстрована (200 ілюстрацій)

Ціна окремого зошита 1.50 ДМ.

Висилайте гроші на адресу Центральної Пластової Каси

Микола Зеров

ЧАТИРДАГ

(Із Кримських сонетів)

Біжить шосе. Прозорим фіолетом
закам'янілі хвилі дальніх гір
укрили паділ, де шумить Салгір
і спить село з похилим мінаретом.

Черешні над камінним парапетом,
у білій куряві заїжджий двір,
а в небі, переймаючи простір,
піднісся Чатирдаг двійним наметом.

Безсилі перед ним падуть горби:
На ржаві буки, на густі граби
наліг він полониною німою;

і тільки вітер та ставний вівчар
обходять вдвох побожною ходою
богам висот поставлений вівтар . . .

Чатирдаг — гірський масив на Криму, похожий на двійний намет, коли до нього під'їздити З Симферополя до Алушти. Салгір — найбільша річка на Криму; вливається до Сивашу.

каменю фесами, обвитими чалмами. Деякі надгробки просто дерев'яні, покриті дешевеньким крамом. Коло кожного надгробка переклад арабського напису на ньому.

З усього, що залишилося від ханів, це місце їх останнього спочинку справляє чи не найсильніше враження. Ось надгробок хана Менглі-Гірея, що на прохання свого приятеля московського князя Івана III. напав у XV. в. на Київ, пограбував його, одіславши приятелеві дарунок — святі сосуди із св. Софії.

Тут лежать усі ті, що колись руйнували Україну, що тисячами забирали українських бранців, залишаючи їх у себе у тяжкій неволі, або продаючи на базарах Козлова (сьогоднішня Евпаторія), або Кафи (сьогодні — Теодосія), як рабів. Тепер тут — тиша, спокій . . . Усе минуло, пішло безвісти, у небуття, не лишивши по собі слави, бо там, де панувало насильство, знущання, розбій — там не лишається вона.

Власне кажучи, у Бахчисараї немає на що більше дивитися. . Є ще кілька мавзолеїв — споруд над похованими. Вже тоді, коли ми там були, усе це руйнувалося, усе було в жалюгідному вигляді, як і сама столиця колись грізних ханів, за царату — »заштатний город симферопольського уезда«.

Проте саме місто було досить цікаве своїм своєрідним виглядом, вуличним життям, постатями татарок у широкому чорному одязі, у чадрах, що запинають обличчя, чоловіки у чорних круглих баранячих шапках із золотим гаптуванням колом посередині, викриками мулл з височини мінаретів на молитву.

(Закінчуючи, треба ще сказати, що за наказом Совєтського уряду донедавна »Кримська Автономна Соціялістична Совєтська Республіка« перестала існувати, а мешканці-татари »переселені« у »відповідні« кліматичні умови на Урал та Алтай. Що почала колись Катерина II., скінчили совєти).

В. І.

Із пластового світу

XII. СВІТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ СКАВТОК І СКАВТОК-ПРОВІДНИЦЬ

В днях 13. до 23. серпня м. р. відбулася в Куперставн (США) XII. Світова Конференція Світової Асоціяції Скавток і Провідниць. В цій конференції взяли участь скавтки 23 держав усіх

Зима на Криму

частин світу. Господарями Конференції були США, Канада і Бразилія. Провід був у руках Леді Бейден Пауелл Начальної Світової Скавтки. Голови держав-господарів — президент Трумен, президент міністрів Мекензі і президент Бразилії Дутра надіслали свої привітання для Конференції, підкреслюючи в них важливість скавтського руху як засобу для закріплення миру і досягнення міжнародного порозуміння.

Конференція відбулася у 22-ліття існування Світової Асоціяції Скавток. Вона, як заявила під час відкриття Леді Бейден Пауелл, не мала метою виносити якихсь спеціяльних постанов чи вводити нові зміни у програму й методи виховання скавток. Завданням Конференції було поділитися досвідом і досягненнями дівочого скавтизму в окремих країнах та устійнити пляни на майбутнє.

В члени Асоціяції принято скавток Греції, Італії і Філіпін. В члени-кандидати прийнято організації скавток Мехіко та Ліхтенштайну.

Українські пластунки та інші ДП-скавтки сподівалися, що під час Конференції буде вирішена справа їх прийняття до Світової Асоціяції Скавток. На жаль вирішено тільки, що Бюро Асоціяції вишле свого представника в західні смуги Німеччини, щоб прослідити можливості координації скавтських ДП-з'єднань із рухом Скавток-провідниць.

На Конференції схвалено, що відзнакою скавток має бути листок конюшини золотої барви на синьому тлі.

Чергова XIII. Світова Конференція Скавток відбудеться в Англії в 1950 році.

БУЛАВА КОМАНДАНТКИ ПЛАСТУНОК

Реферат УСП-ок

подає до відома:

Проби УПЮ у старшо-пластунстві склали:

а) **на ступінь розвідчиці:**
Бризгун Оксана, Дереш Володимира, Кисілевська Володимира, Мерена Неля, Мисевич Люба, Павликовська Віра, Палій Ліда, Шарко Тереня, всі із »Перші Стежі«, II Курінь УСП-ок, Мюнхен, Перецька Степанія, Самост. Гурток УСП-ок, Фрайман, Храплива Леся, »Лісові Мавки«, IV Курінь УСП-ок, Ерлянґен.

б) **на ступінь вірлиці:**
Антонович Ірина, Білозор Наталка, Мосора Дада — всі три з »Перші Стежі«, II Курінь УСП-ок, Мюнхен, Заяць Оксана, Сам. Гурток »Буриверхи«, Міттенвальд.

РІЗДВЯНЕ ДОБРЕ ДІЛО У ЧАСТИНАХ УПЮ-ок.

З нагоди Різдва, як і що року, пластунки мали сповнити »щось доброго« для других. Цього року більшість пластунок шукали за нагодами добрих вчинків у своєму середовищі. І так:

28-мий Курінь УПЮ-ок ім. О. Кобилянської у Берхтесґадені:

1) вислав пакунок із солодощами своїй хворій товаришці, що перебувала у лікарні,
2) обдарував одну незаможню родину святочним печивом,
3) злагодив святочний пакунок для українських вояків,
4) вислав святочні побажання українським пластункам, що виїхали у далекі заморські країни.

2-гий Курінь УПЮ-ок ім. Лесі Українки у Міттенвальді переслав перед Різдвом до СХС пакунок із тістечками для хворих українців, що перебувають у лікарні на Швабінґу.

22-гий Курінь УПЮ-ок ім. Лесі Українки на Фраймані:

1) на Свят-Вечір відвідували хворих на Швабінґу та роздавали їм святочні подарунки,
2) помагали приготовляти спільний Свят-Вечір, що його улаштовувано для студентів на Фраймані,
3) молодші гуртки ходили з вертепом на прикрашення місцевої греко-кат. церкви,
4) ходили з колядою на ЦПУЕ та на »Курінний заробіток«,
5) зробили святочні порядки в кімнаті свого самітного професора.

Звіти про добрі діла інших Куренів УПЮ-ок ще надійдуть.

Булава Командантки Пластунок складає щиру подяку всім Новацьким Гніздам, Юнацьким Куреням, Кошам Пластунок та всім Пластункам, які надіслали їй святочні та новорічні побажання, свою найщирішу подяку за пам'ять та побажання, надихані бажанням служби Батьківщині та віри в її кращу майбутність.

Скоб!

Булава Командантки Пластунок

Що пластун - то радист!

Саме сорок років тому Бі-Пі зорганізував перший пробний пластовий табір. Це був час, коли дозрівала ідея Скавтінґу. В першу чергу треба було визначити, що саме вимагатимемо від майбутніх скавтів. Ці вимоги найкоротше зібрані в пластових пробах.

Нас цікавить особливо одна вимога: пластун-скоб має вміти приймати і висилати депеші азбукою Морза, або й семафором, зі швидкістю 16 букв на мінуту (англійські й американські вимоги). Чому Бі-Пі вложив до пластових проб цю вимогу? —

Безперечно, сиґналізування має велике вишкільне й виховне значення. Рівнож важне його практичне значення: вміння порозумітися з другим на »велику« віддаль (»віддаль« у знаках наведення, бо не більшу, як оком можна досягнути!). Але найважніше значення сиґналізування — інше.

Легенями Англії, що давали їй можливість дихати: вдержувати зв'язок з цілим світом, вивозити продукти свого промислу та привозити, все, що потрібно (а Англія, як знаємо, зовсім не є самовистачальна!) — є світове море. Без нього могла б вона, немов без повітря, — задуситися. І Бі-Пі це знав і задумав підготовити англійську молодь до майбутньої служби на морі. Тому також він вкладає до пластових проб вимогу наймодернішого тоді засобу комунікації на віддаль — знакування прапорцями азбукою Морза і семафором.

Наші умовини куди інші від англійських. Ми вправді також доторкаємось морського побережжя і для нас буде важним мореплавство, але у ще більшій мірі буде для нас важним повітреплавство! Повітряний простір над нами — буде нашими легенями! Але й Англія й Америка, що куди більше зв'язані з морем, ніж Україна, — сьогодні стараються всіми силами розвивати повітреплавство. Американські виховники кинули клич: »Наша завтрішня молодь мусить привикнути до повітреплавства так само, як сьогодні вона привикла до автомобілізму!«

За сорок років багато дечого змінилося у світі техніки! Сьогодні не тільки повітреплавство (його швидкість, точність і безпека), але й мореплавство й інші ділянки суспільного життя послуговуються виключно — радієвим зв'язком. Для радія немає віддалі: нещодавно американські вчені дістали назад на землю відбиті з місяця радієві сиґнали! Радіо дозволяє вдержувати зв'язок безпосередньо з кожним пунктом землі. І для того не потрібно якихсь незвичайних устаткувань: аматори-радисти доказали, що цього можна досягнути мінімальним устаткуванням і незначною енерґією! Маємо приклади, що аматори-радисти вдержували поміж собою зв'язок на віддаль тисячі кілометрів при енерґії 1/100 вата в антені (жарівочка кишеневого ліхтарика зуживає біля 1 вата!)

А яке значення має радіо-аматорство для нації-держави! Уявіть собі, що з вибухом війни майже 50 000 американських радистів-аматорів приголосилося до військової служби, віддаючи так величезну прислугу своїй державі! При великих стихійних нещастях аматори-радисти вже не один раз дали свою поміч для рятування життя і маєтку своїх співгромадян, коли інший зв'язок був перерваний. Кожна наукова чи дослідна експедиція бере сьогодні зі собою аматора-радиста для вдержування сталого зв'язку зі своєю батьківщиною.

Радіо-аматорство — дуже приємна й цікава забава, але й дуже потрібна й корисна — для своєї держави. В наших теперішніх умовинах ми маємо величезні можливості для аматорської праці, можливості, яких ми в нормальних умовинах ніколи не мали. Будемо їх мати знов щойно у своїй державі — але чи це не буде трохи пізно?!

Вправді тепер є труднощі з набуванням відповідного устаткування. Але якусь там радіо-лямпочку зі старих військових запасів можна все ж таки ще й сьогодні роздобути. Дещо можна купити в склепах, дещо зробить зручний аматор сам. Головна перешкода не в тому! Головна перешкода — в малому розумінні нашої молоді величезного значення найновіших здобутків техніки — для своєї державности! В недостачі охоти працювати над собою і набувати потрібне знання, бо радіо-аматорство вимагає також багато праці і багато знання. Але заохотою є нам свідомість, що це дійсно конкретна й реальна праця для добра своєї нації! Тому нашим кличем мусить бути:

»Що пластун — то радист!«

Приблуда.

ЦІКАВІ ДОВІДКИ ПРО КНИЖКУ

Найбільш поширеною є Святе письмо. Досі видано яких 500 мільйонів примірників на біля 700 мовах і діялектах.

Найдорожчою книжкою є біблія Ґутенберґа, винахідника друку. Перед другою світовою війною заплачено за один примірник цієї біблії 1,300.000 марок.

Найстаршою, відомою в світі книжкою, є папірус »Прісс«, що його знайшов учений Прісс в одній гробниці біля Теб у Єгипті. Цей папірус походить з часу ок. 3350 р. перед народженням Христа.

Найстаршою, друкованою в Европі книжкою (в Китаї знали друк на багато раніше), є згадана вище біблія Ґутенберґа, видана в р. 1470.

Найстаршою українською друкованою книжкою є переклад Святого Письма Франца Скорини, виданий у Вильні 1517 р.

Першою книжкою, надрукованою в Америці, є твір »Духовна Драбина«, виданий в р. 1535 у Мехіко.

Найбільша бібліотека в світі — це Бібліотека Української Академії Наук в Києві.

Найбільша форматом книжка у світі це анатомічний атляс, надрукований в 1823—1830 рр. у Відні. Його довжина — 1.90 м., ширина — 0.90 м. (Анатомія — наука, що займається будовою людського тіла).

Найбільша об'ємом книга — це виданий на початку 17. ст. китайський словник, що має 5020 томів по 170 сторін кожен.

Подав пл. сен. **Др. Р. В.**

Кожен 70-ий громадянин у США належить до скавтської організації. На трьох скавтів припадає там один провідник (гуртковий).

НОВІ ПЛАСТОВІ ОСЕРЕДКИ В КАНАДІ

На терені міста Монтреалу живе сьогодні вже кількох новоприбулих пластунів. Великі відстані між їх мешканнями і місцем праці не дозволяють часто сходитися і налаштувати пластову діяльність. Все ж таки вже вдалося зорганізувати гурток пластунок. Дуже активно працює пл. уч. Д. Шиманська. Всіх пластунів у Монтреалі було у вересні м. р. яких 20 осіб.

У Віндсорі пластуни створили Ініціятивний Пластовий Гурток. Зареєстрованих є 7 осіб. Встановлено зв'язок із канадійськими скавтськими з'єднаннями. У співпраці з ними приготовляє Ініціятивний Гурток організацію гуртків поміж місцевою пластовою молоддю. Багато допомагає у пластовій праці сктм. М. Зелена.

З Гемілтону сповіщають, що туди прибули вже яких 150 нових українських іміґрантів, в тому кільканадцять пластунів. Серед місцевих українців у Гамілтоні досить велике зацікавлення Пластом і треба сподіватися, що незабаром зорганізується тут гарний пластовий осередок. Працюють тут пластуни під проводом мгра Маляря.

До Едмонтону прибули нові пластуни і таким чином зросли можливості пластової праці. Юначок уже стільки, що найближчим часом можна буде створити тут Курінь, чи не перший у Канаді. В серпні м. р. прибув до Едмонтону сктм. Пшоняк, який напевно продовжуватиме гарно започатковану пластову працю.

Пластунки пишуть »Пластовий дух«

»Мушу сказати одне, що я дуже заохочена до праці по таборі і думаю, що це не є »солом'яний запал«. Та на жаль мушу признатися, що я маю таку натуру, що скоро зражуюся чимсь, річ ясна, це є ознака, що я ще невироблена якслід. І тому у випадках зневіри (якщо можна це так назвати), я дуже потребую чиєїсь поради, кілька щирих слів і тоді я ще з більшим запалом і охотою беруся до діла«.

»... »Пластовий дух« — я теж цього колись не розуміла, але тепер бачу, яку це має велику вартість і яке це важне, щоб мати його в собі«.

»Пані Командантко! Який для мене сьогодні святочний день! Сьогодні два роки, як я зложила пластову присягу. Я була рано в церкві і так дуже молилася, щоб поміг мені Бог в моїй праці, щоб я стала направду доброю пластункою! Щоб я здала матуру, а потім всеціло віддалася пластовій праці. Це справді мої найбільші бажання! Тому два роки я зовсім інакше дивилася на Пласт, все мені виглядало такою забавкою, а тепер бачу, що крім забави є багато поважних і таких цікавих речей. За тих два роки я дуже змінилася«.

»... Оля написала нам в останнім листі, що має гурток і в ньому є впорядницею, але має »трему«, бо хоч то діти українські, але в них дома говорять по-англійському.«

»Ромен«

I. P. R.

Із записок учасника Міжнародної Зустрічі Скавтів у Кассель-Веллероде

Без більших пригод з допомогою американського білету, що його звичайно (тобто в критичних хвилинах) держав у зубах Воркун, добилися ми з Міттенвальду до Кассель, а там і на місце зустрічі, що відбувалася над трьома озерцями, т. зв. Фаренбахтайхе у Веллероде. Колись була тут Лісова Школа (Woodschool). З Міттенвальду прибуло нас сюди вісьмох: Воркун, Шпарґач, Монька, Баран, Анґор, Бабай, Іван і я.

Чоколядові зайняття

Майже всі зайняття на зустрічі відбувалися у формі змагань. Переможці одержували в нагороду — чоколяду. На додаток одержували ми кожного дня по 4 цукорки.

Першим і найважливішим нашим зайняттям була будова табору. Мигцем побудували ми браму, огорожу, стіл, 00 і три шатра на підмурівках. Збудувавши шатра, ми вильосували місця. І так — у першому шатрі спали: Воркун, Монька і я, в другому — Бабай, Баран й Іван і в третьому — Анґор і Шпарґач.

Після того вибудували ми величну кухню, намагаючися влаштувати її як найбільш чисто й гігієнічно. Був тут — поміст на дрова, окремий кухонний стіл і т. ін. Викопали ми і дві ями на відпадки, а згодом і пивницю. У кухні висів ввесь час рушник і стояло мило, що ними мали як найчастіше користуватися кухар і наш кожночасний »шмірак« тобто дижурний. Першого дня зайнять функцію шмірака виконував я. Мої друзі запропонували мені, щоб я виконував це зайняття щодня, через цілий час таборування, але я з особистих оглядів цієї почести не прийняв.

Проходили мимо і не трапили

Дня 21. серпня відбулася теренова гра такого роду: всі гуртки виведено в терен із завданням: вернутися якнайскорше і якнайкоротшою дорогою до табору. Сповнені запалу пустилися ми в дорогу. Ішли в право, бігли в ліво. Вкінці стали не знаючи, куди іти далі. Виявилося, що ми заблудили. Для потіхи й освіження ума почали ми збирати чорниці й ожини. Трохи згодом зустріли гурток французів і реґенсбурзьких »Леопардів«, які теж заблудили. Весело розмовляючи, добилися ми вкінці до табору. Виявилося, що перше місце здобули в цій грі, мабуть завдяки своєму носові, росіяни. Пізніше — на карті побачили ми, що під час своєї блуканини проходили ми неподалік від табору, але ж до нього не трапили.

Зате після обіду показали, що вміємо. Добули перше місце в сиґналізації. В нагороду кожен одержав велику таблицю чоколяди. Водночас роздано нам ще по табличці недільної чоколяди. І ми »заїдалися« чоколядою цілий вечір.

Перше місце в бігу з перешкодами і друге в куховарстві

В неділю 22. серпня вислухали ми в селі Служби Божої. Після обіду відбувся біг з перешкодами. Траса — яких 500 метрів. Треба було перейти через кладку, перелізти попід бельку і через рек. Наш Шпарґач здобув у цьому бігу перше місце, прибувши до мети через 63 секунди після старту.

До полудня в понеділок писали до дому. Написали теж і до нашого куреня. По обіді відбулися змагання в куховарстві. Завдання: з одержаних »сухих« харчів зварити какао, всмажити омлет і спекти хліб. Час: 50 хвилин. Ми були готові вже у 38 хвилинах, здобуваючи друге місце.

Увечорі відбулася гурткова ватра. Танцюючи чоколядовий танець, ми їли одержану в нагороду чоколяду.

Відливання слідів і здобування прапорців

24. серпня мали ми досить оригінальне зайняття: відливання слідів з ґіпсу. Кожен Гурток одержав пів фунта ґіпсу і завдання: знайти в терені слід якогось звіряти і відлити його. Вдавалося це одним краще, іншим гірше.

Другого дня, це була середа, відбулася теренова гра із здобуванням прапорців. Кожна група боронила свого прапорця, добуваючи рівночасно прапорці інших груп. Практично відбувалося це так, що частина членів залишалася боронити свого прапорця, а решта йшла здобувати чужі (становища інших груп були невідомі). Кого »вбили«, зірвавши стяжку з рамени, той міг одержати від свого судді другу стяжку і грати далі. Гра тривала півтора години. Ми добули тільки четверте місце.

Без чоколяди не обійшлося і в четвер. Кожен гурток одержав пачку чоколядового порошку із завданням: зварити його. У цьому змаганні добули ми третє місце; перше — наші з Фрайману, друге — естонці. Нагорода: ще одна пачка порошку.

Стругання з дерева й перша допомога

В п'ятницю стругали ми з дерева ложки, вилки, ножі і веселі обличчя. Кожен гурток мав вирізати по дві пари із кожного предмету. В суботу відбувалися змагання з першої допомоги: треба було допомогти у випадку (фіктивному) зламання руки. І ми — уштивнювали руку, перев'язували та переносили »хворого« на площу збірки. Цього ж дня почалися плавацькі змагання.

В неділю був день відвідин і міжнаціональної ватри.

Біг довкруги трьох озер

У цьому бігу здобув друге місце знову наш Шпарґач, який пробіг трасу у 2 хв. і 17 секундах. Перше місце здобув латвієць.

На закінчення табору відчитано слова заповіту творця Скавтінґу — лорда Бейден-Пауелла. Після того 12-літній француз, найменням Жак, складав присягу. З рук мр. Монне, що відбирав присягу, одержав він пластовий капелюх. Заприсяженого поблагословив священик, а гуртковий прийняв до Гуртка, причіпаючи йому гурткові стяжки. Увечорі цього дня відбулася прощальна ватра, з якої учасники вернулися із запаленими смолоскипами до своїх таборів.

Зайняття в таборі були заплановані так, що кожен день відповідав одному розділові книжки Бейден-Пауелла »Скавтінґ для хлопців«. І так — перший день був присвячений ідеології скавтінґу, другий — мандрівництву, а дальші — громадянським обов'язкам, табірництву, слідженні, природознавству, фізичному вихованні, першій допомозі та іншому.

Пластун-учасник Орест Г.

ДО ПЛАСТУНОК-ЮНАЧОК!

Подруги!

Звертаємося сьогодні до Вас із закликом, щоб Ви пожвавили пресову діяльність у Вашій частині. Йде нам не лиш про те, щоб Ви писали добре Ваші хроніки та видавали стінні газети, але теж, щоб Ви дописували про Ваше пластове життя, Вашу працю, прогульки та свята до нашого пластового журналу »Молоде Життя«. Його Ви напевно радо читаєте, і ми віримо, що усі Ви є передплатницями. Коли, отже Вам приємно читати його та пізнавати, як живуть та працюють посестри-пластунки в інших осередках, то напевно і їм було б приємно прочитати щось про Вас. І не забувайте, що хроніки чи стінні газети видається тільки в одному примірнику, який на випадок, якби Ваша частина розійшлася по світі, може залишитися тільки в одної з Вас, або в найкращому випадку в пластовому архіві. Зате »Молоде Життя«, де б Ви не були, знайдете всюди і тоді напевно будете дуже тішитися, коли на сторінках його знайдете дописпро працю Вашого гуртка чи Куреня.

Знаємо, що коли прочитаєте ці рядки, багато із Вас подумає, що воно і незле було б, але якось нема відваги писати, бо може воно не так буде написане, як треба, а може і те, що для нашого гуртка чи Куреня цікаве, те для інших буде зовсім байдуже, а то й нудне. Цього напевно не мусите боятися! Та ж ті всі, що читатимуть, такі ж пластунки, як і Ви, працюють так, як і Ви, мають ці самі клопоти та бажання, і таксамо стараються пореборoти труднощі, що стоять на їхньому шляху. І може саме у Ваших дописах, в яких розкажете своїм подругам, як Ви провадите сходини, як улаштовуєте прогульки та свята, як виглядають Ваші ватри, як здобуваєте гроші на вкладки та пластові видання, може саме в цих ваших дописах знайдуть Ваші подруги відповідь і на ті питання, що їх непокоять, що їм вони самі не можуть найти розв'язки. А це вже буде правдиве пластове добре діло, це буде вияв пластової дружби із Вашої сторони. І напевно знайдуться між Вами такі, що зуміють це все гарно написати; про це ми вже могли переконатися, коли бачили хроніки та стінні газети різних частин. Попрацюймо отже трохи не лиш для нашого осередка, а для всіх, для цілого Пласту!

Ваші дописи, разом із Фото та рисунками присилайте на адресу: Леся Храплива, Erlangen (Fürth), Hindenburgstr. 28.

СКОБ!

Булава Головної Командантки Пластунок

ЛЮДИНА Й БОГ

»Я можу зрозуміти, коли людина дивиться додолу і є атеїстом. Але ж я не збагну ніколи, як людина може дивитися в небо і як може вона тоді важитися говорити, що нема Бога!«

»Абрагам Лінкольн«

Для розваги і науки

ЯК ПЕРЕХОДИТИ ЧЕРЕЗ ЗАМЕРЗЛІ ОЗЕРА ТА РІКИ?

Мандруючи взимку доведеться вам, напевне, переходити через ріку чи озеро. Моста близько немає — човном користуватись не можна, бо поверхня води замерзла. Переходячи треба бути обережним, бо лід — це дуже небезпечний міст і необережність може призвести до неприємних наслідків, як »примусова купіль« в холодній воді, застуда, або щось гірше. В таких випадках в пригоді стануть, напевне, такі відомості.

Міцність льоду можна визначити по його грубині, якщо він не »порожній« (між льодом і поверхнею води нема порожнього простору), або приблизно »спорохнявілий« (з баньками повітря в середині). Твердий лід, що лежить на поверхні води, тримає на собі, якщо він завтовшки:

4 цм. — окремих пластунів, віддалених щонайменше 8 м. один від одного;
12 цм. — окремих пластунів в повній виправі, що йдуть щонайменше 4 м. один за одним;
15 цм. — замкнені лави пластунів або окремих вершників, що йдуть різним кроком;
20 цм. — вози до 3,5 тонн ваги;
30 цм. — авта і вози до 5 тонн ваги;
100 цм. — авта до 8 тонн ваги.

Коли мусите переходити через тонші льодові покрови, намагайтеся збільшити площу натиску на лід (подібно, як на трясовицях). Найлекше це зробити, прив'язуючи до ніг лещета, або підкладаючи під ноги дошку. Коли ж немає цих предметів, добре також вистелити грубу стежку хмизом (чатинням). При цьому не може переходити більше, як один пластун водночас.

Треба тут зазначити, що лід на нетечих водах витримує більшу вагу, як на текучих. Треба тільки пам'ятати, що на тому самому озері чи річці, грубина льоду може бути різна, а це головно там, де виступають теплі джерела (терми), торфовища або боровина. Там в наслідок розкладних реакцій повстає тепло і лід частково тане.

Сніг на льоду зменшує його міцність тому, що тепліші спідні шари води не можуть належито охолоджуватися. Відлига дуже скоро зменшує міцність льоду навіть тоді, коли грубина його лишилася ще незміненою. Розколини (шпарки) в льоді, що супроводяться, звичайно, голосним тріском і постають головно в наслідок зміни температури, не зменшують міцности льоду. Коли не поспішаєте перейти через ріку, або немає іншої ради, а лід заслабий, то можете зміцнити його, поливаючи водою. Треба тоді спершу змести сніг. Це практикується тільки під час морозу.

Коли під кимсь, при переході через ріку чи озеро, заломився лід, треба пам'ятати, що йдучи йому безпосередньо на поміч, можемо наразити себе на таку ж небезпеку. Тому ніколи не треба підходити до потопаючого льодом й подавати йому руку, бо напевно підемо його слідом у воду і нічого йому тим не поможемо. Якщо під руками є драбина, то кладемо її поземо на лід і так щаблями наближуємося поволі до місця заломання. — Коли такої немає — треба подати рятівничий гак, або якийсь патик, кусень дошки, щоб так він міг, спираючись на заломані краї збільшити площу натиску. Можна потопаючому кинути линву або теж подати гіляку. Не маючи нічого напохваті, робимо »живий ланцюг«, а саме: один пластун повзе на животі льодом, до нього чіпляється другий, далі третій і так поволі посуваються вперед. Коли лід заломився під кимсь у місці великого скупчення людей, напр. на ковзанці, то звичайно постає велике замішання і паніка. Люди бігають то тут, то там, лід звичайно ще далі заломлюється і ніхто не думає рятувати потопаючого. Тоді перший обов'язок пластуна — не піддатися загальному замішанню, бути паном ситуації і справно взятись до рятівничої акції.

(Із видання »Бібл. Чорноморця«, Ч. 1.)

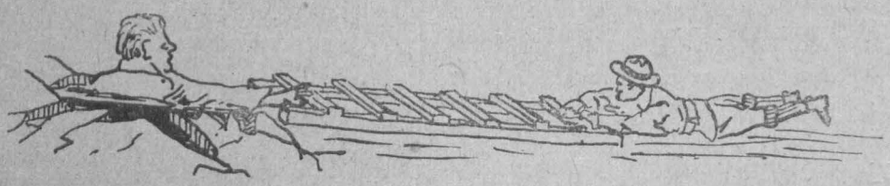

Мал. 1.

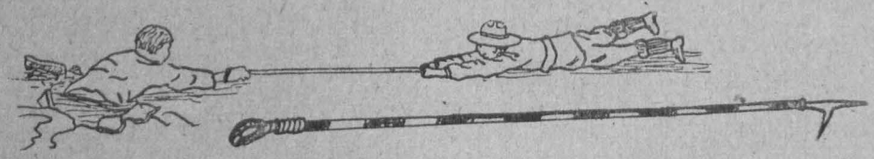

Мал. 2.

Мал. 3.

ЧОМУ ВОДА ГАСИТЬ ВОГОНЬ?

Хто з вас уміє відповісти на це питання? Навіть люди, які вивчали фізику, не завжди вміють правильно пояснити, в чому, власне, полягає дія води на вогонь.

Поперше, доторкаючись до горіючого предмету, вода перетворюється на пару. (Щоб перетворити кип'ячу воду на пару, треба вп'ятеро більше тепла, ніж на нагрівання тієї самої кількости холодної води до 100° Ц).

Подруге, пара, яка при цьому утворюється, займає об'єм у сотні разів більший, ніж вода, з якої вона утворилася; оточуючи горяще тіло, пара відтісняє повітря, а без повітря горіння неможливе.

Щоб збільшити вогнегасну силу води, іноді домішують до неї . . . порох. Це може здатися безглуздим, але одночасно цілком розумно, бо порох швидко згорає, виділюючи дуже багато негорючих газів, які, оточуючи собою горящі предмети, утруднюють горіння.

А чи можливо погасити вогонь вогнем? Про це ми вже говорили колись.

ЯКУ ЖАРУ МОЖЕМО ЗНОСИТИ?

Людина багато витриваліша щодо жари, ніж, звичайно думають. Вона може зносити в південних країнах температуру багато вищу від тієї, яку ми в поміркованій полосі вважаємо ледви зносною. Влітку в Середній Австралії часто буває температура 46° Ц. у затінку. Під час переходу через Червоне Море і Перську Затоку температура в корабельних приміщеннях досягає 50—60° Ц., не зважаючи на безперервну вентиляцію — провітрювання.

Робили досліди для вивчення найвищої температури, яку може витримати людський організм. Виявилось, що при досить поступовому нагріванні організм наш у сухому повітрі може витримати не тільки температуру кипіння води 100° Ц., а іноді навіть і ще вище — до 160° Ц. Це довели англійські фізики Благден і Чентрі, які цілими годинами, заради досліду, сиділи в печі хлібопекарні.

Чим же пояснюється така витривалість? Тим, що організм наш фактично не приймає цієї високої температури, а зберігає температуру, близьку до нормальної. Він бореться з нагріванням, виділяючи піт: випаровування поту вбирає чималу кількість тепла з того шару повітря, який безпосередньо приляг до шкіри, і тим достатньо знижує його температуру. Єдині потрібні умови є в тому, щоб тіло не доторкалося безпосередньо до джерела тепла і щоб повітря було сухе.

(З »Цікавої фізики«)

З пластового Життя

Український Пласт у брітанській смузі Німеччини

Дня 16. листопада м. р. відбулися в Ганновері чергові ширші сходини пластунів-сеньйорів брітанської смуги, в яких взяло участь 20 осіб під проводом скавтмастра Леонида Бачинського. На порядку нарад було обговорення справи пластового виховання молоді в окремих таборах брітанської смуги Німеччини.

Напередодні міжнародньої пластової зустрічі в Ганновері відбулася в пластовому осередку в таборі ім. Лисенка в Ганновері відправа пластунок, скликана командантою пластунок при КПС сктм. Ірина Матла.

Листопадові роковини святкували всі пластові осередки за старою традицією. КПС виготовила заздалегідь програму святкувань та розіслала її усім пластовим з'єднанням, які з черги влаштовували свята Листопаду, Базару та академії в честь Великого Приятеля української пластової молоді Бл. п. Митрополита кир Андрея Шептицького. У всіх таборах пластова молодь включилася активно у збіркову акцію СХС.

З усіх пластових осередків брітанської смуги від'їздить молодь все численніше поза кордони Німеччини. Виїхало теж уже 10 активних пластунів-сеньйорів, які вже провадять пластову працю на нових місцях поселення.

Ів-Ко, ЛЧ

Українські пластуни у Форарльберґу

Пластова праця у Форарльберґу дуже утруднена тому, що пластуни не є згуртовані в одному місці, а живуть порозкидувано по кільканадцять кілометрів від себе і майже всі або ходять до школи або працюють. Багато вже виїжджає.

Пластуни у Форарльберґу мають нагоду двічі в році зустрічатися із чужинцями: раз на латинські зелені свята, вдруге восени. До помочі запрошують тоді вони українських пластунів із Ляндеку (Тироль).

Весняна зустріч у Гогенемс (15.—17. травня м. р.) із австрійцями і швайцарцями придбала українцям ще трохи успіхів і слави, бо якби не вони, то навіть і програми для ватри не було б.

На другій зустрічі у Фельдкірх (4.—5. вересня м. р.) із австрійськими, швайцарськими та ліхтенштайнськими скавтами репрезентувало український Пласт тільки трьох пластунів. Вони мали змогу познайомитися з Принцом Емануелем, командантом ліхтенштайнських скавтів.

Генерал Воазар в розмові з українськими пластунками в таборі Рінн
Фото: З. Томків
General Voizar talks to Ukrainian Girl Guides (Camp Rinn)

В часі від 30. липня до 27. серпня відбулися в Еґґ біля Бреґенцу (Бреґенцервальд) чотири літні табори (всі водночас) — для скавтів і скавток та новаків і новачок. Їх підготовано спільно для всіх скавтських організацій у Французькій смузі Австрії.

Українські пластуни із шведськими скавтами в Тревано
Фото: З. Томків
Ukrainian and Swiss Scouts in Trevano

В днях 17. до 21. вересня м. р. форарльберзькі пластуни їздили до Тиролю на міжнародню зустріч всіх ДП-скавтів, яка відбулася в Рінн біля Іннсбрука. Організував її член Французької Місії на Австрію кап. Жак Руссель. На цій зустрічі були мадяри, росіяни, юґослави та по одному представникові від поляків, естонців, румунів і литовців. Найчисленніше були репрезентовані українці, які в міжгурткових змаганнях здобули перші місця. Табор відвідував губернатор французької смуги ген. Вуазар.

Вхід до табору французьких скавтів на зустрічі в Тревано
Фото: З. Томків
Camp of the French Scouts in Trevano — Entrance-Gate

Один із членів Станичної Сташини у Форарльберґу встановив тісніші зв'язки із швайцарськими скавтами під час зустрічі у Тревано та під час відвідин у секретаря швайцарської скавтської організації Д-ра М. ф. Ваттенвілля у Берні. Він побував теж в Ліхтенштайні, відвідуючи провід тамошніх скавтів.

Комбінатор.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановна Редакціє!

Ми з великою радістю вітаємо кожне нове число »Молодого Життя«. Втіху з цього приводу переказують нам теж всі пластові гуртки та поодинокі пластуни і пластунки, що живуть у Бельґії. Журнал, що Ви його видаєте, дає прегарний образ українського пластування, заохочує нас до праці та піддає для неї нові думки.

Ми, горстка українських пластунів у Бельґії, поволі переходимо зі стадії організування в період справжньої пластової праці. Це головно завдяки енерґійним та діловим гурткам окремих пластових з'єднань по копальняних осередках. Підготовка до проб йде »повною парою«, відбувають прогульки, окремі Гуртки беруть живу участь в імпрезах, що їх влаштовує українське громадянство, а то і самі їх ініціюють (Гурток »Орли« в Тразені!).

Пам'ятною датою у нашому пластуванні був день »Першої Зустрічі Українських Пластунів у Бельґії«, що відбулася з нагоди конґресу українців у Бельґії 31. 10. 1948 р. Ми взаємно пізнались, обговорили можливості праці, по пластовому забавились та розійшлися — кожний з милим спогадом і новою пайкою бадьорости та охоти до праці.

І ми не почуваємось самітними, бо »Молоде Життя« нас в'яже зі всіми українськими пластунами у цілому світі.

Скоб!

Українські пластуни та пластунки в Бельґії.

Рада »Ордену Хрестоносців«

П'ятий Курінь УСП »Орден Хрестоносців« відбув у Мюнхені (Фрайман) в днях 11. до 13. грудня 1948 свою Четверту Велику Орденську Раду та Ідеологічну Конференцію Ордену. У програму Ради і конференції входили доповіді (18) ідеологічного та організаційного характеру. Прийнято низку важливих рішень й обрано новий провід Ордену. Раду закінчено прощальною Лицарською Вечерою.

П.

Праця підготовчого юнацького Куреня у Ляймі

Заснований 26. квітня м. р. підготовчий юнацький Курінь у Ляймі, в якому об'єднана молодь з усіх земель України, проявив останнього часу дуже живу діяльність. Пластуни підготовлялися до першої пластової проби і брали теж участь у пл. виховному таборі у Веярн. Відбулася проба дня 24. жовтня і вже 31. жовтня під час Листопадового Свята, влаштовуваного Куренем, заприсяжено й іменовано 9 пластунів-учасників. Свято відбулося з огляду на непогоду в таборовій залі. В програму ввійшли такі точки: доповідь ст. пл. Грицака із »Бурлаків«, деклямації і співи місцевих пластунів і пластунок. Для діяльности і пожвавлення праці заслужилися передусім Зв'язковий Куреня, Кошовий, ст. пл. Я. Рубель із »Бурлаків«, та впорядники Я. Ярошевич із »Бурлаків« і Жупанський із »Гірських Орлів«.

Опікун

УКРАЇНСЬКИЙ
Ц. 32.12
МУЗЕЙ-АРХІВ

Куток філателіста

Марки Українського Табору в Байройті

Управа Українського Табору в Байройті видала заходом місцевого гуртка філателістів серію поштових марок для потреб місцевої таборової пошти. Купюри цієї серії видано за проектами проф. Миколи Ярошенка (5 і 10 пф.), інж. Василя Ліберта (15 пф.), інж. Лимаренка (20 пф.) та інж. Костюшка (30, 35 і 50 пф.).

Серія складається із семи марок: на оливковій, вартости 5 пф. — тризуб із колоском; на зеленій, вартости 10 пф. — пам'ятник Богдана Хмельницького в Києві (з приводу 300-ліття Хмельниччини); на

помаранчевій, вартости 15 пф. — медальйон Франца Ліста, автора музичної симфонії »Мазепа«, похованого в Байройті; на червоній, вартости 20 пф. — мапа України з англійськими написами; на синій, вартости 30 пф. — погруддя гетьмана Пилипа Орлика, першого українського емігранта; на цеглясто-зеленій, вартости 35 пф. — постать таборовика на тлі знищеної Німеччини й американська статуя свободи угорі; вкінці на фіолетно-синій, вартости 50 пф. — емблема ІРО над земською кулею. Всі купюри дірковані, тільки частина накладу різана.

На всіх марках написи українською та англійською мовами »Українська Таборова Пошта Байройт«. Друковано по 5000 кожної купюри. Кліші виконала фірма Десе у Нюрнберґу, друковано цілу серію у Ноймайстера в Байройті. (Купюра 5 пф. недокінчена, бо на ній бракує колоска тому, що під час пересилки поштою кліш, одна із них згубилася).

Байройтські марки, як і всі інші таборові видання, не мають повної філятелістичної вартости. Це видання приватне, що має інтерес для збирачів таких приватних марок, передусім для українських колекціонерів.

Н. В.

ХТО ВІДЧИТАВ ЛИСТА ВІД АРАБСЬКИХ СКАВТІВ?

У першому числі »Молодого Життя« (за січень 1949) ми дали факсімеле листа від арабських скавтів, надісланого Головній Пластовій Старшині.

Перший відчитав цього листа і сповістив про це Редакцію »МЖ« Голуб з Міттенвальду. На його думку зміст цього листа такий:

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ БАЖАЄ ПЛАСТУНАМ ГОЛОВНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА.

Чи добре відчитано цього листа? Як Ви думаєте? Пишіть!

КУТОК РОЗВАГИ

ХРЕСТИКІВКА

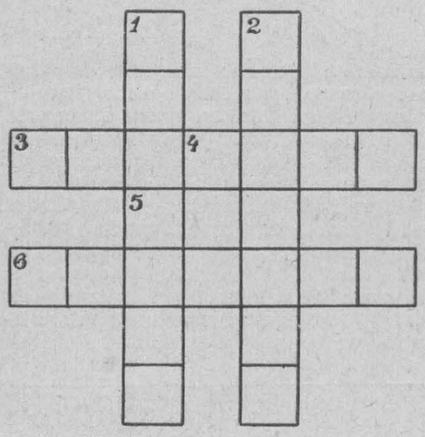

Доземо: 1. Місто в Індіях над рікою Ґанґес, 2. Місто в Греції (перемога атенців над персами 490 р. до Христа), 4. ін.: доба, епоха.

Поземо: 3. камінь (в геолог.), 5. рід папуги, 6. вождь армії.

З ЧУЖОГО ГУМОРУ

Мал. »Квік«

МАГІЧНИЙ КВАДРАТ

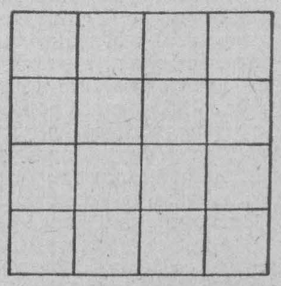

Слова, читані згори вниз та зліва направо, мають однакове значення.

1. пливуча вода
2. ріка в Німеччині,
3. частина тіла,
4. журнал.

ЧИЯ ПРАВДА?

Пластуни дістали площу під табір. Серед площі був гнилий став. Вирішили перелити воду із ставка до річки, рівень якої був нижче.

Але, як це зробити, коли став — відділений від річки горбом, високим на 12 метрів.

Один з пластунів порадив прокласти

Зимою в лісі

через горб руру, тоді постане свого роду »сифон« і вода сама переллється до річки.

На те заявив другий, що це неможливо.

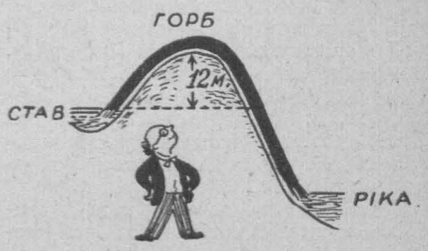

☆

Між тих, хто розгадає всі подані тут загадки і надішле їх розгадку на адресу Редакції »МЖ«, буде вильосована книжкова нагорода, а це:

шість зошитів
книжки Бі-Пі
»СКАВТІНҐ ДЛЯ ХЛОПЦІВ«

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Всім Пластовим З'єднанням і Пластунам, що надіслали Редакції »Молодого Життя« різдвяні й новорічні побажання щиро дякуємо.

Осередок Праці Ст. Пластунів, Лювен, Бельгія. — Дякуємо за надіслані листи й дописи, як теж за гарні побажання. Використовуємо.

Таборовик з Ельванґену. — Листа із признанням для гарної праці пластових з'єднань в Ельванґені одержали, щиро дякуємо. Надіслану пожертву на Видавничий Фонд (3.— ДМ) передали Центр. Пластовій Касі.

С. Ш., Авґсбурґ, — Допис про відвідини голови ҐПС в Новому Ульмі одержали надто пізно, щоб помістити в січневому числі. Фото використаємо.

Б., Міттенвальд. — Допис із вишкільного курсу курінних УПЮ-ів надрукуємо в березневому числі.

Юначка Д. із гуртка »Журавлів«, Торонто. — Допис про Вашу першу Курінну Раду і створеня Куріня ім. Лесі Українки одержали, щиро дякуємо. Використаємо в черговому числі.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанас Фіґоль. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґгофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«). Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1

„MOLODE ZYTTIA" — „YOUNG LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and girl Scouts Augsburg, Kilianstraße 1. Authorisation No. UNDP 223. from 11. March 1948. Civil Affairs

Ціна — 0.60 ДМ.

Виходить 15. кожного місяця
Ч. 3. Березень 1949
Nr. 3 März 1949

MOLODE ZYTTIA / YOUNG LIFE
The Monthly Magazine
for Ukrainian Boy and Girl Scouts

Молоде Життя

Журнал Пластового Юнацтва

ГАРНИЙ ПОЧИН ЮНАЧОК

Гурток »Барвінок« другого Куріня УПЮ-ок у Міттенвальді, членки якого творили в 1946 році гурток »Барвінок« у Фюссені, хоче й далі продовжувати, започатковану колись працю — і, не зважаючи, на розпорошення своїх членок по всьому світу, творити одну, внутрішньо спаяну, цілість.

Тому звернулися вони до Булави Командантки Пластунок з проханням змінити їх гурткову назву на »Хрещатий барвінок«, що мало б символізувати розгалуження гуртка по світі, і водночас затвердити такий їх внутрішній гуртковий правильник:

1. Додержуватися завжди й усюди трьох Головних Обов'язків Пластуна, постанов Пластового Закону і всіх пластових розпоряджень.

2. Закласти й успішно вести хоч один гурток юначок. Новозаснованим гурткам надавати по змозі назву »Барвінок« і пов'язувати їх діяльність із діяльністю гуртка »Хрещатий барвінок«, щоб у такий спосіб створити сім'ю »Барвінків«.

3. У зв'язку з тим просити Командантку Пластунок затвердити назву »Хрещатий барвінок«, щоб вона символізувала дальшу працю і завдання членок гуртка.

4. З переходом до Уладу Старших Пластунів відновити гурток »Хрещатий барвінок« в якомусь старшо-пластунському курені.

5. Підтримувати постійний листовий зв'язок з подругою впорядницею і всіми членами гуртка. Дбати про те, щоб писати до себе щонайменше раз на пів року.

6. Дня 6. травня і 22. листопада кожного року надсилати гурткові звіт із своєї діяльности.

7. Слухати наказів і доручень постійного проводу гуртка, обраного на 100-их сходинах, коли запроєктовано і правильник гуртка, зн. 22. листопада 1948 р.

До своїх подруг, членок гуртка, ставитися із щирістю і братерською любов'ю.

8. Як найбільшу святість після пластової лілеї берегти на пластовому однострої на правій кишені гурткову відзначку — металевий листочок барвінку з буквами Б й У, Бог і Україна.

9. Одружитися тільки з українцем.

10. На випадок недодержання котроїсь із постанов Правильника негайно виправдатися і прийняти й виконати, якщо буде покладено, встановлену евентуально кару.

Постанови цього правильника зобов'язалися виконувати всі членки гуртка »Барвінок«, заснованого при Пластовому Коші у Фюссен, у квітні 1946 року.

»Хрещатому барвінкові« бажаємо багато сили, витривалости й успіхів у його гарному задумі.

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ В США

»Вовки-сіроманці« в Нью-Йорку

В Нью-Йорку заснувався самостійний пластовий гурток »Вовків-сіроманців.« Впорядником гуртка є ст. пл. Богдан Кекіш, гуртковим — пл. розв. Омелян Стешин.

Гурток новаків в Лос Енджелис

У Гленделі заходами пластунок Слави Малиняк і Олі Пайди зорганізовано мішаний гурток новаків. Праця йде тяжко, бо діти не знають української мови. Все ж гурток влаштував виступ під час Листопадового свята (21. листопада м. р.) із сценкою »Біля могили героя« і живим образом »А ми тую червону калину підіймемо«. Діти трималися добре і зразу ж почали готуватися до другого виступу, що відбувся 23. січня 1949 р. Гурток виступив із вертепом »Чудо у Вифлеємі« й українськими народними танками. Інструкторками були вище згадані пластунки й у виступі брали участь такі новаки: Елеонора Смерч, Патриція Жук, Ненсі Байсарович, Орест і Тарас Новаки, Рамон Фоґель, Тома і Ричард Ґроди, Євген й Едвард Брікнери. Допомагала влаштовувати виступ п-на О. Конашевич.

Участь у скавтській американській виставці

19—20. лютого відбулася у Ґлендел виставка американських скавтів. У великих приміщеннях »Громадянської авдиторії« показували свої праці бой-скавти з Ґлендел, Бурбенк, Санленд, Іґл Рак, Таганґа, Крещента. Заходами пл. сен. Л. Романюка і С. Малиняківної пощастило дістати на виставці відділ для українського Пласту. Відділ мав назву »Українські пластуни і пластунки на чужині«. Виставлено нашу пластову літературу, відзнаки, альбоми з фотографіями, килими, вишивки, різьби і писанки. Експонати викликали серед відвідувачів багато зацікавлення.

Кобра-Окулярник, ЛЧ

Гурток українських новаків в Лос Енджелис

В КАНАДІ

Уповноважений Головної Пластової Старшини на Канаду скм. о. Володимир Івашко переїхав з Вінніпеґу до Принц Алберт, Саск., на посаду пароха тамошньої церкви.

Референти пластунів і пластунок. - Референтом пластунів у Канаді іменовано скм. Дмитра Штундера і Референткою пластунок скм. Д-р Надію Івахнюк. До їх компетенції належать справи організаційні і діяльности.

»Бурякова станиця« в Летбриджі. - Так назвали себе (неофіційно) пластуни і пластунки, які прибули сюди працювати на бурякових плянтаціях. Найбільше є юначок. Праця йде з деякими труднощами, бо пластуни і пластунки живуть досить далеко від себе.

»Дніпрова Чайка« в Едмонтоні. - В Едмонтоні живе вже чимало пластунів і пластунок. Найкраще зорганізований гурток юначок »Дніпрова Чайка«. Праця в гуртку йде жваво, юначки підготовляються до пл. проб.

Пластова Станиця в Канаді. - Найактивнішою і найчисленнішою пластовою станицею в Канаді — це Торонто. Заступлені тут всі чотири пластові улади. Налаштовано зв'язок з канадійською скавтською організацією. Зорганізовано теж Пласт-прияг.

Гурток юначок »Дніпрова Чайка« з Едмонтонської Пластової Станиці на прогулянці над рікою

Українські новаки (кози), зорганізовані при українській греко-католицькій церкві св. Покрови у Вінніпеґу (Канада). Фото з 1937

З честю виконане завдання

Кілька сторінок із записника пластуна-боєвика

Ви бачили колись у мене старий почорнілий наган та витертий записник, що його я дбайливо переховував у наші бурхливі дні. З тими речами зв'язана подія, про яку я хочу Вам сьогодні розсказати ...

☆

В квітні 1941 року нас трьох вийшло на совєтсько-німецьке пограниччя. Тонько, Кляпа і я.

В повітрі пахло весною. Топилися сніги, наливалися соком берізки, кожен з нас всією своєю істотою відчував прихід весни.

Ми мали виконати важливе завдання. Як найбільш досвідченим пластунам доручено нам простежити совєтсько-німецьке пограниччя коло місцевости З. і зорієнтуватися добре в можливостях переходу. І ще одно мали ми встановити. Від чотирьох місяців усі наші зв'язкові не давали про себе знати. Чи не попала часом прикордонна сторожа на наші зв'язки? ... Тож у листопаді пішов Лита, 15. грудня пішли Кома і Неґус а на Йордан відійшли Ірина та Гліб ...

☆

Опинившися в прикордонному лісі, докладно розглядаємо терен. Серед торішнього листя завважую ледве помітну стежечку і прямую нею в долину яром до потічка. Кляпа і Тонько залишилися нагорі. »Якби щось трапилося, то я тихо закрячу« — докидує Тонько.

Сходжу вдолину. З-під ніг мені покотилася ґраната. Підіймаю, щоб приглянутися. Це ще польська, заржавіла, із зірваним кільцем. Значить, не виконала комусь свого завдання. Але ж хто її згубив? Такі ґранати мали й ми до диспозиції і це мене почало хвилювати.

Іду дальше і переходжу на другий бік потоку. Поміж деревами де-не-де плями брудного снігу і купи торішнього листя.

Раптом тихе »Кра-кра« — наше умовлене гасло. Приклякаю за першою купою листя і прислухаюся. Чутно кроки. Неподалік проходять прикордонники, посвистуючи »Катюшу«. Хочу заховатися в листя. Але що це?! Рукою натрапляю на холодне, замерзле тіло . . .

☆

Гліб та Ірина вибиралися вертатися вже назад. »Ґрипси« акуратно позаховувані. Амуніції вдосталь. Чотири пістолі Вальтера та один наган свідчили, що люди йдуть не на прогулянку.

»Ірино, якби щось зо мною трапилося, то мусиш пробиватися далі сама. Собі ж я вже дам раду ...«

»Добре ж, добре! Але, чому саме тепер прийшло це тобі на думку?« — запитала Ірина.

»Хіба ж не знаєш, що Лита мусів розірвати себе ґранатою і поранених Кому й Неґуса зловлено. Здається, що й із нами не все буде в порядку!«

Мовчки проходили між деревами. Холодніло. Звідкілясь зірвався вихор і почалася правдива сніговія. Почало курити снігом, що годі було бачити що перед собою.

В такий час особливо важко просуватися, до того ще в загроженому терені. Ще пів години такої ходи і Гліб вирішив хвилину спочити.

»Границя повинна бути вже за нами, можна зупинитися ...« почав. »Но, не здесь, в НКВД!« — докінчив чужий хриплий голос. »Рукі вверх, бросать ружйо!«

Гліб миттю падає на землю і стріляє в напрямі голосу. Ірина теж намагається стріляти в невидимого ворога.

Але ж совєти відповідають дальшими пострілами. Починається справжній бій.

»Глібе! — я ранена, пробивайся далі сам. Я не дам себе живою взяти!« — шепче Ірина.

»Ні, Ірино! Ти підеш зо мною!«

»Таки ж ні! Не зможу! Ти мусиш іти! Тікай ...

Відстрілюючися, залишає Гліб місце сутички. Оглядається ще раз туди, де залишив свою товаришку.

Підсвідомо почуває, що й він ранений. Щось теплого спливає по грудях.

Притискаючи до грудей холодну зброю, пробивається навмань крізь хуртовину.

Але ж чує, що прислабає. Виснажений падає вкінці на купу листя. Останнім зусиллям загрібається в нього.

В очах миготять колірові смужки, чує ще відгомін пострілів. Потому все втихає ... До свідомости приводить Гліба щойно біль.

»Що ж я згину, на те я був завжди готовий. Шкода тільки, що справа переходу кордону біля З. залишиться далі загадкою і тягтиме свіжі жертви. В такий спосіб вони ще багато нам пошкодять. А я не виконав свого останнього завдання . . .«

Омліваючи з болю витягає свій старий, витертий пластовий записник і вписує дрижачою рукою останні рядки:

»29. січня 1941. Засідка на переході З.-І. Лита розірвав себе ґранатою. Кома й Неґус попали в їхні руки. Ірина поранена теж. Увага — потік . . .« Олівець випадає з руки. Гліб заглиблюється ще більше в листя і втрачає свідомість знову ...

Погідний січневий ранок був свідком, як прощалося з тілом ще одно юне життя ...

☆

Так це був Гліб. Перед нами його записник, пістолі. Підношу наган.

Читаємо останні рядки ... Справа з переходом кордону біля З. з'ясована. Але якою ціною!

— Дорогий друже! Ти з честю виконав своє завдання. Вже не зустрінемося більше на полтавських полях, в карпатських зворах чи в лісах Полісся. Ти перший з наших друзів-пластунів, що віддав своє молоде життя для Батьківщини. І ти, Ірино, що слухняна Великій Ідеї, пішла в небезпечну мандрівку і відійшла із нашого круга ... Де ти тепер, в цій хвилині? В підвалах НКВД, чи там, де немає смутку ні сліз? При якій ватрі зустрінемося знову всі разом?

Сонце схилялося до заходу, коли ми, криючися, мов злодії, несли тіло дорогого товариша мандрівки.

Перепер ЛКП-Хрестоносець

»Якщо Вас колись покличуть служити Батьківщині, то Ви повинні бути готові зустрічати всі труднощі охоче і з усміхом. Ви маєте знати, як дбати про себе самого, вміти знаходити дорогу в чужих країнах і брати на себе небезпечні обов'язки, не думаючи про свою особисту безпеку.«

Бі-Пі

Пластуни таборують

Джемборі скавтів усього Пацифіку

(Допис українського пластуна з Австралії)

УСМІХ СКАВТІВ ЗАМІСТЬ ВОЄННИХ ФОТО

Дні 29. грудня 48. до 9. січня ц. р. були великим святом для австралійських скавтів. У Вонґа Парк (Мелбурн) відбувалося Пан-пацифістське Джемборі скавтів, тобто міжнародна зустріч скавтів із країн розташованих над чи серед Тихого океану.

Вже три місяці до відкриття скавтська гарячка охопила була цілу Австралію, особливо ж — стейт Вікторію. Не було радіо-передачі, в якій не говорилося б про Джемборі. На всіх об'явах, на поштових марках, в пресі — веселе обличчя скавта в широкому скавтському капелюсі. Фото політичних діячів зникли з перших сторінок часописів, замість них усюди — скавти. Фото із скавтського життя і скавтський усміх зайняли місце воєнних фото і зведень із Китаю та Індонезії.

Хай сміються скавти! Людям і всьому світові треба ж сміху!

Треба признати, що австралійські скавти заслужили собі такої уваги. Багато місяців перед Джемборі два дні кожного тижня присвячували вони підготовним працям у Вонґа Парк. Замість ґольфових палиць узяли в руки лопати, крікетові ж м'ячики заступило їм каміння, що з його вони вичищували терен майбутнього Джемборі.

Не зупинили скавтів ні гарячий вітер із півночі, ні потому перед самим Різдвом західній вітер, що позмітав шатра і розмив дощем дороги. Все залишилося на місці, бо ж будували скавти.

В день відкриття — 30. грудня 1948 року — скавтська родина вітала свого начального скавта лорда Рувелена. Привітання було голосне й бурхливе і воно найкраще свідчило, як дуже люблять і поважають скавти своїх провідників.

З европейських націй у Джемборі брали участь тільки литовці й латвійці — ті, що жили вже в Австралії більше року. Українці участи взяти ще не змогли, бо їх небагато і розкинені вони по цілій Австралії. Частенько і не знають один про одного.

Я — ЄДИНИЙ УКРАЇНЕЦЬ НА ДЖЕМБОРІ

Не треба нікого й розпитувати, щоб доїхати до Вонґа Парку, де відбувалася зустріч. На кожній мельбурнській станції, на всіх роздоріжжях об'яви й заклики відвідувати Джемборі.

Перший раз за три місяці вдягаю пластовий однострій і їду до Вонґа Парк, на жаль як гість, а не як глядач. Швидким електричним поїздом виїжджаю із мельбурнського двірця на схід. Виходжу з поїзду в містечку Рінґвуд.

По дорозі знайомлюся із першим зустрічним австралійським скавтом, що їде теж на Джемборі. Одним із автобусів дістаємося до мети.

Вонґа Парк. Донедавна незайманий шматок австралійської дикої природи, нині — чимале, одинадцятитисячне скавтське місто. Навіть птахи, особливо ж різнобарвні попугаї відлетіли, сполохані новими галасливими гістьми.

Ніколи ще не було тут стільки людей. Зацікавлена ж Джемборі вся австралійська людність.

Купивши мапу таборів, я назвав свого супутника своїм провідником і спонукав його таким чином показати мені табір. Мій провідник вдався на лихо якийсь несміливий, хоч і довгий, як понеділок.

Найперше ми подалися на місце таборування його гуртка. Йдемо стежкою, висіченою узбіччям гори понад глибоким проваллям, із шумною рікою внизу. З голосників мелодії наймодерніших пісень, мабуть, для розваги відвідувачів ...

Проходимо через торговельну частину табору. Тут можна купити морозиво, цукорки, овочі, навіть куриво. Майже по коліна — трохи переборщивши — йдемо у сміттю. Це, мабуть, знову ж таки гості, не знаючи, що скавт має дбати про чистоту, понакидували стільки відпадків. Трохи далі наліво велика площа із силою силенною лавок. Тут щовечера висвітлюють фільми для скавтів.

Минувши площу таборової ватри, потрапляємо в головну водо-провідну мережу табору. На підвищенні водойом, до якого женуть рурами воду із річки. Поблизу теж спортова площа. На дорогах уже не порох, але болото, що його і при найкращій волі не можна обминути.

Ще трохи і мій провідник знаходить таборовище свого гуртка. Представляє мене кожному із членів гуртка і всі погоджуються йти разом на дальші оглядини табору.

НАЙБІЛЬША ДИВОВИЖА — ПАКІСТАНЦІ

Мої нові знайомі хваляться своїми, справді гарно і дбайливо виконаними тотемами. Розпитують мене про ук-

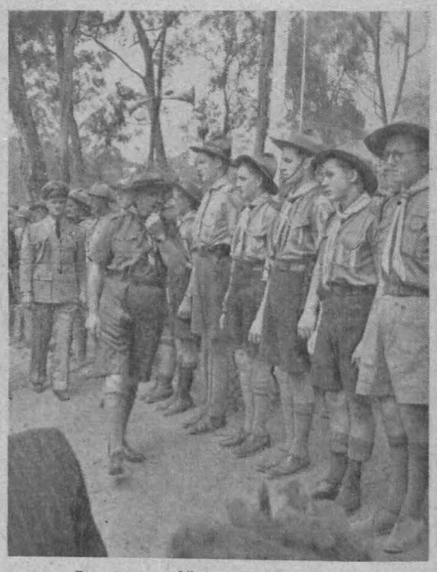

Із австралійського Джемборі: Перегляд скавтських одностроїв

раїнський Пласт, оглядають українські пластові відзнаки. Раді б обмінюватися, але ж я маю тільки по одній. Тоді дають мені кілька своїх, вишитих на сукні. Виявляють бажання показати мені табір литовських і латвійських скавтів. При тому виникає суперечка: Чи литовці з Латвії чи Литви?

Литовці користуються великим зацікавленням, бо гарно прибрали й оздобили свій табір. За найбільшу дивовижу вважаються пакістанські скавти.

Минувши малайські та інші »колірові« табори виходимо на гору, над річку. Внизу — шатра морських скавтів і видно ту частину річки, що її поглиблено і пристосовано для купання. Там недавно втопився один австралійський скавт.

Пройшовши ще кілька таборів, вертаємося і мої провідники запрошують мене на спільну вечерю їхнього відділу.

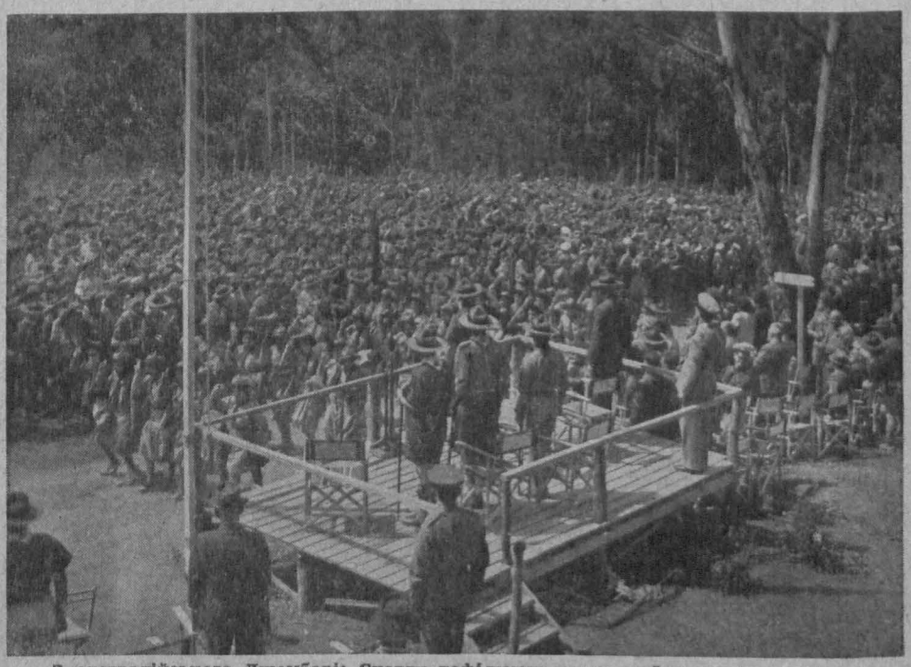

З австралійського Джемборі: Скавти дефілюють перед своїми провідниками (В середині лорд Рувелен — Начальний Скавт)

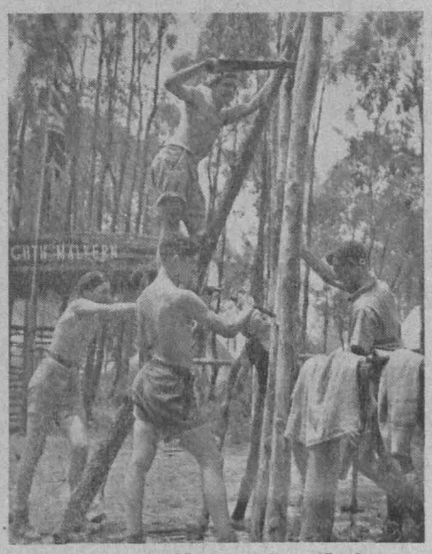

Із австралійського Джемборі: Скавти будують табір

Поки почалася вечеря, я приглядався їх побутові. В шатрах багато пороху, бо не мали чим підстелити. Гілки тутешніх дерев на підстілку непридатні, а трава вигоріла від сонця. Шатра обкопані трохи недбало, дощу скавти мабуть і не чекають.

Вечерю їмо не з їдунок, але з тарілок — ножем і вилками. Сидимо в їдальні при столі.

Знайомлюся із їхнім скавтмастром. Він цікавиться українським Пластом. Дивується, що українці не говорять ... московською мовою. Прощаємося з ним дружньо.

Члени гуртка проводять мене до автобусу. На прощання їх гуртковий причіплює мені відзнаку Пан-пацифістського Джемборі.

Пл. розв. **Н. Грушецький**

До історії Пласту на Закарпатті

Пластові курені на Карпатській Україні в 1928 р.

На Карпатській Україні в 1928 році існувало 38 пл. курінів. Поділу на хлоп'ячі й дівочі з'єднання не було. Нижче подаємо деякі дані про ці курені за оголошенням про передплату часопису »Пластун«, надрукованому в цьому ж часописі в числі за квітень 1928. Місця осідку деяких пл. курінів там не подано. Тому просимо тих, в кого схоронилися відомості про це, подати доповнення на сторінках »Молодого Життя«.

ЧЧ.	Місцевість:	Школа:	Зв'язкові, або курінні:
	Новаки		Рудльовчак
2.	Ужгород	Нар. школа	
	Новачки		
1.	Ужгород	Нар. школа	Л. Бачинський
3.	Ужгород	Горож. школа	Устіяновичева
	Юнаки		
1.	Ужгород	Гімназія	Л. Бачинський
3.	Мукачево	Торг. Академія	Ф. Балицький
4.	Ужгород	Горож. школа	М. Велигорський
8.	Берегово	Гімназія	К. Заклинський
15.	Свалява	Горож. школа	Білей
16.	Севлюш	Торг. школа	Йосипчук
17.	Хуст	Нар. школа	Боршош
18.	Хуст	Горож. школа	Л. Бачинський
19.	Хуст	Гімназія	А. Дідик
23.	В. Бичків	Горож. школа	Устіянович
25.	Рахово	Нар. школа	А. Ворон
28.	Дравці	Нар. школа	Товт
?	Пряшів	?	Гергарт
	Юначки		
2.	Ужгород	Гімназія	Л. Бачинський
5.	Ужгород	Горож. школа	Петрицька
9.	Берегово	Гімназія	К. Заклинський
10.	Мукачево	Торг. Академія	Петрович
34.	В. Березка	Горож. школа	С. Лукачева
	Старші пластуни		
33.	Ужгород	Учит. Семінарія	Товт
?	Прага	Університет	?
?	Прага	Університет	С. Бирчаківна

Не подано місця осідку і прізвищ зв'язкових, опікунів чи курінних таких пл. курінів: чч. 6, 7, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 22, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37.

Невідомо, яке число мали курені ст. пластунів у Празі і юнацький курінь у Пряшеві.

Перше українське гніздо новаків (За ужгородським »Пластуном« ч. 2. 1928)

Дня 2. листопада 1927 р. засновано при народній школі в Ужгороді перший відділ вовченят (новаків) і другий відділ лисичок (новачок).

На свято заснування прибули делеґати із 1., 2., 4., 5. і 33. пл. курінів в Ужгороді.

Зорганізував відділи і відбув з ними сходини скм. Л. Бачинський.

Присутні на сходинах пластуни показали дещо з того, чого вони навчилися в Пласті.

Після гутірки із дітьми відбувся запис. Першого дня зголосилося 97 прихильників-новаків.

Всіх поділено на рої. Впорядниками стали учитель народної школи Рудльовчак і старші пластуни з 33 куріня при учит. семінарії — Товт, Мандзюх і Мирявець.

ПЛАСТУНКИ, ПЛАСТУНИ! »МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Це Ваш часопис і Редакція хотіла б зробити його якнайкращим пластовим часописом. Але ж для цього треба, щоб у часописі співпрацювали й Ви, надсилаючи

свої статті,
оповідання, нариси й поезії,
описи мандрівок і зустрічей,
фотографії і рисунки,
дописи з пластових імпрез - концертів,
святкувань, і все те, що варто надрукувати в часописі!

Всі матеріяли надсилайте на адресу
Кооп. Пласт (Для »Молодого Життя«)
РЕҐЕНСБУРҐ,
Ґанґоферзідлюнґ.

Із пластового світу

Королівськими скавтами (Кінґс Скавт) — йменовано 145 канадійських скавтів. Це найвище канадійське скавтське відзначення. Іменовання відбулося в Торонто.

Джемборі Канадійських Скавтів відбудеться в днях 16. до 24. липня 1949 року в таборі Конот, над річкою Отава, недалеко канадійської столиці. Братимуть в цьому Джемборі участь бой-скавти віку 14 до 17 і пів років. Всіх учасників, враховуючи сюди і провідників, буде 3.332. Морські скавти матимуть окремий табір на одному з островів.

Присвячувати більше уваги правильному ношенні скавтських капелюхів — закликає Чіф Скавт британської імперії лорд Ровелен. Він бачив — як каже в своєму зверненні — мало скавтів, що носили б правильно скавтський капелюх. Скавти ж повинні носити свої капелюхи гарно, чисто і просто.

Двом скавтам із Нордієм (Англія) зав'язано очі й вивезено в цілком невідому їм околицю. Там дістали вони компас і — наказ: якнайшвидше знайти дорогу додому. Наказ виконали обидва скавти блискуче.

Українські пластуни під час Першого Конґресу Українців у Бельгії

Фото: Артіс

З мандрівок по рідному краю

На могилі Шевченка

Дня 10. березня (26. лютого ст. ст.) 1861 року в далекому, непривітному й чужому Петербурзі перестало битися, сповнене любови до України, серце її великого сина.

Усі хто знав і любив поета, пам'ятали його волю, його заповіт: щоб, як умре, то поховати його на могилі,

»Серед степу широкого,
На Вкраїні милій.«

Але зробити це не легко було: треба було добитися дозволу російського уряду перевезти тіло поетове на Україну. Поховали поета на Смоленському кладовищі в Петербурзі, а тимчасом почали домагатися дозволу на перевезення.

Не без труднощів, але ж дістали. Ще взимку кіньми повезли труну т. зв. Білоруським шляхом до Києва, звідки мали перевезти її під Канів, де поетові друзі придбали були ще за життя поетового ґрунт, щоб він оселився на любій Батьківщині.

У Києві труна стояла в церкві Різдва Пр. Богородиці на Подолі, неподалеку від Дніпра. Цю церкву большевики зруйнували цілком рр. 1934-35, коли нещадно нищили українські монументальні пам'ятки.

Царська поліція мала балато клопоту: церкву стерегли і ввесь час було тут багато аґентів, які придивлялися всім присутнім і виявляли »мазепинців«.

Особливо збентежилася поліція, коли невідома жінка поклала після панахиди на труну терновий вінець. Ретельні »служаки« кинулися шукати »винну«, але їм не повелося: вона зникла в натовпі, що сховав її.

Вкінці пароплав з поетовою труною вирушив в останню путь. Сила-силенна киян зібралася навколо пристані, щоб віддати останню шану, провести в далеку дорогу борця за волю України.

На високому правому березі на Чернечій горі під Каневом лягло спочити »Козацьке біле тіло, китайкою повите«. Насипали високу могилу, а на ній поставили великий простий, без окрас, хрест. Навколо ж, як і сподівався колись поет: і гаї, і »лани широкополі, і Дніпро, і кручі, було видно, було чути, як реве ревучий!«

Могила стала найдорожчою цінністю синів усіх українських земель. Сюди, мов на прощу, приїжджали і приходили люди і зі Львова, і з Харківщини, і з далекої Вороніжчини, не кажучи вже про Київщину або сусідню Полтавщину. Усі знали це місце, місце вічного спочинку найбільшого сина України, що все життя віддав їй.

Ця могила завдавала завжди багато турбот і царатові, особливо ж в дні 25.—26. лютого ст. ст., в Шевченкові дні, коли багато людей прагнуло дістатися сюди, щоб »пом'янути не злим, тихим словом« свого великого земляка. Тоді стояла тут завжди варта озброєних поліцаїв, що нікого не підпускали до могили.

☆

Уперше я побачив Шевченкову могилу ще дитиною, їдучи з батьками пароплавом з Києва до Катеринослава. В моїй пам'яті лишився назавжди величний хрест, що височився над сивими хвилями Дніпра.

З того часу з'явилося в мене бажання відвідати поетову могилу, поклонитися їй. Пригадувалися батькові слова, коли він показав мені могилу, кажучи, що це за Україну »його замучено колись«.

Надійшла революція. Розпочалася тяжка боротьба за волю України . . . В той час мені з товаришами пощастило побувати на поетовій могилі. Це було напровесні. Де-не-де ще лежав сніг, але повітря було чисте, ясне, прозоре . . .

Ми підійшли до хреста і схилили голови. Далеко внизу розкутий Дніпро широкими хвилями мчав свої води до нашого Чорного, козацького моря . . . Біля хреста хтось поклав невеличкий віночок, сплетений із сону та барвінку.

Навкруги було тихо. Ця тиша нагадувала урочисту тишу церкви, де щойно закінчилася служба Божа . . .

З вірою й певністю перемоги пішли ми потому туди, куди кликала нас Батьківщина словами свого сина: »Вставайте, кайдани порвіте!«

☆

»Чимало літ перевернулось, води чимало утекло«.

Московський наїзник — большевики знову загарбали всю Україну.

Руйнуючи, нищачи все, що нагадувало українцям »діла славних прадідів великих«, »виправляючи« твори Шевченка, Москва, однак, не насмілилася розрити »Велику могилу«, зруйнувати її. Зробили підліше. Виголосивши, що Т. Г. Шевченко був безвірником, вірним приятелем »старшого брата«, совєтські можновладці вирішили хреста скинути і побудувати на могилі пам'ятник.

Пам'ятник виконано абияк, а щоб »хахли« начувалися, на задній стороні його викарбувано російською мовою виривок з щоденника Шевченка про Вашінґтона й Уатта.

Нижче пам'ятника побудовано готель. Могилу і прилеглу територію оголошено »заповідником«. Все на те, щоб показати, як »чужі люди« виявляють »зворушливу« турботу і як вони бережуть могилу великого сина України.

Але довго так не буде . . . Замість незграбного пам'ятника на могилі стане знову простий, величний своєю простотою хрест і благословитиме знову і Дніпро, і степ, і безкраї простори — землі України.

Н. В.

Євген Фомін

Чернеча гора

Хмарніє. Хвилі темносині
в мінливих відблисках зорі.
Шумливий дощ передосінній
нас зустрічає на Дніпрі.

Уже й зорі давно не видно,
з очей зникає далина,
лише з туману, мила й рідна,
гора Чернеча вирина.

Зійшли в задумі . . . Коло неї
і хвилі тихше гомонять,
на ній троянди і лілеї
багряним полум'ям горять.

І вітер стих, затих помалу
і дощ, що сіяв без кінця,
і життєдайне сонце встало
над світлим образом співця.

Із збірки »Лірика« Київ, 1941.

Церква Різдва Пр. Богородиці в Києві на Подолі (Зруйнована 1934/35)
(Тут стояла труна Т. Г. Шевченка дорогою з Петербурга до Канева)

Добрий Бог дав людині лещета . . .

З пекольниками на мандрівці верхів'ями Камінного моря

Ми познайомилися в сховищі, куди забрів я самотнім під вечір. При вечері, за одним столом, перекидаємося кількома фразами — і називаємо себе. Самі »пекольники« *), стверджую.

Цей високий, худорлявий чоловік, з таким характеристичним довгим носом, найвидатніший представник берхтесґаденської сім'ї гірських провідників (берґфюрерів). Прізвище просто леґендарне і відоме не тільки в баварських Альпах. Воно промовляє до альпіністів своєрідною, тільки їм зрозумілою мовою . . .

Коли стискую йому руку, запитую (щоб не показатися зеленим):

— Це ви славний берґфюрер, що єдиний пережив »чорний день Вацмана?« **)

А коли він притакує, вичуваю, що поміж нами нав'язалася вже нитка, що нам вже буде про що розмовляти. І не помиляюся. Довго сидимо ввечорі і слухаємо його оповідань-спогадів. Розказувати вміє, а за 20 років берґфюрерства, має і про що. Коли пізно вночі йдемо на відпочинок, »білий« Ганс, немолодший за свого друга, частує мене цигаркою.

— Знаєш, — говорить, — він рідко коли хоче щось розказувати. Цей нинішній чудовий вечір завдячуємо тобі. Ми виросли і зріднилися з цими величними верхів'ями, вони нам близькі . . . Ходити по горах — це наша потреба. Ми мусимо ходити, ми це вже маємо в крові . . . Мене, нас всіх дивує, що ти українець так полюбив наші гори. Ми вже не раз зустрічалися в різних сховищах. Україну знаю, я проміряв її простори від Кубані по Карпати. Чудовий край, а вказуючи на глибокий рубець на обличчі, — це пам'ятка з України . . .

☆

Довго гуторимо. Розказуємо про себе, про свої рідні країни, про мандри . . . Бажаючи доброї ночі »білий« Ганс каже:

— О, коли б люди більше любили гори — іншим був би світ. Ми, що любимо гори, розуміємо себе взаємно, без різниці національної приналежности . . .

Третій з товариства, молодий, на око не більше як 20 років Франц. Він інвалід, без ноги. Не зважаючи на каліцтво, їздить на лещетах. Їздить на одній лещеті, підпираючись кійками, з коротенькими лещетками на кінцях. Він, розказував »білий« Ганс, 15-літнім юнаком заблищав прекрасно опанованою технікою з'їзду. Ним, думали, ще будуть пишатися . . .

Останній з чвірки »чорний« Ганс. Один з кращих лещетарів Берхтесґадену. Твердий, витриманий, завзятий і чортівськи відважний. І як на доказ цих слів, він низький, широкоплечий, з твердими рисами обличчя і, як сміється, сміється всією своєю істотою, вилискуючи білими, як сніг високих шпилів, зубами . . .

☆

О год. 6-тій покидаємо Фунтензеегас. День заповідається гарний: на небі ні хмариночки. »Чорний« і »білий« Ганси несуть в наплечниках кійки-лещета Франца. А він, на милицях, двометровими кроками, як машина, залишає нас позаду. Це неймовірно, що ця людина вміє! — кидає ненароком, більш до себе, як до нас, берґфюрер. Три години підходу різноманітним тереном і ми в Рімангавзі. Короткий відпочинок і підходимо вгору на шпиль Брайтгорну (Breit Horn 2475 м.), звідкіль прекрасний з'їзд. Франц спереду. Коли виходимо на шпиль, сміючись каже, що коли б не кийки-лещета, що їх мав із собою, то вже давно був би в сховищі. Відпочиваємо трохи. На шпилі холодний вітер.

Я схвильований. Це вперше в житті я в товаристві »пекольників« і не хотів би посоромитись. Відважно підбадьорюю себе і несуся вихром вниз. »Християнія« вправо, вліво, довгий »шус«, знову »християнія« . . . Влітаю слідом за німцями в стрімкий і вузький просмик. Короткі »християнії« . . . Все йде, як на замовлення . . . По обіді Франц пропонує ще раз вийти на Брайтгорн, але берґфюрер підсовує принадливішу думку: ходім на Шен-Екк (Schön Eck 2465 м.), а дорогою ще »скочимо« на Зомерштайн (Sommerstein 2418 м.). Йдемо! Зомерштайн вкритий снігом і тому вихід цілком легкий. Півтори години і ми спинаємося в сторону шпиля Штрайхенгайль (Streichenheil), а там хребтом на Шен-Екк. І тут не гаємося . . . Довгий, прекрасний з'їзд і ми о год. 15,30 на підніжжі Шенфельдшпіце (Schönfeldspitze 2651 м.). До сховища вертатися рано, і тому вирішаємо йти на ще один прохід. Підходимо на шпиль Гохбрунзульцен Коґель (Hochbrunnsulzen K. 2372 м.), а там і на Нідбруннзульцен Коґель (Niedbrunnsulzen K. 2377 м.). Коли виходимо на шпиль, перед нашими очима розгортається неповторна і незабутня картина. Від Берхтесґадену все потонуло в чорних хмарах. Вони обперлися об Вацмана, торкнулися високого Гундстода, заясніли мерехтливими лискавками. Несеться далеким відгомоном гуркіт громів . . . А ми стоїмо на високому шпилі, все ще в сонці . . . Німці радять не поспішати, мовляв, буря боком піде. Тому заховавшись за виступ скелі, курять цигарки, не зводячи очей з Вацмана. Крадьма спостерігаю берґфюрера. Стоїть, спершися на скелю, без руху. Обличчя спокійне і тільки кутики уст немов легенько дрижать. В руці призабута цигарка. Спостерігаю його довгенько. Раптом здригнувся і, немов ховаючись від якоїсь примари, прислонив рукою очі.

— Такий був Вацман, в той »Чорний день« — промовив по хвилині до

Ігор Ш.

Альпам

Ви сильні, та велично похмурі,
Без лісів чи окрас чарівних,
Все дрімаєте вічно байдужі
На залицяння хмар баранких.

Вам байдуже, чи сонце цілує
Ваші шпилі в мережах лісів,
Ваше серце кам'яне не чує
Шуму — казки мрійливих лісів.

Недосяжні Ви, часом й суворі
Не один вже сміливець — юнак
Здобуваючи урвища дикі
У проваллях пропав без ознак.

І тому не рівня ви Карпатам,
Що окутані в зелень пянку
Ставлять опір сталевим гарматам
І скривають безсмертну УПУ.

Ви безстрашні, це правда, й сміливі
Б'ються бурі об вас надарма
І хоча Ви безкраї мов море —
То Карпатам Ви все ж не рівня . . .

Церква св. Вартоломея над Кенігзе в Альпах

фото: Р. Загайкевич

нас. — А тепер, — вже цілком іншим голосом, — поспішаймо, пора!

Справді! Цілком непомітно підповзла на шпилі Фунтензее Таврів (Funtensee Tauern 2578 м.) чорна хмара. На хвилинку немов спинилася, немов завагалася й поповзла поволеньки вниз . . .

Ми вже на лещетах. З'їжджаємо у вузьку долину під Ґріскоґель (Gries K. 2542 м.) Летимо »шусом« вниз, аж віддих запирає. Ще короткий підхід і знову в долину. Кілька хвилин і ми вже над Фунтензее. Майже »на ходу« відпинаємо лещата і якнайскоріше — хмари вже торкаються вершків дерев і чути шум зливного дощу — вбігаємо до сховища . . .

Тільки скидаючи перемоклі черевики, почув я велику втому. Їмо швидко вечерю і засинаю вдоволений днем, що минає . . .

* * *

На двірці в Берхтесґадені прощаємося. Коли стискую руку берґфюрера, почуваю, що в йому маю справжнього приятеля. Ще на короткий час затримує товариство запитом, чи знаємо, хто дав людині лещета? Падуть різні відповіді і ні одна не вдоволяє його.

— Добрий Бог дав людині лещета, щоб вчинити її щасливішою. А було воно так:

— Якось, давно, загнався взимку за звіриною сміливий мисливець далеко в гори. Глибокий сніг не дав йому змоги потрапити додому на Свят-Вечір. Самотній сидів в цей вечір при ватрі і сумував. І вдивляючися на маленьку смерічку, що золотилася відблисками багаття, став молитися. Добрий Бог, що все бачить, засумував. Запримітили це янголи і хотіли його розвеселити. — Облиште, сказав добрий Бог. — Не можу я веселим бути, коли в цей вечір людина сумує. — То ми її розвеселимо, — загомоніли янголи. Один сказав: — Я дам їй пригорщі самоцвітів, другий — я її володарем вчиню . . . А святий Архистратиг Михаїл так мовив: — Знаю, Пане мій, людину, що в Свят-Вечір сумує . . . Не ущасливлять її ні самоцвіти пишні, ні царство . . . Людина ця мандри любить і свободу . . . Дозволь мені скромний подарунок їй дати, що щасливою напевне її зробить . . .

Ранком, коли проснувся мисливець, під смерічкою, що її ввечорі так гарно золотило багаття, лежали лещета« . . .

— Так, мої панове, добрий Бог дав людині лещета! . . .

Скм. Ю. Федорович

*) »пекольники« — добрі лещетарі.

**) чорний день Вацмана« — згадка про снігову бурю на Вацмані що забрала багато жертв. »Чорний день« повторився в 1946 році. Тоді згинуло 4 особи.

ВИЇЖДЖАЮЧИ ЗА КОРДОН НА НОВІ МІСЦЯ ПОСЕЛЕННЯ ПОДАВАЙТЕ ЗАВЖДИ ВАШУ НОВУ АДРЕСУ ГОЛОВНІЙ ПЛАСТОВІЙ СТАРШИНІ У МЮНХЕНІ І ВИСИЛКОВІЙ СТАНИЦІ В АВҐСБУРҐУ

БУДУЙМО ЛІТАКИ

АЕРОДИНАМІКА МОДЕЛЮ ЛІТАКА

Земну кулю огортає незримий шар газу, такий важливий для життя людей і тварин — повітря. Воно має не тільки свою вагу, температуру й тиск, але й чинить опір у порушуванні тіл.

Тут цікавитиме нас порушування в повітрі тіл »краплинних форм«. Краплинна форма (мал. 1.) — це форма краплі рідини, яка спадає до землі, приймаючи вид, що його надає їй плив повітря.

Крило літака в перерізі має форму, наближену до форми краплі (мал. 2.) і, рухаючися в повітрі, воно намагається змінити і здеформувати течію повітря відповідно до своєї (крила) форми. Про цьому постає зміна швидкости течії повітря на спідній і на го-

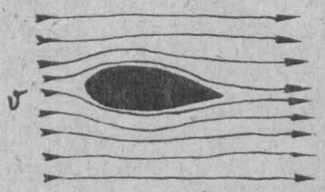

Рис. 1

рішній площі крила, що викликає зміну тиску на обидвох площах. Горішня площа крила більш вигнута (опукліша), і тому швидкість течії повітря більша як на долішній площі, що спричинює зменшення тиску на горішній площі крила і збільшення на долішній. Різниця тиснень на площу крила дає приблизно його під'ємну силу.

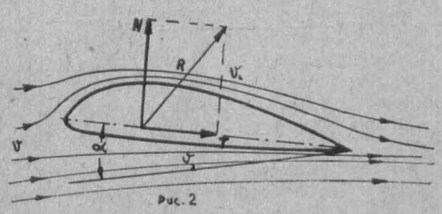

Рис. 2

Крім під'ємної сили постає ще деякий опір, який діє на протилежну сторону льоту нашого крила. Цей опір залежний від форми профілю (перерізу) крила і від площі крила (опору тертя) і від обрису крила в пляні.

На малюнку 3. представлені різні площі крила. Як ми вже згадували, під крилом і над крилом постає різниця тиснень. Над крилом є від'ємні тиснення, а під крилом додатні. З більшого тиску течія повітря намагається зайняти простір меншого тиску. Тому на кінці крила течія повітря тікає з долішньої площі на горішню

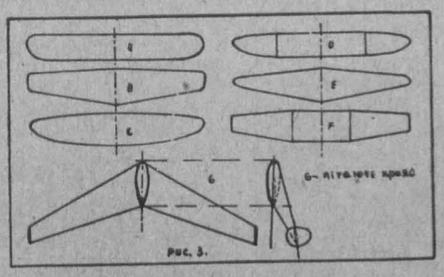

Рис. 3.

і так постає зрив течії повітря у вигляді »мотузків« (мал. 4.).

Чим більша ширина кінцевого крила, тим більше постає зривів. Тому опір крила еліптичного (мал. 4 В і мал. 3 С) є менший від опору прямо-

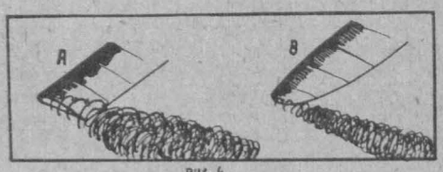

Рис. 4

кутного крила. Є деякі труднощі в будові еліптичного крила, головно з погляду конструкційної розв'язки.

Таке ж важливе значення як кінцева ширина крила, має і другий важливий співчинник, а це — розстань між зривами течії повітря у вигляді »мотузків«. Коли крила короткі, тоді такі »мотузки« поєднуються один з одним, що викликає збільшення опору. Цей опір називаємо »індукційним опором крила«. Відношення розмаху крила (довжини

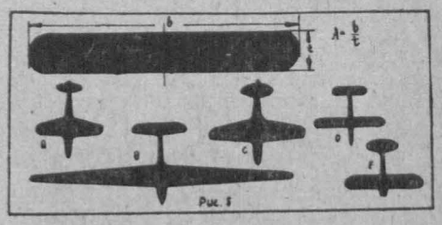

Рис. 5

крила) до ширини крила називають видовженням крила.

$$\lambda = \frac{b}{t} \text{ (Прямокутне рило)}$$

$$\lambda = \frac{b^2}{F} \text{ (Еліптичне крило)}$$

λ — видовження, b — розмах крила, t — ширина, F — площа).

Це один з найважливіших співчинників, який впливає на індукційний опір крила.

На мал. 5. подані види деяких типів літаків. Ми бачимо, що швидкісний літак (мал. 5 А) має малий розмах крил і мале видовження крила. Це тому, що великий розмах крил обнижує поворотність літака. На мал. 5 В

Вже появився четвертий зошит єдиної в своєму роді і єдиної в світі книжки

Лорда Бейдена Пауелла

»СКАВТІНҐ ДЛЯ ХЛОПЦІВ«

в українському перекладі

Ціла книжка вийде шістьома зошитами багато ілюстрована (200 ілюстрацій)

Ціна окремого зошита 1.50 ДМ.

Висилайте гроші на адресу Центральної Пластової Каси

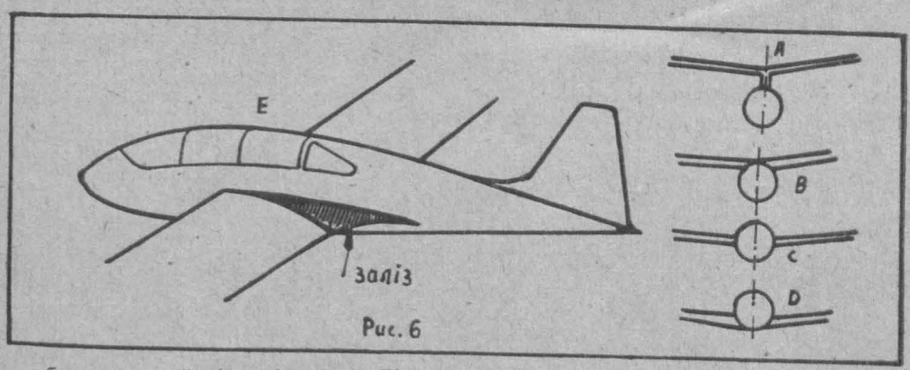

Рис. 6

— безмоторовий літак (ширяк). Літак цього типу має велике видовження і велику площу і розмах крила. Це видовження характеристичне для крила і для цілого літака.

На мал. 5 Д — модель літака з гумовим мотором і на мал. 5 Е — літак з бензиновим мотором.

В безмоторових літаків видовження буває від 10 до 28 і в моторових літаків і в моделях від 7 і пів до 10. На загальний опір літака складається опір крила і сума опорів всіх частин. Кадовб літака треба будувати у краплевидній формі, або найкраще відповідно до того, як течія повітря огортає крило. Чимало впливає на загальний опір літака положення крила супроти висоти кадовба. Найменший опір дає середнє положення крила. Великий опір викликає долішнє і го-

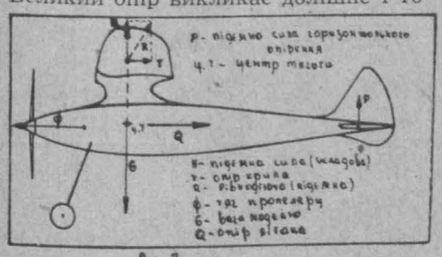

Рис. 7.

рішнє положення крила — т. зв. опір інтеференції. Для зменшення цього опору стосують спеціяльні опливи, що вирівнюють завірені струми повітря при сполученні кадовба з крилом (мал. 6.). Для горішнього положення крил будують ще т. зв. балдахин (мал. 6 А), щоб в такий спосіб зменшити опір інтеференції. Однією з поганих прикмет »балдахину« є те, що він держиться слабко своїм закріпленням в кадовбі, що комплікує розв'язку конструкції. На мал. 7. представлений вигляд такого моделю з боку і розташування динамічних сил.

Дуже важливою для літака є стійкість (поперечна рівновага), що має великий вплив на досконалість льоту. Головну ролю відіграє підгин кри-

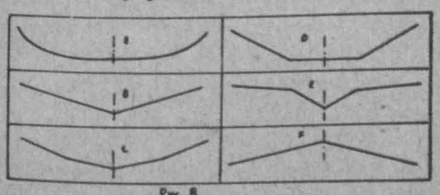
Рис. 8

ла. V — це підгин крила, коли дивитися зпереду (мал. 8.) На мал. 8 А крило підігнене за законом еліпси. Це добра розв'язка, але трудна під час конструування. Найкраще для рівноваги і для нескладного будування — це підігнення крила (мал. 8 в), а за ним — С, Д, Е — мал. 8. Відвернене »V« (мал. 8 F) не є взагалі стійким. Його вживається тільки інколи для горизонтального оперення із суметричним профілем. Розташування крила на висоті кадовба має також

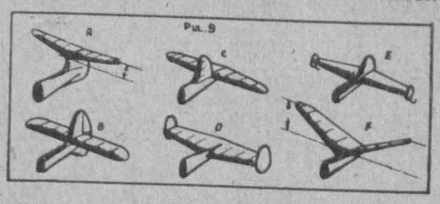
Рис. 9

важливе значення для поперечної рівноваги. Горішнє розташування крила є більше стійке як долішнє, тому при долішньому положенні крила треба дати більше »V« крила, як для горішнього пляну. Оперення крила має приблизно за обрисом ті самі види, як крило і теж подібні аеродинамічні сили. На мал. 9. представлені різні види розв'язки горизонтального і вертикального оперення.

Ширше про вибирання величини площ оперення буде мова в черговій нашій статті. Там же буде про викреслювання профілів крила.

Ст. пл. **В. Гаврилко**

ЯК ПРИЙМАЮТЬ ПОРАЗКУ СПРАВЖНІ СПОРТОВЦІ?

Пробним каменем справжнього спортовця — це вміння не тільки виграватн, але й приймати поразку. Гарним прикладом такої справжньої спортової поведінки можуть бути футбольні змагання, що відбулися свого часу між Англією та Швайцарією.

Коли швайцарці перемогли англійців 1:0, то капітан брітанської дружини Гардвіх підійшов до Стефена, провідника швайцарців, стиснув йому руку і сказав: »Ми ґратулюємо вам!«

Увечорі під час бенкету капітан швайцарської футбульної дружини заявив:

»Сьогодні добула перемогу наша дружина. Але вона вас не перемогла, тільки виграла гру. Ви прийняли це з усмішкою і тим дали нам добру спортову лекцію. З цього можуть навчитися деякі люди, що коли хтось програє змагання, то ще не втрачає на своїй вартості«.

Подав **Берку**

Куплю або заміняю за інші марки серію українських пластових марок, виданих у Львові 1925 року, і серію пластових марок (три купюри), видану в Парижі, мабуть 1938 року. Писати на адресу »Молоде Життя«, Реґенсбурґ, Ґанґгоферзідлюнґ (для Філ).

Куток філателіста

Нові українські пластові марки

Краєва Пластова Старшина на брітанську смугу Німеччини видала з нагоди »Пластового тижня« (20.—27. лютого 1949) три марки (синю, зелену і бронзову), всі вартости — 25 пф. На всіх марках один малюнок: земна куля, вкрита пластовою хустиною і з

Вгорі: Марка Кр. Пл. Старшини у Ганновері: Внизу: Австралійська марка, видана з нагоди Пан. Пацифістського Джемборі й марка філіпінських скавтів.

надписом »Скоб«, пластова лілея з українським і латинським надписом і написи: Пластовий тиждень — 20—27. II. 1949 Scout Week і Pfadfinder-Woche.

Марки проектував скм. інж. В. Шехович і рисувала їх п-ні Йогансен. Друковано їх в одній із німецьких друкарень у Ганновері по 1500 примірників кожної барви. В продажу були вони під час »Пластового тижня« цього року.

З цієї ж нагоди Краєва Старшина видала ще пластову картку за рисунком пл. сен. Анатоля Яблонського. Картку друковано в Ганновері в чотирьох барвах по 1000 штук кожної.

Поштова марка з нагоди Джемборі скавтів Пацифіку

В Австралії (Jarra Brae, Wonga Park, Victoria) **відбулося** в днях 29. грудня 48 до 9 січня 1949 Джемборі скавтів Пацифіку. Австралійська пошта видала з тієї нагоди марку за 2 і 1/2 д, на якій рисунок скавта в повному однострої на тлі австралійського краєвиду. В горішньому (лівому) розі марки напис »Pan Pacific Scout Jamboree 1948—49«, в правому — вартість марки і напис Австралія. Марка поздовжного формату, друковано її в аркушах по 160 примірників.

За »Emco Monthly Journal«

Подав **С. Ґ., Ч-ець, Торонто**

Кожна Пластунка і Кожен Пластун дбають про те, щоб передплатниками »Життя« стали їх Батьки, Рідні і Знайомі!

Від Головної Пластової Старшини

ЗАГАЛЬНИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД 1949. р.

1. Головна Пластова Старшина скликує згідно з статтею 7 § 2 і дальшими статута

IV-ий Звичайний Загальний З'їзд Союзу Українських Пластунів.

2. Час: 15. до 18. квітня 1949. р.

3. Місце: Цуффенгавзен біля Штутґарту, ДП Табір Ґренадіркасерне.

4. Програма:

дня 15. 4. 49.:
пополудні: приїзд, розміщення й реєстрація учасників, год. 20-та: вступна зустріч учасників та вибір Мандатної Комісії.

дня 16. 4. 49.:
год. 9-та: Відкриття З'їзду,
год. 9,30-13: ділові наради,
год. 13-15: обідова перерва,
год. 15-19: ділові наради,
год. 19-20: перерва на вечерю,
Від год. 20: сходини Матірніх Куренів УСП та УПС.

дня 17. 4. 49:
г. 8,30-11,30: ділові наради,
г. 12-12,45: спільні Богослуження в церквах обох віровизнань,
г. 13:15: обідова перерва,
г. 15-19: Загальний З'їзд УПС,
г. 19-20: вечеря,
г. 20-та: Товариський Вечір.

дня 18. 4. 49.:
г. 9-11.30: Загальні Збори Кооперативи »ПЛАСТ«.

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ Й КУРСИ В 1949

організовані Булавою Команданта Пластунів

Австрія: 6.—13. березня — Курс для впорядників УПЮ-ів у Ляндеку; 6.—8. травня — Святоюрська зустріч у Ляндеку; 15. червня — 11. липня — літні табори в Ляндеку; 15. червня—15. липня — літні табори в Зальцбурґу.

Брітанська й американська смуга Німеччини: 10.—20. лютого — курс для булав таборів у Берхтесґадені; 15.—25. березня — Лещетарський табір УСП-ів у Берхтесґадені; 15.—25. березня — Курс для виховників УПН-ів у Міттенвальді; 15.—18. квітня — 3'їзд СУП у Штуттґарті; 2.—22. травня — Курс Кадри Зв'язкових у Міттенвальді; 21. травня—5. червня — Курс Кадри Зв'язкових у Ганновері; 22.—29. травня — Курс для виховників УПН-ів у Міттенвальді; 27. травня—1. червня — Курс для впорядників морського пластування у Штарнберґу; 4.—12. червня — Літній табір УПН-ів у Міттенвальді; 11.—26. червня — Курс Кадри Зв'язкових у Міттенвальді; 1.—10. липня — Літні табори УПЮ-ів у Берхтесґадені, Ашаффенбурґу, Міттенвальді, Реґенсбурґу, Мюнхені і Ляндсгуті; 9.—17. липня — Вишкільний Курс УСП-ів в Ерлі; 10.—20. липня — Літні табори для УПН-ів у Ашаффенбурґу, Реґенсбурґу і Мюнхені; 16.—24. — Літній табір для УПН-ів в Ерлі; 20.—30. липня — Літні табори для УПЮ-ів у Мюнхені, Ашаффенбурґу і Реґенсбурґу; 20. липня—10. серпня — Літній табір для УПЮ-ів у Мюнхені; 1.—10. серпня — Курс Кадри Зв'язкових у Міттенвальді; 10.—20. серпня — Курс Кадри Зв'язкових у Міттенвальді; 1.—21. серпня — Курс для курінних УПЮ-ів у Міттенвальді; 10.—31. серпня — Табір морського пластування над Вальхензее; 20.—31. серпня — Табір УСП-ів у Берхтесґадені; 1.—15. вересня — Курс Кадри Зв'язкових у Міттенвальді; 15.—31. вересня — Табір УСП-ів у Міттенвальді; 15.—31. вересня — Курс виховників УПН-ів у Міттенвальді.

Французька смуга Німеччини: 27. березня — 3. квітня — Відправа провідників УПЮ-ів, Кобленц-Ґнайзенав; 7.—3. квітня — Відправа провідників у Фрайбурґу; 26.—30. червня — Курс Кадри Зв'язкових у Бад Кройцнах; 18. липня—18. серпня — Літній табір УПЮ-ів у Нідерляґнштайн; 25. серпня—25. вересня — Літній табір УПЮ-ів у Геґне/Боденсее.

МІЖНАРОДНІ СКАВТОВІ ІМПРЕЗИ, що в них можуть брати участь українські пластуни

Німеччина: 2.—4. липня — Міжнародне Реллі Вовченят у Целле й Авґсбурґу; 16.—24. липня — Міжнародне Реллі Старших Пластунів, Моне Зее; 27. липня—27. серпня — Джемборі Червоної Троянди у Ліверпулі; 1.—12. серпня — IV. Ровер Мут у Скяк (Норвеґія); 19.—29. серпня — Міжнародне Реллі Гуртків у Нюрнберґу; 10.—11. вересня — Зустріч учасників Джемборі, Зустріч учасників Ровер-мут, Зустріч Ґілвеліян, — Моне Зее.

ЩЕ РІЗДВЯНЕ »ДОБРЕ ДІЛО«

Булава Командантки Пластунок подає:

Пластунки з XVIII. куріня УПЮ-ок в Ельванґені дбали про те, щоб зробити Різдвяні свята радіснішими для своїх співмешканців. Одна з пластунок заопікувалася двоїма старенькими людьми, допомагаючи їм в хатньому ділі і приносячи їх святкове печиво. Інша заопікувалася маленькою дівчинкою, що її мати вже 5 місяців у шпиталі, дарувала їй деякі речі з одягу і її хворій матері носила під час свят святковий харч до шпиталя. Пластунки відвідували теж хворих українців у німецькім шпиталі, роздаючи їм українські часописи й журнали.

Юначки із XX. куріня в Діллінґені допомагали пакувати святочні пачки для хворих і влаштувати Святвечір для самітних українців.

Передплата на часопис

»МОЛОДЕ ЖИТТЯ«

Окреме число	0.60 ДМ
Квартальна передплата	1.50 ДМ
Піврічна передплата	2.80 ДМ
Річна передплата	5.40 ДМ

Центральну Пластову Касу

Bankkonto: Bayerische Bank für Handel und Industrie. Nr. 12 7 23. Dr. G. Figol, Augsburg. — Postscheckamt München Nr. 155 (bei Zahlkarten).

ПЛАСТУНИ-ФІЛАТЕЛІСТИ!

Пластове Філателістичне Бюро має на складі всі видані досі Головною Пластовою Старшиною пластові марки.

Зокрема Ви можете замовляти й набувати в ПФБюрі такі марки: »Український Пласт«, »Ювілейне Свято Весни«, ці ж серії з надруком »Пластовий Конґрес в Ашаффенбурґу«, марки »Міжнародної Скавтської Зустрічі« у Ганновері, як теж марки УДК в Римі і марки Українського Табору в Реґенсбурґу.

Серіями пластових марок у відповідній оправі можна дуже гарно прикрасити пластову домівку. Крім того ці марки можуть бути гарним надбанням для Ваших збірок.

Окремий відділ при Пластовому Філателістичному Бюрі збирає і сортує та виміняє зужиті вже поштові марки всіх вартостей і всіх країн.

Надсилайте нам такі марки, що не мають для Вас ніякої вартости. В нас, якщо буде добре налаштована співпраця із скавтами-філателістами, можуть вони дати гарний прибуток для організаційних потреб Пласту.

Все листування треба надсилати на адресу:

Ukrainischer Pfadfinderbund
(Пластове Філателістичне Бюро)
München, Dachauer Straße 9/II

ІЗ СКАВТСЬКОГО СВІТУ

Четвертий світовий табір олд-скавтів відбудеться в Норвеґії влітку 1949 року (2.—12. серпня). Таборувати будуть олд-скавти у місцевості Скаяк 17 кілометрів на північ від Льон.

Один з провідників українських пластунів у Ліхтенштайні. - У німецькім скавтськім часописі »Дер Пфад« подано таку замітку: Ліхтенштайн. Скавтмастер Тонкім (?! має бути Томків — прим. ред.) відвідав наш секретаріят і розсказував про діяльність українських пластунів у Форарльберґу. Його хроніка таборів і мандрівок — це високо-мистецький твір.

Членами Інтернаціонального Скавтського Бюра стали недавно Бірма, Індія і Пакістан. Справа прийняття бой-скавтів Сирії буде вирішена на черговій інтернаціональній конференції у Норвеґії.

Угорські скавти — під тиском свого комуністичного уряду відмовилися від членства в ІБ.

Подала пл. розв. **Рись**

ІЗ СКАВТСЬКОГО ГУМОРУ

Впорядник із своїми . . . курчатами

ІЗ ПЛАСТОВОГО ГУМОРУ

Під час »першої проби«

Інструктор: »Як спинити скоро кровотечу з носа?

Пластун-прихильник: »Стати на голові і так довго стояти, поки серце не перестане битися!«

Зональне Пластове Бюро у Фрайбурґу

Дня 6. лютого відбулося у Фрайбурґу посвячення і відкриття Зонального Пластового Бюра Краєвого Уповноважненого ГПС. У святі взяли участь пл. сеньйори, ст. пластуни, новаки і представники українських організацій й установ. Посвятив домівку пл. сен. о. І. Галушка і відкрив промовою Кр. Уповноважнений Р. Маринович. Бюро приміщене в гарних кімнатах при Йоган фон Вертштр. 19/І. Тут розміщена постійна виставка пл. видань, виробів тощо, є радіо, бібліотека та інше. В домівках Бюра відбуватимуться теж зібрання пластунів пл. осередку у Фрайбурґу.

Р. М.

»Вовчий ювілей«

На своїй зустрічі в Міттенвальді в днях 5.—6. лютого ц. р. »Голодні Вовки« відсвяткували свій »Вовчий ювілей«. В четвертий рік свого існування ввійшли »ювілянти« із двома скобами, п'ятьма розвідчиками й один пл.-учасником. Із зустрічі вислано привітання братнім пластовим гурткам й окремим пластунам.

Бурлацький Витрих

З пластового Життя

Зустріч із бельґійськими олдскавтами

(Лист із Лювену)

Опівдні, в перерві між викладами, штафета сповіщає: сьогодні зустріч із бельґійськими скавтами — студентами.

Увечорі три чверти на 7 стоїмо під п'ятсотлітнім ратушем Лювену. З'являється і бельґієць, скавт, що поведе нас на місце зустрічі. За пів години ми вже в одному з монастирів. Нас вітає гурток бельґійських скавтів і їх опікун о. Поле.

При іграх і підвечірку познайомлюємося ближче. Нашим »свіжоспеченим« лювенцям розмова по французьки дається ще не легко. В допомогу стає німецька й англійська мови. Бельґійці дуже цікавляться нашим Пластом і теперішньою ситуацією в Україні.

Розмову ведемо далі в ліску біля ватри. На бажання господарів Колюмб переказує коротко історію нашого руху. На запитання не встигаємо відповідати. З черги бельґійці розповідають про своє скавтування. В Бельґії існує три скавтські організації: католицька вальонська, католицька фляманська й організація загальна бой-скавтів, до якої можна належати без огляду на релігійну приналежність.

Спалахує багаття і бельґійською землею йде вихром аркан. Грає наша »оркестра« — скрипка і ґітара. Дальше чергуються бельґійські й українські пісні й танки, виступає пластун-скрипаль . . .

Круг навколо ватри тіснішає, надходить ніч — пора розходитися. Молимося ще за світле майбутнє обидвох народів, провідник нашого осередку праці дякує господарям і передає Андре Трістові, їхньому провідникові, синові бельґійського генерала, українську пластову лілейку з тризубом. Прощаємося. Господарі просять нас не забувати, обіцюють від себе допомогу книжками й матеріялами.

Відходимо певні, що маємо нових друзів. Нас проводить дехто з бельґійців. Йдучи жартуємо і співаємо. Жан чи Жак, що йде поруч, співає разом з нами »Ой, видно село« якоюсь незрозумілою мовою. Люзен вже спить і на Ст. Пері б'є дванадцять, коли добиваємося до своїх мешкань.

Чорний Дух

Станиця »Карпати« у Форарльберґу

Праця у Пл. Станиці у Форарльберґу йде безперервно, хоч з огляду на виїзд пластунів чимало осередків зліквідовано. Сьогодні існує тільки два пластові осередки — Бреґенц і Дорнбірн.

В січні, другого дня Різдвяних свят, відбулася в Бреґенці спільна ялинка для всіх пластунів Форарльберґу, в якій взяли участь представники чужих скавтових уладів й українських культурно-освітніх установ. Цього ж дня пластові гуртки і рої з Бреґенцу влаштували веселий вечір, прибуток з якого пластові осередки колядували на Рідну Школу й інвалідів і щедрували на »Пласт«.

З нагоди свят 22. і 29. січня відбули пластуни святочні сходини.

В лютому з нагоди Пластового Тижня відвідували хворих по шпиталях і дня 22. — в день народин Бі-Пі — відбули спільне зібрання з представниками австрійських, польських, естонських, литовських, мадярських й австрійських скавтів. У програму зібрання входили розповіді про життя Бі-Пі і про історію окремих скавтських організацій та висвітлювання

Пластовий тиждень в Бреґенці (Австрія) Читають »Життя«

фільму із життя в таборах Еґґ 1948 і в таборі Тревано (Швайцарія) 1948.

Комбінатор

»Пластовий Вечір« в Авґсбурґу

В днях 20. до 27. лютого ц р. відбувся в Українському Таборі в Авґсбурґу »Пластовий Тиждень«, на програму якого склалися Богослуження, доповіді, виставка пл. праць, гутірки, гри і пластове »добре діло«, виконуване пластунами для людности табору.

В п'ятницю, 25. лютого на закінчення Пл. Тижня, відбувся широко розреклямований »Пластовий Вечір«. Не зважаючи на дощ і бурю, нова таборова театральна заля сповнилася вщерть гістьми.

О год. 19. — перша несподіванка —

З пластового тижня в Авґсбурґу Куток у пластовій домівці

замість дзвінка три довгі свистки сповіщають, що вечір починається. Цілих півтора години гості захоплено стежать за акцією цікавого монтажу Сука, що від сліз зо сміху (дослівно) перекидував їх до сліз із зворушення, спогадів, настрою.

Вже перші виступи ввели присутніх в цілком інший світ. І — »Вартуй, вартуй, вартуй . . .« і ранна зоря в таборі, і — »Сонце трисвітле« і навіть музика на їдунках, чи »ракета« — все це не те, що ми звикли бачити на сцені.

Захоплювали: пластові (нелегкі) вправи, будування мосту, що ріс на очах глядачів, пластові вузли з їх практичними застосуванням і рятівництво! І скільки пластового, непідробленого гумору! Згадати б тільки »гостинний виступ« у власному таборі »найкращого жіночого квартету — Росолянки« (від — росіл!) у виконанні Ганки, Єндзя, Пікаса і Зеня, що від першого тону до останнього »стрілу« не давали перевести віддиху від щирого сміху. Або клопоти юнака, знаменитого Крижанівського, всі пригоди »Черепахи«, монтаж Кавки »Лист з Англії« — все, сповнене гумору, викликувало цілу ясу сміху.

За веселими йшли настроєві точки: і »Скобине гніздо« Р. Кедра (декламація) і »При ватрі« — пісня Старосольського-П'ясецького і »Ніч вже йде« на тлі ефектовної декорації ночі й зір.

Один з батьків

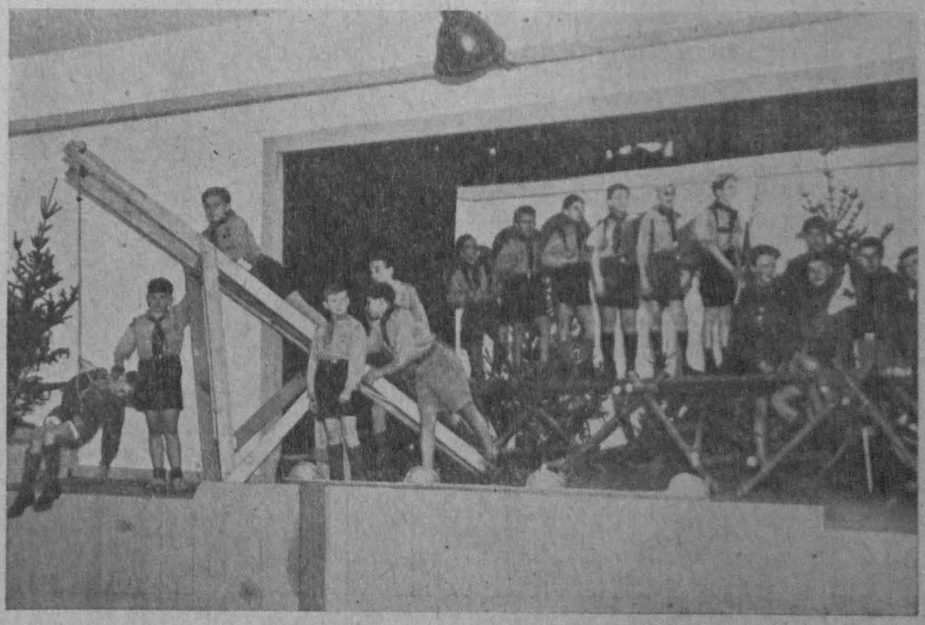

Пластовий Тиждень в Авґсбурґу: Фраґмент з монтажу Сука »Пластовий Вечір«
(Практичне пластування: будова моста, пристосування пл. вузлів)

Міттенвальд завертає навесну

З ВИШКІЛЬНОГО КУРСУ КУРІННИХ УПЮ-ів.

(Міттенвальд 10—17. I. 49.)

Сьогодні Міттенвальд завертає »навесну«. 10 ступнів тепла в тіні — якесь непорозуміння для тих, що приїхали з Реґенсбурґу, Цуффенгавзену, звідти »з долини«. Сніг м'який, що тільки зачерпни рукою . . . . куля сама летить на когось.

— Гей! Та це ж »ніби якісь« пластуни, а не можуть спокійно встояти посеред табору (одного з багатьох ДП-вських).

Так, це вони, курінні своїх частин з'їхалися на короткий час зарепрезентувати свої курені, навчитися чогось нового; з лещетами на плечах (це ж гори! — не остання мета подорожі!), ну, і щоб послухати . . . ґутірок команданта скм. Б. Ще не встигли запізнатися »докладніше«.

— Галло! Де ж той, що має ключі від пивниці?! . . . Треба ж ліжка принести! Чи ж все . . . ? Ах, рація, нині неділя, то він в церкві, хоч вже вечір . . .

— Бунчужний також є?

Це ж не остання особа. З'явився один з перших у зразковому (принаймні по »формі«) виряді:

— Де тут Х . . .?

— Ви певно . . .? Ага, прошу дуже! . . . Так ви з Мюнхену . . . Певно з фрайманського куреня? . . .

Це вже образа. І як він смів не доміркуватися, що друг . . . належить до тих »з подертими черевиками? . . .

Нині мороз. Сонце сріблиться на снігу. Нас іде по трьох.

— Скільки має це дерево?

— Зрубай і обчисли!

— На жаль не взяв з собою сокири . . .

— А тут певно ціла зграя зайців топталася?

— О, це тільки одна вивірка »грілася«!

Читаємо минуле земної кори. Ось пливе з шумом бистрий потік на дні 20-метрового провалля. Може це Карпатський праліс? . . . Це вода вирила, віками спливаючи з гір. Верствами уложені гірнини. Але це не чорнозем. Глина, мішанина піску і глею, каміння, дрібного, як рінь. А нижче величезні глиби каміння.

— Гарний кремінь! Такий вигладжений водою! Але на велике розчарування — це тільки нащадок різних »інфузорій«, отже чистий вапняк.

Швидко котить Ізар холодну воду. Сонце кривавиться на заході. Буде вітер. Краєвид справді чудовий. Гори стоять німі. Щось ніжне крутиться в голові, наче казка, але така близька до дійсности.

— Гей, вважай, камінь котиться!

Чути відгомін . . . Покотився вдолину . . .

Цак! Далі знову цак! — чути. Сокира в'їдається в дерево.

— Не так! . . .

Хлопець випростовується і »зневажливо« дивиться на інструктора. Як? Він курінний і »не так«. Прошу дуже, покажіть.

Вкінці два зрубані стовбури готові.

— Для висячого мосту потрібно не стільки линви, що ви маєте. Все за 10 хв. має бути »зроблено, перейдено і розібрано«!

Нема линви! . . . Не біда. Падає кілька малих смерек. Стовбур не нитка, не урветься. До того широкий пояс з американської куртки »дасться« добре зв'язати.

На вузли ми не скорі, але . . . »пластовий« можливо заступить усі інші.

— Слухай, ти, не змальовуй нас так безнадійно, — завважує співучасник, — а то висміють »еліту«.

Але ж міст готовий! За 10 хвилин. Це нас виправдує. Одначе похвали не гідні.

— Вам краще вийшов тоді, як робили на столі з патичків ножем. Панове! Піонірська служба — це найгірша при війську. Ані при кухні не є так зле, ані на »передовій«. Мій вуйко колись . . .

»Чорноморці« на лещетах
Фото: М. Калинич

— Колеґо, вистачить!

— Господар! Чи обід готовий? Як, ще ні То ти . . . знаєш на що заслуговуєш після цього?

Демократичним способом відіслано його додому, решта »бавиться з вогнем«, але дослівно. Всі ж прецінь мокрі по коліна серед лютої зими.

☆

Вдома.

— Смачного!

— Дякую!

— Ах, ось і ти! Нарешті! . . . Ми вже почали, але слухай!

Це інструктор.

— Вас тут трьох шпигунів. Знак такий ось . . . Порозумітися поміж собою. Потім в повному виряді зникнути непомітно в такому то напрямку, розбити табір і »врятуватися від ворожої навали«. Битимуть вас снігом, коли знайдуть. Розуміється, будуть шукати слідів . . .

Вже кожний знає про що йде. Але хто з нас шпигуни?

Найменше сумніваються ці останні. Вони вже »по конференції«. Поки ворог »сконсолідувався«, їх і слід простиг. Лишився незнайдений.

Паде мокрий сніг. Втікачі ліплять із снігу »оборонну криївку«. Падає вогонь, щоб переслідувачі могли шукати. Позиція чудова.

Але все ж пісня героїчної боротьби нас стягнули вниз головою з кручі над Ізаром, на традиційне місце Ю. С. В.

☆

Вечір! Сьогоднішня атмосфера не віщує нічого доброго. Нам пригадували, що саме мусимо взяти на випадок »несподіванок«!

— Свищемо!

Бо й справді, хіба тут не зібралися старі »вовки« найрізноманітніших вишкільних курсів, таборів, що перенесли »найприкріші урядження« і. т. інш.?

Але передбачення справджується.

За годину всі »шнуруємо« довгим рядом серед білої мряки. Зорі їй моргають, тільки свіжий вітер. Майже непроглядно.

— Що? Хтось ногу зломив?

Ані смішно, ані сумно. Хочеться іронізувати з пронизливого вітру.

— Віднести »додому«!

І сам зайде!

— Його лиш черевик тисне!

— То йому так лиш здалося!

І дійсно, це тільки, щоб навчитися забандажувати ногу в темряві. Гра йде далі. З-заду йде командант. Нас »несе« під гору. Вже тримаємося линви.

— Всі спираються на линву! — це хтось жартом, але є більше »охочих« жартувати«. Миттю все злітає по похилій площі. Довимося »за землю«. Це ж тільки імпровізація алярму. Інакше б командант з нами не йшов.

Б. з Міттенвальду

З НОВИХ ВИДАНЬ

ПРАВИЛЬНИК УЛАДУ СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ І СТАРШИХ ПЛАСТУНОК

Прийнятий на другому З'їзді УСП в Мюнхені 14.—15. лютого 1948. Видання Союзу Українських Пластунів. Мюнхен, 1948., 8°, стор. 40 (Цикл.). Ціна 1.— ДМ (Замовляти у Рефераті УСП, Мюнхен, Дахауерштр. 9. II).

Про »Пластовий Віспик« (див. »З нових видань«, »Молоде Життя« ч.7 за грудень 1948) було надруковано, що він призначений для »незорганізованих« пластових частин у Канаді. Має бути: для »н о в о зорганізованих«.

ПЛАСТОВІ З'ЄДНАННЯ ДЛЯ ГПС

На Пластовий Видавничий Фонд зложили:

Українські студенти теології з Риму	32.— ДМ
Жіночий Кіш, Мюнхен-Фрайман (кличе всі інші жіночі і чоловічі Коші!)	50.— ДМ
Єлиїв, мюнхен-Берхтесґаден	5.— ДМ
Жіночий Кіш у Міттенвальді	7.39 ДМ
Курінь ст. пл. »Чота Крилатих«, Авґсбурґ	1.66 ДМ
Новацький рій »Бджілка«, Ашаффенбурґ	5.— ДМ
Таборовик з Ельванґену	3.— ДМ
Курінь ст. пл. ім. Володимира Великого, Авґсбурґ	3.— ДМ
Збірка в Ашаффенбурґу	20.— ДМ
Пластова Станиця в Ляндсгуті	50.— ДМ
Пл. осередок Гайденав/Тостедт (ч. Кальваровського)	20.— ДМ
Др. М. Логаза, Альтетінґ	25.— ДМ
Збірка на пресфонд у Мюнхені	45.— ДМ
XIII. Курінь сеньйорів »Дубова Кора« (англ-смуга і кличе всі сеньйорські Курінї)	30.— ДМ
Олекса Ганкевич	5.— ДМ
Гурток юначок »Смерічка« і новацькі рої із Бреґенцу/Форарльберґ, Австрія	17.— ДМ

Разом з пожертвами, оголошеними в попередніх числах Молодого Життя **990.32 ДМ**

У Видавництві »Молоде Життя« можна набувати:

АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

Лева-Верб'яного

в одному томі — ціна 8.— ДМ

та

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК

Лева-Верб'яного

в двох томах — по 8.— ДМ

разом — 16.— ДМ

Замовляти і слати гроші на адресу: Verlag „Junges Leben" Augsburg, Kilianstr. 1

МОЛОДЕ ЖИТТЯ — журнал пластового юнацтва. Ліценціят Др. Атанас Ф і ґ о л ь. Редаґує Колеґія. Адреса редакції: Реґенсбурґ, Ґанґгофер Зідлюнґ (Кооп. »Пласт«) Адреса Видавництва: Авґсбурґ, Кіліанштр. 1

„MOLODE ZYTTIA" — „Young LIFE". Ukrainian Magazin for Boy and Girl Scouts. Augsburg, Kilianstraße 1. Authorisation No. UNDP. 223, from 1. 1. 1949 Civil Affairs Division

Ціна — 0.60 ДМ.